

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-86-26

Druk nr 2697
Warszawa, 9 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam
Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie.

Projekt podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych
został upoważniony Minister Cyfryzacji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie^{1), 2)}

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) obowiązki usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną w zakresie ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie;
- 2) kompetencje Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, w zakresie ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie;
- 3) zasady i sposób prowadzenia rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych w internecie bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści, zwanego dalej „rejestrem”, oraz przekazywania danych z rejestru;
- 4) zasady współpracy Prezesa UKE z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym, zwaną dalej „NASK-PIB”, oraz z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zwanym dalej „Przewodniczącym KRRiT”, w zakresie realizacji zadań określonych ustawą;
- 5) obowiązki dostawców świadczących usługi dostępu do internetu w zakresie nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych w internecie bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści, zwanych dalej „nazwami domen”, wpisanych do rejestru;
- 6) zasady wnoszenia przez abonenta nazwy domeny sprzeciwu od wpisu nazwy domeny do rejestru, zwanego dalej „sprzeciwem”, oraz zasady wnoszenia skargi w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu;

¹⁾ Niniejsza ustawa została notyfikowana Komisji Europejskiej w dniu ... r. pod numerem ..., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz ustawę z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

- 7) zadania NASK–PIB w zakresie ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie;
- 8) zasady prowadzenia przez Prezesa UKE kontroli przestrzegania przepisów ustawy;
- 9) zasady odpowiedzialności usługodawców i dostawców usługi dostępu do internetu za naruszenie przepisów ustawy.

2. Ustawę stosuje się do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną usługobiorcom znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności zarobkowej lub zawodowej przez tych usługodawców.

3. Ustawy nie stosuje się do usługodawców świadczących usługi komunikacji interpersonalnej w rozumieniu art. 2 pkt 78 lit. b ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221, z 2025 r. poz. 637 i 820 oraz z 2026 r. poz. 252).

Art. 2. Określenia użyte w ustawie oznaczają:

- 1) abonent nazwy domeny – abonent nazwy domeny w rozumieniu art. 2 pkt 3b ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 20 i 252);
- 2) audiowizualna usługa medialna na żądanie – audiowizualna usługa medialna na żądanie w rozumieniu art. 4 pkt 6a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 oraz z 2024 r. poz. 96 i 1222);
- 3) dostawca usługi dostępu do internetu – przedsiębiorca telekomunikacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, świadczący usługi dostępu do internetu w rozumieniu art. 2 pkt 2 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiającego środki dotyczące dostępu do otwartego internetu i dotyczące opłat detalicznych za regulowane usługi łączności wewnątrzunijnej oraz zmieniającego dyrektywę 2002/22/WE, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 (Dz. Urz. UE L 310 z 26.11.2015, str. 1, z późn. zm.³⁾);
- 4) małoletni – osoba fizyczna, która nie ukończyła osiemnastu lat;
- 5) mechanizm weryfikacji wieku – mechanizm mający na celu ustalenie pełnoletności usługobiorców;

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 27 z 03.02.2016, str. 14, Dz. Urz. UE L 321 z 17.12.2018, str. 1 i 36 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1309 z 08.05.2024.

- 6) platforma udostępniania wideo – platforma udostępniania wideo w rozumieniu art. 4 pkt 22a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji;
- 7) usługobiorca – usługobiorcę w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513);
- 8) usługodawca – usługodawcę w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Art. 3. 1. Usługodawca umożliwiający dostęp do treści pornograficznych jest zobowiązany stosować mechanizm weryfikacji wieku i uniemożliwiać dostęp małoletnim do tych treści.

2. Do przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie świadczenia usług komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 2 pkt 76 lit. a lub c lub pkt 78 lit. a ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, nie stosuje się przepisu ust. 1.

Art. 4. 1. Mechanizm weryfikacji wieku nie może polegać na samodzielnej deklaracji wieku.

2. Mechanizmem weryfikacji wieku jest w szczególności wykorzystanie elektronicznego poświadczenia atrybutu potwierdzającego wiek, udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014 r., str. 73, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 5. Prezes UKE prowadzi rejestr w systemie teleinformatycznym, który umożliwia automatyczne przekazywanie nazw domen wpisanych do rejestru dostawcom usługi dostępu do internetu.

Art. 6. 1. W celu realizacji zadań określonych w ustawie dostęp do rejestru posiadają:

- 1) Prezes UKE;
- 2) zweryfikowani dostawcy usługi dostępu do internetu – w zakresie nazw domen wpisanych do rejestru.

2. Z inicjatywy dostawcy usługi dostępu do internetu Prezes UKE umożliwia temu dostawcy dostęp do rejestru po weryfikacji jego danych. Prezes UKE weryfikuje dane dostawcy

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 333 z 27.12.2022, str. 80 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1183 z 30.04.2024.

usługi dostępu do internetu w terminie 7 dni od dnia wystąpienia o weryfikację przez tego dostawcę. Prezes UKE jest uprawniony do przetwarzania danych niezbędnych do weryfikacji danych dostawcy usługi dostępu do internetu.

3. W zakresie dostępu do rejestru nie stosuje się przepisów:

- 1) ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 oraz z 2025 r. poz. 844);
- 2) ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1524).

Art.7. 1. Wpisowi do rejestru podlega:

- 1) nazwa domeny;
- 2) data i godzina dokonania wpisu, jego zmiany lub wykreślenia nazwy domeny z rejestru.

2. Prezes UKE wpisuje nazwę domeny do rejestru:

- 1) z urzędu albo
- 2) na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w art. 9 ust. 1, albo
- 3) na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w art. 13.

3. Dane objęte wpisem do rejestru są w nim przetwarzane przez okres 5 lat od dnia wykreślenia z rejestru.

4. Prezes UKE dokonuje zmiany wpisu w rejestrze w celu sprostowania błędów pisarskich i innych oczywistych omyłek.

5. Administratorem danych przetwarzanych w rejestrze jest Prezes UKE.

Art. 8. 1. Abonent nazwy domeny, która została wpisana do rejestru, może wystąpić do Prezesa UKE z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o treści wpisów w rejestrze dotyczących tej nazwy domeny.

2. Prezes UKE wydaje zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o jego wydanie.

Art. 9. 1. Zgłoszenia nazwy domeny Prezesowi UKE może dokonać:

- 1) osoba fizyczna;
- 2) osoba prawna;
- 3) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) adres strony internetowej, na której jest możliwy dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia dostępu małoletnim do tych treści;
- 2) datę dostępu do strony internetowej, o której mowa w pkt 1;
- 3) dobrowolnie podane dane identyfikacyjne:
 - a) imię i nazwisko – w przypadku osób fizycznych, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
 - b) nazwę podmiotu – w przypadku osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

3. Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się za pośrednictwem publicznie dostępnego formularza elektronicznego. Prezes UKE udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej informację o adresie strony internetowej, na której jest zamieszczony formularz elektroniczny.

Art. 10. Prezes UKE weryfikuje:

- 1) informacje wskazujące, że nazwa domeny umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia dostępu małoletnim do tych treści – przed dokonaniem wpisu, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1,
- 2) zgłoszenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 – przed dokonaniem wpisu, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2

– pod względem zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

Art. 11. 1. W przypadku usługodawcy umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych będącego podmiotem dostarczającym audiowizualną usługę medialną na żądanie lub dostawcą platformy udostępniania wideo, przed dokonaniem wpisu, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 i 2, Prezes UKE występuje do Przewodniczącego KRRiT o wydanie opinii w przedmiocie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

2. Przewodniczący KRRiT wydaje opinię, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia Prezesa UKE o jej wydanie. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, uznaje się za wydanie przez Przewodniczącego KRRiT opinii o braku

zasadności kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz o spełnieniu obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

3. Opinia Przewodniczącego KRRiT, o której mowa w ust. 1, jest wiążąca dla Prezesa UKE.

Art. 12. 1. Przed dokonaniem wpisu, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 i 2, Prezes UKE występuje do NASK-PIB o wydanie opinii w przedmiocie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę niebędącego podmiotem dostarczającym audiowizualną usługę medialną na żądanie lub dostawcą platformy udostępniania wideo jako treści pornograficznych lub braku spełnienia przez tego usługodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

2. NASK-PIB wydaje opinię, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia Prezesa UKE o jej wydanie. Niewydanie opinii w terminie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, uznaje się za wydanie opinii o braku zasadności kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz o spełnieniu obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

3. Do zgłoszeń, o których mowa w art. 9 ust. 1, dokonanych przez NASK-PIB nie stosuje się przepisów ust. 1 i 2.

Art. 13. 1. W przypadku audiowizualnych usług medialnych na żądanie lub platform udostępniania wideo Przewodniczący KRRiT może z własnej inicjatywy zgłosić nazwę domeny Prezesowi UKE.

2. Do zgłoszeń, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 11.

Art. 14. 1. Przed dokonaniem wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1–3, Prezes UKE powiadamia abonenta nazwy domeny o zamiarze dokonania tego wpisu do rejestru wraz z podaniem podstawy prawnej dokonania tego wpisu, w tym o podejrzeniu, że nazwa domeny tego abonenta umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia dostępu małoletnim do tych treści, wyznaczając mu termin nie dłuższy niż 2 dni robocze od dnia dokonania tego powiadomienia na ustosunkowanie się do zamiaru i podstaw dokonania tego wpisu oraz przekazanie pisemnych wyjaśnień w tym zakresie.

2. Prezes UKE powiadamia abonenta nazwy domeny o zamiarze wpisu do rejestru drogą elektroniczną z wykorzystaniem:

- 1) danych kontaktowych abonenta nazwy domeny wskazanych w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej –

w przypadku abonenta nazwy domeny będącego przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;

- 2) danych kontaktowych abonenta nazwy domeny dostępnych publicznie – w przypadku pozostałych abonentów nazwy domeny.

3. W przypadku:

- 1) braku ustosunkowania się przez abonenta nazwy domeny do zamiaru dokonania wpisu do rejestru i podstaw dokonania tego wpisu oraz nieprzekazania pisemnych wyjaśnień w terminie, o którym mowa w ust. 1, lub
- 2) gdy przekazane pisemne wyjaśnienia nie potwierdziły spełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, lub
- 3) gdy stwierdzono niezgodność przekazanych wyjaśnień ze stanem faktycznym

– Prezes UKE powiadamia abonenta nazwy domeny o wpisie do rejestru, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1–3, wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie do wniesienia sprzeciwu.

4. W przypadku gdy abonent nazwy domeny wyjaśni, że w wyniku otrzymanego powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, usunął lub w inny sposób uniemożliwił małoletnim dostęp do treści pornograficznych i Prezes UKE potwierdzi to usunięcie lub uniemożliwienie małoletnim dostępu do treści pornograficznych w inny sposób, Prezes UKE nie dokonuje wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1–3.

5. Prezes UKE występuje do NASK–PIB o wydanie opinii w przedmiocie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, przekazanych przez abonenta nazwy domeny w zakresie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę niebędącego podmiotem dostarczającym audiowizualną usługę medialną na żądanie lub dostawcą platformy udostępniania wideo jako treści pornograficznych oraz spełnienia przez tego usługodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1. NASK–PIB wydaje opinię w terminie 3 dni roboczych od dnia wystąpienia Prezesa UKE o jej wydanie.

6. W przypadku audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo Prezes UKE niezwłocznie przekazuje Przewodniczącemu KRRiT wyjaśnienia, o których mowa w ust. 4. Przewodniczący KRRiT wydaje opinię w przedmiocie wypełnienia przez abonenta nazwy domeny obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania wyjaśnień od Prezesa UKE.

7. Opinia Przewodniczącego KRRiT, o której mowa w ust. 6, jest wiążąca dla Prezesa UKE.

8. Prezes UKE dokonuje powiadomienia, o którym mowa w ust. 3:

- 1) drogą elektroniczną z wykorzystaniem danych kontaktowych abonenta nazwy domeny dostępnych publicznie – w przypadku braku ustosunkowania się przez abonenta nazwy domeny do zamiaru dokonania wpisu w rejestrze i podstaw dokonania tego wpisu w terminie, o którym mowa w ust. 1;
- 2) za pomocą środków komunikacji elektronicznej, których użył abonent nazwy domeny przekazując wyjaśnienia – w przypadku nieprzyjęcia przekazanych pisemnych wyjaśnień.

Art. 15. Dostawca usługi dostępu do internetu jest zobowiązany do:

- 1) nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisane do rejestru przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych służących do zamiany nazw domen na adresy IP, nie później niż w terminie 48 godzin od dokonania wpisu do rejestru;
- 2) nieodpłatnego przekierowania połączeń odwołujących się do nazw domen wpisanych do rejestru, do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE, zawierającej komunikat informujący o wpisaniu szukanej nazwy domeny do rejestru;
- 3) nieodpłatnego umożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wykreślone z rejestru, nie później niż w terminie 48 godzin od wykreślenia nazwy domeny z rejestru.

Art. 16. 1. Abonent nazwy domeny wpisanej do rejestru może wnieść do Prezesa UKE sprzeciw.

2. Sprzeciw zawiera:

- 1) dane identyfikacyjne abonenta nazwy domeny wnoszącego sprzeciw:
 - a) imię i nazwisko oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) – w przypadku osób fizycznych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
 - b) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania – w przypadku pozostałych osób fizycznych,
 - c) nazwę podmiotu, adres siedziby oraz numer z właściwego rejestru – w przypadku osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej,

- d) imię i nazwisko osoby uprawnionej do reprezentowania abonenta nazwy domeny wnoszącego sprzeciw wraz z upoważnieniem do reprezentowania tego abonenta – jeżeli dotyczy;
 - 2) uzasadnienie, w szczególności dowody potwierdzające spełnienie przez usługodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.
3. Sprzeciw opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym i wnosi się drogą elektroniczną do Prezesa UKE.
4. Sprzeciw niespełniający wymagań, o których mowa w ust. 2 i 3, pozostawia się bez rozpoznania, o czym Prezes UKE zawiadamia abonenta nazwy domeny wnoszącego sprzeciw.
5. Prezes UKE dokonuje zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4, drogą elektroniczną, której użył abonent nazwy domeny wnoszący sprzeciw.
6. Abonent nazwy domeny wpisanej do rejestru nie może ponownie wnieść sprzeciwu dotyczącego tej samej nazwy domeny w oparciu o te same okoliczności faktyczne i prawne, jeżeli ten sprzeciw był przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia sądu administracyjnego w wyniku wniesienia skargi, o której mowa w art. 17 ust. 6. Ponownie wniesiony sprzeciw pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 17. 1. Prezes UKE:

- 1) rozpatruje sprzeciw w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania;
 - 2) niezwłocznie informuje abonenta nazwy domeny wnoszącego sprzeciw o sposobie rozpatrzenia tego sprzeciwu i w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu – o przysługującym temu abonentowi prawie do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.
2. W przypadku audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo Prezes UKE niezwłocznie przekazuje wniesiony sprzeciw Przewodniczącemu KRRiT. Przewodniczący KRRiT wydaje opinię w zakresie zasadności uwzględnienia sprzeciwu, w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprzeciwu. Nieudzielenie opinii w terminie, o którym mowa w zdaniu drugim, uznaje się za opinię o uznaniu sprzeciwu za zasadny. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Prezes UKE, rozpatrując sprzeciw:

- 1) uwzględnia sprzeciw, jeżeli abonent nazwy domeny wnoszący sprzeciw wykaże, że:
 - a) domena, której dotyczy sprzeciw, nie zawiera treści pornograficznych,

- b) dostęp do treści pornograficznych udostępnianych w tej domenie jest poprzedzony stosowaniem mechanizmu weryfikacji wieku i uniemożliwia się małoletnim dostęp do tych treści;
- 2) nie uwzględnia sprzeciwu, jeżeli domena, której dotyczy sprzeciw, zawiera treści pornograficzne oraz dostęp do tej domeny nie jest poprzedzony stosowaniem mechanizmu weryfikacji wieku i nie uniemożliwia się małoletnim dostępu do treści pornograficznych.

4. Prezes UKE dokonuje poinformowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, drogą elektroniczną, której abonent nazwy domeny użył, wnosząc sprzeciw.

5. W przypadku uwzględnienia sprzeciwu Prezes UKE niezwłocznie wykreśla nazwę domeny z rejestru.

6. Nieuwzględnienie sprzeciwu jest inną czynnością z zakresu administracji publicznej, na którą abonentowi nazwy domeny wnoszącemu sprzeciw przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

7. Do postępowania w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), z wyjątkiem przepisów art. 24 tej ustawy.

Art. 18. NASK–PIB analizuje zagrożenia związane z dostępem małoletnich do treści pornograficznych w internecie i udostępnia komunikaty w tym zakresie na swojej stronie internetowej.

Art. 19. 1. Prezes UKE jest uprawniony do przeprowadzania kontroli i postępowania pokontrolnego w celu weryfikacji spełniania przez usługodawcę lub dostawcę usługi dostępu do internetu obowiązków, o których mowa odpowiednio w art. 3 i art. 15.

2. Prezes UKE przeprowadza z urzędu kontrolę i postępowanie pokontrolne, o których mowa w ust. 1.

3. Prezes UKE współpracuje z Przewodniczącym KRRiT w zakresie przeprowadzania kontroli i postępowania pokontrolnego, o których mowa w ust. 1, w zakresie audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo, z wyłączeniem, o którym mowa w art. 28.

Art. 20. 1. Do przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 1, stosuje się:

- 1) przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795 i 1826 oraz z 2026 r. poz. 507);

- 2) odpowiednio przepisy art. 424 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3, ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 5, art. 425, art. 427, art. 428 oraz art. 432 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej.

2. Czynności kontrolne mogą być prowadzone w sposób zdalny za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o ile usprawni to przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 1, lub przemawia za tym charakter działalności zarobkowej lub zawodowej prowadzonej przez usługodawcę lub dostawcę usługi dostępu do internetu, objętego kontrolą.

Art. 21. W przypadku gdy Prezes UKE poweźmie wątpliwość w zakresie zgodności stosowanego przez usługodawcę mechanizmu weryfikacji wieku z przepisami o ochronie danych osobowych, niezwłocznie zawiadamia o tym Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Art. 22. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 1, stwierdzono, że usługodawca nie spełnia obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, Prezes UKE dokonuje wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 7 ust. 2.

Art. 23. 1. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 1, stwierdzono, że usługodawca nie spełnia obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, Prezes UKE może:

- 1) nałożyć karę pieniężną, o której mowa w art. 24 ust. 1, niezależnie od prowadzonego wobec tego usługodawcy postępowania pokontrolnego, o którym mowa w art. 19 ust. 1, lub
- 2) wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie tego usługodawcę do przestrzegania tego obowiązku lub udzielenia wyjaśnień oraz poinformuje o możliwości przedstawienia stanowiska odnośnie do stwierdzonych naruszeń.

2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 1, stwierdzono, że dostawca usługi dostępu do internetu nie wypełnia obowiązków, o których mowa w art. 15, Prezes UKE może:

- 1) nałożyć karę pieniężną, o której mowa w art. 24 ust. 2, niezależnie od prowadzonego wobec tego dostawcy postępowania pokontrolnego, o którym mowa w art. 19 ust. 1, lub
- 2) wydać zalecenia pokontrolne, w których wzywa dostawcę do przestrzegania tego obowiązku lub udzielenia wyjaśnień oraz informuje o możliwości przedstawienia stanowiska odnośnie do stwierdzonych naruszeń.

3. Wypełnienie obowiązków, o których mowa w art. 3 ust. 1 oraz art. 15, lub udzielenie wyjaśnień oraz przedstawienie stanowiska, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2,

następuje w terminie określonym przez Prezesa UKE, niekrótszym niż 30 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, odpowiednio usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do internetu.

4. W przypadku gdy usługodawca albo dostawca usługi dostępu do internetu, do którego odnosi się wezwanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 pkt 2, wyraził na to zgodę lub gdy naruszenia wskazane w zaleceniach pokontrolnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, powtarzały się w przeszłości, termin, o którym mowa w ust. 3, może być krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych odpowiednio usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do internetu.

5. Jeżeli usługodawca albo dostawca usługi dostępu do internetu nie usunie nieprawidłowości wskazanych w zaleceniach pokontrolnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, w terminie, o którym mowa w ust. 3 albo 4, albo udzielone wyjaśnienia lub przedstawione stanowisko, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, zostaną uznane przez Prezesa UKE za niewystarczające, Prezes UKE nakazuje usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w drodze decyzji.

6. W decyzji, o której mowa w ust. 5, Prezes UKE może również:

- 1) wskazać środki, jakie powinien zastosować usługodawca albo dostawca usługi dostępu do internetu w celu usunięcia nieprawidłowości;
- 2) określić termin, w którym ma nastąpić usunięcie nieprawidłowości;
- 3) nałożyć karę pieniężną, o której mowa odpowiednio w art. 24 ust. 1 albo 2, chyba że na podstawie przepisu ust. 1 pkt 1 albo ust. 2 pkt 1 zostało już wszczęte postępowanie w sprawie nałożenia tej kary pieniężnej za niewypełnienie obowiązków, o których mowa w art. 3 ust. 1 lub art. 15.

Art. 24. 1. Prezes UKE nakłada karę pieniężną na usługodawcę, który, będąc do tego zobowiązany, nie spełnia obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1.

2. Prezes UKE nakłada karę pieniężną na dostawcę usługi dostępu do internetu, który, będąc do tego zobowiązany, nie spełnia obowiązków, o których mowa w art. 15.

3. Prezes UKE może nałożyć karę pieniężną na usługodawcę lub dostawcę usługi dostępu do internetu, który utrudnia albo uniemożliwia wykonywanie czynności kontrolnych przez Prezesa UKE, jeżeli przemawia za tym charakter lub zakres naruszenia.

4. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, Prezes UKE nakłada, w drodze decyzji, w wysokości od 10 000 zł do 1 000 000 zł.

5. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 2 i 3, Prezes UKE nakłada, w drodze decyzji, w wysokości nieprzekraczającej 250 000 zł.

Art. 25. Kary pieniężne, o których mowa w art. 24 ust. 1–3, stanowią przychód budżetu państwa.

Art. 26. Kary pieniężne, o których mowa w art. 24 ust. 1–3, podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Art. 27. W zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego do kar pieniężnych, o których mowa w art. 24 ust. 1–3, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2026 r. poz. 622), z tym że uprawnienia organów podatkowych określone w tych przepisach przysługują Prezesowi UKE.

Art. 28. Do dostawców usług medialnych oraz platform udostępniania wideo wpisanych na listę, o której mowa w art. 1a ust. 7 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, nie stosuje się przepisów art. 19–27.

Art. 29. 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do kontroli i postępowania pokontrolnego, o których mowa w art. 19 ust. 1, oraz do postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 24 ust. 1–3, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Na decyzje Prezesa UKE, o których mowa w art. 23 ust. 5 oraz art. 24 ust. 4 i 5, przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 30. Wykonywanie przez NASK–PIB zadań, o których mowa w art. 12, art. 14 ust. 5 i art. 18, jest finansowane ze środków budżetu państwa w formie dotacji celowej udzielanej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Art. 31. 1. NASK–PIB występuje do ministra właściwego do spraw informatyzacji z wnioskiem o udzielenie dotacji celowej, o której mowa w art. 30.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy co najmniej jednego roku kalendarzowego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera oszacowanie wysokości środków niezbędnych do realizacji zadań, o których mowa w art. 12, art. 14 ust. 5 i art. 18, w okresie, o którym mowa w ust. 2.

Art. 32. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 oraz z 2024 r. poz. 96 i 1222) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 47e po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie umożliwiającą dostęp do treści pornograficznych wypełnia obowiązek, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia ... o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 47p po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dostawca platformy udostępniania wideo umożliwiającą dostęp do treści pornograficznych wypełnia obowiązek, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia ... o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie.”.

Art. 33. W ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513) w art. 8 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) mechanizm weryfikacji wieku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia ... o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 34. Weryfikacja wieku dokonana przy pierwszym uzyskaniu przez usługobiorcę dostępu do danej usługi świadczonej drogą elektroniczną przed wejściem w życie ustawy zachowuje ważność, o ile została dokonana zgodnie z jej przepisami.

Art. 35. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa dla części budżetowej 76 – Urząd Komunikacji Elektronicznej, będący skutkiem finansowym wejścia w życie ustawy, wynosi:

- 1) w 2027 r. – 2 309 427,10 zł;
- 2) w 2028 r. – 1 412 566,84 zł;
- 3) w 2029 r. – 1 396 456,02 zł;
- 4) w 2030 r. – 1 418 739,35 zł;
- 5) w 2031 r. – 1 569 970,19 zł;
- 6) w 2032 r. – 2 463 475,68 zł;
- 7) w 2033 r. – 1 606 792,36 zł;
- 8) w 2034 r. – 1 631 488,91 zł;
- 9) w 2035 r. – 1 656 997,97 zł;
- 10) w 2036 r. – 1 772 945,12 zł.

2. W przypadku zagrożenia przekroczeniem lub przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków związanych z realizacją zadań określonych w ustawie.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, jest Prezes UKE.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest Prezes UKE.

Art. 36. 1. Maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań, o których mowa w art. 12, art. 14 ust. 5 i art. 18 niniejszej ustawy, wynosi:

- 1) w 2027 r. – 255 324,73 zł;
- 2) w 2028 r. – 459 115,22 zł;
- 3) w 2029 r. – 484 405,28 zł;
- 4) w 2030 r. – 493 468,47 zł;
- 5) w 2031 r. – 538 891,27 zł;
- 6) w 2032 r. – 518 450,34 zł;
- 7) w 2033 r. – 534 653,54 zł;
- 8) w 2034 r. – 544 696,68 zł;
- 9) w 2035 r. – 561 720,20 zł;
- 10) w 2036 r. – 602 271,94 zł.

2. W przypadku zagrożenia przekroczeniem lub przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków związanych z realizacją zadań określonych w ustawie.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Art. 37. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt ustawy wprowadza regulacje, które mają na celu przeciwdziałanie zagrożeniom w internecie związanym z powszechnym dostępem osób małoletnich do treści pornograficznych.

Treści uznawane powszechnie za szkodliwe są coraz częściej dostępne i przeglądane przez dzieci i młodzież. Przeprowadzone w Polsce badania wykazują bardzo dużą skalę problemu, zwłaszcza w odniesieniu do chłopców. Zgodnie z badaniami, 73% dzieci i 71,1% młodzieży w Polsce wskazuje, że zbyt łatwo jest uzyskać dostęp do treści szkodliwych, w szczególności pornografii. Niepokojąca jest przy tym średnia wieku, w którym dzieci pierwszy raz widziały treści pornograficzne. Wynosi ona niespełna 11 lat, natomiast wśród starszej młodzieży – 12 lat. Prawie co piąty (18,5%) z ankietowanych miał mniej niż 10 lat, kiedy po raz pierwszy zetknął się z treściami o charakterze seksualnym¹⁾.

Problem z dostępem do treści pornograficznych spotęgowany jest względem dzieci, których rodzice nie ustalili zasad korzystania z internetu – w ich przypadku odnotowano dwa razy częstszy dostęp do treści pornograficznych. Tylko co drugie dziecko odbyło rozmowę z rodzicami na temat stron odwiedzanych w internecie. Głównym urządzeniem, za którego pomocą uzyskuje się dostęp do treści pornograficznych jest telefon komórkowy. Jednocześnie 80% dzieci nie posiada na swoich urządzeniach programów kontroli rodzicielskiej²⁾.

Raport Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego, zwanego dalej „NASK–PIB”, „Nastolatki 3.0 Raport z ogólnopolskiego badania uczniów” z 2023 r. wskazuje, że ponad połowa nastolatków (53,7%) twierdzi, że ich rodzice nie ustalają żadnych zasad dotyczących korzystania z internetu w zakresie czasu i dostępu do treści. Jednocześnie, blisko co czwarty młody internauta uważa, że wprowadzona przez jego rodziców kontrola w zakresie czasu korzystania z internetu (28,8%) oraz dostępu do treści w internecie (28,9%) jest nieskuteczna.

W przypadku treści pornograficznych, jak ujęto to w diagnozie przedstawionej w dokumencie „Negatywne konsekwencje korzystania z pornografii”³⁾ masowość zjawiska

¹⁾ Nastolatki wobec pornografii cyfrowej. Trajektorie użytkowania. Raport z badań ogólnopolskich. NASK 2022.

²⁾ Źródło: <https://opornografii.pl/article/dzieci-mlodziez-i-pornografia-wyniki-badan>.

³⁾ Podsumowanie literatury i badań naukowych wskazujących na negatywne konsekwencje korzystania z pornografii w kontekście ochrony dzieci i młodzieży, bezpornografii.pl, Stowarzyszenie Twoja Sprawa, 2017.

dawno już urosła do takich rozmiarów, że należy uznać, że pornografia, przez jej łatwą dostępność dla dzieci i młodzieży, stanowi poważny problem z zakresu zdrowia publicznego. Spośród treści szkodliwych jako jeden z głównych czynników przyczyniających się do destabilizacji psychiki i zdrowia małoletnich uznaje się treści pornograficzne, które są w przeważającej części dostępne bezpłatnie w internecie. Należy przy tym podkreślić, że wśród wielu małoletnich pornografia jest jednym z głównych źródeł informacji o seksualności człowieka, co w związku z brakiem należytego nadzoru nad korzystaniem z internetu przez dzieci skutkować może zachwianym postrzeganiem seksualności i ról płciowych w okresie dojrzewania i utrwaleniem potencjalnie patologicznych poglądów już po wejściu w dorosłość. Również Komisja Europejska w komunikacie „Cyfrowa dekada dla dzieci i młodzieży: nowa europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+)”⁴⁾ zauważa, że nieodpowiednie dla wieku treści są łatwo dostępne. Dzieci przyznają, że oglądają pornografię w młodym wieku, co wpływa na ich wyobrażenia o tym, jak wygląda prawidłowo funkcjonujący związek.

Przywołane publikacje obrazują rosnący problem zbyt łatwego dostępu małoletnich przede wszystkim do treści pornograficznych oraz braku lub niedostatecznej skuteczności mechanizmów ograniczania dostępu do takich treści. Problemom tym ma zaradzić projektowana regulacja, która, jak wskazano w dalszej części, przewiduje nałożenie nowych obowiązków przede wszystkim na dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną, za pomocą których małoletni mogą uzyskiwać dostęp do treści pornograficznych.

Treści pornograficzne co do zasady są treściami legalnymi i dostępnymi dla dorosłych. Jednak ze względu na dopiero rozwijającą się dojrzałość emocjonalną, umiejętność krytycznego myślenia oraz wiedzę o świecie dzieci, a także z uwagi na negatywny wpływ, jaki mogą mieć na rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny dzieci, konieczne jest wprowadzenie mechanizmów ograniczających kontakt dzieci z nieodpowiednimi dla nich treściami, jakimi są treści pornograficzne.

Projektowana ustawa wychodzi naprzeciw wspomnianej unijnej strategii BIK+, w której wskazano problem związany z coraz większą obecnością dzieci w internecie bez należytego nadzoru nad treściami, do których uzyskują dostęp – zwłaszcza w kontekście braku skutecznych systemów kontroli rodzicielskiej czy mechanizmów weryfikowania wieku.

⁴⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0212>.

Te ostatnie często opierają się wyłącznie na samodeklaracji wieku, która nie jest wystarczającym zabezpieczeniem przed uzyskaniem dostępu do treści mających ogromny wpływ na psychikę i rozwój dziecka.

Wobec tego projektowana ustawa ma na celu zagwarantować małoletnim bezpieczeństwo w internecie, przez zwiększenie odpowiedzialności usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną za treści publikowane w ich usługach. Wdrożenie należytych mechanizmów ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych – w tym zwłaszcza skutecznego, ale szanującego prawo do prywatności mechanizmu weryfikacji wieku – zapewni znacznie większy poziom bezpieczeństwa dzieciom w internecie. Dotyczy to szczególnie sytuacji, w których dziecko uzyskuje dostęp do tych treści przypadkowo. Jak wskazano w badaniu NASK-PIB z 2022 r. pt. „Nastolatki wobec pornografii cyfrowej. Trajektorie użytkowania. Raport z badań ogólnopolskich”, nastolatki jako przyczynę pierwszego zetknięcia się z treściami pornograficznymi w internecie wskazały przypadkowy mechanizm powiązania stron (32,8%), a świadome i celowe poszukiwanie takich treści zadeklarował co siódmy (16,5%) 16-latek i co dwunasty 12- i 14-latek (7,0%). Przypadkowe uzyskanie dostępu do treści pornograficznych jest tym bardziej problematyczne, im młodszy jest odbiorca – gdyż w takiej sytuacji konsekwencje obcowania z treściami nieodpowiednimi dla dziecka są znacznie większe. Celem projektowanej ustawy jest więc szeroka regulacja, która obejmie swym zakresem wszelkich usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną. Ograniczenie dostępu małoletnim do treści pornograficznych, w tym przypadkowego pierwszego kontaktu najmłodszych dzieci z tymi treściami, znacząco obniży negatywny wpływ tych treści na rozwój dzieci. Jak wskazano, obecne rozwiązania nie prowadzą do skutecznej ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych, co uzasadnia wprowadzenie regulacji wymuszającej na dostawcach tych treści wdrożenia należytych zabezpieczeń. Projektowany stan prawny umożliwia podjęcie działań prowadzących do zwiększenia bezpieczeństwa dzieci, wyposażając organy w odpowiednie narzędzia kontroli. Aktualne przepisy, w głównej mierze realizowane pod postacią zakazu prezentowania i udostępniania osobom małoletnim treści pornograficznych, okazały się niewystarczające, co uzasadnia wprowadzenie dodatkowych regulacji w tym zakresie. Mając to na uwadze, projektowana ustawa pozytywnie wpłynie na stan zdrowia psychicznego młodzieży, rozszerzając stosowane zabezpieczenia, obniżając liczbę dzieci uzyskujących dostęp do treści pornograficznych na wczesnym etapie rozwoju, a tym samym zmniejszy zagrożenie występowania ewentualnych problemów związanych z wypaczonym postrzeganiem relacji międzyludzkich, norm

społecznych, seksualnością czy własnego ciała, wynikających z dostępu do treści pornograficznych lub uzależnienia od nich już po wejściu w dorosłość przez te osoby. Należy przy tym zauważyć, że wskazane w projekcie obowiązki nakładane na określonych dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną są nieodzowne do osiągnięcia celu, jakim jest ochrona zdrowia publicznego i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w internecie.

Jak wykazano powyżej, celem projektowanej ustawy jest przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z powszechnym i zbyt łatwym dostępem dzieci do treści pornograficznych w internecie. Projekt ustawy zmierza do zapewnienia należytej ochrony zdrowia psychicznego, prawidłowego rozwoju emocjonalnego oraz bezpieczeństwa w środowisku cyfrowym. Takie działania wpisują się w zadania ochrony zdrowia oraz ochrony praw i wolności przysługujących człowiekowi, zwłaszcza biorąc pod uwagę konstytucyjne zadanie ochrony praw dziecka, którą zapewnić musi Rzeczpospolita Polska. Zastosowane środki (w tym obowiązek stosowania mechanizmu weryfikacji wieku w przypadku umożliwiania dostępu do treści pornograficznych, wykluczenie nieskutecznych mechanizmów, utworzenie rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych w internecie bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści oraz obowiązek blokowania dostępu do takich domen) pozostają racjonalnie powiązane z założeniami regulacji. Obowiązek stosowania mechanizmu weryfikacji wieku bezpośrednio ogranicza możliwość uzyskania dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich, a rejestr oraz blokowanie dostępu do domen tam ujętych stanowią instrument przeciwdziałający potencjalnemu obchodzeniu przepisów przez usługodawców niewywiązujących się z obowiązków przewidzianych ustawą. Środki te mają realny charakter, tworząc system umożliwiający ograniczenie dostępności treści pornograficznych wśród małoletnich, w szczególności w sytuacjach przypadkowego kontaktu z takimi treściami, a więc zapewniają zdolność państwa do osiągnięcia zamierzonych celów.

Należy zwrócić przy tym uwagę, że wskazany problem wymaga reakcji w postaci przedstawionych rozwiązań i mechanizmów, wprowadzonych w akcie rangi ustawy. Dotychczasowe rozwiązania opierały się przede wszystkim na mechanizmach kontroli rodzicielskiej. Jak wynika zaś z przywoływanych wcześniej danych, rozwiązania te nie są odpowiednio skuteczne. Powszechność urządzeń mobilnych, brak skutecznych zabezpieczeń technicznych oraz wykorzystanie mechanizmów opartych wyłącznie na samodeklaracji wieku powodują, że w praktyce małoletni mają bardzo łatwy dostęp do treści pornograficznych.

Środki o charakterze wyłącznie edukacyjnym lub samoregulacyjnym, chociaż pożądane i istotne, nie gwarantują należytego poziomu ochrony małoletnim. Odpowiedzialność rodziców za wychowanie dziecka nie zwalnia zaś państwa z obowiązku podejmowania działań systemowych w sytuacji, gdy zagrożenie przyjęło tak masowy charakter. Ze względu na skalę problemu oraz poziom aktualnej ochrony małoletnich, wprowadzenie projektowanych rozwiązań jest konieczne dla zapewnienia rzeczywistej ochrony zdrowia i praw dzieci.

Ostatecznie w odniesieniu do oceny ciężaru nakładanych obowiązków należy wskazać, że projekt ustawy nie zakazuje rozpowszechniania treści pornograficznych ani nie wprowadza uprzedniego zatwierdzania treści przez organy państwowe, przewidując wyłącznie wymóg zapewnienia małoletnim bezpieczeństwa przez ograniczenie dostępu osób poniżej osiemnastego roku życia do treści pornograficznych w internecie. Projekt ustawy przewiduje gwarancje proceduralne, w tym obowiązek powiadomienia abonenta domeny o potencjalnej blokadzie strony, możliwość wniesienia sprzeciwu oraz prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

SZCZEGÓŁOWE UZASADNIENIE PROJEKTOWANYCH REGULACJI

ART. 1

Projekt ustawy reguluje obowiązki dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną związane z ochroną małoletnich przed treściami pornograficznymi, oferowanymi przez usługodawcę w związku ze świadczeniem usług drogą elektroniczną.

Ponadto projekt ustawy reguluje również zasady prowadzenia rejestru przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści, zwanego dalej także „rejestrem”, oraz procedurę postępowania przed Prezesem UKE (wnoszenie do Prezesa UKE sprzeciwu od wpisu do rejestru, kontrola i postępowanie pokontrolne w celu weryfikacji przestrzegania przepisów ustawy, nakładanie kar pieniężnych). W projekcie ustawy zawarto także przepisy określające zasady współpracy Prezesa UKE z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zwanym dalej „Przewodniczącym KRRiT”, ze względu na obowiązujące obecnie przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 oraz z 2024 r. poz. 96 i 1222), które regulują obowiązki części

usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim przed dostępem do treści pornograficznych.

Zakresem projektowanej ustawy zostaną objęci również dostawcy usługi dostępu do internetu, którzy zobowiązani będą blokować dostęp do domen wpisanych do rejestru.

Z zakresu regulacji wyłączeni zostali usługodawcy świadczący usługi komunikacji interpersonalnej w rozumieniu art. 2 pkt 78 lit. b ustawy z 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221, z 2025 r. poz. 637 i 820 oraz z 2026 r. poz. 252), czyli w głównej mierze dostawcy świadczący usługi w postaci komunikatorów umożliwiających wymianę prywatnych wiadomości między użytkownikami. Podyktowane jest to założeniem nieingerowania w prywatną korespondencję użytkowników, która nie jest objęta zakresem projektowanej ustawy.

Celem zapewnienia większej skuteczności projektowanej ustawy wskazano wprost, że ustawa ma zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną usługobiorcom znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności zarobkowej lub zawodowej przez usługodawcę. A zatem będzie miała zastosowanie również względem podmiotów z państw członkowskich Unii Europejskiej, jak i państw trzecich. Podyktowane jest to krajem pochodzenia usługodawców oraz krajem rejestracji nazwy domeny internetowej, w której operują usługodawcy w głównej mierze rozpowszechniający lub umożliwiający rozpowszechnianie treści pornograficznych. Jak wynika z danych pochodzących z ogólnodostępnej bazy nazw domen (DNS) korzystającej z protokołu WHOIS (who.is), znaczna część usługodawców podejmuje swoje działanie i rejestruje nazwy domeny internetowej w innym kraju niż Polska. Wobec tego, celem zwiększenia skuteczności rozwiązań, konieczne jest umożliwienie działań również przeciwko stronom, których krajem pochodzenia nie jest Polska, lecz które odwiedzane są przez małoletnich użytkowników z Polski. Podobną konstrukcję przyjęto również w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej także „DSA” (rozporządzenie ma zastosowanie do usług pośrednich, które są oferowane odbiorcom usługi, którzy mają siedzibę lub znajdują się w Unii Europejskiej, niezależnie od miejsca siedziby dostawców tych usług pośrednich).

ART. 2

Przepis zawiera definicje pojęć stosowanych w projektowanej ustawie, które będą stanowić podstawę dla dalszego rozumienia przepisów projektu.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie definicji „abonenta nazwy domeny”, zgodnie z którą podmiotem tym jest abonent nazwy domeny w rozumieniu art. 2 pkt 3b ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 20 i 252). Definicja „abonenta nazwy domeny” zawarta we wspomnianej ustawie dotyczy podmiotu, będącego stroną umowy o utrzymywanie nazwy domeny internetowej zawartej z rejestrem nazw domen najwyższego poziomu (TLD), za pośrednictwem podmiotu świadczącego usługi rejestracji nazw domen. Projektowana ustawa definiuje „dostawcę usługi dostępu do internetu” przez odniesienie do definicji zawartych już w ustawie z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, które regulują kwestie związane ze świadczeniem usługi dostępu do sieci internet przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

W dalszej kolejności należy wskazać na przyjętą definicję „małoletniego”. Zgodnie z projektowanymi przepisami ustawy jest to osoba fizyczna, która nie ukończyła osiemnastu lat. Definicja ta opiera się zarówno na krajowych, jak i międzynarodowych aktach prawnych.

Warto przytoczyć tutaj pojęcie z jednego z najważniejszych aktów prawnych dotyczących osób małoletnich – definicję dziecka z Konwencji o Prawach Dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526). Według art. 1 tej Konwencji przez pojęcie „dziecko” rozumie się „każdą istotę ludzką w wieku poniżej osiemnastu lat, chyba że zgodnie z prawem odnoszącym się do dziecka uzyska ono wcześniej pełnoletność”.

W polskim prawie definicja małoletniego nie jest opisana wprost, ale wynika z interpretacji odrębnych przepisów oraz ich wykładni systemowej i celowościowej. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, 1172 i 1508 oraz z 2026 r. poz. 184 i 507) nie zawiera definicji małoletniego, natomiast osobę małoletnią można zdefiniować jako przeciwieństwo osoby pełnoletniej, a zatem zasadniczo małoletni to osoba, która nie ukończyła 18 lat (przewidując przy tym wyjątek, gdy osoba, która nie ukończyła 18. roku życia nabywa pełnoletność przez zawarcie małżeństwa).

Na gruncie prawa unijnego warto wskazać na dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania

w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSIS (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, str. 1, z późn. zm.), która zawiera pojęcie „dziecka” (ang. „child”), oznaczającego każdą osobę w wieku poniżej 18 lat.

RODO również posługuje się pojęciem „dziecko” jednak bez definicji. RODO dodatkowo wprowadza kategorie wiekowe, np. art. 8 ust. 1 RODO mówi o uzyskaniu zgody rodziców lub opiekunów prawnych na przetwarzanie danych osobowych dziecka do osiągnięcia przez nie 16. roku życia przez podmioty świadczące usługi społeczeństwa informacyjnego oferowane bezpośrednio dzieciom (państwa członkowskie mogą obniżyć granicę wiekową do 13. roku życia).

Z kolei w DSA pojawia się pojęcie małoletniego (ang. minor), jednak i w tym akcie brak jest jego definicji.

Na potrzeby projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie definicji małoletniego jako osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, bazując na cywilistycznym ujęciu tego pojęcia.

Niniejszy projekt ustawy określa również pojęcie „dostawcy usługi dostępu do internetu”, opisując go jako przedsiębiorcę telekomunikacyjnego, zgodnie z art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, świadczącego usługi opisane w art. 2 pkt 2 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiającego środki dotyczące dostępu do otwartego internetu i dotyczące opłat detalicznych za regulowane usługi łączności wewnętrznej oraz zmieniającego dyrektywę 2002/22/WE, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz. Urz. UE L 310 z 26.11.2015, str. 1, z późn. zm.). Warto w tym miejscu przytoczyć wspomnianą w art. 2 pkt 2 akapit drugi przywołanego rozporządzenia definicję, która opisuje „usługę dostępu do internetu” jako publicznie dostępną usługę łączności elektronicznej, która zapewnia dostęp do internetu, a tym samym łączność z praktycznie wszystkimi zakończeniami sieci internetu, bez względu na stosowaną technologię sieci i urządzenia końcowe. Analogicznie jak w powyższej formie zostało to określone w art. 2 ust. 76 lit. a ustawy z dnia 12 lipca 2024 – Prawo komunikacji elektronicznej opisującej pojęcie usługi komunikacji elektronicznej, obejmującej dostęp do internetu. Zatem definicja w art. 2 pkt. 2 projektu ustawy obejmuje podmioty wpisane do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych, świadczące publicznie dostępne usługi telekomunikacyjne jakimi są usługi dostępu do sieci internet. Projekt ustawy definiuje

również pojęcie „usługobiorcy”. Celem zachowania spójności z przepisami regulującymi świadczenie usług drogą elektroniczną, wprowadzono odesłanie do definicji „usługobiorcy”, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513). Zgodnie z tą ustawą usługobiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która korzysta z usługi świadczonej drogą elektroniczną. W odniesieniu do regulacji projektowanej ustawy usługobiorcą będzie w głównej mierze osoba, która otworzy daną stronę internetową.

Analogicznie w przypadku definicji „usługodawcy”, projektowana ustawa odsyła do definicji usługodawcy, o którym mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Zgodnie z tą ustawą przez pojęcie „usługodawcy” rozumie się osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową świadczy usługi drogą elektroniczną. Należy zwrócić uwagę, że usługodawca nie musi być przedsiębiorcą. Uzyskiwanie korzyści zarobkowych z prowadzonej strony – na przykład ze względu na zamieszczone na stronie reklamy – pomimo braku charakteru działalności gospodarczej po stronie osoby prowadzącej stronę internetową, oznaczać będzie wypełnienie definicji usługodawcy w rozumieniu niniejszej ustawy. Działalność zarobkowa nie oznacza wyłącznie prowadzenia działalności gospodarczej, lecz obejmuje także inne sposoby uzyskiwania dochodu za realizowane w ramach usługi czynności. Tym samym dochód z reklam zamieszczonych na stronie, który skorelowany jest z liczbą użytkowników korzystających z danej usługi, wpływa na możliwości zarobkowe danego usługodawcy.

Katalog usługodawców objętych ustawą odnosi się w głównej mierze do tych, którzy dysponują stronami internetowymi.

Projekt ustawy przywołuje również definicje audiowizualnej usługi medialnej na żądanie i platformy udostępniania wideo, o których mowa w ustawie o radiofonii i telewizji, ze względu na odwołania do tych usług w projektowanej ustawie, w związku z ustalonym w ustawie o radiofonii i telewizji nadzorem ze strony Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zwanej dalej „KRRiT”, nad podmiotami dostarczającymi tych usług (w przypadku, gdy posiadają siedzibę w Polsce).

Projektowana ustawa definiuje również pojęcie „mechanizmu weryfikacji wieku” wskazując, że jest to mechanizm mający na celu ustalenie pełnoletności usługobiorców.

Warto zaznaczyć, że we właściwych ministerstwach trwają prace dotyczące wymagań dla mechanizmu weryfikacji wieku, które stanowiąc uniwersalne rozwiązanie będą mogły znaleźć zastosowanie do weryfikacji wieku dokonywanej na podstawie niniejszej ustawy.

Wskazówką odnośnie do definiowania skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku i sporządzenia wytycznych mogą być wytyczne brytyjskiego organu regulacyjnego Ofcom⁵⁾, przy czym należy zauważyć, że dotyczą one zarówno metod weryfikacji, jak i szacowania wieku. Propozycje Ofcom obejmują niewyczerpującą listę metod, które obecnie organ uważa za skuteczne, cechujące się dokładnością, solidnością, niezawodnością i bezstronnością. Obejmują one m.in.:

- 1) potwierdzenie ukończenia 18. roku życia za pośrednictwem otwartej bankowości (pełna data urodzenia nie powinna zostać udostępniona);
- 2) dopasowanie identyfikacji zdjęcia – użytkownicy mogą przesłać dokument tożsamości ze zdjęciem, taki jak prawo jazdy lub paszport, który jest następnie porównywany ze zdjęciem użytkownika w momencie przesyłania, aby zweryfikować, czy to ta sama osoba
- 3) weryfikację przy wykorzystaniu kart kredytowych;
- 4) portfele tożsamości cyfrowej.

Niniejszy projekt ustawy opiera się na takich mechanizmach weryfikacji wieku, które pozwolą na jednoznaczne stwierdzenie pełnoletności. Jak dodatkowo wynika z określonych w ustawie wymogów, nierekomendowanym mechanizmem jest samodeklaracja wieku.

W tym miejscu należy szczególną uwagę poświęcić działaniom Unii Europejskiej, w ramach której trwają prace nad EU Digital Identity Wallet⁶⁾. Ten nowy portfel tożsamości cyfrowej pozwolić ma obywatelom na identyfikację i uwierzytelnianie się w sieci bez konieczności korzystania z usług usługodawców komercyjnych. Nowe prawo unijne wprowadzające zasady korzystania z portfela tożsamości cyfrowej ma doprowadzić do interoperacyjności powstających lub istniejących już w niektórych krajach członkowskich Unii Europejskiej portfelów tożsamości cyfrowej. Założeniem regulacji jest możliwość skorzystania z takiego portfela niezależnie od miejsca przebywania w Unii Europejskiej. Dodatkowo portfel będzie posiadać określone atrybuty – którymi można identyfikować się w internecie. Jeden z nich to pełnoletność – informacja potwierdzająca, że osoba ukończyła 18. rok życia,

⁵⁾ <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/protecting-children/statement-age-assurance-and-childrens-access/>

⁶⁾ EU Digital Identity Wallet Home - <https://ec.europa.eu/digital-building-blocks/sites/spaces/EUDIGITALIDENTITYWALLET/pages/694487738/EU+Digital+Identity+Wallet+Home>

bez podawania dodatkowych informacji na jej temat. Tym samym tego typu narzędzie mogłoby być wykorzystywane na stronach internetowych do potwierdzenia wieku bez ujawniania tożsamości osoby. Takie sprawdzenie atrybucji przy wykorzystaniu portfela tożsamości będzie jednym z możliwych narzędzi do wdrożenia przez usługodawcę w ramach skutecznego i bezpiecznego mechanizmu weryfikacji wieku.

Projekt ustawy nie definiuje pojęcia „treści pornograficzne”.

W prawodawstwie polskim brak jest definicji pojęcia „treści pornograficzne”, chociaż pojęcie to pojawia się w wielu aktach prawnych rangi ustawowej: w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383, 1818 i 1872), w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, 718 i 1366 oraz z 2026 r. poz. 187, 421 i 646), w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o finansowym wspieraniu produkcji audiowizualnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 198).

Należy wskazać, że celem definicji ustawowych jest wprowadzenie pojęcia prawnego, które:

- 1) nie ma swojego odpowiednika w języku etnicznym, którego znaczenie można odnaleźć w słowniku języka polskiego, albo
- 2) które ma swój odpowiednik w języku etnicznym, ale jest niejasne.

Nie ulega wątpliwości, że pojęcie „treści pornograficzne” nie jest tzw. terminus technicus jako słowo znane w języku etnicznym. Pojęcie to podlega interpretacji ze względu na swoją niejednoznaczność komunikacyjną wywołaną często subiektywnym postrzeganiem czy określona treść może być zakwalifikowana jako treść pornograficzna. Zdefiniowanie pojęcia „treści pornograficzne” nie pozwoliłoby na uwzględnienie dynamicznie zmieniających się w czasie ocen społecznych. Warto podkreślić, że każda definicja ustawowa wymaga dokonywania interpretacji dokonywanej przez właściwe organy stosujące prawo, w tym sądy, zatem wprowadzenie definicji pojęcia „treści pornograficzne” nie wyeliminowałoby ewentualnych wątpliwości, co do jej zakresu.

Podkreślenia wymaga fakt, że w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, pojęcie „treści pornograficzne” pojawia się, ale świadomie nie zostały one zdefiniowane przez ustawodawcę. Ustawodawca pozostawił uznanie orzecznictwu, co w okolicznościach konkretnego przypadku stanowi takie

treści podlegające sankcji prawnej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10) wyraził pogląd, że o tym czy dana treść ma charakter pornograficzny rozstrzyga sąd, a nie biegły. Biegły, oczywiście wyraża swoją opinię jaki hipotetyczny wpływ na konkretną osobę może mieć treść badana pod kątem tego czy jest ona treścią pornograficzną, ale jest to opinia mająca charakter poglądowy i nie wiąże sądu, który kieruje się dostępną wiedzą, doświadczeniem życiowym i zapatrywaniami społeczeństwa w danym miejscu i czasie.

Trafnie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie (wyrok: sygn. akt. XX GC 1052/14), że na gruncie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji: „definicji [treści pornograficznych] faktycznie wskazać można wiele, konstruowanych wedle różnych metod i kryteriów, zawsze jednak pamiętać należy o ich raczej projektującym niżli regulującym charakterze i istniejącym marginesie wątpliwości co do desygnatów, wyznaczonych treścią tych definicji w przypadkach trudnych, granicznych i wyjątkowych. Zawsze więc ostateczna decyzja co do identyfikacji i wskazania desygnatów tych pojęć należeć będzie do podmiotu oceniającego, w szczególności do sądu. Dlatego też każda definicja pornografii, czy też próba jej skonstruowania musi być traktowana nie jako uniwersalny i zobiektywizowany wzorzec, ale jedynie jako narzędzie wspomagające w procesie dokonywania ocen”.

Jest to pogląd reprezentatywny i dobrze ukazujący zwodniczą użyteczność definicji ustawowej. Wszak sądy sprawują wymiar sprawiedliwości i zostały ustanowione, aby dokonywać wykładni pojęć z natury ocennych na potrzeby konkretnego stanu faktycznego, a do takich pojęć należy pojęcie „treści pornograficzne”.

Na ocenną naturę pojęcia „treści pornograficzne” zwraca się uwagę także od dawna w doktrynie. Doktryna wyróżnia dwa podejścia przy definiowaniu tych treści. Po pierwsze, definicja subiektywno-moralistyczna, która kładzie nacisk na to, czy dana treść wywołuje podniecenie seksualne. Po drugie, definicja obiektywno-pragmatyczna skupiająca się na analizie treści.

Najbardziej znaną definicję pornografii zaproponował profesor M. Filar⁷⁾. Jego zdaniem treści mające charakter pornograficzny powinny charakteryzować się następującymi cechami:

- 1) powinny przedstawiać przejawy płciowości i życia płciowego człowieka;

⁷⁾ M. Filar, *Przestępstwa seksualne w nowym kodeksie karnym* [w:] *Nowa kodyfikacja karna. Kodeks karny. Krótkie komentarze*, Warszawa 1997, s. 39–40.

- 2) powinny koncentrować się wyłącznie na technicznych aspektach płciowości i życia płciowego, z całkowitym oderwaniem od warstwy intelektualnej i osobistej;
- 3) powinny ukazywać ludzkie organy w ich funkcjach seksualnych;
- 4) główną intencją twórcy jest wywołanie podniecenia seksualnego u odbiorcy;
- 5) kryterium pomocniczym jest walor estetyczny – im jest on niższy, tym bliżej takim treściom do pornografii. Jak wskazano powyżej, w procesie stosowania prawa przez organ orzekający nie jest zawsze konieczne wykazanie spełnienia wszystkich powyższych przesłanek.

Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 9 maja 2017 r. (Sygn. Akt VI ACa 2026/15), wydanym na gruncie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, trafnie określił, że „definicja [M. Filara] stanowi tylko przykładowe narzędzie do kwalifikacji treści pornograficznych, a film nie musi spełniać wszystkich pięciu elementów definicji, aby mógł być uznany za film pornograficzny” po raz kolejny potwierdzając jej ocenny z natury charakter, którego nie da się zamknąć w sztywny gorset definicji ustawowej bez szkody dla chronionego dobra jakim jest ochrona małoletnich przed treściami pornograficznymi.

W cytowanym wyżej wyroku z dnia 23 listopada 2010 r. Sąd Najwyższy uznał, że treści pornograficzne to: „zawarte w utrwalonej formie (np. film, zdjęcia, czasopisma, książki, obrazy) lub nie (np. pokazy na żywo) prezentacje czynności seksualnych człowieka (zwłaszcza ukazywanie organów płciowych człowieka w ich funkcjach seksualnych), i to zarówno w wymiarze niesprzecznym z ich biologicznym ukierunkowaniem, jak i czynności seksualnych człowieka sprzecznych z przyjętymi w społeczeństwie wzorcami zachowań seksualnych”.

Jak widać, definicja pojęcia „treści pornograficzne” zaprezentowana przez Sąd Najwyższy różni się od definicji zaproponowanej przez M. Filara, pomimo że uzasadnienie Sądu Najwyższego zauważa tę definicję. Stanowi to kolejny dowód na ocenny charakter treści pornograficznych, którego nie da się zamknąć w sztywne ramy definicji ustawowej bez szkody dla chronionego dobra jakim jest ochrona małoletnich przed treściami pornograficznymi.

W raporcie wyjaśniającym Konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości, sporządzonej w Budapeszcie dnia 23 listopada 2001 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 728)⁸⁾, zdefiniowano pojęcie

⁸⁾ Explanatory Report to the Convention on Cybercrime Budapest, 23.XI.2001 CETS_185_Rapex.docx, <https://rm.coe.int/16800cce5b>.

„sexually explicit conduct” następująco: “A ‘sexually explicit conduct’ covers at least real or simulated: a) sexual intercourse, including genital-genital, oral-genital, anal-genital or oral-anal, between minors, or between an adult and a minor, of the same or opposite sex; b) bestiality; c) masturbation; d) sadistic or masochistic abuse in a sexual context; or e) lascivious exhibition of the genitals or the pubic area of a minor.”, co można przetłumaczyć jako: „Zachowanie o wyrażnie seksualnym charakterze” obejmuje co najmniej rzeczywiste lub symulowane: a) stosunki seksualne, w tym genitalno-genitalne, oralno-genitalne, analno-genitalne lub oralno-analne, między małoletnimi lub między osobą dorosłą a małoletnim, tej samej lub przeciwnej płci; b) zoofilie; c) masturbację; d) sadystyczne lub masochistyczne znęcanie się w kontekście seksualnym; lub e) lubieżne pokazywanie genitaliów lub okolicy łonowej małoletniego”.

Definicja ta nie zawiera celu, jakim jest wywołanie podniecenia seksualnego, co występuje w definicji prof. Filara i w projektowanym art. 2 pkt 4, a przecież uzasadniony wydaje się pogląd, że może być ona również narzędziem do oceny treści pod kątem wypełniania znamion przestępstw z art. 200 § 3 („Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”) oraz art. 200 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny („Karze określonej w § 3 podlega, kto prowadzi reklamę lub promocję działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15”).

Nie wydaje się kontrowersyjny pogląd, że definicja ta jest użyteczna także z punktu widzenia celu projektu ustawy, a przecież zgodnie z nią byłaby wyłączona jako narzędzie do oceny treści pornograficznej na potrzeby zastosowania sankcji z projektowanej ustawy.

Wskazane przykłady ukazują dysfunkcjonalność ewentualnej definicji pojęcia „treści pornograficzne” w projektowanej ustawie. Wieloletni dorobek orzecznicy, doktrynalny i międzynarodowy w kontekście ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie, w tym przede wszystkim na gruncie prawa karnego, uzasadnia pogląd, że ustawowe definiowanie pojęcia „treści pornograficzne” nie tylko nie jest potrzebne, ale wręcz może okazać się szkodliwe przez przyczynienie się do nieuzasadnionego ograniczenia tej ochrony, co wykazano wyżej. Współcześnie kluczowym problemem jest łatwość uzyskania przez małoletnich dostępu w internecie do takich treści. W typowych przypadkach sąd nie

powinien mieć żadnych wątpliwości co do charakteru analizowanych treści, tym bardziej że producenci lub rozpowszechniający treści pornograficzne sami niejednokrotnie definiują ją w ten sposób. Nawet jeżeli w granicznych przypadkach zakwalifikowanie danych treści jako treści pornograficznych może wymagać głębszej analizy, doktryna i orzecznictwo wypracowały narzędzia i stanowiska, które pozwalają w przytłaczającej większości przypadków rozstrzygnąć, co należy zakwalifikować jako „treści pornograficzne”, o których mowa np. w art. 200 § 3 in fine oraz art. 200 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

ART. 3

Ze względu na łatwą dostępność treści pornograficznych, statystycznie niski średni wiek małoletnich mających pierwszy kontakt z takimi treściami, udokumentowany badaniami negatywny wpływ na rozwój małoletnich oraz charakter silnie uzależniający, uznano, że zasadne jest wprowadzenie restrykcyjnych wymogów względem dostępu do treści pornograficznych. Tym samym usługodawca będzie miał obowiązek stosowania mechanizmu weryfikacji wieku użytkowników, w celu uniemożliwienia dostępu do treści pornograficznych przez użytkowników małoletnich. Obowiązek ten będzie niezależny od tego jakie jest prawdopodobieństwo, że użytkownikiem będzie osoba małoletnia. Ewentualne sankcje związane z niewypełnieniem obowiązków ustawowych odnoszą się do sytuacji, w której małoletni mogą uzyskać dostęp do treści pornograficznych w danej usłudze, która nie posiada uprzedniego mechanizmu weryfikacji wieku.

Zgodnie z przepisami projektowanej ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować mechanizm weryfikacji wieku oraz uniemożliwiać dostęp małoletnim do tych treści. Oznacza to więc bezpośredni obowiązek dotyczący stosowania mechanizmów weryfikacji wieku pozwalających na ustalenie, czy jest pełnoletni oraz uniemożliwiania dostępu małoletnim do treści pornograficznych. Przepis artykułu 3 wprowadza tym samym obowiązek, z którego wynikają inne obowiązki i uprawnienia związane z uniemożliwieniem dostępu do treści pornograficznych małoletnim, w tym w związku z zastosowaniem mechanizmu weryfikacji wieku.

Ponadto obowiązków określonych w art. 3, czyli dotyczących wdrożenia mechanizmu weryfikacji wieku w przypadku występowania w usłudze treści pornograficznych, nie stosuje się do przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie, w jakim świadczą oni usługi telekomunikacyjne. Wyłączenie to wprowadzone zostało na wzór ustawy z dnia 18 lipca

2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513) i sprowadza się do stosowania przepisów względem przedsiębiorców telekomunikacyjnych jedynie w tym zakresie, w jakim świadczą oni usługę telekomunikacyjną, czyli usługę dostępu do internetu, usługę polegającą na przekazywaniu sygnałów lub usługę komunikacji interpersonalnej wykorzystującą numery. W zakresie w jakim przedsiębiorca telekomunikacyjny świadczy usługi drogą elektroniczną, w tym przykładowo w zakresie prowadzonej przez niego strony internetowej, nadal znajdować zastosowanie będą obowiązki przewidziane przepisami ustawy.

ART. 4

Projektowany przepis precyzuje, że mechanizm weryfikacji wieku nie może polegać na deklaracji użytkownika co do jego wieku, z tego powodu, że nie zapewnia ona odpowiedniej gwarancji skuteczności i odpowiedniego poziomu ochrony.

Przy wyborze odpowiedniego mechanizmu weryfikacji wieku pomocne mogą być wytyczne wydane przez Komisję Europejską do art. 28 DSA czy też wytyczne Ofcom do brytyjskich przepisów Online Safety Act⁹⁾. W sekcji 6.1.1. 29 c. wytycznych Komisji Europejskiej z dnia 14 lipca 2025 r.¹⁰⁾ zapisano, że metoda weryfikacja wieku polega na fizycznych identyfikatorach lub zweryfikowanych źródłach danych w celu zapewnienia wysokiego poziomu pewności co do wieku użytkownika. Analogicznie pojęcie weryfikacji jest używane w wytycznych Ofcom. W obu dokumentach, zarówno wytycznych Komisji Europejskiej jak i Ofcom, jest mowa o zapewnieniu interoperacyjności i dostępności przedmiotowych usług. W przypadku wspomnianych wyżej wytycznych Ofcom, dwa powyższe pojęcia rozumiane są w ten sposób, że usługi powinny być łatwe w użyciu i działać skutecznie dla wszystkich użytkowników, niezależnie od poziomu umiejętności użytkowników ani cech systemów, a same systemy technologiczne powinny być w stanie komunikować się ze sobą, co może zmniejszyć obciążenie użytkowników, którzy już zweryfikowali swój wiek na innych usługach dostarczanych przez tego samego usługodawcę. Trzeba także wskazać, że osiągnięcie wymogu interoperacyjności w określonych przypadkach dotyczy sytuacji, w których taka interoperacyjna metoda istnieje i jest wdrożona w praktyce, przykładowo pod

⁹⁾ Online Safety Act 2023, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/50/2025-08-20>; Wytyczne Ofcom do przepisów ustawy Online Safety Act - <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/protecting-children/age-checks-to-protect-children-online>, <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/protecting-children/statement-age-assurance-and-childrens-access>.

¹⁰⁾ Commission publishes guidelines on the protection of minors | Shaping Europe's digital future, <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/commission-publishes-guidelines-protection-minors>.

postać ogólnie dostępnej metody weryfikacji wieku zgodnej z europejskimi wymogami przedstawionymi poniżej, jak również istnieje techniczna możliwość osiągnięcia interoperacyjności mając na względzie charakter usługi. Tak rozumiana interoperacyjność zmniejszyłaby liczbę koniecznych założeń i uwierzytelnień podejmowanych ze strony usługobiorcy, co w praktyce odbywać może się przez konieczność potwierdzenia pełnoletności tylko w jednej usłudze oferowanej przez usługodawcę, bez potrzeby powtarzania tej czynności w innych usługach tego usługodawcy, o ile jest to technicznie możliwe.

W projekcie wskazano, że spełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, nastąpić może w szczególności przez wykorzystanie elektronicznego poświadczenia atrybutów potwierdzających wiek, udostępnionego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej, którego utworzenie i dostępność dla obywateli Unii Europejskiej reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014 r. str. 73, z późn. zm.¹¹⁾), zwane dalej „rozporządzeniem nr 910/2014”. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, państwa członkowskie zobowiązane są zapewnić obywatelom Unii Europejskiej dostęp do takiego portfela, w którym możliwa będzie weryfikacja atrybutów – w tym pełnoletności.

Usługodawca stosujący mechanizm weryfikacji wieku usługobiorcy jest zobowiązany do przestrzegania zasad wynikających z RODO, zwłaszcza zasady minimalizacji przetwarzania danych oraz ograniczenia celu przetwarzania danych osobowych określonych w art. 5 RODO. Oznacza to, że dane pozyskane wyłącznie w celu potwierdzenia wieku użytkownika mogą być przetwarzane tylko w tym konkretnym celu i nie powinny być wykorzystywane do innych działań – marketingu, profilowania, analiz statystycznych czy łączenia z innymi danymi użytkownika. Przekroczenie tego zakresu stanowiłoby naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, a także mogłoby prowadzić do nieproporcjonalnej ingerencji w prywatność użytkowników – w szczególności małoletnich. Mechanizm weryfikacji wieku powinien więc być zaprojektowany w taki sposób, aby był jak najmniej inwazyjny, a pozyskane dane ograniczone do minimum niezbędnego do osiągnięcia celu, jakim jest weryfikacja wieku.

¹¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 333 z 27.12.2022, str. 80 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1183 z 30.04.2024.

ART. 5-17

Wzorem regulacji zawartej w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 595 oraz z 2026 r. poz. 176) oraz ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1803 oraz z 2026 r. poz. 252), proponuje się wprowadzenie rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych, w przypadku których nie jest stosowany obowiązkowy mechanizm weryfikacji wieku użytkowników oraz nie jest uniemożliwiany małoletnim dostęp do tych treści. Rejestr prowadzony będzie przez Prezesa UKE.

Z uwagi na to, że w Polsce koordynatorem do spraw usług cyfrowych, w rozumieniu przepisów DSA, tymczasowo został ustanowiony Prezes UKE na podstawie uchwały nr 67 Rady Ministrów z dnia 13 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia koordynatora do spraw usług cyfrowych (M.P. poz. 447) oraz procedowany jest projekt ustawy przewidujący przypisanie Prezesowi UKE roli koordynatora do spraw usług cyfrowych, to Prezesa UKE wskazano jako właściwy organ administracji publicznej odpowiedzialny za wskazywanie nazw domen, które należy wpisać do rejestru oraz za nadzór nad realizacją projektowanych przepisów. Skupienie kompetencji w zakresie nadzoru nad usługami pośrednimi, w tym platformami internetowymi oraz kompetencji w zakresie ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi we właściwości jednego organu pozwoli na skuteczniejszą ochronę małoletnich. Nie wyłącza to kompetencji Przewodniczącego KRRiT, z których korzysta na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, względem podmiotów dostarczających audiowizualną usługę medialną na żądanie oraz dostawców platform udostępniania wideo, którzy mają siedzibę w Polsce.

Każdy będzie miał możliwość zgłosić do Prezesa UKE nazwę domeny internetowej, która zawiera treści pornograficzne, na której jest możliwy dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia dostępu małoletnim do tych treści. Ustawa przewiduje zamknięty katalog danych niezbędnych do dokonania zgłoszenia. Zgłoszenia dokonać można będzie za pomocą publicznie dostępnego formularza elektronicznego, który zostanie udostępniony przez Prezesa UKE w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Taka forma zapewni łatwe i szybkie zgłoszenie danej usługi zawierającej pornograficzne treści dostępne dla małoletnich bez odpowiednich zabezpieczeń. Należy przy tym podkreślić, że projekt ustawy nie wyklucza zgłoszeń dokonywanych anonimowo, podanie danych

identyfikacyjnych ze strony osoby dokonującej zgłoszenia jest w pełni dobrowolne. Nie określono sztywnego terminu weryfikacji zgłoszenia przez Prezesa UKE, kierując się koniecznością zapewnienia rzetelnej i indywidualnej oceny każdego zgłoszenia, zwłaszcza mając na uwadze potencjalnie znaczną liczbę zgłoszeń kierowanych do Prezesa UKE.

Projektowana ustawa przewiduje także, że ustalając listę nazw domen podlegających wpisowi do rejestru Prezes UKE wystąpi o opinię do NASK-PIB. W ramach NASK-PIB od 2005 r. funkcjonuje zespół ekspertów – Dyżurnet.pl. Stanowi on punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych treści w internecie, szczególnie związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci, ale również twardej pornografii oraz treści rasistowskich i ksenofobicznych. W ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 20 i 252) NASK-PIB został wskazany jako jeden z Zespołów Reagowania na Incydenty Komputerowe (NASK- CSIRT). Do jego zadań należy m.in. zapewnienie obsługi linii telefonicznej lub serwisu internetowego prowadzących działalność w zakresie zgłaszania i analizy przypadków dystrybucji, rozpowszechniania lub przesyłania materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnych, o których mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW. Zadanie to jest realizowane w NASK-PIB przez Dyżurnet.pl, który prowadzi dokładne statystyki związane ze zgłaszanymi treściami, w tym klasyfikację zgłaszanych treści, źródeł zgłoszenia, informacji o podjętych działaniach. W związku z wykonywanymi zadaniami, NASK-PIB dysponuje szeroką wiedzą na temat praktyk rozpowszechniania treści nielegalnych i szkodliwych w internecie, w tym zwłaszcza udostępniania pornografii małoletnim co jest zachowaniem nielegalnym w rozumieniu polskiego prawa karnego. Przez stronę Dyżurnet.pl zgłosić można nielegalne treści występujące na określonej stronie internetowej. W ramach funkcjonowania zespołu Dyżurnet.pl oraz na potrzeby aplikacji mOchrona przygotowywane są m.in. rejestry nazw domen, które zawierają treści nielegalne, a także szkodliwe. Z tego powodu ze względu na realizowane przez NASK-PIB zadania, uznano, że zapewni on adekwatne wsparcie w zakresie realizowanych przez Prezesa UKE zadań określonych w ustawie.

Należy przy tym podkreślić, że w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 9, zawiera się adres strony internetowej, na której możliwy jest dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego

mechanizmu weryfikacji wieku, zaś wpisowi do rejestru podlegają nazwy domeny. Rozróżnienie to podyktowane jest umożliwieniem Prezesowi UKE sprawniejszej weryfikacji, czy w danej nazwie domeny - pod określonym adresem strony internetowej w tej domenie - rzeczywiście znajdują się treści pornograficzne, które są dostępne bez uprzedniego mechanizmu weryfikacji wieku. Treści te bowiem mogą znajdować się na określonej stronie internetowej, wchodzącej w skład domeny, obejmującej potencjalnie wiele stron internetowych. Wpisowi do rejestru podlega zaś nazwa domeny, gdyż dostawcy usługi dostępu do internetu nie mają technicznej możliwości blokowania dostępu do określonej, jednej strony internetowej znajdującej się w danej domenie czy jednej określonej treści pornograficznej znajdującej się w domenie. Ponadto w jednej domenie możliwe jest rozpowszechnianie treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku w ramach wielu podstron.

Z uwagi na potrzebę zapewnienia usługodawcom możliwości odpowiedniego zareagowania na planowany wpis nazwy domeny internetowej do rejestru, a przez to uniknięcie blokady swojej usługi, ustawa przewiduje instytucję powiadomień. Przed dokonaniem wpisu nazwy domeny internetowej do rejestru, Prezes UKE będzie obowiązany powiadomić abonenta nazwy domeny internetowej o niewypełnieniu przez ten podmiot obowiązków w zakresie ochrony przed dostępem do treści pornograficznych. Powiadomienia dokonuje się drogą elektroniczną, z wykorzystaniem danych kontaktowych dostępnych publicznie bądź w przypadku polskich przedsiębiorców – z wykorzystaniem danych dostępnych w Krajowym Rejestrze Sądowym bądź Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

Prezes UKE w powiadomieniu wskazuje termin 2 dni roboczych od dokonania powiadomienia na odniesienie się do podejrzeń. Prezes UKE może uznać, że udzielone wyjaśnienia nie są zgodne ze stanem faktycznym, na przykład, gdy na stronie internetowej dostępne są wciąż treści pornograficzne, mimo informacji o ich usunięciu, albo w sytuacji, gdy mimo przedstawienia wyjaśnień, usługodawca nadal nie wykonuje obowiązków określonych w ustawie, przykładowo nie stosując mechanizmu weryfikacji wieku zgodnie z ustawą. Wyznaczenie dwudniowego terminu na wyjaśnienia związane jest z koniecznością ochrony małoletnich i tempa naruszeń w świecie cyfrowym. W przypadku treści pornograficznych każdy dzień zwłoki oznacza realne ryzyko dostępu dzieci do szkodliwych dla nich treści, dlatego szybka reakcja jest nieodzowna, co uzasadnia wskazany termin. Z perspektywy technicznej wykazanie np. spełnienia obowiązku wdrożenia mechanizmu weryfikacji wieku

nie wymaga czasochłonnych analiz, lecz przedstawienia gotowej dokumentacji technicznej. Wskazany termin jest odpowiedni do udzielenia odpowiedzi w przypadkach, w których na stronie internetowej np. weryfikacja była niedostępna ze względu na chwilowy błąd lub dostęp dotyczył wyłącznie jednej podstrony bądź jednego pliku. Celem wyjaśnień nie jest zaś umożliwienie wdrożenia rozwiązań w sytuacji, gdy usługodawca wcześniej w ogóle nie wykonywał obowiązków przewidzianych ustawą ani nie podjął działań w zakresie ich wykonania. W przypadku braku odniesienia się do podejrzeń lub nieprzyjęcia przez Prezesa UKE, złożonych wyjaśnień, Prezes UKE powiadamia abonenta nazwy domeny internetowej o wpisie do rejestru. Od wpisu do rejestru będzie przysługiwać abonentowi nazwy domeny internetowej sprzeciw i następnie, w przypadku odmowy uwzględnienia sprzeciwu skarga do sądu administracyjnego. Sprzeciw będzie przysługiwać w każdym czasie, co stanowi odrębność od przyjętego w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych 2-miesięcznego terminu.

Co ważne, w przypadku gdy abonent nazwy domeny wykaże, że w wyniku otrzymanego zawiadomienia usunął lub w inny sposób uniemożliwił małoletnim dostęp do treści pornograficznych zawartych na tej domenie, Prezes UKE nie dokona wpisu. Wymaga to jednak wcześniejszego potwierdzenia przez Prezesa UKE informacji otrzymanych od abonenta nazwy domeny, co może przybrać formę odwiedzenia danej nazwy domeny lub strony internetowej, pod którą dostępne były wskazane treści pornograficzne bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i uniemożliwiania małoletnim dostępu do treści pornograficznych. Prezes UKE wystąpi również o opinię do NASK–PIB w tym zakresie.

Instytucja sprzeciwu, przewidziana w projektowanej ustawie, stanowi środek ochrony prawnej przysługujący abonentowi nazwy domeny, która została wpisana do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego mechanizmu weryfikacji wieku. Wpis do rejestru, dokonywany przez Prezesa UKE nie ma charakteru decyzji administracyjnej, lecz stanowi czynność materialno-techniczną, której celem jest realizacja ustawowego obowiązku ochrony małoletnich przed nieuprawnionym dostępem do treści pornograficznych w internecie. Pomimo że wpis ten nie stanowi rozstrzygnięcia administracyjnego, jego skutkiem jest uniemożliwienie dostępu do danej domeny, co uzasadnia wprowadzenie szczególnej procedury umożliwiającej ochronę praw podmiotów, których wpis dotyczy. Sprzeciw przysługuje abonentowi nazwy domeny wpisanej do rejestru i powinien zawierać dane identyfikacyjne abonenta nazwy domeny wnoszącego sprzeciw oraz

uzasadnienie sprzeciwu. Taki sprzeciw opatrzony powinien być kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym oraz wniesiony drogą elektroniczną do Prezesa UKE. Uzasadnienie sprzeciwu dotyczyć może m.in. wykazania, że dana domena nie zawiera treści pornograficznych bądź że dostęp do domeny poprzedzony jest weryfikacją wieku i uniemożliwieniem dostępu małoletnich do treści pornograficznych. Wprowadzenie mechanizmu sprzeciwu zapewnia proporcjonalność projektowanych przepisów, właściwą ochronę praw podmiotów, których dotyczą wpisy do rejestru, przy jednoczesnym zachowaniu skuteczności i pilności środków ochrony małoletnich. Sprzeciw stanowi narzędzie pozwalające na zweryfikowanie zasadności wpisu do rejestru oraz skorygowanie ewentualnych błędów bez konieczności angażowania sądu na wczesnym etapie. W przypadku, w którym sprzeciw nie spełnia wymogów ustawowych, Prezes UKE pozostawia go bez rozpoznania i zawiadamia o tym składający sprzeciw podmiot, za pomocą tych samych środków komunikacji elektronicznej, za pomocą których złożony został sprzeciw. Z tego powodu projekt przewiduje, że taka wymiana informacji dokonuje się drogą elektroniczną, w celu ułatwienia kontaktu między podmiotami składającymi sprzeciw a Prezesem UKE.

Treścią skargi jest zaskarżenie rozstrzygnięcia dokonanego przez Prezesa UKE w kwestii negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu. Sprzeciw dotyczy natomiast zakwestionowania podstaw dokonania wpisu do rejestru nazw domen, tj. braku spełnienia przez daną usługę wymogów w zakresie weryfikacji wieku i uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych w przypadku, gdy w danej usłudze udostępniane są takie treści. Skarga powinna zatem w szczególności zmierzać do ustalenia przez sąd administracyjny czy treści wskazane przez Prezesa UKE jako uzasadnienie dokonania wpisu do rejestru są treściami pornograficznymi oraz czy zastosowana została weryfikacja wieku, o której mowa w projektowanej ustawie.

Jednocześnie ustawa przewiduje, że abonent nazwy domeny wpisanej do rejestru nie może ponownie wnieść sprzeciwu dotyczącego tej samej nazwy domeny, jeżeli sprzeciw ten był już przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia sądu w wyniku skargi. Przewidziano jednak wyjątek, w którym możliwe jest złożenie ponownego sprzeciwu w przypadku, gdy zmianie uległ stan faktyczny lub prawny podany w sprzeciwie będącym przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia sądu – przykładowo może to być związane ze zmianą charakteru usługi lub zastosowanych mechanizmów, do których doszło już po wydaniu rozstrzygnięcia ze strony sądu.

Rejestr nie będzie dostępny publicznie w celu uniknięcia sytuacji dostarczania użytkownikom gotowej listy ze źródłami treści pornograficznych w internecie. Celem zapewnienia transparentności działań administracji publicznej przewiduje się, że w przypadku zablokowania dostępu do nazwy domeny internetowej użytkownicy będą przekierowywani do strony zawierającej komunikat z informacją o blokadzie z uwagi na wpis do rejestru i zawarte na stronie treści pornograficzne. W związku powyższym abonentowi nazwy domeny, którego nazwa domeny została wpisana do rejestru, przysługiwać będzie wniosek do Prezesa UKE o wydanie zaświadczenia o treści wpisów w rejestrze dotyczących tej nazwy domeny. Wykreślenie z rejestru nie oznacza usunięcia danych z rejestru – informacje te przetwarzane będą przez 5 lat od dnia dokonania wpisu o wykreśleniu. Umożliwi to usługodawcom uzyskanie potwierdzenia o niedostępności ich nazwy domeny w określonym czasie.

Rejestr będzie prowadzony w systemie teleinformatycznym umożliwiającym automatyzację działań w zakresie ochrony użytkowników małoletnich. Zapewni to automatyczne przekazywanie informacji do dostawców usługi dostępu do internetu w celu umożliwienia im realizacji obowiązków wynikających z projektowanej ustawy.

Należy nadmienić, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, Prezes UKE jako niezależny, krajowy organ regulacyjny dysponuje informacjami na temat przedsiębiorców telekomunikacyjnych działających w Polsce, w tym dostawców usługi dostępu do internetu. Prezes UKE prowadzi rejestry (w tym rejestr przedsiębiorców telekomunikacyjnych i rejestr jednostek samorządu terytorialnego prowadzących działalność w zakresie telekomunikacji), dzięki czemu dysponuje aktualnymi i rzetelnymi informacjami na temat działalności telekomunikacyjnej. Z tego powodu weryfikacja, w tym szczegółowy sposób sprawdzania tego rodzaju podmiotów, pozostaje w gestii Prezesa UKE i odbywać się zaś będzie w oparciu o dostępne Prezesowi UKE dane na temat dostawców.

Przepis celowo nie precyzuje w jaki sposób będzie wyglądał dostęp dostawców usługi dostępu do internetu do rejestru, gdyż będzie to zależne od ostatecznych założeń praktycznego funkcjonowania rejestru. Należy przyjąć, że dostawca usługi dostępu do internetu będzie musiał wykazać się inicjatywą, na przykład dokonać kontaktu z podmiotem prowadzącym rejestr w celu uzyskania dostępu do wspomnianego rejestru. Ze względu na to, że rejestr jest niepubliczny, Prezes UKE będzie musiał dokonać weryfikacji dostawcy usługi dostępu do internetu przed umożliwieniem mu dostępu do rejestru. Przykładowo może to nastąpić przez

założenie konta na dedykowanej platformie elektronicznej, do której dostawca usługi dostępu do internetu utworzy dane uwierzytelniające (login i hasło), lub wykorzystanie systemów obecnie wykorzystywanych przez Prezesa UKE w ramach nadzoru nad tymi dostawcami.

Dostawcy usługi dostępu do sieci internet będą obowiązani do nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, służących do zamiany nazw domen na adresy IP, niepóźniej niż w ciągu 48 godzin od dokonania wpisu do rejestru. Ponadto dostawcy będą obowiązani do przekierowania połączeń odwołujących się do nazw domen wpisanych do rejestru do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE, zawierającej komunikat, skierowany do odbiorców usługi dostępu do internetu obejmujący w szczególności informacje o wpisaniu szukanej nazwy domeny internetowej do tego rejestru.

Jednocześnie projektowana ustawa przewiduje w powyższych czynnościach współpracę z Przewodniczącym KRRiT, ze względu na określony w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji nadzór tego organu nad dwoma kategoriami usługodawców: podmiotów dostarczających audiowizualną usługę medialną na żądanie oraz dostawców platform udostępniania wideo, którzy mają siedzibę w Polsce. W ich przypadku, w sytuacji gdy umożliwiają oni dostęp do treści pornograficznych, Prezes UKE z urzędu lub po otrzymaniu zgłoszenia, występuje o opinię do Przewodniczącego KRRiT w zakresie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązku stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych. Dopiero po otrzymaniu pozytywnej opinii, tj. opinii o zasadności kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz o braku spełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, ze strony Przewodniczącego KRRiT, Prezes UKE dokonuje wpisu, o którym mowa w art. 7 ust. 2. Co ważne, opinia Przewodniczącego KRRiT jest wiążąca dla Prezesa UKE – obowiązki wskazane w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji w zakresie regulowanych tam usługodawców należą do wyłącznej właściwości Przewodniczącego KRRiT, Prezes UKE dokonuje więc w ich przypadku wyłącznie wpisu do rejestru. Pełne uprawnienia przysługują Przewodniczącemu KRRiT, a wspólne działania realizowane są wyłącznie w ramach współpracy określonej projektowanymi przepisami. Dodatkowo Przewodniczący KRRiT może z własnej inicjatywy zgłosić do Prezesa UKE nazwę domeny umożliwiającej dostęp do treści pornograficznych bez

uprzedniego stosowania weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia dostępu małoletnim do tych treści, po czym Prezes UKE dokonuje wpisu tej domeny do prowadzonego rejestru. Analogicznie w przypadku otrzymania sprzeciwu od wpisu do rejestru w zakresie, w jakim wpis ten dotyczy audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo, sprzeciw ten będzie przekazywany niezwłocznie do rozpatrzenia przez Przewodniczącego KRRiT.

ART. 18

Projektowana ustawa przewiduje nowe zadania dla NASK–PIB obejmujące analizowanie zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do treści pornograficznych w internecie i publikowanie w tym zakresie komunikatów. Kompetencje te mają na celu zwiększenie ochrony małoletnich.

CSIRT NASK posiada uprawnienia m.in. w zakresie monitorowania zagrożeń cyberbezpieczeństwa i incydentów na poziomie krajowym, szacowanie ryzyka związanego z ujawnionym zagrożeniem cyberbezpieczeństwa oraz zaistniałymi incydentami, w tym prowadzenie dynamicznej analizy ryzyka; wydawanie komunikatów o zidentyfikowanych zagrożeniach cyberbezpieczeństwa. Zadania te obejmują jednak inną niż projektowana ustawa materię jaką jest ochrona małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Celem zwiększenia skuteczności działań dotyczących wykrywania zjawisk w internecie, które zagrażają małoletnim należało uzupełnić obowiązujące przepisy o opisane nowe kompetencje NASK.

ART. 19-23

Prezes UKE będzie posiadał kompetencje do przeprowadzenia kontroli i postępowania pokontrolnego w celu weryfikacji przestrzegania przez usługodawcę lub dostawcę usługi dostępu do internetu obowiązków wskazanych w art. 3 i art. 15 projektu ustawy. W tym zakresie wprowadzono regulację wzorowaną na ustawie z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Jeżeli wyniki kontroli wykażą brak wykonania obowiązków przewidzianych ustawą, Prezes UKE oprócz wpisania domeny do rejestru, może nałożyć karę pieniężną na podstawie decyzji administracyjnej. Wyda on także zalecenia pokontrolne, do których dostawca będzie zobowiązany w określonym terminie się odnieść i wdrożyć odpowiednie środki zaradcze. Jednakże w przypadku dostawców usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, wpisanych na listę, o której mowa w art. 1a ust. 7 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, nie stosuje się wskazanych przepisów projektowanej

ustawy – ze względu na objęcie tych podmiotów zakresem przepisów ustawy o radiofonii i telewizji i właściwości Przewodniczącego KRRiT. Tym samym art. 28 dotyczy krajowych podmiotów, które podlegają pod ustawę o radiofonii i telewizji – względem takich podmiotów wykorzystywane będą przepisy dotyczące kontroli z ustawy o radiofonii i telewizji. Jak wskazano zaś w art. 19 ust. 3, w odniesieniu do podmiotów zagranicznych, a więc pozostających poza właściwością Przewodniczącego KRRiT w związku z zakresem obowiązywania ustawy o radiofonii i telewizji, stosowane będą przepisy o kontroli i karze określone w niniejszej ustawie. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że kontrolę w stosunku do krajowych podmiotów, o których mowa w art. 28, przeprowadza Przewodniczący KRRiT, stosując również ewentualne sankcje przewidziane w ustawie o radiofonii i telewizji. Jedyną sankcją względem takich podmiotów określonych w art. 28 będzie możliwość wpisania nazwy domeny do rejestru.

Kontrola i postępowanie pokontrolne będą wszczynane z urzędu.

Kontrola będzie przeprowadzana zgodnie z przepisami rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 poz. 1480, 1795 i 1826 oraz z 2026 r. poz. 507) oraz odpowiednio przepisy art. 424 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3, ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 5, art. 425, art. 427, art. 428 oraz art. 432 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, czyli ustawy przewidującej uprawnienia Prezesa UKE jako organu regulacyjnego w dziedzinie rynku usług komunikacji elektronicznej i pocztowych. Należy zauważyć, że ze względu na specyfikę obowiązków nałożonych projektowaną ustawą oraz to, że kontroli będą podlegać również podmioty zagraniczne niemające siedziby w Polsce, kontrola będzie obejmować przede wszystkim analizę treści oraz mechanizmów weryfikacji wieku dostępnych na danej stronie internetowej, która może odbywać się również w ramach czynności kontrolnych prowadzonych w sposób zdalny. Przewiduje się jednak uprawnienie pracowników UKE do dostępu do materiałów, dokumentów oraz innych danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, a także sporządzania ich kopii, na zasadzie analogicznej do uprawnień wynikających z ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej.

Projektowana ustawa przez odwołanie do odpowiedniego stosowania m.in. art. 427 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, wskazuje na czynność, która kończy kontrolę. Czynnością tą jest, tak samo jak w ww. ustawie sporządzenie protokołu z kontroli, zawierającego m.in. ustalenia z przeprowadzonej kontroli. Kolejnym etapem jest przeprowadzenie postępowania pokontrolnego. Postępowanie pokontrolne jest

odrębnym od kontroli rodzajem postępowania, które jest następstwem działań kontrolnych. Wszczęcie postępowania pokontrolnego następuje z urzędu, a przy tym jego wszczęcie nie jest obligatoryjne, ale jest uzależnione od działań, jakie Prezes UKE postanawia podjąć w wyniku ustaleń dokonanych w ramach kontroli. Czynności podejmowane w ramach postępowania pokontrolnego obejmują przede wszystkim wydanie zaleceń pokontrolnych. Zalecenia pokontrolne wzywają podmiot kontrolowany do usunięcia nieprawidłowości lub udzielenia wyjaśnień oraz informują o możliwości przedstawienia stanowiska odnośnie do naruszeń stwierdzonych w ramach kontroli.

Elementem postępowania pokontrolnego jest również m.in. egzekwowanie realizacji zaleceń pokontrolnych – wyznaczenie terminu realizacji zaleceń oraz możliwość wydania decyzji nakazującej usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Ustawa przewiduje, że w przypadku niewypełnienia ustawowych obowiązków przez usługodawcę, Prezes UKE może nałożyć na niego karę pieniężną bądź wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę lub dostawcę do usunięcia nieprawidłowości lub udzielenia wyjaśnień oraz poinformuje go o możliwości przedstawienia stanowiska odnośnie do stwierdzonych naruszeń. Zalecenia pokontrolne nie będą wydawane w drodze decyzji administracyjnej, w odróżnieniu od nakazu usunięcia nieprawidłowości, gdyż zalecenia te nie mają charakteru władczego i stanowią instrument komunikacji między organem nadzoru a podmiotem kontrolowanym. Ich celem jest umożliwienie dobrowolnego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości jeszcze przed wydaniem decyzji administracyjnej. Dopiero niewykonanie zaleceń pokontrolnych uzasadnia wydanie decyzji, o której mowa w art. 23 ust. 5.

W związku z tym, że przy ocenie mechanizmów weryfikacji wieku Prezes UKE może powziąć wątpliwości w zakresie zgodności stosowanych przez usługodawcę mechanizmów weryfikacji wieku z przepisami z zakresu ochrony danych osobowych, projektowana ustawa przewiduje, że Prezes UKE będzie zawiadamiał o tym Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, zwanego dalej „Prezesem UODO”. Należy przy tym zwrócić uwagę, że Prezes UODO jest niezależnym organem, właściwym w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem ochrony danych osobowych w Polsce, do niego więc należy ewentualna decyzja o podjęciu działań w tym zakresie. Nie wprowadza się obowiązku informowania Prezesa UKE o takich ewentualnych działaniach podjętych przez Prezesa UODO.

ART. 24-27

Kara pieniężna będzie mogła dotyczyć zarówno dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną, jak i dostawców internetu.

Przewiduje się ustalenie na poziomie ustawowym minimalnego oraz maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo, a nie procentowo w zależności od osiągniętych przychodów. Wynika to z faktu, że niejednokrotnie nie będzie możliwe skuteczne ustalenie przychodów w szczególności podmiotów świadczących usługi transgraniczne.

Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), zwanej dalej „KPA”. Jednocześnie ustawa nie przewiduje zwolnienia mikro lub małych przedsiębiorców z obowiązków wskazanych w ustawie, gdyż nawet w przypadku, gdy dany podmiot spełnia kryteria posiadania statusu mikro lub małego przedsiębiorcy w dalszym ciągu może udostępniać na swojej stronie lub umożliwiać udostępnianie przez użytkowników treści pornograficznych. Określając wymiar kary Prezes UKE może brać pod uwagę m.in. powszechność występowania treści pornograficznych, do której dostęp jest umożliwiany bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku, czasu trwania naruszenia czy skalę oddziaływania naruszenia. W przypadku dostawców usługi dostępu do internetu zaś, Prezes UKE może wziąć pod uwagę opóźnienia w uniemożliwieniu dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru, uniemożliwianiu dostępu wyłącznie do wybranych do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru czy sposób nieodpłatnego przekierowania połączeń.

Przewiduje się obligatoryjność nałożenia kary w przypadku niewypełniania obowiązków wskazanych w art. 3 projektu ustawy – względem usługodawców, na stronach których stwierdzono występowanie treści pornograficznych, oraz kary za niewypełnianie obowiązków wskazanych w art. 15 projektu ustawy – względem dostawców usługi dostępu do internetu. Jednocześnie zastosowanie znaleźć może art. 189f KPA, mówiący o możliwości odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej.

Obowiązkami ustawy będą objęte usługi świadczone drogą elektroniczną, w szczególności strony internetowe usługodawców w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Nie będą zatem objęte ustawą strony administracji publicznej.

Zgodnie z art. 25 projektu ustawy przychody z kar będą stanowiły przychód budżetu państwa.

ART. 28

Jak wskazano w uzasadnieniu do art. 19-23, do dostawców usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, wpisanych na listę, o której mowa w art. 1a ust. 7 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, nie stosuje się wskazanych przepisów projektowanej ustawy – ze względu na objęcie tych podmiotów zakresem przepisów ustawy o radiofonii i telewizji i właściwości Przewodniczącego KRRiT. Art. 29 wprowadza więc wyłączenie, zgodnie z którym do krajowych podmiotów, które podlegają pod ustawę o radiofonii i telewizji wykorzystywane będą przepisy dotyczące kontroli z ustawy o radiofonii i telewizji.

ART. 29

Zgodnie z art. 29 zakresem KPA objęte są przepisy o kontroli, postępowaniu pokontrolnym oraz postępowaniu w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o których mowa w niniejszej ustawie. KPA znajdzie zastosowanie w zakresie nieuregulowanym w projektowanej ustawie. Przepis określa również właściwość sądów administracyjnych w zakresie skarg do sądu administracyjnego na decyzje wydawane przez Prezesa UKE w tych postępowaniach.

ART. 30 I 31

W art. 30 i art. 31 ustanowiono reguły finansowania zadań wykonywanych przez NASK–PIB wynikających z ustawy. Zakłada się, że wydatki związane z wykonywaniem zadań przez NASK–PIB będą ponoszone ze środków budżetu państwa, przekazywanych NASK–PIB w drodze dotacji celowej udzielanej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

ART. 32

Art. 32 przewiduje zmiany w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji związane z wprowadzeniem obowiązków względem podmiotów dostarczających audiowizualną usługę medialną na żądanie oraz dostawców platform udostępniania wideo, jeżeli umożliwiają oni dostęp do treści pornograficznych. Zobowiązani oni zostaną do stosowania weryfikacji wieku w rozumieniu projektowanej ustawy. Zmiana ustawy o radiofonii i telewizji uzasadniona jest odpowiednim rozszerzeniem uprawnień Przewodniczącego KRRiT względem tych podmiotów w związku z wprowadzanymi

przepisami projektowanej ustawy, które dotyczą co do zasady wszystkich usługodawców, a tym samym wyrównaniem sytuacji tych podmiotów w systemie prawa.

ART. 33

Przepis przewiduje zmianę w art. 8 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, która przewiduje dodanie do katalogu elementów określanych w regulaminie świadczenia usługi drogą elektroniczną również postanowień określających mechanizmy ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych, czyli stosowanego sposobu mechanizmu weryfikacji wieku, wprowadzonych w związku ze stosowaniem przepisów ustawy.

ART. 34

W przypadku, w którym usługodawca zweryfikował wiek usługobiorcy przed wejściem w życie ustawy, weryfikacja ta zachowuje ważność, o ile sposób jej dokonania odpowiada warunkom przewidzianym w niniejszej ustawie.

ART. 35 I 36

Wejście w życie przepisów wiąże się ze zwiększonymi wydatkami w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej. Z uwagi na konieczność zagwarantowania środków na zwiększone potrzeby kadrowe wynikające z nałożenia nowych obowiązków, w projekcie ustawy wprowadzono reguły wydatkowe. Ustawa przewiduje również obowiązki, za których wypełnienie odpowiedzialny będzie NASK-PIB, w związku z którymi ubiegać może się o udzielenie dotacji, co przekłada się na wprowadzone reguły wydatkowe w tym kontekście.

ART. 37

Ustawa przewiduje dwunastomiesięczny okres *vacatio legis*, co zapewni wystarczająco długi okres na dostosowanie się usługodawców do nowych obowiązków wskazanych w projektowanej ustawie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja zawiera przepisy techniczne w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), zatem podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 500).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Cyfryzacji Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Michał Gramatyka, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marzena Sawicka, Dyrektor Departamentu Telekomunikacji w Ministerstwie Cyfryzacji, Marzena.Sawicka@cyfra.gov.pl, +48 22 245 59 18	Data sporządzenia 02.06.2026 Źródło: Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD179

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Dzieci i młodzież w Polsce mają zbyt łatwy dostęp do treści uznawanych powszechnie za szkodliwe. Szczególnie zbyt łatwy jest dostęp do pornografii w sieci. Szereg badań przeprowadzonych w Polsce wykazuje, że jest to duży problem, przede wszystkim w przypadku chłopców. Zgodnie z badaniami na dużą łatwość w dostępie do treści pornograficznych w internecie wskazuje aż 73,0% dzieci i 71,1% młodzieży¹⁾.

Wśród czynników, które ułatwiają dostęp małoletnich do treści pornograficznych w szczególności wskazać należy na coraz większą liczbę dzieci, które posiadają własny smartfon z nieograniczonym dostępem do internetu. Oznacza to, że młodzi ludzie mają w każdej chwili i w każdym miejscu dostęp do wszelkich treści prezentowanych w sieci, w tym tych pornograficznych. W przypadku gdy nie wprowadzono żadnych rozwiązań kontroli rodzicielskiej dorośli opiekunowie nie mają świadomości, jakie treści oglądają dzieci, nie są też w stanie na bieżąco kontrolować tego, co robią ich dzieci w internecie. Strony zawierające treści pornograficzne nie są skutecznie zabezpieczone przed dostępem osób niepełnoletnich. Obecnie dostawcy stron pornograficznych nie stosują żadnych skutecznych zabezpieczeń przed dostępem osób małoletnich. Po wejściu na stronę wystarczające jest zaznaczenie pola z oświadczeniem, że osoba ma ukończone 18 lat. Po dokonaniu tej czynności uzyskiwany jest dostęp do wszelkich nieodpłatnych treści o charakterze pornograficznym.

Co więcej zwłaszcza treści pornograficzne są wysoko pozycjonowane w wynikach wyszukiwania, stąd dotarcie do nich jest bardzo łatwe. Przekłada się to wprost na wysokie ryzyko przypadkowego kontaktu z tego typu treściami, nawet jeśli małoletni ich wprost nie wyszukuje.

Niepokojąca jest przy tym średnia wieku, w którym dzieci pierwszy raz widziały treści pornograficzne, wynosząca niespełna 11 lat, natomiast wśród starszej młodzieży – 12 lat. Prawie co piąty (18,5%) z ankietowanych miał mniej niż 10 lat, kiedy po raz pierwszy zetknął się z treściami o charakterze seksualnym. Dwa razy częściej na treści pornograficzne trafiają dzieci, których rodzice nie ustalili zasad korzystania z internetu. Oznacza to, że tylko rodzice co drugiego dziecka rozmawiają z nim o tym, na jakie strony wchodzi w internecie. Badania wskazują również, że najczęściej młodzi ludzie doświadczają kontaktu z treściami pornograficznymi za pośrednictwem telefonów komórkowych. Równocześnie aż 80% dzieci deklaruje, że nie ma na swoich urządzeniach końcowych zainstalowanych programów kontroli rodzicielskiej²⁾. Ze względu na powyższe, to dostęp do treści szkodliwych, uzyskiwany głównie za pomocą internetu, ocenić należy jako jeden z czynników najbardziej zagrażających zdrowiu i rozwojowi psychofizycznemu dzieci. Jest to problem stanowiący podstawę wielu analiz i badań, wymagający odpowiedniej, niezwłocznej reakcji. Należy podkreślić przy tym, że w przypadku określonych innych treści szkodliwych dostępnych poza internetem, np. prezentowanych w ramach programów telewizyjnych, kwestia ta jest uregulowana odrębnymi, obowiązującymi już przepisami. Natomiast w przypadku gier ochrona dzieci funkcjonuje w oparciu o stosowany na zasadzie samoregulacji system klasyfikacji PEGI (Pan European Game Information) – europejski system oceniania gier komputerowych.

Raport Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej – Państwowego Instytutu Badawczego, zwanej dalej „NASK-PIB”, „Nastolatki 3.0 Raport z ogólnopolskiego badania uczniów”³⁾ z 2023 r. wskazuje, że ponad połowa nastolatków (53,7%) twierdzi, że ich rodzice nie ustalają żadnych zasad dotyczących korzystania z internetu w zakresie czasu i dostępu do treści. Jednocześnie, blisko co czwarty młody internauta uważa, że wprowadzona przez jego rodziców

¹⁾ Nastolatki wobec pornografii cyfrowej. Trajektorie użytkowania. Raport z badań ogólnopolskich. NASK-PIB 2022, <https://www.nask.pl/pl/raporty/raporty/5077,Raport-Nastolatki-wobec-pornografii-cyfrowej.html>, [dostęp 16.03.2026].

²⁾ *Ibidem*.

³⁾ Raport z badania NASK-PIB „Nastolatki 3.0 Raport z ogólnopolskiego badania uczniów” z 2023 r. - <https://www.nask.pl/pl/raporty/raporty/5315,Raport-quotNastolatki-30quot.html> [dostęp 16.03.2026]

kontrola w zakresie czasu korzystania z internetu (28,8%) oraz dostępu do treści w internecie (28,9%) jest nieskuteczna.

Dzieci i młodzież znajdują się w kluczowym etapie kształtowania swojej tożsamości, systemu wartości oraz zdolności do rozróżniania dobra od zła. W tym okresie są szczególnie podatne na wpływy zewnętrzne, w tym te pochodzące z internetu. Treści pornograficzne, nierzadko nacechowane przemocą, mogą zaburzać ten proces. Kontakt z takimi materiałami może u dzieci powodować szeroki wachlarz problematycznych reakcji, w tym zubożenie na przemoc, zwiększenie agresji, problemy ze snem, lęki i trudności w radzeniu sobie z emocjami. Osobom małoletnim brakuje narzędzi poznawczych, umożliwiających krytyczną analizę tego, co widzą, co może prowadzić do przyjmowania, chociażby podświadomie, takich zachowań za normę lub wzór do naśladowania. Dostęp do treści pornograficznych może skutkować uzależnieniami, zaburzeniami koncentracji i obniżeniem motywacji do nauki czy zaburzeniami w rozwoju zdrowych relacji z rówieśnikami. Długotrwała ekspozycja na treści promujące negatywne wzorce objawia się u dzieci niskim poczuciem własnej wartości, depresją i wycofaniem społecznym.

Oznacza to, że dzieci, których rodzice nie stosują narzędzi kontroli rodzicielskiej, mają swobodny i nieograniczony dostęp do wszelkich treści, w tym pornograficznych, tak jak osoby dorosłe. Warto jednak zaznaczyć przy tym, że nawet zainstalowanie takiego narzędzia przez rodzica nie uchroni w pełni jego dziecka przed treściami pornograficznymi, ponieważ wystarczy, że jedna osoba z grupy rówieśniczej będzie mieć dostęp do treści pornograficznych i podzieli się nim z innymi dziećmi. Dlatego też skuteczną barierą chroniącą małoletnich mogą być jedynie blokady zastosowane przez dostawców treści pornograficznych.

Zgodnie z diagnozą ujętą w dokumencie „Negatywne konsekwencje korzystania z pornografii”⁴⁾ masowość zjawiska dawno już urosła do takich rozmiarów, że należy uznać, że pornografia, przez jej łatwą dostępność dla dzieci i młodzieży, stanowi poważny problem z zakresu zdrowia publicznego. Treści pornograficzne, w przeważającej części dostępne bezpłatnie w internecie, wymieniane są jako jeden z głównych czynników przyczyniających się do destabilizacji psychiki i zdrowia małoletnich. Należy mieć również na uwadze, że dla wielu małoletnich pornografia pozostaje jednym ze źródeł informacji o seksualności człowieka, co w połączeniu z brakiem należytego nadzoru nad korzystaniem z internetu przez dzieci skutkować może zachwianym postrzeganiem seksualności i ról płciowych w okresie dojrzewania i utrwaleniem potencjalnie patologicznych poglądów po wejściu w dorosłość.

Komisja Europejska, w komunikacie „Cyfrowa dekada dla dzieci i młodzieży: nowa europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+)”⁵⁾, również zauważa, że nieodpowiednie dla wieku treści są łatwo dostępne. Dzieci przyznają, że oglądają pornografię w młodym wieku, co wpływa na ich wyobrażenia o tym, jak wygląda zdrowy związek.

Przywołane badania obrazują rosnący problem zbyt łatwego dostępu małoletnich do treści pornograficznych oraz braku lub niedostatecznej skuteczności mechanizmów ograniczania dostępu do takich treści. Problemom tym ma zaradzić projektowana regulacja, która, jak wskazano w dalszej części, przewiduje nałożenie nowych obowiązków na dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną, przede wszystkim na dostawców stron internetowych (gdzie są lub potencjalnie mogą być prezentowane treści pornograficzne dostępne dla małoletnich).

Pomimo rosnącej dostępności narzędzi do kontroli rodzicielskiej i prowadzonych w tym zakresie kampanii edukacyjno-informacyjnych, zarówno ze strony administracji publicznej, jak i przedstawicieli operatorów telekomunikacyjnych, ich faktyczne wykorzystanie przez rodziców i opiekunów prawnych pozostaje na alarmująco niskim poziomie. Jak wynika z raportów przygotowanych przez NASK-PIB, jedynie ok. 28% rodziców deklaruje aktywne korzystanie z oprogramowania filtrującego lub ograniczającego dostęp do treści szkodliwych w sieci, zaś tylko 13% dzieci potwierdza, że stosowane jest takie oprogramowanie. Rodzice wskazują brak wystarczającej wiedzy o dostępnych rozwiązaniach technicznych, umiejętności skorzystania z nich bądź ich nieskuteczność jako powody niekorzystania z takich rozwiązań. Aplikacje kontroli rodzicielskiej pobierane są w Polsce przez stosunkowo niski odsetek osób w porównaniu do liczby gospodarstw domowych. Tak niski poziom stosowania ochrony technicznej uzasadnia potrzebę wprowadzenia dodatkowych obowiązków prewencyjnych przewidzianych w projektowanej ustawie.

Treści pornograficzne, które są przedmiotem projektu ustawy, nie są nielegalne i są dostępne dla dorosłych odbiorców. Jednak ze względu na dopiero rozwijającą się dojrzałość emocjonalną, umiejętność krytycznego myślenia oraz wiedzę o świecie, a także z uwagi na negatywny wpływ, jaki mogą mieć na rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny dzieci, konieczne jest wprowadzenie mechanizmów ograniczających kontakt małoletnich z treściami pornograficznymi. Z uwagi na negatywny wpływ, jaki na rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny dzieci i młodzieży mają poruszone treści, niezbędne jest podjęcie działań legislacyjnych.

⁴⁾ Negatywne konsekwencje korzystania z pornografii, <https://twojasprawa.org.pl/files/attachments/daaf07a3-2d4c-11ea-9e0e-02000025f0dd/raport-sts-badania-naukowe-o-pornografii.pdf> [dostęp 16.03.2026]

⁵⁾ Komunikat Komisji Europejskiej „Cyfrowa dekada dla dzieci i młodzieży: nowa europejska strategia na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+)”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0212> [dostęp 16.03.2026]

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Najskuteczniejszą metodą walki z dostępem małoletnich do treści pornograficznych są niewątpliwie działania wielotorowe, tj. równoczesne prowadzenie akcji edukacyjnych, dostarczanie narzędzi kontroli rodzicielskiej oraz działania legislacyjne. Już obecnie zarówno organy administracji publicznej, jak i organizacje pozarządowe, prowadzą szereg działań edukacyjno-informacyjnych zaadresowanych do małoletnich, jak i ich rodziców oraz nauczycieli. Dostępne są również narzędzia kontroli rodzicielskiej, aplikacje (zarówno komercyjne, jak i nieodpłatne, dostarczone przez administrację publiczną), za pomocą których rodzice mogą bardziej świadomie kontrolować aktywność dzieci i młodzieży w internecie.

Ze względu na znaczną liczbę treści pornograficznych w internecie, zagrażających poprawnemu rozwojowi małoletnich oraz potrzebę zapewnienia równego poziomu ochrony małoletnim niezależnie od tego, czy rodzice i opiekunowie prawni stosują narzędzia kontroli rodzicielskiej, czy nie, uznano, że dotychczasowe działania okazały się niewystarczające. Pomimo tego, że narzędzia kontroli rodzicielskiej są szeroko dostępne na rynku, to jak wynika z badań NASK-PIB większość respondentów nie jest zainteresowana bądź też nie potrafi jej zastosować w stosunku do podopiecznych. Wybiórcze stosowanie tego rodzaju narzędzi przez pojedyncze dzieci czy rodziców już dzisiaj nie przynosi pożądanego przez ustawodawcę efektu skali. Dlatego konieczne jest uzupełnienie powyżej opisanych działań o wprowadzenie regulacji prawnych.

Podstawowym założeniem projektowanej ustawy jest nałożenie na usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną obowiązków, które znacząco zmniejszą możliwość uzyskania dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich. Nawet częściowe zmniejszenie dostępności treści pornograficznych stanowić będzie znaczącą poprawę obecnego stanu faktycznego, w którym osoby małoletnie nie są objęte żadną ochroną. W profilaktyce uzależnień od pornografii najbardziej istotne jest opóźnienie pierwszego kontaktu z pornografią, tak aby najmłodsze dzieci nie zetknęły się przypadkowo z materiałami pornograficznymi, które z uwagi na duży ładunek treści dla nich niezrozumiałych wpływają na psychikę szczególnie niszcząco.

Należy zwrócić przy tym uwagę, że projekt ustawy przewiduje ochronę osób do ukończenia 18. roku życia. Założenie objęcia ochroną przed treściami pornograficznymi osób do 18. roku życia związane jest z uwarunkowaniami rozwojowymi młodych ludzi, których psychika intensywnie kształtuje się do 18. roku życia, a nawet jeszcze w kolejnych latach młodzieńczych. Ogromnym problemem jest obecnie uzależnienie młodych ludzi od pornografii, które wpływa na kształtowanie się w nich dysfunkcyjnych zachowań, powielanych w dorosłym życiu. Źródłem tego problemu jest nieograniczony dostęp do treści pornograficznych. Warto również zauważyć, że na przestrzeni lat charakter treści pornograficznych uległ znaczącej zmianie. Nie są to już treści o zabarwieniu wyłącznie erotycznym, a coraz częściej prezentują przemoc, poniżanie kobiet i inne zachowania nieakceptowalne społecznie, które młody człowiek czerpiący wiedzę wyłącznie z filmów pornograficznych może przyjmować jako normę w sferze seksualnej. Tego typu treści w znacząco negatywny sposób oddziałują na psychikę dzieci, prowadząc do naśladowania nieodpowiednich zachowań, powielania wzorców niebezpiecznych dla dzieci i wobec innych, jak i wywołując problemy emocjonalne, takie jak lęk, depresja, obniżone poczucie własnej wartości czy skłonność do ryzykownych zachowań. Wobec tego usługodawca będzie zobowiązany wdrożyć mechanizm weryfikacji wieku w przypadku występowania w usłudze treści pornograficznych.

Istotne jest również to, że starsze grupy wiekowe wśród młodzieży wykazują coraz większe zainteresowanie pornografią. Badania NASK-PIB wskazują, że zdaniem 30% 16-latków ich rówieśnicy minimum raz dziennie oglądają w internecie treści pornograficzne, a nieco ponad 20% ogląda takie treści nawet kilka razy dziennie. Tak duża częstotliwość kontaktu z treściami pornograficznym może świadczyć o istniejących uzależnieniach. Warto wskazać również, że Konwencja o Prawach Dziecka swą regulacją również obejmuje osoby poniżej 18. roku życia, uznając, że osoby właśnie w tym wieku wymagają szczególnej ochrony, mając na uwadze prawidłowy rozwój, dobro w wymiarze społecznym, duchowym i moralnym oraz ich zdrowie fizyczne i psychiczne.

Ze względu na łatwą dostępność treści pornograficznych, statystycznie niski średni wiek małoletnich mających pierwszy kontakt z takimi treściami, udokumentowany badaniami negatywny wpływ na rozwój małoletnich oraz charakter silnie uzależniający, uznano, że zasadne jest wprowadzenie ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w kształcie przewidzianym przez przepisy. Usługodawca przed umożliwieniem dostępu do usługi zawierającej treści pornograficzne będzie miał obowiązek stosowania mechanizmu weryfikacji wieku użytkowników w celu uniemożliwienia dostępu do tych treści przez użytkowników małoletnich. Sam mechanizm weryfikacji wieku nie może być oparty o samodeklarację wieku i musi zostać zaprojektowany w zgodzie z wymogami prywatności i ochrony danych osobowych. Mechanizmami, jakie są stosowane na świecie, do weryfikacji wieku użytkownika, są m.in.:

- 1) potwierdzenie ukończenia 18. roku życia za pośrednictwem otwartej bankowości (pełna data urodzenia nie powinna zostać udostępniona);
- 2) dopasowanie identyfikacji zdjęcia – użytkownicy mogą przesłać dokument tożsamości ze zdjęciem, taki jak prawo jazdy lub paszport, który jest następnie porównywany ze zdjęciem użytkownika w momencie przesyłania, aby zweryfikować, czy to ta sama osoba;

- 3) biometryczna ocena wieku twarzy – analizowane są cechy twarzy użytkownika w celu oszacowania jego wieku;
- 4) weryfikacja przy wykorzystaniu kart kredytowych i debetowych;
- 5) portfele tożsamości cyfrowej.

Projekt ustawy opiera się na mechanizmach weryfikacji wieku, które pozwolą na potwierdzenie pełnoletności. Nieodpowiednią metodą jest wspomniana samodeklaracja. Przez mechanizm weryfikacji wieku projektodawca rozumie mechanizm mający na celu jednoznaczne ustalenie pełnoletności użytkowników z wyłączeniem metod opartych na samodzielnym zadeklarowaniu swojego wieku. O tym który z mechanizmów weryfikacji wieku zostanie w danym przypadku zastosowany będzie decydował dostawca usług świadczonych drogą elektroniczną.

Warto wskazać, że analizowane przez projektodawcę rozwiązania europejskie i światowe również nie wskazują wprost, który mechanizm weryfikacji wieku ma być stosowany, prezentując podejście celowościowe – zapewnienie skutecznej blokady przed treściami pornograficznymi dla dzieci. Jednocześnie projektowana ustawa wskazuje, że mechanizmem weryfikacji wieku jest w szczególności wykorzystanie elektronicznego poświadczenia atrybutów potwierdzającego wiek, udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej.

W przypadku niewywiązywania się z powyższych obowiązków, organ nadzorczy – Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwany dalej „Prezesem UKE”, będzie uprawniony do przeprowadzania kontroli, w tym do nałożenia administracyjnej kary pieniężnej. Kara ta będzie mogła dotyczyć zarówno dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną, jak i dostawców internetu. Przewiduje się ustalenie na poziomie ustawowym maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo, a nie procentowo w zależności od osiągniętych przychodów. Wynika to z faktu, że niejednokrotnie nie będzie możliwe skuteczne ustalenie przychodów w szczególności podmiotów świadczących usługi transgraniczne. Administracyjna kara pieniężna dotycząca usługodawców niewypełniających obowiązków ustawowych wynosić będzie od 10 000 zł do maksymalnie 1 000 000 zł, co wprowadza adekwatną granicę do miarkowania wysokości kary przez Prezesa UKE oraz jest spójne z przepisami ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221, z 2025 r. poz. 637 i 820 oraz z 2026 r. poz. 252). Administracyjna kara pieniężna będzie nakładana w drodze decyzji. W projekcie zawarto także przepisy określające zasady współpracy Prezesa UKE z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zwanej dalej „KRRiT”, ze względu na obowiązujące obecnie przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 oraz z 2024 r. poz. 96 i 1222), które regulują obowiązki części usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim przed dostępem do treści pornograficznych. Tym samym w odniesieniu do podmiotów dostarczających audiowizualną usługę medialną na żądanie oraz dostawców platform udostępniania wideo, którzy mają siedzibę w Polsce i znajdują się pod nadzorem KRRiT, uprawnienia dotyczące kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz działań w przypadku niespełnienia przez usługodawcę obowiązku stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych przysługiwać będą Przewodniczącemu KRRiT.

Prezes UKE będzie prowadzić rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych w internecie bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści, zwany dalej „rejestrem”. Dostęp do usługi wpisanej do rejestru będzie podlegać blokowaniu przez dostawców usługi dostępu do internetu. Wpis do rejestru będzie następował na podstawie dokonywanych zgłoszeń lub z urzędu. Z uwagi na potrzebę zapewnienia usługodawcom możliwości odpowiedniego zareagowania na planowany wpis nazwy domeny internetowej do rejestru, a przez to uniknięcia blokady swojej usługi, ustawa przewiduje instytucję powiadomień. Przed dokonaniem wpisu nazwy domeny internetowej do rejestru Prezes UKE będzie obowiązany powiadomić abonenta nazwy domeny internetowej o niewypełnieniu przez ten podmiot obowiązków w zakresie ochrony przed dostępem do treści pornograficznych. Wpis poprzedzony będzie również uzyskaniem opinii przez Prezesa UKE ze strony Przewodniczącego KRRiT albo NASK-PIB, w zależności od podmiotu objętego wpisem.

Ustawa nie rozwiąże całkowicie problemu dostępu małoletnich do treści pornograficznych. Celem ustawy jest jednak m.in. eliminacja przypadkowego, nieintencjonalnego kontaktu z takimi treściami, co stanowi znaczny odsetek przypadków. Efektem ustawy powinno być również to, aby nie obniżała się średnia wieku, w którym małoletni mają pierwszy kontakt z treściami pornograficznymi. Możliwa jest sytuacja, gdy ze względu na posiadane kompetencje cyfrowe, małoletni mogą próbować stosować środki techniczne celem obejścia przepisów ustawy np. korzystać z VPN. Warto jednak wskazać, że narzędzia typu VPN są zwykle odpłatne, co jest przeszkodą dla korzystania z nich przez małoletnich, a darmowe wersje VPN mają ograniczenia co do przepustowości. Od wpisu do rejestru będzie przysługiwać abonentowi nazwy domeny internetowej sprzeciw i następnie, w przypadku odmowy uwzględnienia sprzeciwu, przysługiwać będzie skarga do sądu administracyjnego. Uznanie sprzeciwu lub skargi uzasadni wprowadzenie odpowiednich zmian do rejestru, tj. wykreślenia domeny z rejestru przez Prezesa UKE.

Należy podkreślić, że ustawa przewiduje prawo sprzeciwu od wpisu do rejestru jako narzędzie ochrony interesów dostawców usług, a w przypadku odmowy uwzględnienia sprzeciwu przez Prezesa UKE, przysługiwać będzie skarga do sądu administracyjnego. Jak podniesiono wyżej, przed wpisaniem domeny do rejestru, organ będzie powiadamiał abonenta nazwy domeny internetowej o braku wypełnienia obowiązków określonych w ustawie i zamiarze dokonania wpisu domeny do rejestru. Podmiot ten uzyska prawo złożenia wyjaśnień. Jednocześnie, jak wskazywano wcześniej i jak wynika z prowadzonych analiz, z uwzględnieniem działań podejmowanych w Europie i na świecie, podyktowane jest to koniecznością zapewnienia ochrony osób małoletnich przez podjęcie działań ograniczających dostęp do treści pornograficznych w internecie, gdyż inne metody stosowane na poziomie użytkownika i urządzenia końcowego nie są wystarczająco skuteczne. Mając na uwadze potrzebę zapewnienia proporcjonalności wprowadzanych przepisów co do celu, ustawa będzie regulować zasady prowadzenia przez Prezesa UKE rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych w internecie bez uprzedniego mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści oraz procedurę postępowania przed Prezesem UKE.

Prezes UKE (bądź Przewodniczący KRRiT) będzie zobowiązany do zweryfikowania czy dana treść rzeczywiście stanowi treść pornograficzną. Prezes UKE będzie mógł skorzystać w tym zakresie ze wsparcia NASK-PIB jako instytucji posiadającej bogate doświadczenie w ochronie małoletnich przed cyberzagrożeniami. Ewentualne decyzje nie mogą być podejmowane automatycznie, lecz wymagają weryfikacji ze strony organu nadzorczego, co do charakteru treści, celem uniknięcia tzw. nadmiernego blokowania, wbrew celowi ustawy, np. treści o charakterze edukacyjnym lub naukowym. Wskazać należy przy tym, że dzięki orzecznictwu sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383, 1818 i 1872) i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji pojęcie treści pornograficznych jest odpowiednio ugruntowane w polskim porządku prawnym, a tym samym zrozumiała jest granica między treściami pornograficznymi a innymi treściami, w tym np. edukacyjnymi.

Do zadań NASK-PIB należeć będzie analiza zagrożeń związanych z bezpieczeństwem dzieci w internecie i publikowanie właściwych komunikatów.

Dotychczasowe rozwiązania podejmowane w problematyce ochrony małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w internecie, w tym kampanie edukacyjne kierowane do rodziców, wymagają wsparcia w postaci obowiązków prawnych nakładanych na ww. usługodawców. Ograniczenie się do stosowania narzędzi kontroli rodzicielskiej również nie przynosi wymiernego skutku, gdyż oferowane przez m.in. dostawców usług komunikacji elektronicznej fakultatywne rozwiązania są odpłatne, a ponadto wymagają po stronie opiekunów prawnych małoletnich odpowiednich, niejednokrotnie skomplikowanych konfiguracji. Stosowanie takich narzędzi tylko przez część rodziców i opiekunów prawnych powoduje, że poziom ochrony małoletnich przed treściami nieodpowiednimi jest zróżnicowany, a część małoletnich, jak pokazują badania, nie jest objęta żadną ochroną.

Realizacja obowiązków nakładanych na usługodawców związanych ze stosowaniem mechanizmu weryfikacji wieku w przypadku występowania treści pornograficznych w danej usłudze może potencjalnie wiązać się z uzyskaniem przez usługodawców dostępu do danych osobowych osób korzystających z usług danego usługodawcy. W przypadku zastosowania mechanizmu weryfikacji wieku przez usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych dane zebrane na potrzeby mechanizmu weryfikacji wieku nie mogą być wykorzystywane w celach innych niż określone niniejszą ustawą, gdyż zastosowanie znajdą ogólne zasady ochrony danych osobowych wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.15.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”. Tym samym wszelkie dane przetwarzane przez usługodawcę korzystającego z mechanizmu weryfikacji wieku, które służą temu celowi i są wykorzystywane przez wdrożony mechanizm, nie mogą być przetwarzane w jakimkolwiek innym celu niż stosowanie mechanizmu weryfikacji wieku. Ustawa nie zakazuje przetwarzania danych przez usługodawcę w oparciu o określone przez niego podstawy prawne przewidziane w RODO. Usługodawca nie powinien więc łączyć danych uzyskanych w ramach stosowanego mechanizmu weryfikacji wieku z innymi danymi posiadanymi przez usługodawcę. Założeniem ustawy jest zapewnienie, że przetwarzanie danych osobowych w ramach mechanizmu weryfikacji wieku będzie zgodne z zasadami ochrony danych osobowych, a zwłaszcza zasadą minimalizacji gromadzonych danych, proporcjonalne do celu, jakemu ma służyć oraz szanujące prawo do prywatności usługobiorcy. Podkreślić należy także, że przepisy ustawy nie przewidują możliwości ze strony organów administracji publicznej dostępu do danych zidentyfikowanej osoby korzystającej z usługi oferowanej przez usługodawcę objętego zakresem podmiotowym ustawy. Ponadto przewidziano wprowadzenie przepisu mówiącego o zawiadomieniu Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, zwanego dalej „Prezesem UODO”, przez Prezesa UKE o wątpliwościach co do zgodności z przepisami z zakresu ochrony danych osobowych stosowanego przez usługodawcę mechanizmu weryfikacji wieku.

Przetwarzanie danych osobowych niezgodnie z wymogami bezpieczeństwa skutkować może uzyskaniem dostępu do danych osobowych przez nieuprawnione do tego osoby (ze względu na wyciek danych czy inne upublicznienie tożsamości określonej osoby). Rolą każdego administratora przetwarzającego dane w zakresie mechanizmu weryfikacji wieku jest zapewnienie, że stosowane są zabezpieczenia zgodne z RODO. Zabezpieczenia konieczne do wdrożenia zależą od wybranego mechanizmu weryfikacji wieku oraz uwarunkowań organizacyjno-technicznych usługodawców. W przypadku wystąpienia naruszenia ochrony danych, jak wskazano wyżej, każdej osobie przysługiwać będzie możliwość dochodzenia swoich praw na podstawie przepisów ogólnych, w tym przepisów o ochronie danych.

Jednocześnie nie zachodzi potrzeba definiowania usługi zawierającej treści pornograficzne, podobnie, jak i samej pornografii. W polskim prawie karnym, a także w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji pojęcie treści pornograficznych pojawia się, ale nie zostało ono świadomie zdefiniowane przez ustawodawcę. Ustawodawca pozostawił orzecznictwu uznanie co w okolicznościach konkretnego przypadku stanowi pornografię podlegającą sankcji prawnej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Republika Federalna Niemiec

W Republice Federalnej Niemiec, według zapisów Traktatu międzyzwiązkowego o ochronie małoletnich w mediach (niem. Staatsvertrag über den Schutz der Menschenwürde und den Jugendschutz in Rundfunk und Telemedien – JMStV), dostęp do treści pornograficznych zarezerwowany jest wyłącznie dla osób pełnoletnich. Zgodnie z przepisami § 184 Kodeksu karnego (niem. Strafgesetzbuch – StGB) i § 4 ust. 2 pkt 1 JMStV, rozpowszechnianie pornografii w środkach masowego przekazu jest zabronione pod groźbą sankcji karnych. Strony internetowe udostępniające treści pornograficzne zobowiązane są przyjąć odpowiednie mechanizmy, które umożliwią weryfikację wieku użytkowników takich stron. Zgodność z zasadami weryfikacji wieku sprawdza organ powołany na podstawie przepisów § 14 JMStV, tj. krajowa komisja ds. ochrony małoletnich w mediach (niem. Kommission für Jugendmedienschutz – KJM). Do jej obowiązków należy sprawdzenie czy udostępniający dane treści dochował należytego obowiązku oznaczenia kategorii wiekowej poszczególnych treści oraz samej weryfikacji wieku użytkownika. W przypadku stwierdzenia naruszenia tego obowiązku, w oparciu o decyzję KJM dostawcy usługi dostępu do sieci zobowiązani są zablokować dostęp do określonych stron przez blokadę na poziomie domeny (ang. Domain Name System – DNS) (tj. uniemożliwiając dostęp do takiej strony wszystkim użytkownikom internetu korzystającym z usług tych dostawców). W oparciu o wyrok właściwego sądu również dostawcy działający poza Republiką Federalną Niemiec podlegają przywołanemu obowiązkowi. Traktat znajduje zastosowanie do wszystkich „telemediów” (szeroko rozumianych jako elektroniczne mediami informacyjnymi i komunikacyjnymi) oraz usług nadawczych, w rozumieniu prawa niemieckiego, a więc odnosi się także do stron internetowych i aplikacji. Nie jest jednak wprost regulowana kwestia usług świadczonych poza siecią (ang. Over-the-Top, OTT), w tym komunikatorów, które nie podlegają temu obowiązkowi.

Ustawa o egzekwowaniu prawa w sieci (niem. Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken- Netzwerkdurchsetzungsgesetz – NetzDG), która weszła w życie z dniem 1 października 2017 r. nakłada na dostawców usług, sieci społecznościowe, obowiązek skutecznej i jasnej metody obsługi skarg dotyczących treści niezgodnych z prawem, usuwania treści „oczywiście niezgodnych z prawem” w ciągu 24 godzin od powiadomienia. Obowiązek ten dotyczy portali, których liczba użytkowników przekracza 2 mln.

Podobne przepisy ma ustawa z dnia 6 maja 2024 r. o usługach cyfrowych (niem. Digitale-Dienste-Gesetz (DDG)), która wdraża na grunt prawa niemieckiego przepisy Aktu o usługach cyfrowych (ang. Digital Services Act – DSA). Również odnosi się ona do usług cyfrowych, które nie są audiowizualnymi usługami medialnymi, regulowanymi opisanymi powyżej aktami prawnymi. Zatem zakres tego pojęcia obejmuje część cyfrowej aktywności, szczególnie treści udostępniane na portalach społecznościowych.

Republika Francuska

Na podstawie znowelizowanej dnia 30 czerwca 2020 r. ustawy o ochronie ofiar przemocy domowej (fr. Loi n° 2020-936 du 30 juillet 2020 visant à protéger les victimes de violences conjugales) ARCOM (fr. Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique), krajowy regulator ds. komunikacji audiowizualnej i elektronicznej, wyposażony jest w uprawnienie stwierdzenia, że strony internetowe udostępniające treści pornograficzne nie wprowadziły należytych mechanizmów weryfikacji wieku. Obecnie, zgodnie z prawem francuskim, niewystarczającym mechanizmem jest deklaracja przez użytkownika, że ma więcej niż 18 lat dokonywana wyłącznie przez zaznaczenie na stronie odpowiedniej opcji. ARCOM może wystąpić do sądu, którego orzeczenie zobowiązuje dostawców usługi dostępu do sieci internet do zablokowania dostępu do wskazanych stron niewywiązujących się z powyższego obowiązku. Artykuł 23 powyżej przywołanej ustawy dotyczy wszystkich internetowych usług komunikacji, w tym stron internetowych i aplikacji (nie dotyczy jednak wymiany prywatnej korespondencji). Ustawa odnosi się także do „treści pornograficznych”, jednak nie definiując ich.

Ustawa z dnia 2 marca 2022 r. o wzmocnienie kontroli rodzicielskiej nad sposobami dostępu do internetu (fr. LOI n° 2022-300 du 2 mars 2022 visant à renforcer le contrôle parental sur les moyens d'accès à internet) wprowadziła nakaz wyposażenia urządzeń końcowych (posiadających systemy operacyjne, wprowadzanych do obrotu na rynek francuski) w narzędzia umożliwiające na ograniczanie lub kontrolowanie dostępu małoletnich do treści mogących zaszkodzić ich

rozwojowi. Do urządzeń tych należą m.in. komputery, smartfony, tablety, telewizory (Smart TV) czy konsole gier wideo (ale, jak wspomniano, wyłącznie wyposażone w zainstalowany system operacyjny). Przewidziano jednak, że ustawa musi być uzupełniona przepisami określającymi funkcje i właściwości techniczne urządzeń kontroli rodzicielskiej oraz procedury kontroli obowiązków określonych w niniejszej ustawie.

Dekret określający funkcje i właściwości techniczne uchwalony został w 2023 r. Dekret reguluje cechy techniczne narzędzi kontroli rodzicielskiej, sposób ich certyfikacji, jak i obowiązki producentów i dystrybutorów – w tym obowiązki informacyjne. Zgodnie z minimalnymi wymogami określonymi w dekrete, narzędzia mają zablokować dostęp do treści wstępnie zainstalowanych lub pobranych (dostępnych w sklepach z aplikacjami), które są nieodpowiednie dla małoletnich. Zaliczają się do tego m.in. treści pornograficzne, hazardowe, związane z przemocą, prawnie zabronione dla osób poniżej 18. roku życia, lub wobec których wydawca określił, że mogą być nieodpowiednie dla małoletnich. Aktywacja narzędzi ma być zależna od decyzji użytkownika (rodzica), zaś jej ustanowienie nie może wymagać utworzenia konta. Dekret zobowiązuje producentów do poinformowania użytkowników (w formie papierowej lub elektronicznej) o zagrożeniach związanych z wykorzystywaniem urządzenia, np. w związku z uzależnieniami, przemocą, nieodpowiednimi treściami.

W kwestii prac legislacyjnych nad rozwiązaniami umożliwiającymi weryfikację wieku w lutym 2023 r. francuski minister odpowiedzialny za cyfryzację ogłosił, że trwają prace nad „cyfrowym certyfikatem” służącym do weryfikacji wieku użytkowników w internecie. W marcu 2024 r. rozpocząć miały się zamknięte testy systemu, a jego wdrożenie przewidywane było na wrzesień 2024 r. Według deklaracji ministra system będzie działał na zasadzie „podwójnej anonimowości” – co oznacza, że będzie chronił tożsamość osób powyżej 18. roku życia podczas sprawdzania wymogów wiekowych. Zdaniem ministra celem nowego programu jest „nie tylko rozwiązanie problemu weryfikacji wieku dla stron pornograficznych, ale w przyszłości ewentualne dodanie weryfikacji wieku również do innych usług”.

Z dniem 22 maja 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 21 maja 2024 r. o zabezpieczeniu i uregulowaniu przestrzeni cyfrowej (fr. Loi n°2024-449 du 21 mai 2024 visant à sécuriser et à réguler l'espace numérique – SREN). Prawo to jest wynikiem dostosowania przepisów krajowych do DSA i Aktu o rynkach cyfrowych (ang. Digital Markets Act – DMA), a także prac parlamentarnych nad ochroną nieletnich nad narażeniem na treści pornograficzne oraz sprawozdania w sprawie suwerenności cyfrowej, konsultacje w ramach Conseil national de la refondation, a także z inicjatyw podjętych w celu uregulowania działalności influencerów. Prawo zawiera niektóre elementy wykraczające poza zakres unijnych regulacji.

Przepisy SREN rozszerzają przepisy ustawy o przetwarzaniu danych, ich zbiorach oraz o swobodach osobistych z 1978 r. (fr. Loi n°78-17 du 6 janvier 1978 relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés). Wprowadzają zasadę mówiącą, że dopasowanie danych osobowych do aktywności online danej osoby uznaje się za monitorowanie zachowania osób, których dane dotyczą. Obejmuje ona administratorów danych lub podmioty przetwarzające dane mające siedzibę poza Unią Europejską, które nie dostarczają towarów ani usług osobom w kraju, ale dopasowują dane osobowe osób w kraju. Ustawa przewiduje blokowanie, usuwanie z wykazu i nakładanie wysokich kar na strony pornograficzne, które skutecznie nie weryfikują wieku swoich użytkowników, pomimo takiego obowiązku nałożonego na nie ustawą z dnia 30 lipca 2020 r. o ochronie ofiar przemocy domowej. Regulacje obejmują szczególną uwagę kwestię CSAM pornografii dziecięcej (ang. Children Sexual Abuse Material – CSAM), i obligują one dostawcę usług hostingowych w ciągu 24 godzin od daty zgłoszenia do usunięcia tego rodzaju materiałów. Za brak realizacji przepisów SREN przewidują karę do roku pozbawienia wolności oraz do 250 tys. euro kary dla hostingodawców (fr. les hébergeurs), którzy nie wywiązują się z obowiązku blokowania tego rodzaju stron. Ponadto artykuł 6 (paragraf II i III) ustawy SREN nakazuje dostawcom przeglądarek internetowych stworzenie środków do obowiązkowego blokowania stron internetowych znajdujących się na liście dostarczonej przez rząd. Pojawiają się także liczne głosy krytyczne. Według Fundacji Mozilla takie posunięcie obali dotychczasową praktykę norm moderowania treści.

Republika Włoska

Włoski rząd przyjął dnia 15 września 2023 r. tzw. dekret Caivano (wł. Il decreto Caivano) (13 listopada 2023 r. dekret został przyjęty przez Parlament Republiki Włoskiej i stał się z mocy prawa ustawą (wł. legge). Oprócz kwestii związanych z bezpieczeństwem osób nieletnich i wprowadzenia dodatkowych środków dotyczących przemocy wobec małoletnich, dekret ten wdraża także rozwiązania w zakresie edukacji dotyczących obecności dzieci i młodzieży w cyberprzestrzeni, w szczególności w zakresie treści pornograficznych oraz treści szkodliwych. Art. 13 dekretu daje podstawę prawną do stosowania aplikacji ochrony rodzicielskiej na urządzeniach końcowych niepełnoletnich użytkowników (dosyć szeroki katalog enumeratywny wraz z urządzeniami IoT) oraz zobowiązuje dostawców usług i sprzętu do informowania użytkowników o dostępności lub w niektórych wypadkach konieczności stosowania takiego rodzaju rozwiązań. Szczególnie art. 13-bis wprowadza ograniczenia dostępu do stron z treściami pornograficznymi, w szczególności wprowadzenia skutecznych metod weryfikacji wieku. Nie zostały one jednak jednoznacznie określone, a sama metoda czy też środki techniczne mają zostać wypracowane później przez właściwe organy. Metody te mają zostać opracowane wspólnie z sektorem. Ponadto wspomnianym dekretem we Włoszech powołano koordynatora usług cyfrowych, zgodnie z przepisami DSA, którym został ANGCOM (wł. Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni). Wspomniany wyżej regulator ANGCOM wzmocnił ochronę użytkowników małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie. Rezolucja (wł. delibera) nr 298/23/CONS, przyjęta w wyniku konsultacji publicznych, które rozpoczęła rezolucją nr 76/23/CONS, określa procedury, zgodnie z którymi AGCOM może działać w celu ograniczenia

rozpowszechniania materiałów wideo: „audycji”, „filmów generowanych przez użytkowników” lub „handlowego przekazu audiowizualnego”, które – w wyniku prowadzonego postępowania – uznano za szkodliwe dla fizycznego, psychicznego lub moralnego rozwoju małoletnich lub które podżegają do nienawiści rasowej, seksualnej, religijnej lub etnicznej, lub uwłaczają godności ludzkiej. Opisane powyżej regulacje weszły w życie z dniem 8 stycznia 2024 r. Odnosnie do weryfikacji wieku to prace nad odpowiednimi rozwiązaniami rozpoczęły się kilka lat temu. Włoski urząd ochrony danych osobowych GDPR (wł. Garante per la Protezione dei Dati Personali) na forum Europejskiej Rady - EDRi (ang. European Digital Rights) w 2021 r. przedstawił kilka propozycji wprowadzenia cyfrowej tożsamości, którą mogliby posługiwać się wszyscy użytkownicy Internetu, a w szczególności platform społecznościowych. Dwa z trzech zaproponowanych sposobów opierają się o wykorzystanie elektronicznego dowodu tożsamości (eID) – (SPID – Sistema Pubblico di Identità Digitale). Rozwiązanie oparte o eID miałyby również być dostępne dla użytkowników małoletnich. W pierwszym przypadku to rodzice lub opiekunowie prawni otrzymywaliby jednorazowy kod/hasło/token generowany za pomocą eID, i podawali je małoletniemu, który tak mógłby potwierdzić swój wiek np. przy rejestracji konta w mediach społecznościowych. Z kolei według drugiego rozwiązania małoletni użytkownicy (od 13. roku życia) uzyskiwaliby dostęp do tymczasowego konta w SPID, którym jednak zarządzaliby – jako administratorzy – jego rodzice lub opiekunowie prawni. Natomiast ostatnia propozycja opiera się na wdrożonych już przez TikTok narzędziach weryfikacji wieku opartych o sztuczną inteligencję, nie wykorzystujących usług administracji publicznej. Według przedstawicieli GDPR organy administracji publicznej nie miałyby dostępu do informacji o użytkownikach, w tym o ruchu internetowym (adresie IP, odwiedzanych stronach i szczegółach korzystania z nich itp.). Oczywiście nie dotyczyłoby to właściwych organów i służb korzystających ze swoich uprawnień zgodnie z krajowymi regulacjami dotyczącymi bezpieczeństwa i innych właściwych przepisów.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

Online Safety Act 2023, która weszła w życie dnia 26 października 2023 r., w pełnym zakresie ma zacząć obowiązywać najpóźniej w 2026 r.

Jednym z głównych celów ustawy jest ochrona użytkowników przed nielegalnymi materiałami zamieszczonymi w sieci (wszystkie platformy mają obowiązek aktywnego monitorowania i usuwania takich treści) oraz ochrona osób nieletnich przed materiałami legalnymi, lecz szkodliwymi (np. namawiania do samobójstwa, czy też samookaleczenia).

Ustawa obejmuje szeroką gamę stron internetowych, aplikacji i innych usług, w tym serwisy społecznościowe, takie jak Facebook, Twitter, Instagram, TikTok itp., a także witryny do przechowywania danych w chmurze, platformy udostępniania materiałów wideo, fora internetowe, usługi randkowe i usługi komunikatorów internetowych.

Szereg usług jest wyłączonych z zakresu ustawy. Obejmuje to między innymi e-maile, wiadomości SMS/MMS, usługi zawierające wyłącznie komentarze/opinie na temat opublikowanych treści, serwisy informacyjne, usługi świadczone przez regulowane instytucje edukacyjne i wykorzystywane usługi wewnętrznie przez przedsiębiorstwa.

W ustawie określono katalog treści priorytetowo szkodliwych, zalicza się do tego: pornografia, treści promujące samobójstwo, treści promujące samookaleczanie się, treści promujące zaburzenia odżywiania bądź zachowania z tym powiązane. Wskazano również na treści obraźliwe względem m.in. rasy, religii, orientacji seksualnej, treści podżegające do nienawiści względem określonych osób, treści promujące poważną przemoc wobec innych osób, treści ukazujące prawdziwą albo realistyczną przemoc wobec innych osób i zwierząt, jak i fikcyjnych postaci, treści promujące niebezpieczne „wyzwania”, nawołujące do spożywania itp. niebezpiecznych substancji.

Dostawcy user-to-user services (usługi świadczone pomiędzy użytkownikami, tj. firmy, które umożliwiają użytkownikom udostępnianie treści w internecie lub wzajemną interakcję, nawet jeśli firmy je świadczące znajdują się poza UK) będą mieć obowiązek przeprowadzenia oceny ryzyka dotyczącego bezpieczeństwa dzieci w sieci (ocenić jakiego rodzaju publikowane są treści, czy są szkodliwe dla małoletnich, czy mają do tego potencjalnie dostęp) oraz zapewnić środki bezpieczeństwa tym użytkownikom. Podobne obowiązki spoczywają na dostawcach usług wyszukiwania.

Wprowadzone zostały również odrębne obowiązki dla dostawców treści pornograficznych, oferujących na swoich stronach dostęp do takich treści. W przypadku tych stron obowiązkowa jest weryfikacja wieku użytkowników.

Za treści pornograficzne uznano treści o takim charakterze, że uzasadnione jest założenie, że zostały one wyprodukowane wyłącznie lub głównie w celach seksualnych. Treść w rozumieniu ustawy to zaś wszystko, co jest przekazywane za pośrednictwem usługi internetowej, publicznie lub prywatnie, w tym materiały lub wiadomości pisemne, komunikaty ustne, fotografie, filmy wideo, obrazy wizualne, muzykę i dane dowolnego opisu.

Online Safety Act nadaje szereg nowych uprawnień brytyjskiemu regulatorowi, Ofcom. W przypadku nieprzestrzegania przepisów ww. ustawy, Ofcom będzie mógł nałożyć karę w maksymalnej wysokości do 18 mln £ lub nawet do 10% rocznych, globalnych przychodów. Przepisy wprowadzają również sankcje karne wobec cyberprzestępców. W przypadku niewywiązywania się z obowiązków, Ofcom może wystąpić do sądu o ograniczenie dostępu do usługi internetowej danego dostawcy. W praktyce blokada przewidywana jest na poziomie DNS.

Stany Zjednoczone Ameryki

W trakcie prac obu izb parlamentarnych Stanów Zjednoczonych Ameryki, zarówno Kongresu jak i Senatu, pojawiało się wiele projektów (ang. bill) ustaw, które ostatecznie nie uzyskały akceptacji ze strony większości. Okresowo projekty tych ustaw wracają jednak na forum Kongresu Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Za najważniejszą obecnie obowiązującą ustawę federalną dotyczącą ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Stanach Zjednoczonych Ameryki uchodzi Akt o ochronie prywatności dzieci w sieci (ang. *Children's Online Privacy Protection Act* – COPPA), uchwalony w 1998 r., wszedł w życie dnia 21 kwietnia 2000 r. COPPA ma zastosowanie do gromadzenia i przetwarzania danych osobowych online przez osoby lub podmioty podlegające jurysdykcji Stanów Zjednoczonych Ameryki w odniesieniu do dzieci poniżej 13 roku życia, w tym dzieci spoza Stanów Zjednoczonych Ameryki, jeśli strona internetowa lub usługa ma siedzibę w Stanach Zjednoczonych Ameryki. COPPA szczegółowo określa, co operator lub dostawca strony internetowej powinien uwzględnić w polityce prywatności, kiedy i jak ubiegać się o możliwą do zweryfikowania zgodę rodzica lub opiekuna oraz jakie obowiązki dla operatora wynikają w zakresie ochrony prywatności i bezpieczeństwa dzieci w internecie, w tym ograniczenia dotyczące profilowania i marketingu użytkowników poniżej 13. roku życia. W zakresie treści szkodliwych COPPA nakazuje wszystkim dostawcom materiałów szkodliwych dla nieletnich do ograniczenia nieletnim dostępu do swoich witryn. „Materiały szkodliwe dla małoletnich” zostały zdefiniowane jako treści, który według ogólnych standardów społecznych uznaje się za odwołujący się do – w dosłownym tłumaczeniu – lubieżnych zainteresowań (ang. „prurient interest”). Rozumie się przez to treści ukazujące nie tylko akty seksualne, ale i nagość.

Nowelizowana ustawa o ochronie prywatności dzieci i nastolatków w Internecie (ang. *Children and Teens Online Privacy Protection Act*) nieformalnie nazywana COPPA 2.0 wraz z inną ustawą *Kids Online Safety Act* (KOSA), znane razem pod pojęciem KOSPA (ang. *Kids Online Safety and Privacy Act*), zostały uchwalone dnia 30 lipca 2024 r. przez Senat Stanów Zjednoczonych Ameryki. Projekty muszą zostać jeszcze poddane głosowaniu w Izbie Reprezentantów. Zgodnie z projektami, platformy internetowe będą musiały podejmować środki w zakresie projektowania i obsługi usług wykorzystywanych przez nieletnich (do 16. roku życia) w celu zapobiegania i łagodzenia szkód, które mogą wynikać z tego użytkowania (np. wykorzystywanie seksualne, nękanie online i treści szkodliwe, takie jak promowanie samobójstwa, zaburzeń odżywiania, zażywania narkotyków). Na podstawie zapisów KOSA platformy będą musiały również składać coroczne sprawozdania na temat przewidywalnego ryzyka wyrządzenia krzywdy małoletnim w związku z korzystaniem z platform.

Jednak ze względu na ustrój wewnętrzny Stanów Zjednoczonych Ameryki ogromne znaczenie mają prawa uchwalane przez poszczególne stany Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Luizjana stała się pierwszym stanem, który w 2022 r. uchwalił ustawę nakazującą, aby strony internetowe zawierające co najmniej jedną trzecią treści dla dorosłych weryfikowały wiek swoich użytkowników, aby upewnić się, że żaden z nich nie ma mniej niż 18 lat. W ciągu kilku miesięcy inne stany poszły w ich ślady (np. Teksas – [ang. *Securing Children Online through Parental Empowerment Act* – SCOPA], Kansas itp.), tworząc wymogi weryfikacji wieku nie tylko dla stron internetowych dla dorosłych, ale także dla platform mediów społecznościowych.

W 2022 r. stan Kalifornia przygotował projekt ustawy mającej na celu wzmocnienie prywatności danych osobowych osób małoletnich (ang. *California Age-Appropriate Design Code Act* – CAADCA), która miała początkowo wejść w życie z dniem 1 lipca 2024 r. Jednym z jej założeń było rozszerzenie definicji dziecka na wszystkie osoby poniżej 18. roku życia. CAADCA nakazuje przedsiębiorcom z branży usług elektronicznych do „oszacowania wieku dzieci-użytkowników z rozsądnym poziomem pewności”. Ponadto CAADCA w założeniu miała mieć zastosowanie do firm świadczących usługi, do których dzieci mogą mieć dostęp, ale nie są do nich skierowane (np. stron z treściami pornograficznymi). Podpisana w 2022 r. przez gubernatora Kalifornii ustawa została zablokowana we wrześniu 2023 r. przez sąd federalny w związku z możliwością naruszenia pierwszej poprawki do Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Prezes UKE	1	ustawa z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej	Prezes UKE jest organem regulacyjnym rynku usług komunikacji elektronicznej. Rozszerza się kompetencje Prezesa UKE w tym o kontrolę przestrzegania przepisów ustawy przez usługodawców oraz prowadzenie rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści.
Dostawcy usług świadczonych	ok. 130 tys. (na dzień 25 listopada 2024 r.)	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności	Obowiązek wdrożenia mechanizmu weryfikacji wieku

drogą elektroniczną		Gospodarczej, Krajowy Rejestr Sądowy	w przypadku umożliwiania dostępu do treści pornograficznych.
Dostawcy usługi dostępu do sieci internet	3821	Rejestr przedsiębiorców telekomunikacyjnych prowadzony przez Prezesa UKE	Blokowanie dostępu do domen wpisanych do rejestru.
Osoby małoletnie (0–17 roku życia)	6,74 mln (6 745ys.) (stan na dzień 31 grudnia 2024 r. – osoby w wieku przedprodukcyjnym do 18. roku życia)	dane Głównego Urzędu Statystycznego	Ograniczenie ekspozycji małoletnich na treści pornograficzne.
Osoby dorosłe (>18 roku życia)	30,74 mln (30 744,13 tys.) (stan na dzień 31 grudnia 2024 r. – osoby powyżej 18. roku życia)	dane Głównego Urzędu Statystycznego	Objęcie obowiązkowym mechanizmem weryfikacji wieku dla użytkowników stron z pornograficznymi.
Prezes UODO	1	ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 oraz z 2026 r. poz. 252 i 548)	Prezes UODO będzie otrzymywał od Prezesa UKE zawiadomienia, gdy poweźmie wątpliwości w zakresie zgodności stosowanego przez usługodawcę mechanizmu weryfikacji wieku z przepisami z zakresu ochrony danych osobowych.
NASK-PIB	1	rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie nadania Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej statusu państwowego instytutu badawczego (Dz. U. poz. 1193)	NASK-PIB będzie zobowiązany do wydawania opinii w zakresie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązku stosowania mechanizmu weryfikacji wieku. Analizowanie zagrożeń związanych z bezpieczeństwem dzieci i publikowanie komunikatów.
Sądy administracyjne	17 (16 sądów wojewódzkich oraz Naczelny Sąd Administracyjny)	ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1267)	Rozpatrywanie skarg dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną na odmowę uwzględnienia sprzeciwu od wpisu domeny do rejestru oraz skarg tych dostawców oraz przedsiębiorców telekomunikacyjnych na decyzje Prezesa UKE w sprawie nałożenia kar pieniężnych. W przypadku Naczelnego Sądu Administracyjnego rozpatrywanie środków odwoławczych od orzeczeń sądów administracyjnych w sprawach z zakresu skarg dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną na odmowę uwzględnienia sprzeciwu od wpisu domeny do rejestru nazw domen oraz skarg na decyzje Prezesa UKE.

Przewodniczący KRRiT	1	ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji	Nadzór nad podmiotami dostarczającymi audiowizualną usługę medialną na żądanie oraz dostawcami platformy udostępniania wideo w zakresie obowiązków dotyczących stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych oraz współpraca w tym zakresie z Prezesem UKE.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Od kwietnia 2024 r. przy Ministerstwie Cyfryzacji działa niesformalizowana grupa robocza ds. ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie. Grupa robocza zrzesza szerokie grono instytucji, organizacji, w tym przedstawicieli administracji publicznej, instytucji naukowych oraz organizacji pozarządowych (m.in. fundacji i stowarzyszeń zajmujących się ochroną dzieci). Celem grupy było prowadzenie szerokiej dyskusji i wypracowanie rekomendacji w zakresie zasadności wprowadzenia regulacji w przedmiotowym obszarze. Podczas prac grupy przygotowano kierunkowe rekomendacje w zakresie przepisów o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie, w tym zwłaszcza treści pornograficznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw informatyki.

Projekt ustawy został poddany 30-dniowym konsultacjom publicznym z następującymi podmiotami:

- 1) Polską Izbą Informatyki i Telekomunikacji;
- 2) Krajową Izbą Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji;
- 3) Polską Izbą Komunikacji Elektronicznej;
- 4) Krajową Izbą Gospodarczą;
- 5) Krajową Izbą Komunikacji Ethernetowej;
- 6) Polską Izbą Radiodifuzji Cyfrowej;
- 7) Polską Izbą Handlu;
- 8) Izbą Gospodarki Elektronicznej;
- 9) Krajową Izbą Gospodarki Cyfrowej;
- 10) Polskim Towarzystwem Informatycznym;
- 11) Stowarzyszeniem Inżynierów Telekomunikacji;
- 12) Fundacją Panoptikon;
- 13) Związkiem Pracodawców Mediów Publicznych;
- 14) Związkiem Pracodawców Mediów Elektronicznych Mediakom;
- 15) Związkiem Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska;
- 16) Związkiem Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza;
- 17) Związkiem Cyfrowa Polska;
- 18) Sektorową Radą ds. Kompetencji – Telekomunikacja i Cyberbezpieczeństwo;
- 19) Polską Radą Biznesu;
- 20) Naczelną Organizacją Techniczną;
- 21) Stowarzyszeniem Twoja Sprawa;
- 22) Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę;
- 23) Towarzystwem Przyjaciół Dzieci;
- 24) Fundacją Save the Children International Poland;
- 25) Centrum Edukacji Obywatelskiej;
- 26) Fundacją Szkoła z Klasą.

Projekt ustawy został poddany 30-dniowemu opiniowaniu z następującymi podmiotami:

- 1) Krajową Radą Radiofonii i Telewizji;
- 2) Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 3) Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej;
- 4) Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych;

- 5) Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 6) Komisją Nadzoru Finansowego;
- 7) Rzecznikiem Praw Dziecka;
- 8) Rzecznikiem Praw Obywatelskich;
- 9) Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego;
- 10) Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym;
- 11) Przewodniczącym Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

Ponadto projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania, z terminem przedstawienia opinii w ciągu 30 dni, zgodnie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) oraz art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 549) do następujących podmiotów:

- 1) Związku Pracodawców – Business Centre Club;
- 2) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Konfederacji „Lewiatan”;
- 4) Związku Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 5) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 6) Polskiego Towarzystwa Gospodarczego;
- 7) Federacji Przedsiębiorców Polskich;
- 8) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
- 9) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 10) Forum Związków Zawodowych.

W wyniku przeprowadzonych uzgodnień, konsultacji publicznych oraz opiniowania w projekcie ustawy wprowadzono znaczące zmiany i ze względu na zakres tych zmian, nowy tekst projektu ustawy został poddany ponownym 30-dniowym konsultacjom publicznym oraz opiniowaniu.

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania przez Radę do Spraw Cyfryzacji, Radę Dialogu Społecznego i Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt ustawy nie wymaga zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż nie dotyczy problematyki samorządu terytorialnego, w tym także kwestii określających relacje pomiędzy samorządem terytorialnym a innymi organami administracji publicznej.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostały omówione w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0,28	0,63	0,67	0,69	0,71	0,73	0,75	0,76	0,78	0,81	0,83	7,63
budżet państwa	0,00	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,19
JST	0,03	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12	1,08
NFZ	0,05	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12	0,12	0,13	0,13	1,21
ZUS	0,19	0,40	0,42	0,43	0,44	0,45	0,46	0,48	0,49	0,50	0,51	4,77
Fundusz Solidarnościowy	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,23
Fundusz Pracy	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,16
Wydatki ogółem	2,56	1,87	1,88	1,91	2,11	2,98	2,14	2,18	2,22	2,38	3,48	25,71
budżet państwa	2,56	1,87	1,88	1,91	2,11	2,98	2,14	2,18	2,22	2,38	3,48	25,71
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	-2,29	-1,24	-1,21	-1,22	-1,40	-2,26	-1,40	-1,41	-1,43	-1,57	-2,65	-18,08

budżet państwa	-2,56	-1,86	-1,86	-1,90	-2,09	-2,96	-2,12	-2,16	-2,20	-2,35	-3,46	-25,52
JST	0,03	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12	1,08
NFZ	0,05	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11	0,12	0,12	0,12	0,13	0,13	1,21
ZUS	0,19	0,40	0,42	0,43	0,44	0,45	0,46	0,48	0,49	0,50	0,51	4,77
Fundusz Solidarnościowy	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,23
Fundusz Pracy	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,16

Źródła finansowania	Wszelkie koszty po stronie Prezesa UKE będą finansowane z części budżetowej 76 – Urząd Komunikacji Elektronicznej. Natomiast wszelkie koszty po stronie ministra właściwego ds. informatyzacji z części 27 – informatyzacja (w tym dotacji). Wejście w życie projektowanej regulacji będzie stanowić podstawę do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel. Ponadto ewentualne skutki dla części budżetowych dotyczących Prezesa UODO (część 10 – UODO), Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (część 09 – KRRiT) oraz sądów administracyjnych (część 05 – Naczelny Sąd Administracyjny), nie będą podstawą do planowania oraz ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w roku wejścia w życie ustawy i latach kolejnych. W przypadku KRRiT wprowadzane projektowaną ustawą zmiany służą wyłącznie doprecyzowaniu obowiązków istniejących na kanwie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Zadania nałożone na Prezesa UKE na podstawie projektowanej regulacji spowodują konieczność zwiększenia realizowanego w ramach planowanego corocznie w ustawie budżetowej limitu wydatków w cz. 76 – Urząd Komunikacji Elektronicznej. Wydatki budżetu państwa wynikające z wejścia w życie ustawy przewidziane na lata 2027–2037 wynikające z zadań Prezesa UKE wyniosą 20 129 618,47 zł. Są to wydatki Prezesa UKE wynikające z wejścia w życie ustawy. Wydatki te są związane z koniecznością utworzenia dodatkowych 6 etatów specjalistycznych, w tym jednego stanowiska kierowniczego oraz z potrzebą utworzenia i utrzymania rejestru. Podyktowane to jest skalą i zakresem nowych zadań związanych z prowadzeniem rejestru oraz zadań o charakterze kontrolno-nadzorczych nakładanych na Prezesa UKE. Analiza pracochłonności w zakresie nowych zadań dla Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „UKE”: Założenia Liczba dni roboczych w roku – 252 Liczba godzin poświęcanych przez 1 pracownika swoim zadaniom w dniu roboczym – 7 Liczba dni urlopowych 1 pracownika w roku – 26 Liczba dni chorobowych 1 pracownika w roku – 10 Liczba dni szkoleniowych 1 pracownika w roku – 7 Liczba roboczogodzin oferowanych w roku przez 1 pracownika – 1463 Roczna pracochłonność zadań obszaru (wg wykazu najważniejszych zadań) – 9190 godz. Wyliczona liczba personelu – 6,28 Minimalna liczba etatów personelu – 6 Wykaz najważniejszych zadań W pierwszej kolejności należy wskazać na konieczność zapewnienia zasobów kadrowych niezbędnych do realizacji nowo nakładanych na Prezesa UKE zadań o charakterze kontrolno-nadzorczym związanych z: a) nadzorem nad usługodawcami, w tym m. in: – przeprowadzanie kontroli stosowania mechanizmu weryfikacji wieku usługobiorców oraz w następstwie tych kontroli: nakładanie kar pieniężnych, wydawanie zaleceń pokontrolnych, wydawanie decyzji nakazujących usunięcie											

stwierdzonych nieprawidłowości, jak również wpisywanie domeny internetowej do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania weryfikacji wieku – jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono, że usługodawca nie wypełnia odnoszących się do niego obowiązków dotyczących stosowania mechanizmu weryfikacji wieku (realizacja znacznej części z tych zadań będzie wymagała uprzedniego przeprowadzenia postępowania administracyjnego) – czasochłonność: 1560 godz./rok;

b) nadzorem nad dostawcami usług dostępu do internetu, w tym m.in.:

– kontrolowanie realizacji obowiązku nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści, w ciągu 48 godzin od dokonania wpisu do tego rejestru – czasochłonność: 1070 godz./rok,

– weryfikacja zapewnienia przekierowania ruchu internetowego do specjalnej strony informacyjnej prowadzonej przez Prezesa UKE w przypadku nazw domen wpisanych do rejestru – czasochłonność: 620 godz./rok,

– kontrola umożliwienia dostępu, w ciągu 48 godzin od wykreślenia domeny internetowej z ww. rejestru, do stron internetowych wykorzystujących nazwę tej domeny – czasochłonność: 520 godz./rok.

Kolejne zadania wymagające dodatkowych zasobów dla UKE, to zadania związane z:

a) rejestrem nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści:

– przyjmowanie zgłoszeń nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku – czasochłonność: 300 godz./rok,

– weryfikacja ww. zgłoszeń – czasochłonność: 1000 godz./rok,

– powiadamianie abonentów nazw domen o zamiarze wpisania domeny do rejestru – czasochłonność: 230 godz./rok,

– rozpatrywanie stanowisk ww. podmiotów przed dokonaniem wpisu do rejestru – czasochłonność: 270 godz./rok,

– wpisywanie nazw domen internetowych do rejestru – czasochłonność: 230 godz./rok,

– powiadamianie abonentów nazw domen o dokonaniu wpisu do rejestru – czasochłonność: 150 godz./rok,

– prowadzenie i aktualizacja rejestru, bieżąca współpraca z NASK-PIB oraz Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – czasochłonność 800 godz./rok.

b) rozpatrywaniem sprzeciwów dotyczących wpisów w rejestrze:

– analiza sprzeciwów wniesionych przez abonentów nazwy domeny, w terminie 14 dni od ich otrzymania – czasochłonność: 450 godz./rok,

– informowanie podmiotu wnoszącego sprzeciw o sposobie jego rozpatrzenia i przysługującym mu prawie do wniesienia skargi do sądu administracyjnego – czasochłonność: 130 godz./rok,

– wykreślenie nazwy domeny z rejestru – w przypadku uwzględnienia sprzeciwu – czasochłonność: 60 godz./rok.

Realizacja ww. zadań będzie wymagała powołania nowej komórki organizacyjnej, w tym zakresie szacuje się konieczność zaangażowania 5 etatów (w tym 4 etaty specjalistyczne i 1 stanowisko kierownicze).

Należy mieć na uwadze, że od decyzji wydawanych przez Prezesa UKE będzie przysługiwało skarga do sądu administracyjnego. Także w przypadku nieuwzględnienia przez Prezesa UKE sprzeciwu od wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści będzie przysługiwała skarga do sądu administracyjnego. Wiąże się to z koniecznością zaangażowania

	obsługi prawnej, zatem niezbędny będzie 1 etat specjalistyczny (radca prawny) – czasochłonność: 1800 godz./rok. W ramach kosztów przewidziano wydatki związane z: – zakupem i konserwacją sprzętu koniecznego do prowadzenia rejestru; – zakupem i obsługą oprogramowania wymaganego do prowadzenia rejestru (w tym zapewnienia dostępu do wprowadzania danych i automatycznego przekazywania ich do dostawców usługi dostępu do internetu), – zakupem i wdrożeniem systemów bezpieczeństwa koniecznych do zapobiegania naruszeniom integralności danych; – zasobami ludzkimi w związku z zapewnieniem obsługi i prowadzeniem rejestru; – projektowaniem rejestru, tj. pracami projektowymi związanymi z jego wdrożeniem i następnie koniecznymi pracami związanymi z ewentualnym usprawnieniem prac rejestru; – ogólnymi kosztami związanymi z utrzymaniem rejestru, wykraczającymi poza wcześniej określone koszty. Przy szacowaniu kosztów poszczególnych elementów przyjęto założenie, że budowany rejestr będzie elementem ekosystemu informatycznego UKE. To znaczy, że będzie korzystał z już istniejącej infrastruktury, a koszty oszacowano dla niezbędnych i dodatkowych elementów dla prawidłowego działania systemu oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Sprzęt konieczny do prowadzenia rejestru: W celu uruchomienia systemu do prowadzenia rejestru przewiduje się zakup sprzętu informatycznego niezbędnego do budowy, uruchomienia oraz eksploatacji systemu informatycznego. Sprzęt ten stanowi warstwę techniczną rozwiązania i umożliwia prawidłowe działanie aplikacji, baz danych, usług integracyjnych oraz mechanizmów bezpieczeństwa. Zakup o wartości 800 tys. zł w roku 2027 można wyszczególnić następująco: • serwery aplikacyjne i bazodanowe, • macierze dyskowe lub systemy pamięci masowej, • urządzenia do kopii zapasowych i odtwarzania danych. Wydatki w kolejnych latach związane są z kosztami utrzymania, eksploatacji i serwisu zakupionej infrastruktury. Co 5 lat założono wymianę lub znaczną modernizację infrastruktury sprzętowej, ze względu na wydajność oraz rosnące koszty utrzymania używanej infrastruktury. Dodatkowo przy szacowaniu kosztów wzięto pod uwagę, że z czasem możliwe jest zakończenie albo wyraźne ograniczenie wsparcia producentów dla części urządzeń i oprogramowania, co zwiększa ryzyko awarii oraz problemów bezpieczeństwa. Przewidziano także coroczne środki związane z dofinansowywaniem infrastruktury o dodatkowe węzły sieciowe lub pamięć masową, przewyższającą koszty zwykłego utrzymania systemu. Koszty oszacowano na podstawie obecnych cen rynkowych oraz podobnych zakupów realizowanych w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej. Oprogramowanie – budowa systemu do prowadzenia rejestru: Podział wydatków na dwa lata budżetowe pozwala na racjonalne zarządzanie środkami finansowymi oraz ograniczenie ryzyka projektowego przez etapową realizację i bieżącą weryfikację osiąganych rezultatów. Rok 2027 – 360 000 zł W pierwszym roku przewiduje się realizację kluczowych etapów projektu, obejmujących: • budowę systemu, czyli wytworzenie kodu aplikacji oraz elementów integracyjnych, • przeprowadzenie testów oraz wdrożenie pilotażowe, • szkolenia użytkowników. Rok 2028 – 100 000 zł W drugim roku planowane są działania związane z:

	• integracją z systemami istniejącymi, • uruchomieniem produkcyjnym systemu, • szkoleniem użytkowników. Koszty oszacowano metodą ekspercką oraz na podstawie posiadanego doświadczenia w budowaniu podobnych systemów. Systemy bezpieczeństwa: W 2027 r. zostały przewidziane wydatki w kwocie 320 tys. na zakup i wdrożenie systemów bezpieczeństwa informatycznego, niezbędnych do ochrony infrastruktury teleinformatycznej oraz przetwarzanych danych. Zakres tych wydatków obejmuje w szczególności zaporę sieciową, system ochrony serwerów, rozbudowy rozwiązania do centralnego monitoringu zdarzeń bezpieczeństwa. Natomiast w 2028 r. przewidziano rozbudowę systemu wykonywania kopii zapasowych i odtwarzania danych. Co 5 lat założono wymianę systemów bezpieczeństwa, głównie zapór sieciowych. Koszty oszacowano na podstawie obecnych cen rynkowych oraz podobnych zakupów realizowanych w Urzędzie. Projektowanie – zaprojektowanie systemu informatycznego w szczególności: • szczegółowa analiza wymagań, • projektowanie bazy danych, czyli określenie struktur danych, relacji i sposobu przechowywania informacji, • projektowanie interfejsów, czyli ekranów wejścia i wyjścia oraz interfejsu użytkownika, • projektowanie architektury systemu, czyli podział na moduły i określenie sposobu ich współpracy, • przygotowanie specyfikacji projektowej, czyli opisanie wszystkich założeń w formie dokumentu do realizacji. Koszty oszacowano metodą ekspercką oraz na podstawie posiadanego doświadczenia w budowaniu podobnych systemów. Utrzymanie i rozwój Od 2029 r. założono koszty związane z utrzymaniem i rozwojem oprogramowania. Utrzymanie i drobny rozwój oprogramowania są niezbędne dla zapewnienia ciągłości działania systemu informatycznego oraz jego zgodności ze zmieniającymi się wymaganiami organizacyjnymi, prawnymi i technicznymi. System musi być na bieżąco dostosowywany do zmian przepisów, procedur wewnętrznych, potrzeb użytkowników oraz integracji z innymi systemami. Wzrost poziomu utrzymania w latach kolejnych związany jest również z zakańczaniem bieżących okresów gwarancyjnych, wzrostem kosztów wynikających ze wsparcia programistycznego dla starszego kodu i dostosowania rejestru do nowych wersji systemów operacyjnych, jak i naturalnego rozrostu rejestru. Koszty oszacowano na podstawie ponoszonych już kosztów utrzymania dla podobnego używanego już oprogramowania. Koszty związane z utworzeniem i utrzymaniem rejestru nie zostały uwzględnione w kosztach ogólnych związanych z utworzeniem i utrzymaniem stanowisk pracy. Do wyliczenia kosztów zwiększenia zatrudnienia przyjęto jednolite założenia, zgodnie z którymi: • koszt utworzenia jednego stanowiska pracy w 2027 r. – 18 820 zł obejmuje: - jednorazowy zakup mebli – 3 500 zł, - jednorazowy zakup telefonu komórkowego – 150 zł, - jednorazowy zakup sprzętu komputerowego – 10 000 zł, - jednorazowy zakup oprogramowania biurowego (licencje) – 5 170 zł, • roczny koszt utrzymania jednego stanowiska pracy w 2028 r.– 8 300,98 zł, obejmuje: - obsługę i artykuły logistyczne – 1 261,98 zł,

	- szkolenia – 5 125,00 zł (od roku 2029 koszty szkoleń zostaną zredukowane do 2 000 zł na etat), - podróże krajowe – 1 051,65 zł, - roczny abonament telefoniczny oraz internet – 862,35 zł; W latach 2028–2037 koszt utrzymania stanowisk pracy zostaje zwiększony o wskaźnik inflacji wskazany dla poszczególnych lata w Wytocznych Ministra Finansów dotyczących wskaźników makroekonomicznych. Nie zakłada się ponoszenia wydatków na dodatkowe wynagrodzenie roczne (DWR) za 1 rok obowiązywania ustawy, pierwsze naliczenie DWR nastąpi za rok 2027 w roku 2028. Biorąc pod uwagę opisane powyżej koszty związane z obsadą stanowiska: • koszt utworzenia 6 stanowisk pracy w 2027 r. – 119 520 zł (łącznie z medycyną pracy i kosztami BHP); • łączny koszt utrzymania 6 stanowisk pracy w latach 2027–2037 – 387 800,38 zł; • rzeczywisty koszt 6 etatów specjalistycznych w latach 2027–2037 – 14 519 618,47 zł (z uwzględnieniem kosztów utworzenia i utrzymania stanowisk pracy, bez kosztów utworzenia i utrzymania rejestru), w tym pochodne od pracodawcy (20,88% od kwoty brutto). Szczegółowe zestawienie kosztów UKE przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik 1 do OSR. Zadania nałożone na NASK-PIB stanowiąc będą podstawę do ubiegania się przez NASK-PIB o dotację celową, do wysokości określonej w ustawie. Szczegółowe zestawienie kosztów przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do OSR. Zadania nałożone na NASK-PIB wynikają bezpośrednio z obowiązków określonych w art. 12, art. 14 ust. 5 i art. 18 ustawy, dotyczących wydawania opinii w zakresie kwalifikacji treści jako pornograficznych i spełnieniu obowiązku przez usługodawców związanego z weryfikacją wieku oraz analizowaniem zagrożeń związanych z dostępem do treści pornograficznych w internecie przez małoletnich i udostępnianiem w tym zakresie komunikatów. Wydatki związane z realizacją tych obowiązków wynikają przede wszystkim z konieczności zapewnienia wyspecjalizowanych zasobów kadrowych odpowiedzialnych za analizę treści internetowych w kontekście przygotowywania opinii eksperckich na potrzeby Prezesa UKE oraz prowadzenie działalności analitycznej i informacyjnej dotyczącej zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do treści pornograficznych w internecie. Analiza pracochłonności w zakresie nowych zadań dla NASK-PIB: Założenia Liczba dni roboczych w roku – 252 Liczba godzin poświęcanych przez 1 pracownika swoim zadaniom w dniu roboczym – 7 Liczba dni urlopowych 1 pracownika w roku – 26 Liczba dni chorobowych 1 pracownika w roku – 10 Liczba dni szkoleniowych 1 pracownika w roku – 7 Liczba roboczogodzin oferowanych w roku przez 1 pracownika – 1463 Roczna pracochłonność zadań obszaru (wg wykazu najważniejszych zadań) – 2900 godz. Wyliczona liczba personelu – 1,98 Minimalna liczba etatów personelu – 2 Wykaz najważniejszych zadań a) realizacja zadań określonych w art. 12 projektowanej ustawy: – analiza treści udostępnianych przez usługodawców w zgłoszonych domenach pod kątem kwalifikacji treści tam występujących jako treści pornograficznych –

	zasochłonność: 780 godz./rok; – ocena spełnienia przez usługodawców obowiązku stosowania mechanizmu weryfikacji wieku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 projektowanej ustawy – czasochłonność: 520 godz./rok; – przygotowywanie oraz przekazywanie opinii eksperckich dla Prezesa UKE, wraz z bieżącą współpracą roboczą i wymianą informacji – czasochłonność: 320 godz./rok; b) realizacja zadań określonych w art. 14 ust. 5 projektowanej ustawy: – analiza wyjaśnień przekazywanych przez abonentów nazw domen po otrzymaniu zawiadomienia o zamiarze wpisu do rejestru – czasochłonność: 420 godz./rok; – ponowna weryfikacja treści udostępnianych przez usługodawców oraz ocena wdrożonych mechanizmów ograniczających dostęp małoletnich do treści pornograficznych – czasochłonność: 300 godz./rok; – przygotowywanie opinii eksperckich dla Prezesa UKE, wraz z bieżącą współpracą roboczą i wymianą informacji – czasochłonność: 180 godz./rok; c) realizacja zadań określonych w art. 18 projektowanej ustawy: – prowadzenie analiz dotyczących zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do treści pornograficznych w internecie – czasochłonność: 260 godz./rok; – opracowywanie i publikowanie komunikatów informacyjnych oraz materiałów eksperckich na stronie internetowej NASK-PIB – czasochłonność: 120 godz./rok. Realizacja wskazanych zadań będzie wymagała zapewnienia co najmniej 2 etatów specjalistycznych zapewniających kompetencje w zakresie analizy treści internetowych, bezpieczeństwa cyfrowego, funkcjonowania usług świadczonych drogą elektroniczną oraz przygotowywania opinii eksperckich i analiz dotyczących zagrożeń w środowisku cyfrowym. Do wyliczenia kosztów zwiększenia nakładów pracy przyjęto równowartość 2 etatów specjalistycznych (wykonywanie zadań ustawowych NASK-PIB może się wiązać z utworzeniem odrębnych stanowisk pracy lub też zwiększeniem wydatków na istniejące etaty w związku ze zwiększeniem zadań tych osób) przyjęto jednolite założenia, zgodnie z którymi: • koszt utworzenia jednego stanowiska pracy w 2027 r. – 18 820 zł; • roczny koszt utrzymania jednego stanowiska pracy w 2028 r.– 8300,98 zł. Nie zakłada się ponoszenia wydatków na dodatkowe wynagrodzenie roczne (DWR) za 1 rok obowiązywania ustawy, pierwsze naliczenie DWR nastąpi za rok 2027 w roku 2028. • koszt utworzenia/przystosowania 2 stanowisk pracy w 2027 r. – 37 640 zł; • łączny koszt utrzymania 2 stanowisk pracy w latach 2027–2037 – 129 266,81 zł. Łączny maksymalny limit wydatków budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań NASK-PIB, stanowiący podstawę do ubiegania się przez NASK-PIB o dotację celową, wynosi 5 583 154,36 zł w latach 2027-2037.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przewiduje się prowadzenie rejestru przez Prezesa UKE, podmiot ten na podstawie odrębnych aktów prawnych (np. ustawa z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej) posiada już obowiązki w zakresie prowadzenia rejestrów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki									
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1		2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0		0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0		0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0		0	0	0	0	0

	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							Wdrożenie mechanizmu weryfikacji wieku ma na celu ustalenie pełnoletniości użytkownika i uniemożliwienie małoletnim usługobiorcom uzyskanie dostępu do treści pornograficznych.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							Wdrożenie mechanizmu weryfikacji wieku ma na celu ustalenie pełnoletniości użytkownika i uniemożliwienie małoletnim usługobiorcom uzyskanie dostępu do treści pornograficznych.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							Projektowana regulacja wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w trakcie korzystania z internetu, ograniczając negatywny wpływ treści pornograficznych na rozwój osób małoletnich.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							Umożliwienie bezpiecznego korzystania z internetu oraz zapewnienie harmonijnego rozwoju dzieci w zakresie edukacji cyfrowej i seksualnej przez obniżenie odsetka osób uzyskujących dostęp do treści pornograficznych w internecie, zwłaszcza pierwszego kontaktu z pornografią w młodym wieku.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń				Wpływ na przedsiębiorców Dokonując oceny wpływu projektowanych zmian należy zwrócić uwagę, że precyzyjne oszacowanie skutków przedmiotowych regulacji jest niemożliwe. Ustawa nakłada nowe obowiązki na podmioty świadczące usługi drogą elektroniczną, w szczególności prowadzące strony i portale internetowe, które mogą być odwiedzane przez dzieci i młodzież. W zależności od treści zamieszczanych i dostępnych na stronie, charakteru oferowanej usługi oraz profilu jej usługobiorców, zakres obowiązków nakładanych przez ustawę może się znacząco różnić. Nie jest możliwe wskazanie kosztów wdrożenia mechanizmu weryfikacji wieku, gdyż zależy to od wielkości usługi (zarówno pod kątem technicznej organizacji usługi, jak i liczby użytkowników z niej korzystających), jej charakteru (w tym w zakresie wykorzystywanych przez usługodawcę środków technicznych i organizacyjnych) oraz rodzaju treści zamieszczanych na stronach danego podmiotu. Wymagane do wdrożenia mechanizmy mogą okazać się nadmiarowe lub zbyteczne w przypadku, gdy usługodawcy nie mają na swoich stronach treści pornograficznych lub sami stosują skuteczne środki eliminujące z ich strony takie treści lub zabezpieczają przed dostępem małoletnich do tych treści. W takim przypadku ustawa nie pociągnie za sobą powstania nowych obowiązków i kosztów. W przypadku posiadania na swoich stronach treści pornograficznych konieczne będzie wdrożenie mechanizmu weryfikacji wieku. Koszt ten jest trudny do oszacowania, gdyż ustawa nie reguluje w sposób szczegółowy mechanizmu weryfikacji wieku, a jedynie wymagania, które mają zapewnić skuteczność działania mechanizmu i poszanowanie prawa do prywatności. W związku z tym w zależności od doboru mechanizmu przez usługodawcę, koszt takich zabezpieczeń może być różny. Mając to na uwadze nie jest możliwe określenie stałych bazowych będących punktem odniesienia w prowadzonych analizach kosztowych. Jednocześnie projekt ustawy wskazuje przykładowy mechanizm weryfikacji wieku, którego				

	zastosowanie spełniłoby obowiązek ustawowy, a który to mechanizm dostępny będzie przez wykorzystanie europejskiego portfela tożsamości cyfrowej, co znacząco wpłynie na obniżenie potencjalnych kosztów wdrożenia takiego mechanizmu.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Istotne regulacje obejmują dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną oferujących dostęp do treści pornograficznych. Będą oni zobowiązani do wdrożenia mechanizmu weryfikacji wieku sprawdzającego pełnoletność użytkowników tego rodzaju stron. Podmioty niewywiązujące się z obowiązków nakładanych przez niniejszą ustawę powinny liczyć się z konsekwencjami związanymi z przewidzianymi przez nią sankcjami, np. ograniczającymi działalność gospodarczą (przez zablokowanie strony z treściami pornograficznymi na poziomie DNS) oraz karami finansowymi (nawet do 1 mln zł). Ponadto dostawcy usług dostępu do internetu będą musieli realizować obowiązek blokady strony internetowej wskazane przez Prezesa UKE. Należy wskazać, że kwestia dostępu dzieci do treści pornograficznych w sieci wymaga pilnej regulacji, co wynika z licznych badań ukazujących skalę zjawiska dostępu małoletnich do tych treści i ich negatywnego wpływu na rozwój małoletnich. W przypadku zatem tej materii uzasadnione jest wprowadzenie dodatkowych obciążeń regulacyjnych, bez których nie byłoby możliwe zwiększenie bezpieczeństwa małoletnich. Projektowane rozwiązania przez obowiązkowe wdrożenie mechanizmu weryfikacji wieku pozwalają w realny sposób ograniczyć dostęp do tego rodzaju treści, które są zbyt powszechne w sieci. Ze względu na jednoznacznie negatywną skalę omawianego zjawiska w pierwszej kolejności należy ograniczyć pierwszy, często przypadkowy kontakt z pornografią. W tym przypadku obowiązki nie będą różnicowane ze względu na wielkość usługodawców; będą jednakowe i powszechne dla każdego, kto dostarcza treści pornograficzne w internecie. Nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem wielkości przedsiębiorców, gdyż nawet w przypadku, gdy dany podmiot spełnia kryteria posiadania statusu mikro lub małego przedsiębiorcy, skutki jego działania mogą mieć znacznie większe rozmiary, ze względu na specyfikę dostarczanej przez niego usługi i liczbę usługobiorców. Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Jednocześnie mając na uwadze zasady określone w art. 67 ustawy z dnia 6 marca 2018 r – Prawo przedsiębiorców, w związku z nałożeniem koniecznych obowiązków przewidzianych w projektowanej ustawie, projektodawca przeprowadzi ocenę zakresu możliwego zmniejszenia innych obciążeń wynikających z regulacji obowiązujących w dziedzinie usług świadczonych drogą elektroniczną.	
9. Wpływ na rynek pracy	
Nie przewiduje się wpływu na rynek pracy projektowanych przepisów. W przypadku największych portali i stron internetowych możliwa może być konieczność zatrudnienia specjalistów do nadzorowania mechanizmu weryfikacji wieku.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt ma na celu ochronę małoletnich przed wpływem treści pornograficznych, prowadzących do uzależnień i zaburzeń w rozwoju psychiczno-fizycznym. Rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych w internecie bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i bez uniemożliwienia małoletnim dostępu do tych treści prowadzony będzie w systemie teleinformatycznym, co ułatwia stosowanie przepisów przez podmioty, na które ustawa nakłada obowiązek blokowania stron. Projekt wprowadza administracyjne kary za niedostosowanie się do obowiązków wynikających z jej przepisów. Przewidywana jest również kompetencja sądów administracyjnych w przypadku sporów związanych z wpisaniem określonej domeny do rejestru.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa przewiduje 12-miesięczne <i>vacatio legis</i> . Jest to odpowiednio długi okres umożliwiający dostosowanie się usługodawców do nowych obowiązków wskazanych w projektowanej ustawie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Przewiduje się przeprowadzenie oceny pomiaru funkcjonowania ustawy w terminie czterech lat od wejścia projektowanej ustawy w życie. Podstawowym celem projektu jest ograniczenie dostępu osobom małoletnim do treści pornograficznych, z tego powodu jednym z mierników skuteczności działania ustawy będą wskazywały działania badawcze w zakresie ochrony małoletnich prowadzone regularnie przez NASK-PIB, raportujący m.in. odsetek dzieci deklarujących kontakt z pornograficznymi treściami. Spadek takiego odsetka oznaczałby pozytywne oddziaływanie ustawy. Dodatkowo oceniając efekty wdrożenia ustawy zostaną wzięte pod uwagę: • liczba interwencji regulatora oraz nakazów wpisania nazw domeny do rejestru, • liczba sprzeciwów kierowanych do Prezesa UKE, • liczbę zgłoszeń dokonywanych przez osoby trzecie do regulatora na przestrzeni funkcjonowania ustawy, • satysfakcja użytkowników (w tym małoletnich, jak i rodziców) z funkcjonowania systemu ochrony, • ocena zgodności proporcjonalności – czy mechanizmy ochrony nie ograniczają nadmiernie dostępu do treści w oparciu o wyroki sądów administracyjnych.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
1. Szczegółowe zestawienie kosztów związanych z zatrudnieniem nowych pracowników (łącznie 6 etatów) w urzędzie obsługującym Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz kosztów utworzenia rejestru (Załącznik nr 1 do OSR), 2. Zestawienie kosztów związanych z udzieleniem dotacji celowej na zadania realizowane przez NASK-PIB (Załącznik nr 2 do OSR).		

Koszty dla UKE

Koszty dla 6 etatów oraz dla utworzenia rejestru

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	łącznie za lata 2027-2037
Koszty ogółem w zł	2 309 427,10	1 412 566,84	1 396 456,02	1 418 739,35	1 569 970,19	2 463 475,68	1 606 792,36	1 631 488,91	1 656 997,97	1 772 945,12	2 890 758,93	20 129 618,47
Limit etatów	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6,00
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne	12 100,18	12 402,68	12 700,34	13 017,85	13 343,30	13 676,88	14 018,80	14 369,27	14 728,50	15 096,71	15 474,13	
RAZEM WYNAGRODZENIE PRACOWNICZE W ROKU	435 606,48	892 992,96	914 424,48	937 285,20	960 717,60	984 735,36	1 009 353,60	1 034 587,44	1 060 452,00	1 086 963,12	1 114 137,36	10 431 255,60
DWR	0,00	37 026,55	75 904,40	77 726,08	79 669,24	81 661,00	83 702,51	85 795,06	87 939,93	90 138,42	92 391,87	791 955,06
ZUS (16,93%)	73 748,18	157 452,30	167 662,68	171 841,41	176 137,49	180 540,90	185 054,40	189 680,76	194 422,75	199 283,29	204 265,40	1 900 089,56
PPK (1,5%)	6 534,10	13 950,29	14 854,93	15 225,17	15 605,80	15 995,95	16 395,84	16 805,74	17 225,88	17 656,52	18 097,94	168 348,16
Fundusz Solidarnościowy (1,45%)	6 316,29	13 485,28	14 359,77	14 717,66	15 085,61	15 462,75	15 849,31	16 245,55	16 651,68	17 067,97	17 494,67	162 736,54
Fundusz Pracy (1,00%)	4 356,06	9 300,20	9 903,29	10 150,11	10 403,87	10 663,96	10 930,56	11 203,83	11 483,92	11 771,02	12 065,29	112 232,11
ZFŚS	9 050,43	18 553,38	19 017,21	19 492,64	19 979,96	20 479,46	20 991,45	21 516,24	22 054,15	22 605,50	23 170,64	216 911,06
Medycyna Pracy (badania wstępne)	2 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 400,00
Medycyna Pracy (badania okresowe)	0,00	0,00	4 408,00	0,00	4 631,00	0,00	4 865,00	0,00	5 111,00	0,00	5 370,00	24 385,00
BHP (dofinansowanie okularów do pracy przy komputerze)	4 200,00	0,00	4 408,00	0,00	4 631,00	0,00	4 865,00	0,00	5 111,00	0,00	5 370,00	28 585,00
Sprzęt	800 000,00	70 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	800 000,00	80 000,00	80 000,00	40 000,00	40 000,00	800 000,00	2 830 000,00
Oprogramowanie	360 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	460 000,00
Systemy bezpieczeństwa	320 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00	970 000,00
Projektowanie	150 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00
Utrzymanie i rozwój	0,00	0,00	100 000,00	100 000,00	120 000,00	120 000,00	140 000,00	140 000,00	160 000,00	160 000,00	160 000,00	1 200 000,00
Koszty utworzenia stanowiska pracy	112 920,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	112 920,00
wymiana sprzętu biurowego i komputerowego	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	180 000,00
Koszty utrzymania stanowiska pracy	24 295,56	49 805,88	31 513,26	32 301,08	33 108,62	33 936,30	34 784,69	35 654,29	36 545,66	37 459,28	38 395,76	387 800,38

Dochody związane z utworzeniem 6 etatów

Dochody ogółem w zł	199 317,81	452 511,70	483 396,76	496 036,02	509 031,49	522 350,96	536 004,09	549 997,61	564 342,15	579 044,78	594 114,79	5 486 148,16
ZUS (13,71%) pracownika	59 721,65	127 505,67	135 774,09	139 158,05	142 637,04	146 202,94	149 857,99	153 604,44	157 444,53	161 380,62	165 415,16	1 538 702,18
ZUS (16,93%)	73 748,18	157 452,30	167 662,68	171 841,41	176 137,49	180 540,90	185 054,40	189 680,76	194 422,75	199 283,29	204 265,40	1 900 089,56
RAZEM ZUS	133 469,83	284 957,97	303 436,77	310 999,46	318 774,53	326 743,84	334 912,39	343 285,20	351 867,28	360 663,91	369 680,56	3 438 791,74
Składka zdrowotna 9%	33 829,63	72 226,25	76 909,93	78 826,79	80 797,48	82 817,41	84 887,83	87 010,03	89 185,27	91 414,88	93 700,27	871 605,77
RAZEM PIT	21 346,00	72 542,00	78 787,00	81 342,00	83 970,00	86 663,00	89 424,00	92 253,00	95 154,00	98 127,00	101 174,00	900 782,00
zaliczka na podatek dochodowy PIT JST	18 144,10	61 660,70	66 968,95	69 140,70	71 374,50	73 663,55	76 010,40	78 415,05	80 880,90	83 407,95	85 997,90	765 664,70
zaliczka na podatek dochodowy PIT budżet państwa	3 201,90	10 881,30	11 818,05	12 201,30	12 595,50	12 999,45	13 413,60	13 837,95	14 273,10	14 719,05	15 176,10	135 117,30
Fundusz Solidarnościowy (1,45%)	6 316,29	13 485,28	14 359,77	14 717,66	15 085,61	15 462,75	15 849,31	16 245,55	16 651,68	17 067,97	17 494,67	162 736,54
Fundusz Pracy (1,00%)	4 356,06	9 300,20	9 903,29	10 150,11	10 403,87	10 663,96	10 930,56	11 203,83	11 483,92	11 771,02	12 065,29	112 232,11

Koszty dla NASK-PIB**Koszty dla 2 etatów**

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	łącznie za lata 2027-2037
Koszty ogółem w zł	255 324,73	459 115,22	484 405,28	493 468,47	538 891,27	518 450,34	534 653,54	544 696,68	561 720,20	602 271,94	590 156,69	5 583 154,36
Limit etatów	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2,00
Przeciętne wynagrodzenie miesięczne	14 089,00	14 441,23	14 787,82	15 157,52	15 536,46	15 924,87	16 322,99	16 731,06	17 149,34	17 578,07	18 017,52	
RAZEM WYNAGRODZENIE PRACOWNICZE W ROKU	169 068,00	346 589,52	354 907,68	363 780,48	372 875,04	382 196,88	391 751,76	401 545,44	411 584,16	421 873,68	432 420,48	4 048 593,12
DWR	0,00	14 370,78	29 460,11	30 167,15	30 921,34	31 694,38	32 486,73	33 298,90	34 131,36	34 984,65	35 859,26	307 374,66
ZUS (16,93%)	28 623,21	61 110,58	65 073,47	66 695,33	68 362,73	70 071,79	71 823,58	73 619,15	75 459,64	77 346,12	79 279,76	737 465,36
PPK (1,5%)	2 536,02	5 414,40	5 765,52	5 909,21	6 056,95	6 208,37	6 363,58	6 522,67	6 685,73	6 852,87	7 024,20	65 339,52
Fundusz Solidarnościowy (1,45%)	2 451,49	5 233,92	5 573,33	5 712,24	5 855,05	6 001,42	6 151,46	6 305,24	6 462,88	6 624,45	6 790,06	63 161,54
Fundusz Pracy (1,00%)	1 690,68	3 609,60	3 843,68	3 939,48	4 037,96	4 138,91	4 242,38	4 348,44	4 457,16	4 568,58	4 682,80	43 559,67
ZFŚS	3 016,81	6 184,46	6 339,07	6 497,55	6 659,99	6 826,49	6 997,15	7 172,08	7 351,38	7 535,16	7 723,54	72 303,68
Medycyna Pracy (badania wstępne)	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00
Medycyna Pracy (badania okresowe)	0,00	0,00	1 469,00	0,00	1 543,00	0,00	1 621,00	0,00	1 703,00	0,00	1 789,00	8 125,00
BHP (dofinansowanie okularów do pracy przy komputerze)	1 400,00	0,00	1 469,00	0,00	1 543,00	0,00	1 621,00	0,00	1 703,00	0,00	1 789,00	9 525,00
Koszty utworzenia stanowiska pracy	37 640,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37 640,00
wymiana sprzętu biurowego i komputerowego	0,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	60 000,00
Koszty utrzymania stanowiska pracy	8 098,52	16 601,96	10 504,42	10 767,03	11 036,21	11 312,10	11 594,90	11 884,76	12 181,89	12 486,43	12 798,59	129 266,81

Dochody związane z utworzeniem 2 etatów

Dochody ogółem w zł	78 661,59	176 931,30	188 918,69	193 823,64	198 867,45	204 037,82	209 336,31	214 767,44	220 334,99	226 041,50	231 889,84	2 143 610,57
ZUS (13,71%) pracownika	23 179,22	49 487,66	52 696,82	54 010,22	55 360,48	56 744,49	58 163,10	59 617,16	61 107,60	62 635,28	64 201,15	597 203,18
ZUS (16,93%)	28 623,21	61 110,58	65 073,47	66 695,33	68 362,73	70 071,79	71 823,58	73 619,15	75 459,64	77 346,12	79 279,76	737 465,36
RAZEM ZUS	51 802,43	110 598,24	117 770,29	120 705,55	123 723,21	126 816,28	129 986,68	133 236,31	136 567,24	139 981,40	143 480,91	1 334 668,54
Składka zdrowotna 9%	13 129,99	28 032,54	29 850,39	30 594,37	31 359,23	32 143,21	32 946,79	33 770,45	34 614,71	35 480,07	36 367,07	338 288,82
RAZEM PIT	9 587,00	29 457,00	31 881,00	32 872,00	33 892,00	34 938,00	36 009,00	37 107,00	38 233,00	39 387,00	40 569,00	363 932,00
zaliczka na podatek dochodowy PIT JST	8 148,95	25 038,45	27 098,85	27 941,20	28 808,20	29 697,30	30 607,65	31 540,95	32 498,05	33 478,95	34 483,65	309 342,20
zaliczka na podatek dochodowy PIT budżet państwa	1 438,05	4 418,55	4 782,15	4 930,80	5 083,80	5 240,70	5 401,35	5 566,05	5 734,95	5 908,05	6 085,35	54 589,80
Fundusz Solidarnościowy (1,45%)	2 451,49	5 233,92	5 573,33	5 712,24	5 855,05	6 001,42	6 151,46	6 305,24	6 462,88	6 624,45	6 790,06	63 161,54
Fundusz Pracy (1,00%)	1 690,68	3 609,60	3 843,68	3 939,48	4 037,96	4 138,91	4 242,38	4 348,44	4 457,16	4 568,58	4 682,80	43 559,67

Raport z konsultacji
projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie
(UD179)

(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści
szkodliwych w internecie)

1. Przebieg konsultacji publicznych i opiniowania

W dniu 24 lutego 2025 r. Minister Cyfryzacji skierował projekt do konsultacji publicznych oraz opiniowania.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Projekt został poddany 30-dniowym konsultacjom publicznym z następującymi podmiotami:

1. Polską Izbą Informatyki i Telekomunikacji;
2. Krajową Izbą Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji;
3. Polską Izbą Komunikacji Elektronicznej;
4. Krajową Izbą Gospodarczą;
5. Krajową Izbą Komunikacji Ethernetowej;
6. Polską Izbą Radiodifuzji Cyfrowej;
7. Polską Izbą Handlu;
8. Izbą Gospodarki Elektronicznej;
9. Krajową Izbą Gospodarki Cyfrowej;
10. Polskim Towarzystwem Informatycznym;
11. Stowarzyszeniem Inżynierów Telekomunikacji;
12. Fundacją Panoptykon;
13. Związkiem Pracodawców Mediów Publicznych;
14. Związkiem Pracodawców Mediów Elektronicznych Mediakom;
15. Związkiem Pracodawców Branży Internetowej IAB Polska;
16. Związkiem Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza;
17. Związkiem Cyfrowa Polska;
18. Sektorową Radą ds. Kompetencji – Telekomunikacja i Cyberbezpieczeństwo;
19. Polską Radą Biznesu;
20. Naczelną Organizacją Techniczną;
21. Stowarzyszeniem Twoja Sprawa;
22. Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę;
23. Towarzystwem Przyjaciół Dzieci;
24. Fundacją Save the Children International Poland;
25. Centrum Edukacji Obywatelskiej;
26. Fundacją Szkoła z Klasą.

Projekt został poddany 30-dniowemu opiniowaniu z następującymi podmiotami:

1. Krajową Radą Radiofonii i Telewizji;
2. Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
3. Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej;
4. Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
5. Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców;
6. Komisją Nadzoru Finansowego;
7. Rzecznikiem Praw Dziecka;
8. Rzecznikiem Praw Obywatelskich;
9. Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego;
10. Naukową i Akademicką Siecią Komputerową - Państwowym Instytutem Badawczym;
11. Przewodniczącym Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15.

Ponadto projekt został przekazany do zaopiniowania, z terminem przedstawienia opinii w ciągu 30 dni, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) oraz art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440 i 1661) do następujących podmiotów:

1. Związku Pracodawców – Business Centre Club;
2. Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
3. Konfederacji „Lewiatan”;
4. Związku Przedsiębiorców i Pracodawców;
5. Związku Rzemiosła Polskiego;
6. Polskiego Towarzystwa Gospodarczego;
7. Federacji Przedsiębiorców Polskich;
8. Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
9. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
10. Forum Związków Zawodowych.

Projekt został przekazany do zaopiniowania przez Radę do Spraw Cyfryzacji, Radę Dialogu Społecznego i Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt nie wymaga zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż nie dotyczy problematyki samorządu terytorialnego, w tym także kwestii określających relacje pomiędzy samorządem terytorialnym a innymi organami administracji publicznej.

Projekt został poddany również ponownym 30-dniowym konsultacjom publicznym oraz opiniowaniu.

2. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Uwagi zgłoszone w toku konsultacji publicznych i opiniowania wraz ze stanowiskiem Ministra Cyfryzacji odnośnie do nich zostały zawarte w tabelach, które stanowią załącznik do niniejszego raportu z konsultacji.

3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt zawiera przepisy techniczne w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), zatem będzie podlegał notyfikacji Komisji Europejskiej.

4. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

Lp.	Jedn. red. / str. uzasadni enia / pkt OSR	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
PROJEKT USTAWY				
1.	uwaga ogólna	Polska Izba Informatyki i Telekomunik acji	Na wstępie pragniemy zaznaczyć, iż PIIT stawia bezpieczeństwo abonentów oraz najwyższą jakość świadczonych usług na pierwszym miejscu , stąd od samego początku braliśmy aktywny udział w dyskusjach nad właściwym rozwiązaniem legislacyjnym i technicznym w latach poprzednich i tak też zamierzamy działać w związku z publikacją nowego Projektu, który w dniu 24 lutego 2025 r. skierowali Państwo do konsultacji publicznych. Z punktu widzenia przedsiębiorców telekomunikacyjnych dostrzegamy pozytywną i postulowaną już wcześniej przez Izbę zmianę dotyczącą przeniesienia ciężaru odpowiedzialności związanej z ograniczeniem dostępu do treści pornograficznych z dostawców usług dostępu do internetu na te podmioty, które w ramach świadczenia usług drogą elektroniczną oferują dostęp do treści pornograficznych i jako usługodawcy tego typu treści zarządzają nimi i czerpią korzyści. Jest to ze wszech miar rozsądne, optymalne i sprawiedliwe rozwiązanie, ponieważ nakłada obowiązki i ciężary u rdzenia problemu, czyli na dostawców treści, do których dostęp mają mieć tylko dorośli, jednocześnie ograniczając rolę dostawców internetu do funkcji wykonawczych i pomocniczych, związanych z blokowaniem i odblokowywaniem dostępu do stron wpisanych do rejestru. Model ten, w połączeniu z niezbędną edukacją i wsparty rozwiązaniami technicznymi do stosowania na poziomie urządzeń końcowych, daje szanse na realne zmniejszenie ekspozycji małoletnich na treści pornograficzne rozpowszechniane on-line.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Różnicowanie obowiązków lub wyłączenia pod względem zakresu podmiotowego spowodowałyby nierówny poziom ochrony małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Jednocześnie tytuł Projektu, jak i jego merytoryczna część, wskazują, iż Projekt podejmuje próbę uregulowania nie tylko zasad związanych z ograniczeniem dostępu do treści pornograficznych, ale także wszelkich innych szkodliwych dla osób małoletnich treści dostępnych w internecie, nakładając na pozostałych usługodawców, tj. takich, którzy w ramach świadczenia usług drogą elektroniczną nie oferują dostępu do treści pornograficznych, obowiązek podejmowania działań ograniczających dostęp do innych treści szkodliwych dla małoletnich. W ocenie Izby, o ile brak definicji treści pornograficznych może być brany pod rozwagę m.in. z uwagi na obecne regulacje prawne i szerokie orzecznictwo, którym poświęcają Państwo istotną część uzasadnienia do Projektu, o tyle – w odniesieniu do definicji treści szkodliwych - próba ustawowego ustalenia granicy treści szkodliwych, nawet po zdefiniowaniu tego pojęcia, nigdy nie będzie wystarczająca, budząc szereg wątpliwości co tego, jakie działanie jest treścią szkodliwą, a jakie jeszcze nią nie jest, powodując niepewność po stronie usługodawców wynikającą z możliwości różnej interpretacji prawnej. Dlatego też w naszej ocenie Projekt albo powinien skupiać się na wypracowaniu skutecznych i trwałych mechanizmów związanych z ochroną małoletnich przed dostępem wyłącznie do treści pornograficznych albo – w odniesieniu do realizacji obowiązku przeprowadzania analizy ryzyka, po zdefiniowaniu treści szkodliwych, zostać ograniczony przede wszystkim do usługodawców oferujących dostęp do platform, czy serwisów społecznościowych, które w ocenie Izby stanowią źródło zdecydowanej większości treści szkodliwych dla małoletnich.	
2.	uwaga ogólna	Związek Cyfrowa Polska	Przepisy krajowe muszą być zgodne z zasadą kraju pochodzenia (Country of origin - COO), która jest zapisana w art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym - a zatem ma szerokie zastosowanie do dostawców usług pośrednich. COO (i) zabrania poszczególnym	Uwaga nieuwzględniona Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		państwom członkowskim nakładania dodatkowych i potencjalnie uciążliwych obowiązków wynikających z lokalnego prawa krajowego na dostawców usług, którzy nie mają statutowej siedziby w ich kraju; oraz (ii) chroni dostawców usług mających siedzibę w państwie członkowskim UE przed koniecznością przestrzegania dodatkowych przepisów wykraczających poza wymogi państwa członkowskiego UE, w którym mają siedzibę. Zasada kraju pochodzenia nie stanowi i nie powinna stanowić wytrychu przed wprowadzeniem większego bezpieczeństwa w internecie. Dobrym przykładem jest tu Irlandia, gdzie regulator (Coimisiún na Meán) wprowadził kompleksowe ramy ochrony dzieci w internecie, które obejmują usługi znajdujące się w jej jurysdykcji. Obowiązki tam wprowadzone nie stoją jednak w sprzeczności z prawem europejskim oraz go niepotrzebnie nie powielają.	analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie, z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

3.	uwaga ogólna	Związek Cyfrowa Polska	Warto zauważyć brak spójności obecnego projektu ustawy z innymi przepisami wtórnego prawa europejskiego, a mianowicie dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych (Audiovisual media services Directive (AVMS)), która reguluje świadczone przez platformy usługi Video-sharing’ i ‘Video on Demand’. Dyrektywa AVMS zawiera przepisy zapewniające adekwatną ochronę bezpieczeństwa małoletnich korzystających z usług na żądanie, a projekt ustawy nie powinien wykraczać poza przepisy zawarte w tej dyrektywie. Zgodnie z przepisami wspomnianej dyrektywy, treści mogące poważnie zakłócić rozwój małoletnich w serwisach na żądanie muszą być udostępniane w sposób uniemożliwiający ich odbiór przez małoletnich, np. poprzez zastosowanie kodów PIN lub systemów weryfikacji wieku. W związku z powyższym, pragniemy zaapelować, aby wszelkie krajowe projekty legislacyjne były poprzedzone dogłębną analizą ich celów i sposobu, w jakim cele te są już realizowane przez graczy rynkowych, w ramach istniejących wymogów regulacyjnych. Ochrona małoletnich jest szlachetną i ważną ideą, aby jednak zasady regulujące działalność platform internetowych były skuteczne, muszą być one zharmonizowane w całej UE, by zapewnić przejrzystość, pewność prawną i równość zarówno dla dostawców usług, jak i użytkowników.	Uwaga wyjaśniona Znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na zróżnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów wdrażających dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, p. 1–24). Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne i w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie. Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi.
4.	uwaga ogólna	Związek Cyfrowa Polska	Jeśli ustawodawca miałby kontynuować prace nad tym projektem, pragniemy zwrócić uwagę na obowiązek wynikający z dyrektywy (UE) 2015/1535, dotyczący zgłaszania Komisji wszystkich projektów przepisów technicznych dotyczących produktów i usług społeczeństwa informacyjnego przed ich przyjęciem do prawa krajowego (tzw. procedura TRIS).	Uwaga wyjaśniona Projekt zostanie przekazany Komisji Europejskiej w celu notyfikacji przepisów technicznych.
5.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Ustawa wprowadzi zbyt ogólnikowe i zarazem radykalne rozwiązania, które obejmą wszystkich obywateli, bez względu na status rodzinny i obowiązek opieki nad małoletnimi. Tego rodzaju regulacje powinny mieć charakter celowany. Z perspektywy osoby bezdzietnej bądź z dorosłymi dziećmi konieczność dodatkowej weryfikacji wieku w internecie generuje zbędny i potencjalnie ryzykowny obowiązek.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa ma na celu wprowadzenie powszechnej ochrony osób małoletnich przed treściami pornograficznymi, których wpływ na dzieci i młodzież jest jednoznacznie negatywny. Metody weryfikacji wieku, o których mowa w projektowanej ustawie, muszą uwzględniać prywatność użytkowników, zgodnie z przepisami RODO.
6.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Incydenty związane z naruszeniami danych osobowych, atakami cybernetycznymi czy błędami technicznymi bądź ludzkimi są nagminne, więc należy spodziewać się, że proponowane rozwiązanie zwiększy prawdopodobieństwo dotkliwych – bo dotyczących praktyki powszechnie traktowanej jako intymna – konsekwencji takiej sytuacji dla znaczącego odsetka obywateli i obywateli – w tym obecnie nieletnich, którzy po ukończeniu 18. roku życia zyskają możliwość konsumowania treści pornograficznych. Ewentualne wycieki ww. danych mogą prowadzić do tworzenia lepszych profili ich ofiar o dane pozwalające na ustalenie preferencji bądź zainteresowań seksualnych, orientacji czy	Uwaga nieuwzględniona Metody weryfikacji wieku, o których mowa w projektowanej ustawie, muszą uwzględniać prywatność użytkowników, zgodnie z przepisami RODO, a więc także minimalizację danych. W zgodzie z obowiązującymi już przepisami w zakresie ochrony danych opracowane zostały procedury pozwalające zminimalizować ryzyko tego rodzaju incydentów.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			tożsamości płciowej, bądź też przynależności do mniejszości seksualnych, co wygeneruje nowe i potencjalnie bardzo dotkliwe wektory ataków cybernetycznych. Jest to szczególnie istotne wobec wciąż niedostatecznych mechanizmów ochrony oraz wsparcia osób, które padły ofiarą naruszenia danych osobowych. Cyfryzacja i danetyzacja powinny być rozwijane wraz z procedurami wsparcia takich osób, co jest w interesie zarówno obywateli, jak i państwa. W dyskursie publicznym sugeruje się, że inicjatywa wymusi na platformach pornograficznych „wzięcie odpowiedzialności” za upowszechnianie treści, jednak w praktyce odpowiedzialność zostanie przeniesiona na użytkowników, którzy będą musieli udowodnić swój wiek ryzykując potencjalne ryzyka dla prywatności i bezpieczeństwa danych osobowych.	
7.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Wprowadzane rozwiązanie doprowadzi do przeniesienia odpowiedzialności za dane osobowe internautów do podmiotów prywatnych, które mogą funkcjonować poza obszarem prawodawstwa europejskiego, wobec czego zastosowania nie będą mieć przepisy RODO, a ewentualne roszczenia internautów będą trudne do wyegzekwowania.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) obowiązują również podmioty, które nie mają siedziby na terenie Unii Europejskiej, ale świadczą usługi osobom przebywającym na terenie Unii Europejskiej.
8.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Spodziewanym efektem Projektu będzie przekierowanie części internautów (w tym nieletnich) w kierunku narzędzi, które umożliwiają bardziej anonimowe i niezależne korzystanie z zasobów internetu. Chodzi przede wszystkim o rozwiązania typu VPN, sieć Tor czy w pełni szyfrowane komunikatory, które pozwolą na oczekiwaną ochronę prywatności użytkowników, ale nie tych, którzy sięgną po darmowe usługi (co dotyczy przede wszystkim osób małoletnich oraz z ograniczonymi zasobami finansowymi),	Uwaga nieuwzględniona Celem projektu ustawy jest osiągnięcie efektu skali i dążenie przede wszystkim do ograniczenia nieintencjonalnego zetknięcia się z treściami pornograficznymi. Obok tego rozwiązania typu VPN również posiadają własne ograniczenia.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ponieważ w ich przypadku regulaminy pozwalają na przetwarzanie danych o klientach w celach komercyjnych. Prawdopodobnym efektem proponowanej legislacji będzie zachęcenie młodych ludzi do podejmowania prób obchodzenia mechanizmu weryfikacji wieku, w tym poszukiwania interesujących treści w przestrzeniach internetu, które są poza jakąkolwiek kontrolą i zawierają więcej treści potencjalnie „szkodliwych”. Takie zachowanie będzie też sprzyjać ukrywaniu się przed dorosłymi opiekunami, a przez to ograniczać ich zdolność do adekwatnego reagowania na zagrożenia.	
9.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Podmioty, które zostaną zobligowane do wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku mogą zyskać dodatkowe informacje o klientach i wykorzystać je do tworzenia bardziej angażujących i potencjalnie uzależniających usług oraz materiałów. Szczególnie wobec braku realnych narzędzi weryfikacji sposobów wykorzystywania danych przekazywanych na etapie weryfikacji wieku użytkownika.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy przewiduje, iż dane zebrane i przetwarzane na cele weryfikacji wieku nie mogą być wykorzystywane w innym celu. Wykorzystywane rozwiązania weryfikacji wieku muszą być zgodne z przepisami RODO, a więc m.in. z zasadą minimalizacji danych. Dlatego wykorzystana metoda weryfikacji wieku powinna zakładać jak najmniejszą liczbę danych niezbędnych do przeprowadzenia weryfikacji wieku, minimalizując ryzyko identyfikacji usługobiorcy i przetwarzania tych danych w sposób niezgodny z projektowaną ustawą czy przepisami RODO.
10.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Proponowany Projekt wpisuje się w trend tworzenia regulacji, które nakładają na internautów obowiązek cyfrowej weryfikacji, ograniczając przy tym możliwość swobodnego korzystania z zasobów sieci. Utrzymanie takiej tendencji, przy prawdopodobnie niewystarczającej skuteczności opiniowanej ustawy, generują w dalszej perspektywie ryzyko wprowadzania kolejnych ograniczeń w komunikacji internetowej, co stanowiłoby poważne zagrożenie dla	Uwaga nieuwzględniona Celem ustawy jest ochrona osób małoletnich. W trakcie prac nad projektem wzięto pod uwagę konieczność wyważenia interesu małoletnich oraz ochrony prywatności.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			konstytucyjnie chronionych praw (do ochrony prywatności, do tajemnicy korespondencji).	
11.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #1	Konkludując, należy ograniczyć incydentalny kontakt nieletnich z treściami szkodliwymi, ale takie regulacje powinny być realizowane przez dostawców usług telekomunikacyjnych na wniosek abonenta, na przykład rodzica osoby małoletniej. Byłoby to rozwiązanie wystarczająco skuteczne, skierowane do bezpośrednio zainteresowanych grup, nie generujące nowych zagrożeń związanych z koniecznością weryfikacji wieku online wśród wszystkich internautów i prawdopodobnie na licznych witrynach (nie tylko pornograficznych). Alternatywnie należy rozważyć wprowadzenie systemu, który w sposób anonimowy umożliwi uzyskanie dostęp do stron z treściami szkodliwymi, co można zrealizować przy użyciu losowych tokenów w formie kodów, uzyskiwanych po okazaniu dokumentu tożsamości w ogólnodostępnych punktach sprzedaży – podobnie jak w przypadku tradycyjnej sprzedaży produktów skierowanych do osób pełnoletnich. Takie rozwiązanie byłoby atrakcyjną alternatywą dla osób, które nie wyrażą zainteresowania weryfikacją przy użyciu usług cyfrowych (portfele tożsamości, weryfikacja przez bank itp.).	Uwaga nieuwzględniona Regulacja uzależniająca wprowadzenie mechanizmów ochrony małoletnich od decyzji rodziców spowodowałaby nierówną ochronę małoletnich, gdyż mimo prowadzonych w tym zakresie kampanii informacyjno-edukacyjnych nie każdy rodzic wyraża chęć lub posiada odpowiednie umiejętności niezbędne do konfiguracji mechanizmów ochrony rodzicielskiej. Wprowadzenie kodów, które można nabyć w sklepach może powodować stygmatyzację osób, które nabywają taki kod oraz ujawnienie tożsamości, w opinii projektodawcy w zakresie znacznie większym niż proponowana weryfikacja wieku zgodna z zasadami zapewnienia prywatności i ochrony danych.
12.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #2	Brak możliwości wyłączenia blokady przez osobę dorosłą (dla swojego łącza). Trudno wskazać powód, dla którego klient operatora telekomunikacyjnego nie ma możliwości trwałego wyłączenia stosowania blokady dla swojego połączenia internetowego. Z założenia jest to osoba pełnoletnia, która w Polsce może legalnie korzystać z treści pornograficznych. Wystarczy pojedyncza wizyta w salonie operatora, przy której osobiście (tym samym w sposób weryfikujący wiek) składa się i podpisuje „papierowy” wniosek o wyłączenie blokady. Kwestia udostępnienia przez taką osobę treści pornograficznych	Uwaga nieuwzględniona Na skutek postulatów zgłaszanych przez przedstawicieli rynku telekomunikacyjnego w projektowanej ustawie położono nacisk na objęcie obowiązkami dostawców usług, które oferują dostęp do treści pornograficznych. To ci dostawcy, a nie przedsiębiorcy telekomunikacyjni, będą oceniać udostępniane treści. Z praktycznego punktu widzenia z urządzenia, które nie blokuje dostępu do treści pornograficznych, może również skorzystać dziecko, o ile rodzic czy opiekun nie dopilnuje z jakich stron ono korzysta, co może osłabiać jego ochronę.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			małoletnim jest już uregulowana: jest to przestępstwo wskazane w Art. 200 § 3 Kodeksu Karnego (KK). Blokada może być ponownie włączona na życzenie klientów. Procedura wyłączenia i włączenia blokady z oczywistych względów nie powinna być realizowana drogą elektroniczną. Pod tym względem gwarantuje wyższą skuteczność: sfalszowanie wieku przez osobę małoletnią w metodach weryfikacji on-line nie stanowi wielkiego problemu. Implementacja rozwiązania nie stanowi dla operatorów dodatkowego obciążenia. Dwie grupy użytkowników otrzymują odpowiedzi DHCP z innym danymi. Nie różni się to istotnie od normalnych praktyk dostarczania odpowiedzi DHCP i konfiguracji urządzeń dostępowych.	
13.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #2	Oddanie egzekwowania prawa i utrzymania porządku w ręce sektora prywatnego. Ustawa w obecnej formie jest kolejnym przykładem postępującego zjawiska, w którym państwa zrzekają się swojej roli w egzekwowaniu prawa i utrzymania porządku. Obowiązki te przekazuje się w ręce prywatnych podmiotów. Inwestorów i menedżerów, którzy nie mają żadnego powodu, by w swoich działaniach brać pod uwagę wyższe wartości: sprawiedliwości, równoważenia racji różnych stron, czy podstawowych praw człowieka. Mają wręcz obowiązek zdeptać je, by dbać o interes właścicieli przedsiębiorstwa. Jednocześnie nie podlegając regulacjom i wymaganiom, które dotyczą instytucji państwowych. Sektor prywatny może świadczyć usługi na rzecz państwa, a nie je zastępować. Polska może delegować zadania do przedsiębiorstw, ale pod warunkiem najwyższej jakości regulacji i właściwej kontroli. Nie można tworzyć prawa, które sprowadza się do „ma działać, ale nas nie interesuje jak i niech ktoś inny o tym zadecyduje”. Jest to nic innego, jak zrzekanie się przez Polskę suwerenności!	Uwaga nieuwzględniona W projektowanej ustawie położono nacisk na objęcie obowiązkami dostawców usług, które oferują dostęp do treści pornograficznych. Wykonywanie obowiązków przez usługodawców będzie podlegało kontroli organu administracji publicznej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

14.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #2	Ryzyko szantażu lub zniszczenia wizerunku. Wśród niewielkiej grupy odbiorców danych, dla których powiązanie fizycznej osoby z punktem danych jest istotne, są ludzie pragnący wykorzystać wiedzę o ofierze do jej szantażowania lub zniszczenia jej wizerunku. Ten punkt można zobrazować krótkim, ale aktualnym przykładem. Władze Rosji zapłaciłyby spore pieniądze za informacje o zainteresowaniach seksualnych polskich polityków, urzędników, sędziów i osób mających dostęp do informacji tajnych.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy przewiduje, że dane osobowe będą chronione w należyty sposób, uwzględniając prywatność użytkowników końcowych. Dane zebrane i przetwarzane na cele weryfikacji wieku nie mogą być wykorzystywane w innym celu. Wykorzystywane metody weryfikacji wieku muszą być zgodne z przepisami RODO, a więc m.in. z zasadą minimalizacji danych. Weryfikacja wieku powinna zakładać więc jak najmniejszą liczbę danych wykorzystanych do przeprowadzenia weryfikacji wieku, minimalizując ryzyko identyfikacji osoby i przetwarzania tych danych w sposób niezgodny z projektowaną ustawą czy przepisami RODO.
15.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #2	Przymus zawarcia umowy z podmiotem trzecim. Ustawa co prawda nie nakazuje usługodawcy korzystania z usług innego podmiotu do weryfikacji wieku, jednak obecnie przynajmniej częściowa delegacja takich zadań do zewnętrznych firm jest normą. Jako przykład można przyjąć hipotetyczne, opisane w uzasadnieniu do ustawy, rozwiązanie oparte o dokonanie płatności. Obecnie żaden podmiot nie przeprowadza takiej transakcji we własnym zakresie, lecz przekazuje to zadanie do pośrednika płatności. W takiej sytuacji użytkownik jest zmuszony do zawarcia dodatkowej umowy. Analogiczna sytuacja w takiej lub innej formie ma miejsce dla innych form weryfikacji wieku. Chociaż można teoretyzować, że usługodawcy mogą udostępnić nieskończoną liczbę opcji, praktyka znana z rzeczywistości pokazuje, że użytkownik będzie zmuszony do zawarcia umowy z jedną z kilku firm z niewielkiego oligopolu. Dodatkowym problemem jest współczesny sposób realizacji usług. Zwykle opiera się na kaskadowej delegacji zadań do wielu kolejnych podmiotów, które również przekazują część zadań dalej. Tworzy to	Uwaga nieuwzględniona Do decyzji usługodawcy pozostawiono wybór odpowiedniej metody weryfikacji wieku, pod warunkiem jej zgodności z warunkami określonymi w projekcie. Projekt ustawy nie reguluje kwestii zawierania umów z podmiotami trzecimi.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			nieokreśloną strukturę z rozmytą odpowiedzialnością, w której użytkownik staje się całkowicie bezradny, jeżeli którykolwiek jej element zawiedzie. Wprowadzenie zapisu „zakazującego wymuszania zawierania dodatkowych umów” będzie równie nieskuteczne, co omawiany wcześniej Art. 4. ust. 2.	
16.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #2	Równe traktowanie usługodawców Ustawa budzi moje wątpliwości w kwestii równego traktowania usługodawców. Rozumiem, że napisana jest z myślą o wielkich platformach pornograficznych. Jednakże użyte sformułowania i pozostawienie nieograniczonej wolności w decyzji podejmowanej przez urząd budzi moje obawy co do równego traktowania usługodawców. Mam wątpliwości, czy mała nie-pornograficzna strona udostępniająca jednak treści pornograficzne zostanie potraktowana tak samo, jak Alphabet (dostawca usługi Google), który poniekąd każdemu bez weryfikacji wieku pozwala wyszukać obrazy zawierające pornografię i obejrzeć je poprzez kliknięcie „Off” w filtrze obrazów. Mam wrażenie, że pomimo czerpania znacznie większych zysków przez tego drugiego usługodawcę, znajdzie się racjonalizacja, dla której nie zostanie zablokowany lub otrzyma szansę negocjacji.	Uwaga wyjaśniona W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.
17.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #4	W związku z tematem ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie mam propozycje następujących konkretnych działań: 1. Skrupulatne egzekwowanie obecnie obowiązującego prawa tj. art. 200 par. 3 Kodeksu Karnego, który mówi: "Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub (...) rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi podlega karze pozbawienia wolności do lat 3". Obecnie ten przepis jest martwy w zakresie rozpowszechniania pornografii w internecie o czym przekonałem się naocznie składając takie zawiadomienie. A przestępstwo to popełniają nie tylko właściciele stron	Uwaga nieuwzględniona Ustawa służy uzupełnieniu obowiązującego prawa w zakresie ochrony małoletnich. Projekt ustawy został skonsultowany również z Ministerstwem Sprawiedliwości, które jest właściwe w sprawach przepisów karnych. Z projektu ustawy wynika, jakie podmioty są zobowiązane do przestrzegania poszczególnych obowiązków. Zakres podmiotowy jest stosunkowo szeroki, co jest zgodne

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		pornograficznych ale także wyszukiwarek internetowych np Google. Po wpisaniu w wyszukiwarkę np. słowa "porno" i kliknięciu na przycisk Grafika lub Video wyświetlane są na stronie wyszukiwarki miliony zdjęć pornograficznych. Jest to najczęstszy sposób pierwszego trafienia na pornografię w internecie przez dziecko ciekawe znaczenia nowego słowa. Co gorsza, nawet zainstalowanie programu kontroli rodzicielskiej nie chroni przed tym. Skuteczne jest tylko włączenie na telefonie filtra SafeSearch ale pod warunkiem, że dziecko go nie wyłączy, co jest łatwe bo nie jest on chroniony hasłem i wyświetla się opcja wyłączenia go. Filtr SafeSearch jest dostępny w ustawieniach konta Google, jednak domyślnie nie jest włączony. 2. Obowiązek domyślnego włączania filtra wyników dla niepełnoletnich SafeSearch w wyszukiwarce Google Chrom i podobnych filtrów w innych wyszukiwarkach we wszystkich nowych smartfonach wprowadzanych na rynek polski. Zmiana ustawień tych filtrów powinna być chroniona hasłem. Tak jest w wielu krajach. 3. Obowiązek domyślnego włączania filtrów niebezpiecznych treści przez dostawców internetu dla wszystkich odbiorców. Możliwość wyłączenia takiego filtra tylko na życzenie pełnoletniego odbiorcy. 4. Wprowadzenie skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku przy wejściu na stronę porno np. za pomocą karty kredytowej. 5. Edukacja rodziców dzieci szkolnych (zebrania z rodzicami) w temacie zagrożenia ze strony internetowej pornografii i sposobów ochrony dzieci przed nią: -filtry typu SafeSearch -programy kontroli rodzicielskiej -higiena korzystania ze smartfona. 6. Częsta emisja w TV i internecie programów, filmów, krótkich spotów o szkodliwości pornografii i sposobach ochrony przed nią-kampania społeczna. 7. Wprowadzenie przez operatorów internetowych, na życzenie klienta opcji filtrowania treści pornograficznych i innych treści niebezpiecznych dla dzieci. Obowiązkowe informowanie klientów o takiej opcji. Takie rozwiązanie funkcjonuje od lat np. w Wielkiej Brytanii. Mam	z celem ustawy, aby zapewnić jak najlepszą ochronę małoletnim. Projekt ustawy przewiduje m.in. obowiązek weryfikacji wieku w przypadku domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. Należy zwrócić uwagę, że już obecnie Minister Cyfryzacji wraz z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym, zwaną dalej „NASK”, prowadzi szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			nadzieję, że moje sugestie spotkają się z zainteresowaniem Państwa i w efekcie zostaną podjęte odpowiednie działania przez Parlament, Rząd oraz Policję i sądy w celu ochrony polskich dzieci przed zagrożeniem ze strony pornografii internetowej. Dobrze, że jest tworzony odpowiedni projekt ustawy, choć ta sprawa powinna zostać załatwiona co najmniej 20 lat temu. Zgodnie z moimi propozycjami (pkt. 1, 5, 6) już teraz, w ramach obecnego prawa (art. 200 par. 3 Kodeksu Karnego) można skutecznie takie działania prowadzić i zupełnie nie rozumiem dlaczego nie jest to robione. W moim przekonaniu ta sprawa wymaga pilnych działań bo zagrożenie to rozszerza się bez żadnych ograniczeń już od kilkunastu lat i stało się powszechne odciskając negatywne piętno na całym pokoleniu młodych ludzi.	
18.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #5	Zakres kompetencji: jedyny w Polsce etyczny producent pornografii posiadający rzetelną wiedzę dlaczego pomimo że na stronach będących własnością producentów (a zatem płatnych) treści są niedostępne dla dzieci i nie można tej treści nabyć bez kontroli wieku, a pomimo to mamy do czynienia z ogólnie dostępną darmową pornografią. Zakres konieczności poprawy projektu: w projekcie nie uwzględniono „Platform hostingu plików” które zawierają 99% całej dostępnej pornografii na świecie a jedynie drobny fragment internetu jak końcowe platformy z pornografią jak pornhub lub twitter. Żeby zrozumieć co w projekcie (prawdopodobnie ze względu na brak udziału biegłych związanych biznesem pornograficznym w jego opracowywaniu, a zatem stworzeniu go na bazie pewnego można by rzecz iluzorycznego obrazu przyczyn dlaczego dzieci mają tak prosty dostęp do pornografii) należy poprawić aby zwiększyć jego skuteczność z bliska 0% do 80~90% opiszę pokrótce sytuację	Uwaga nieuwzględniona Proponowane rozwiązanie polegające na wprowadzeniu obowiązku weryfikacji wieku wyłącznie po stronie kilku, określonych dostawców, którzy obecnie już wykazują się znacznym zasięgiem na rynku, doprowadzi do nieproporcjonalnej centralizacji kontroli i dalszego umocnienia pozycji tych usługodawców, co nie jest zgodne z celem projektowanej ustawy. Ponadto blokowanie domen na poziomie dostawców internetu zapewni optymalny poziom ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Projektując ustawę konsultowano omawiane rozwiązania zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym z instytucjami działającymi w przedmiotowej materii, m.in. z NASK. Blokada domeny na poziomie Systemu Nazw Domen (DNS) nie jest rozwiązaniem niemożliwym do ominięcia,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		etycznego przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą polegającą na udostępnianiu płatnego dostępu do zamkniętego katalogu z treściami pornograficznymi na własnym przykładzie. To w tym punkcie (czyli po wykradzeniu treści ze strony producenta) zaczyna się cała droga pornografii, nie zaś jak można by domniemywać z treści projektu na stronach typu tube takich jak Pornhub czy portalach mieszanych jak X (dawniej Twitter). Ta droga rozpoczyna się tam na skutek przestępstw jakie jest popełniane przeciw właścicielowi strony ponieważ w innym przypadku tam by się zaczynała i tam kończyła pozostając niedostępną dla dzieci. Strony tube jak pornhub czy portale mieszane jak X (twitter) nie produkują pornografii, a jednak pornografia tam jest. Pojawia się tam jako drobny rezultat olbrzymiego obszaru przepiętnego ogólnie dostępną pornografią na stronach typu „platforma hostingu plików” (których ustawa nie obejmuje). Bez zrozumienia dlaczego wyprodukowany w celach komercyjnych (a zatem celem czerpania korzyści finansowej) z nakładem środków film trafia za darmo w ręce dziecka (a zatem wbrew swojemu przeznaczeniu i pierwotnej metodzie publikacji) nie można stworzyć ustawy i dlatego też ten projekt który mamy teraz nie obejmuje faktycznego problemu, a zatem platform typu „hosting plików” których to działanie faktycznie odpowiada za aktualną sytuację. Pod sam koniec opiszę „historię prawdziwą” (a zatem opis udokumentowanych w prokuraturze, sądach, RZPO, opinii biegłych w osobie profesora [dane zanonimizowane] z UMŚC i prasie wydarzeń) która wskaże że całe moje opracowanie które teraz Państwo czytacie jest w 100% podparte stanem faktycznym z praktyki i autopsji jak wspominałem na wstępie. Zanim jednak do tego przejdę proszę o zapoznanie się z tym czym jest „platforma hostingu plików” i jak działa biznes wokół niej osadzony. Bez zrozumienia działania tego rodzaju platform będzie niemożliwym do	ale umożliwia osiągnięcie odpowiedniego efektu skali i zapobiega przypadkowemu kontaktowi z treściami pornograficznymi, nie stanowiąc przy tym nadmiernej ingerencji w ruch sieciowy.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zrozumienia dlaczego pornografia trafia do dzieci, a zatem i stworzenie skutecznej metody zapobiegania temu – czyli korekty tej ustawy w pewnym zakresie. Ten rodzaj platform jest w 99% przypadków przyczyną aktualnego stanu rzeczy jakim jest darmowa i ogólnodostępna pornografia. „Platforma hostingu plików” (na przykład k2s.cc czy hitfile) to nie są strony typu tube (pornhub, xnxx) ani nie strony mieszane (twitter). „Platforma hostingu plików” to taka witryna gdzie można wejść i zamieścić plik wybierając go ze swojego dysku i klikając „upload” zamieścić. Po zamieszczeniu pliku na platformie otrzymujemy do niego link. I to wszystko. Zatem jest to coś zupełnie innego niż pornhub czy twitter. Od tego momentu każdy kto dostał link może ten plik pobrać. Tak jak widać nie ma tu katalogu, nie ma tu fikuśnych grafik itd. Jest tylko opcja wrzucenia pliku i rozpowszechnienia linku. Dlaczego te platformy są wykluczone spod założeń projektu? Otóż projekt zakłada że mają się do niego dostosować strony pornograficzne (jak pornhub) zaś pozostałe mają dokonać oceny ryzyka. O ile w przypadku np. twittera ocena ryzyka jest prosta – porno jest i to masowo - tyle w przypadku „platforma hostingu plików” ocena ryzyka mówi: tu porno nie ma więc nie będziemy weryfikować wieku. Dzieje się tak ponieważ całość biznesu „Platforma hostingu plików” polega na tym że zarabiają one na reklamach (zanim będzie można kliknąć przycisk pobierz trzeba obejrzeć reklamę) i sprzedaży kont premium (czyli pozwalających na szybsze pobranie pliku). Podlegają więc restrykcjom dotyczącym treści na nic zamieszczanych i nie wolno im mieć OFICJALNIE I ŚWIADOMIE pornografii bo w innym przypadku niektórzy reklamodawcy wycofali by swoje reklamy zaś operatorzy płatności musieli by zmienić im kod MCC na inny i pobierać prowizję rzędu 15~16% zamiast 0,5%. Nie	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			mogli by też korzystać z całego szeregu innych form płatności gdy by w którymkolwiek momencie powiedzieli oficjalnie że być może jest u nich pornografia. Z tego powodu regulamin tych platform zabrania pornografii zaś przepisy związane z zamieszczaniem treści przez użytkownika bez wiedzy jaka to treść po stronie usługodawcy hostingu sprawiają że nie ponoszą oni odpowiedzialności za treść zamieszczoną. Widać tu wyraźnie że pomimo że te platformy to praktycznie jeden wielki hosting pornografii to zgodnie z przepisami są one platformami nie pornograficznymi i nie zawierającymi pornografii. Na „Platformach hostingu plików” znajduje się duplikat każdej strony płatnej i to nie raz nie dwa razy ale tysiące razy. Skąd pojawia się takie zainteresowanie aby zamieścić treść na takiej platformie? Przecież to czas i taką treść należy pozyskać. Trzeba wejść na stronę producenta który ma zamknięty katalog treści (czyli na przykład moją) i zrobić to przy użyciu własnej karty lub karty kradzionej (co również się zdarza). Przejść w tym momencie weryfikację czy konto właściciela karty należy do osoby pełnoletniej (bo producent ma prawidłowe kody MCC za co płaci 15~16% od każdej transakcji). Często przetamać zabezpieczenia informatyczne systemu aby pobrać plik na swój dysk. I dopiero teraz można ten plik zamieścić na „Platformie hostingu plików”. Dużo wysiłku. Przyczyna dlaczego tak jak pisałem każda strona płatna w internecie została w ten sposób okradziona i setki razy zduplikowana jest taki że te platformy („Platformy hostingu plików”) płacą % od swoich przychodów powiązanych z danym plikiem. Czyli na przykład zamieszczamy taki kradziony plik i rozpowszechniamy do niego link. Ktoś inny (dorosły czy dziecko) klika na ten link, ogląda reklamę i pobiera plik (albo i nie pobiera ale reklamę zobaczył/ła). W tym momencie „Platforma hostingu plików” zarabia na reklamie zaś ten który zamieścił plik dostaje % od tego zarobku. Te kwoty to grosze od każdego zdarzenia. Dlatego osoby które tak działają	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			muszą rozpowszechnić jak najwięcej w jak największej ilości lokacji aby zdarzeń było jak najwięcej. Robią to poprzez wrzucanie samych linków do postów na forach, do tweetów, do maili, do postów na facebooku czy tworząc farmy linków na własnych stronach. Żaden z takich stron nie będzie stroną pornograficzną bo ma tylko linki do platform które pornograficzne (te platformy) nie są i to że treść pliku jest pornograficzna tak jak opisałem po wyżej nie ma znaczenia ze względu na wyjątek prawny o nieświadomości zamieszczonej treści. Projekt ustawy zatem absolutnie w żaden sposób nie obejmuje i nie odnosi się do około 99% lokacji gdzie jest pornografia dostępna darmowo i bez żadnych ograniczeń. Idąc dalej: Na dzień dzisiejszy mamy założenie w projekcie że prawem polskim zobowiąże się kilkaset tysięcy stron z pornografią (zamieszczoną lub linkowaną) do weryfikacji wieku. Promil tych stron (dosłownie kilkanaście) dostosuje się do wymogu. Mam tu na myśli strony jak pornhub. Kilka z tych stron jak na przykład X (twitter) wejdzie w spór który Polska ze względu na sytuację będzie się bała doprowadzić do końca (tzn twitter nie będzie w Polsce zablokowany). Reszta tych stron całkowicie zignoruje obowiązujące przepisy z dwóch powodów: ustawa ich nie obejmuje – czyli hostingi plików, farmy linków etc – albo działają nielegalnie. W tej sytuacji przewiduje się blokowanie tych nielegalnych które nie poddały się przepisom i tych legalnych które z tych czy innych powodów przepisy zignorowały. Taka blokada nie obejmie tylko dzieci ale dorosłych i dzieci. Oznacza to że ogranicza ona prawa i swobody grupy większościowej której wolno korzystać z pornografii. Blokada powinna być wobec dzieci i tylko dzieci. Należy jednocześnie zauważyć że taka blokada jest oczywiście do natychmiastowego ominięcia poprzez VPN lub TOR. W uzasadnieniu do projektu zawarto stwierdzenie „jednak wskazać,	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		że narzędzia typu VPN są odpłatne więc nie każdy z tego skorzysta, a darmowe wersje VPN mają ograniczenia co do przepustowości.” sugerując ekskluzywność takiego rozwiązania. Nie można zgodzić się z takim założeniem ponieważ: Jeden z najlepszych i najszybszych VPN`ów – Nord VPN – kosztuje 11,59zł miesięcznie. Jest to kwota bardzo mała nawet dla dziecka. Darmowy VPN jest elementem przeglądarki Opera i ma prędkość wystarczającą aby pobierać pliki. Należy wskazać również że VPN jest elementem pakietu Avast – jednego z najpopularniejszych oprogramowań antywirusowym. Proszę jednak nie zrozumieć tego błędnie. Kwestia dotycząca blokowania i listy domen jest słuszna. Właśnie tak należy postąpić. Tak samo jak spełnianie obowiązków prawnych per kraj. To powoduje że należy wdrożyć inną metodę która sprawi że VPN nie będzie miał już znaczenia (ale o tym dalej). Jak naprawić projekt i zmienić go w prawie (85%~90%) skuteczny? Na tą chwilę przy tych założeniach jakie są oceniam skuteczność projektu na nie więcej niż pół procenta. Szkodliwość projektu za to – czyli wypychanie konsumentów dorosłych ze stron typu tube na strony „Platformy hostingu plików” – czyli premiowanie nielegalnego biznesu polegającą na naruszaniu prawa autorskiego jako znaczną. Należy zatem przyjąć że bez zmian projekt jest in minus. Co więcej po jego uchwaleniu w takiej formie zablokuje on możliwość wprowadzenia regulacji na długi czas. Identyczne błędy zresztą popełniono w UK i Francji gdzie na przykład pomimo (Francja) obowiązków okresu przejściowego wszystkie strony typu „Platformy hostingu plików” tego obowiązków okresu przejściowego nie spełniają. Dowodzi to tylko moich słów zawartych w tym opracowaniu że prawdziwa lokacja gdzie jest pornografia pozostanie nienaruszona i cały czas dostępna. Co zatem należy zrobić: otóż przenieść obowiązek weryfikacji z	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			setek tysięcy podmiotów na trzy podmioty: Microsoft (windows), Apple (ios) i Google (android) (Oczywiście jest jeszcze Linux ale tu dzieci jest tak wiele że pewnie można by je wszystkie zmieścić w jednym pociągu). Wystarczy wydać przepis który zobowiązywał by twórców tych systemów do wprowadzenia w najnowszej obowiązkowej łatce (i jądrze nowych systemów) możliwości weryfikacji wieku kont użytkownika (na jakimkolwiek narzędziu które Ministerstwo Cyfryzacji uzna za stosowne. Czy to profil zaufany czy komercyjne YOTI, to bez znaczenia). W tym momencie powstanie sytuacja 0-1 albo konto którym użytkownik się teraz posługuje jest zweryfikowane (czyli jest dorosły) albo jest nie zweryfikowane (może być dzieckiem). Konto użytkownika (zatem sam system) widzi wszystko co się na nim dzieje. Oznacza to że nawet jeżeli włączymy sobie TOR lub VPN to sam system może nam uniemożliwić wejście na konkretną witrynę. Oznacza to całkowite rozwiązanie problemu VPN. Skąd system miał by wiedzieć że strona jest pornograficzna? Otóż z dwóch źródeł: lista stron „potencjalnie szkodliwych dzieciom” (czyli coś na kształt listy stron blokowanych zaproponowanych w projekcie ustawy). Zwracam uwagę na to co zapisałem czyli „potencjalnie” a zatem że może szkodzić. W takiej sytuacji bez problemu można wpisać na taką listę wszystkie strony „Platformy hostingu plików” bo chociaż oficjalnie twierdzą że nie mają pornografii i nie mają świadomości o zamieszczanej tam pornografii to jednak potencjalnie ta pornografia może być tam zamieszczona. Dzięki drugiemu członowi zapisu czyli „szkodliwych dzieciom” mówimy wyraźnie o dzieciach. Nie o osobach dorosłych. Zatem taka lista uwzględnia tylko to co może szkodzić dzieciom. To w prosty sposób powoduje że nie mamy tu mowy o cenzurze w jakiegokolwiek formie. Nawet gdy by ktoś pokusił się o wpisanie jakiejś witryny na tą listę ze względów politycznych to i tak osoba dorosła tam wejdzie. Tylko dziecko nie. Kolejnym dobrym aspektem takiego rozwiązania jest to że w tej	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			chwili istnieje tak zwany self labeling. W stronach z pornografią jest umieszczony w kodzie meta tag RTA i nawet tweeter czy reddit posiadają oznakowania ułatwiające narzędziom ochrony rodzicielskiej blokowanie dostępu do treści to to samo może robić system w przypadku użyciu konta niezweryfikowanego jako dorosły. System zobaczy meta tag i nie dopuści do otworzenia strony. Reasumując, w przypadku poprawienia ustawy z nieskutecznej na skuteczną poprzez wskazaną korektę w postaci zmiany obowiązku weryfikacji z setek tysięcy domen na weryfikację na trzech systemach operacyjnych: - mamy tu do czynienia z łatwym do opanowania obowiązkiem: trzy systemy operacyjne (trzy podmioty) zamiast setek tysięcy stron. Znamy te podmioty. Nie szkodzimy ich biznesowi tylko prosimy o dodatkową funkcję. - Zakresem objęcia kontrolą (zatem i dostępnością): z wartości poniżej 1% do blisko 100% treści pornografii w sieci gdyż obejmuje ustawa również strony typu „hosting plików”. - Swobody obywatelskie nie będą kwestionowane: nie mamy do czynienia z blokowaniem strony dla wszystkich, a zamiast tego tylko z zablokowaniem jej dla dziecka. - Brak ryzyka wycieku danych: przy użyciu dziesiątek platform do weryfikacji wieku nie uda się tego uniknąć. Przy jednej autoryzowanej przez system metodzie (zaproponowanej przez Ministerstwo Cyfryzacji) nie ma na wyciek prawie żadnych szans. - Całkowita niepodatność na VPN i TOR kiedy to system kontroluje dostęp do domeny. - Możliwość objęcia nie tylko treści pornograficznych ale i również pato-streamów, porno i gore gier na steam, stron z używkami itd. dzięki temu że projekt po korekcie dotyczył by tylko osób niepełnoletnich.	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		„HISTORIA PRAWDZIWA” Zamieszczam ją tylko aby wykazać skąd wiem to o czym napisałem. Nie stanowi ona strikte komentarza do ustawy ale rozszerza ona uzasadnienie konieczności i wiarygodności moich propozycji zmian. Proszę mieć na uwadze że ma charakter osobisty. Wszystkie zamieszczone w niej informacje mogę udowodnić przedstawiając dokumentację. W 2011 roku obywatel Hiszpanii [dane zanonimizowane] wszedł na witrynę której jestem właścicielem i która jest niedostępna (tak jak wszystkie moje witryny) w Polsce i ma zablokowane płatności z kont Polskich. Następnie [dane zanonimizowane] za pośrednictwem operatora bilingowego (który to operator jak w przypadku wszystkich operatorów bilingowych przeznaczonych dla pornografii przestał właściwy kod MCC do banku podczas transakcji dzięki czemu bank wiedział że transakcja jest z grupy obejmującej treści dla dorosłych) nabył miesięczną subskrypcję do zamkniętego katalogu z filmami umożliwiającą mu dostęp do treści na platformie w streamingu jednak nie umożliwiającą ich pobrania. [dane zanonimizowane] następnie przy użyciu oprogramowania przechwytywania ekranu zarejestrował ponad 50 filmów znajdujących się na stronie wraz z zabezpieczeniem w postaci numeru identyfikującego go jako klienta (numer wyświetlał się jako nakładka na filmie więc gdy [dane zanonimizowane] nagrywał film to i numer nagrał). Następnie [dane zanonimizowane] zamieścił kopie wszystkich filmów na stronie „Platforma hostingu plików” (o których to platformach napisałem wcześniej szczegółowo) i rozpowszechnił linki do tych plików w sieci web na forach dyskusyjnych. Przypadek sprawił że linki zostały przez mnie znalezione i zdołałem usunąć pliki z „Platformy hostingu plików”. W ciągu krótkiego czasu [dane zanonimizowane] zamieścił pliki ponownie na „Platformie hostingu plików” i ponownie rozpowszechnił nowe linki. Całość powtórzyła się kilkakrotnie.	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Wskazuje to na to że „Platforma hostingu plików” pomimo że wiedziała że konto [dane zanonimizowane] narusza prawa autorskie i rozpowszechnia pornografię to i tak godziła się aby zamieszczał nowe pliki i nie blokowała mu konta (tak właśnie działają te platformy przez co zgłoszenia z żądaniem usunięcia treści są niebywale nieskuteczne). W którymś momencie udało mi się odcyfrować kod który znajdował się na pliku i ustalić że cały proceder jest dokonywany przez wskazanego obywatela Hiszpanii [dane zanonimizowane]. Skontaktowałem się z [dane zanonimizowane] i otrzymałem maila z przyznaniem się do winy oraz z informacją że zrobił to bo chciał sobie dorobić i przeprasza. Nie wiem czy można mieć tu prostszą sprawę kryminalną. Złożyłem zawiadomienie w 2012 roku do prokuratury za pośrednictwem mecenasa [dane zanonimizowane]. W odpowiedzi prokuratura w osobie prokuratora [dane zanonimizowane] odmawiała wszczęcia postępowania (powołując się na różne powody jak brak umów które były załączone, brak legitymacji prawnej czy też nieświadomość czynu) i wznawiała na skutek autokontroli. W finale w 2017 roku (po 5 latach!) sprawę umorzono ze względu na ZNIKOMĄ SPOŁECZNĄ SZKODLIWOŚĆ CZYNU. Do tego stanowiska w 2018 r przychylił się sędzia podczas oceniania aktu subsydiarnego który stwierdził że nie będzie się pornografią zajmował. Pragnę podkreślić że prokurator, a zatem przedstawiciel Wymiaru Sprawiedliwości stanął na stanowisku że czyn polegający na wyprowadzeniu treści pornograficznej zza bramki kontroli wieku, a następnie masowe i nieodpłatne rozpowszechnienie z naruszeniem prawa autorskiego w sposób umożliwiający każdemu zapoznanie się z tymi treściami pornograficznymi stanowi ZNIKOMĄ SPOŁECZNĄ SZKODLIWOŚĆ CZYNU. Co działo się w tym czasie – czyli od 2012 roku do 2018 roku a zatem	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			6 lat. I potem aż do 2024 roku (czyli kolejne 8) Łącznie 14 lat. W tym czasie podejmowałem próby usuwania tych rozpowszechnionych na „Platformach hostingu plików” treści i ponownie rozpowszechnionych już nie przez [dane zanonimizowane] (bo jak się okazało przebywał on już w hiszpańskim więzieniu wraz ze swoim bratem w związku z przestępstwami o charakterze seksualnym) ale przez osoby które te treści rozpowszechnione przez [dane zanonimizowane] pobrały i same rozpowszechniały na „Platformach hostingu plików” lub same wykradły nowe treści z mojej witryny. Po dziś dzień treści te które [dane zanonimizowane] rozpowszechnił są zwielokrotnione tysiące razy i pomimo moich starań cały czas dostępne na „Platformach hostingu plików”. Co bardzo istotne zawiadomienie z 2012 roku było pierwszym. Ja wierzyłem wtedy że istnieje coś takiego jak równość wobec prawa pomimo mojego zawodu i przestrzeganie przepisów przez prokuratora. W innym zawiadomieniu pliki wykradzione z mojej witryny (inne już niż te [dane zanonimizowane]) trafiły na „Platforme hostingu plików” z której to właściciel sklepu w z DVD Mediolanie pobrał je i wprowadził na DVD do sprzedaży. Udałem się do tego sklepu z okularami z kamerą i dokonałem kontrolowanego zakupu i odtworzenia. Następnie złożyłem zawiadomienie. Prokurator [dane zanonimizowane] zażądał ode mnie za pośrednictwem policjanta prywatnych numerów telefonów do modelek (policjant czytał notatkę służbową i z niej wypełniał zlecenia prokuratora). Oczywiście odmówiłem wydania tych numerów gdyż wykraczało to poza wszystkie zakresy dowolności prowadzenia postępowania i można by to było porównać do próby przesłuchania Leonardo Di Caprio celem ustalenia kto nagrał nielegalnie film Titanik podczas prezentacji w kinie Helios we Wrocławiu. To oczywiście przykład ale trafnie pokazuje absurd sytuacji. Aby było jeszcze weselej prokurator umorzył sprawę ze względu na brak możliwości przesłuchania świadka. Sąd oddalił to umorzenie twierdząc że takiej	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podstawy w Polskim prawie nie ma. Sprawę zaraz potem umorzono. W kolejnych sprawach po tej za każdym razem (aż do 2023 roku) pytano mnie podczas przesłuchania o numery telefonów do modelek (o czym świadczą moje zeznania kiedy powoływałem się na decyzję Sądu w kwestii takich pytań) zaś potem sprawę umarzono z jakiegoś błahego powodu aby w drugim umorzeniu powołać się na „ZNIKOMĄ SPOŁECZNĄ SZKODLIWOŚĆ CZYNU”. W końcu prokurator [dane zanonimizowane] popełnił błąd i umorzył od razu ze względu na ZNIKOMĄ SZKODLIWOŚĆ CZYNU. W tej sprawie chodziło o witrynę gdzie mam 3 klientów miesięcznie. Dosłownie. Witryna ma 50 plików filmowych i jest średnio 3 klientów na miesiąc (liczby sprzedaży na platformach płatnych nie są duże). Ktoś wszedł w posiadanie jednego filmu (o wartości 6000zł) i zamieścił go na „Platformie hostingu plików”. Podlinkował go na setkach forów ale i między innymi na swojej farmie linków którą odwiedza 46 milionów osób miesięcznie. Mamy zatem sytuację gdzie są 3 osoby, weryfikacja wieku i w pełni legalny biznes przeciw kradzieży, naruszenie prawa autorskiego, brak ostrzeżeń o charakterze treści, brak weryfikacji, brak odpowiednich kodów MCC (bo „Platforma hostingu plików” które są nie pornograficzne) i miliony osób mające kontakt z rozpowszechnioną treścią... I prokuratora [dane zanonimizowane] i jego ZNIKOMĄ SPOŁECZNĄ SZKODLIWOŚĆ CZYNU. Na całe szczęście Sąd przychylił się do MOJEJ argumentacji w której wskazywałem że: takie rozpowszechnianie to takie które umożliwia zapoznanie się z pełnymi treściami dzieciom w Polsce. Oczywiście sprawę znów umorzono poprzez stwierdzenie że serwer jest za granicą. I tyle, całą podstawa umorzenia. To wszystko wydaje się już dość absurdalne ale jest jeszcze gorzej. Sytuacja jest taka że tak zwanych etycznych producentów pornografii (a zatem osób jak ja) jest ledwie kilku na świecie. Są to osoby które dbają o przestrzeganie przepisów i mogą bez obaw	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		złożyć zawiadomienie do prokuratury. Zamiast zatem skorzystać z sytuacji i dzięki takiemu zawiadomieniu jak moje ścigać przestępców którzy naruszają prawo autorskie powodują że treści pornograficzne są ogólnodostępne – treści na „Platformach hostingu plików” stanowią jakieś 99% treści (ilościowo) które są dostępne dzieciom bez kontroli wieku – to woleli uzyskać numery telefonów do modelek i sprawy umarzać pomimo ich banalności. Dzięki zgłoszeniu jak moje był punkt zaczepienia który pozwolił by na aresztowania tych osób, kontrole „Platform hostingu plików” dlaczego pozwalają powtórnie rozpowszechniać pornografię po pierwszym stwierdzeniu, śledzić nielegalne przepływy pieniężne i w finale wysuszyć ten rodzaj biznesu. Brak osób które wykradają pliki i je zamieszczają na „Platformach hostingu plików” był by jednoznaczny z zniknięciem tych platform, a przez co 99% pornografii (ilościowo) z sieci. To miało by jeszcze jedno pozytywne działanie bo nie było by już pornografii którą można by rozpowszechnić na stronach typu tube jak pornhub. Przez kilkanaście lat doświadczałem dyskryminacji i byłem ofiarą kpin i wtórnej wiktyimizacji ze strony prokuratury z [dane zanonimizowane]. Pisano mi w uzasadnieniach że ja się mogę z nimi czuć subiektywnie źle ale społeczeństwo nie odniosło żadnej szkody więc umarzamy na znikomą społeczną szkodliwość czynu. W tym czasie widziałem jak moje filmy (które tak jak pisałem były na stronach niedostępnych w Polsce, z zablokowanym pobieraniem i z zablokowanym akceptowaniem płatności z banków Polskich) były rozpowszechniane na „Platformach hostingu plików” w setkach kopii i dostępnych bez problemu w Polsce. Owszem widziałem je również na platformach końcowych (jeden z filmów trafił na przykład na podmiot który ta ustawa obejmie czyli pornhub i uzyskał tam 4 miliony wyświetleń... ale zanim tam trafił to tak jak pisałem przeszedł przez „Platforme hostingu plików” gdzie znalazł się bo ktoś go wykradł bo prokurator [dane zanonimizowane] twierdził że	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		takie kradzieże i rozpowszechnianie to znikoma społeczna szkodliwość czynu. Dodam jeszcze że na tej stronie z której go wykradziono było wtedy kilkanaście subskrypcji miesięcznie. Kilkanascie osób ma dostęp vs 4 miliony wyświetleń na pornhub i pewnie kilkaset milionów pobrań z hostingu plików. Sytuacja mówi sama za siebie. To jest sytuacja która dzięki temu że jestem etycznym producentem mogłem tu opisać. Z tym czego doświadczyłem (czyli z tym że każdy jeden mój film jest za darmo dostępny w sieci w tysiącach kopii) boryka się każdy producent. Każdy z nas jest w bardzo złej sytuacji i jest traktowany jako ten gorszy i ten zły. To nie my (producenci) chcemy za darmo rozdawać pełne filmy. To „Platformy hostingu plików” za to odpowiadają i ustawa winna je brać pod uwagę. Tego nie ma. Tego zwyczajnie w niej nie ma. Docieramy zatem do końca mojej historii. Jak Państwo widziecie jestem w stanie udowodnić to o czym napisałem w tym komentarzu do opinii. Tylko dlatego opisałem tą historię której doświadczyłem aby móc swoje słowa poprzeć faktami. Chciałem omówić to podczas prac komisji przygotowującej ustawę i pisałem do Państwa jak i wszystkich członków komisji wykazując jeszcze szereg innych elementów (jak kwestie obszarów) ale nie chciano skorzystać z mojej wiedzy i mamy sytuację jaka jest.. Jeżeli zachowacie Państwo aktualny stan proponowanego prawa to będzie to nie ustawa o ochronie dzieci ale „Lex Pornhub i Twitter” bo dzieci dalej będą miały swobodny dostęp do „Platform hostingu plików”. Tylko dzięki zmianie którą zaproponowałem można sprawić aby ta ustawa działała w 85~90% bo inne elementy – jak np. lista domen – są bardzo dobre i można (a wręcz trzeba) je wykorzystać przy wprowadzeniu mojej korekty. Dodatkowe informacje: W projekcie również zawarto odniesienie do jednych z najbardziej chybionych regulacji na świecie – czyli z USA – które nie powinny być wzorem dla nikogo. Przyczyną jest to że w	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			każdym ze stanów USA który wprowadził te przepisy istnieje w nich zasada że jeżeli strona ma do 25% bądź 33% zawartości treści pornograficznej (zależy od stanu) to nie musi kontrolować w żaden sposób wieku. Prowadzi to do sytuacji gdzie jedna z czołowych platform z pornografią czyli X (dawniej Twitter) na której według businessinsider jest 13% treści „not safe for work” (i są to dane jeszcze zanim dozwolono w pełni na zamieszczanie pornografii po wykupieniu X przez Musc`a) nie jest platformą objętą obowiązkiem kontroli wieku. 500 milionów tweetów jest tworzonych dziennie, nawet jeżeli 1 milion z nich to pornografia to dostrzec można jak bardzo te przepisy są absurdalne skoro tak jak napisałem dzięki zasadzie % X nie jest objęty regulacją. Dla porównania platforma z zamkniętym katalogiem gdzie mamy tylko 50 filmów pornograficznych jest regulacją objęta. Reasumując jeżeli strona ma 100.000 filmów porno i 200.001 nie porno to nie musi weryfikować wieku według tych ustaw w USA zgodnie z zasadą 33%, ale jeżeli ma 50 filmów tylko porno to już musi. W związku z tym stanowczo sprzeciwiam się braniu przykładu z tych regulacji bo może to prowadzić do takiej samej patologii i wykluczenia spod projektu platform mieszanych na terenie RP.	
19.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #6	Precz z Cenzurą!!!	Stanowisko przyjęte do wiadomości
20.	uwaga ogólna	osoba fizyczna #7	W składanych przeze mnie uwagach obywatelskich do projektów ustaw staram się zachować umiar. W przypadku omawianego projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie, umiaru takiego nie da się wszelako zachować i należy wprost napisać, że ma on charakter totalitarny. Po pierwsze, historycznie rzecz biorąc, istotne ograniczenia w dostępie do treści erotycznych i pornograficznych wiązały się z istnieniem ultrakonserwatywnych albo autorytarnych systemów prawnych. Co ciekawe, nie zmieniły się metody i pożądaný skutek, a tylko retoryka i motywacja. O ile niegdyś uzasadniono podobne	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		ograniczenia głównie moralnością i religią, o tyle teraz chodzi o uzasadnienia technokratyczne (naukowe) i odwołujące się do specyficznie rozumianej wrażliwości społecznej. Demokracja liberalna powinna jednak sprzyjać wolnościom obywatelskim, w myśl zasady in dubio pro libertate (w razie wątpliwości, na korzyść wolności), a nie zasadzie in dubio pro securitate (w razie wątpliwości, na korzyść bezpieczeństwa). Innymi słowy, względnie nawet liberalny system prawny powinien raczej akceptować ryzyko tego, że siedemnastolatek zapozna się ze "szkodliwą" dla niego treścią niż to, że na podstawie marnej jakości prawa, zagrożonego surowymi sankcjami, wprowadzi się istotne ograniczenia swobód obywatelskich. Omawiany projekt posługuje się zarazem całkowicie nieostrym, otwartym i nie zdefiniowanym pojęciem "treści szkodliwych". Pod ten termin podciągnąć można wszystko, włącznie np. z prezentacją figurek superbohaterów komiksowych (bo bohaterowie ci stosują przemoc), przez memy wyśmiewające władzę polityczną (bo podważają jej autorytet), aż po książki zaprzeczające kulistości Ziemi (bo pogarsza to samopoczucie naukowców). Obowiązek cyklicznego weryfikowania tego, czy takie "szkodliwe" treści nie są prezentowane, dotyczyć ma każdego usługodawcy w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Takim usługodawcą potencjalnie może być przedsiębiorca handlujący ołówkami, radca prawny albo szewc, jeśli tylko posiada własną witrynę internetową, oferuje newsletter, odpisuje na e-maile itd. Każdy taki usługodawca, który nie wykona odpowiedniej analizy ryzyka, narażony jest na nałożenie na niego kary administracyjnej sięgającej nawet 1 mln złotych. Stanowienie tak niejasnych, uznaniowych i jednocześnie drakońskich przepisów w demokratycznym państwie prawa niestety uniemożliwia	skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. Projekt ustawy przewiduje, że usługodawcy nadzorowani będą przez Prezesa UKE. Zadaniem organu będzie dostosowane do sytuacji ocenienie treści zamieszczanych w usługach, zgodnie z powszechnie przyjętymi wartościami, standardami konstytucyjnie chronionymi i standardami ochrony małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			jakąkolwiek ich merytoryczną krytykę. Takie przepisy zasługują na potępienie moralne i ich aprioryczne odrzucenie. W ocenie niżej podpisanego, uzdrowienie projektu musiałoby polegać na całkowitym ograniczeniu jego zastosowania tylko do jasno zdefiniowanych treści pornograficznych i rezygnacji z zastosowania go do innych, niezdefiniowanych "treści szkodliwych". W tym pierwszym przypadku zresztą także należy zachować prowolnościowy umiar, mając na uwadze to, że dotychczas przepisy tego typu w Polsce nie obowiązywały, a zarazem nie nastąpiła całkowita degeneracja społeczeństwa i młodzieży.	
21.	uwaga ogólna	Mastercard	Doceniamy dostrzeżenie potencjału narzędzi płatniczych, otwartej bankowości i portfeli cyfrowych jako skutecznych metod weryfikacji wieku Cieszymy się, że Ministerstwo dostrzega możliwość wykorzystania powyższych narzędzi do weryfikacji wieku i uwierzytelnienia w internecie oraz bierze pod uwagę istniejące rekomendacje, które wskazują na ich skuteczność. Doceniamy, że obok rozwiązań płatniczych, Ministerstwo zwraca szczególną uwagę na potencjał wykorzystania EU Digital Identity Wallet.	Stanowisko przyjęte do wiadomości
22.	uwaga ogólna	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Należy także zwrócić uwagę na niewystarczającą ochronę małoletnich przed dostępem do wszystkich treści dla nich szkodliwych albowiem w rzeczywistości projekt zakłada jedynie w miarę skuteczną ochronę małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Można zatem zapytać zasadnie projektodawcę, a co ze skutecznym zapewnieniem ochrony małoletnich przed dostępem do innych treści dla nich szkodliwych(w internecie), które nie są treściami pornograficznymi jak np. dotyczące drastycznych diet, samookaleczeń, samobójstw, krzywdzenia ze szczególnym okrucieństwem innych ludzi lub zwierząt.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		W przypadku bowiem oferowania dostępu do treści pornograficznych usługodawca został zobowiązany do weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do tychże treści dla małoletnich (art. 4 ust. 12 projektu). Co więcej, w przypadku domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku NASK prowadzi stosowny rejestr tychże domen, <u>zwany dalej rejestrem domen</u> (art. 6 ust. 1 projektu), co rodzi po stronie dostawcy usługi dostępu do internetu kolejne obowiązki pod postacią: a/ nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru domen przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, służących do zamiany nazw domen na adresy IP, nie później niż w terminie 48 godzin od momentu dokonania wpisu do rejestru (art. 11 pkt. 1 projektu), b/ nieodpłatnego przekierowania połączeń, odwołujących się do nazw domen wpisanych do rejestru domen, do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, <u>zwanego dalej Prezesem UKE</u>, zawierającej komunikat informujący o wpisaniu szukanej nazwy domeny do prowadzonego przez NASK rejestru domen (art. 11 pkt. 2 projektu). W przypadku natomiast usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną nie oferującego dostępu do treści pornograficznych zobowiązany jest on co 24 miesiące, a także w przypadku dokonania istotnych zmian w usłudze świadczonej drogą elektroniczną, które mogą skutkować udostępnieniem małoletnim treści szkodliwych innych niż pornograficzne, zobowiązany jest on jedynie do przeprowadzenia i udokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych innych niż pornograficzne w związku ze świadczeniem przez tego	dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		usługodawcę usług drogą elektroniczną (art. 3 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 4 w zw. z art. 3 ust. 5 projektu). Odnosząc zatem treści szkodliwe dla małoletnich nie będących jednakże treściami pornograficznymi, które w równie dużym stopniu co treści pornograficzne mogą rujnować zdrowie psychiczne małoletniego poza analizą ryzyka udostępnienia małoletniemu tych szkodliwych treści przewidzianą w art. 3 ust. 1 projektu nie przewidziano: a/ ani obowiązku stosowania weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp małoletnich do treści szkodliwych nie będących pornografią na wzór art. 4 ust. 1 projektu, b/ ani też nie przewidziano możliwości wpisania tychże domen do rejestru domen prowadzonego przez NASK z uwagi na brak wymogu weryfikacji wieku (6 ust. 1 projektu), c/ a co za tym idzie nie przewidziano: c.1./ obowiązku nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru domen przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, służących do zamiany nazw domen na adresy IP, nie później niż w terminie 48 godzin od momentu dokonania wpisu do rejestru na wzór art. 11 pkt. 1 projektu, c.2./ani też nie przewidziano obowiązku nieodpłatnego przekierowania połączeń, odwotujących się do nazw domen wpisanych do rejestru, do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej zawierającej komunikat informujący o wpisaniu szukanej nazwy domeny do prowadzonego przez NASK rejestru domen na wzór normy art. 11 pkt. 2 projektu. Zupełnie niezrozumiałe i niczym nieuzasadnione jawi się wprowadzanie różnych standardów ochrony małoletnich przed	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dostępem do treści dla nich szkodliwych zależnie od tego czy są to treści pornograficzne, czy też inne treści, równie dla psychiki małoletniego szkodliwe jak treści pornograficzne. Należałoby zatem postulować zrównanie standardów ochrony dostępu małoletnich do wszelkich treści szkodliwych dla małoletnich niezależnie od ich rodzaju. Aby tego dokonać należałoby przeformować cały system ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie przyjęty w projekcie w sposób zbieżny z rozwiązaniami przyjętymi jedynie w odniesieniu do ochrony przed treściami pornograficznymi, poprzez: 1/ punktem wyjścia byłoby zatem wprowadzenie weryfikacji wieku przy oferowaniu jakichkolwiek treści szkodliwych dla małoletnich uniemożliwiającej dostęp małoletnim do tych treści na wzór art. 4 ust. 1 projektu, 2/ objęcie rejestrem domen wszystkich domen umożliwiających dostęp do treści szkodliwych dla małoletnich niezależnie od rodzaju tych treści w przypadku braku weryfikacji wieku korzystającego uniemożliwiającej dostęp małoletnim do szkodliwych dla nich treści na wzór regulacji art. 6 ust. 1 projektu, 3/ przy jednoczesnym w takiej sytuacji zrezygnowaniu z przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do jakichkolwiek treści dla niego szkodliwych w związku ze świadczeniem przez usługodawcę usług drogą elektroniczną, co sprowadzałoby się do usunięcia regulacji art. 3 projektu, 4/ w takiej sytuacji zbędne by było określanie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w porozumieniu z Prezesem UKE zaleceń dotyczących szczegółowych wymagań jakie musi spełniać analiza ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			świadczaniem przez usługodawcę usług drogą elektroniczną oraz sposób dokumentowania i oceny informacji wynikających z analizy ryzyka wskazanych w art. 3 ust. 2 projektu, co by musiało skutkować uchYLENIEM regulacji art. 5 ust. 2 projektu, 5/ usunięcia możliwości ukarania administracyjną karą pieniężną z powodu niewypełnienia lub nienależytego wypełnienia obowiązku przeprowadzenia analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez usługodawcę usług drogą elektroniczną, co sprowadzałoby się do wykreślenia regulacji art. 21 pkt. 1 lit. a projektu.	
23.	uwaga ogólna	CitizenGO	Chociaż ochrona dzieci przed szkodliwymi treściami w Internecie jest celem ważnym i słusznym, projekt przedstawiony przez rząd budzi poważne wątpliwości. W rzeczywistości otwiera on furtkę do daleko idącej cenzury i przyznania administracji publicznej niejasno zdefiniowanych, bardzo szerokich uprawnień w zakresie decydowania, co obywatele mogą oglądać, czytać czy publikować. Zamiast skutecznie uderzyć w przemysł pornograficzny, projekt ten stwarza zagrożenie dla wolności słowa, pluralizmu medialnego i praw rodzicielskich. Istnieje realna obawa, że nowe przepisy mogą być wykorzystane do blokowania treści publikowanych przez środowiska chrześcijańskie, organizacje pro-life, niezależne media czy innych obywateli o konserwatywnych poglądach. Co więcej, w trakcie prac legislacyjnych marginalizowana jest obywatelska inicjatywa ustawodawcza, która przeszła już pierwsze czytanie w Sejmie. Projekt ten zawiera jasne definicje, wprowadza obowiązki skutecznej weryfikacji wieku na stronach pornograficznych oraz przewiduje sankcje dla podmiotów, które uchylają się od tych wymogów. Chroni dzieci, nie naruszając przy tym wolności słowa ani konstytucyjnych praw obywateli. Tymczasem rządowy projekt postępuje się niejasnym i szerokim pojęciem „treści szkodliwych”, które może obejmować nie tylko	Uwaga nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pornografię, lecz także legalne treści światopoglądowe, edukacyjne czy publicystyczne. Tak ogólne sformułowanie stwarza ryzyko nadużyć i arbitralnego blokowania treści, które nie odpowiadają aktualnej linii ideologicznej władz. Zdecydowanie apeluję o odrzucenie rządowego projektu w jego obecnym kształcie oraz o poparcie obywatelskiego projektu ustawy, który realnie chroni dzieci i respektuje podstawowe wolności.	Ponadto projekt ustawy przewiduje, że usługodawcy nadzorowani będą przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”. W odniesieniu do treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, zwanych dalej „ZTP”). W opinii projektodawcy pojęcie treści pornograficznych jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny, zwanej dalej „KK”, i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji .
24.	uwaga ogólna	Internet Society Poland Chapter	Podkreślenia wymaga, że projekt powstał na podstawie bardzo fragmentarycznego materiału dowodowego. Nie negując istnienia wskazywanego problemu zauważamy, że opierania się przez organ naczelny administracji na jednym raporcie sporządzonym przez jednostkę mu podległą, która będzie de facto wykonawcą projektowanych przepisów, wydaje się nie odpowiadać w pełni należytej staranności przy formułowaniu polityk publicznych.	Uwaga wyjaśniona Z problemem dostępu małoletnich do treści pornograficznych oraz innych treści szkodliwych stykają się również inne państwa, które wprowadziły regulacje chroniące małoletnich. Problem ten, występujący również w Polsce, nie jest zatem odosobniony. Istnieje wiele opracowań wskazujących na problemy małoletnich w zakresie dostępu do treści pornograficznych, świadczą o tym również wypowiedzi wielu ekspertów, którzy zabierają głos podczas m.in. sejmowych komisji poświęconych tematyce ochrony małoletnich.
25.	uwaga ogólna	Internet Society	Zdaniem projektodawców „projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej”. Mimo to wydaje się, że materia w nim uregulowana pozostaje częściowo w sprzeczności z postanowieniami Aktu o	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Poland Chapter	Usługach Cyfrowych (DSA), który miał być horyzontalnym aktem regulującym zasady postępowania z treściami online. Przykładowo dotyczy to obowiązku sporządzania analizy ryzyka. Wprowadzając nowe regulacje ustawowe warto dążyć do ich maksymalnej możliwej spójności z rozwiązaniami już funkcjonującymi w pokrewnych obszarach. Ochrona małoletnich przed kontaktem z pornografią i innymi nieodpowiednimi dla młodzieży treściami jest w zakresie sztuki filmowej uregulowana w skali kraju i świata od kilkudziesięciu lat. W tym obszarze stosuje się kilka progów wiekowych, typowo 7, 13, 16 i 18 lat. Przyjęcie w ustawie tylko jednego progu pełnoletności może utrudnić prawidłową klasyfikację treści, gdyż dla przykładu większość dzieł filmowych dostępnych jest dla widzów w wieku do 13 lub od 16 lat.	Projekt ustawy stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych, zwane dalej „DSA”, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach aktu o usługach cyfrowych. Podtrzymać należy stanowisko, że projekt jest zgodny z prawem unijnym. Ponadto projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. Ponadto w opinii projektodawcy nie jest zasadne wprowadzanie progów wiekowych w kontekście treści pornograficznych, gdyż ze względu na ich charakter nie powinny one być dostępne osobom małoletnim niezależnie od ich wieku przed ukończeniem 18. roku życia.
26.	uwaga ogólna	Fundacja Panoptykon	Doceniamy fakt, że Ministerstwo Cyfryzacji dostrzegło i podjęło istotny problem związany z ekspozycją dzieci na szkodliwe treści dostępne w internecie. Jednocześnie, jako organizacja zajmująca się ochroną praw cyfrowych, dla której jednym z priorytetów jest działanie na rzecz ograniczania szkodliwych skutków funkcjonowania wielkich platform internetowych, chcielibyśmy zgłosić kilka wątpliwości dotyczących szczegółowych rozwiązań zawartych w projekcie. Dotyczą one w szczególności zaproponowanego mechanizmu obowiązkowej weryfikacji wieku, który ma zostać nałożony na usługodawców internetowych „oferujących dostęp do treści pornograficznych”, oraz możliwości nałożenia sankcji (w tym blokady dostępu do danej witryny i nałożenia kar finansowych) związanych z niedopełnieniem tego obowiązku. Rozumiejąc argumenty przedstawione przez projektodawcę, które przemawiają za wdrożeniem omawianych środków, chcielibyśmy jednocześnie zwrócić uwagę na fakt, że ich zastosowanie może wiązać się z poważną ingerencją w szereg praw podstawowych. Dotyczy to w szczególności prawa do prywatności oraz prawa do ochrony danych osobowych użytkowników internetu (podkreślimy: osób, które w tym przypadku w żaden sposób nie naruszają prawa, np. legalnie korzystając ze stron pornograficznych). Ponadto proponowany mechanizm niesie ryzyko ograniczenia swobody	Uwaga częściowo uwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W zakresie weryfikacji wieku, istotne wymogi względem weryfikacji wieku zostały określone w projektowanej ustawie. Doprecyzowano również wymogi wskazując

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		wypowiedzi, gdyż zakłada możliwość blokowania dostępu do stron internetowych, które – choć zgodnie z proponowaną regulacją mogłyby być uznane za „szkodliwe” – nadal zawierają w pełni legalne treści. Dlatego też, niezależnie od wagi problemu, na który ma odpowiedzieć proponowana ustawa, projektodawca powinien uwzględnić nie tylko potencjalne korzyści wynikające z wprowadzenia projektowanych rozwiązań, ale również związane z nimi „koszty”. Tym bardziej, że z analizy naszej sieci European Digital Rights (EDRi), a także stanowisk prezentowanych przez niektóre organy państwowe, takie jak francuski organ ochrony danych osobowych (CNIL), wynika, że w istocie nie istnieje dziś w pełni „bezpieczny” (z punktu widzenia prywatności i ochrony danych), a zarazem w pełni skuteczny mechanizm weryfikacji wieku, jaki mogliby zastosować usługodawcy internetowi. Projekt ustawy w żadnej mierze nie rozwiewa tych wątpliwości, przenosząc dyskusję o konkretnych mechanizmach weryfikacji wieku na poziom „zaleceń”, które mają zostać wydane na gruncie ustawy w późniejszym terminie. Dodatkowo, nie należy zapominać, że mechanizm weryfikacji wieku to jedynie jedno z wielu narzędzi, które może przyczynić się przeciwdziałania negatywnym skutkom ekspozycji osób małoletnich na tzw. szkodliwe treści w internecie, ale z pewnością nie można przeceniać jego znaczenia i oczekiwać, że w całości rozwiąże ten problem. Kompleksowa odpowiedź na to zagrożenie wymaga przede wszystkim wymuszenia systemowych zmian w funkcjonowaniu niektórych usług internetowych (w szczególności największych platform społecznościowych), ale także szeregu działań np. z zakresu edukacji czy zagwarantowania wsparcia psychologicznego. Uwzględniając powyższe, aby uniknąć nieproporcjonalnej ingerencji w prawa podstawowe, którą mogą wywołać	zapewnienie minimalizacji przetwarzania danych i brak możliwości wykorzystania metod, które nie pozwalają w jednoznaczny sposób ustalić wieku użytkowników (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku, aktywności użytkownika w sieci). Przepisy dotyczące weryfikacji wieku należy uznać za wystarczające w zakresie zapewniającym elastyczność ich stosowania i pozostawienie wyboru odpowiedniej metody dostawcy usług. Wykorzystywane rozwiązania weryfikacji wieku zgodne muszą być z przepisami RODO, a więc m.in. z zasadą minimalizacji danych. Należy zwrócić uwagę, że już obecnie Minister Cyfryzacji wraz z NASK prowadzi szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			proponowane w projekcie rozwiązania, kluczowe jest zapewnienie w nim jednocześnie mechanizmów minimalizujących ryzyko nadmiarowego stosowania tych środków (tak, aby m.in. możliwie zredukować niebezpieczeństwo instrumentalnego wykorzystywania omawianej regulacji do ograniczania swobody wypowiedzi).	
27.	uwaga ogólna	Meta	Naszym zdaniem, ustawodawca powinien skupić się na dostawcach usług elektronicznych, którzy umożliwiają dostęp do treści pornograficznych, tym samym konsekwentnie zarysowując zakres przepisów w całym tekście ustawy. Wprowadzenie do ustawy terminu “treści szkodliwe” tworzy wyraźne przecięcia z DSA i wprowadza wymogi, które wykraczają poza ten akt, zaprzeczając idei jednolitego rynku. Przepisy art. 3 dotyczące oceny ryzyka i szkodliwych treści wydają się całkowicie przecinać podobne przepisy dotyczące VLOP w DSA (w szczególności art. 34-35), a tutaj poziom wymagań byłby wyższy niż w samej DSA. Ponadto, przepisy ustawy wydają się dawać UAE szerokie uprawnienia, w tym do przeprowadzania kontroli i wydawania nakazów. Artykuł 14 upoważnia również NASK do „analizowania zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do szkodliwych treści w Internecie i publikowania komunikatów w tym zakresie na swojej stronie internetowej”. Również to uprawnienie jest sformułowane bardzo szeroko, między innymi poprzez użycie terminu „szkodliwe treści”. Istnieje tutaj ryzyko, że administracje krajowe będą wkraczać w uprawnienia Komisji Europejskiej, która jest organem regulacyjnym dla podmiotów objętych DSA. Akt o usługach cyfrowych w pełni harmonizuje warunki świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, w celu zapewnienia bezpiecznego i zaufanego środowiska internetowego, przeciwdziałania zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu nielegalnych treści online, do których może prowadzić dezinformacja lub inne fałszywe treści. W ramach aktu zapisane w	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy ma na celu uzupełnienie obecnych regulacji unijnych i wzmocnienie ochrony małoletnich. Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzanie wyłączeń podmiotowych spowoduje nierówny poziom ochrony małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku, ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Karcie prawa podstawowe są skutecznie chronione, a innowacje wspierane. W związku z tym państwa członkowskie nie powinny przyjmować ani wprowadzać dodatkowego, lokalnego prawodawstwa pokrywającego się z zakresem Aktu o usługach cyfrowych - z wyjątkiem warunków, które określa DSA, a których brak wpłynęłoby na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami Aktu o usługach cyfrowych. Rozważając projekt ustawy dotyczący ochrony małoletnich, rozumiemy, że jego twórcy kierują się chęcią uchronienia dzieci i młodzieży przed niebezpiecznymi sytuacjami w internecie. Jest to szlachetny cel, jednak należy również pamiętać o tym, że: • Akt o usługach cyfrowych, choć w swej istocie reguluje treści cyfrowe, zawiera również przepisy odnoszące się do osób nieletnich. Jak stwierdzono w motywie 71 <i>“ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej. [...] . Dostawcy platform internetowych, z których korzystają małoletni, powinni wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne środki w celu ochrony małoletnich, na przykład poprzez domyślne, w stosownych przypadkach, projektowanie swoich interfejsów internetowych lub ich części z zachowaniem najwyższego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich, a także poprzez przyjmowanie norm ochrony małoletnich lub stosowanie kodeksów postępowania służących ochronie małoletnich.</i> Kwestia ochrony małoletnich została szczegółowo uregulowana w art. 14 (Regulamin), 28 (Ochrona małoletnich w Internecie), 34 (Ocena ryzyka) i 35 (Łagodzenie	W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ryzyka). Co więcej, Komisja Europejska opracowuje już wytyczne dotyczące wdrożenia art. 28 Aktu o usługach cyfrowych, oparte na Europejskiej strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+) w ramach swoich procedur implementacyjnych. • Warto zauważyć, że Komisja Europejska uważa ochronę małoletnich w Internecie za jeden z głównych celów Aktu o usługach cyfrowych i krytykuje ustawodawstwo krajowe w tej dziedzinie jako potencjalne naruszenie bezpośredniego stosowania Aktu. Na przykład, KE ostro skrytykowała dwie francuskie ustawy, które <i>inter alia</i>, nakładały kwestie związane z bezpieczeństwem małoletnich na usługodawców niezależnie od miejsca prowadzenia przez nich działalności, co narusza obowiązywanie DSA, jako bezpośrednio obowiązującego prawa europejskiego. • <u>Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe inicjatywy ustawodawcze stają w sprzeczności z harmonizacyjnym charakterem Aktu o usługach cyfrowych, a tym wprowadzają niespójność przepisów utrudniając funkcjonowanie i fragmentaryzację Jednolitego Rynku cyfrowego. Co za tym idzie, proponowany projekt stanowi wyraźne naruszenie prawa europejskiego i, jeśli zostanie przyjęty - nie mogą być stosowane wobec zagranicznych dostawców usług cyfrowych.</u>	
28.	uwaga ogólna	Meta	Co więcej, przepisy krajowe muszą być zgodne z zasadą kraju pochodzenia (COO), która jest zapisana w art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym - a zatem ma szerokie zastosowanie do dostawców	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem unijnym. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		usług pośrednich. COO (i) zabrania poszczególnym państwom członkowskim nakładania dodatkowych i potencjalnie uciążliwych obowiązków wynikających z lokalnego prawa krajowego na dostawców usług, którzy nie mają statutowej siedziby w ich kraju; oraz (ii) chroni dostawców usług mających siedzibę w państwie członkowskim UE przed koniecznością przestrzegania dodatkowych przepisów wykraczających poza wymogi państwa członkowskiego UE, w którym mają siedzibę. Ponadto, chociaż Meta i podobni dostawcy, na przykład, wydają się być obciążeni wymogami art. 3 omawianej ustawy, wymogi te są niezgodne z COO. • <u>Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe projekty ustaw stają w sprzeczności z zasadą kraju pochodzenia, przyjętą za jedną z podstawowych zasad prawa europejskiego, tym samym powodując fragmentację Jednolitego Rynku cyfrowego. Co za tym idzie, proponowany projekt może stanowić wyraźne naruszenie prawa europejskiego i, jeśli zostanie przyjęty - nie może być stosowany wobec zagranicznych dostawców usług cyfrowych.</u> Zachęcamy do tego, aby wszelkie krajowe projekty legislacyjne były poprzedzone dogłębną analizą ich celów i sposobu, w jaki cele te już realizowane są przez graczy rynkowych w ramach istniejących wymogów regulacyjnych. Ochrona młodzieży jest szlachetną i ważną ideą; aby jednak zasady regulujące działalność platform internetowych były skuteczne, muszą być one zharmonizowane w całej UE, by zapewnić przejrzystość, pewność prawną i równość zarówno dla dostawców usług, jak i użytkowników. Jeśli ustawodawca miałby kontynuować prace nad tym projektem, uprzejmie przypominamy mu o obowiązku wynikającym z dyrektywy (UE) 2015/1535 dotyczącego zgłaszania Komisji wszystkich	kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektów przepisów technicznych dotyczących produktów i usług społeczeństwa informacyjnego przed ich przyjęciem do prawa krajowego (tzw. procedura TRIS).	
29.	uwaga ogólna	Stowarzysze nie Twoja Sprawa	Apelujemy do Ministerstwa o włączenie do ustawy obowiązków po stronie dostawców usług płatniczych. Dostawcy usług płatniczych nie powinni umożliwiać dokonywanie płatności na stronach z pornografią wpisanych do rejestru. Jest to rozwiązanie zaproponowane pierwszy raz w projekcie Stowarzyszenia Twoja Sprawa z 2019 roku i przejęte z ustawy o grach hazardowych. Nie jest więc <i>novum</i> dla podmiotów z branży usług płatniczych. Podobne rozwiązanie proponuje też projekt społeczny. Podobnie jak w przypadku dostawców dostępu do internetu, warto zintegrować technologicznie rejestr hazardowy i rejestr proponowany ustawą na poziomie interfejsu używanego przez przedsiębiorców. Jednakże w porównaniu do projektu społecznego, jak również ustawy hazardowej, należy inaczej określić krąg podmiotów zobowiązanych, aby uwzględnić tzw. bramki płatności, za które odpowiedzialni są tzw. dostawcy techniczni. Wobec tego, przepis ten powinien brzmieć: • <i>Zakazane jest udostępnianie lub świadczenie usług płatniczych oraz usług świadczonych drogą elektroniczną przez dostawców usług płatniczych oraz dostawców technicznych, o których mowa w art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych poprzez strony internetowe wykorzystujące nazwy domen internetowych wpisanych do Rejestru.</i> • <i>W przypadku udostępniania lub świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, dostawca usług płatniczych lub dostawca techniczny jest obowiązany do niezwłocznego zaprzestania</i>	Uwaga nieuwzględniona Nadrzędnym celem projektu ustawy jest ochrona małoletnich, za nieproporcjonalne mogłoby zostać uznane rozwiązanie wprowadzające sankcje względem podmiotów, które w sposób bezpośredni nie uniemożliwiają dostępu do treści pornograficznych. Tym samym wprowadzenie regulacji odnoszącej się do płatności online nie jest konieczne, gdyż ze względu na sam fakt blokady strony internetowej na poziomie DNS, dostęp do wskazanej strony internetowej staje się niemożliwy dla użytkowników krajowych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			<i>świadczenia tych usług, nie później w ciągu 30 dni od dnia dokonania wpisu domeny do Rejestru.</i>	
30.	uwaga ogólna	Stowarzysze nie Twoja Sprawa	Tak jak w projekcie z 2019 roku, prosimy o rozważenie wprowadzenia rozwiązania, aby działania polegające na dystrybucji pornografii bez skutecznej weryfikacji wieku zostały zakwalifikowane jako naruszenie zbiorowych interesów konsumentów, ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdajemy sobie sprawę z obecnej polityki Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który chroni wyłącznie interesy ekonomiczne konsumentów, ale warto przeprowadzić dyskusję na ten temat. Do ochrony dzieci przydadzą się najróżniejsze narzędzia skierowane swoim ostrzem w przemysł pornograficzny.	Uwaga nieuwzględniona Udostępnianie treści pornograficznych niezgodnie z projektowaną ustawą zostało już obwarowane sankcjami w postaci administracyjnej kary pieniężnej oraz blokady nazwy domeny. Sankcje te należy uznać za wystarczające. Projektowana ustawa została poddana opiniowaniu przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który nie zgłosił analogicznej uwagi.
31.	uwaga ogólna	Stowarzysze nie Twoja Sprawa	Chcielibyśmy również prosić o rozważenie wprowadzenia jakiejś formy udziału w procesie ochrony dzieci organizacji społecznych. W projekcie Stowarzyszenia Twoja Sprawa z 2019 roku wprowadziliśmy instytucję współregulatora, do której zachęca prawodawca unijny. Projekt społeczny, który jest po pierwszym czytaniu mówi o Radzie ds. Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie. Taka Rada - dokładnie jak przewidywał to dla współregulatora projekt STS-u z 2019 roku - wprowadza do takiego ciała doradczego przedstawicieli organizacji zajmujących się ochroną dzieci, ochroną prywatności i ochroną przedsiębiorców. Chcielibyśmy w dalszych pracach podnieść ten temat i wrócić do pomysłu Stowarzyszenia Twoja Sprawa. Organizacje społeczne mogą być zarówno wsparciem do regulatora, jak i jego „watch dogiem”. Jest to bardzo potrzebne.	Uwaga nieuwzględniona Obecnie projektowane przepisy zapewnią należytą, rzetelną i bezstronną analizę m.in. na temat obecności treści pornograficznych w ramach konkretnej usługi ze względu na opiniowanie domen przez NASK. Zgodnie z projektowaną ustawą listę stron podlegających wpisowi do rejestru nazw domen przygotowuje Prezes UKE jednakże będzie posiadał możliwość zwrócenia się o opinię do NASK. NASK posiada bowiem już obecnie doświadczenie w ochronie małoletnich.
32.	uwaga ogólna	Save the Children	Jednocześnie, obok niekwestionowanej konieczności wprowadzenia rozwiązań legislacyjnych w zakresie ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie, istotne jest wdrożenie rozwiązań w zakresie edukacji medialnej dzieci i młodzieży, a także dorosłych. Jedynie kompleksowe podejście,	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy ma na celu wprowadzenie powszechnej ochrony osób małoletnich przed treściami pornograficznymi, których wpływ na dzieci i młodzież jest

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			uwzględniające przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń, możliwych skutków oraz zasad zachowania w sieci, może być realnym fundamentem ochrony dziecka.	jednoznacznie negatywny. Pierwszorzędnym celem jest osiągnięcie efektu skali i dążenie do ograniczenia nieintencjonalnego zetknięcia się z treściami pornograficznymi przez osoby małoletnie. Wdrożenie nowego przedmiotu nauczania jakim miałyby być edukacja medialna wymaga odrębnego procesu legislacyjnego, uwzględniającego podejście interdyscyplinarne oraz szerokie konsultacje z wszystkimi zainteresowanymi interesariuszami. Należy zwrócić uwagę, że już obecnie Minister Cyfryzacji wraz z NASK prowadzi szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie.
33.	uwaga ogólna	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Ryzyka prawne związane z przewidywaną w ustawie procedurą blokowania dostępu do stron internetowych Proponowana obecnie treść przepisów prowadzi do poważnego ryzyka dla funkcjonowania dostawców treści online, których działalność może zostać zablokowana na podstawie uznaniowej decyzji administracyjnej. Zastosowanie procedury odwoławczej po wpisie do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych np. sądowno-administracyjnej, nie jest rozwiązaniem wystarczającym, ze względu na długotrwałość takiego postępowania. Jednocześnie należy podkreślić konsekwencje prawne, w tym potencjalną odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa w sytuacji, gdy dojdzie do uchylecia decyzji o wpisaniu domeny do rejestru. Zdiagnozowane ryzyka prawne Procedura dotycząca dokonania wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku w proponowanej postaci rodzi ryzyko	Ustawa nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		wykorzystania jej do ograniczenia wolności wypowiedzi. Jako przykład można wskazać zgłoszenie, które dotyczy jednego materiału audiowizualnego, który zostanie oceniony przez Prezesa UKE jako materiał zawierający treści pornograficzne. W takiej sytuacji zgodnie z wymogami projektowanych przepisów Prezes UKE dokonuje zgłoszenia do rejestru. Literalna treść przepisu wskazuje na obowiązek dokonania takiego zgłoszenia przez Prezesa UKE, bez względu na zakres naruszenia. Innymi słowy jeden materiał o charakterze pornograficznym stanowi podstawę do wpisania do rejestru całego serwisu udostępniającego treści online. W ten sposób łatwo może dojść do sytuacji, w której przypadkowa scena „o charakterze pornograficznym” w jednym z materiałów audiowizualnych, zostanie wykorzystana do „zablokowania” całej domeny, w tym innych treści, które nie mają charakteru treści pornograficznych. Procedura przewidziana w projekcie ustawy, opierająca się na „automatyzmie” wskazanym wyżej, może w szczególności być wykorzystana instrumentalnie przez konkurujące ze sobą podmioty świadczące usługi. Zgłoszenie wskazujące choćby na jeden materiał o charakterze pornograficznym, będzie skutkować wpisem do rejestru. W ten sposób czasowo lub trwale konkurencyjna domena będzie niedostępna. Propozycja alternatywnego rozwiązania Alternatywne, mniej represyjne i bardziej proporcjonalne rozwiązanie mogłoby opierać się na wyróżnieniu naruszeń dotyczących udostępniania treści pornograficznych w oparciu o zakres lub intensywność udostępniania tych treści, a także wprowadzenie dodatkowych gwarancji dla usługodawców. Za podstawowy model w przypadku powstania podejrzenia udostępniania treści pornograficznych bez weryfikacji wieku należałoby uznać wynikający z aktu o usługach cyfrowych mechanizm <i>notice and take down</i>. W ten sposób usługodawca	W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot. Ponadto projekt zakłada sprawdzenie zgodności zgłaszanej nazwy domeny przez Prezesa UKE ze stanem faktycznym, zgodnie z zasadami przyjętymi w administracji publicznej. Co ważne, obok przywołanego prawa odwołania się od decyzji Prezesa UKE, projekt przewiduje przed wpisaniem domeny do rejestru przeprowadzenie procedury zawiadomienia o planowanym wpisie do rejestru, która pozwoli usługodawcy na przekazanie wyjaśnień.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			uzyskałby możliwość samodzielnego uniemożliwienia lub odpowiedniego ograniczenia dostępu do takiej treści. Dopiero gdyby zgłoszenie dokonane zgodnie z procedurą stosowaną przez usługodawcę, dokonane przez jakikolwiek podmiot wskazany w art. 7 Projektu, nie przyniosłoby skutku lub usługodawca odmówiłby uniemożliwienia lub ograniczenia dostępu, Prezesa UKE, z zachowaniem praw usługodawcy do wyrażenia swojego stanowiska, mógłby nakazać uniemożliwienie dostępu do konkretnej treści. Jeśli usługobiorca nie podporządkowałby się temu nakazowi w terminie, Prezes UKE zgłaszałby domenę do rejestru. Odmienne uregulowana powinna zostać sytuacja domen, które udostępniają treści oczywiście pornograficzne w znacznej ilości. Nie chodzi zatem o pojedyncze materiały (pliki), które stanowią znikomy procent lub promil całości treści udostępnionych w danej domenie, lecz o takie domeny, których zawartość w większości stanowią materiały o charakterze oczywiście pornograficznym. Jeśli zawartość domeny w sposób oczywisty narusza prawo w zakresie udostępniania znacznych ilości materiałów treści pornograficznych, to uzasadnione może być rozwiązanie prawne, które opiera się na bezpośrednim zgłoszeniu takiej domeny do Prezesa UKE z pominięciem procedury <i>notice and take down</i>. Prezes UKE powinien w takiej sytuacji wezwać usługodawcę do uniemożliwienia dostępu do treści pornograficznych małoletnim lub – zgodnego intencją projektu – umożliwienia takiego dostępu wyłącznie osobom pełnoletnim, a w razie bezskuteczności takiego wezwania, zgłosić domenę do rejestru.	
34.	uwaga ogólna	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Zgodność z prawem Unii Europejskiej Za kluczowo istotną uznajemy spójność projektu z obowiązującym prawem unijnym, co zapewni skuteczność i przejrzystość nowych regulacji i uniknie kreowania niepotrzebnych barier dla usługodawców działających na rynku wewnętrznym.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem unijnym. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Rekomendujemy ponowną weryfikację projektu pod kątem potencjalnych konfliktów, zwłaszcza wobec faktu, że w ramach procesu legislacyjnego powinien zostać spełniony obowiązek wynikający z dyrektywy 2015/1535 (tzw. procedura TRIS), tj. wymóg zgłaszania Komisji Europejskiej wszelkich projektów przepisów technicznych dotyczących produktów i usług społeczeństwa informacyjnego przed ich przyjęciem. Niezgłoszenie projektu lub przyjęcie przepisów sprzecznych z prawem UE może stanowić naruszenie zobowiązań państwa członkowskiego, co rodzi ryzyko opóźnień w stosowaniu nowych przepisów i wzrostu niepewności prawnej dla wszystkich podmiotów objętych regulacją. W szczególności zwracamy uwagę na konieczność analizy projektu pod następującymi względami: 1) Akt o usługach cyfrowych zawiera przepisy odnoszące się do osób małoletnich. Jak stwierdzono w motywie 71 "ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej. [...] . Dostawcy platform internetowych, z których korzystają małoletni, powinni wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne środki w celu ochrony małoletnich, na przykład poprzez domyślne, w stosownych przypadkach, projektowanie swoich interfejsów internetowych lub ich części z zachowaniem najwyższego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich, a także poprzez przyjmowanie norm ochrony małoletnich lub stosowanie kodeksów postępowania służących ochronie małoletnich. Kwestia ochrony małoletnich została szczegółowo uregulowana w art. 14 (Regulamin), 28 (Ochrona małoletnich w Internecie), 34 (Ocena ryzyka) i 35 (Łagodzenie ryzyka). W tym świetle konieczna wydaje się dodatkowa weryfikacja przepisów projektowanej ustawy, szczególnie tych wykraczających	doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. W opinii projektodawcy znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na zróżnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów wdrażających dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			poza jej zasadniczy cel, tj. ochronę małoletnich przed treściami pornograficznymi, pod kątem zgodności z DSA. Szczególne wątpliwości mogą w tym zakresie budzić obowiązki dotyczące niezdefiniowanych w ustawie „treści nieodpowiednich” (art. 1 ust. 1 pkt 1) oraz nowe obowiązki oceny ryzyka (art. 3). Komisja Europejska uważa ochronę małoletnich w Internecie za jeden z głównych celów aktu o usługach cyfrowych i w przeszłości krytykowała już ustawodawstwo krajowe w tej dziedzinie jako potencjalne naruszenie bezpośredniego stosowania Aktu. Na przykład, KE ostro skrytykowała dwie francuskie ustawy, które m. in. nakładały obowiązki związane z bezpieczeństwem małoletnich na usługodawców niezależnie od miejsca prowadzenia przez nich działalności, co narusza obowiązywanie DSA jako jednolite i bezpośrednio stosowanego prawa europejskiego. Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe inicjatywy ustawodawcze mogą prowadzić do fragmentaryzacji jednolitego rynku cyfrowego. Akt o usługach cyfrowych w pełni harmonizuje warunki świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, w celu zapewnienia bezpiecznego i zaufanego środowiska internetowego, przeciwdziałania zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu nielegalnych treści online. W ramach aktu zapisane w karcie praw podstawowych prawa są skutecznie chronione, przy jednoczesnym wspieraniu innowacyjności. W związku z tym państwa członkowskie co do zasady nie powinny przyjmować ani wprowadzać dodatkowego, lokalnego prawodawstwa pokrywającego się z zakresem DSA. 2) W szczególności, projekt ustawy powinien być zgodny z przewidywanymi wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi art. 28 DSA opartymi na Europejskiej strategii na rzecz lepszego Internetu dla dzieci (BIK+), które	audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku (AVMS). Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne w stosowaniu prawa. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			najprawdopodobniej rozszerzą obowiązek przeprowadzania oceny ryzyka pod kątem ochrony małoletnich na wszystkie usługi cyfrowe — nie tylko na bardzo duże platformy internetowe (VLOPs). Wprowadzenie dodatkowych krajowych wymogów, które wykraczają poza DSA, mogłoby naruszyć spójność rynku wewnętrznego. W przypadku utrzymania obowiązku oceny ryzyka, istotne jest, aby projekt ustawy umożliwiał uznanie oceny przeprowadzonej na podstawie DSA za równoważną ze spełnieniem obowiązku wynikającego z ustawy; 3) Należy wziąć pod uwagę obowiązujące już przepisy dotyczące ochrony małoletnich w Internecie wynikające z prawa europejskiego, w tym z dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (AVMS), która obejmuje platformy udostępniania wideo oraz usługi na żądanie. Przepisy krajowe nie powinny wykraczać poza wymagania wynikające z tej dyrektywy w zakresie jej stosowania, aby uniknąć rozbieżności pomiędzy krajami członkowskimi UE i zapewnić jednolitość regulacyjną na rynku wewnętrznym; 4) Zasada kraju pochodzenia, wynikająca z art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym, ogranicza prawo państw członkowskich do nakładania dodatkowych, lokalnych obowiązków na dostawców usług z siedzibą w innym kraju UE. Warto przy tym podkreślić, że przestrzeganie tej zasady nie zwalnia usługodawców z odpowiedzialności za ochronę dzieci w Internecie. Przykład Irlandii, gdzie regulator CNAM wprowadził kompleksowe ramy ochrony dzieci online zgodne z prawem unijnym, pokazuje, że jest to możliwe bez naruszania zasady COO. W szczególności zwracamy uwagę na konieczność weryfikacji poszczególnych postanowień ustawy pod względem	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			testów konieczności, proporcjonalności oraz spełniania kryterium podejmowania przeciw określonej usłudze społeczeństwa informacyjnego, która narusza lub faktycznie i poważnie grozi naruszeniem celów określonych w dyrektywie.	
35.	uwaga ogólna	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Treści szkodliwe Za niecelowe uznajemy włączenie do projektu przepisów odnoszących się do pojęcia „treści szkodliwych”. Zdecydowana większość uzasadnienia oraz przepisów merytorycznych ustawy dotyczy celu zgodnego z publicznymi deklaracjami projektodawcy, tj. walki z wystawianiem małoletnich na ryzyko kontaktu z treściami pornograficznymi. Wprowadzenie dodatkowych regulacji odwołujących się do pojęcia „treści szkodliwych” nie tylko nie sprzyja realizacji tego słusznego i niekontrowersyjnego celu, ale także radykalnie obniża poziom pewności prawnej dla dostawców usług elektronicznych. Pojęcie „treści szkodliwych” nie zostało zdefiniowane w projekcie i nie ma jasno określonej treści wypracowanej w orzecznictwie lub doktrynie. Może być ono podatne na bardzo szeroką interpretację zależną od światopoglądu i przekonań politycznych. Odwołanie do treści szkodliwych i oparty na nim mechanizm obowiązkowej oceny ryzyka zwiększa w końcu ryzyko niezgodności projektowanej ustawy z regulacjami unijnymi, w szczególności z aktem o usługach cyfrowych. Naszym zdaniem, ustawodawca powinien skupić się na dostawcach usług elektronicznych, którzy umożliwiają dostęp do treści pornograficznych, tym samym konsekwentnie zarysowując zakres przepisów w całym tekście ustawy. Wprowadzenie do ustawy terminu „treści szkodliwe” tworzy wyraźne przecięcia z DSA i wprowadza wymogi, które wykraczają poza ten akt, zaprzeczając idei jednolitego rynku. Przepisy art. 3 dotyczące oceny ryzyka i szkodliwych treści wydają się nachodzić na zakres stosowania podobnych przepisów dotyczących VLOP w DSA (w szczególności	Uwaga częściowo wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Uwaga częściowo nieuwzględniona w pozostałym zakresie. W odniesieniu do treści art. 14 projektu ustawy należy wskazać, że zadania te umożliwią rozwój i skuteczniejsze prowadzenie już podejmowanych przez NASK działań w zakresie wykrywania treści pornograficznych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			art. 34-35) przy jednoczesnym ustaleniu wymagań wyższych niż w unijnym rozporządzeniu. Ponadto, przepisy przyznają UKE szerokie uprawnienia, w tym do przeprowadzania kontroli i wydawania nakazów. Artykuł 14 upoważnia również NASK do „analizowania zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do szkodliwych treści w Internecie i publikowania komunikatów w tym zakresie na swojej stronie internetowej”. Również to uprawnienie jest sformułowane bardzo szeroko, między innymi poprzez użycie terminu „szkodliwe treści”. Istnieje ryzyko, że organy krajowe będą wkraczać w uprawnienia Komisji Europejskiej, która jest organem regulacyjnym w zakresie stosowania DSA. W przypadku, gdyby projektodawca zdecydował się zachować obowiązek przeprowadzania obowiązkowej oceny ryzyka, postulujemy przeprowadzenie konsultacji z podmiotami branżowymi w celu wypracowania założeń analizy ryzyka zrozumiałych dla rynku i dających się realnie wprowadzić w życie. Powinny one zmierzać do wypracowania praktycznego i szczegółowego formularza lub wzoru analizy ryzyka określającego wymagania jakie musi zawierać ten dokument.	Projektodawca nie wyklucza możliwości skonsultowania z interesariuszami zaleceń określonych w projekcie ustawy przed ich wydaniem.
36.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Usunięcie z treści ustawy pojęcia „treści szkodliwe” albo sformułowanie jego definicji ustawowej Rekomendacja nr 2a: • usunięcie z tytułu ustawy słowa „szkodliwych” i zastąpienie go słowem „pornograficznych” • usunięcie z art. 1 ust. 1 pkt 1 projektu słów „treści szkodliwych, w tym”, • usunięcie art. 3 projektu, • usunięcie z art. 5 projektu ustępu 2 oraz słów „i 2” z ustępu 3, • usunięcie z art. 14 projektu słowa „szkodliwych” i zastąpienie go słowem	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		„pornograficznych”, • usunięcie z art. 15 projektu słów „art. 3”, • usunięcie z art. 20 projektu słów „art. 3 albo”, • usunięcie z art. 21 projektu lit. a w punkcie 1, • usunięcie art. 28 projektu. • dostosowanie numeracji jednostek redakcyjnych projektu do przeprowadzonych zmian. Rekomendacja nr 2b: • dodanie w artykule 2 punktu 8, zawierającego definicję ustawową pojęcia „treści szkodliwe”. Już sama koncepcja podziału rządowego projektu ustawy na część dotyczącą ogólnie „treści szkodliwych” i część dotyczącą szczególnej kategorii „treści pornograficznych” budzi szczególne kontrowersje. Można powiedzieć, że przepisy art. 6-13 projektu, dotyczące stricte „treści pornograficznych”, to swoista „ustawa w ustawie”. O ile w stosunku do „treści pornograficznych” projektodawcy postulują prowadzenie drobiazgowego postępowania związanego z wychwytywaniem w sieci domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku i umieszczaniem ich w specjalnym rejestrze, o tyle w stosunku do pozostałych „treści szkodliwych” projektodawcy przewidują w art. 3 projektu wyłącznie obowiązek prowadzenia przez usługodawcę enigmatycznej „analizy ryzyka”, której szczegóły, zgodnie z art. 5 ust. 2, mogłyby (ale nie musiałyby) zostać dopiero rozstrzygnięte przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w drodze „zaleceń” (a zatem nawet nie rozporządzenia). Co do pozostałych „treści szkodliwych”, podstawowe wątpliwości budzi już sama niedookreśloność tego pojęcia. Rozporządzenie w	złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		sprawie zasad techniki prawodawczej¹⁶ w § 146 ust. 1 przewiduje, że: „w ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli: 1) dane określenie jest wieloznaczne; 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości; 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe; 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia”. Niewątpliwie określenie „treści szkodliwe” jest sformułowaniem wieloznacznym i nieostrym, a przez to potencjalnie bardzo pojemnym, co powoduje, że minister na podstawie swoich „zaleceń” mógłby <i>ad hoc</i> uzupełniać jego znaczenie w zależności od bieżącej sytuacji politycznej. Stanowi to nie tylko naruszenie zasad techniki prawodawczej, ale także poważne zagrożenie dla wolności słowa w Internecie, pozwalając każdemu kolejnemu ministrowi zmienić jako „treści szkodliwe” zawartość Internetu, co do której nie ma – jak w przypadku treści pornograficznych – powszechnej, poświadczanej badaniami naukowymi zgody społecznej co do jej szkodliwości. W odróżnieniu od projektu rządowego, projekt obywatelski przewiduje w art. 5 ust. 7 oraz art. 6 ust. 6 obowiązek uchwalenia rozporządzeń, które stanowiłyby jasną podstawę prawną zarówno dla funkcjonowania Rady do spraw Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie, jak i dla prowadzenia rejestru domen służących do udostępniania treści pornograficznych niezgodnie z ustawą. Projekt obywatelski i projekt rządowy są natomiast całkowicie zgodne, gdy chodzi o sankcję – art. 9 ust. 1 projektu	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			obywatelskiego i art. 11 projektu rządowego są pod tym względem niemal identyczne, z tym, że projekt obywatelski zawiera także ust. 2 i 3, dotyczące usług płatniczych związanych ze stronami widniejącymi w rejestrze, podczas gdy projekt rządowy pomija ten, istotny przecież, aspekt funkcjonowania przemysłu pornograficznego, jakim są płatności za szerszy dostęp do tych treści. Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris nie podejmuje się próby samodzielnego sformułowania definicji „treści szkodliwych”, domyślnie pozostając przy propozycji zupełnego usunięcia tego pojęcia z treści ustawy. Pozostając natomiast otwartymi na propozycje strony rządowej oraz innych uczestników konsultacji publicznych, wyrażamy sugestię, że cenny punkt odniesienia mógłby w tym zakresie stanowić dla projektodawców poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny z dnia 23 maja 2023 r., który dotyczył powszechnie potępianego społecznie zjawiska tzw. <i>patostreamingu</i>. Skupienie się na konkretnych treściach o realnej szkodliwości, przy wymienieniu ich enumeratywnie, ale na poziomie ustawy, a nie rozporządzenia czy tym bardziej zaleceń, mogłoby uczynić projekt znacznie bardziej akceptowalnym z punktu widzenia ochrony dobra, jakim jest wolność słowa w Internecie.	
37.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	dodanie po art. 28 projektu artykułu 29, powołującego Radę do spraw Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie lub podobną instytucję. W 2019 r. Instytut Ordo Iuris podkreślał w swojej ówczesnej opinii, że „konieczność udziału czynnika społecznego w działaniach weryfikujących zgodność z prawem podmiotów udostępniających treści o tak negatywnym wpływie na życie społecznego, jak treści pornograficzne, pozostaje jednak niekwestionowana. Stanowi ona	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektowaną ustawą listę stron podlegających wpisowi do rejestru nazw domen przygotowuje Prezes UKE jednakże będzie posiadał możliwość zwrócenia się o opinię do NASK. NASK posiada doświadczenie w wykrywaniu treści nielegalnych, szkodliwych, ochronie małoletnich. Opiniowanie konkretnych nazw domen przez NASK umożliwi zatem rzetelną i bezstronną analizę na

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ważne zabezpieczenie przed arbitralnością podejmowanych decyzji i nadużywaniem posiadanych kompetencji przez każdy aktualny rząd w celach innych niż te wyraźnie określone w ustawie. Być może właściwym kompromisem byłoby powołanie innego niż fundacja ciała o kompetencjach władczych i z udziałem czynnika społecznego”. Z tej przyczyny projekt obywatelski w art. 5 przewiduje powołanie Rady do spraw Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie. Podmiot ten miałby składać się z pięciu członków powoływanych przez Prezesa UKE, przy czym trzech miałoby wywodzić się spośród kandydatów wskazanych przez organizacje zajmujące się ochroną dzieci i młodzieży przed pornografią, jeden – spośród kandydatów wskazanych przez organizacje zajmujące się ochroną prywatności i jeden – spośród kandydatów wskazanych przez organizacje reprezentujące interesy usługodawców. Projekt rządowy już w trakcie wystuchania publicznego był krytykowany za wystawianie słusznych regulacji antypornograficznych na ryzyko rządowej arbitralności. Dodanie do projektu czynnika społecznego pozwoliłoby zabezpieczyć dobre regulacje przed tym ryzykiem.	temat obecności treści pornograficznych w ramach konkretnej usługi.
38.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Projekt w obecnej postaci pomija istotny aspekt funkcjonowania przemysłu pornograficznego, jakim są płatności za szerszy dostęp do treści pornograficznych. Dlatego powinien on zostać uzupełniony o regulacje dotyczące usług płatniczych – na wzór art. 9 ust. 2 i 3 projektu obywatelskiego. Regulacje powinny obejmować także podmioty, o których mowa w art. 6 pkt 10 ustawy o usługach płatniczych.	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzenie regulacji odnoszącej się do płatności online nie jest konieczne. Ze względu na sam fakt blokady strony internetowej na poziomie DNS, dostęp do wskazanej strony internetowej staje się niemożliwy dla użytkowników krajowych.
39.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na	Udostępnianie treści pornograficznych niezgodnie z ustawą powinno zostać ustawowo zakwalifikowane jako czyn naruszający	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.	Udostępnianie treści pornograficznych niezgodnie z ustawą zostało już obwarowane sankcjami w postaci administracyjnej kary pieniężnej oraz blokady nazwy domeny. Sankcje te należy uznać za wystarczające. Projektowana ustawa została poddana opiniowaniu przez UOKiK, który nie zgłosił analogicznej uwagi.
40.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Przy regulowaniu dostępu do treści pornograficznych należy wziąć pod uwagę przepisy aktu o usługach cyfrowych UE (<i>Digital Services Act</i>, DSA), który już teraz nakłada na poszczególne podmioty obowiązek utrudniania dostępu do treści nielegalnych – ocena ryzyka (art. 34 DSA), zmniejszanie ryzyka (art. 35 DSA). Postulowana w obecnej postaci projektu „ocena ryzyka” stanowi naśladownictwo instytucji o analogicznej nazwie przewidzianej w DSA, a powinna być z nią kompatybilna.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa uzupełnia materię, która nie została bezpośrednio uregulowana w prawie unijnym.
41.	uwaga ogólna	Homokomando	Godność obywateli i obywateli Po pierwsze, projekt ten uderza w podstawową godność i wolność obywateli i obywateli Polski. Obywatelki i obywatele mają prawo wolno chodzić po ulicach polskich miast, i nikt nie ma ogólnego prawa ich przy tym legitymować. Możliwość legitymowania otrzymali - owszem - funkcjonariusze policji - ale mogą to robić tylko przy zaistnieniu rzeczywistej podstawy faktycznej, jak np. podejrzenie popełnienia przestępstwa. Nadużywanie tego prawa przez funkcjonariuszy było dość częste w ostatnich latach - ale sądy zawsze stawały po stronie obywateli, i uznawały bezpodstawne legitymowania za sprzeczne z prawem. Prawo to - dotyczy także chodzenia po internecie. Obywatelki i obywatele mają prawo przeglądać internet, i korzystać z legalnych treści w nim dostępnych - bez potrzeby legitymowania się przed państwem.	Uwaga nieuwzględniona Wykorzystywane metody weryfikacji wieku zgodne muszą być z przepisami RODO, a więc m.in. z zasadą minimalizacji danych. Wykorzystana weryfikacja wieku powinna zakładać więc jak najmniejszą liczbę danych wykorzystanych do przeprowadzenia weryfikacji, minimalizując ryzyko identyfikacji osoby i przetwarzania tych danych w sposób niezgodny z projektowaną ustawą czy przepisami o ochronie danych. Weryfikacja wieku zgodna z projektowaną ustawą, ochroną prywatności i danych osobowych pociąga za sobą wykorzystanie metod, które w najmniejszym stopniu będą ingerować w prywatność osoby fizycznej.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Wprowadzenie powszechnego obowiązku legitymowania się - będzie jawnie niezgodne z Konstytucją. W tym też konkretnie przypadku - wprowadzenia obowiązku legitymowania się przed dostępem do treści pornograficznych - uderzamy w wyjątkowo czułą strefę prywatną obywateli i obywateli. Świadomość, że obywatelka chcąc skorzystać z takich treści - jest na bieżąco śledzona przez oko państwa - może stanowić dla niej duże obciążenie psychiczne. Co więcej - jesteśmy przekonani, że to obciążenie nie jest nieuzasadnione. Żyjemy w państwie, w którym kilka lat temu nielegalnie używano systemu Pegasus do podsłuchiwania niewinnych ludzi. Ministerstwo może nas zapewniać, że danych z systemu nie będzie przechowywać, i możemy w to uwierzyć - ale jednocześnie, spodziewamy się że do systemu będą na bieżąco podpięte służby specjalne, które te dane przechowywać będą. Nawet jeśli nie za tego rządu, to za następnego. Co więcej - dane te prawdopodobnie będą obejmować nie tylko informację, że osoba skorzystała z serwisu pornograficznego, ale także - jakiego. W przypadku korzystania z serwisów ze zróżnicowanymi treściami - informacja ta wiele nie wnosi; ale w przypadku serwisów tematycznych, np. z treściami gejowskimi, albo z treściami fetyszowymi - może prowadzić do ujawnienia orientacji seksualnej i preferencji seksualnych oglądającego. Chcemy tu zaznaczyć, że dziś Senat przyjął ustawę o ochronie przed nienawiścią - z której, dużym wysiłkiem organizacji społecznych, udało się usunąć wymóg ujawniania i udowadniania swojej orientacji przed sądem. Czy teraz znów będziemy musieli walczyć o to samo? Podsumowując, naszym zdaniem - ta ustawa to kolejny krok prawicowej ofensywy ideologicznej - tj. konserwatywnego regulowania i kontrolowania życia prywatnego ludzi. To, że obywatele będą się bać korzystać z treści pornograficznych - dla	W przypadku spełnienia powyższych wymogów przez usługodawcę, zwłaszcza zgodności z przepisami ochrony danych osobowych, nie byłoby możliwe dotarcie przez nieuprawnione podmioty do informacji o wykorzystanej przez użytkownika weryfikacji wieku w danej usłudze.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			domagających się tego typu zmian środowisk nie jest tylko przykrym efektem ubocznym, ale celem . Myśleliśmy, że tę czarną epokę mamy już w Polsce za sobą - a jednak nowy rząd , wybrany w kontrze do poprzedniego, dalej gra pod dyktando Ordo Iuris . Jednocześnie - chcemy też wskazać, że nie jest to też pierwsza próba zamachu na wolność korzystania z Internetu przez obywateli Polski. W 2012 protestowaliśmy na ulicach przeciwko ACTA. W 2018 protestowaliśmy przeciwko ACTA2. Jeśli trzeba - w 2025 wyjdziemy na ulice ponownie.	
42.	uwaga ogólna	Homokoman do	Ochrona małoletnich Po drugie, generalnie zgadzamy się że dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich może być problemem. Chcemy jednak zauważyć, że ustawodawca nie wskazał w uzasadnieniu wiarygodnych badań dotyczących tego problemu. Uzasadnienie projektu oparte jest w całości o raport prawnicowego Stowarzyszenia Twoja Sprawa przygotowany za 2 miliony złotych z Funduszu Zbigniewa Ziobry, formalnie nazwanego Funduszem Sprawiedliwości. Raport nierzetelny, pisany pod z góry założoną ideologiczną tezę. Niezgodny z aktualnym konsensusem naukowym. Naszym zdaniem - tworząc prawo, warto opierać się na naukowych źródłach, a jeśli przeglądu takich brakuje - zlecić wykonanie odpowiednich ekspertyz niezależnym naukowcom z uznanych uczelni. Natomiast to, co dziś jest naukowo rekomendowane jako mechanizm ochrony małoletnich - to edukacja seksualna według standardów WHO. Dlatego wzywamy do niezwłocznego wprowadzenia powszechnej obowiązkowej edukacji zdrowotnej, w tym edukacji seksualnej, zgodnej ze standardami WHO, która przekaże dzieciom rzetelne informacje na temat ludzkiej	Uwaga nieuwzględniona Z problemem dostępu małoletnich do treści pornograficznych oraz innych treści szkodliwych stykają się również inne państwa, które wprowadziły regulacje chroniące małoletnich. Problem ten, występujący również w Polsce, nie jest zatem odosobniony. Istnieje wiele opracowań wskazujących na problemy małoletnich w zakresie dostępu do treści pornograficznych, świadczą o tym również wypowiedzi wielu ekspertów, którzy zabierają głos podczas m.in. sejmowych komisji poświęconych tematyce ochrony małoletnich. Należy zwrócić uwagę, że już obecnie Minister Cyfryzacji wraz z NASK prowadzi szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			seksualności, oraz wyjaśni im czym pornografia jest, i dlaczego nie należy uznawać jej za źródło wiedzy. Naszym zdaniem - to właśnie edukacja, a nie blokowanie, powinna być priorytetem dla rządu.	
43.	uwaga ogólna	Homokoman do	Godność małoletnich Chcemy także zauważyć, że konstytucyjne prawa wolności i godności nie dotyczą wyłącznie dorosłych obywateli i obywateli Polski. Dotyczą także osób niepełnoletnich. Dziś w Polsce wiek zgody wynosi 15 lat. Czy jest właściwy, czy nie, to nie jest tematem tej opinii. Jednakże - faktem jest, że 15-latek może legalnie wyrazić zgodę na seks, i uprawiać seks. Uważamy, że w takiej sytuacji odebranie mu prawa do obejrzenia treści pornograficznych - jest uderzeniem w jego godność. Jest rażącą asymetrią, i jest całkowicie niezrozumiałe, że zachowanie relatywnie bezpieczniejsze (np. nie mogące skończyć się zarażeniem żadnym wirusem) jest mniej legalne, niż zachowanie bardziej ryzykowne. Postulujemy, że wszelkie przepisy dotyczące wolności seksualnej, powinny być pisane z odniesieniem właśnie do wieku zgody, a nie do pełnoletności.	Uwaga nieuwzględniona Celem projektowanej ustawy jest zminimalizowanie dostępu do treści pornograficznych dla rozwoju małoletnich. Treści pornograficzne mogą wpływać negatywnie na rozwój również osób nastoletnich, także poprzez przedstawianie nierealistycznej i brutalnej wizji sfery seksualności, która nie powinna stanowić dla małoletniego punktu odniesienia względem własnego życia.
44.	uwaga ogólna	Izba Gospodarki Elektronicznej	Potencjalny wpływ na rynek cyfrowy W kontekście dostępu do treści pornograficznych kluczowa jest możliwość skutecznego egzekwowania przepisów wobec zagranicznych podmiotów. Niestety już teraz istnieją poważne ograniczenia w egzekwowaniu regulacji, np. w przypadku przestrzegania przepisów konsumenckich, co tworzy strukturalny problem w relacjach z podmiotami spoza Polski i UE. Brak możliwości skutecznego egzekwowania wymogów projektowanej Ustawy względem podmiotów spoza Polski będzie skutkować wykreowaniem faktycznych barier tylko dla krajowych podmiotów operujących w branży erotycznej, ponieważ tylko te podmioty będą	Uwaga częściowo uwzględniona Przeredagowano przepis dotyczący zakresu terytorialnego ustawy.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podlegać rzeczywistej egzekucji obowiązków. Taka sytuacja przełoży się na osłabienie konkurencyjności lokalnych podmiotów. Z perspektywy deregulacyjnej warto zauważyć, że projektowane przepisy wprowadzają kolejny zbiór obowiązków konkurencyjnych w stosunku do DSA. W praktyce Ustawa może więc nie rozwiązać rzeczywistego problemu dostępu do pornografii online, lecz wymusić rezygnację z oferowania produktów z kategorii erotycznej, ponieważ koszty związane z implementacją systemów do kwalifikowanej weryfikacji wieku i przeprowadzania niejasnej analizy ryzyka będą nieproporcjonalne do potencjalnych korzyści biznesowych. W konsekwencji na rynku pozostaną jedynie dostawcy, którzy nie będą podlegać skutecznej egzekucji przepisów, a więc głównie podmioty spoza UE.	
45.	uwaga ogólna	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę	Doceniając zaangażowanie Ministerstwa Cyfryzacji w podejmowanie kroków służących ochronie dzieci przed treściami szkodliwymi pragniemy zauważyć, że treści pornograficzne nie stanowią jedyne go rodzaju treści szkodliwych, a tytuł ustawy sugeruje, że rozwiązuje ona problem wszystkich treści tego typu. Choć ustawa nie określa, co jest rozumiane jako „treści szkodliwe dla małoletnich”, a w praktyce dotyczy wyłącznie pornografii, pomijając tak negatywne zjawiska, jak m.in.: •materiały promujące przemoc, •treści zachęcające do samookaleczeń i zaburzeń odżywiania, •szkodliwe wyzwania internetowe, •niebezpieczne i manipulacyjne treści adresowane do dzieci. Brak precyzyjnej definicji „treści szkodliwych” może prowadzić do selektywnej i niewystarczającej ochrony dzieci. Ustawa pomija np. konsekwencje szkodliwego wpływu treści w mediach społecznościowych na dzieci. Tymczasem to właśnie serwisy społecznościowe są głównym źródłem kontaktu dzieci ze szkodliwymi treściami. Algorytmy tam stosowane promują	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			materiały o wysokim poziomie kontrowersji i emocjonalnej intensywności, co często prowadzi do ekspozycji na m.in.: •nierealistyczne wzorce urody, wpływające na zdrowie psychiczne dzieci, •przemoc i treści normalizujące autodestrukcyjne zachowania, •materiały mogące wywoływać uzależnienie od ekranów i wpływać na rozwój dzieci. Ustawa powinna ustanowić zobowiązania dla platform społecznościowych do lepszej moderacji treści oraz ograniczenia szkodliwego wpływu algorytmów, a także do skutecznej weryfikacji wieku. Dzieci poniżej 13. roku życia zgodnie z prawem i regulaminami wewnętrznymi regulaminami platform nie powinny korzystać z serwisów społecznościowych, jednak w praktyce zakazy te są łatwe do ominięcia, a stosowane tam „zabezpieczenia” iluzoryczne (np. samo deklaracja wieku przez użytkowników).	W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W pozostałym zakresie propozycja wykracza poza cel projektowanej ustawy jakim jest ograniczenie dostępu małoletnich do treści pornograficznych. Wprowadzenie regulacji dotyczących dopuszczalnego wieku korzystania z mediów społecznościowych wymagałoby dodatkowych analiz i konsultacji, wykraczających poza ramy omawianego projektu.
46.	Art. 1	Internet Society Poland Chapter	Brak wyraźnego określenia w Art. 1, że ustawa dotyczy wszystkich polskich przedsiębiorców udostępniających jakiekolwiek treści za pomocą serwera www z użyciem protokołów https lub http. Ustawodawca powinien to jasno określić, aby uniknąć błędnego wrażenia o ograniczonym zastosowaniu ustawy oraz aby uświadomić wszystkim przedsiębiorcom utrzymującym strony www o potencjalnych obowiązkach i kosztach. Art. 3 bowiem nakłada obowiązki na <i>wszystkich</i> usługodawców w rozumieniu ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, a nie jedynie tych, którzy udostępniają “treści szkodliwe, w tym pornografię”. Przedmiotem ustawy, na który wskazuje treść kolejnych przepisów, jest ograniczenie dostępu do pornografii, nie ma w dalszych przepisach żadnej wzmianki o obowiązkach przedsiębiorców udostępniających inne “szkodliwe treści”. Jeżeli taki jest istotnie zamysł projektodawców, to powinien on być prawidłowo odzwierciedlony w przepisach art. 1.	Uwaga uwzględniona Przepisy zostały stosownie przeredagowane.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

47.	Art. 1	Aylo	Oprócz konieczności ustanowienia użytecznego systemu weryfikacji wieku w taki sposób, aby współdziałał on z systemem weryfikacji wieku na poziomie urządzenia, Projekt Ustawy musiałby również zostać dostosowany do wymogów prawa UE, a w szczególności do zasady państwa pochodzenia zgodnie z art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym (dyrektywa 2000/31/WE), a także nadrzędnego zastosowania art. 28 Aktu o usługach cyfrowych (DSA) (Rozporządzenie (UE) 2022/2065). Zgodnie z art. 1 ust. 2 Projektu Ustawy, Projekt Ustawy ma zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia przez nich działalności gospodarczej lub zawodowej. W kontekście wielu podobnych prób legislacyjnych podejmowanych przez krajowych ustawodawców we Włoszech, Francji i Niemczech, Komisja Europejska bardzo wyraźnie stwierdziła, że wszelkie regulacje dotyczące weryfikacji wieku w celu ochrony małoletnich w Internecie należą do wyłącznej domeny art. 28 DSA, bez przestrzeni dla krajowych ustawodawstw w tym zakresie. Komisja Europejska równie jasno stwierdziła, że każde takie żądanie weryfikacji wieku w przypadku usług zlokalizowanych w innym państwie członkowskim UE naruszałoby również zasadę państwa pochodzenia z art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym. W szczegółowej opinii prawnej Komisji Europejskiej z dnia 1 lipca 2024 r. skierowanej do włoskiego ustawodawcy, Komisja przedstawiła to w następujący sposób: <i>"W rezultacie Komisja jest zdania, że zgłoszony projekt określa ogólne i abstrakcyjne obowiązki nałożone na szerokie i nieokreślone kategorie usługodawców, niezależnie od ich miejsca prowadzenia działalności, a nie ukierunkowane środki przeciwko danemu usługodawcy zgodnie z procedurami przewidzianymi w dyrektywie 2000/31/WE. W związku z tym, w formie zgłoszonej Komisji,</i>	Uwaga nieuwzględniona Projekt jest zgodny z prawem unijnym. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie reguluje dostępu do treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach aktu o usługach cyfrowych. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zgłoszony projekt stanowi taki zestaw środków o ogólnym i abstrakcyjnym zastosowaniu, który miałby zastosowanie, bez rozróżnienia, do krajowych i zagranicznych dostawców usług społeczeństwa informacyjnego." (strona 5 opinii Komisji Europejskiej) "W związku z tym, zdaniem Komisji, w obecnej formie zgłoszony projekt stanowi nieuzasadnione ograniczenie swobody świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego z innego państwa członkowskiego, sprzeczne z art. 3 dyrektywy 2000/31/WE i najnowszym orzecznictwem TSUE". (strona 6 opinii Komisji Europejskiej) "Komisja zauważa również, że w wyniku pełnego efektu harmonizacyjnego DSA, dotyczącego obowiązków w zakresie należytej staranności nałożonych na dostawców platform internetowych, w szczególności mających na celu ochronę małoletnich przed nielegalnymi i szkodliwymi treściami, oraz w celu zachowania integralności jednolitego rynku usług cyfrowych, państwom członkowskim uniemożliwia się przyjmowanie środków krajowych w zakresie art. 28b ust. 6 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, które pokrywałyby się z DSA lub byłyby sprzeczne z jej w pełni harmonizującym efektem". (Strona 7 opinii Komisji Europejskiej). Kopia pełnej opinii Komisji Europejskiej dla rządu włoskiego z dnia 10 stycznia 2025 r. znajduje się w załączniku. Załączamy również analogiczną opinię Komisji Europejskiej dla rządu Niemiec z dnia 1 lipca 2024 r. (inne opinie Komisji Europejskiej o tej treści, np. opinia w odniesieniu do podobnych prób legislacyjnych we Francji, mogą zostać dostarczone na żądanie).	elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.
48.	Art. 1	Izba Gospodarki Elektronicznej	Zakres terytorialny Ustawy a zasada państwa pochodzenia Artykuł 1 ust. 2 Ustawy stanowi, że ma ona zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Taki sposób określenia	Uwaga uwzględniona Przepis został preredagowany w celu usunięcia wątpliwości co do zakresu terytorialnego ustawy.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		terytorialnego zakresu zastosowania Ustawy może prowadzić do stosowania łącznika w postaci miejsca świadczenia usługi. Odnosząc się do art. 454 § 1 Kodeksu cywilnego, czyli przepisu określającego miejsce spełnienia świadczenia, w przypadku usługodawców na gruncie Ustawy miejscem tym byłoby miejsce ich siedziby lub zamieszkania. Powodowałoby to, że nowe obowiązki byłyby nałożone jedynie na polskich e-przedsiębiorców, co z kolei pogorszyłoby ich pozycję konkurencyjną względem zagranicznych e-przedsiębiorców. Projektodawca Ustawy zdecydował się na zastosowanie innego łącznika, niż ten znany z DSA, czy też rozporządzenia Rzym I. W odniesieniu do umów konsumenckich, zastosowanie znajduje rozporządzenie nr 593/2008 (dalej: Rzym I) 7. Na podstawie art. 6 ust. 1 Rzym I, umowa zawarta przez konsumenta z przedsiębiorcą podlega prawu państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, pod warunkiem, że przedsiębiorca wykonuje swoją działalność gospodarczą lub zawodową w państwie, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu, lub w jakimkolwiek sposób kieruje taką działalność do tego państwa, a umowa dotyczy tej działalności. Zatem istotne znaczenie ma ustalenie, czy przedsiębiorca kieruje swoją działalność do państwa pobytu konsumenta, ponieważ w takim przypadku umowa konsumencka podlega prawu tego państwa, niezależnie od miejsca, w którym faktycznie prowadzona jest działalność przedsiębiorcy. Samo pojęcie nakierowania odnosi się do umów zawieranych za pomocą różnych mediów, w tym internetu. W Akcie o usługach cyfrowych wskazano, że rozporządzenie to stosuje się do usług pośrednich oferowanych odbiorcom w Unii, niezależnie od miejsca siedziby dostawcy usług pośrednich (art. 2 ust. 1 DSA). W tym kontekście pojawia się rozbieżność między projektowaną Ustawą a Aktem o usługach cyfrowych, zwłaszcza w odniesieniu do definicji „oferowania usług w Unii” z art. 3 lit. d) DSA.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Zgodnie z definicją oferowanie usług w Unii oznacza umożliwianie osobom fizycznym lub prawnym w co najmniej jednym państwie członkowskim korzystania z usług dostawcy usług pośrednich, który ma istotne powiązanie z Unią. Wystarczające jest przy tym, aby usługa była faktycznie dostępna do korzystania na terytorium Unii, np. możliwość wejścia na stronę internetową lub założenia konta w serwisie. Wobec tego decydującym kryterium jest umożliwianie korzystania z usług danego dostawcy. Z uzasadnienia Projektu Ustawy wynika, że celem ustawodawcy jest objęcie zakresem regulacji także podmiotów spoza Polski i UE. Jednak nieprecyzyjne sformułowanie art. 1 ust. 2 może utrudnić egzekwowanie przepisów wobec podmiotów z państw trzecich, ponieważ nie określa jednoznacznie, co oznacza „świadczenie usług na terytorium RP”. Aby zapewnić skuteczność przepisów, warto odwołać się do zasady wynikającej z Rzym I w kontekście umów konsumenckich oraz do definicji „oferowania usług” przewidzianej w DSA, tj. przyjmując jako kryterium kierowanie usług do użytkowników w Polsce. e-Izba stoi na stanowisku, że cel projektodawcy jest słuszny, jednak treść przepisu wymaga doprecyzowania, aby zapewnić jego skuteczne stosowanie wobec podmiotów spoza UE.	
49.	Art. 2	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	Wyłączenie stosowania UŚUDE w zakresie usług telekomunikacyjnych. Jak zostało wspomniane w niniejszym stanowisku, Projektodawca nakładając obowiązki, o których mowa w art. 3 i 4 Projektu, posługując się pojęciem usługodawcy w rozumieniu art. 2 pkt 6 UŚUDE. Jednocześnie wskazać należy, iż UŚUDE przewiduje wyłączenie stosowania tej ustawy m.in. w odniesieniu do świadczenia przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego usług telekomunikacyjnych, z wyłączeniem art. 12–15 (art. 3 pkt 3 UŚUDE), tj. ograniczeń w zakresie odpowiedzialności usługodawcy z tytułu świadczenia usług drogą elektroniczną. Oznacza to, iż w	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pozostałym zakresie nie stosuje się tej ustawy do świadczenia usług telekomunikacyjnych nawet wówczas, gdy działalność tego rodzaju spełnia przesłanki świadczenia usług drogą elektroniczną. W tym zakresie istotny jest w szczególności art. 12 ust. 1 UŚUDE, który znosi odpowiedzialność przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w ramach tzw. zwykłego przekazu (<i>mere conduit</i>), w ramach którego rolą takiego usługodawcy jest bierny udział w przesyłaniu danych jedynie w celu przeprowadzenia transmisji danych <i>ergo</i> sam usługodawca nie decyduje ani o odbiorcy, ani o treści danego przekazu. W ocenie PIIT zatem przedsiębiorca telekomunikacyjny nie powinien być objęty obowiązkiem, o którym mowa w art. 3 Projektu (analiza ryzyka).	adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek wykonania analizy ryzyka.
50.	Art. 2	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	Wyłączenie stosowania UŚUDE w zakresie audiowizualnych usług medialnych. Podobnie, jak w przypadku świadczenia usług telekomunikacyjnych, przepisów UŚUDE nie stosuje się także w odniesieniu do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiowych lub programów telewizyjnych i związanych z nimi przekazów tekstowych w rozumieniu ustawy o radiofonii i telewizji, z wyłączeniem programów rozpowszechnianych wyłącznie w systemie teleinformatycznym (art. 3 pkt 1 UŚUDE). Oznacza to, iż powyższe wyłączenie obejmuje jedynie linearną audiowizualną usługę medialną, a zatem usługę polegającą na tradycyjnym przekazie radiowym i telewizyjnym, w którym odbiorca musi dostosować się do czasu nadawania usługi przez nadawcę, niezależnie od technicznego sposobu ich dostarczania. <i>Per analogiam</i> wyłączenie spod UŚUDE nie obejmuje nielinearnych audiowizualnych usług medialnych (audiowizualnych usług medialnych na żądanie), w przypadku których odbiorca decyduje o momencie korzystania z usług lub uzyskania do nich dostępu.	Uwaga nieuwzględniona Celem zapewnienia optymalnej ochrony małoletnich nie jest zasadne wprowadzenie dodatkowych wyłączeń, jednocześnie projektowana ustawa ma charakter systemowy w zakresie ochrony małoletnich.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			W tym miejscu godzi się zauważyć, iż podmioty dostarczające audiowizualną usługę medialną na żądanie już obecnie podlegają licznym szczegółowym i restrykcyjnym obowiązkom, w tym także w zakresie przekazu szkodliwego dla małoletnich. Obowiązki te wynikają m.in. z: 1) ustawy o radiofonii i telewizji (dalej „URiT”), 2) rozporządzeń wydanych na jej podstawie oraz 3) aktu samoregulacyjnego. Po pierwsze każdy podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie podlega obowiązkowemu wpisowi do wykazu audiowizualnych usług medialnych na żądanie, prowadzonego przez Przewodniczącego KRRiT (art. 47ca URiT). Po drugie – w zakresie ochrony małoletnich - dostawcy audiowizualnych usług medialnych na żądanie nie mogą, bez stosowania skutecznych zabezpieczeń technicznych lub innych odpowiednich środków, mających na celu ochronę małoletnich przed ich odbiorem, publicznie udostępniać swoich usług, w ramach których dostępne są audycje lub przekazy zagrażające fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierające treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujące przemoc. W celu realizacji tego przepisu podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie zobowiązany jest oznaczać takie audycje lub inne przekazy: 1) odpowiednim symbolem graficznym wskazującym, że treści mogą mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, oraz 2) odpowiednim symbolem graficznym wskazującym rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich - w taki sposób, aby użytkownik mógł z łatwością zapoznać się z oznaczeniem zarówno w chwili wyboru audycji, jak i w trakcie jej trwania.	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Wzory takich symboli, jak również cechy oraz szczegółowe warunki kwalifikowania i oznaczania takich audycji i innych przekazów zostały określone w rozporządzeniu Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie kwalifikowania i oznaczania audycji i innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na rozwój małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie. Jednocześnie podmioty dostarczające audiowizualne usługi medialne na żądanie są obowiązane do corocznego (do 31 marca każdego roku) składania do KRRiT sprawozdania z wykonania obowiązków, o których mowa m.in. w art. 47e URiT. Niezależnie od obowiązków ustawowych KRRiT dokonuje cyklicznego monitoringu serwisów VOD pod kątem zgodności ich oferty z postanowieniami samoregulacji dotyczącej skutecznych zabezpieczeń technicznych uniemożliwiających małoletnim dostęp do szkodliwych dla nich treści. Z ostatnio przeprowadzonego badania skuteczność stosowania zawartych w akcie samoregulacyjnym postanowień wyniosła ponad 99,75%. Kodeks dobrych praktyk w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie, który został przyjęty przez przedsiębiorców zrzeszonych w IAB Polska, stanowi doprecyzowanie obowiązków wynikających z art. 47e URiT. Powyższa samoregulacja, opracowana w wyniku konsultacji z KRRiT, jest aktem wiążącym nie tylko sygnatariuszy Kodeksu, ale stanowi również wyznacznik standardów i mechanizmów ochrony małoletnich akceptowanych przez KRRiT w ramach realizacji określonych w URiT obowiązków dostawcy audiowizualnych usług medialnych na żądanie. Mając na uwadze opisane powyżej regulacje sektorowe, w tym akt samoregulacyjny i przeprowadzany cyklicznie monitoring KRRiT oraz fakt, iż Projekt odwołuje się do definicji usługodawcy z UŚUDE, a zatem obejmuje najszerszy możliwy krąg	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podmiotów, w celu uniknięcia wątpliwości niezbędne jest wyłączenie stosowania przepisów projektowanej ustawy do podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialne na żądanie. Dodatkowo, zwracamy uwagę, iż określone w art. 3 pkt 1 UŚUDE wyłączenie stosowania przepisów UŚUDE do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów telewizyjnych nie obejmuje programów rozpowszechnianych wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Należy zauważyć, że na gruncie URiT obowiązki w zakresie ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi obejmują w równym stopniu wszystkich nadawców programów telewizyjnych, niezależnie od technicznego systemu, w jakim te programy są rozpowszechniane. W szczególności, zgodnie z art. 18 ust. 4 URiT, zabronione jest rozpowszechnianie audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc. Programy rozpowszechniane wyłącznie w systemie teleinformatycznym podlegają obowiązkowemu wpisowi do rejestru oraz kontroli KRRiT pod kątem treści szkodliwych dla małoletnich na analogicznych zasadach jak programy telewizyjne rozpowszechniane inną drogą. Wobec faktu objęcia programów rozpowszechnianych wyłącznie w systemie teleinformatycznym regulacjami sektorowymi w zakresie ochrony małoletnich w celu uniknięcia wątpliwości niezbędne jest wyłączenie stosowania przepisów projektowanej ustawy do nadawcy takich programów.	
51.	Art. 2	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Już wstępne założenia poczynione przez projektodawcę dotyczące zakresu przedmiotowego projektu budzą uzasadnione wątpliwości. Projektodawca bowiem przyjmuje, że przedmiotem ustawy ma być ochrona małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych, w tym pornograficznych, w internecie.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Jednakże projekt żadnego z pojęć, przed dostępem do których to treści ma być zapewniona ochrona, nie definiuje. Co gorsza, w uzasadnieniu projektu oraz w Ocenie Skutków Regulacji, <u>zwanej dalej OSR</u>, nie wyjaśnia projektodawca powodów, dla których brak jest definicji treści szkodliwych dla małoletnich, zaś swoje wyjaśnienia ogranicza jedynie do wskazania przyczyn, dla których nie zdecydował się na podanie definicji treści pornograficznych, wychodząc z założenia, że nadrzędną kwestią jest ochrona dobra prawnego pod postacią zdrowia psychicznego małoletnich, zaś zawarcie w projekcie definicji pornografii „<i>nie pozwoliłoby na uwzględnienie dynamicznie zmieniających się w czasie ocen społecznych</i>”, co miałoby nie sprzyjać zapewnieniu należytej ochrony zdrowia psychicznego małoletnich. Projektodawca pozostawia rozstrzygnięcie tej kwestii orzecznictwu. Z takim założeniem nie sposób się zgodzić albowiem projektodawca nie bierze w ogóle pod uwagę, że nie sposób zabezpieczać kogokolwiek przed dostępem do konkretnych treści, gdy nie wiemy czy w konkretnym przypadku rzeczywiście dochodzi do udostępnienia tego typu treści, czy też nie. Nie wiedząc zatem jakie treści wolą ustawodawcy zostały uznane za szkodliwe dla małoletnich, w tym jakie zostały uznane za pornograficzne, nie sposób nakładać obowiązków w zakresie ochrony małoletnich przed dostępem do tychże treści (art. 3 ust. 1 projektu, art. 4 ust. 1 projektu), a za uchybienie tymże obowiązkom stosować wobec danego podmiotu administracyjne kary pieniężne., czy też decydować o umieszczeniu pewnych domen w rejestrze domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. Nie mogąc zatem dokonać subsumpcji stanu faktycznego pod przepis projektu zawierający definicję legalną treści szkodliwych dla małoletnich, ustawodawca nie będzie miał pewności czy jest zobowiązany do przeprowadzenia i udokumentowania analizy	legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez niego usług drogą elektroniczną, czy też takowy obowiązek go nie będzie dotyczył (art. 3 ust. 1 projektu). Z kolei nie mając pewności czy oferowany przez usługodawcę dostęp do treści obejmuje także dostęp do treści pornograficznych usługodawca nie będzie miał pewności, czy obciąża go obowiązek weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do takich treści małoletnim (art. 4 ust. 1 projektu). Brak zatem definicji legalnej treści szkodliwych dla małoletnich oraz treści pornograficznych rodzi stan niepewności prawnej, który prowadzi do tego, że z jednej strony usługodawca nie wie czy w konkretnym przypadku obowiązki ustawowe określone w art. 3 ust. 1 projektu lub w art. 4 ust. 1 projektu go dotyczą, z drugiej zaś strony nigdy nie będzie wiedział czy nie zostanie ukarany administracyjną karą pieniężną za niewykonanie tychże obowiązków. Taka sytuacja niepewności prawnej stworzona w wyniku wadliwej regulacji projektu nie przewidującej definicji legalnych treści dostarczanych za pośrednictwem świadczonej drogą elektroniczną usługi implikująca niepewność co do wdrożenia pewnych obowiązków oraz niepewność co do legalności prowadzonej działalności, a także niepewność co do niebezpieczeństwa wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, w sposób oczywisty wręcz naruszy konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego [art. 2 w zw. z art. 8 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2.04.1997 r. (Dz. U. nr 78 poz. 483 z późn. zm.), <u>zwanej dalej Konstytucją RP</u>]. Nawet licząc się z wagą ochrony dobra prawnego jakim jest zdrowie psychiczne małoletnich, która legła u podstaw przygotowania rzeczonoego projektu kategorycznie należy wyartykułować, że ochrona rzeczonoego dobra prawnego nie może stać ponad ochroną konstytucyjnej wartości jaką jest ochrona konstytucyjnej zasady	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			państwa prawnego (art. 2 konstytucji RP), przed ochroną którego to dobra konstytucyjnego warunkującego istotę państwowości naszego kraju oraz zasad jego funkcjonowania z pewnością musi ustąpić wzgląd na ochronę dobra prawnego pod postacią zdrowia psychicznego małoletnich. Uważamy zatem za bezwzględnie konieczne wprowadzenie w art. 2 projektu definicji legalnych „ treści szkodliwych dla małoletnich” oraz „treści pornograficznych”.	
52.	Art. 2	osoba fizyczna #1	W Projekcie nie precyzuje się sugerowanych metod weryfikacji wieku online, poza wykluczeniem mechanizmów opartych na biometrii. Taka dowolność akceptowalnych rozwiązań generuje ryzyko zastosowania narzędzi, które nie chronią w dostateczny sposób prywatności oraz danych osobowych użytkowników. Dotychczas stosowane systemy weryfikacji wieku w internecie wymuszają przetwarzanie i przechowywanie danych, które umożliwiają identyfikację użytkowników, a także narażają ich na dotkliwe konsekwencje w przypadku naruszenia danych w efekcie błędów ludzkich czy technicznych, a także ataków cybernetycznych, na które narażone są podmioty komercyjne oferujące usługę weryfikacji wieku, jak i same platformy z treściami pornograficznymi.	Uwaga częściowo uwzględniona W projekcie wprowadzono dodatkowe warunki dotyczące weryfikacji wieku, w tym dot. minimalizacji danych. Projekt ustawy nie przewiduje określonej metody weryfikacji wieku do zastosowania przez usługodawcę, zaznaczając przy tym rozwiązania, które nie stanowią weryfikacji wieku ze względu na ich niską skuteczność lub zbyt dużą ingerencję w prywatność. Zapewnić ma to neutralność technologiczną i dostosowanie do danej usługi i możliwości określonego usługodawcy. Ponadto administrator strony powinien wdrożyć ogólne zabezpieczenia ochrony danych osobowych wynikające już z przepisów RODO.
53.	Art. 2	osoba fizyczna #1	Zdefiniowanie – szczególnie zbyt szerokie – „treści szkodliwych” może doprowadzić do sytuacji, w której konieczność weryfikacji wieku stanie się powszechna w internecie, co wynika ze specyfiki tego medium. Treści w internecie są rozpowszechniane w sposób sieciowy, dynamiczny, rozproszony. Materiały pornograficzne są dostępne na wielu platformach, także tych współtworzonych oddolnie przez użytkowników (np. Wikipedia, fora dyskusyjne, komunikatory). Taka możliwa konsekwencja proponowanego	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Projektu w sposób radykalny ograniczy swobodę komunikacji, dostęp do społeczności oraz wiedzy.	Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
54.	Art. 2	IAB Polska	Definicje ustawowe Projekt nie zawiera definicji „treści pornograficznych” ani „treści szkodliwych”, co w naszej ocenie może powodować zbyt dużą niepewność prawną co do obowiązków poszczególnych podmiotów. Aby wprowadzić jasne zasady wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku konieczne jest jednoznaczne zdefiniowanie treści pornograficznych (np. w sposób wzorowany na definicji zawartej w raporcie wyjaśniającym do Konwencji o cyberprzestępczości Rady Europy). Brak odpowiedniej definicji treści pornograficznych może rodzić wątpliwości np. co do treści z pogranicza erotyki czy też prezentowania ofert zakupu produktów erotycznych. W naszej ocenie dostęp do treści pornograficznych, aby został uznany za podlegający Projektowi, powinien odbywać się w Internecie i stanowić jednoznacznie dostęp do treści pornograficznych, a nie dostęp np. do opisów produktów które dopiero takie pornograficzne treści mogą zawierać. Za oferowanie dostępu do treści pornograficznych na gruncie Projektu nie powinno się na przykład uznawać oferowania zakupu fizycznych produktów	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		erotycznych lub fizycznych nośników z treściami erotycznymi. Projekt powinien zawierać definicję odpowiednio precyzującą te zagadnienia. Jeszcze większe trudności interpretacyjne może rodzić pojęcie „treści szkodliwych”, pojawiające się w art. 3 Projektu. Ponieważ przepis ten będzie miał zastosowanie do ogromnej liczby usługodawców, konieczne jest określenie czym w rozumieniu ustawy są „treści szkodliwe”. Szkodliwość to pojęcie względne, rozumiane w różny sposób przez osoby o różnych poglądach i doświadczeniach. Nie jest również jasne, czy do kategorii treści szkodliwych należy zaliczać treści bezprawne (w szczególności, czy są to zbiory rozłączne czy zawierające się w sobie). Istotne jest zatem wprowadzenie definicji, która pozwoli w sposób jednoznaczny określić, które treści należy uznawać za szkodliwe. Dostosowanie definicji, zgodnie z przyjętymi na gruncie prawa unijnego standardami, takimi jak zawarte w Akcie o Usługach Cyfrowych czy Dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych, pozwoliłoby na zmitigowanie ryzyk związanych z nieprzejrzystością przepisów i możliwym tworzeniem lokalnych interpretacji, które mogą doprowadzić do znacznej fragmentaryzacji przepisów dotyczących ochrony małoletnich w internecie. Harmonizacja jest kluczowa, aby zapewnić równe i uczciwe warunki konkurencji, uniknąć konfliktów prawnych i zapobiec tworzeniu barier na Jednolitym Rynku Cyfrowym. Brak definicji legalnej treści szkodliwych i treści pornograficznych będzie prowadziło do niepewności prawnej związanej z brakiem jasnych zasad stosowania przewidywanych w Projekcie obowiązków a także ewentualnego zagrożenia karą. Taka niepewność w sposób rażący narusza konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego, której ochrona nie może przyjmować niższego priorytetu niż ochrona innych dóbr prawnych	W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			(w tym nawet tak istotnego dobra jakim jest ochrona zdrowia psychicznego małoletnich). Dodatkowym czynnikiem powodującym konieczność wprowadzenia definicji legalnych wskazanych wyżej pojęć jest fakt, iż Projekt przewiduje bardzo wysokie kary pieniężne, które mogą być nakładane zarówno na „usługodawców”, jak i na te podmioty, które umożliwiają dostęp do treści pornograficznych.	
55.	Art. 2	Internet Society Poland Chapter	Wskazujemy to na niebezpieczną fikcję prawną, którą wprowadza projekt, kierując obowiązki w niej opisane do „abonenta nazwy domeny” . Podmiotem tym jest podmiot będący stroną umowy o utrzymywanie nazwy domeny internetowej zawartej z rejestrem nazw domen najwyższego poziomu (TLD), za pośrednictwem podmiotu świadczącego usługi rejestracji nazw domen, który w praktyce często <i>nie jest</i> podmiotem świadczącym daną usługę. Jest w praktyce wiele sytuacji, w których abonentem domeny jest podmiot który nie ma żadnych powiązań czy kontaktów z usługodawcą świadczącym w tej domenie usługi. Kierując żądania i korespondencję do abonenta domeny de facto pozbawia się prawa do obrony usługodawcę, a inne podmioty korzystające z tej samej domeny TLD potencjalnie naraża na odcięcie od internetu bez powodu, poza dzieleniem domeny z udostępniającym treści, które Prezes UKE uzna za szkodliwe. W punkcie 6) wykluczono wykorzystanie do weryfikacji wieku metod biometrycznych. Można przypuszczać, że autorzy mieli tu na myśli rozwiązania oparte wyłącznie na metodach biometrycznych. Użyte w projekcie sformułowanie wyklucza jednak również weryfikację opartą na uwierzytelnionej tożsamości, do której potwierdzenia jako jeden z czynników powinny być użyte metody biometryczne, takie jak odcisk palca lub profil twarzy.	Uwaga wyjaśniona W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. Brak możliwości kontaktu z usługodawcą nie uzasadnia braku możliwości podjęcia działań w zakresie ochrony małoletnich. Wykluczono biometrię z zakresu dozwolonych metod weryfikacji wieku, jako rozwiązania zbyt daleko ingerującego w prywatność jednostki. Uwierzytelniona tożsamość nie jest tożsama z weryfikacją wieku, a potwierdzeniem swojej tożsamości, nie jest więc metodą weryfikacji wieku.
56.	Art. 2	Internet Society	Projekt ustawy nie określa, jakie treści należy uznać za pornograficznie lub szkodliwe i decyzję w tej sprawie pozostawia do swobodnej oceny prezesa UKE. Dotychczasowy zakres zadań UKE	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono właściwość sądów powszechnych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Poland Chapter	nie obejmował merytorycznej oceny zgodności konkretnych materiałów z przyjętymi w społeczeństwie normami przyzwoitości, a także ich wartości artystycznej i edukacyjnej oraz wpływu na wychowanie młodzieży, a więc budzi to uzasadnione wątpliwości, czy podejmowane decyzje będą zawsze trafne i czy będą akceptowane społecznie. Warto więc poszerzyć zakres podmiotów, których opinie Prezes powinien lub choćby może wysłuchać oraz uzbroić go w grono ekspertów i przedstawicieli interesariuszy tworzących stały zespół opiniodawczy. Pominięcie w treści ustawy definicji jej przedmiotu ułatwia dostosowanie praktyki jej wdrażania do zmian kulturowych, ale też powoduje niedopuszczalną niepewność prawa po stronie przedsiębiorców. Niepewność tę może z czasem zredukować ukształtowana linia orzecznictwa sądowego, ale wymaga to rozstrzygania spraw przez sądy powszechne, a nie administracyjne, których zakres działania ograniczony jest do oceny poprawności procedury administracyjnej.	Uwaga wyjaśniona w pozostałym zakresie. Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym. z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
57.	Art. 2	Fundacja Panoptikon	Brak definicji pojęcia „treści pornograficzne”	Uwaga nieuwzględniona

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Przy tak szerokim ujęciu kręgu adresatów obowiązku wprowadzenia weryfikacji wieku, wątpliwości budzi również rezygnacja z definicji „treści pornograficznych”. Projektodawca uzasadnia tę decyzję, odwołując się do istnienia „wieloletniego dorobku orzeczniczego, doktrynalnego i międzynarodowego”, w których wypracowano definicję tego pojęcia, co – jego zdaniem – sprawia, że definiowanie go w projektowanej ustawie „nie jest potrzebne”. Jednocześnie przytoczone w uzasadnieniu projektu przykłady definicji „treści pornograficznych” mają bardzo zróżnicowany charakter, dowodząc raczej, że we wspomnianym dorobku orzeczniczym, doktrynalnym i międzynarodowym brakuje konsensusu co do zakresu tego pojęcia i trudno uznać go za jednoznaczny punkt odniesienia, na którym mógłby w przyszłości oprzeć się Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, dokonując oceny zgłaszanych mu treści. Niektóre z przytoczonych definicji kładą nacisk na takie aspekty, jak główny cel rozpowszechniania danego materiału w postaci „wywołania podniecenia seksualnego u odbiorcy”, podczas, gdy inne ograniczają się do wskazania, że do uznania danego materiału za pornografię wystarczy „prezentacja czynności seksualnych człowieka”. Uwzględniając istnienie takich rozbieżności, brak definicji „treści pornograficznych” w ustawie może prowadzić do tego, że wykładnia tego pojęcia przez Prezesa UKE (dodajmy - organ, dla którego będzie to całkowicie nowa materia) może powodować istotne trudności interpretacyjne w ocenie konkretnych spraw. W efekcie dokonywana przez niego wykładnia może mieć mocno nieprzewidywalny i rozszerzający charakter. W szczególności obawiamy się, że w tym stanie rzeczy wprowadzenie obowiązkowej weryfikacji wieku może zostać rozszerzone na strony oferujące np. treści z zakresu edukacji seksualnej, treści o charakterze naukowym czy artystycznym, w tym	W odniesieniu do treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie treści pornograficznych jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			przez witryny prowadzone przez organizacje społeczne. Ponadto obawiamy się, że brak definicji „treści pornograficznych” będzie sprzyjał instrumentalnemu wykorzystywaniu ustawy jako narzędzia w walce ideologicznej, dodatkowo zwiększając ryzyko nadmiarowego ograniczania dostępu do nie tylko w pełni legalnych, ale także społecznie pożytecznych treści, w tym takich, które powinny być łatwo dostępne również (a czasem w szczególności) dla osób poniżej 18 roku życia. Uważamy, że dookreślenie tego pojęcia w ustawie przyczyniłoby się do zminimalizowania ww. ryzyk. Jeśli chodzi natomiast o drugi argument podnoszony przez projektodawcę przeciwko wprowadzeniu definicji „treści pornograficznych”, tj. obawę, iż narzucenie zbyt sztywnych ram pojęciowych mogłoby „przyczynić się do nieuzasadnionego ograniczenia ochrony”, wydaje się, że w dużej mierze zależy to od konkretnej propozycji zdefiniowania tego pojęcia. Trudno więc odnieść się do tej obawy w sytuacji, gdy projektodawca takiej propozycji ostatecznie nie sformułował. Mając za punkt odniesienia określoną propozycję definicji, można byłoby zastanowić się nad jej ograniczeniami (generalnie jednak wydaje się, że problemem definicji pojęcia „treści pornograficznych” jest raczej to, że może być ono interpretowane nadmiernie szeroko, a nie zbyt wąsko). Reasumując, brak zdefiniowania w ustawie „treści pornograficznych” sprzyja w naszej ocenie, ryzyku nadużywania tego pojęcia, które może prowadzić do nieuzasadnionej ingerencji w prawa podstawowe. Dostrzegamy zatem przeważające nad ryzykami korzyści z wprowadzenia takiej definicji, nawet jeśli nie obejmie ona 100% przypadków rozpowszechnienia treści pornograficznych (ale odpowie np. na 90% problemu). Ewentualnie można również rozważyć wprowadzenie do ustawy wyłączeń precyzujących, że pojęcie to nie odnosi się do treści rozpowszechnianych w ramach działalności artystycznej, naukowej i edukacyjnej.	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

58.	Art. 2	osoba fizyczna #2	Zignorowanie społeczności i stron działających bez motywacji finansowej. Określenie „usługodawca”, wg definicji Ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, jest na tyle szerokie, że może pokrywać także strony nie mające charakteru komercyjnego. Wynika to z konieczności pozyskania środków na utrzymanie samej usługi. W przypadku nieformalnych zrzeszeń i osób prywatnych trudno odróżnić to od celu zarobkowego. Proponowana ustawa zdaje się być całkowicie ślepa na istnienie całego segmentu aktywności internetowej, skupiając się wyłącznie na licznie mikroskopiijnej grupie wielkich portali pornograficznych. Dla wielkich serwisów zaimplementowanie weryfikacji wieku nie stanowi żadnego kłopotu. Niektóre już ją mają, ograniczoną do użytkowników tworzących materiały pornograficzne. Stanowi natomiast gigantyczne wyzwanie dla naturalnych, niekomercyjnych społeczności oraz prywatnych stron nie prowadzonych dla zarobku. Strony takie nie tylko nie mają środków na wykupienie stosownej usługi lub prowadzenie samodzielnej skutecznej weryfikacji, ale przede wszystkim są „zbyt małe”, by ktokolwiek chciał z nimi współpracować. Domen, które często nawet nie są skupione na prezentacji pornografii! Drugim aspektem jest, podyktowana względami etycznymi, niechęć do zgody na krzywdzące dla użytkowników lub operatorów stron warunki umów. Nie mając milionów dolarów zysku, nie są w pozycji do negocjowania tych warunków. Zdaję sobie sprawę, że dla większości polskiego społeczeństwa prowadzenie własnej strony to koncepcja całkowicie obca, a niemata grupa nie jest świadoma istnienia Internetu poza serwisami Facebook i X. Ale dla milionów osób na Ziemi posiadanie strony jest czynnością tak zwykłą i codzienną, jak chodzenie na zakupy. Równie normalną rzeczą są strony działające nie dla zysku, ale dla podobnie myślących ludzi. Ustawa pomija nas całkowicie.	Uwaga wyjaśniona Obowiązek weryfikacji wieku będzie dotyczył wyłącznie stron, na których dostępne są treści pornograficzne. Strony, na których nie są oferowane takie treści, nie będą objęte obowiązkiem weryfikacji wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

59.	Art. 2	osoba fizyczna #2	Pominięcie nakreślenia ram pojęcia pornografii Uzasadnienie do ustawy trafnie wskazuje na problem z uregulowaniem definicji treści pornograficznych. Równie trafnie zauważa, że sąd nie powinien mieć problemów z oceną, co jest treściami pornograficznymi. Jednakże w przypadku ustawy mamy do czynienia nie z procesem i wyrokiem sądowym, a ze zwykłą, formalną decyzją administracyjną urzędu. W procesie sądowym oskarżony ma prawo do obrony, mogą zostać powołani biegli, prezentowany jest bogaty materiał dowodowy, oskarżony może być reprezentowany przez pełnomocnika, a cała procedura daje czas na właściwe przemyślenie zagadnienia. W ustawie mamy tylko „skazanego”, którego minimalnym prawem do obrony jest zaprzeczenie „oskrażeniu”. Dostępna jest możliwość odwołania się do sądu, ale to następuje już po zablokowaniu strony i jest drogą czysto hipotetyczną dla osób spoza Polski, które nie są podmiotami prowadzącymi wielkie serwisy pornograficzne. Rozumiem i nie zaprzeczam brakowi wprowadzenia definicji „treści pornograficznych”. Jednakże nakreślenie pewnych ram nie musi znajdować się w art. 2. Ograniczenia interpretacyjne, w szczególności w postaci wykluczeń, mogą stanowić niezależne podpunkty. Jest to rozwiązanie tym lepsze, że pozwala dopuścić formy pornografii, przeciwko którym ustawa — jak wnioskuję z jej uzasadnienia — nie była stworzona. Trudno jest bowiem uznać, że autorzy projektu ustawy mieli na myśli zakazanie dostępu do prac Luisa Royo czy Masamune Shirow.	Uwaga nieuwzględniona Usługodawcy przysługuje ustosunkowanie się do zawiadomienia o niewypełnieniu obowiązków, sprzeciw przed wpisaniem do rejestru domen oraz skarga do sądu powszechnego, który może rozstrzygać co do przedmiotu treści uznanych za pornograficzne.
60.	Art. 2	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	[Usługodawcy w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, a przedsiębiorcy telekomunikacyjni] Zgodnie z Projektem usługodawcą jest usługodawca w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (dalej „UŚUDE”). Jak słusznie wskazano w uzasadnieniu:	Uwaga nieuwzględniona Prawa i obowiązki dotyczące usługodawców w rozumieniu projektu ustawy opierają się na pojęciu z ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, zwanej dalej „UŚUDE”. Nie należy ich zatem łączyć z usługą świadczenia dostępu do sieci

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		„w przypadku definicji „usługodawcy”, projektowana ustawa odsyła do definicji usługodawcy, o którym mowa w art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Zgodnie z tą ustawą przez pojęcie „usługodawcy” rozumie się osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową świadczy usługi drogą elektroniczną. Należy zwrócić uwagę, że usługodawca nie musi być przedsiębiorcą. Uzyskiwanie korzyści zarobkowych z prowadzonej strony – na przykład ze względu na zamieszczone na stronie reklamy – pomimo braku charakteru działalności gospodarczej po stronie osoby prowadzącej stronę internetową, oznaczać będzie wypełnienie definicji usługodawcy w rozumieniu niniejszej ustawy. Działalność zarobkowa nie oznacza wyłącznie prowadzenia działalności gospodarczej, lecz obejmuje także inne sposoby uzyskiwania dochodu za realizowane w ramach usługi czynności. Tym samym dochód z reklam zamieszczonych na stronie, który skorelowany jest z liczbą użytkowników korzystających z danej usługi, wpływa na możliwości zarobkowe danego usługodawcy. <u>Katalog usługodawców objętych ustawą odnosi się w głównej mierze do tych, którzy dysponują stronami internetowymi</u>”. Zwracamy jednak uwagę, że w rozumieniu UŚUDE usługodawcą jest również przedsiębiorca telekomunikacyjny. Jednakże UŚUDE nie ma do niego zastosowania, co wynika z przepisu art. 3 pkt 2 tejże ustawy. Zgodnie z art. 12 ust. 1 UŚUDE (jest to tzw. wyłączenie odpowiedzialności usługodawców świadczących usługi mere conduit) „usługodawca, który świadczy usługi drogą elektroniczną obejmujące transmisję w sieci telekomunikacyjnej danych przekazywanych przez odbiorcę usługi lub zapewnienie dostępu do sieci telekomunikacyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 12 lipca 2024	internet w rozumieniu ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej . Ustawa dotyczy usługodawców zgodnie z rozumieniem UŚUDE, zatem obowiązują wyłączenia zgodnie z art. 3 UŚUDE.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		r. - Prawo komunikacji elektronicznej, nie ponosi odpowiedzialności za treść tych danych, jeżeli: 1) nie jest inicjatorem przekazu danych; 2) nie wybiera odbiorcy przekazu danych; 3) nie wybiera oraz nie modyfikuje informacji zawartych w przekazie”. Ponadto na podstawie art. 15 UŚUDE podmiot, który świadczy usługi określone w art. 12-14, nie jest obowiązany do sprawdzania przekazywanych, przechowywanych lub udostępnianych przez niego danych, o których mowa w art. 12-14. Oznacza to, że <u>usługodawca, będący przedsiębiorcą telekomunikacyjnym z zasady nie odpowiada za treść danych</u>. Skoro zatem Projekt ma dotyczyć „tych, którzy dysponują stronami internetowymi”, to <u>przedsiębiorcy telekomunikacyjni nie powinni przeprowadzać i dokumentować analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku z dostępem do wszystkich stron internetowych</u>. Jest to o tyle zasadne, że w art. 21 ust. 1 Projektu, który dotyczy kar m.in. za brak analizy ryzyka znalazł się dopisek „– w przypadku gdy na stronie internetowej usługodawcy dostępne są treści szkodliwe”. Należy zatem rozdzielić desygnaty pojęć „usługodawcy” oraz „dostawcy usługi dostępu do internetu”. W tym zakresie wnosimy o dodanie w art. 3 ust. 6 w następującym brzmieniu: „5. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się do usługodawcy w zakresie świadczenia usługi obejmującej transmisję w sieci telekomunikacyjnej danych przekazywanych przez odbiorcę usługi lub zapewnienie dostępu do sieci telekomunikacyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 1 lipca 2024 r. - Prawo komunikacji elektronicznej”.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

61.	Art. 2	Stowarzysze nie Twoja Sprawa	Co do zasady zgadzamy się z propozycją niezamieszczania w ustawie definicji treści pornograficznych. Jesteśmy świadomi, że toczy się obecnie dyskusja, czy taką definicję wprowadzić, czy też nie. Projekt społeczny, który został skierowany do pierwszego czytania takie pojęcie wprowadza. Definicja zaproponowana w projekcie społecznym jest autorstwa Stowarzyszenia Twoja Sprawa i powstała w rezultacie prac grupy roboczej, która pracowała w progach ówczesnego Rzecznika Praw Obywatelskich, a następnie została umieszczona w projekcie ustawy zaproponowanej przez nas w 2019 roku. Owa definicja w sposób świadomy, aby być jak najbardziej jednoznaczna, nie obejmowała wszystkich form pornografii uznając, że i tak obejmuje wystarczający zakres, aby nałożyć sankcje na de facto wszystkie strony z pornografią. Uważamy jednak, że nie jest to definicja konieczna i wydaje się, że poza przypadkami zupełnie granicznymi, ustawa bez takiej definicji spełni swoją główną rolę. Jednak, gdyby definicja na wzór projektu Stowarzyszenia Twoja Sprawa miała być rozważana (co również uznajemy za akceptowalne), pojęcie treści pornograficznych należałoby zamienić pojęciem „kwalifikowanych treści pornograficznych” lub użyć innego podobnego pojęcia. Jest to konieczne, aby nie tworzyć definicji znajdujących zastosowanie na przykład na gruncie kodeksu karnego. Tam definicja ta powinna być o wiele szersza, w szczególności w kontekście ochrony dzieci na gruncie art. 200 § 3 Kodeksu karnego.	Uwaga wyjaśniona Projektodawca zgadza się z opinią wyrażoną w uwadze, zgodnie z którą definicja treści pornograficznych nie jest konieczna do uregulowania w projektowanej ustawie. Uzasadnienie zawiera wyjaśnienia dot. braku definicji w ustawie.
62.	Art. 2	Save the Children	Mając na względzie powyższe chciałabym w imieniu Fundacji Save the Children Polska zwrócić uwagę Pana Ministra na fakt, iż zaproponowany obecnie kształt ustawy zawęża definicyjnie zakres „treści szkodliwych” wyłącznie do treści o charakterze pornograficznym. Niezaprzeczalnie są to niezwykle groźne z perspektywy wpływu na rozwój młodych umysłów treści, jednak myśląc o holistycznym podejściu do bezpieczeństwa dzieci w internecie, powinniśmy starać się uwzględnić jak najszerszą	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		perspektywę. „Treści szkodliwe”, z którymi małoletni mogą zetknąć się w sieci, obejmują zdecydowanie szerszy katalog. Zdajemy sobie sprawę ze złożoności problemu i szeregu wyzwań, jakie mogłyby się pojawić przy doprecyzowaniu tego zjawiska. Jednak biorąc pod uwagę jak najlepszy interes dziecka, którym kierujemy się jako organizacja, a który leży u podstaw ratyfikowanej przez nasz kraj Konwencji o Prawach Dziecka, zasadnym wydaje się podjęcie próby jak najlepszego zabezpieczenia małoletnich przed dostępem do nieporządkanych treści w internecie. Cieężko jest pominąć niezwykle groźne zjawisko dezinformacji, z jakim wszyscy się stykamy w kontekście dostępnych w internecie treści. Dzieci i młodzież są szczególnie podatne na tego typu materiały i powinniśmy dotożyć wszelkich starań, także na polu legislacyjnym, aby skutecznie ograniczać zakres oddziaływania tych treści na najmłodszych. W dobie geopolitycznych zmian i wielu sytuacji kryzysowych wydaje się to szczególnie istotne, aby chronić dzieci, np. przed rekrutacją do działań sabotażowych czy dywersyjnych. Ponadto nie sposób pominąć w tym miejscu treści obrazujących przemoc w internecie, szkodliwych wskazówek dotyczących zachowań związanych z zaburzeniami zdrowotnymi, w tym zaburzeniami odżywiania, samookaleczenia się, samobójstwa. Postulaty te były podnoszone podczas prac Grupy Roboczej ds. ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie przy Ministerstwie Cyfryzacji. Warto byłoby w tym momencie powrócić do tych ustaleń i zastanowić się, w jaki sposób mogłyby znaleźć one odzwierciedlenie w ustawie. W przesłanej do konsultacji ustawie dostrzegalny jest także brak widocznego powiązania między postulowaną analizą ryzyka a faktycznym zagwarantowaniem ochrony dzieci przed dostępem do treści szkodliwych. O ile w przypadku treści pornograficznych	Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ustawa wprowadza konkretne rozwiązania, o tyle w przypadku treści szkodliwych nie proponuje już żadnych szczegółowych zabezpieczeń. Jednocześnie, koncentrując się wyłącznie na uregulowaniu dostępu do treści pornograficznych, zakładając, że te są dalece najbardziej szkodliwe dla małoletnich, ustawa pomija analizę ryzyk i szkodliwości w odniesieniu do każdej z ptci. Potencjalnie dla dziewcząt najbardziej szkodliwymi treściami, na które są narażone, są te dotyczące nierealistycznego obrazu ciała, wywołujące dalekosiężne negatywne konsekwencje dla zdrowia psychicznego. Postulujemy większą gender sensitivity proponowanej analizy i rozwiązań.	
63.	Art. 2	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Definicja pornografii Mimo przyjęcia do wiadomości argumentów przedstawionych podczas wystuchania publicznego, pozostajemy na stanowisku, że wprowadzenie nawet ogólnej definicji treści pornograficznych podniosłoby poziom pewności prawa i zmniejszyło ryzyko nieracjonalnie rozszerzającej wykładni tego pojęcia. Orzecznictwo sądowe, głównie w sprawach karnych wypracowało zbiór kryteriów pomocnych przy ocenie tego rodzaju treści, ale nadal pozostają wątpliwości co do stosowania tych kryteriów oraz ich dokładnej treści. Na potrzeby projektu ustawy o ochronie małoletnich można zaproponować zastosowanie dodatkowych kryteriów, które mogą być pomocne, bez uszczerbku dla wypracowanego dotychczas stanowiska judykatury. Pozwoliłoby to na lepsze ukierunkowanie decyzji podejmowanych przez organy stosowania prawa i zapobiegło potencjalnemu stosowaniu ustawy niezgodnemu z intencjami projektodawcy. Ocena tego czy dane treści dostawcy są treściami pornograficznymi nie powinna być indywidualną interpretacją podmiotu kontrolującego – powinna się opierać na konkretnych kryteriach	Uwaga nieuwzględniona W odniesieniu do treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie treści pornograficznych jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			oceny wraz z uzasadnieniem, tak aby ocena ta nie miała negatywnego wpływu na działania dostawcy np. poprzez zablokowanie usługi na czas prowadzenia postępowania odwoławczego w sytuacji, gdy zasady i kryteria nie są jasno określone.	
64.	Art. 2	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Dodanie w artykule 2 projektu punktu 7 o treści: „7) treści pornograficzne – treści przedstawiające, w jakiejkolwiek postaci wizualnej, rzeczywisty, udawany, wytworzony lub przetworzony: a) stosunek płciowy obejmujący widoczne zespolecie narządów płciowych oraz pozycje oralno-genitalne, analno-genitalne, oralno-analne, między osobami odmiennej lub tej samej płci, b) akt masturbacji, c) akt zoofilii lub d) obraz sadystycznych lub masochistycznych praktyk w kontekście seksualnym”. W treści projektu rządowego w obecnej postaci sformułowanie „treści pornograficzne” pojawia się 15 razy, a „treści szkodliwe” 8 razy, przy czym ani jedno, ani drugie pojęcie nie zostało w żaden sposób zdefiniowane. Projektodawcy tłumaczą, że „pojęcie pornografii nie jest tzw. <i>terminus technicus</i> jako słowo znane w języku etnicznym. Pojęcie to podlega interpretacji ze względu na swoją niejednoznaczność komunikacyjną wywołaną często subiektywnym postrzeganiem czy określona treść może być zakwalifikowana jako pornografia. Zdefiniowanie pojęcia pornografii nie pozwoliłoby na uwzględnienie dynamicznie zmieniających się w czasie ocen społecznych”¹³. Zarzucają, że umieszczenie w ustawie precyzyjnej definicji odznaczałoby się „zwodniczą użytecznością”, a „ocennego z natury charakteru nie da się zamknąć w sztywny gorset definicji ustawowej”. Definicji z przywoływanej poniżej Konwencji Rady Europy, do której świadomie¹⁴ nawiązuje z kolei definicja z projektu obywatelskiego,	Uwaga nieuwzględniona W odniesieniu do treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie treści pornograficznych jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		projektodawcy zarzucają, że „nie zawiera celu, jakim jest wywołanie podniecenia seksualnego”, mimo że w praktyce pornograficzny charakter dana treść może przecież posiadać nawet pomimo woli twórcy tej treści. Teza projektodawców, jakoby rzekomo definicja ustawowa miała być z samej swojej istoty „dysfunkcyjna”, a wystarczającymi narzędziami pozwalającymi na definiowanie „treści pornograficznych” każdorazowo <i>ad hoc</i> były doktryna i orzecznictwo, jest głęboko nieprzekonująca. Tymczasem podstawową zaletą projektu obywatelskiego (w porównaniu z projektem rządowym) jest jego jednoznaczność pojęciowa. W treści projektu obywatelskiego sformułowane „treści pornograficzne” pojawia się 29 razy i jest precyzyjnie zdefiniowane w art. 2 pkt 3 w postaci takiej, jak wyżej wskazana. Jak trafnie podkreśla autor opinii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji z dnia 26 lutego 2025 r., „analiza proponowanej definicji «treści pornograficznych» wpisuje się w poglądy doktryny oraz judykatury. Nawiązuje także do znamion «pornografii dziecięcej» wyrażonych w art. 9 ust. 2 Konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości z 23 listopada 2001 r. [...] Proponowana w omawianym projekcie definicja «treści pornograficznych» nie budzi sprzeczności z normami prawa europejskiego”. Można zasadnie obawiać się, że brak jednoznacznego, precyzyjnego zdefiniowania pojęcia „treści pornograficznych” doprowadziłby wyłącznie do gigantycznej przewlekłości w rozpatrywaniu spraw związanych choćby pośrednio z egzekwowaniem przepisów tak skonstruowanej ustawy. Nie sposób wyobrazić sobie, by podmioty zainteresowane utrzymaniem w obiegu swoich domen udostępniających treści pornograficzne nie sięgnęły w obronie swojego źródła zarobkowania po całą gamę środków mających na celu kazuistyczne lawirowanie wokół istoty rzeczy, usiłując wykazać	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			w kilku instancjach postępowania, jakoby dana treść posiadała jakąś wyjątkową cechę, która rzekomo pozbawiałaby ją charakteru pornograficznego. Różne sądy w różnych miejscach formułowałyby zróżnicowane, nierzadko sprzeczne ze sobą definicje, oparte na dorobku rozmaitych przedstawicieli doktryny i orzecznictwa wyższego rzędu. Jedynym sposobem na zapobieżenie podobnym praktykom jest jednoznaczne i precyzyjne zdefiniowanie pojęcia „treści pornograficznych” już na poziomie ustawowym. Z tej przyczyny postulowana rekomendacja jest uzasadniona.	
65.	Art. 2	Izba Gospodarki Elektronicznej	Brak definicji treści szkodliwych Istotnym problemem jest również brak definicji pojęcia „treści szkodliwych” w Projekcie Ustawy. Biorąc pod uwagę wyrażony w art. 3 obowiązek przeprowadzania przez usługodawców analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych, brak powyższej definicji doprowadzi do istotnych trudności w określeniu, do czego w istocie zobowiązany jest usługodawca. Nie będzie mógł on bowiem określić, co konkretnie ma być przedmiotem analizy ryzyka. Wskazane zagadnienie nabiera jeszcze większego znaczenia, jeżeli weźmie się pod uwagę, że niewykonanie wskazanej analizy ryzyka może skutkować nałożeniem kary pieniężnej przez Prezesa UKE. Z tego względu, jeżeli w Projekcie Ustawy miałby pozostać art. 3, to zdefiniowanie treści szkodliwych staje się konieczne.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi.
66.	Art. 2	Izba Gospodarki	Trudność w jednoznacznej kwalifikacji treści pornograficznych Ustawa oraz wypowiedzi projektodawców sugerują chęć objęcia regulacją Ustawy całej branży erotycznej, bez rozróżnienia na treści	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Elektronicznej	pornograficzne i legalnie działające sklepy z artykułami erotycznymi. Działalności te nie powinny być zrównane, ponieważ e-sklepy z artykułami erotycznymi nie kierują swojej oferty do dzieci ani nie prowadzą wobec nich działań marketingowych. Jednocześnie z uwagi na możliwość przyjęcia różnej interpretacji pojęć treści pornograficznych wytyczenie klarownych granic między treściami pornograficznymi a dozwolonymi produktami erotycznymi może stanowić trudność dla podmiotów z sektora e-commerce. Trudno będzie jednoznacznie klasyfikować treści, ponieważ granica między erotyką a pornografią bywa nieostra, zwłaszcza w przypadku literatury, ilustracji lub filmów. Obawa przed niejasnymi kryteriami i ryzykiem sankcji może prowadzić do tzw. <i>chilling effect</i>, czyli wycofywania nawet niekontrowersyjnych produktów z obawy przed konsekwencjami prawnymi.	W odniesieniu do treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie treści pornograficznych jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy KK i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
67.	Art. 3	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	Treści szkodliwe a dokonywanie analizy ryzyka przez usługodawców (art. 3 Projektu) Celem prac nad Projektem, wskazanym już w pierwszym zdaniu uzasadnienia, jest <i>przeciwdziałanie zagrożeniom w internecie związanym z powszechnym dostępem osób małoletnich do treści szkodliwych, w tym w szczególności treści pornograficznych</i>. O ile jesteśmy w stanie, jako dana społeczność, uznać bez cienia wątpliwości określone zachowania, jako szkodliwe dla ogółu społeczeństwa, w tym dla osób niepełnoletnich, takie jak przemoc wobec drugiego człowieka, okrucieństwo wobec zwierząt, nawoływanie do śmierci lub nienawiści, promowanie zażywania niebezpiecznych dla zdrowia i życia substancji, wulgarny i obraźliwy język, treści namawiające do poniżania i wyśmiewania innych z powodów religijnych, narodowości, czy rasy, treści zachęcające do uprawiania hazardu, czy niszczenia środowiska, cyberprzemoc, stalking, kradzież tożsamości itd., o tyle nie będzie możliwe wyznaczenie końcowych zachowań, o których będzie można powiedzieć, że one jeszcze nie stanowią treści szkodliwej, a co	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		najmniej nie wywołują u odbiorcy negatywnych emocji. Granica bowiem pomiędzy normą prawną, zabraniającą danego zachowania, czy prezentowania danej treści a konkretnym zachowaniem, które byłoby objęte tą normą prawną, często będzie miała charakter ocenny, uznaniowy, prowadząc do niedziałania tej normy prawnej w praktyce, tj. do nieskuteczności lub nie egzekwowalności prawa. Jednocześnie Projekt nie definiuje treści szkodliwych, ograniczając się jedynie do fakultatywnych zaleceń dotyczących sporządzania analizy ryzyka. Także w uzasadnieniu na próżno szukać choćby zdania wyjaśnienia rozumienia tego pojęcia. W Ocenie Skutków Regulacji (dalej „OSR”) znajdziemy co prawda szereg rozwiązań z innych krajów, w których wdrożono lub planuje się wdrożyć w najbliższym czasie określone mechanizmy ograniczające dostęp do treści szkodliwych, jednak przeważająca część z nich skupia się wyłącznie na treściach pornograficznych, zaś jedynie rozwiązanie brytyjskie (Online Safety Act) obejmuje szerszą grupę treści szkodliwych, koncentrując się jednak na serwisach społecznościowych (m.in. Facebook, Twitter, Instagram, Tik Tok), a także witrynach do przechowywania danych w chmurze, platformach udostępniania materiałów wideo, forach internetowych, usługach randkowych, czy usługach komunikatorów internetowych. Tymczasem w Polsce Projektodawca - w związku z zamiarem objęcia nie tylko treści pornograficznych, ale wszystkich innych treści o charakterze szkodliwym dla małoletnich, zdecydował się podzielić obowiązki związane z ochroną małoletnich między usługodawców, którzy w ramach świadczonych usług drogą elektroniczną oferują dostęp do treści pornograficznych oraz tych, którzy dostępu do takich treści nie oferują. W celu określenia podmiotu zobowiązanego Projekt odwołuje się do definicji usługodawcy w rozumieniu ustawy o świadczeniu usług	W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			drogą elektroniczną (dalej „UŚUDE”). Obowiązkami wynikającymi z Projektu obejmuje się zatem osoby fizyczne, osoby prawne albo jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową, świadczą usługi drogą elektroniczną (art. 2 pkt 6 UŚUDE). Jednocześnie z OSR wynika, iż Projekt oddziaływać będzie na około 130 tys. takich podmiotów. W ocenie Izby faktycznie liczba ta będzie wielokrotnie większa z uwagi na to, iż przepisy ustawy mają mieć co prawda zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale niezależnie od miejsca prowadzenia ich działalności zarobkowej lub zawodowej. Co oznacza, iż będzie ona miała zastosowanie także do podmiotów z państw Unii Europejskiej, jak i państw trzecich – co powinno być i jest oczywiste szczególnie z uwagi na płynące szeroką falą treści pornograficzne oferowane przez dostawców niemających swojej siedziby nie tylko w Polsce, ale też w Europie. Stąd też powstaje zasadnicze pytanie - w odniesieniu do jakich podmiotów Projektodawca faktycznie zamierza skierować obowiązki związane z przeprowadzaniem i udokumentowaniem analizy ryzyka? Objęcie bowiem przepisami ustawy wszystkich dostawców usług świadczących usługi drogą elektroniczną stanowić będzie jaskrawy przykład nadmiarowości regulacji, skutkującej ograniczeniem swobody prowadzenia działalności gospodarczej, dodatkowymi kosztami i wprowadzającą chaos w szczególności w odniesieniu do podmiotów, które z charakteru prowadzenia tej działalności nie umożliwiają dostępu małoletnim do treści szkodliwych, bądź są z takiej regulacji wyłączone na podstawie przepisów szczególnych, ale jednocześnie świadczą usługi drogą elektroniczną. Rozwiązanie zasadnicze	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			W ocenie Izby powinno nastąpić przeniesienie ciężaru problemu treści szkodliwych innych, niż treści pornograficzne, na grunt pozaustawowy. W debacie publicznej często pada argument, powtórzony zresztą w uzasadnieniu do projektowanej ustawy, że zbyt mało rodziców korzysta z już istniejących rozwiązań, co jest tłumaczone brakiem czasu, zainteresowania, wiedzy lub świadomości o zagrożeniach i kompetencji niezbędnych do korzystania z istniejących narzędzi. Z powołanego w uzasadnieniu Raportu NASK-PIB wynika, że rodzice dla ponad połowy małoletnich „nie ustalają żadnych zasad dotyczących korzystania z internetu w zakresie czasu i dostępu do treści. Jednocześnie, blisko co czwarty młody internauta uważa, że wprowadzona przez jego rodziców kontrola w zakresie czasu korzystania z internetu (28,8%) oraz dostępu do treści w internecie (28,9%) jest nieskuteczna”. Na brak czasu lub zainteresowania niewiele można poradzić, ale poziom świadomości i kompetencji z pewnością można poprawić odpowiednimi kampaniami informacyjnymi i edukacyjnymi, które powinny być realizowane przez instytucje publiczne odpowiedzialne za politykę społeczną i rodzinną (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wspólnie z funkcjonującą w jego ramach Radą Rodziny), ochronę praw dzieci (Rzecznik Praw Dziecka), dbanie o bezpieczeństwo komunikacji elektronicznej (Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej), edukację (Ministerstwo Edukacji i Nauki, szkoły i nauczyciele), przy wsparciu mediów realizujących misję publiczną (publiczna telewizja i radio). W ocenie PIIT takie rozwiązania znacznie przybliżą Projektodawcę do realizacji celu, wynikającego z Projektu, niż propozycja dokonywania analizy ryzyka przez wszystkich dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną, dla większości których będzie to jedynie dodatkowy, graniczący z absurdem obowiązek, do wykonania którego będą przymuszani pod groźbą nałożenia kary do	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			1 miliona złotych, przy czym będzie on realizowany bez znaczenia dla ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych. Biorąc pod uwagę powyższe, w ocenie Izby z Projektu należy usunąć regulacje nakładające na usługodawców, którzy w ramach świadczenia usług drogą elektroniczną nie umożliwiają małoletnim dostępu do treści pornograficznych, obowiązku przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka, o której mowa w art. 3 Projektu. Wnosimy więc o doprecyzowanie w Art. 3 poprzez dodanie ust 5a o treści „Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się do usługodawcy o którym mowa w Art. 12 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną” Rozwiązanie alternatywne Gdyby jednak Projektodawca uznał za absolutnie konieczne, aby taka analiza ryzyka była przeprowadzana i dokumentowana, w ocenie PIIT Projekt powinien co najmniej: • zawierać definicję treści szkodliwych oraz • wskazywać wprost katalog podmiotów podlegających wyłączeniu spod przedmiotowej regulacji, oraz • wprowadzać obligatoryjność określenia zaleceń, o których mowa w art. 5 ust. 2 Projektu, tj. zaleceń, w których Minister Cyfryzacji, w porozumieniu z Prezesem UKE, określi szczegółowe wymagania, jakie musi spełniać analiza ryzyka oraz sposób dokumentowania i oceny informacji określonych w art. 3 ust. 2, mając na względzie potrzebę zapewnienia treści szkodliwych, uwzględniając możliwości techniczne usługodawców oraz zapewnienie ochrony danych osobowych. Brak któregokolwiek z tych elementów, w szczególności definicji treści szkodliwych, powinien skutkować ograniczeniem przepisów ustawy wyłącznie do pornografii. W tym zakresie wydaje się, że stanowisko PIIT jest zbieżne z podejściem Ministra Michała Gramatyki, który w jednym z wywiadów zauważył, iż jeżeli nie uda się wypracować sensownej i precyzyjnej, prawnej definicji treści	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			szkodliwych, to wymóg ograniczenia dostępu powinien dotyczyć tylko pornografii.	
68.	Art. 3	Internet Society Poland Chapter	Brakuje też odpowiedzi, na to czy taką analizę będą musiały sporządzić podmioty zagraniczne? W jakim języku? Jak będzie egzekwowane posiadanie analizy? Czy podmioty nie posiadające ich będą także blokowane?	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
69.	Art. 3	Związek Cyfrowa Polska	Polski ustawodawca powinien skupić się w tym projekcie przede wszystkim na dostawcach usług elektronicznych, którzy umożliwiają dostęp do treści pornograficznych, tym samym konsekwentnie zarysowując zakres przepisów w całym tekście ustawy. Wprowadzenie do ustawy terminu “treści szkodliwe”, tworzy wyraźne analogie z przepisami zawartymi w Digital Services Act (dalej DSA) i wprowadza wymogi, które wykraczają poza ten Akt, zaprzeczając idei spójności rynku wewnętrznego. Przepisy art. 3 dotyczące oceny ryzyka i szkodliwych treści, są uwzględnione w	Uwaga nieuwzględniona Projekt jest zgodny z prawem unijnym. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		prawodawstwie europejskim, w zakresie wymogów stawianych dla tzw. „bardzo dużych platform internetowych i wyszukiwarek” (VLOP oraz VLOSE) w DSA (w szczególności art. 34-35). Zgodnie z art. 34.1 dostawcy bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek internetowych z należytą starannością identyfikują, analizują i oceniają ryzyko systemowe w Unii Europejskiej wynikające z projektu lub funkcjonowania swojej usługi i powiązanych z nią systemów, w tym systemów algorytmicznych, lub z korzystania z ich usług, w tym m.in. ryzyko wystąpienia faktycznych lub przewidywalnych negatywnych skutków w odniesieniu do przemocy ze względu na płeć, ochrony zdrowia publicznego i małoletnich, oraz poważnych negatywnych skutków dla fizycznego i psychicznego dobrostanu osoby. Co więcej, spodziewamy się, że na dniach Komisja Europejska opracuje wytyczne na podstawie artykułu 28 DSA dotyczące ochrony małoletnich. Przewidujemy, że będą one nakładały obowiązek przeprowadzenia analizy ryzyka nie tylko na „bardzo duże platformy internetowe i wyszukiwarki” ale również na pozostałych dostawców świadczących usługi drogą elektroniczną. Mając na uwadze powyższe jak również obowiązującą zasadą kraju pochodzenia nakładanie takiego obowiązku przez prawodawstwo polskie jest nieuzasadnione. Jeśli jednak projektodawca podtrzyma wymóg oceny ryzyka i szkodliwości treści, proponujemy aby w projekcie ustawy znalazł się przepis, który pozwoli usługodawcy na przedłożenie wyników oceny ryzyka przeprowadzonej na podstawie Aktu o Usługach Cyfrowych, jako równoważnej obowiązkowi wynikającemu z art. 3 ust.1 projektu ustawy. Akt o usługach cyfrowych w pełni harmonizuje warunki świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, w celu zapewnienia bezpiecznego i zaufanego środowiska internetowego, przeciwdziałania zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu nielegalnych treści online, do których może prowadzić	technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dezinformacja lub inne fałszywe treści. W ramach Aktu zapisane w Karcie Praw Podstawowych prawa są skutecznie chronione, a innowacje wspierane. W związku z tym państwa członkowskie nie powinny przyjmować ani wprowadzać dodatkowego, lokalnego prawodawstwa, pokrywającego się z zakresem Aktu o usługach cyfrowych - z wyjątkiem warunków, które określa DSA, a których brak wpłynęłoby na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami Aktu o usługach cyfrowych. Rozważając ww. projekt ustawy rozumiemy, że jego twórcy kierują się chęcią uchronienia dzieci i młodzieży przed niebezpiecznymi sytuacjami w internecie. Jest to szlachetny cel, jednak należy również pamiętać o tym, że, akt o usługach cyfrowych, choć w swej istocie reguluje treści cyfrowe, zawiera również przepisy odnoszące się do osób nieletnich. Jak stwierdzono w motywie 71 <i>“ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej. [...] Dostawcy platform internetowych, z których korzystają małoletni, powinni wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne środki w celu ochrony małoletnich, na przykład poprzez domyślne, w stosownych przypadkach, projektowanie swoich interfejsów internetowych lub ich części z zachowaniem najwyższego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich, a także poprzez przyjmowanie norm ochrony małoletnich lub stosowanie kodeksów postępowania służących ochronie małoletnich.</i> Kwestia ochrony małoletnich została szczegółowo uregulowana w art. 14 (Regulamin), 28 (Ochrona małoletnich w Internecie), 34 (Ocena ryzyka) i 35 (Łagodzenie ryzyka). Warto zauważyć, że Komisja Europejska uważa ochronę małoletnich w Internecie za jeden z głównych celów Aktu o usługach cyfrowych i krytykuje ustawodawstwo krajowe w tej dziedzinie jako potencjalne naruszenie bezpośredniego stosowania Aktu. Na przykład, Komisja	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Europejska ostro skrytykowała dwie francuskie ustawy, które <i>inter alia</i> , nakładały kwestie związane z bezpieczeństwem małoletnich na usługodawców niezależnie od miejsca prowadzenia przez nich działalności, co naruszało zarówno obowiązywanie DSA, jako bezpośrednio obowiązującego prawa europejskiego. Utrzymanie obecnego kształtu projektu generuje ryzyko konfliktu z Komisją Europejską.	
70.	Art. 3	IAB Polska	W dalszej kolejności chcielibyśmy zaproponować wprowadzenie obowiązkowego określenia przez Ministra właściwego do spraw informatyzacji szczegółowych wymagań, jakie musi spełniać analiza ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1 Projektu, a nawet określenia wzoru takiej analizy. W aktualnym brzmieniu Projektu, w art. 5 ust. 2, przewidziano opcjonalne określenie takich szczegółowych wymagań oraz sposobu dokumentowania i oceny informacji określonych w art. 3 ust. 2. Należy podkreślić, że zgodnie z aktualnym brzmieniem Projektu, obowiązek przeprowadzenia i udokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwianiem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych obejmuje każdego „usługodawcę” (z wyłączeniem jedynie usługodawcy oferującego dostęp do treści pornograficznych) – a zatem każdą osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową świadczy usługi drogą elektroniczną. Tak szeroki zakres adresatów tego obowiązku przemawia za tym, aby organy administracji państwowej w sposób aktywny ułatwiły jego wypełnienie. Takim ułatwieniem byłoby obowiązkowe określenie przez Ministra właściwego do spraw informatyzacji zaleceń, w których określili szczegółowe wymagania, jakie musi spełniać analiza ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1, oraz sposób dokumentowania i oceny informacji określonych w art. 3 ust. 2. Co	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka. W opinii projektodawcy projekt jest zgodny z prawem UE. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			więcej, w naszej ocenie Minister powinien także określić wzór takiej analizy. Dodatkowo postulujemy określenie wymagań i wzoru, o których mowa wyżej, w formie rozporządzenia wykonawczego do ustawy. Takie rozwiązanie pozwoli na przeprowadzenie konsultacji z branżą, a także zapewni zgodność dokumentu z zasadami techniki prawodawczej. Chcielibyśmy zwrócić również uwagę na ryzyko nałożenia nadmiernych obowiązków na dostawców usług elektronicznych – obecny wymóg przeprowadzania udokumentowanej analizy ryzyka co 24 miesiące nie uwzględnia zróżnicowania potencjalnego poziomu ryzyka konkretnych usług. Nakładanie obowiązku na wszystkich dostawców usług jest nieproporcjonalne, szczególnie w odniesieniu do podmiotów, których działalność z natury rzeczy nie wiąże się z ryzykiem szkodliwego wpływu na małoletnich. Warto zaznaczyć, że w artykule 28 Aktu o Usługach Cyfrowych przewidziane zostały ramy ochrony małoletnich w internecie – a dostawcy usług muszą na gruncie tej regulacji wdrożyć odpowiednie środki ochronne, dostosowane do charakteru usług i ich poziomu ryzyka. Ponadto, Komisja Europejska pracuje nad wytycznymi, które mają wesprzeć wdrożenie tego przepisu i zapewnić spójne oraz skuteczne egzekwowanie go we wszystkich państwach członkowskich. Aby uniknąć potencjalnego konfliktu z unijnymi wytycznymi, Polska powinna dostosować do nich projekt, co pozwoli na zachowanie spójności w ramach Jednolitego Rynku Cyfrowego. Co ważne, bardzo duże platformy internetowe (VLOP) są już objęte obowiązkami w zakresie oceny ryzyka na gruncie art. 34 DSA. Ustawodawcy nie powinni dublować tych obowiązków lub ich rozszerzać na usługi niskiego ryzyka.	ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.
71.	Art. 3	Internet Society	Jak już wskazano powyżej, obowiązek sporządzenia analizy ryzyka dotyczy wszystkich usługodawców w rozumieniu “art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą	Uwaga wyjaśniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Poland Chapter	elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513)”. OSR pomija ten fakt całkowicie. Dlaczego też polski ustawodawca uznał, że konieczne jest obciążenie tym wszystkich usługodawców, mimo, że Akt o Usługach Cyfrowych wymaga takich działań jedynie od największych platform? Projekt zawiera błąd w postaci odesłania do “ust. 14”. Prawdopodobnie chodzi o “ust. 1-4”.	Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
72.	Art. 3	Fundacja Panoptykon	Brak definicji „treści szkodliwych” i niejasne korzyści wynikające z obowiązku przeprowadzenia analizy ryzyka w proponowanym kształcie Nasze wątpliwości budzi również art. 3 projektu ustawy, który dotyczy obowiązku „przeprowadzenia i udokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych”. Obowiązek ten ma objąć bardzo szeroki katalog podmiotów: wszystkich usługodawców internetowych (m.in. wszystkie osoby i instytucje prowadzące jakiegokolwiek strony internetowe). Po pierwsze, i tym razem projektodawca nie zdefiniował kluczowego w tym kontekście pojęcia „treści szkodliwych”, które – bez udzielenia jakichkolwiek wskazówek –	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		może być interpretowane w bardzo dowolny sposób, generując znacznie poważniejsze kontrowersje, niż wspomniany wcześniej zakres pojęcia „treści pornograficznych”. Po drugie, z naszej perspektywy obowiązek dokonania oceny ryzyka, z którego nie wynikają żadne dalej idące obowiązki (np. obowiązek wprowadzenia odpowiednich środków minimalizujących zidentyfikowane ryzyka), ma dość ograniczoną wartość i wątpliwe jest, czy przełoży się na jakiegokolwiek zwiększenie poziomu ochrony małoletnich w sieci. Dodatkowo wyjaśnienia wymaga, czy przepis ten wnosi jakąkolwiek korzyść w kontekście już obowiązujących wymogów związanych z mechanizmem oceny ryzyka, którą mają obowiązek przeprowadzać bardzo duże platformy internetowe i bardzo duże wyszukiwarki internetowe na gruncie art. 34-35 Aktu o usługach cyfrowych (DSA), m.in. również pod kątem „możliwych zagrożeń dla ochrony zdrowia publicznego i małoletnich, oraz poważnych negatywnych skutków dla fizycznego i psychicznego dobrostanu osoby”. Ponadto, zgodnie z DSA, wszystkie platformy dostępne dla małoletnich mają obowiązek wprowadzić „odpowiednie i proporcjonalne środki, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych przez siebie usług” (art. 28 ust. 1 DSA), co wydaje się dalej idącym wymogiem, niż ten wynikający z aktualnego brzmienia art. 3 projektu, przewidującego sam obowiązek identyfikacji tego rodzaju ryzyk. Przede wszystkim jednak art. 28 ust. 1 DSA może być również podstawą działań Koordynatora Usług Cyfrowych podjętych w reakcji na stwierdzone nadużycia w tym obszarze. Biorąc to wszystko pod uwagę, wydaje się, że jeśli chodzi o największe platformy i wyszukiwarki, na gruncie obowiązujących regulacji istnieje już analogiczny obowiązek dokonywania przez nie analizy ryzyka (przy czym przewidziany w DSA mechanizm oceny ryzyka jest znacznie bardziej kompleksowy – wiąże się z koniecznością wprowadzenia środków ograniczających	dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			stwierdzone ryzyka, przeprowadzenia niezależnego audytu etc.). Obowiązujące prawo przewiduje ponadto pewne narzędzia umożliwiające reagowanie na zagrożenia dla małoletnich także na mniejszych platformach. Odrębnym zagadnieniem jest problem ze skutecznym egzekwowaniem ww. obowiązków, jednak wprowadzenie projektowanego art. 3 w żadnej mierze tej kwestii nie rozwiąże. Dodatkowo obowiązek z art. 3 nie obejmuje dostawców stron internetowych oferujących materiały pornograficzne (których dotyczy art. 4 projektu ustawy). W praktyce więc art. 3 nie wniesie w zasadzie nic nowego w odniesieniu do działalności podmiotów, które są głównym źródłem ekspozycji małoletnich na tzw. szkodliwe treści, natomiast nałoży dodatkowy obowiązek na bardzo szeroką grupę podmiotów, która w zdecydowanej większości tego rodzaju zagrożeń w ogóle nie generuje, przy jednocześnie niejasnych korzyściach, na które miałyby się przełożyć realizacja tego wymogu (ponieważ samo dokonanie oceny ryzyka nie zwiększa poziomu ochrony).	
73.	Art. 3	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Choć Stowarzyszenie Twoja Sprawa skupia się głównie na ochronie dzieci przed pornografią, pozwalamy sobie odnieść się do pojęcia treści szkodliwych innych niż treści pornograficzne. Zdajemy sobie sprawę z nieostrości tego pojęcia. Sądzymy, że obecnie ustawa idzie za daleko, ponieważ nakłada na przedsiębiorców obowiązki w sytuacjach niejasnych i dyskusyjnych. Jeżeli w toku prac sejmowych lub rządowych nie uda się ograniczyć tego pojęcia do jasno sprecyzowanych treści, uważamy, że tę część projektu należy usunąć.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
74.	Art. 3	Save the Children	Zwracamy uwagę na brak regulacji, co dzieje się z przeprowadzoną analizą ryzyka poza jej udokumentowaniem. Czy usługodawca ma obowiązek informowania o niej użytkowników (podobnie jak w kwestii przetwarzania danych)? Zalecamy również wprowadzenie obowiązku stworzenia wersji przyjaznej dzieciom, która zawierałaby informacje o tym, gdzie dziecko może szukać pomocy w przypadku zetknięcia się z takimi treściami lub doświadczenia przemocy przez internet. Taki komunikat powinien zawierać również opcję jego automatycznego tłumaczenia na inne języki.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
75.	Art. 3	Save the Children	Ustanowienie regularności prowadzenia analizy co 24 miesiące wydaje się być niewystarczające i nie odpowiadające na tempo z jakim rozwija się internet, a co za tym idzie, pojawiające się kolejne	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ryzyka. Postulujemy zwiększenie częstotliwości analizy do 6 miesięcy.	analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
76.	Art. 3	Izba Gospodarki Elektronicznej	Relacja pojęć treści szkodliwych w rozumieniu Ustawy i treści nielegalnych na podstawie Aktu o usługach cyfrowych Pojęcie treści szkodliwych nie zostało zdefiniowane w Ustawie, choć art. 3 ust. 1 nakłada na usługodawców obowiązek przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych. Z wypowiedzi Ministerstwa Cyfryzacji wygłoszonej podczas wystuchania publicznego dotyczącego projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w Internecie (UD179) dnia 12 marca 2025 r. wynika, że obecnie trwają prace w Ministerstwie Sprawiedliwości i Ministerstwie Edukacji nad przygotowaniem definicji treści szkodliwych, która miałaby zostać wprowadzona do Ustawy. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Cyfryzacji wprowadzenie definicji jest konieczne i nie stoi w kolizji z	Uwaga częściowo wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 (dalej: DSA, Akt o usługach cyfrowych), ponieważ Akt o usługach cyfrowych odnosi się do treści nielegalnych, które dotyczą tylko przestępstw. W istocie tak nie jest, ponieważ pojęcie treści nielegalnych w rozumieniu DSA jest dużo szersze i nie ogranicza się jedynie do treści, które byłyby kwalifikowane jako przestępstwo. W art. 2 lit h) DSA umieszczono legalną definicję pojęcia nielegalnych treści, zgodnie z którą nielegalne treści oznaczają informacje, które same w sobie lub przez odniesienie do działania, w tym sprzedaży produktów lub świadczenia usług, nie są zgodne z prawem Unii lub z prawem jakiegokolwiek państwa członkowskiego, które jest zgodne z prawem Unii, niezależnie od konkretnego przedmiotu lub charakteru tego prawa. Wskazuje się, że pojęcie treści nielegalnych oznacza informacje, niezależnie od ich formy, które zgodnie z obowiązującym prawem są same w sobie nielegalne, takie jak nielegalne nawoływanie do nienawiści, jak i mogą to być również informacje odnoszące się do działań nielegalnych, np. przedstawienie dzieci w sytuacjach niegodziwego traktowania w celach seksualnych. Innymi przykładami wymienionymi w motywie 12 DSA są: bezprawne udostępnianie prywatnych obrazów bez zgody, cyberstalking, sprzedaż produktów niespełniających wymogów lub podrobionych, sprzedaż towarów lub świadczenie usług z naruszeniem prawa ochrony konsumentów, nieuprawnione wykorzystanie materiałów chronionych prawem autorskim, nielegalne oferowanie usług zakwaterowania lub nielegalna sprzedaż żywych zwierząt. Niezgodność z przepisami może dotyczyć również klauzul generalnych odwołujących się do norm moralnych i społecznych, takich jak zasady współżycia społecznego czy dobre obyczaje. Jeśli dana informacja lub związane z nią działanie narusza te normy, stanowi jednocześnie naruszenie przepisu prawa, który je zawiera. Co więcej, przymiot treści nielegalnych może wynikać także z tego,	różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka. Uwaga częściowo nieuwzględniona Projekt jest zgodny z prawem unijnymi. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			że określone informacje są kierowane do małoletnich, choć jest to niezgodne z przepisami. Zatem definicja pojęcia nielegalnych treści jest świadomie ujęta szeroko i odnosi się do sprzeczności samych treści lub związanego z nimi działania, z szeroko rozumianymi przepisami prawa, w tym zawartymi w nich klauzulami generalnymi np. klauzulą dobrych obyczajów. Znaczenie pojęcia nielegalnych treści nie ogranicza się tylko do działań stanowiących przestępstwo. Z tego powodu niejasna jest relacja pojęcia „treści szkodliwych” regulowanych w Ustawie do pojęcia „treści nielegalnych” w rozumieniu DSA. Zdaniem e-Izby brak spójności w tych definicjach może prowadzić do trudności w implementacji i egzekwowaniu przepisów.	
77.	Art. 3	Izba Gospodarki Elektronicznej	Analiza ryzyka w stosunku do treści szkodliwych Na podstawie art. 3 ust. 1 Ustawy usługodawca jest zobowiązany do przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletnim dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez niego usług drogą elektroniczną. Jednak Projekt Ustawy nie precyzuje kryteriów, według których należy analizować okoliczności wskazane w Ustawie w art. 3 ust. 2. Nie określono również znaczenia i konsekwencji przeprowadzonej analizy ryzyka, a tym samym nie sprecyzowano jej celu. Ponadto upoważnienie ustawowe dla Ministra właściwego do spraw informatyzacji obejmuje jedynie możliwość wydania zaleceń określających szczegółowe wymagania dotyczące analizy ryzyka, a nie obowiązek ich wydania. W rezultacie szeroka grupa usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną pozostaje bez wytycznych dotyczących ustalania kryteriów oceny ryzyka. Nie przedstawiono rekomendacji ani metodologii, które przedsiębiorcy mogliby przyjąć jako wzorzec do opracowywania analizy ryzyka dotyczącej prawdopodobieństwa wystąpienia treści szkodliwych.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		W efekcie to na e-przedsiębiorcach spoczywa obowiązek określenia właściwych metod przeprowadzania analizy. Podczas wystuchania publicznego 12 marca 2025 r. Ministerstwo Cyfryzacji zwróciło uwagę, że przenoszenie ryzyka na przedsiębiorców nie jest nowym zjawiskiem – przykładowo nadawcy treści erotycznych muszą kodować przekaz, a nadawcy telewizyjni mogą emitować treści szkodliwe dopiero po godz. 22:00. Jednak w tych przypadkach obowiązują jasne kryteria możliwe do wdrożenia. Tymczasem w odniesieniu do treści szkodliwych, których relacja do treści nielegalnych nie jest jednoznaczna, oraz treści pornograficznych, które są różnie interpretowane w zależności od kontekstu, brak określenia celu i konsekwencji przeprowadzania analizy ryzyka sprawia, że wdrożenie takiego obowiązku będzie dla przedsiębiorców problematyczne. Dodatkowe wątpliwości budzi relacja art. 3 Ustawy do art. 34 DSA, który nakłada na dostawców bardzo dużych platform internetowych oraz bardzo dużych wyszukiwarek internetowych obowiązek analizy ryzyka systemowego wynikającego z projektu lub funkcjonowania ich usług i powiązanych systemów. W art. 34 ust. 1 DSA określono rodzaje ryzyka systemowego, które platformy powinny uwzględniać, w tym ryzyko rozpowszechniania treści nielegalnych. Platformy zobowiązane do analizy ryzyka mogą swobodnie dobierać metody i środki jego oceny, kierując się kryteriami i okolicznościami wskazanymi w art. 34 ust. 1 i 2 DSA. Podobieństwo art. 3 Ustawy do art. 34 DSA dostrzega także projektodawca, powołując się w uzasadnieniu Projektu Ustawy na tę regulację. Zdaniem e-Izby nie jest jednak jasne, jaka jest relacja tych przepisów, a istnieje prawdopodobieństwo, że regulacja krajowa wkracza w obszar objęty zakresem DSA. Przedsiębiorcy sektora e-commerce nie mają również pewności, czy zobowiązane	W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podmioty muszą sporządzać dwie odrębne analizy ryzyka – jedną na podstawie Ustawy, a drugą zgodnie z DSA – oraz według jakiej metodologii powinna być opracowana analiza wynikająca z Ustawy. Wątpliwość tę pogłębia opisana w pkt 1 wątpliwość dotycząca relacji pojęć „treści szkodliwych” oraz „nielegalnych treści”. W związku z tym postulujemy usunięcie z Ustawy obowiązku analizy ryzyka dotyczącego treści szkodliwych ze względu na brak jasnych kryteriów oceny, nieokreślone konsekwencje uzyskania określonych wyników analizy oraz potencjalny konflikt z regulacjami Aktu o usługach cyfrowych.	
78.	Art. 4	Mastercard	Ustawa powinna wymagać ciągłej, a nie tylko jednorazowej weryfikacji wieku [Art. 4] Uszczelnienie wymogu: Proponujemy, aby w Artykule 4 określającym obowiązek weryfikacji wieku zapisać, że weryfikacja wieku poszczególnych użytkowników powinna odbywać się regularnie, np. w comiesięcznych odstępach. Pozwoliłoby to na ograniczenie możliwości handlu danymi osobowymi, które po jednorazowym wykorzystaniu dawałyby nieograniczoną możliwość korzystania z dostępu do treści pornograficznych w internecie. Propozycja zmiany w ustawie: Uzupelnienie artykułu 4: Art. 4. 1. Usługodawca oferujący dostęp do treści pornograficznych stosuje ciągłą weryfikację wieku uniemożliwiającą dostęp do tych treści przez małoletnich.	Uwaga nieuwzględniona Weryfikacja wieku odnosi się do próby dostępu do treści w danym momencie, w związku z czym nie ma charakteru ciągłego. Dostawca powinien dostosować zasady stosowanej weryfikacji wieku w zależności od zawartości strony, jej interfejsu i charakteru.
79.	Art. 4	IAB Polska	Dostęp do treści pornograficznych Zgodnie z art. 4 ust. 1 Projektu weryfikację wieku uniemożliwiającą dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich ma obowiązek stosować usługodawca „oferujący” dostęp do takich treści. Określenie „oferujący” pojawia się w tym miejscu Projektu oraz w art. 3 ust. 4 pkt 2. W innych przepisach Projektu mowa jest o „umożliwianiu” dostępu. W ocenie IAB Polska regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu	Uwaga częściowo uwzględniona Zamieniono wyrażenie „oferujący dostęp do treści pornograficznych” na „umożliwiający dostęp do treści pornograficznych”. Celem zapewnienia optymalnej ochrony małoletnich nie jest zasadne wprowadzenie dodatkowych wyłączeń.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Zgodnie z art. 4 Projektu usługodawca umożliwiający dostęp do treści pornograficznych ma obowiązek stosowania weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do tych treści przez małoletnich. Owa weryfikacja ma stanowić „mechanizm mający na celu ustalenie pełnoletności usługobiorców, z wyłączeniem metod biometrycznych i samodzielnej deklaracji wieku”. Zwracamy uwagę, że obowiązek ten – w jego aktualnej formie – może stanowić dla usługodawców podstawę do śledzenia zachowań użytkowników i domagania się od nich danych osobowych. Co prawda w art. 4 ust 2 Projektu zakazano wykorzystywania danych zebranych na potrzeby weryfikacji wieku w innych celach, jednak egzekwowanie tego zakazu może być utrudnione, a nawet niemożliwe, w przypadku podmiotów zagranicznych. Niezależnie od powyższego chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na rozwiązania samoregulacyjne, które dostępne są już na rynku i które oferują skuteczne mechanizmy zabezpieczające przed dostępem małoletnich do treści dla nich nieodpowiednich. Takim przykładem jest Kodeks dobrych praktyk ws. szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie. Kodeks powstał jeszcze w 2014 r., zaś w 2022 r. dokonywaliśmy jego aktualizacji. Celem tego kodeksu było określenie szczegółowych warunków, jakim odpowiadać mają zabezpieczenia techniczne lub inne odpowiednie środki, mające na celu ochronę małoletnich przed odbiorem audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 4 Ustawy o radiofonii i telewizji tj. audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających	Jednocześnie projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne i w stosowaniu prawa w zakresie ochrony małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc. Warto podkreślić, że Kodeks był przygotowywany przy ścisłej współpracy z KRRiT i podlega regularnym audytom, w ramach których osiąga praktycznie 100% pozytywną ocenę skuteczności. Zachęcamy zatem do przyjrzenia się ww. rozwiązaniom. W naszej ocenie są one praktyczne, efektywne, i zdecydowanie łatwiejsze do ewentualnych zmian i aktualizacji niż rozwiązania regulacyjne.	
80.	Art. 4	Internet Society Poland Chapter	Naszym zdaniem, wbrew podstawowym zasadom prawa, znanym od czasów starożytnego Rzymu (<i>impossibilium nulla obligatio est</i>) artykuł ten nakłada obowiązek który jest niemożliwy do spełnienia. Żadne znana metoda weryfikacji wieku, nie jest w stanie “uniemożliwić” dostępu do treści przez małoletnich. Niektóre są jedynie skuteczniejsze od innych, ale żadna nie gwarantuje, że małoletni jednak nie będą do tych treści mieć dostępu w <i>pewnym zakresie</i>. Wydaje się, że projektodawcy zdają sobie z tego sprawę i uzasadnienie trafnie wskazuje, że chodzi tu o “ograniczenie” lub “utrudnienie” dostępu małoletnim. Mimo to obowiązek sformułowany w tym przepisie jest absolutnie bezwzględny co do osiągnięcia celu, a nie tylko wymagający podjęcia działań zgodnie z pewnym standardem staranności. W zestawieniu z treścią pozostałych przepisów (art. 5 to jedynie “zalecenia”) wydaje się to potencjalną pułapką na przedsiębiorców, których w sposób uznaniowy będzie można okładać karami za niewywiązanie się ze “skutecznego” uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych. Należy przepis przeformułować tak, aby jasne było, że usługodawca ma obowiązek wprowadzenia określonych rozwiązań, a nie skutku w postaci całkowitego braku dostępu przez małoletnich. Mając na uwadze definicję danych osobowych zawartą w RODO wydaje się, że ust. 2 jest jedynie próbą zamaskowania nieuchronnej potrzeby zbierania dodatkowych danych na potrzeby weryfikacji	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z przepisami projektu ustawy wprowadzone metody weryfikacji wieku będą wykluczały mniej wiarygodne metody sprawdzania pełnoletniości, tj. np. oparte na samodeklaracji czy szacowaniu wieku. Celem przepisów jest ograniczenie dostępu małoletnich do treści pornograficznych, zatem istotne jest osiągnięcie efektu skali i zmniejszenie liczby przypadków takiego dostępu, przede wszystkim nieintencjonalnego. W zakresie przepisu o przetwarzaniu danych osobowych, celem jest zakazanie wykorzystywania przepisów projektowanej ustawy jako podstawy przetwarzania danych w innych celach niż weryfikacja wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wieku użytkowników. Wydaje się wręcz logiczną niemożliwością, aby dodanie do rekordu klienta danej “wiek” nie stanowiło dodatkowego zebrania danych osobowych. Postulujemy usunięcie tego przepisu. Obecnie dostępne technologie, w szczególności platformy ePUAP i mObywatel umożliwiają oprogramowaniu zapytanie, czy użytkownik jest pełnoletni czy nie, lub czy ma ponad 16 lat. Żadne inne informacje o użytkowniku nie muszą być udostępniane przedsiębiorcy, którego ustawa zobowiązuje do weryfikacji wieku. Przepis ust. 1 powoduje konfuzję co do charakteru wydawanych przez Ministra “zaleceń” - z uzasadnienia wiemy, że są niewiążące, ale treść przepisu stanowi, że weryfikacja wieku “musi” spełniać te warunki. W zestawieniu z pozostałymi przepisami rodzi to poważne wątpliwości, co do zakresu i jasności obowiązków spoczywających na adresatach tych norm.	
81.	Art. 4	Fundacja Panoptikon	Brak jasno określonego kręgu usługodawców zobowiązanych do wprowadzenia mechanizmu weryfikacji wieku Z kluczowe uznajemy to, aby ustawa jasno określała, którzy usługodawcy i w jakich okolicznościach będą zobowiązani do wprowadzenia mechanizmu weryfikacji wieku. W naszej ocenie zaproponowane przepisy są w tym zakresie nieprecyzyjne, a sposób sformułowania kręgu adresatów ww. obowiązku – zbyt szeroki. W projekcie posłużono się określeniem „usługodawców oferujących dostęp do treści pornograficznych” (art. 4 ust. 1), a także zamiennie – jak się wydaje szerszym pojęciem - „domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku” (art. 6 ust.1). O ile nie budzi większych wątpliwości to, że pojęcia te obejmują serwisy, które opierają swoją działalność na rozpowszechnianiu pornografii, nie jest jasne, czy odnoszą się także do innych stron internetowych, na których takie materiały mogą pojawić się incydentalnie, często wbrew deklarowanym intencjom ich właścicieli oraz stanowią niewielką część treści względem	Uwaga częściowo uwzględniona Zamieniono wyrażenie „oferujący dostęp do treści pornograficznych” na „umożliwiający dostęp do treści pornograficznych”. Uwaga nieuwzględniona w pozostałym zakresie. W celu zapewnienia optymalnej ochrony małoletnich proponuje się niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych, które mogłyby skutkować nierównym poziomem ochrony.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wszystkich publikowanych tam materiałów. Trudno więc określić na gruncie tak sformułowanego przepisu, w jakim zakresie obowiązek ten odnosi się chociażby do wielkich platform społecznościowych, mniejszych platform, takich jak np. „Wykop.pl” czy wszelkich stron hostujących treści zamieszczane przez użytkowników, w tym np. internetowych stron prasy zawierających sekcję komentarzy. Choć nie są to witryny nakierowane na dystrybucję treści pornograficznych, mogą stać się kanałem rozpowszechniania takich materiałów na skutek zamieszczania tego typu publikacji przez osoby trzecie. Jeśli intencją projektodawcy jest to, aby wszystkie tego rodzaju serwisy wprowadziły weryfikację wieku, takie rozwiązanie budzi istotne wątpliwości z perspektywy zgodności z zasadą proporcjonalności. W naszej ocenie krąg adresatów ww. obowiązku powinien zostać ograniczony do głównych kanałów dostępu dzieci do pornografii (znane nam analizy sugerują, że są to przede wszystkim platformy, które specjalizują się w dystrybucji treści pornograficznych). Ewentualnie art. 4 powinien przynajmniej jasno wykluczać z ww. kręgu tych usługodawców, którzy intencjonalnie, co do zasady, nie zamieszczają czy nie dopuszczają publikacji tego rodzaju treści oraz podejmują adekwatne działania mające na celu chronić małoletnich na wypadek, gdyby zostały one jednak rozpowszechnione za pośrednictwem ich serwisów przez osoby trzecie.	
82.	Art. 4	Osoba fizyczna #2	Art. 4 ust. 2 nie może skutecznie chronić prywatności. Art. 4 ust. 2 proponowanej ustawy nie jest odpowiedzią na zagrożenie dla prywatności, jakie-ta ustawa wprowadza. Napisanie „mogą być wykorzystywane tylko w tym celu” nie gwarantuje niczego. Szczególnie przy braku możliwości realnego egzekwowania tego przepisu. Treść art. 4 ust. 2 byłaby adekwatna w XIX wieku. Analogia do okazania dokumentu tożsamości stojącej na wejściu do jakiegoś	Uwaga wyjaśniona Projekt ustawy nie przewiduje sztywnego rozwiązania technicznego w zakresie weryfikacji wieku, przewidując neutralność technologiczną i dowolność w wykorzystanych mechanizmach, pod warunkiem zapewnienia, że skutecznie zapewniają one ochronę

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			lokalu osobie, a zdaje się ona przyświeca omawianemu artykułowi, ma się nijak tak do świata cyfrowego, jak i do współczesnych naruszeń prywatności. Najbardziej podstawowa wada, który dotyczy art. 4 ust. 2, to łatwość jego ominięcia. Tak wielka, że większość usługodawców ominie ten artykuł nawet nie chcąc tego. Żeby weryfikacja wieku była użyteczna, konieczne jest założenie konta (lub podobna metoda identyfikacji). Wiąże się to z przymusową akceptacją polityki prywatności serwisu, połączoną z brakiem możliwości stosowania technicznych środków ochrony prywatności. Tym samym sam proces oznacza uzyskanie zgody na przetwarzanie danych, które miały być chronione przed przetwarzaniem. Ponadto dane, o których mowa w art. 4, generalnie nie stanowią żadnej wartości. Może poza kradzieżą tożsamości, ale należy wątpić, by osoby kradnące tożsamość obawiały się konsekwencji naruszenia art. 4. Dla większości pozostałych podmiotów mają one blisko zerową wartość. Gigantyczną wartość ma natomiast sama identyfikacja osoby. „Identyfikacja” nie oznacza ustalenia imienia i nazwiska, ale zlokalizowania w zbiorze danych. To jest kluczowa wartość na rynku handlu prywatnością. I przed tym zagrożeniem proponowana ustawa nie tylko nie chroni, ale wręcz je potęguje i jednocześnie odbiera ludziom możliwość ochrony stosownymi rozwiązaniami technicznymi. Co, trochę ironicznie, zwiększy dochody serwisów pornograficznych.	małoletnich oraz wykluczenia samodeklaracji, biometrii oraz metod szacowania wieku. W zakresie przepisu o przetwarzaniu danych osobowych, celem tego przepisu jest zakazanie wykorzystywania przepisów projektowanej ustawy jako podstawy przetwarzania danych w innych celach niż weryfikacja wieku. Pod względem ochrony danych osobowych obowiązują ogólne przepisy w tym zakresie.
83.	Art. 4	Meta	Wreszcie, w odniesieniu do wymogów związanych z weryfikacją wieku, rozumiemy, że ograniczają się one w treści ustawy do dostawców stron zawierających treści pornograficzne. Uważamy, że należy podtrzymać ten wąski zakres, i jednocześnie wierzymy, że aby efektywnie zaadresować kwestię weryfikacji wieku w	Uwaga nieuwzględniona Niezależnie od procenta osób małoletnich korzystających z telefonów w porównaniu do małoletnich korzystających z komputerów, nie jest zasadne różnicowanie sytuacji

(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		odniesieniu do sektora usług komunikacji elektronicznej, potrzebna jest dedykowana regulacja na poziomie UE. Biorąc pod uwagę widoczne w badaniach silne korzystanie młodych z internetu za pośrednictwem smartfona, a znacznie rzadziej komputera, uważamy, że weryfikacja wieku powinna odbywać się już na poziomie systemu operacyjnego (OS), tak aby dziecko i rodzic dokonując zakupu smartfona już wtedy zadeklarowali przy pierwszym uruchomieniu urządzenia wiek dziecka. Z tej informacji powinny zaś potem korzystać sklepy z aplikacjami, dostosowując ofertę aplikacji do wieku użytkownika danego telefonu. Jedynie takie rozwiązanie zapewnia jednakowo wyśrubowane wymagania dla wszystkich dostawców aplikacji, z których korzystać mogą nieletni na swoich urządzeniach, a także jednolite podejście do weryfikacji wieku na wszystkich rynkach unijnych. Gdy nastolatek chce pobrać aplikację, system operacyjny lub sklep z aplikacjami powinien być zobowiązany do powiadomienia rodziców, aby mogli zdecydować, czy chcą zatwierdzić dane pobranie, podobnie jak wtedy, gdy rodzice są powiadamiani, gdy ich nastolatek próbuje dokonać zakupu. Zdajemy sobie sprawę, że bycie na bieżąco z każdą nową funkcją i produktem w każdej aplikacji może być przytłaczające dla rodziców - na przykład w Stanach Zjednoczonych przeciętny nastolatek korzysta z 44 aplikacji na swoim telefonie. Umieszczenie punktu zatwierdzania pobrania aplikacji w systemie operacyjnym lub sklepie z aplikacjami upraszcza proces weryfikacji i wykorzystuje opcjonalne systemy zatwierdzania, które już teraz stosowane są przez sklepy z aplikacjami. Dzięki temu rozwiązaniu rodzice mogą również łatwo zweryfikować wiek swojego nastolatka, co pomaga aplikacjom umieszczać nastolatków w doświadczeniach odpowiednich dla ich wieku. Co więcej, ponieważ rodzice już dostarczają dane dotyczące wieku do sklepów z aplikacjami, gdy kupują telefon nastolatka i zakładają jego konto, pozwala to uniknąć udostępniania wrażliwych	użytkowników w zależności od urządzenia, z którego korzystają. Dodatkowo wprowadzenie obowiązku weryfikacji wieku wyłącznie po stronie kilku, określonych dostawców, którzy obecnie już wykazują się znacznym zasięgiem na rynku, doprowadzi do nieproporcjonalnej centralizacji kontroli i dalszego umocnienia pozycji tych usługodawców, co nie jest zgodne z celem projektowanej ustawy.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			informacji, takich jak dane identyfikacyjne, wielu aplikacjom w celu osiągnięcia tego samego rezultatu. Meta uważa, że potrzebne są wspólne standardy branżowe dotyczące tego, co jest odpowiednim doświadczeniem dla danego wieku: standardy, na których rodzice mogą polegać w świecie, gdzie różne platformy mają różne zasady i procesy. Wbudowane zabezpieczenia powinny obowiązywać w równym stopniu we wszystkich aplikacjach, z których korzystają nastolatki, w szczególności w aplikacjach społecznościowych. Podobnie jak w przypadku Kont dla Nastolatków – obowiązkowej aktualizacji produktowej zapewniającej bezpieczeństwo i pozytywne doświadczenia dla kont nieletnich, którą wkrótce zakończymy wdrażać w UE – określone aplikacje powinny być zobowiązane do oferowania narzędzi nadzoru rodzicielskiego, w tym możliwości ustalania przez rodziców dziennych limitów czasowych. Potrzebujemy również branżowych standardów wokół rodzajów treści, które są odpowiednie dla danego wieku, tak jak ma to miejsce w przypadku innych mediów, jak filmy i gry wideo. Aby metody te były skuteczne, powinny obejmować rozwiązania ogólnounijne i branżowe, w których wszystkie aplikacje są utrzymywane na tym samym spójnym poziomie, a każda młoda osoba w UE korzysta z tej samej ochrony. Jeśli cała branża będzie współpracować w celu zapewnienia bezpiecznych, dostosowanych do wieku doświadczeń, możemy pomóc młodym ludziom w unikaniu korzystania z aplikacji, które są znacznie mniej bezpieczne niż te, które zainwestowały w odpowiednie dla ich wieku zabezpieczenia i doświadczenia.	
84.	Art. 4	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Naszym zdaniem wyjaśnienia i doprecyzowania wymaga art. 4 ust. 1 projektu ustawy, który stanowi, że „<i>usługodawca oferujący dostęp do treści pornograficznych stosuje weryfikację wieku umożliwiającą dostęp do tych treści przez małoletnich</i>”. Pojawia się pytanie, czy sformułowanie „oferujący dostęp do treści pornograficznych”	Uwaga uwzględniona Zamieniono wyrażenie „oferujący dostęp do treści pornograficznych” na „umożliwiający dostęp do treści pornograficznych”, celem wyraźnego objęcia

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			oznacza dostawcę treści, czy również podmioty świadczące usługi pośrednie (niezależnie czy stosuje się do nich DSA, czy też nie). Należy zastanowić się, jak ewentualne zawężenie kręgu podmiotów wpłynie na ochronę dzieci.	obowiązkiem również podmioty świadczące usługi pośrednie.
85.	Art. 4	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Dodanie do art. 4 ust. 1 projektu po słowach „treści pornograficznych” przecinka oraz słów „które stanowią istotną część zawartości strony, do której prowadzi dana domena”. Projekt rządowy w obecnej postaci, określając zakres adresatów nowych regulacji, poprzestaje na ogólnym sformułowaniu „umożliwianie dostępu do treści pornograficznych”. Nie zawiera zatem żadnej dodatkowej przesłanki kwalifikacyjnej, będąc skierowanym w istocie wobec niezwykle szerokiego kręgu podmiotów. W odróżnieniu od projektu obywatelskiego czyni go to podatnym na interpretację rozszerzającą, a nie zawężającą. W przytoczonej wyżej opinii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, jednym z zarzutów wobec projektu obywatelskiego jest doprecyzowanie w nim (art. 2 pkt 2) w drodze przesłanki kwalifikacyjnej, że „podmiotem udostępniającym treści pornograficzne” można określać dany podmiot wyłącznie „o ile treści pornograficzne stanowią istotną część zawartości strony, do której prowadzi ta domena”. Biuro twierdzi, jakoby „nieprecyzyjność tego sformułowania może wywołać szereg wątpliwości interpretacyjnych, co może powodować negatywny skutek prawny w postaci braku możliwości precyzyjnego ustalenia zakresu podmiotowego stosowania ustawy”. W dalszej części opinii trafnie zauważa jednak, że „treści pornograficzne pojawiają się nie tylko na stronach, które miałyby być objęte weryfikacją wieku, ale również w powszechnie dostępnych wyszukiwarkach, na Instagramie, TikToku, X czy Reddicie – zarówno w publicznie dostępnych przestrzeniach, jak i na «prywatnych grupach» czy czatach 1:1”. Sformułowanie „istotna część” ma na celu właśnie wyeliminowanie obaw, jakoby wolą	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie wyrażenia „istotnej części strony” względem zawartości strony stanowiącej treści pornograficzne może budzić wątpliwości interpretacyjne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektodawców było zablokowanie dostępu do wyszukiwarek czy mediów społecznościowych, w których treści pornograficzne pojawiają się przygodnie, zresztą wbrew regulaminom tych portali. Co do zasady ograniczają one i zakazują rozpowszechniania treści prezentujących nagość lub czynności seksualne. Zasadnym wydaje się zatem umieszczenie takiego dodatkowego kryterium również w treści projektu rządowego. Wprowadzenie tego kryterium odpowiadałoby również na oczekiwania wyrażane podczas wystuchania publicznego w dniu 12 marca 2025 r. przez przedstawiciela Wikimedia Foundation, pozwalając jednoznacznie określić, że treści edukacyjne i naukowe nie wchodzą w zakres projektowanych regulacji.	
86.	Art. 4	Izba Gospodarki Elektronicznej	Systemy weryfikacji wieku Obowiązek kwalifikowanej weryfikacji wieku wpłynie nie tylko na branżę erotyczną, ale także na inne sektory, w których obowiązują ograniczenia wiekowe, jak sprzedaż alkoholu, leków lub militariów. Wprowadzenie rygorystycznych wymogów wyłącznie dla treści erotycznych może stworzyć wrażenie niespójności prawnej i negatywnie oddziaływać na inne obszary gospodarki. Wiele platform e-commerce już stosuje środki ograniczające dostęp osób niepełnoletnich, a dodatkowe skomplikowane mechanizmy mogą nadmiernie obciążyć przedsiębiorców i klientów. Jeśli weryfikacja wieku będzie wymagana przy każdym wejściu na stronę sklepu erotycznego i konieczna do powtarzania co kilka godzin, stanie się uciążliwa i może doprowadzić do spadku zainteresowania legalnymi platformami. Nowe regulacje tworzą bariery konkurencyjne, ale nie rozwiązują faktycznego problemu dostępu do pornografii online. Koszty wdrożenia mogą przewyższyć korzyści biznesowe, co doprowadzi do dominacji podmiotów zagranicznych, które nie obawiają się egzekucji przepisów. W efekcie obecność polskich e-przedsiębiorców na rynku może zmniejszyć się, a	Uwaga wyjaśniona Projekt ustawy nie przewiduje sztywnego rozwiązania technicznego w zakresie weryfikacji wieku, przewidując neutralność technologiczną i dowolność w wykorzystanych mechanizmach, pod warunkiem zapewnienia, że skutecznie zapewniają one ochronę małoletnich oraz wykluczenia samodeklaracji, biometrii oraz szacowania wieku. Jeżeli zasady przyznawania kart debetowych są analogiczne do kart kredytowych, tzn. są dostępne dla osób pełnoletnich lub na ich podstawie można określić precyzyjnie pełnoletniość jej posiadacza, należy uznać kartę debetową jako adekwatny sposób weryfikacji wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

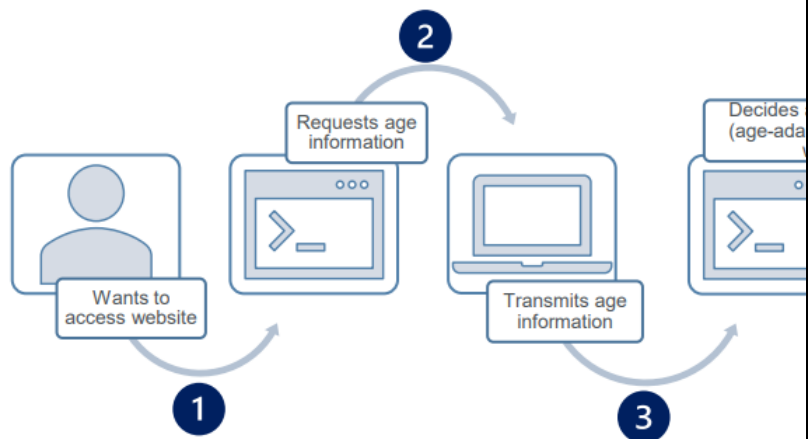
			ograniczenie dostępu niepełnoletnich do treści pornograficznych pozostanie nieskuteczne. Odnosząc się do metod weryfikacji wieku, zdaniem e-Izby w systemach weryfikacyjnych warto uwzględnić karty płatnicze, a nie tylko kredytowe. Organizacje płatnicze są w stanie skutecznie potwierdzić pełnoletność posiadacza kart debetowych, co zapewnia bezpieczne uwierzytelnienie w sieci. Karty kredytowe są dostępne wyłącznie dla dorosłych, ale stanowią niewielką część rynku – według NBP na koniec września 2024 r. wydano ich tylko 5 mln na 45,9 mln wszystkich kart płatniczych. Ponadto weryfikacja za pomocą kart płatniczych nie wymaga ujawniania tożsamości, co chroni prywatność użytkowników. Dlatego rekomendacje powinny uznawać zarówno karty debetowe, jak i kredytowe za skuteczne narzędzia weryfikacji pełnoletności. Sugerujemy ich uwzględnienie w zaleceniach Ministra Cyfryzacji dotyczących tej kwestii.	
87.	Art. 4-5	Aylo	Zgodnie z art. 4 ust. 1 Projektu Ustawy, usługodawca oferujący dostęp do treści pornograficznych stosuje weryfikację wieku uniemożliwiającą dostęp do tych treści przez małoletnich. Zgodnie z art. 5 ust. 1 Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanym dalej „Prezesem UKE”, i udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej zalecenia, w których określi szczegółowe warunki, jakie musi spełniać weryfikacja wieku, mając na względzie potrzebę zapewnienia skutecznej ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych, uwzględniając możliwości techniczne usługodawców oraz zapewnienie ochrony danych osobowych. Rozumiemy, że Projekt Ustawy reguluje dostęp do treści dla dorosłych w Internecie w taki sposób, że ścisła weryfikacja wieku musi mieć miejsce w momencie uzyskiwania dostępu do danej strony internetowej - aby uniemożliwić dostęp do jakichkolwiek treści dla dorosłych dostępnych na tej stronie. Rozumiemy również, że obowiązek	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne różnicowanie sytuacji użytkowników w zależności od urządzenia, z którego korzystają, mając na uwadze możliwość uzyskiwania dostępu do treści pornograficznych z różnych urządzeń. Dodatkowo wprowadzenie obowiązku weryfikacji wieku wyłącznie po stronie kilku, określonych dostawców, którzy obecnie już wykazują się znacznym zasięgiem na rynku, doprowadzi do nieproporcjonalnej centralizacji kontroli i dalszego umocnienia pozycji tych usługodawców, co nie jest zgodne z celem projektowanej ustawy. Metody oparte na weryfikacji wieku na poziomie strony muszą spełniać ogólne warunki przepisów z zakresu ochrony danych osobowych, w tym RODO, co zapewnia należyłą ochronę tych danych. Ponadto, projektowana ustawa zawiera dodatkowe, szczegółowe wymogi

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		zapewnienia ścisłej weryfikacji wieku w momencie dostępu dotyczy wszystkich operatorów danych stron internetowych, niezależnie od tego, czy operatorzy ci znajdują się w Polsce, czy w jakimkolwiek innym kraju lub regionie, w tym w jakimkolwiek innym państwie członkowskim UE. Opierając się na wieloletnim doświadczeniu Aylo z podobnymi wymogami weryfikacji wieku, można wyraźnie stwierdzić, że każdy system weryfikacji wieku, który ma na celu wprowadzenie rzeczywistej, odczuwalnej różnicy na korzyść małoletnich użytkowników Internetu, musi przeprowadzić weryfikację wieku w znacznie wcześniejszym momencie, a w szczególności już w momencie aktywacji urządzenia lub dowolnego systemu operacyjnego związanego z urządzeniem, tj. urządzenia i jego systemu operacyjnego, za pośrednictwem którego uzyskuje się dostęp do strony przeznaczonej tylko dla dorosłych. Taka wcześniejsza, oparta na urządzeniu, weryfikacja wieku będzie musiała zostać połączona za pomocą Interfejsu Protokołu Aplikacji (API) z witryną z treściami dla dorosłych, która następnie zweryfikuje wiek użytkownika za pomocą weryfikacji wieku, która miała już miejsce na urządzeniu i jego systemie operacyjnym. Taka weryfikacja wieku, która jest powiązana z weryfikacją wieku, która miała już miejsce na poziomie urządzenia, będzie znacznie bardziej użyteczna i skuteczna niż system weryfikacji wieku oparty wyłącznie na witrynie, jak obecnie proponuje się w Projekcie Ustawy. Wynika to z szeregu czynników, w tym: a) Weryfikacja wieku, która jest ograniczona do poziomu strony internetowej, biorąc pod uwagę ilość, lokalizację i pochodzenie stron internetowych, których dotyczy, zawsze będzie niezwykle heterogeniczna, fragmentaryczna i niemożliwa do zarządzania. Rezultatem braku takich równych szans będzie nieuchronne skierowanie ruchu użytkowników w stronę witryn o najniższym poziomie	względem weryfikacji wieku, przez co zapewniona zostanie ochrona danych i prywatności użytkownika.

(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ochrony. Jest to w istocie scenariusz, w którym dążenie do najtańszego i najłatwiejszego rozwiązania prowadzi do obniżenia standardów i jakości, ostatecznie szkodząc nieletnim. b) Publiczne dane z Google Trends oraz ostatnie wyniki badań potwierdzają również, że w obliczu stron internetowych zgodnych z przepisami wymagającymi weryfikacji wieku, użytkownicy szukają innych stron internetowych, a w innych przypadkach rozwiązań wirtualnej sieci prywatnej („VPN”), próbując obejść wszelkie obowiązujące ograniczenia, co pokazuje, że w praktyce przepisy te nie zapewniają skutecznej ochrony małoletnich. c) Weryfikacja wieku na poziomie urządzenia ma udokumentowaną historię technicznej wykonalności, a także akceptacji użytkowników. Wykorzystują one istniejącą infrastrukturę wszystkich głównych systemów operacyjnych, takich jak Apple iOS, Google Android i Microsoft Windows. Wymiana informacji oparta na Interfejsie Przetwarzania Aplikacji może być zwizualizowana w następujący sposób:	

W powyższej wizualizacji osoba małoletnia próbuje uzyskać dostęp do treści dla dorosłych online, a jej wiek jest weryfikowany na poziomie urządzenia. Następnie urządzenie przesyła informacje o wieku do strony internetowej, do której małoletni próbuje uzyskać dostęp. W oparciu o powyższe, strona internetowa decyduje, czy dostęp może zostać przyznany i nie zezwala na dostęp przez małoletniego. Alternatywnie, po przeprowadzeniu weryfikacji wieku na urządzeniu, istnieje również możliwość automatycznego włączenia filtra treści dla dorosłych na danym urządzeniu, co może służyć jako znacznie skuteczniejsza metoda zapobiegania dostępowi małoletniego użytkownika do treści dla dorosłych w całym Internecie.

- d) Szczegółowe informacje na temat skuteczności, wykonalności technicznej, a także wielu zalet systemu weryfikacji wieku opartego na urządzeniach - a także wielu niedociągnięć systemu opartego wyłącznie na stronie internetowej - zostały przedstawione w naszym stanowisku interesariusza skierowanym do Komisji Europejskiej w

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			odniesieniu do planowanych wytycznych UE dotyczących ochrony osób małoletnich w Internecie (zob. w szczególności strony 15 i 16, a także strony 17 i kolejne). Wśród tych niedociągnięć szczególnie wysokie miejsce zajmują uzasadnione obawy o naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych. Obawy te przekładają się następnie na zbyt skomplikowany system weryfikacji wieku oparty na stronie internetowej, który, jak pokazuje doświadczenie, trudno jest wdrożyć w jakikolwiek praktyczny sposób. Należy zauważyć, że wiele innych zainteresowanych stron, które przedstawiły swoje stanowiska na prośbę Komisji Europejskiej o wkład do jej planowanych wytycznych, podziela pogląd, że skuteczna weryfikacja wieku musi rozpocząć się na poziomie urzędu - na przykład stanowisko ARCOM, francuskiego organu regulacyjnego dla tego rodzaju treści medialnych.	
88.	Art. 5	Mastercard	Zalecenia Ministra Cyfryzacji określające warunki weryfikacji wieku powinny uznawać karty debetowe za skuteczną metodę Skuteczność: Na podstawie identyfikatorów kart debetowych organizacje płatnicze są w stanie skutecznie zweryfikować czy jej posiadacz jest pełnoletni i umożliwić mu bezpieczne uwierzytelnienie się w sieci. Rekomendacje brytyjskiego regulatora Ofcom, do których odnosi się Ministerstwo, są w tym zakresie nieprecyzyjne i niestuszenie wskazują, że skuteczną weryfikację gwarantują jedynie karty kredytowe, które są dostępne tylko dla osób pełnoletnich. Wg danych NBP, na koniec września 2024 r. na krajowym rynku wydanych było 45,9 mln kart płatniczych, w tym tylko 5 mln kart kredytowych. Anonimowość: Co ważne, weryfikacja pełnoletności i uwierzytelnienie za pomocą kart płatniczych nie wymagają ujawniania tożsamości posiadacza karty i gwarantują pełną ochronę danych osobowych. Organizacje płatnicze są w stanie	Uwaga uwzględniona przez zmianę treści uzasadnienia. W przypadku, gdy zasady przyznawania kart debetowych są analogiczne do kart kredytowych, tzn. są dostępne dla osób pełnoletnich lub na ich podstawie można określić precyzyjnie wiek posiadacza karty, a w tym przypadku jego pełnoletność, należy uznać kartę debetową jako adekwatny sposób weryfikacji wieku.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			przekazać wydzieloną informację o pełnoletności posiadacza karty bez ujawniania dodatkowych danych, analogicznie do funkcjonalności planowanej w EU Digital Identity Wallet, którą wiceminister Gramatyka wielokrotnie określał jako skuteczne rozwiązanie. Powszechność: Karty debetowe stanowią znaczną większość kart płatniczych wykorzystywanych w Polsce. Ograniczenie możliwości weryfikacji wieku jedynie do kart kredytowych niestusnie pozbawiłoby wielu użytkowników wygodnej i skutecznej metody uwierzytelnienia i potwierdzenia pełnoletności w internecie. Propozycja zmiany w ustawie: Zdajemy sobie sprawę, że zgodnie z koncepcją Ministerstwa wiążące warunki weryfikacji wieku mają wynikać z ogólnej definicji zapisanej w ustawie. W związku z tym, nie proponujemy wpisania kart debetowych i kredytowych wprost do ustawy, ale zdecydowanie sugerujemy uznanie ich za skuteczne metody weryfikacji pełnoletności w zaleceniach, które wyda Minister Cyfryzacji. W przypadku ewentualnego wydania zaleceń w formie wiążącego rozporządzenia, jak proponuje obywatelski projekt dot. weryfikacji wieku procedowany w Sejmie, także będziemy proponować uwzględnienie w nim kart debetowych i kredytowych jako skutecznych narzędzi uwierzytelnienia i weryfikacji pełnoletności w internecie.	
89.	Art. 5	IAB Polska	Szczegółowe warunki, jakie musi spełniać weryfikacja wieku Artykuł 5 ust. 1 Projektu przewiduje określenie szczegółowych warunków jaki musi spełniać weryfikacja wieku, w formie „zaleceń”. Pragniemy wskazać, że wydawanie „zaleceń” nie jest powszechnie przyjętą formą doprecyzowywania obowiązków ustawowych. Postulujemy określenie warunków, jakie musi spełniać weryfikacja wieku, w formie rozporządzenia wykonawczego do ustawy. Takie rozwiązanie pozwoli na przeprowadzenie konsultacji z branżą, a także zapewni zgodność dokumentu z zasadami techniki prawodawczej.	Uwaga częściowo uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń oraz wprowadzono do ustawy dodatkowe, szczegółowe wymogi dla mechanizmów weryfikacji wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

90.	Art. 5	IAB Polska	Zgodnie z art. 5 ust. 3 Projektu przed wydaniem zaleceń, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, Minister właściwy do spraw informatyzacji zwraca się z wnioskiem do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych o wydanie opinii w zakresie zgodności tych zaleceń z przepisami ochrony danych osobowych. Przepisy Projektu nie precyzują jednak, czy opinia Prezesa UODO jest dla Ministra wiążąca i co dzieje się w przypadku wydania przez Prezesa UODO negatywnej opinii. Projekt powinien w naszej ocenie opisywać takie przypadki.	Uwaga wyjaśniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń.
91.	Art. 5	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	[Kwestia konieczności konsultacji zaleceń dotyczących weryfikacji wieku oraz wymagań, jakie musi spełniać analiza ryzyka] Wnosimy o to, aby dokumenty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 Projektu powinny podlegać konsultacjom publicznym. Takie rozwiązanie jest niezbędne biorąc pod uwagę z jednej strony swobody obywatelskie, a z drugiej strony faktyczne możliwości realizacji przyszłych wymagań.	Uwaga wyjaśniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń.
92.	Art. 6	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	Rejestr nazw domen Zgodnie z art. 6 ust. 1 Projektu NASK prowadzi rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W tym zakresie niezbędne jest przekazanie informacji do dostawców usług dostępu do internetu w zakresie technicznej realizacji obowiązku blokowania nazw domen, w tym terminów przekazania dokumentacji technicznej, planowanego terminu testów i wdrożenia oraz sposobów połączenia z rejestrem. Zasadniczy postulat Izby sprowadza się jednak do tego, iż przedsiębiorcy telekomunikacyjni świadczący usługę dostępu do sieci Internet powinni być obowiązani do blokowania dostępu do domen wpisanych do rejestru, z wykorzystaniem istniejącego już procesu i narzędzia, jakim jest rejestr domen	Uwaga nieuwzględniona Założeniem utworzenia odrębnego rejestru jest umożliwienie usługodawcom skutecznej ścieżki odwołania się od podejmowanych przez organy działań oraz składania odpowiednich wyjaśnień, jak i szybkiego reagowania na powstające okoliczności, bez nadmiernego udziału podmiotów trzecich. Uzasadnione jest prowadzenie odrębnego rejestru ze względu na odmienny charakter i specyfikę treści objętych zakresem projektowanej ustawy.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą (art. 15f ustawy o grach hazardowych). Zwracamy uwagę, iż na przestrzeni ostatnich kilku lat szereg ministerstw wystąpiło z projektami ustaw, które zakładały powoływanie kolejnych, „resortowych” rejestrów blokowanych domen internetowych. Konsekwentnie sprzeciwialiśmy się koncepcji budowania kolejnych identycznych rejestrów na potrzeby blokowanych domen internetowych, podkreślając jednocześnie, że jeżeli - pomimo zastrzeżeń przedsiębiorców telekomunikacyjnych - administracja publiczna zamierza wykorzystywać to narzędzie poprzez tworzenie kolejnych, „resortowych” rejestrów, to jedynym racjonalnym rozwiązaniem powodującym optymalne funkcjonowanie procesów z punktu widzenia wszystkich interesariuszy biorących udział w przygotowaniu i udostępnianiu informacji o domenach przeznaczonych do blokowania, a następnie ich ciągłym odczytywaniu i technicznym blokowaniu w sieciach, jest alternatywa w postaci stworzenia jednego, zintegrowanego i centralnie zarządzanego przez instytucję, która profesjonalnie zajmowałaby się jego utrzymaniem i obsługą interakcji ze wszystkimi interesariuszami, rejestru. Konsekwentnie pokazywaliśmy również problemy techniczne, prawne i ekonomiczne jakie wystąpią, jeśli doprowadzimy do powstania więcej niż jednego, ustawowego rejestru blokowanych domen. Dobrym przykładem z przeszłości jest choćby proces legislacyjny projektu ustawy o <i>zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów</i> (UC15), procedowany przez Prezesa UOKiK, w którym pierwotnie zakładano powołanie nowego, zarządzanego przez Prezesa UOKiK rejestru blokowanych domen (niezależnego od rejestru hazardowego). W toku konsultacji publicznych projektu ustawy UC15 UOKiK uwzględnił postulaty i propozycje zgłoszone przez PIIT w zakresie dotyczącym rejestru, co znalazło swoje odzwierciedlenie w kolejnej wersji projektu ustawy, w której	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zrezygnowano z tworzenia kolejnego nowego rejestru, zamiast tego dając Prezesowi UOKiK kompetencję do występowania do Ministra Finansów z wnioskiem o wpisanie wskazanej przez Prezesa UOKiK domeny do istniejącego rejestru hazardowego, zarządzanego przez Ministra Finansów. Wprowadzie finalnie prace nad projektem, z uwagi na wybory parlamentarne, uległy dyskontynuacji, niemniej zwracamy uwagę na praktykę, która była dokonywana w poprzednich latach. Rekomendowana koncepcja jednego rejestru zakłada, że w sensie technicznym będzie działał tylko jeden rejestr, przechowujący zintegrowaną i uporządkowaną informację o zablokowanych domenach, który będzie mógł być zasilany wpisami różnych organów, którym ustawa przyzna kompetencję do dokonywania takich wpisów, zaś operatorzy i przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą zintegrowani z tym rejestrem, aby w sposób automatyczny móc na bieżąco dokonywać odczytu wpisywanych informacji i natychmiast dokonywać odpowiedniej blokady w sieciach. Praktyczna realizacja tej koncepcji opiera się na wykorzystaniu istniejącego już rejestru hazardowego, bez konieczności ingerencji w techniczną stronę funkcjonowania rejestru, z integracją na poziomie legislacyjnym. Pragniemy przypomnieć, iż koncepcja jednego rejestru omawiana była podczas spotkania przedstawicieli kilku izb branżowych (w tym PIIT) z Panem Ministrem Standerskim w dniu 5 lutego 2025 r. Dyskutowaliśmy wówczas szczegółowo o zaletach jednego rejestru, jak też o praktycznych i prawnych problemach wynikających z równoległego funkcjonowania kilku rejestrów blokowanych domen. Jesteśmy przekonani, że nasze postulaty i uwagi spotkały się ze zrozumieniem Pana Ministra. Ponadto, biorąc pod uwagę zainicjowaną przez Premiera RP inicjatywę deregulacyjną, uważamy, że przedstawiona przez izby (w tym PIIT) propozycja doskonale wpisuje się w koncepcję	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			optymalizacji i upraszczania procesów i przepisów, mimo iż projekt ustawy de facto wprowadza kolejne nowe obowiązki dla przedsiębiorców. Rekomendujemy zatem wyposażenie właściwego organu (ministra właściwego do spraw informatyzacji, Prezesa UKE, NASK albo innego właściwego organu) w ustawową kompetencję do występowania do Ministra Finansów z wnioskiem o wpisanie domeny wykorzystywanej do udostępniania treści pornograficznych bez skutecznego mechanizmu weryfikacji wieku do istniejącego rejestru hazardowego, działającego na podstawie art. 15f ustawy o grach hazardowych. Tak wpisana domena zostanie automatycznie zablokowana przez dostawców Internetu w ramach wykonywania bieżącego obowiązku wynikającego z art. 15f ust. 5 ustawy o grach hazardowych, bez konieczności regulowania procesu blokowania w przepisach projektowanej ustawy. Koncepcja ta wymaga wprowadzenia do Projektu przepisu dającemu wybranemu organowi kompetencję do występowania do Ministra Finansów o wpisanie do rejestru hazardowego domen oferujących treści pornograficzne bez wymaganej, skutecznej weryfikacji wieku.	
93.	Art. 6	IAB Polska	Dostęp do rejestru Rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych ma być niedostępny publicznie. Jakkolwiek zrozumiały jest zamiar nieudostępniania małoletnim gotowej „listy” dostępnych dla nich stron z treściami pornograficznymi, ów brak dostępności może ograniczać prawa usługodawców, w szczególności w obliczu przewidywanego powiadamiania abonentów nazwy domeny mającej podlegać wpisowi do rejestru wyłącznie za pośrednictwem „danych kontaktowych abonenta nazwy domeny dostępnych publicznie” (zob. pkt 9 poniżej [pkt 105 tabeli uwag]). Abonent, który został bezpodstawnie wpisany do rejestru, i który – w związku z wystaniem powiadomienia na „dane	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z projektowaną ustawą, domena przekierowywana będzie do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE, zawierającej komunikat informujący o wpisaniu szukanej nazwy domeny do prowadzonego przez NASK rejestru. W zakresie dostępu przedsiębiorców telekomunikacyjnych do rejestru, dostęp ten uregulowany jest analogicznie do ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dostępne publicznie” nie otrzymał powiadomienia o wpisie, nie ma możliwości uzyskania informacji o tym, czy jego domena widnieje w rejestrze. Powoduje to pozbawienie go możliwości obrony jego praw. Zgodnie z art. 6 ust. 5 Projektu rejestr jest dostępny dla dostawców usługi dostępu do internetu. Projekt nie precyzuje jednak w jaki sposób dostawcy otrzymają dostęp do rejestru – a jest to w naszej ocenie kwestia niezwykle istotna, wymagająca uregulowania ustawowego.	W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. Ponadto uzasadnione jest założenie, że dostępne na stronie usługodawcy lub w informacji o domenie informacje kontaktowe powinny stanowić skuteczną możliwość kontaktu z właścicielem domeny.
94.	Art. 6	Internet Society Poland Chapter	Nie jest jasne dlaczego rejestr nie jest publiczny dla polskich użytkowników. Doświadczenie wskazuje, że zostanie on udostępniony na zagranicznych serwerach niedługo po powstaniu.	Uwaga wyjaśniona Jak wskazano w uzasadnieniu, rejestr nie będzie dostępny publicznie celem uniknięcia sytuacji dostarczania użytkownikom gotowej listy z treściami pornograficznymi.
95.	Art. 6	Osoba fizyczna #2	Brak możliwości audytu rejestru domen. Art. 6 ust. 5, wzorując się na podobnym rejestrze dot. m.in. stron oferujących gry hazardowe, zakazuje obywatelom dostępu do rejestru. O ile w pierwszym przypadku można uzasadniać to nielegalnością wymienionych w nim domen dla wszystkich obywateli, o tyle w tym przypadku dotyczy on domen oferujących treści, które są legalne dla większości obywateli Polski. Tym samym niejawnosć tego rejestru nie ma uzasadnienia. Biorąc pod uwagę jak ważną w demokratycznym państwie jest możliwość niezależnego i swobodnego audytu przez obywateli, ust. 5 powinien zostać wykreślone, a rejestr powinien być publicznie dostępny. Niejawność rejestru jest również ułomna ze względu na Art. 11 ust. 2, który pozwala na enumerację znajdujących się w nim domen. Niejawnosć rejestru uniemożliwia też właścicielom domen zorientowanie się, że ich domena jest zablokowana. Powiadomienie wskazane w Art. 10 dotyczy tylko pierwotnego właściciela domeny. Późniejszy nabywca lub, w przypadku wygaśnięcia domeny, nowy	Uwaga nieuwzględniona Jak wskazano w uzasadnieniu, rejestr nie będzie dostępny publicznie celem uniknięcia sytuacji dostarczania użytkownikom gotowej listy z treściami pornograficznymi. Zgodnie z projektowaną ustawą, domena przekierowywana będzie do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE, zawierającej komunikat informujący o wpisaniu szukanej nazwy domeny do prowadzonego przez NASK rejestru.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			właściciel ani nie zostanie powiadomienia, ani nie ma możliwości łatwego ustalenia stanu domeny. Ze względu na brak przeciwwskazań technicznych, relatywnie niewielki jak na rok 2025 rozmiar, oraz zapewnienie możliwie dobrego dostępu — szczególnie właścicieli domen nie będących obywatelami Polski — rejestr powinien być dostępny jako zwykły plik tekstowy (.txt), bez żadnych dodatkowych obostrzeń, umów, zgód, konieczności pobrania oprogramowania (w tym skryptów JavaScript) lub zakładania kont.	
96.	Art. 6	Osoba fizyczna #2	Pominięcie kwestii wygasania i transferu domen. Domeny mogą być transferowane do nowego właściciela, jak również mogą wygasać i zostać ponownie zarejestrowane. Natomiast ustawa zdaje się czynić wpis do rejestru permanentnym do czasu wniesienia sprzeciwu do sądu. Proszę pamiętać, że nowy właściciel domeny — w szczególności rejestrujący ją — może nie być świadom jej wcześniejszego użycia oraz obecności w rejestrze.	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z projektowaną ustawą, domena przekierowywana będzie do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE, zawierającej komunikat informujący o wpisaniu szukanej nazwy domeny do prowadzonego przez NASK rejestru. To wystarczające rozwiązanie do uświadomienia po stronie nowego właściciela domeny, że jest ona zablokowana. Sprzeciw możliwy jest do złożenia w każdym czasie.
97.	Art. 6	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	[Rejestr prowadzony w systemie teleinformatycznym NASK] Zgodnie z art. 6 ust. 6 Projektu Rejestr jest prowadzony w systemie teleinformatycznym, umożliwiającym automatyczne przekazywanie informacji do dostawcy usługi dostępu do internetu. Ustawa ma wejść w życie w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 29). Z tych regulacji nie wynika: 1) skąd przedsiębiorcy telekomunikacyjni pozyskają wiedzę o uruchomieniu systemu; 2) kiedy przedsiębiorcy telekomunikacyjni pozyskają wiedzę o uruchomieniu systemu; 3) w jaki sposób ma nastąpić podłączenie do systemu.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z przepisami obowiązek uruchomienia rejestru staje się aktualny w momencie upływu okresu vacatio legis. Przepisy zostały zredagowane na wzór art. 15f ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, w przypadku którego nie przewidziano odrębnych terminów wejścia w życie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			W tym zakresie wnosimy o rozważanie wprowadzenia mechanizmu (zmodyfikowany art. 37 ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej) o następującej logice: 1) NASK w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy skonsultuje założenia systemu oraz sposób podłączenia się do niego przedsiębiorców telekomunikacyjnych; 2) NASK w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy uruchamia system, o którym mowa w art. 6 ust. 6, i informuje ministra właściwego do spraw informatyzacji o jego uruchomieniu; 3) Minister właściwy do spraw informatyzacji niezwłocznie po otrzymaniu informacji, o której mowa w pkt 2), udostępnia, w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej, informację o uruchomieniu systemu, o którym mowa w art. 6 ust. 6 wraz z warunkami technicznymi określającymi zasady podłączenia; 4) Przedsiębiorcy telekomunikacyjni są obowiązani do podłączenia się do systemu, o którym mowa w art. 6 ust. 6, w terminie 3 miesięcy od dnia udostępnienia przez ministra właściwego do spraw informatyzacji informacji o uruchomieniu tego systemu.	
98.	Art. 6	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	[Kwestia jednego źródła blokowanych nazw domen] Obecnie nie ma jednego centralnego systemu zawierającego nazwy domen, które mają być blokowane. Obecnie takie rejestry działają na podstawie: 1) art. 15f ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych [Rejestr domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą]; 2) art. 20 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1803). Naszym zdaniem zarówno po stronie administracji, jak i przedsiębiorców telekomunikacyjnych najbardziej efektywnym (w	Uwaga nieuwzględniona Założeniem utworzenia odrębnego rejestru jest umożliwienie usługodawcom skutecznej ścieżki odwołania się od podejmowanych przez organy działań oraz składania odpowiednich wyjaśnień, jak i szybkiego reagowania na powstające okoliczności, bez nadmiernego udziału podmiotów trzecich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			tym kosztowo) byłoby stworzenie jednego źródła blokowanych nazw domen.	Uzasadnione jest prowadzenie odrębnego rejestru ze względu na odmienny charakter i specyfikę treści objętych zakresem projektowanej ustawy.
99.	Art. 6	Stowarzysze nie Twoja Sprawa	Prosimy o uwzględnienie postulatu organizacji przedsiębiorców, aby rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku był technologicznie zintegrowany z rejestrem hazardowym, ale ułatwić działania przedsiębiorców. Nie wydaje nam się, że trzeba koniecznie robić to na poziomie ustawowym, ale warto o tej potrzebie przedsiębiorców pamiętać.	Uwaga nieuwzględniona Założeniem utworzenia odrębnego rejestru jest umożliwienie usługodawcom skutecznej ścieżki odwołania się od podejmowanych przez organy działań oraz składania odpowiednich wyjaśnień, jak i szybkiego reagowania na powstające okoliczności, bez nadmiernego udziału podmiotów trzecich. Uzasadnione jest prowadzenie odrębnego rejestru ze względu na odmienny charakter i specyfikę treści objętych zakresem projektowanej ustawy.
100.	Art. 7	IAB Polska	Zgłoszenia domen Artykuł 7 Projektu przewiduje możliwość zgłoszenia przez dowolną osobę lub podmiot nazwy domeny, o której mowa w art. 6 ust. 1 Projektu. Sposób dokonywania owych zgłoszeń ma jednak zostać udostępniony przez Prezesa UKE w formie „informacji” w BIP. W ocenie IAB Polska sposób dokonywania omawianych zgłoszeń powinien zostać uregulowany w ustawie.	Uwaga częściowo uwzględniona W projekcie ustawy wskazano, iż zgłoszenia dokonywane są w formie elektronicznej. Natomiast to Prezes UKE doprecyzuje na stronie BIP szczegółowy sposób dokonywania zgłoszeń, tak aby zapewnić mu elastyczność działania. Określenie tego sposobu na stronie BIP UKE w praktyce będzie miało większą szansę na dotarcie do wielu osób niż w przypadku wskazania tego sposobu w akcie wykonawczym. Należy także umożliwić Prezesowi UKE, jako niezależnemu organowi, określenie najskuteczniejszego sposobu komunikacji z nim przez określone osoby, np. poprzez platformę elektroniczną, adres email, formularze elektroniczne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				Ustawa o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej zawierająca analogiczne regulacje również nie przewiduje szczegółowej regulacji dotyczącej dokonywania zgłoszeń.
101.	Art. 7	Internet Society Poland Chapter	Brak jest delegacji do określenia sposobu i trybu zgłaszania nazw domen do Prezesa UKE. Stwierdzono, że "każdy może zgłosić nazwę domeny i już", co budzi obawy o potencjalne masowe zgłoszenia lub zgłoszenia niejasne, niepełne, przesyłane mailem na różne adresy itd. Jednocześnie nie ma w całej ustawie słowo o możliwości zgłoszenia treści pornograficznych widzianych w aplikacjach mobilnych, lub innych źródłach co rodzi pytanie o źródło "domeny" w takich przypadkach.	Uwaga częściowo uwzględniona W projekcie ustawy wskazano, iż zgłoszenia dokonywane są w formie elektronicznej. Natomiast to Prezes UKE doprecyzuje na stronie BIP szczegółowy sposób dokonywania zgłoszeń, tak aby zapewnić mu elastyczność działania. Określenie tego sposobu na stronie BIP UKE w praktyce będzie miało większą szansę na dotarcie do wielu osób niż w przypadku wskazania tego sposobu w akcie wykonawczym. Należy także umożliwić Prezesowi UKE, jako niezależnemu organowi, określenie najskuteczniejszego sposobu komunikacji z nim przez określone osoby, np. poprzez platformę elektroniczną, adres email, formularze elektroniczne. Ustawa o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej zawierająca analogiczne regulacje również nie przewiduje szczegółowej regulacji dotyczącej dokonywania zgłoszeń. Uwaga nieuwzględniona w pozostałym zakresie. Ponadto zgłoszenie oraz rejestr odnosi się do nazw domen, a zatem takich usług, które opierają się na domenie internetowej.
102.	Art. 9	IAB Polska	Opinia NASK	Uwaga wyjaśniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Zgodnie z art. 9 Projektu przed zgłoszeniem, o którym mowa w art. 6 ust. 2 Projektu, Prezes UKE może wystąpić o wydanie opinii przez NASK w zakresie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 1 projektu. Przepisy Projektu nie precyzują jednak, czy opinia NASK jest dla Prezesa UKE wiążąca i co dzieje się w przypadku wydania przez NASK negatywnej opinii. Projekt powinien w naszej ocenie opisywać takie przypadki.	Zgodnie z przepisem, NASK nie zostanie zobligowany do wydawania wiążących decyzji w zakresie określenia danej treści jako pornograficznej – lecz wykorzystując głęboką wiedzę w zakresie ochrony małoletnich wyda opinię, która stanowić będzie jedną z podstaw do podjęcia decyzji przez Prezesa UKE.
103.	Art. 9	Internet Society Poland Chapter	Nie jest jasne, co projektodawcy uznają za „decyzję pozytywną”, skoro chodzi o ocenę pewnego stanu faktycznego. Czy nie udzielenie w wyznaczonym terminie odpowiedzi oznacza, że jest to pornografia (odp. pozytywna) czy może że jest prawidłowa weryfikacja wieku (odp. pozytywna), a może że NASK zgadza się z przedstawioną przez Prezesa UKE oceną tego stanu faktycznego? Szczególnie kontrowersyjne wydaje się wyznaczenie NASK jako instytucji kompetentnej do oceny, czy coś stanowi treść pornograficzną, szczególnie mając na względzie brak definicji tego zjawiska w samej ustawie. Celowe wydawałoby się w tym zakresie sięgnięcie po opinie ekspertów i badaczy, w tym zajmujących się rozwojem i wychowaniem młodzieży, norm społecznych i percepcją dzieł kultury itd. Warto rozważyć utworzenie wyspecjalizowanego sądu polubownego, podobnego do działającego przy NASK sądu do spraw związanych z przydziałem nazw domen internetowych.	Uwaga częściowo wyjaśniona/częściowo nieuwzględniona Opinia pozytywna oznacza odpowiedź twierdzącą w zakresie celu wydania opinii - zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązków, o których mowa w projektowanej ustawie. W odniesieniu do przepisu umożliwiającego zasięgnięcie opinii NASK w zakresie kwalifikacji treści jako treści pornograficznych należy wskazać na dotychczasowe doświadczenie instytut w tym zakresie. W ramach NASK od 2005 r. funkcjonuje zespół ekspertów – Dyżurnet.pl. Stanowi on punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych treści w internecie, szczególnie związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci, ale również twardej pornografii oraz treści rasistowskich i ksenofobicznych. W ramach funkcjonowania zespołu Dyżurnet.pl oraz na potrzeby aplikacji mOchrona przygotowywane są m.in. rejestry nazw domen, które zawierają treści nielegalne, a także szkodliwe. Z tego powodu ze względu na realizowane

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				przez NASK zadania, NASK zapewni adekwatne wsparcie w zakresie realizowanych przez Prezesa UKE zadań określonych w ustawie. Tym samym nie jest konieczne powoływanie odrębnego, nowego sądu polubownego.
104.	Art. 10	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	W art. 10 ust. 1 projektu po słowach „do treści pornograficznych”, po których następuje przecinek, a przed słowami „mu termin nie dłuższy” wyraz „wyznaczają” winien otrzymać brzmienie „wyznaczając”.	Uwaga uwzględniona
105.	Art. 10	IAB Polska	Powiadomienie abonenta nazwy domeny Przed zgłoszeniem danej domeny do wpisu do rejestru Projekt przewiduje powiadomienie o tym abonenta nazwy domeny. Zgodnie z art. 10 ust. 2 Projektu powiadomienia tego dokonuje się drogą elektroniczną z wykorzystaniem danych kontaktowych abonenta nazwy domeny dostępnych publicznie. Wskazujemy, że wykorzystanie dowolnych dostępnych publicznie danych kontaktowych może prowadzić do nieodebrania takiego powiadomienia przez abonenta, a tym samym pozbawienia go możliwości ochrony jego praw. Trudno powiedzieć na jakiej zasadzie Prezes UKE miałby wybrać które z dostępnych publicznie danych wykorzysta do powiadomienia i w jakich przypadkach mogłoby dojść do uznania, że powiadomienie nie zostało dokonane prawidłowo. Dodatkowo wskazujemy, że w art. 10 ust. 1 pojawił się błąd - po słowach „do treści pornograficznych”, po których następuje przecinek, a przed słowami „mu termin nie dłuższy” powinien pojawić się wyraz „wyznaczając” (a nie „wyznaczają”).	Uwaga uwzględniona w zakresie omyłki pisarskiej, w pozostałym zakresie uwaga nieuwzględniona. W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. .
106.	Art. 10	Internet Society Poland Chapter	Przewidziany tu termin na zgłoszenie wyjaśnień przez adresata zawiadomienia, którym jak wskazano powyżej może być podmiot nie mający nic wspólnego z daną usługą udostępniania treści, jest rażąco krótki. Tak drakońska regulacja nie znajduje żadnego uzasadnienia wagą sprawy i potencjalnymi szkodami, grożącymi w	Uwaga częściowo uwzględniona Zmieniono termin na odniesienie się do informacji Prezesa UKE przez usługodawcę - z 48 godzin na 2 dni robocze.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			przypadku dłuższego niż 48 pozostawiania dostępnej usługi. Należy z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że stanowi to de facto pozbawienie usługodawcy prawa do obrony i jest niezgodne z KPA, prawem przedsiębiorców i Konstytucją RP. W obecnych realiach gospodarki cyfrowej zablokowanie domeny to w praktyce zamknięcie działalności gospodarczej i może oznaczać nie tylko gigantyczne straty, ale po prostu bankructwo danego podmiotu. Co więcej w przypadku pomyłki oznacza też utratę reputacji i zaufania, mając na uwadze planowane wyświetlanie strony informującej o blokadzie z powodu udostępnianej pornografii. Postulujemy wycofanie się z tych przepisów i zapewnienie realnej i adekwatnej do sytuacji możliwości obrony swoich praw przez podmioty zagrożone blokadą domeny. Szczególnie podkreślamy, że wiele domen obsługuje tysiące niezależnych serwisów. Zablokowanie takiej domeny na poziomie rejestratora oznacza olbrzymie koszty uboczne ("collateral damages") dla potencjalnie tysięcy niewinnych usługodawców. Wydaje się, że projektodawcy nie zdają sobie zupełnie sprawy z możliwych strat lub zamykają na to oczy. W takim postępowaniu prawa stron powinny być możliwie równe, podobnie jak terminy. Tymczasem Prezes UKE ma 14 dni na rozpatrzenie odwołania, ale nic nie grozi mu w przypadku przekroczenia tego terminu, co w praktyce zdarza się urzędom administracji nagminnie.	Projektowana ustawa przewiduje możliwość złożenia wyjaśnień jeszcze przed wpisem do rejestru, a dodatkowo także zgłoszenie sprzeciwu.
107.	Art. 10	osoba fizyczna #2	Funkcjonowanie art. 10 w skali globalnej. Internet jest siecią globalną i, jak uzasadnienie do ustawy trafnie zauważa, podmioty i domeny umożliwiające dostęp do treści pornograficznych znajdują się poza Polską. Nie jest w żaden sposób wskazane, w jaki sposób osoby nie będące obywatelami polskimi i nie mówiące po polsku mają korzystać z Art. 10. Użycie angielskiego nie jest rozwiązaniem. Z 8 miliardów ludzi	Uwaga nieuwzględniona Obowiązek stosowania języka polskiego regulują przepisy ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			na Ziemi, większość nie zna angielskiego. Jeszcze mniej będzie w stanie zapoznać się z polskim prawem i skonstruować odwołanie. Polacy również nie ograniczają się tylko do stron polsko- i "angielskojęzycznych, więc nie można uzasadnić, że każdy operator strony dotkniętej tą ustawą zna angielski. Automatyczne tłumaczniki również nie stanowią rozwiązania, gdy mowa o kwestiach prawnych. To wszystko zakładając, że wiadomość od „urzędnika z dalekiego kraju" nie zostanie potraktowany jako phishing. Dokładnie tak samo, jak e-maile od „nigeryjskiego księcia" czy „programu żądowego [sic]" w Polsce. Nie jest jasne, w jaki sposób zagwarantowana jest komunikacja w skali globalnej, biorąc pod uwagę możliwość zablokowania jej przez polskie urzędy. Tak poprzez stosowanie przez urzędy blokad adresów IP, jak i możliwość zablokowania e-maila przez filtry antyspamowe. Jest to mniejszy problem, gdy komunikacja jest opcjonalna lub może być opóźniona, ale tutaj mowa jest o powstrzymaniu krzywdzącej decyzji administracyjnej. Chciałbym tutaj zaznaczyć, powtarzając uwagę 2, że strony „dające dostęp do treści pornograficznych" to nie są tylko pornograficzne giganty, z myślą o których ta ustawa zapewne była pisana, ani nawet strony pomniejszych aktorów porno. To także rzesza osób fizycznych i społeczności, których celem nawet nie było rozpowszechnianie pornografii.	
108.	Art. 10	Osoba fizyczna #2	Niedoprecyzowanie art. 10 w kwestii formy komunikacji. Art. 10 mówi o „drodze elektronicznej". Określenie takie, chociaż faktycznie spotykane w polskim prawodawstwie, jest niedostateczne. Jako zwolennik Wolnego Oprogramowania oraz praw cyfrowych muszę zaprotestować i domagać się zagwarantowania, że UKE: • Nie będzie wymagał, w celu odczytania powiadomienia lub odwołania się od niego, korzystania z web-aplikacji lub w inny sposób pobierania oprogramowania (w tym JavaScript),	Uwaga nieuwzględniona Sformułowanie „drogą elektroniczną" zgodnie z rozumieniem UŚUDE pozwala na szeroką interpretację tego pojęcia. Powiadomienie będzie mogło zostać dokonane np. poprzez wysłanie wiadomości pocztą elektroniczną.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			oraz wyrażania zgód na przetwarzanie danych osobowych lub akceptacji krzywdzących — choćby w sposób subiektywny dla użytkownika — polityk prywatności. W przypadku przestania wiadomości e-mail, pełna treść powiadomienia będzie dostępna w formie tekstowej („text/plain”). Powyższe ograniczenia nie zakazują w żaden sposób opcjonalnego oferowania innych metod powiadomienia i kontaktu.	Wybór konkretnej metody dokona Prezesa UAE, uwzględniając specyfikę organu.
109.	Art. 10	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Art. 10 ust. 1 Zaproponowany przez ustawodawcę termin na odniesienie się do powiadomienia Prezesa UAE jest rażąco krótki. W sytuacji otrzymania powiadomienia w piątek abonent domeny nie dysponowałby nawet jednym dniem roboczym na ustosunkowanie się do jej treści. Proponujemy wydłużenie tego terminu do 3 dni roboczych. Taka długość terminu nie wpłynie negatywnie na realizację celów ustawy, przy jednoczesnym urealnieniu możliwości podjęcia działań przez abonenta.	Uwaga uwzględniona Zmieniono termin na odniesienie się do informacji Prezesa UAE przez usługodawcę - z 48 godzin na 2 dni robocze.
110.	Art. 10	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Przewidziany w art. 10 ust. 1 projektu termin 48 godzin na usunięcie treści wydaje się być zbyt krótkim terminem, w szczególności dla mniejszych podmiotów, w których treści te pojawiły się incydentalnie wbrew ich własnemu regulaminowi – w treści tego przepisu powinno znaleźć się doprecyzowanie, że chodzi o dni robocze, a nie dni wolne od pracy.	Uwaga uwzględniona Zmieniono termin na odniesienie się do informacji Prezesa UAE przez usługodawcę - z 48 godzin na 2 dni robocze.
111.	Art. 11	IAB Polska	Obowiązki dostawcy usługi dostępu do internetu Dostawca usługi dostępu do internetu miałby zgodnie z Projektem obowiązek uniemożliwienia dostępu do stron lub umożliwienia dostępu do nich w terminie 48 godzin od momentu wpisania bądź wykreślenia nazwy domeny z rejestru (art. 11 Projektu). Termin ten zdaje się zakładać ciągłe monitorowanie rejestru przez wszystkich dostawców usług dostępu do internetu. Ustawodawca nie może oczekiwać, że dostawcy będą nieustannie monitorowali rejestr. Powinni oni otrzymywać powiadomienia o zmianach w rejestrze,	Uwaga nieuwzględniona Termin ten, jak i zakres podmiotowy jest analogiczny do określonego w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Proponuje się pozostawić przepisy w projektowanym brzmieniu, aby zapewnić jak najszerszą ochronę małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			powodujących aktualizację ich obowiązków, a termin 48 godzin powinien być liczony od momentu otrzymania takiego powiadomienia. Brak szczegółowych zasad dostępu do rejestru dostawców usługi dostępu do internetu (opisywany w pkt 6 powyżej) powoduje brak możliwości ustalenia w jaki sposób dostawcy ci mieliby dowiadywać się o nowych wpisach w rejestrze.	
112.	Art. 11	Internet Society Poland Chapter	Skuteczność proponowanego rozwiązania, polegającego na usunięciu wpisów z bazy DNS dostawcy dostępu do internetu jest dyskusyjna. DNS to narzędzie ułatwiające korzystanie z niektórych usług sieciowych. Technicznie nie jest do tego niezbędne i nie jest w tej roli wyłączone. Blokowanie na poziomie DNS to zachęta do korzystania z innych dróg dostępu, lub korzystania z zewnętrznych dostawców usług DNS.	Uwaga nieuwzględniona Blokowanie domen na poziomie dostawców internetu zapewni optymalny poziom ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Projektując ustawę Minister Cyfryzacji konsultował omawiane rozwiązania zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym z instytucjami działającymi w przedmiotowej materii, m.in. NASK. Jednocześnie projektodawca jest świadom, iż blokada domen na poziomie DNS nie jest rozwiązaniem niemożliwym do ominięcia, ale umożliwia osiągnięcie odpowiedniego efektu skali i zapobiega przypadkowemu kontaktowi z treściami pornograficznymi, nie stanowiąc przy tym nadmiernej ingerencji w ruch sieciowy.
113.	Art. 11	Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej	W przedmiotowym projekcie ustawy, w art. 11, planuje się wprowadzić obowiązek uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru. KIKE popiera prowadzenie rejestru, jednakże ażeby nie mnożyć niepotrzebnie rejestrów których cel jest identyczny – wskazanie domen, do których dostęp ma być blokowany – wnosimy, ażeby przedmiotowy rejestr był technicznie zintegrowany z istniejącym już rejestrem domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą (o którym mowa w art. 15f ust. 5 ustawy o grach hazardowych). Pragniemy w tym miejscu zaznaczyć, że kilka lat temu rozważano utworzenie centralnego rejestru domen	Uwaga nieuwzględniona Założeniem utworzenia odrębnego rejestru jest umożliwienie usługodawcom skutecznej ścieżki odwołania się od podejmowanych przez organy działań oraz składania odpowiednich wyjaśnień, jak i szybkiego reagowania na powstające okoliczności, bez nadmiernego udziału podmiotów trzecich.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		zakazanych, w których znajdowałyby się wszelkie domeny, do blokowania których byłoby zobowiązani operatorzy telekomunikacyjni. Niestety Ministerstwo Cyfryzacji w 2018 r. wycofało się z tej koncepcji w 2018 r. W ocenie KIKE, wprowadzenie centralnego rejestru domen zakazanych usprawniłoby zarówno pracę organów administracji, jak i przedsiębiorców zobowiązanych do uniemożliwiania dostępu do stron internetowych. Powstanie jednego rejestru jest tym bardziej zasadne, że regularnie powracają koncepcje blokowania dostępu do coraz to innych kategorii domen, z różnorodnych powodów. Gdyby powstał jeden centralny rejestr domen zakazanych, wówczas operatorzy telekomunikacyjni mogliby zintegrować swoje systemy z tym jednym rejestrem. Sytuacja, gdyby operatorzy byli zobowiązani do integrowania swoich systemów z coraz większą liczbą rejestrów nieuchronnie doprowadzi do większej liczby błędów w oprogramowaniu przy pobieraniu danych z rejestrów. Dla organów administracji także, jak się zdaje, łatwiej byłoby zorganizować zespół informatyków i programistów jednokrotnie, na potrzeby jednego centralnego rejestru, zamiast tworzyć szereg zespołów na potrzeby kilku różnych rejestrów. Podsumowując, KIKE postuluje powstanie jednego centralnego rejestru domen internetowych do blokowania lub ograniczania dostępu do których mogliby zostać zobowiązani dostawcy usługi dostępu do internetu. Dodatkowo, warto podkreślić, że system uniemożliwiania dostępu do stron internetowych, posługujących się domenami wpisanymi do rejestru, byłby bardziej szczelny, gdyby obowiązek, o którym mowa w art. 11 projektu ustawy, spoczywał również na dostawcach usług DNS. Definicja dostawcy usług DNS jest ujęta w projekcie ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (UC32) i brzmi następująco:	Uzasadnione jest prowadzenie odrębnego rejestru ze względu na odmienny charakter i specyfikę treści objętych zakresem projektowanej ustawy. Proponuje się zachowanie jednolitości przepisów dotyczących blokowania dostępu do nazw domen zawartych w różnych regulacjach.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			„dostawca usług DNS – podmiot, który świadczy dostępne publicznie rekurencyjne usługi rozpoznawania nazw domen na rzecz ogółu użytkowników końcowych internetu lub autorytatywne usługi rozpoznawania nazw domen do użytku ogółu użytkowników końcowych internetu, z wyjątkiem głównych serwerów nazw”.	
114.	Art. 11	Osoba fizyczna #2	Brak możliwości implementacji art. 11. ust 2. Protokół TLS (na którym opiera się HTTPS) nie dopuści do nawiązania połączenia z serwerem z komunikatem, ponieważ Prezes UKE nie jest w posiadaniu klucza prywatnego oryginalnej domeny. Art. 11 ust. 2 nawiązuje do archaicznego mechanizmu, który zadziała wyłącznie przy połączeniach HTTP, które stanowią szybko topniejącą mniejszość. Art. 11 ust. 2 powinien zostać w całości wykreślony.	Uwaga nieuwzględniona Proponuje się zachowanie jednolitości przepisów dotyczących blokowania dostępu do nazw domen zawartych w różnych regulacjach.
115.	Art. 12	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Żądanie umieszczenia w sprzeciwie wnoszonym przez osobę prawną numeru z właściwego rejestru handlowego (art. 12 ust. 2 pkt. 1 lit. b projektu) jest żądaniem niemożliwym do realizacji albowiem obecnie obowiązujące przepisy prawa nie przewidują istnienia rejestru handlowego. W przypadku osób prawnych mogą one co najwyżej podać numer pod którym zostały zarejestrowane w Krajowy Rejestrze Sądowym [art. 1 ust. 1 w zw. z art. 1 ust. 2 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 979 z późn. zm.), <u>zwanej dalej ustawą o KRS</u>]. Co więcej, abonentem nazwy domeny może być także partia polityczna, która nie jest wpisywana do Krajowego Rejestru Sądowego lecz do Ewidencji Partii Politycznych prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie [art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.1997 r. o partiach politycznych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1215), <u>zwanej dalej ustawą o partiach politycznych</u>], która nabywa osobowość prawną z chwilą wpisu do ewidencji partii politycznych (art. 16 ustawy o partiach politycznych).	Uwaga uwzględniona Dodano możliwość złożenia sprzeciwu przez jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Usunięto odwołanie do rejestru handlowego.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Ponadto zupełnie niezrozumiałe jest pozbawienie przez projektodawcę możliwości wniesienia sprzeciwu przez jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej (tzw. ułomne osoby prawne), gdyż próżno w art. 12 ust. 2 pkt. 1 projektu szukać podstawy do wniesienia sprzeciwu także przez ułomną osobę prawną albowiem tej grupy podmiotów jako wnoszących sprzeciw w przepisie tym nie wymieniono, a do tej grupy należeć będą chociażby spółki osobowe prawa handlowego, czy też stowarzyszenia zwykłe, a także państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Pozbawienie ułomnych osób prawnych możliwości wniesienia sprzeciwu do Prezesa UKE na wpisanie nazwy domeny do rejestru domen z natury rzeczy narusza filary konstytucyjne naszego państwa, czyli zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Pozbawiając z kolei ułomne osoby prawne możliwości wniesienia sprzeciwu od umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen pozbawia się tym samym tę sporą grupę podmiotów konstytucyjnie im gwarantowanego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP) albowiem skoro nie mogą one zaskarżyć do sądu administracyjnego w trybie art. 13 ust. 5 projektu nieuwzględnienia przez Prezesa UKE ich sprzeciwu od umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen, to automatycznie pozbawione zostają prawa do sądu, a zatem sądowej kontroli nad zasadnością umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen. Aby usunąć przedmiotowe niekonstytucyjne nieprawidłowości należy art. 12 ust. 2 pkt. 1 lit. b nadać nowe brzmienie „nazwę podmiotu, adres siedziby, numer z właściwego rejestru urzędowego- w przypadku osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej”.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

116.	Art. 12	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Olbrzymie wątpliwości nasuwa także regulacja art. 12 ust. 3 projektu przewidująca, iż sprzeciw od umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen wnosi się na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE. Przede wszystkim propozycja wnoszenia sprzeciwu na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE wypacza istotę instytucji adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych albowiem wolą ustawodawcy jedynie na podmioty publiczne nałożono obowiązek kierowania wszelkiej korespondencji na adresy do doręczeń elektronicznych wpisane do bazy adresów elektronicznych [art. 4 ustawy z dnia 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych (tekst jedn .dz. U. z 2024 r. poz. 1045 z późn. zm.), <u>zwanej dalej ustawą o doręczeniach elektronicznych</u>], przyjmując zarazem verba legis, że „wpis adresu do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych jest równoznaczny z żądaniem doręczania korespondencji przez podmioty publiczne na ten adres” (art. 7 ust. 1 ustawy o doręczeniach elektronicznych). Natomiast żaden przepis prawa nie nakłada na podmioty niepubliczne, które wpisały swój adres do doręczeń elektronicznych do bazy adresów elektronicznych obowiązku przesyłania do kogokolwiek, w tym do podmiotu publicznego, jakiejkolwiek korespondencji z własnego adresu do doręczeń elektronicznych innego podmiotu prawa wpisanego do bazy adresów elektronicznych na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, w tym i podmiotu publicznego. Propozycja zatem zawarta w projekcie wypacza cel wprowadzenia instytucji adresu do doręczeń elektronicznych zmieniając kierunek wysyłki korespondencji określony art. 4 i art. 7 ust. 1 ustawy o doręczeniach elektronicznych. Co więcej regulacja nakazująca wniesienie sprzeciwu na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE może pozbawić możliwości	Uwaga częściowo uwzględniona Projektowany przepis jest spójny z obecnie już obowiązującym przepisem ustawy z 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, który reguluje sprzeciw wobec wpisania domeny internetowej na listę ostrzeżeń. Celem ułatwienia wnoszenia sprzeciwu wskazano w projekcie, iż sprzeciw będzie wnoszony drogą elektroniczną, w tym na adres poczty elektronicznej Prezesa UKE. Prezes UKE wskaże na stronie podmiotowej BIP UKE szczegółowy sposób wnoszenia sprzeciwu.

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wniesienia tegoż sprzeciwu sporą grupę abonentów nazwy domeny, która to nazwa domeny została wpisana do rejestru domen albowiem abonent nazwy domeny może być pozbawiony możliwości wniesienia sprzeciwu na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE w sytuacji gdy jeszcze nie posiada adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych bo nie nastąpił jeszcze ustawowy termin uzyskania tegoż adresu, względnie nie należy do kręgu podmiotów prawa zobowiązanych do posiadania takiego adresu. Nie posiadając zaś adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych nie jest możliwe wniesienie jakiegokolwiek pisma, w tym i sprzeciwu, na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE. Należy bowiem zważyć, że obowiązek posiadania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych dotyczy jedynie: a/ podmiotów publicznych (art. 8 ustawy o doręczeniach elektronicznych), b/ przedstawicieli sześciu zawodów zawody te wykonujących, czyli adwokatów, radców prawnych, notariuszy, rzeczników patentowych, doradców podatkowych, doradców restrukturyzacyjnych (art. 9 ust. 1 pkt. 1- 6 ustawy o doręczeniach elektronicznych), c/ podmiotów niepublicznych wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego- Rejestru Przedsiębiorców (art. 9 ust. 1 pkt. 8 ustawy o doręczeniach elektronicznych), d/ osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, <u>zwanej dalej CEiDG</u> (art. 9 ust. 1 pkt. 9 ustawy o doręczeniach elektronicznych).	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Jak pokazuje powyższe zestawienie obowiązków posiadania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych nie dotyczy: a/ osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej(arg. ad art. 9 ust. 1 pkt. 9 ustawy o doręczeniach elektronicznych), b/ osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego- Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, a zarazem niewpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego- Rejestru Przedsiębiorców (arg. ad art. 9 ust. 1 pkt. 8 ustawy o doręczeniach elektronicznych), c/ stowarzyszeń zwykłych nie posiadających osobowości prawnej [arg. ad art. 9 ust. 1 pkt. 8 ustawy o doręczeniach elektronicznych) w zw. z art. 40 ust. 1 w zw. z art. 40 a ust. 1 ustawy z dnia 7.04.1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 2261), zwanej dalej <u>prawem o stowarzyszeniach</u>], d/ partii politycznych(arg. ad art. 9 ust. 1 pkt. 8 ustawy o doręczeniach elektronicznych). Ponadto spora część podmiotów niepublicznych będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą i wpisanymi do CEiDG będzie zobowiązana do uzyskania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych dopiero do dnia 30.09.2026 r. (art. 152 ust. 3 ustawy o doręczeniach elektronicznych).Z uwagi na nieposiadanie adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych przez sporą grupę niepublicznych podmiotów prawa, które mogłyby być abonentami nazwy domeny doprowadziłoby do pozbawienia ich możliwości wniesienia sprzeciwu do Prezesa UKE w przypadku wpisania nazwy domeny do	

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			rejestrze domen, a co za tym idzie także możliwości zaskarżenia nieuwzględnienia przez Prezesa UKE sprzeciwu do sądu administracyjnego (art. 13 ust. 5 projektu). Taka sytuacja jest niedopuszczalna, gdyż z jednej strony pozbawia tę grupę podmiotów prawa do zaskarżenia sprzeciwem wpisania nazwy domeny do rejestru domen, co narusza konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP), z drugiej zaś strony pozbawia tę grupę podmiotów niepublicznych pozbawia tę sporą grupę podmiotów konstytucyjnie im gwarantowanego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 w zw. z art. 77 ust. 2 Konstytucji RP) albowiem nie mogą wniesić sprzeciwu od umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen wykluczona zostaje kontrola sądu administracyjnego nad zasadnością umieszczenia nazwy domeny podmiotu niepublicznego w rejestrze domen, skoro ewentualnego nieuwzględnienia tegoż sprzeciwu przez prezesa UKE nie mogą te podmioty zaskarżyć skargą do sądu administracyjnego w trybie art. 13 ust. 5 projektu. Aby usunąć przedmiotową niedopuszczalną regulację prawną naruszającą normy konstytucyjne proponujemy skreślenie ust. 3 w art. 12 projektu, co skutkować będzie tym, iż to każdy podmiot będzie samodzielnie decydował z jakiej drogi skorzysta celem wniesienia sprzeciwu od czynności umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen (zawiezie osobiście na dziennik podawczy Urzędu Komunikacji Elektronicznej, wyśle list polecony, skorzysta z poczty kurierskiej, czy też wnieśnie sprzeciw na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE).	
117.	Art. 12	IAB Polska	Procedura zgłoszenia sprzeciwu Opisana w art. 12 Projektu procedura zgłaszania sprzeciwu od wpisu do rejestru zawiera luki i nieścisłości, które należy zaadresować. Po pierwsze nie przewiduje ona możliwości złożenia sprzeciwu przez jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, podczas gdy one również mogą być	Uwaga częściowo uwzględniona Dodano możliwość złożenia sprzeciwu przez jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Usunięto odwołanie do rejestru handlowego.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			abonentami nazwy domeny. Po drugie w art. 12 ust. 2 pkt 1 lit. B nieprawidłowo wskazano jako wymagany element sprzeciwu numer z właściwego rejestru handlowego – podczas gdy powinien to być najwyżej numer z właściwego rejestru urzędowego. Po trzecie należy wreszcie zwrócić uwagę na wątpliwy obowiązek składania sprzeciwu na adres do doręczeń elektronicznych Prezesa UKE. Wymóg ten wypacza cel wprowadzenia instytucji adresu do doręczeń elektronicznych, których posiadanie jest obowiązkiem tylko niektórych podmiotów. Co więcej, kierowanie korespondencji na adresy do doręczeń wpisane w bazie jest zgodnie z ustawą obowiązkiem podmiotów publicznych a nie prywatnych.	Projektowany przepis jest spójny z obecnie już obowiązującym przepisem ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, który reguluje sprzeciw wobec wpisania domeny internetowej na listę ostrzeżeń. Celem ułatwienia wnoszenia sprzeciwu wskazano w projekcie, iż sprzeciw będzie wnoszony drogą elektroniczną, w tym na adres poczty elektronicznej Prezesa UKE. Prezes UKE wskaże na stronie podmiotowej BIP UKE szczegółowy sposób wnoszenia sprzeciwu.
118.	Art. 12	Internet Society Poland Chapter	Przepis ust. 3 nie bierze pod uwagę, że wnoszącym sprzeciw może być podmiot spoza polski, nie mający możliwości skorzystania z żadnego z wymienionych sposobów uwierzytelnienia. W takiej sytuacji będzie on całkowicie pozbawiony możliwości obrony swoich praw.	Uwaga częściowo uwzględniona Projektowany przepis jest spójny z obecnie już obowiązującym przepisem ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, który reguluje sprzeciw wobec wpisania domeny internetowej na listę ostrzeżeń. Usunięto odwołanie do rejestru handlowego. Celem ułatwienia wnoszenia sprzeciwu wskazano w projekcie, iż sprzeciw będzie wnoszony drogą elektroniczną, w tym na adres poczty elektronicznej Prezesa UKE. Prezes UKE wskaże na stronie podmiotowej BIP UKE szczegółowy sposób wnoszenia sprzeciwu.
119.	Art. 12-13	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Art. 12, art. 13 ust. 5 Niezależnie od proponowanej zmiany modelu postępowania przed prezesem UKE, procedura rozpatrywania sprzeciwu przez prezesa UKE powinna przewidywać prawo do odwołania się od nieuwzględnienia sprzeciwu do sądu powszechnego. Ze względu na specyfikę przedmiotu oceny kognicja sądu odwoławczego – podobnie do aktualnie obowiązującego systemu odwołań od decyzji Prezesa KRRiT lub Prezesa UKE w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty – powinna obejmować	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono właściwość sądów powszechnych. Proponuje się zachowanie jednolitości przepisów dotyczących blokowania dostępu do nazw domen zawartych w różnych regulacjach.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			całość okoliczności sprawy, w tym ocenę samego materiału, któremu postawiono zarzut zawierania treści pornograficznych. Odwołanie w ramach procedury sądowo-administracyjnej, z mocy prawa ograniczone tylko do kwestii legalności decyzji Prezesa UKE, nie spełnia tych wymogów. Postulujemy także takie ukształtowanie procedury odwoławczej, która umożliwi kontrolę sądową zasadności działania prezesa UKE już na etapie zgłoszenia domeny do rejestru, a nie dopiero po dokonaniu wpisu w rejestrze.	
120.	Art. 13	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Projektodawca proponuje w art. 13 ust. 6 projektu niestosowanie przepisów k.p.a. do rozpoznania sprzeciwu od dokonania wpisu nazwy domeny do rejestru domen. Niestety, próżno szukać w uzasadnieniu projektu motywów, które skłoniły projektodawcę do wprowadzenia tego rodzaju zapisu. Inna sprawa, że w sytuacji gdy przepisów k.p.a. nie będziemy stosowali do rozpoznania sprzeciwu od wpisania nazwy domeny do rejestru domen, to można zasadnie projektodawcy postawić pytanie, w oparciu o jakież to procedury przedmiotowy sprzeciw winien być rozpoznawany przez Prezesa UKE. Brak bowiem jakiegokolwiek procedury, której przepisy by były stosowane do rozpoznania sprzeciwu świadczy o zupełnej dowolności i braku regulacji zasad rozpoznania wniesionego sprzeciwu, co z kolei prowadzi nas do autorytarnego rozstrzygnięcia sprzeciwu przez Prezesa UKE bez stosowania jakichkolwiek reguł. Tego typu rozwiązanie nie jest możliwe do pogodzenia z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Dodajmy tylko, że projektodawca jest niekonsekwentny w swoim postępowaniu albowiem w art. 13 ust. 6 projektu wyłącza stosowanie k.p.a. do rozpoznania sprzeciwu od umieszczenia nazwy domeny w rejestrze domen, ale już w art. 13 ust. 5 projektu przyjmuje, że nieuwzględnienie tegoż sprzeciwu przez Prezesa UKE stanowi inną czynność z zakresu administracji publicznej, która	Uwaga nieuwzględniona Przepisy zredagowane są analogicznie do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, również regulujących kwestię bezpieczeństwa w komunikacji elektronicznej. W zakresie ochrony małoletnich czy bezpieczeństwa w internecie w opinii projektodawcy uzasadnione jest zapewnienie szybkiej i sprawnej reakcji organom, nie wyłączając przy tym prawa do zaskarżenia do sądu nieuwzględnienia sprzeciwu.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podlega zaskarżeniu w drodze skargi wnoszonej do sądu administracyjnego. Jest to przykład olbrzymiej niekonsekwencji projektodawcy oraz braku spójności regulacji albowiem skoro nieuwzględnienie sprzeciwu uznawane jest za inną czynność z zakresu administracji publicznej podlegającą zaskarżeniu skargą do sądu administracyjnego, to regulacja art. 13 ust. 5 projektu musi wykluczać regulację art. 13 ust. 6 projektu, gdyż gdyby do rozpoznania sprzeciwu nie stosowano przepisów k.p.a., wówczas negatywnego rozstrzygnięcia sprzeciwu nie można by uznać za inną czynność z zakresu administracji publicznej, co z kolei wykluczałoby możliwość zaskarżenia nieuwzględnienia sprzeciwu skargą do sądu administracyjnego. Niewątpliwie zatem przepis art. 13 ust. 6 projektu należy skreślić.	
121.	Art. 13	IAB Polska	Brak rozpatrzenia sprzeciwu w terminie Zgodnie z art. 13 pkt 1) Projektu Prezes UKE rozpatruje sprzeciw od wpisu do rejestru w terminie 14 dni od jego otrzymania. Projekt nie przewiduje jednak skutku niedotrzymania owego terminu. Brak takiego skutku (np. w postaci uznania skuteczności sprzeciwu) powoduje, że termin 14 dni nie będzie mógł być egzekwowany, a podmioty niesłusznie wpisane do rejestru nie będą miały możliwości skutecznej obrony swoich interesów.	Uwaga nieuwzględniona Proponuje się zachowanie jednolitości przepisów dotyczących blokowania dostępu do nazw domen zawartych w różnych regulacjach.
122.	Art. 13	Internet Society Poland Chapter	Przepis ust. 2 zdaje się odwracać ciężar dowodu, nakazując podmiotowi zablokowanemu udowodnienie, że dana treść pornografią nie jest i w to w odniesieniu do całej domeny (ponownie - domena nie równa się usłudze!). W jaki też sposób będzie oceniane “uniemożliwienie” dostępu przez małoletniego? W ust. 5 niezrozumiałe jest określenie tak ważnego dla przedsiębiorcy aktu “inną czynnością techniczną”, a nie decyzją administracyjną. Zarówno wpis jak i usunięcie powinny być	Uwaga wyjaśniona Ust. 2 reguluje sprawy omyłek, jak i pozwala przedstawić odpowiednie uzasadnienie na wczesnym etapie, że dana treść nie jest treścią pornograficzną (w tym wskazania, że dana treść podlega wyłączeniu, nie jest już dostępna, lub że wprowadzane są odpowiednie zabezpieczenia itp.).

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			decyzjami, a dotknięte działaniami władczymi organów Państwa podmioty powinny mieć dostęp do pełnych praw związanych z obowiązywaniem Kodeksu Postępowania Administracyjnego i innych ustaw regulujących np. działalność gospodarczą (Prawo przedsiębiorców).	W zakresie ust. 5 należy podkreślić, że od nieuwzględnienia sprzeciwu przysługuje skarga do sądu powszechnego.
123.	Art. 13	Fundacja Panoptykon	Nie do końca zasadna wydaje nam się natomiast procedura ponownego zbadania sprawy przez Prezesa UKE na gruncie sprzeciwu złożonego przez usługodawcę. Z doświadczenia innych organów wiemy, że prowadzi to raczej do nieuzasadnionego przedłużania postępowania, a organy regulacyjne rzadko dokonują rewizji pierwotnych decyzji. Pewne wątpliwości budzi także propozycja kierowania skargi od decyzji Prezesa UKE o wpisaniu domeny do rejestru do sądu administracyjnego, który nie jest organem doświadczonym w rozstrzyganiu sporów z zakresu swobody wypowiedzi, a dodatkowo charakterystyka postępowania sądowoadministracyjnego, skoncentrowana na ocenie legalności decyzji wydanej przez organ administracji publicznej, nie odpowiada specyfice tego rodzaju sporów. W naszej ocenie kontrola sądowa decyzji Prezesa UKE powinna obejmować możliwość merytorycznego zbadania sprawy (oceny i ewentualnej weryfikacji, czy w istocie mamy do czynienia z „treściami pornograficznymi”) i w związku z tym należałoby rozważyć możliwość wprowadzenia tzw. modelu hybrydowego, w którym odwołania od decyzji Prezesa UKE będą rozpatrywane przez sąd powszechny.	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono właściwość sądów powszechnych. Proponuje się zachowanie jednolitości przepisów dotyczących blokowania dostępu do nazw domen zawartych w różnych regulacjach.
124.	Art. 14	Związek Cyfrowa Polska	Ponadto, przepisy ustawy wydają się dawać Urzędowi Komunikacji Elektronicznej (dalej UKE) szerokie uprawnienia, w tym do przeprowadzania kontroli i wydawania nakazów. Artykuł 14 projektu ustawy upoważnia również NASK do „analizowania zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do szkodliwych treści w Internecie i publikowania komunikatów w tym zakresie na swojej stronie internetowej”. Również to uprawnienie jest sformułowane	Uwaga wyjaśniona W odniesieniu do treści art. 14 projektu ustawy należy wskazać, że zadania te umożliwią rozwój i skuteczniejsze prowadzenie już podejmowanych przez NASK działań w zakresie wykrywania treści pornograficznych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			bardzo szeroko, między innymi poprzez użycie terminu „szkodliwe treści”. Istnieje tutaj ryzyko, że administracje krajowe będą wkraczać w uprawnienia Komisji Europejskiej, która jest organem regulacyjnym dla podmiotów objętych DSA.	Projekt jest zgodny z prawem UE, w tym z DSA. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.
125.	Art. 14	Save the Children	Wartym rozważenia byłoby podjęcie próby zaprojektowania rozwiązania, które umożliwiłoby (a wręcz wymusiło) zamieszczanie na stronach, w stosunku do których analiza ryzyka ustaliła poziom średni lub wysoki, komunikatów o zawartości na nich treści potencjalnie stanowiących zagrożenie dla małoletnich. Treści takie powinny być także dostępne w wersji przyjaznej dzieciom.	Uwaga częściowo uwzględniona Problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Dodano przepis o konieczności zawarcia postanowień określających sposób w jaki małoletni są chronieni przed kontaktem z treściami pornograficznymi w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną danego usługodawcy.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

126.	Art. 15-17	Internet Society Poland Chapter	Ponawiamy pytanie o stosowanie przepisów projektowanej ustawy do przedsiębiorców nie mających siedziby lub przedstawicielstwa na terenie RP.	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z przepisami projektu ma ona zastosowanie do usługodawców niezależnie od miejsca prowadzenia ich działalności zarobkowej lub zawodowej.
127.	Art. 17	IAB Polska	Upoważnienie od udziału w kontroli Wprowadzona w art. 17 Projektu możliwość upoważnienia do udziału w kontroli powinna w naszej ocenie ograniczać się do pracowników NASK, jako podmiotu na który Projekt nakłada szczególne kompetencje w zakresie opiniowania. Możliwość upoważnienia do udziału w kontroli nieograniczonego kręgu osób zwiększa ryzyko nieautoryzowanego ujawnienia tajemnic przedsiębiorstwa i jest w naszej ocenie nieuzasadniona.	Uwaga nieuwzględniona Przepis zredagowany jest analogicznie do obowiązujących przepisów ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. W ust. 3 zawarto również obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, o których osoba dowiedziała się w toku kontroli.
128.	Art. 18	Internet Society Poland Chapter	Ponownie podkreślamy, że założenie, że weryfikacja wieku u przedsiębiorców wiąże się niewątpliwie ze zbieraniem i przechowywaniem danych osobowych. Mamy tu więc do czynienia z osobliwym dość sposobem budowania zaufania do organów Państwa, gdzie narzuca się niejasne obowiązki na przedsiębiorców, a następnie poddaje się ich kontroli innego organu celem ukarania za działania podejmowane w celu realizacji tych obowiązków. Zaznaczyć bowiem trzeba, że naruszyć obowiązki z RODO można też działając w szczytnym celu i z dobrą wiarą, nie ponosząc winy. Postulujemy zmianę tego przepisu zgodnie ze znaną np. z Aktu o Usługach Cyfrowych (DSA) zasadą dobrego Samarytanina, wedle której nie można karać usługodawcy za podejmowane w dobrej wierze działania	Uwaga nieuwzględniona Niezależnie od nakładanych obowiązków, wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe zobowiązane są do przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych, również w przypadku wykonywania obowiązków przewidzianych w DSA. Przepis art. 18 projektu ustawy ma na celu wyłącznie techniczne umożliwienie zawiadomienie Prezesa UODO o potencjalnym naruszeniu przepisów ochrony danych – co nie oznacza stwierdzenia naruszenia przepisów ochrony danych osobowych.
129.	Art. 20	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Nawet jeżeli przesłanki wskazane w art. 20 ust. 4 projektu uzasadniają skrócenie poniżej 30 dni terminu na usunięcie nieprawidłowości lub udzielenie wyjaśnień oraz przedstawienie stanowiska co do zaleceń pokontrolnych, to i tak z zasadą konstytucyjną demokratycznego państwa prawnego (art. 2	Uwaga nieuwzględniona Projektowane przepisy zostały zredagowane analogicznie do obowiązujących przepisów art. 433 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Konstytucji RP) nie da się pogodzić nieokreślenia minimalnego terminu na dokonanie tychże czynności. Czy zatem wyznaczenie terminu na wykonanie tych czynności wynoszącego jeden dzień lub 20 minut będzie dopuszczalne? Niewątpliwie zatem na wykonanie czynności określonych w art. 20 ust. 4 projektu w przepisie tym należy wskazać jakiś termin minimalnym na wykonanie tych czynności krótszy co prawda niż 30 dni, ale jednakże stwarzający stronie możliwość wykonania tych czynności w rozsądnym czasie.	Ponadto przepis ten znajduje zastosowanie w przypadku wyrażonej zgody ze strony usługodawcy bądź wystąpienia powtarzających się naruszeń.
130.	Art. 20	IAB Polska	Termin usunięcia nieprawidłowości Postulujemy zmianę w art. 20 ust. 4 poprzez dodanie minimalnego terminu usunięcia nieprawidłowości w postaci 7 dni. Nowe brzmienie tego przepisu byłoby następujące: <i>W przypadku gdy usługodawca albo dostawca usługi dostępu do internetu, do którego odnosi się wezwanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 pkt 2, wyraził na to zgodę lub gdy naruszenia wskazane w zaleceniach pokontrolnych powtarzały się w przeszłości, termin, o którym mowa w ust. 3, może być krótszy niż 30 dni – jednak nie krótszy niż 7 dni – od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych.</i>	Uwaga nieuwzględniona Projektowane przepisy zostały zredagowane analogicznie do obowiązujących przepisów art. 433 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Ponadto przepis ten znajduje zastosowanie w przypadku wyrażonej zgody ze strony usługodawcy bądź wystąpienia powtarzających się naruszeń.
131.	Art. 20	Internet Society Poland Chapter	Proponujemy, aby “zalecenia” były obowiązkowym środkiem, stosowanym w pierwszej kolejności i to przed zastosowaniem sankcji w postaci blokady domeny/usługi oraz kar pieniężnych. Szczególnie, że w rzeczywistości te ostatnie stosowane mogą być jedynie wobec podmiotów polskich, a podmioty zagraniczne (spoza UE) będą poza zasięgiem egzekucji.	Uwaga nieuwzględniona Przewidywana kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględniał charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				Ponadto założeniem ustawy jest również objęcie obowiązkami zagranicznych usługodawców.
132.	Art. 21	IAB Polska	Adresaci kar pieniężnych Zgodnie z treścią Projektu, usługodawca nieudostępniający w swoich usługach treści pornograficznych, ma jedynie obowiązek przeprowadzenia analizy ryzyka, o którym mowa w art. 3 ust. 1. Z kolei usługodawca, który umożliwia dostęp do treści pornograficznych, ma obowiązek stosowania weryfikacji wieku. Aktualne brzmienie art. 21 pkt. 1 Projektu sugeruje natomiast, że obowiązek stosowania weryfikacji wieku ciąży na wszystkich usługodawcach. Zgodnie z brzmieniem punktu b) tego przepisu: <i>Prezes UKE, jeżeli przemawia za tym charakter lub zakres naruszenia, może nałożyć karę pieniężną na usługodawcę, który nie wypełnia obowiązku stosowania weryfikacji wieku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 – w przypadku gdy na stronie internetowej usługodawcy dostępne są treści szkodliwe</i>. Tymczasem sama dostępność na stronie usługodawcy treści szkodliwych nie powoduje, że ma on obowiązek stosowania weryfikacji wieku. Sugerujemy rozbicie art. 21 pkt 1 Projektu na dwa odrębne punkty – jeden dotyczący usługodawców, na których stronach dostępne są treści szkodliwe, oraz drugi, dotyczący usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka oraz sankcji finansowych z nią związanych.
133.	Art. 21	Internet Society Poland Chapter	Mimo posługiwania się przez cały tekst ustawy pojęciami związanymi z udostępnianiem pornografii, w art. 21 przy karach nagle projektodawcy wracają do koncepcji treści szkodliwych. Jest to zupełnie niedopuszczalne, żeby usługodawcom groziła kara w wysokości 1 000 000 zł (art. 22 ust. 2) za naruszenie tak niejasno sformułowanych przepisów. Uznaniowość, którą umożliwia ten przepis, dalece wykracza poza zakres który powinien być przyznany organowi administracji.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka, a także sankcje finansowe przewidziane za niewykonanie analizy. Odnosząc się do wysokości kar należy wskazać, że w ustawie wskazano maksymalny wymiar kary, a ich wysokość powinna mieć charakter odstrasżający. Prezes UAE będzie miał przy tym możliwość ich nałożenia ale nie będzie do tego zobowiązany. Kary będą podlegać miarkowaniu w zależności od charakteru i zakresu naruszenia, dotychczasowej działalności usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do internetu oraz ich możliwości finansowych. Z tego względu należy uznać, że wskazana wysokość kar nie jest nadmiernie wysoka.
134.	Art. 21-23	Polskie Badania Internetu	Lektura projektu wzbudza jednak zasadnicze pytanie dotyczące realnej chęci pomocy polskim rodzinom i dzieciom za pomocą tego aktu prawnego. Jego zachowawczość i przejęte rozwiązania by nie zaszkodzić interesom Big Techów, są aż za nadto zauważalne. Niezrozumiałe jest dlaczego inni europejscy regulatorzy nie mają problemu by odnosić wysokość kar do % przychodu danej	Uwaga nieuwzględniona Wskazana maksymalna wysokość kary ma charakter odstrasżający w wystarczającym stopniu.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			korporacji, a polski ustawodawca zastania się problemami i proponuje tylko kary kwotowe i to na żenująco niskim poziomie jak na potęgę finansową Big Techów (dla przypomnienia dla tych samych firm ustawodawca brytyjski za nieprzestrzeganie przepisów Online Safety Act przewiduje karę do 18 milionów funtów lub 10 proc. rocznego obrotu firmy!). Zapis z art. 23 w którym podmiot łamiący prawo może liczyć że państwo będzie kierowało się możliwościami finansowymi takiego przestępcy w określaniu wysokości kary wydaje się wręcz kuriozalny i sugerujący wpływ lobbystów Big Techów na kształt tego zapisu. Niezrozumiałe jest też zaproponowane de facto rocznego vacatio legis dla stosowania przepisów ustawy. Proponujemy wprowadzenie rozróżnienia kary z art.21 pkt 1) lit. a) i b). Przestępstwo określone w lit b) powyżej ma znacząco wyższy ciężar gatunkowy, bo de facto jest to świadome sprzyjanie i pomoc dla środowiska przestępczego realizowana przez Big Techy, na które Państwo Polskie powinno reagować z całą surowością i wykorzystaniem wszystkich form dozwolonej Państwu siły. W tym zakresie karana powinna być nie tylko finansowo spółka ale także karnie jej zarząd. Badania pokazują, że firmy – właściciele sieci społecznościowych są odpowiedzialne za świadome działanie umożliwiające krzywdzenie dzieci, Państwo Polskie powinno zerwać z wieloletnią tradycją serwilizmu wobec gigantów technologicznych i stanąć wreszcie w obronie swoich obywateli.	Proponuje się pozostawić przepis w obecnym brzmieniu ze względu na możliwą trudność w określeniu przychodu zwłaszcza zagranicznych usługodawców.
135.	Art. 21	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Art. 21 pkt 1 lit. a: W przypadku podjęcia przez projektodawcę decyzji o zachowaniu w projekcie przepisów dotyczących treści szkodliwych oraz obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka w przypadku niewypełnienia lub nienależytego wypełniania tego obowiązku postulujemy wprowadzenie mechanizmu wezwania dostawcy usługi do zaniechania naruszeń poprzedzającego nałożenie kary pieniężnej. Naruszenie tego obowiązku, z uwagi na brak skorelowanych z nim dodatkowych działań, wykazuje	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			znikomą szkodliwość społeczną, a co za tym idzie, natychmiastowe nakładanie kar pieniężnych w przypadku jego naruszenia jest nieproporcjonalne.	osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Wobec tego projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka a także sankcje finansowe przewidziane za niewykonanie analizy.
136.	Art. 21	Amerykańska Izba Handlowa w Polsce	Art. 21 pkt 1 lit. b: Obecne brzmienie przepisu przewiduje możliwość nałożenia kary na pieniężnej na usługodawcę, który nie wypełnia obowiązku stosowania weryfikacji wieku w przypadku, gdy na stronie internetowej usługodawcy dostępne są treści szkodliwe. Jest to sprzeczne z założeniem art. 4 ust.1, który nakłada obowiązek weryfikacji wieku na usługodawcę oferującego dostęp do treści pornograficznych, a nie szkodliwych.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka a także sankcje finansowe przewidziane za niewykonanie analizy.
137.	Art. 21	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Dodanie po art. 27 projektu artykułu 28 o treści: „W ustawie z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. 2024 poz. 1221) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 419 ust. 1 po punkcie 23 dodaje się punkt 24 o treści: «wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia [...] o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie», 2) w art. 444 ust. 1 po punkcie 92 dodaje się punkt 93 o treści: «nie wypełnia w terminie obowiązków określonych w art. 11 ustawy z dnia [...] o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie»». • usunięcie z art. 21 projektu słów „może nałożyć” i zastąpienie ich słowem „nakłada”. Przepisy art. 20-23 projektu rządowego w obecnej postaci pozbawiają projektowane sankcje waloru nieuchronności, pozostawiając wymierzenie kary w zakresie uznaniowości Prezesa UKE (kara „może zostać nałożona”). Tymczasem, dla porównania, przepis art. 12 ust. 1 pkt 3 przywoływanego wyżej projektu Stowarzyszenia Twoja Sprawa z 2019 r. przewidywał bezwzględność analogicznych sankcji („Przewodniczący Krajowej Rady wydaje decyzję nakładającą na niego karę pieniężną”). Również w art. 12 projektu obywatelskiego przewidziana jest nowelizacja przepisów, których odpowiednikiem w nowej ustawie – Prawo komunikacji elektronicznej²¹ są art. 419 ust. 1 oraz art. 444 ust. 1 – „podlega karze pieniężnej”. Istotą postulowanej nowelizacji tych dwóch przepisów jest wyraźne umieszczenie obowiązków wynikających z	Uwaga nieuwzględniona Obowiązki Prezesa UKE w zakresie ochrony małoletnich będą wynikały z przedmiotowego projektu ustawy. Ponadto projektowana ustawa zawiera procedurę nakładania kar w tekście ustawy. Fakultatywny charakter kar uzasadniony jest potrzebą indywidualnego podejścia do każdego naruszenia, uwzględniając potrzebę zachowania zasady proporcjonalności ewentualnej kary do zaistniałego naruszenia.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektowanej ustawy wśród podstawowych powinności Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz wyrażne obwarowanie niezastosowania się przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych do przepisów antypornograficznych sankcją kary pieniężnej, nakładanej przez Prezesa UKE. Przepisy projektu rządowego również powinny odznaczać się podobną bezwzględnością, co czyni niniejszą rekomendację uzasadnioną.	
138.	Art. 22	Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej	Kara przewidziana w art. 22 ust. 3 projektu ustawy, za naruszenie jej przepisów przez dostawców usług dostępu do internetu wskazane, jest w naszym obiorze nieadekwatnie wysoka. Proponujemy ażeby w projekcie zostały zawarte analogiczne zasady wymiaru kary, jakie są ujęte w art. 446 ust. 1-3 ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej (dalej: „PKE”). W naszym odczuciu sankcje ujęte w PKE są wystarczająco dotkliwe i jednocześnie biorą pod uwagę realne możliwości finansowe przedsiębiorcy telekomunikacyjnego. Izba postuluje, ażeby przepis art. 22 ust. 3 projektu ustawy wzorować na art. 446 ust. 1 PKE, a następnie dodać do art. 22 kolejne ustępy, sformułowane na wzór art. 446 ust. 2 i 3 PKE. KIKE postuluje zatem, aby art. 22 projektu ustawy otrzymał brzmienie: <i>„Art. 22. 1. Kara pieniężna, o której mowa w art. 21 pkt 2, może zostać nałożona także w przypadku, gdy dostawca usługi dostępu do internetu zaprzestał naruszania prawa lub naprawił wyrządzoną szkodę, jeżeli Prezes UKE uzna, że przemawiają za tym czas trwania, zakres lub skutki naruszenia.</i> <i>2. Karę pieniężną, o której mowa w art. 21 pkt 1, Prezes UKE nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, w wysokości do 1 000 000 zł.</i> <i>3. Karę pieniężną, o której mowa w art. 21 pkt 2, Prezes UKE nakłada, w drodze decyzji administracyjnej, w wysokości do 250 000 zł 3 % przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie nadaje się rygoru natychmiastowej wykonalności.</i>	Uwaga nieuwzględniona Wskazana maksymalna wysokość kary ma charakter odstraszaający w wystarczającym stopniu. Proponuje się pozostawić przepis w obecnym brzmieniu ze względu na możliwą trudność w określeniu przychodu zwłaszcza zagranicznych usługodawców. Należy także wskazać, że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes UKE ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe.

			4. W przypadku gdy dostawca usługi dostępu do internetu w roku kalendarzowym poprzedzającym rok nałożenia kary pieniężnej nie osiągnął przychodu lub osiągnął przychód w wysokości nieprzekraczającej 500 000 zł, Prezes UKE, nakładając karę pieniężną, uwzględnia średni przychód osiągnięty przez dostawcę usługi dostępu do internetu w 3 kolejnych latach kalendarzowych poprzedzających rok nałożenia kary pieniężnej. 5. W przypadku gdy dostawca usługi dostępu do internetu nie osiągnął przychodu w okresie, o którym mowa w ust. 4, lub gdy przychód podmiotu w tym okresie nie przekracza 500 000 zł, Prezes UKE może nałożyć na dostawcę usługi dostępu do internetu karę pieniężną w wysokości nieprzekraczającej 15 000 zł.”.	
139.	Art. 23	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Enumeratywne wymienienie w art. 23 projektu raptem czterech przestępstw miarkowania wysokości kary nie wydaje się wystarczające albowiem wiele istotnych okoliczności przemawiających za miarkowaniem wysokości kary może zostać pominiętych. Takie rozwiązanie nie jest możliwe do pogodzenia z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP). Na zupełnie odmiennym biegunie znajdują się w kwestii miarkowania administracyjnych kar pieniężnych modelowe w tym zakresie regulacje ustawy z dnia 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1616), <u>zwanej dalej ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów</u>, która jedynie przykładowo wymienia jakie okoliczności są uwzględniane w ramach miarkowania wysokości kary administracyjnej pieniężnej (art. 111 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), jednocześnie jedynie przykładowo wymieniając okoliczności łagodzące przemawiające za obniżeniem stosowanej kary (art. 111 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).	Uwaga nieuwzględniona Miarkowanie kar wymienionych w projekcie ustawy jest wystarczające i spójne z obowiązującymi przepisami, w tym ustawą z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Projektowana ustawa przewiduje już przejrzysty system egzekwowania przestrzegania przepisów oraz pozwala na dostosowanie ewentualnych sankcji do skali naruszeń. W pierwszym rzędzie należy wskazać, że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes UKE ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe. Ponadto w przypadku przeprowadzenia kontroli, która wykaże naruszenie obowiązków z ustawy, Prezes UKE może nałożyć karę albo

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			W modelowym zatem kierunku przyjętym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów winna zmierzać także regulacja art. 23 projektu przewidująca miarkowanie stosowanej administracyjnej kary pieniężnej, która jedynie przykładowo winna wymieniać okoliczności uwzględniane przez organ w ramach miarkowania wymierzonej stronie administracyjnej kary pieniężnej. Postulujemy zatem, aby ujęte w przepisie art. 23 projektu cztery przesłanki miarkowania wysokości kary zostały wymienione jedynie przykładowo, a nie jak przyjęto w projekcie, w sposób wyczerpujący(enumeratywny).	też zamiast kary wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę do usunięcia nieprawidłowości.
140.	Art. 23	Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej	KIKE stoi na stanowisku, że nie ma uzasadnienia dla wyłączenia ogólnych zasad wymierzania kary, ujętych w ustawie – Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: „KPA”), czy też w PKE. Izba wnioskuję zatem, ażeby art. 23 projektu ustawy w całości usunąć. Ustalanie wysokości kary pieniężnej powinno bowiem odbywać się na podstawie zasad KPA, czyli w tym przypadku art. 189d KPA.	Uwaga nieuwzględniona Miarkowanie kar wymienionych w projekcie ustawy jest wystarczające i spójne z obowiązującymi przepisami, w tym ustawą z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Projektowana ustawa przewiduje już przejrzysty system egzekwowania przestrzegania przepisów oraz pozwala na dostosowanie ewentualnych sankcji do skali naruszeń. W pierwszym rzędzie należy wskazać, że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes UKE ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe. Ponadto w przypadku przeprowadzenia kontroli, która wykaże naruszenie obowiązków z ustawy, Prezes UKE może nałożyć karę albo też zamiast kary wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę do usunięcia nieprawidłowości.
141.	Art. 24	Osoba fizyczna #3	Warto rozważyć zmianę celu na który przeznaczają się przychód z kar pieniężnych - fundusze, które celem są zbliżone do ochrony małoletnich mogłyby być lepszym rozwiązaniem. Alternatywnie	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			można rozważyć procentowy rozkład dochodu z kar na poszczególne cele	Projektowane przepisy ustawy wiążą się bezpośrednio z działalnością Funduszu Szerokopasmowego, którego dysponentem, zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych jest minister właściwy ds. informatyzacji, zwanej dalej „Megaustawą”. Jednym z celów Funduszu Szerokopasmowego, zgodnie z art. 16a ust. 4 pkt 2e Megaustawy jest także finansowanie lub dofinansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i leczenia dzieci i młodzieży uzależnionych od technologii cyfrowych. Dlatego wpływ z kar za niestosowanie mechanizmów weryfikacji wieku do treści pornograficznych dla osób małoletnich wpisują się w ustawowe cele Funduszu Szerokopasmowego.
142.	Art. 24	Save the Children	Postulujemy, by środki z kar pieniężnych były wykorzystywane na wsparcie działań edukacyjnych, profilaktycznych oraz ochronnych w zakresie zdrowia psychicznego dzieci, w kontekście ryzyk związanych z treściami szkodliwymi w internecie. Pomocne we wprowadzeniu takiego rozwiązania mogłoby być ustanowienie odrębnego funduszu na ten cel.	Uwaga nieuwzględniona Projektowane przepisy ustawy wiążą się bezpośrednio z działalnością Funduszu Szerokopasmowego, którego dysponentem, zgodnie z art. 16a ust. 1 Megaustawy. W zakresie Funduszu Szerokopasmowego mieści się m.in. organizacja szkoleń rozwijających kompetencje cyfrowe oraz finansowanie lub dofinansowanie zadań operatora Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (w którego kompetencjach znajduje się również działalność edukacyjna dotycząca bezpiecznego korzystania z internetu przez dzieci i młodzież). Jednym z celów Funduszu Szerokopasmowego, zgodnie z art. 16a ust. 4 pkt 2e Megaustawy jest także finansowanie lub dofinansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i leczenia dzieci i młodzieży uzależnionych od technologii cyfrowych. Dlatego wpływ z kar za

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				niestosowanie mechanizmów weryfikacji wieku do treści pornograficznych dla osób małoletnich wpisują się w ustawowe cele Funduszu Szerokopasmowego.
143.	Art. 26	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	W projekcie nie wyjaśniono przyczyn, które przemawiałyby za wyłączeniem stosowania do administracyjnych kar pieniężnych regulacji art. 189 f k.p.a. przewidującej możliwość odstąpienia przez Prezesa UKE od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej. Co więcej wyłączenie możliwości odstąpienia od wymierzenia kary nie wydaje się ani uzasadnione, ani zgodne z zasadą słuszności, ani też nie jest możliwe do pogodzenia z konstytucyjną zasadą sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP). Proponujemy zatem wykreślenie ust. 1 z art. 26 projektu.	Uwaga nieuwzględniona Art. 189f ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej „KPA”, reguluje przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary. W ustawie nie zostały określone kary obligatoryjne, lecz konstrukcja przepisów świadczy o fakultatywności wymierzania kar. Ponadto w ustawie określono takie przesłanki, które mają być brane pod uwagę przy wymierzaniu wysokości kary, uzasadniające wyłączenie instytucji odstąpienia od nałożenia kary, o której mowa w art 189f KPA. Przesłanki te dotyczą jedynie wysokości kary i jak wskazano stanowią instrukcję dla nakładającego karę przy jej określaniu. Kwalifikatory jakimi posłużono się przy wymierzaniu kary, są wystarczające, aby zapewnić odpowiednią elastyczność zachowania się w stosunku do wagi naruszenia.
144.	Art. 26	Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej	Izba stanowczo sprzeciwia się postanowieniu art. 26 ust. 1 projektu ustawy, zgodnie z którym do kar pieniężnych, o których mowa w art. 21 projektu ustawy, nie stosuje się przepisów art. 189f KPA. Przepisy art. 189f KPA zawierają katalog przesłanek odstąpienia od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej. Przykładowo, organ powinien odstąpić od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa (art. 189f § 1 pkt 1 KPA). Zdaniem KIKE, gdyby, przykładowo, dostawca usługi dostępu do internetu uniemożliwił dostęp do stron internetowych ujętych w odpowiednim rejestrze nie po 48 godzinach, lecz po 48,5 h,	Uwaga nieuwzględniona Art. 189f KPA reguluje przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary. W projekcie ustawy nie zostały określone kary obligatoryjne, lecz konstrukcja przepisów świadczy o fakultatywności wymierzania kar. Ponadto w ustawie określono takie przesłanki, które mają być brane pod uwagę przy wymierzaniu wysokości kary, uzasadniające wyłączenie instytucji odstąpienia od nałożenia kary,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wówczas powstałaby przestrzeń do uznania przez organ, że naruszenie przepisów projektu ustawy było znikome. W związku z powyższym KIKE postuluje wykreślenie art. 26 ust. 1 z projektu ustawy.	o której mowa w art 189f KPA. Przesłanki te dotyczą jedynie wysokości kary i jak wskazano stanowią instrukcję dla nakładającego karę przy jej określaniu. Kwalifikatory jakimi posłużono się przy wymierzaniu kary, są wystarczające, aby zapewnić odpowiednią elastyczność zachowania się w stosunku do wagi naruszenia.
145.	Art. 26	Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej	Izba podkreśla, że Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: „Prezes UKE”) dysponuje wyczerpującą wiedzą na temat zakresu działalności oraz kondycji finansowej przedsiębiorców telekomunikacyjnych. W związku z tym może m.in. dostosować wysokość kar, które są nakładane na przedsiębiorców telekomunikacyjnych. W związku z tym, przy wymierzaniu kar przedsiębiorcom telekomunikacyjnym (którymi są dostawcy usługi dostępu do internetu) przez Prezesa UKE, nie znajduje uzasadnienia – przykładowo – stosowanie rozdziału 3 działu III ustawy – Ordynacja podatkowa. Prezes UKE nie musi bowiem szacować przychodów przedsiębiorców telekomunikacyjnych na zasadzie Ordynacji podatkowej, posiada bowiem precyzyjne dane na temat ich przychodów. KIKE postuluje zatem nadanie art. 26 ust. 2 projektu ustawy brzmienia ujętego poniżej, oraz dodanie ust. 3, wzorowanego na art. 28 PKE: <i>„2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego do kar pieniężnych, o których mowa w art. 21 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111), z tym, że uprawnienia organów podatkowych określone w tych przepisach przysługują Prezesowi UKE.</i> <i>3. W zakresie nieuregulowanym w ustawie oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego do kar pieniężnych, o których mowa w art. 21 pkt 2, stosuje się odpowiednio przepisy działu III rozdziałów 5, 6, 7-9 oraz 13-15</i>	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest spójny z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Ponadto wiedza, o której mowa w uwadze, dotyczy wyłącznie przedsiębiorców wpisanych do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a nie wszystkich usługodawców.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			<i>ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111), z tym, że uprawnienia organów podatkowych określone w tych przepisach przysługują Prezesowi UKE.”</i>	
146.	Art. 28	IAB Polska	Termin sporządzenia pierwszej analizy ryzyka Zgodnie z art. 28 Projektu usługodawcy będą mieli obowiązek sporządzenia pierwszej analizy ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. W nawiązaniu do uwag podniesionych w pkt 3 [pkt 89 tabeli uwag] powyżej wskazujemy, że z uwagi na bardzo duży krąg adresatów tego obowiązku i brak w Projekcie bardziej szczegółowych wytycznych co do wymagań i kształtu analizy, termin ten powinien być dłuższy. Proponujemy, aby w przypadku wprowadzenia obowiązkowego określenia przez Ministra właściwego do spraw informatyzacji szczegółowych wymagań, jakie musi spełniać analiza ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1 Projektu, obowiązek sporządzenia pierwszej analizy ryzyka przypadał na 6 miesięcy od dnia udostępnienia takich wymagań (ogłoszenia rozporządzenia wykonawczego, o którym mowa w pkt 4 powyżej [pkt 70 tabeli uwag]).	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Wobec tego z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.
UZASADNIENIE				
1.	Str. 14	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Przy omówieniu art. 1 projektu w wersji drugim w zdaniu pierwszym słowo „przez” należy zastąpić słowem „przed”.	Uwaga uwzględniona
2.	Str. 17-18	Amerykańska Izba	Zwracamy uwagę, że wykluczenie ze skutecznych metod weryfikacji wieku kart debetowych nie jest słuszne i nie przystaje do realiów	Uwaga uwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Handlowa w Polsce polskiego rynku płatniczego. Karty debetowe stanowią znaczną większość kart płatniczych wykorzystywanych w Polsce. Ograniczenie możliwości weryfikacji wieku jedynie do kart kredytowych niestuszenie pozbawiłoby wielu użytkowników wygodnej i skutecznej metody uwierzytelnienia i potwierdzenia pełnoletności w Internecie. Na podstawie identyfikatorów kart debetowych organizacje płatnicze są w stanie skutecznie zweryfikować czy jej posiadacz jest pełnoletni i umożliwić mu bezpieczne uwierzytelnienie się w sieci. Rekomendacje brytyjskiego regulatora Ofcom, do których odnosi się Ministerstwo, są w tym zakresie nieprecyzyjne i niestuszenie wskazują, że skuteczną weryfikację gwarantują jedynie karty kredytowe, które są dostępne tylko dla osób pełnoletnich. Wg danych NBP, na koniec września 2024 r. na krajowym rynku wydanych było 45,9 mln kart płatniczych, w tym tylko 5 mln kart kredytowych. Co ważne, weryfikacja pełnoletności i uwierzytelnienie za pomocą kart płatniczych nie wymagają ujawniania tożsamości posiadacza karty i gwarantują odpowiednią ochronę danych osobowych. Organizacje płatnicze są w stanie przekazać wydzieloną informację o pełnoletności posiadacza karty bez ujawniania dodatkowych danych, analogicznie do funkcjonalności planowanej w EU Digital Identity Wallet. Zdajemy sobie sprawę, że zgodnie z koncepcją projektodawcy wiążące warunki weryfikacji wieku mają wynikać z ogólnej definicji zapisanej w ustawie. W związku z tym, nie proponujemy wpisania kart debetowych i kredytowych wprost do ustawy, ale zdecydowanie sugerujemy uznanie ich za skuteczne metody weryfikacji pełnoletności w zaleceniach, które wyda Minister Cyfryzacji. W przypadku ewentualnego wydania zaleceń w formie wiążącego rozporządzenia, jak proponuje obywatelski projekt dot. weryfikacji wieku procedowany w Sejmie, także będziemy	Jeżeli zasady przyznawania kart debetowych są analogiczne do kart kredytowych, tzn. są dostępne dla osób pełnoletnich lub na ich podstawie można określić precyzyjnie pełnoletność jej posiadacza, należy uznać kartę debetową jako adekwatny sposób weryfikacji wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			proponować uwzględnienie w nim kart debetowych i kredytowych jako skutecznych narzędzi uwierzytelnienia i weryfikacji pełnoletności w Internecie. Jednocześnie, z uznaniem zauważamy, że projektodawca dostrzega możliwość wykorzystania potencjału narzędzi płatniczych, otwartej bankowości i portfeli cyfrowych jako skutecznych metod weryfikacji wieku oraz bierze pod uwagę istniejące rekomendacje, które wskazują na ich skuteczność. Doceniamy w szczególności, że obok rozwiązań płatniczych, Ministerstwo zwraca szczególną uwagę na potencjał wykorzystania EU Digital Identity Wallet.	
3.	Str. 25	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	W <u>omówieniu art. 5 projektu na stronie 25 w pierwszym wersie od góry</u> winno być „<i>technicznych</i>”, a nie „<i>techniczne</i>”.	Uwaga wyjaśniona Z uzasadnienia wykreślono fragmenty odnoszące się do regulacji dotyczącej wydawania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji zaleceń w związku z rezygnacją z tej regulacji. W związku z tym wskazana w uwadze zmiana jest już nieaktualna.
4.	Str. 26	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	W <u>omówieniu art. 6- 13 projektu na stronie 26 w wersji 15 od góry</u> winno być sformułowanie „<i>Prezes UKE</i>”, a nie „<i>Prezesa UKE</i>”.	Uwaga uwzględniona
5.	Str. 28	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	W <u>omówieniu art. 6- 13 projektu na stronie 28 w pierwszym od góry</u> pomiędzy słowami „<i>informacje</i>” i „<i>wpisaniu</i>” opuszczono literę „o”.	Uwaga uwzględniona
6.	Str. 29	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	W <u>omówieniu art. 21-26 projektu na stronie 29 w wersji 4 od góry w zdaniu 3</u> między wyrazami „<i>Wynika to</i>”, a wyrazem „<i>faktu</i>” opuszczono literę „z”.	Uwaga uwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

OCENA SKUTKÓW REGULACJI				
1.	pkt 3	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Na stronie 6 w 21 wersji od góry OSR winno być „ <i>obowiązek skutecznej i jasnej metody</i> ”, a nie „ <i>skutecznego i jasnej metody</i> ”.	Uwaga uwzględniona
2.	pkt 3	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Na stronie 6 wers 27 od góry OSR należy usunąć zbędnie powtórzony wyraz „ <i>zatem</i> ”.	Uwaga uwzględniona
3.	pkt 3	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Na stronie 8 w wersji 24 od góry OSR słowo „ <i>odstęp</i> ” winno się zastąpić słowem „ <i>dostęp</i> ”.	Uwaga uwzględniona
4.	pkt 3	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Na stronie 8 wers 11 od dołu OSR winno być słowo „ <i>operatora</i> ” zamiast słowa „ <i>operator</i> ”.	Uwaga uwzględniona
5.	pkt 3	Związek Telewizji Kablowych w Polsce – Izba Gospodarcza	Na stronie 9 w wersji 2 od góry OSR należy usunąć zbędne powtórzenie słów „ <i>które mogą</i> ”.	Uwaga uwzględniona
6.	pkt 6	Internet Society Poland Chapter	Dodatkowe zadania administracyjne dla UAE i sprawy w sądach będą generowały potrzebę stworzenia nowych etatów - wydaje się, że optymizm pod tym względem prezentowany w OSR jest znacznie na wyrost. Alternatywą jest pogorszenie jakości obecnie świadczonych usług, na przykład przez dalsze wydłużenie terminów załatwiania spraw w sądach czy urzędach.	Uwaga częściowo uwzględniona Kwestia kosztów podlega uzgodnieniu z właściwymi resortami.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

7.	pkt 7	Internet Society Poland Chapter	Wyjątkowo jednak negatywnie należy ocenić abdykację ze swoich ustawowych obowiązków w postaci sporządzenie rzetelnej Oceny Skutków Regulacji, w szczególności w pozycji “7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe”. Projektodawcy w krótkim fragmencie wielokrotnie powtarzają, że “precyzyjne oszacowanie skutków przedmiotowych regulacji jest niemożliwe”, “nie jest możliwe” lub “trudne do oszacowania”, w związku z czym pozostawia całą tabelę pustą (sic!), nie podejmując nawet zgrubej próby określenia, z jaką skalą kosztów możemy mieć do czynienia. Taka beztroska w stanowieniu prawa nie jest niestety czymś niespotykanym w naszej praktyce administracyjnej, ale nie powinna być akceptowana jako standard. Bardzo szybka i pobieżna analiza przeprowadzona “na serwetce” przez Internet Society Poland wskazuje, że koszty w skali Polski mogą wynieść 65 mln złotych rocznie, przy przyjęciu liczby 130 000 przedsiębiorców zobowiązanych do sporządzenia co dwa lata analizy ryzyka i bardzo niedoszacowanym koszcie sporządzenia takiej analizy (1000 zł). Warto tu zauważyć, że wymagany zakres tej analizy jest ograniczony tylko do jednego z wielu zagrożeń, które wiążą się z udostępnianiem usług w publicznej sieci. Koszty związane z taką analizą byłyby łatwiejsze do uzasadnienia, gdyby dotyczyła ona znacznie szerszego spektrum zagrożeń, których prawdopodobieństwo znacząco wzrosło w dobie niestabilnej sytuacji geopolitycznej. Proponowane w projekcie rozwiązania uderzają również w ogół obywateli. 30 mln dorosłych użytkowników internetu będzie musiało poświęcić co najmniej godzinę na instalację wymaganego przy weryfikacji oprogramowania i uwierzytelnienie się w nim. Licząc według stawek minimalnych pracy za godzinę może dać to kolejne 700 mln zł kosztów. Nie oczekujemy, że te wyliczenia	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Wobec tego z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – konsultacje publiczne

(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zostaną przyjęte bezkrytycznie, ale pokazują skalę kosztów które zostaną nałożone na gospodarkę i obywateli, a projektodawcy pomijają je milczeniem	

Lp.	Jedn. red./str. uzasadn./ pkt OSR	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
PROJEKT USTAWY				
1.	uwaga ogólna	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	W porównaniu do poprzedniej wersji Projektu z końca lutego 2025 r. Izba identyfikuje dwie istotne zmiany, które zdają się stanowić realizację postulatów Izby zgłaszanych podczas pierwszych konsultacji publicznych. Po pierwsze dostrzegamy, iż Projektodawca zdecydował się na zmianę tytułu Projektu, koncentrując się wyłącznie na treściach pornograficznych, odchodząc tym samym od regulacji ochrony małoletnich przed wszelkimi treściami szkodliwymi, a po drugie zrezygnował z przepisów zobowiązujących usługodawcę do przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez tego usługodawcę usług drogą elektroniczną. W ocenie PIIT obie zmiany należy traktować pozytywnie, w szczególności usunięcie całego art. 3 (analizy ryzyka), której obowiązek realizacji byłby niezwykle trudny, bądź wręcz niemożliwy w odniesieniu do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną. Co zaś tyczy się koncentracji Projektu wyłącznie na jednym z rodzajów treści szkodliwych (treści pornograficznych) – z jednej strony zauważamy, iż Projektodawca poświęcił temu zagadnieniu kilka stron uzasadnienia, konkludując, iż „doktryna i orzecznictwo wypracowały narzędzia i stanowiska, które pozwalają w przytłaczającej większości przypadków rozstrzygnąć, co należy zakwalifikować jako treści pornograficzne”, z drugiej zaś strony Projekt, pozbawiony tej definicji, zdaje się być niepełny w swojej formie i przekazie, nakładając obowiązki na usługodawców, nie definiując zarazem istoty tego obowiązku. Stanowisko Projektodawcy co do braku zdefiniowania treści pornograficznych nabiera jeszcze większego znaczenia przy jednoznacznym podejściu Ministra Michała Gramatyki, który w jednym z wywiadów zauważył, iż jeżeli nie uda się wypracować sensownej i precyzyjnej, prawnej definicji treści szkodliwych, to wymóg ograniczenia dostępu powinien dotyczyć tylko pornografii	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, zwanych dalej „ZTP”). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, zwanej dalej „urit”, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

2.	uwaga ogólna	Izba Gospo- darki Elektro- nicznej	Relacja Ustawy do Aktu o usługach cyfrowych Na wstępie warto zaznaczyć, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), dalej „DSA”, ustanawia zharmonizowane ramy dla świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, mające na celu stworzenie bezpiecznego, przejrzystego i godnego zaufania środowiska internetowego. Jego przepisy służą zarówno przeciwdziałaniu zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu treści nielegalnych (w tym wynikających z dezinformacji), jak i skutecznej ochronie praw podstawowych. Z uwagi na bezpośredni charakter DSA, państwa członkowskie nie powinny wprowadzać dodatkowych krajowych przepisów prawnych pokrywających się z jego zakresem - z wyjątkiem sytuacji wyraźnie przewidzianych w DSA. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie spójnego i jednolitego stosowania przepisów przez wszystkich dostawców usług pośrednich w Unii Europejskiej. W kontekście rozważanego Projektu Ustawy z uznaniem dostrzegamy intencję ustawodawcy, by skutecznie chronić dzieci i młodzież przed zagrożeniami, jakie mogą występować w przestrzeni cyfrowej. Jest to cel ze wszech miar słuszny, jednak znajdujący już pełne odzwierciedlenie w przepisach prawa Unii. Warto zaznaczyć, że DSA wprost odnosi się do ochrony małoletnich jako jednego z priorytetów. Zgodnie z motywem 71, „ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej”. Przewiduje się, że dostawcy platform, z których korzystają osoby niepełnoletnie, powinni wdrażać odpowiednie, proporcjonalne środki - m.in. przez projektowanie interfejsów w sposób chroniący prywatność i bezpieczeństwo młodych użytkowników oraz poprzez stosowanie kodeksów postępowania i standardów ochrony dzieci online. Przepisy dotyczące tej kwestii zostały szczegółowo ujęte w art. 14, 28, 34 i 35 DSA, a Komisja Europejska prowadzi aktualnie zaawansowane prace nad wytycznymi dotyczącymi stosowania art. 28, w oparciu o Europejską strategię na rzecz lepszego internetu dla dzieci. W tym kontekście zachodzi realne ryzyko, że projektowanie lokalnej regulacji skutkować będzie niepotrzebnym powielaniem przepisów w odniesieniu do podmiotów objętych zastosowaniem DSA. To zaś będzie skutkowało podważaniem DSA i wprowadzeniem wątpliwości interpretacyjnych dla przedsiębiorców i organów w zakresie tego, jakie reguły powinny obowiązywać.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy stanowi uszczegółowienie takich aktów jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwane dalej „DSA”, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt ustawy nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. Projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

3.	uwaga ogólna	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Ponownie apelujemy do Ministerstwa o włączenie do ustawy obowiązków po stronie dostawców usług płatniczych. Dostawcy usług płatniczych nie powinni umożliwiać dokonywania płatności na stronach z pornografią wpisanych do rejestru. Jest to rozwiązanie zaproponowane pierwszy raz w projekcie Stowarzyszenia Twoja Sprawa z 2019 roku i przejęte z ustawy o grach hazardowych. Nie jest więc <i>novum</i> dla podmiotów z branży usług płatniczych. Podobne rozwiązanie proponuje też projekt społeczny. Podobnie jak w przypadku dostawców dostępu do internetu, warto zintegrować technologicznie rejestr hazardowy i rejestr proponowany ustawą na poziomie interfejsu używanego przez przedsiębiorców. Jednakże w porównaniu do projektu społecznego, jak również ustawy hazardowej, należy inaczej określić krąg podmiotów zobowiązanych, aby uwzględnić tzw. bramki płatności, za które odpowiedzialni są tzw. dostawcy techniczni. Wobec tego, przepis ten powinien brzmieć: <i>1. Zakazane jest udostępnianie lub świadczenie usług płatniczych oraz usług świadczonych drogą elektroniczną przez dostawców usług płatniczych oraz dostawców technicznych, o których mowa w art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych poprzez strony internetowe wykorzystujące nazwy domen internetowych wpisanych do rejestru.</i> <i>2. W przypadku udostępniania lub świadczenia usług, o których mowa w ust. 1, dostawca usług płatniczych lub dostawca techniczny jest obowiązany do niezwłocznego zaprzestania świadczenia tych usług, nie później w ciągu 30 dni od dnia dokonania wpisu domeny do rejestru.</i>	Uwaga nieuwzględniona Nadrzędnym celem projektu ustawy jest ochrona małoletnich, za nieproporcjonalne mogłoby zostać uznane rozwiązanie wprowadzające sankcje względem podmiotów, które w sposób bezpośredni nie umożliwiają dostępu do pornograficznych. Tym samym wprowadzenie regulacji odnoszącej się do płatności online nie jest konieczne, gdyż ze względu na sam fakt blokady strony internetowej na poziomie DNS, dostęp do wskazanej strony internetowej staje się niemożliwy dla użytkowników krajowych.
4.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Projekt w obecnej postaci pomija istotny aspekt funkcjonowania przemysłu pornograficznego, jakim są płatności za szerszy dostęp do treści pornograficznych. Dlatego powinien on zostać uzupełniony o regulacje dotyczące usług płatniczych – na wzór art. 9 ust. 2 i 3 projektu obywatelskiego.	Uwaga nieuwzględniona Nadrzędnym celem projektu ustawy jest ochrona małoletnich, za nieproporcjonalne mogłoby zostać uznane rozwiązanie wprowadzające sankcje względem podmiotów, które w sposób bezpośredni nie umożliwiają dostępu do treści pornograficznych. Tym samym wprowadzenie regulacji odnoszącej się do płatności online nie jest konieczne, gdyż ze względu na sam

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				fakt blokady strony internetowej na poziomie DNS, dostęp do wskazanej strony internetowej staje się niemożliwy dla użytkowników krajowych.
5.	uwaga ogólna	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Ponadto, ponownie prosimy o rozważenie wprowadzenia rozwiązania, zawartego w projekcie z 2019 roku, aby działania polegające na dystrybucji pornografii bez skutecznej weryfikacji wieku zostały zakwalifikowane jako naruszenie zbiorowych interesów konsumentów ze wszystkimi konsekwencjami wynikającymi z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdajemy sobie sprawę z obecnej polityki Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który chroni wyłącznie interesy ekonomiczne konsumentów, ale warto przeprowadzić dyskusję na ten temat. Do ochrony dzieci przydadzą się najróżniejsze narzędzia skierowane swoim ostrzem w przemysł pornograficzny.	Uwaga nieuwzględniona Udostępnianie treści pornograficznych niezgodnie z projektem ustawy, tj. bez stosowania mechanizmu weryfikacji wieku, zostało już obwarowane sankcjami w postaci kary pieniężnej oraz blokady nazwy domeny. Sankcje te należy uznać za wystarczające. Projekt ustawy został poddany opiniowaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który nie zgłosił analogicznej uwagi.
6.	uwaga ogólna	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Rekomendacja nr 4: • dodanie po art. 28 projektu artykułu 29, powołującego Radę do spraw Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie lub podobną instytucję. Projekt STS z 2019 r. w art. 2 pkt 9 przewidywał powołanie, oprócz organu kontroli, także współregulatora, który stanowiłby komponent obywatelski w systemie przeciwdziałania dostępowi małoletnich do treści pornograficznych. Instytut Ordo Iuris podkreślał w swojej ówczesnej opinii, że „konieczność udziału czynnika społecznego w działaniach. W projekcie powinno zostać uwzględnione powołanie Rady do spraw Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie lub podobnej instytucji – współregulatora, który stanowiłby komponent obywatelski w systemie przeciwdziałania dostępowi małoletnich do treści pornograficznych.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy zapewnia należyta, rzetelną i bezstronną analizę m.in. na temat obecności treści pornograficznych w ramach konkretnej usługi ze względu na opiniowanie przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy, zwany dalej „NASK-PIB”. Ponadto powołanie dodatkowej instytucji publicznej spowodowałoby konieczność przeznaczenia dodatkowych środków budżetowych w celu zapewnienia jej funkcjonowania. Działania Rady mogą być realizowane

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				przez bezstronne i rzetelne instytucje eksperckie takie jak wspomniany NASK-PIB.
7.	uwaga ogólna	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Podtrzymujemy również prośbę o rozważenie wprowadzenia jakiejś formy udziału w procesie ochrony dzieci organizacji społecznych. W projekcie Stowarzyszenia Twoja Sprawa z 2019 roku wprowadziliśmy instytucję współregulatora, do której zachęca pracodawca unijny. Projekt społeczny, który jest po pierwszym czytaniu mówi o Radzie ds. Ochrony Dzieci przed Pornografią w Internecie. Taka Rada – dokładnie jak przewidywał to dla współregulatora projekt STS-u z 2019 roku – wprowadza do takiego ciała doradczego przedstawicieli organizacji zajmujących się ochroną dzieci, ochroną prywatności i ochroną przedsiębiorców. Chcielibyśmy w dalszych pracach podnieść ten temat i wrócić do pomysłu Stowarzyszenia Twoja Sprawa. Organizacje społeczne mogą być za równo wsparciem do regulatora, jak i jego „ <i>watch dogiem</i> ”. Jest to bardzo potrzebne.	Uwaga nieuwzględniona Obecnie projektowane przepisy zapewnią należytą, rzetelną i bezstronną analizę m.in. na temat obecności treści pornograficznych w ramach konkretnej usługi ze względu na opiniowanie przez NASK-PIB.
8.	uwaga ogólna	Osoba fizyczna #1	#5. „Organ doradczy z możliwością komunikacji osobistej” Biorąc pod uwagę ujawnione wielokrotne nadużycia wobec twórców legalnych treści pornograficznych (źródła prasowe oraz orzeczenia sądów karnych oraz cywilnych), wynikające jedynie z kwestii obyczajowych (a zatem sprzeczne z zasadą bezstronności), szczególnie niepokoi arbitralność decyzji administracyjnych. Jeżeli w toku prac nad projektem zniknie przesłanka dotycząca orzeczeń kar finansowych (np. poprzez wycofanie z obiegu prawnego wszystkich decyzji i orzeczeń o znikomej społecznej szkodliwości czynu) i kary będą mogły być zarządzane dowolnie, mogą one osiągać wartości nieproporcjonalne do faktycznego naruszenia, ze względu na brak bezstronności. Co więcej, w ramach otwartego katalogu metod weryfikacji, decyzja o naruszeniu może zostać podjęta nawet wtedy, gdy metoda skuteczna zostanie uznana za nieskuteczną, co rodzi ryzyko arbitralności. Z tego powodu powinna zostać powołana dodatkowo forma komisji, do której właściciel witryny mógłby się zwrócić osobiście lub poprzez pełnomocnika, w celu oceny skuteczności swojej metody. Wystąpienie to powinno obejmować bezpośrednią prezentację i omówienie zasad działania metody przed komisją, a nie wyłącznie skierowanie pisma. W przypadku takich decyzji wymagana jest wiedza szczegółowa, a w razie potrzeby może zostać powołany biegły.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy przewiduje możliwość złożenia sprzeciwu do Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, od wpisu do rejestru domen umożliwiających dostęp osobom małoletnim do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku. W przypadku odmowy uwzględnienia sprzeciwu, przysługiwać będzie skarga do sądu powszechnego. Sprzeciw będzie przysługiwać w każdym czasie. Nadmienić trzeba, że przed wpisaniem domeny do rejestru Prezes UKE wzywa podmiot do złożenia wyjaśnień, co umożliwia reakcję jeszcze przed zablokowaniem dostępu do

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Decyzje komisji powinny podlegać odwołaniu przez wnioskodawcę, z możliwością za-skarżenia ich na drodze sądowej. Liczba osób korzystających z tego trybu będzie nie-wielka, natomiast zaakceptowane metody powinny być publikowane, aby mogły z nich korzystać inne podmioty. W krótkim czasie pozwoliłoby to ustanowić konkretne stan-dardy i optymalne metody weryfikacji.	danej domeny. Są to wystarczające zabezpieczenia dla praw usługodaw-ców, zgodne z tymi powszechnie sto-sowanymi w polskim porządku praw-nym.
9.	uwaga ogólna	Homoko- mando	Zgodnie z wiadomością e-mail otrzymaną 24 sierpnia 2025 r. poniższa uwaga z pi-sma z dnia 26 marca 2025 r. została podtrzymana: Godność obywateli i obywateli Po pierwsze, projekt ten uderza w podstawową godność i wolność obywateli i oby-wateli Polski. Obywatelki i obywatele mają prawo wolno chodzić po ulicach polskich miast, i nikt nie ma ogólnego prawa ich przy tym legitymować. Możliwość legitymowania otrzymali - owszem - funkcjonariusze policji - ale mogą to robić tylko przy zaistnieniu rzeczywistej podstawy faktycznej, jak np. podejrzenie popełnienia przestępstwa. Nadużywanie tego prawa przez funkcjonariuszy było dość częste w ostatnich latach - ale sądy zawsze sta-wały po stronie obywateli, i uznawały bezpodstawne legitymowania za sprzeczne z pra-wem. Prawo to - dotyczy także chodzenia po internecie. Obywatelki i obywatele mają prawo przeglądać internet, i korzystać z legalnych treści w nim dostępnych - bez potrzeby le-gitymowania się przed państwem. Wprowadzenie powszechnego obowiązku legitymowania się - będzie jawnie nie-zgodne z Konstytucją. W tym też konkretnie przypadku - wprowadzenia obowiązku legitymowania się przed dostępem do treści pornograficznych - uderzamy w wyjątkowo czułą strefę prywatną obywateli i obywateli. Świadomość, że obywatelka chcąc skorzystać z takich treści - jest na bieżąco śledzona przez oko państwa - może stanowić dla niej duże obciąże-nie psychiczne. Co więcej - jesteśmy przekonani, że to obciążenie nie jest nieuzasadnione. Żyjemy w państwie, w którym kilka lat temu nielegalnie używano systemu Pegasus do pod-słuchiwania niewinnych ludzi. Ministerstwo może nas zapewniać, że danych z sys-temu nie będzie przechowywać, i możemy w to uwierzyć - ale jednocześnie,	Uwaga nieuwzględniona Do przewidzianego w projekcie ustawy mechanizmu weryfikacji wieku znajdą zastosowane ogólne przepisy ochrony danych osobowych, a więc m.in. wymóg minimalizacji da-nych. Wykorzystany mechanizm wery-fikacji wieku powinien zakładać więc jak najmniejszą ilość danych wykorzy-stanych do przeprowadzenia weryfi-kacji, minimalizując ryzyko identyfika-cji osoby i przetwarzania tych danych w sposób niezgodny z przepisami o ochronie danych. W przypadku spełnienia wymogów, zgodności z przepisami ochrony da-nych osobowych, nie byłoby możliwe dotarcie przez nieuprawnione pod-mioty do informacji o odwiedzanych przez usługobiorcę stronach.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			spodziewamy się, że do systemu będą na bieżąco podpięte służby specjalne, które te dane przechowywać będą. Nawet jeśli nie za tego rządu, to za następnego. Co więcej - dane te prawdopodobnie będą obejmować nie tylko informację, że osoba skorzystała z serwisu pornograficznego, ale także - jakiego. W przypadku korzystania z serwisów ze zróżnicowanymi treściami - informacja ta wiele nie wnosi; ale w przypadku serwisów tematycznych, np. z treściami gejowskimi, albo z treściami fetyszowymi - może prowadzić do ujawnienia orientacji seksualnej i preferencji seksualnych oglądającego. Chcemy tu zaznaczyć, że dziś Senat przyjął ustawę o ochronie przed nienawiścią - z której, dużym wysiłkiem organizacji społecznych, udało się usunąć wymóg ujawniania i udowadniania swojej orientacji przed sądem. Czy teraz znów będziemy musieli walczyć o to samo? Podsumowując, naszym zdaniem - ta ustawa to kolejny krok prawicowej ofensywy ideologicznej - tj. konserwatywnego regulowania i kontrolowania życia prywatnego ludzi. To, że obywatele będą się bać korzystać z treści pornograficznych - dla domagających się tego typu zmian środowisk nie jest tylko przykrym efektem ubocznym, ale celem. Myśleliśmy, że tę czarną epokę mamy już w Polsce za sobą - a jednak nowy rząd, wybrany w kontrze do poprzedniego, dalej gra pod dyktando Ordo Iuris. Jednocześnie - chcemy też wskazać, że nie jest to też pierwsza próba zamachu na wolność korzystania z Internetu przez obywateli Polski. W 2012 protestowaliśmy na ulicach przeciwko ACTA. W 2018 protestowaliśmy przeciwko ACTA2. Jeśli trzeba - w 2025 wyjdziemy na ulice ponownie.	
10.	uwaga ogólna	Homokomando	Zgodnie z wiadomością e-mail otrzymaną 24 sierpnia 2025 r. poniższa uwaga z pismem z dnia 26 marca 2025 r. została podtrzymana: Ochrona małoletnich Po drugie, generalnie zgadzamy się, że dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich może być problemem. Chcemy jednak zauważyć, że ustawodawca nie wskazał w uzasadnieniu wiarygodnych badań dotyczących tego problemu. Uzasadnienie projektu oparte jest w całości o raport prawicowego Stowarzyszenia Twoja Sprawa przygotowany za 2 miliony złotych z Funduszu Zbigniewa Ziobry, formalnie nazwanego Funduszem Sprawiedliwości. Raport	Uwaga nieuwzględniona Z problemem dostępu małoletnich do treści pornograficznych stykają się również inne państwa, które wprowadziły regulacje chroniące małoletnich. Problem ten, występujący również w Polsce, nie jest zatem odosobniony. Istnieje wiele opracowań wskazujących na problemy małoletnich w zakresie dostępu do treści

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			nierzetelny, pisany pod z góry założoną ideologiczną tezę. Niezgodny z aktualnym konsensusem naukowym. Naszym zdaniem - tworząc prawo, warto opierać się na naukowych źródłach, a jeśli przeglądu takich brakuje - zlecić wykonanie odpowiednich ekspertyz niezależnym naukowcom z uznanych uczelni. Natomiast to, co dziś jest naukowo rekomendowane jako mechanizm ochrony małoletnich - to edukacja seksualna według standardów WHO. Dlatego wzywamy do niezwłocznego wprowadzenia powszechnej obowiązkowej edukacji zdrowotnej, w tym edukacji seksualnej, zgodnej ze standardami WHO, która przekaze dzieciom rzetelne informacje na temat ludzkiej seksualności, oraz wyjaśni im czym pornografia jest, i dlaczego nie należy uznawać jej za źródło wiedzy. Naszym zdaniem - to właśnie edukacja, a nie blokowanie, powinna być priorytetem dla rządu.	pornograficznych, świadczą o tym również wypowiedzi wielu ekspertów, którzy zabierają głos m.in. podczas sejmowych komisji poświęconych tematyce ochrony małoletnich. Należy zwrócić uwagę, że już obecnie Minister Cyfryzacji wraz z NASK-PIB prowadzi szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie.
11.	uwaga ogólna	Homomando	Zgodnie z wiadomością e-mail otrzymaną 24 sierpnia 2025 r. poniższa uwaga z pismą z dnia 26 marca 2025 r. została podtrzymana: Godność małoletnich Chcemy także zauważyć, że konstytucyjne prawa wolności i godności nie dotyczą wyłącznie dorosłych obywateli i obywateli Polski. Dotyczą także osób niepełnoletnich. Dziś w Polsce wiek zgody wynosi 15 lat. Czy jest właściwy, czy nie, to nie jest tematem tej opinii. Jednakże - faktem jest, że 15-latek może legalnie wyrazić zgodę na seks, i uprawiać seks. Uważamy, że w takiej sytuacji odebranie mu prawa do obejrzenia treści pornograficznych - jest uderzeniem w jego godność. Jest rażącą asymetrią, i jest całkowicie niezrozumiałe, że zachowanie relatywnie bezpieczniejsze (np. nie mogące skończyć się zarażeniem żadnym wirusem) jest mniej legalne, niż zachowanie bardziej ryzykowne. Postulujemy, że wszelkie przepisy dotyczące wolności seksualnej, powinny być pisane z odniesieniem właśnie do wieku zgody, a nie do pełnoletności.	Uwaga nieuwzględniona Celem projektu ustawy jest zminimalizowanie dostępu do treści pornograficznych dla rozwoju małoletnich. Treści pornograficzne mogą wpływać negatywnie na rozwój również osób nastoletnich, także przez przedstawianie nierealistycznej i brutalnej wizji sfery seksualności, która nie powinna stanowić dla małoletniego punktu odniesienia względem własnego życia.
12.	uwaga ogólna	Osoba fizyczna #1	#1 „Skoro w Wielkiej Brytanii nie działa, to jak miałoby działać w Polsce?” Projekt Ministerstwa Cyfryzacji w znacznej mierze powieli rozwiązania wprowadzone wcześniej w Wielkiej Brytanii. Jedną z nielicznych – i zdecydowanie korzystną – różnic jest rezygnacja z metody szacowania wieku. Ponieważ założenia polskiego projektu są	Uwaga nieuwzględniona W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że projekt ustawy nie powieli

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		tak bliskie rozwiązaniom brytyjskim, należy je analizować w świetle rezultatów, jakie przyniosło prawie identyczne wdrożenie w Wielkiej Brytanii. Warto podkreślić, że w dniu opublikowania nowej wersji projektu na stronie legislacja.rcl.gov.pl od blisko dwóch tygodni powszechnie wiadomo było o całkowitej porażce systemu brytyjskiego – zarówno w zakresie liczby podmiotów, które wdrożyły weryfikację wieku, jak i możliwości łatwego obchodzenia blokad za pomocą VPN. Zgodnie z oficjalnymi danymi dotyczącymi liczby domen (bez uwzględnienia podstron), w samych Stanach Zjednoczonych funkcjonuje obecnie około 4,2 miliona domen pornograficznych (dane: MetaCert). Na tej podstawie szacuje się, że globalnie liczba ta wynosi 7–8 milionów. Dla porównania, starsze dane z Wikipedii wskazywały w 2012 roku na poziom około 25 milionów domen. Tymczasem Ofcom, brytyjski regulator odpowiedzialny za wdrożenie tamtejszej ustawy, poinformował, że łącznie jedynie około 6000 stron weryfikuje wiek użytkowników. Co istotne, w liczbie tej ujęto zarówno witryny, które już wcześniej stosowały weryfikację (a z których treści są następnie nielegalnie pozyskiwane i udostępniane – proceder ten, będący podstawą problemu, opisuję dalej), jak i te, które dostosowały się do wymogów dopiero po wejściu w życie ustawy. Przekłada się to na realną skuteczność brytyjskiego projektu na poziomie: 0,08%, przyjmując za punkt odniesienia 7 mln witryn (wg MetaCert), 0,02%, przyjmując 25 mln witryn (wg danych z Wikipedii). Oznacza to, że skuteczność brytyjskiego rozwiązania była znacznie niższa niż 0,5%, które znalazło się w dokumentacji przekazanej do Ministerstwa Cyfryzacji przez biegłego. Biegły ten zgłosił się do prac nad projektem już w czerwcu 2024 r., lecz odmówiono mu udziału. Co więcej, Dame Rachel Mary de Souza, pełniąca funkcję Children's Commissioner for England (odpowiednik polskiego Rzecznika Praw Dziecka), jeszcze przed 19 sierpnia w wywiadzie dla BBC podkreśliła: Of course, we need age verification on VPNs – it's absolutely a loophole that needs closing and that's one of my major recommendations” („Oczywiście, potrzebna jest weryfikacja wieku przy korzystaniu z VPN – to absolutna luka, którą trzeba zamknąć, i jest to jedna z moich głównych rekomendacji”).	rozwiązań jednej wybranej zagranicznej ustawy, lecz stanowi wynik analizy wielu różnych rozwiązań wdrażanych w innych państwach. Podobne rozwiązania przyjęte zostały również we Francji, gdyż projektodawcy w różnych państwach identyfikując cel – ograniczenie (zwłaszcza przypadkowego) dostępu do treści pornograficznych wśród małoletnich opracowują rozwiązania, które mają w najmniejszy sposób ingerować w prawo do prywatności przy zapewnieniu największej skuteczności, nie zwiększając przy tym uprawnień i legitymizując coraz szerszego zakresu zbieranych danych przez największe korporacje dostarczające urządzenia i oprogramowanie (co m.in. miałyby miejsce przy ograniczeniu weryfikacji wieku do dostawców systemów operacyjnych). W odniesieniu do dostępności VPN, jako argumentu na niedoskonałość obranego w projekcie ustawy rozwiązania, należy wziąć pod uwagę, że statystyki zliczające wykorzystanie VPN – w tym ze względu na charakter działania VPN – nie odzwierciedlają rzeczywistej popularności tych usług wśród małoletnich. Większość statystyk dotyczących wykorzystywania VPN dotyczy osób dorosłych. Korzystanie z

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Wskazuje to jednoznacznie, że nawet w Wielkiej Brytanii dostrzeżono problem całkowitej iluzoryczności blokad w sytuacji powszechnej dostępności VPN. Podobne wnioski pojawiły się w Polsce. Jak wskazywał biegły w liście do komisji pracującej nad ustawą, jeszcze w 2024 roku około 70% wszystkich użytkowników sieci korzystało z VPN. Teraz, w swoim komentarzu do pierwotnego projektu ustawy, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów stwierdził: 70% polskich użytkowników internetu wiedziało, czym jest VPN, a 28% już z niego korzystało. Skoro zarówno ustawa w Wielkiej Brytanii, jak i polski projekt zakładają blokowanie stron nieweryfikujących wieku, to przy tak wysokiej świadomości społecznej w zakresie VPN narzędzie to będzie dla młodych użytkowników naturalnym i prostym sposobem obejścia zakazów. VPN w wersji płatnej jest relatywnie tani, a darmowe warianty oferują wystarczającą szybkość do oglądania i pobierania treści pornograficznych. Oznacza to, że realna skuteczność projektu w praktyce jest jeszcze niższa niż wynikałoby z oficjalnych danych brytyjskich (0,02–0,08%), ponieważ łatwość obejścia blokad za pomocą VPN całkowicie podważa zakładany przez twórców polskiego projektu „efekt skali”. Na szczególną uwagę zasługuje sposób, w jaki twórca projektu usiłuje przedstawić dostępność VPN, wskazując wprost: „Warto jednak wskazać, że narzędzia typu VPN są odpłatne, więc nie każdy z tego skorzysta, a darmowe wersje VPN mają ograniczenia co do przepustowości”. Tymczasem dane rynkowe pokazują coś zupełnie przeciwnego – VPN jest zarówno tani, jak i szybki: • VPN płatny (gdzie w projekcie sugeruje się, że jest „drogo”): ○ NordVPN – ok. 13,50 zł/miesiąc ○ Surfshark – ok. 8,50 zł/miesiąc ○ ExpressVPN – ok. 19 zł/miesiąc ○ Private Internet Access – ok. 8,60 zł/miesiąc ○ IPVanish – ok. 9,30 zł/miesiąc • VPN darmowy (gdzie w projekcie sugeruje się, że jest „wolno”): ○ Proton VPN Free – bez limitu danych, prędkość do 950 Mbps ○ PrivadoVPN Free – limit 10 GB/miesiąc, prędkość do 671 Mbps ○ Hotspot Shield Free – bez limitu danych, prędkość do 2 Mbps	usług VPN w celu obejścia blokady nałożonej na stronę internetową umożliwiającą dostęp do treści pornograficznych bez weryfikacji wieku, przez osoby dorosłe, nie ma wpływu na cel projektu ustawy, jakim jest ograniczenie dostępu do treści pornograficznych przez dzieci. Chociaż rozwiązania typu VPN mogą znaleźć zastosowanie u starszych dzieci, młodsze dzieci napotykają treści pornograficzne w internecie przeważnie przypadkowo, i to w ich kontekście najważniejsze jest ograniczenie możliwości tego dostępu. Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej „RODO”, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		○ Windscribe Free – limit 10 GB/miesiąc, prędkość do 338 Mbps ○ hide.me Free – limit 10 GB/miesiąc, prędkość do 690 Mbps Z powyższego zestawienia jasno wynika, że argument o rzekomej wysokiej cenie i niskiej przepustowości VPN nie znajduje żadnego pokrycia w faktach. Zarówno płatne usługi, jak i darmowe (o prędkościach pozwalających na bezproblemowe oglądanie wideo), czynią blokady przewidziane w projekcie całkowicie iluzorycznymi. W odpowiedzi na stanowisko Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów twórca projektu wskazał, że: „Celem projektu ustawy jest osiągnięcie efektu skali i wyeliminowanie m.in. przypadkowego zetknięcia się z treściami pornograficznymi”. Możemy wyróżnić dwie sytuacje: 1. Dzieci, które nie wyszukują treści pornograficznych – w tym przypadku obowiązkowa weryfikacja wieku praktycznie nie ma znaczenia. Dla tej grupy istotne będą jedynie blokady na poziomie DNS, obejmujące owe 7–25 milionów stron, pomniejszone o 6000 witryn, które faktycznie stosują weryfikację wieku. 2. Dzieci, które aktywnie poszukują treści pornograficznych – w tym przypadku projekt ustawy będzie miał skuteczność porównywalną do brytyjskiego, gdyż dziecko podejmie działania umożliwiające obejście blokady, np. uruchomienie VPN. Warto podkreślić, że prawie wszystkie (o ile nie wszystkie) strony pornograficzne, które dostosują się do wymagań polskiego projektu (czyli wspomniane 6000 witryn), już dziś stosują meta tag: <meta name="rating" content="RTA-5042-1996-1400-1577-RTA"> lub podobny. Skutecznie wyklucza on przypadkowe zapoznanie się z treścią przy wyszukiwaniu obrazów, ponieważ nie pojawią się one ze względu na domyślnie aktywny filtr wbudowany w przeglądarkę. Podobnie, nawet przycisk „Czy masz 18 lat?” uniemożliwia przypadkowy dostęp do treści. Dopiero w sytuacji, gdy dziecko aktywnie wyszukuje pornografię, przycisk ten nie stanowi bariery nie do pokonania. Warto wspomnieć, że wobec aktywnie wyszukującego pornografii dziecka meta tag nadal pełni swoje funkcje, pod warunkiem, że rodzic choćby w minimalnym stopniu nadzoruje dziecko i w prosty sposób zabezpieczy przeglądarkę.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Pragnę podkreślić, że w momencie publikacji zaktualizowanego projektu zarówno dane przekazane przez Ofcom, jak i stanowisko Children's Commissioner for England były już publicznie dostępne. Ministerstwo Cyfryzacji dysponuje zasobami znacznie większymi niż pojedyncze osoby starające się wskazać konieczność wprowadzenia poprawek w projekcie. Skoro takie osoby były w stanie wychwycić te informacje, nie ma podstaw, by wątpić, że twórca projektu również powinien być ich świadomy.	
13.	uwaga ogólna	Osoba fi- zyczna #1	Naruszenie zasady proporcjonalności Warto wskazać, że zgodnie z upublicznionymi danymi założenia projektu mogą naruszać zasadę proporcjonalności, chroniącą przed nadmierną ingerencją państwa w prawa jednostki. Należy zauważyć, że skoro w Wielkiej Brytanii jedynie około 6000 stron weryfikuje wiek użytkowników zgodnie z przepisami, zaś – w zależności od źródeł – pozostałe 7–25 milionów stron tego nie robi, to przeniesienie tych danych na grunt polski oznaczałoby, że wszystkie te miliony stron musiałyby zostać zablokowane na terytorium Polski. Dostęp do nich pozostawałby możliwy jedynie przy użyciu VPN. Twórca projektu powinien jednoznacznie określić, czy VPN jest drogi i wolny (jak wskazał w projekcie), co wskazywałoby na naruszenie zasady proporcjonalności wobec ogółu dorosłych użytkowników, czy też jest tani, szybki i powszechnie dostępny – wówczas zasada proporcjonalności nie byłaby naruszona. W takim przypadku jednak w projekcie nie można dłużej ignorować wpływu VPN na jego realną skuteczność.	Uwaga nieuwzględniona Celem projektu ustawy jest osiągnięcie efektu skali i dążenie przede wszystkim do ograniczenia nieintencjonalnego zetknięcia się z treściami pornograficznymi. Obok tego rozwiązania typu VPN również posiadają własne ograniczenia opisane w projekcie. Jednocześnie posiadana jest świadomość, że blokada domeny na poziomie Systemu Nazw Domen (DNS) nie jest rozwiązaniem niemożliwym do ominięcia, ale umożliwia osiągnięcie odpowiedniego efektu skali i zapobiega przypadkowemu kontaktowi z treściami pornograficznymi, nie stanowiąc przy tym nadmiernej ingerencji w ruch sieciowy. Projekt ustawy podlegała konsultacjom z instytucjami takimi jak Urząd Ochrony Danych Osobowych czy NASK-PIB, w ramach, których analizowane były stanowiska dotyczące

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				proponowanych rozwiązań zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym.
14.	uwaga ogólna	Osoba fi- zyczna #1	#2. „Brak udziału biegłych z zakresu PRZYCZYN dostępności pornografii” W opisie projektu czytamy, że jest to „Ustawa o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie”. Można zatem bezspornie przyjąć, że powstała ona w wyniku świadomości ustawodawcy lub twórcy projektu o istnieniu tego problemu, co znajduje potwierdzenie w szeregu badań i statystyk. Budzi jednak zdziwienie, że: • do prac nad projektem powołano praktycznie wyłącznie podmioty, które miały potwierdzić, że dzieci uzyskują dostęp do pornografii; • nie powołano żadnych biegłych, którzy mogliby wskazać, dlaczego dzieci uzyskują dostęp do treści pornograficznych. O ile w pierwszym przypadku można jeszcze zrozumieć potrzebę potwierdzenia istnienia problemu (dla zachowania formalnych wymogów), o tyle opracowywanie regulacji mających chronić dzieci przed skutkami konkretnych zjawisk, bez wiedzy o ich rzeczywistych przyczynach, budzi głębokie zdziwienie. Należy wskazać, że brak udziału biegłych nie powoduje nieważności ustawy, może jednak skutkować: • słabszą jakością przepisów, • większą liczbą luk prawnych, • większym ryzykiem błędów w praktyce stosowania prawa. Projekt UD179 jest przykładem legislacyjnego absurdu, wynikającego z braku ekspertyzy biegłych. Obowiązek weryfikacji nakładany jest na grupę podmiotów, wśród których ledwie promil faktycznie stanowi problem, a kolejny promil od dawna weryfikuje wiek. Pozostałe podmioty, blisko 99% (7–25 milionów witryn), odpowiadające za rzeczywisty problem, będą blokowane dopiero po dłuższym czasie i tylko w niektórych przypadkach – przy zastosowaniu metod łatwych do obejścia. Jednocześnie największe platformy, posiadające najwięcej treści pornograficznych (platformy hostingu plików), pozostaną w praktyce nienaruszone. Pragnę podkreślić, że do prac nad projektem zgłosił się biegły posiadający wiedzę ekspercką w zakresie przyczyn dostępności treści pornograficznych w sieci, który od 2011	Uwaga wyjaśniona Konstruuując założenia projektu ustawy oraz jego przepisy pozostawano w kontakcie zarówno z ekspertami z sektora prywatnego, w tym organizacjami zajmującymi się ochroną małoletnich, jak i korzystając z wiedzy i doświadczenia pracowników instytucji publicznych, takich jak NASK-PIB, nie pomijając przy tym dostępu do raportów opracowywanych zarówno w kraju, jak i poza jego granicami. Należy przy tym podnieść, że projekt ustawy przechodzi przez proces legislacyjny na tych samych zasadach co inne ustawy projektowane w Polsce, poddany został więc szerokim konsultacjom publicznym, w ramach, których zorganizowano także wystuchanie publiczne. Umożliwiono więc szerokie możliwości skomentowania projektowanych przepisów, które wzięte zostały w znacznej mierze pod uwagę mając na uwadze zmiany wprowadzone między pierwszym projektem a wersją skierowaną do ponownych konsultacji publicznych. Trzeba podkreślić, że osoby biorące udział w

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		roku zajmuje się tym zagadnieniem. Komisja pracująca nad projektem jeszcze w 2024 roku otrzymała także kilkunastostronicowe pakiety informacji dotyczące działań o charakterze przestępczym, które wyjaśniają, dlaczego pornografia trafia do dzieci. W późniejszym okresie, w ramach pierwszego etapu przesyłania opinii do projektu, przestano część tych informacji ponownie, wraz z rozszerzeniem opisu przyczyn o uwzględnienie działań prokuratury i sądów, co dawało już pełny obraz problemu. Ministerstwo Cyfryzacji zdecydowało się ocenzurować tę opinię (jako jedyną) usuwając ponad 30% treści przed publikacją, powołując się na ochronę danych osobowych, które – jak wskazał Rzecznik Praw Obywatelskich – można było wystarczająco zabezpieczyć poprzez anonimizację. Wskazuję, że z powodu braku udziału biegłych projekt nie odnosi się do rzeczywistych przyczyn dostępu dzieci do treści pornograficznych i nie może funkcjonować ze skutecznością większą niż znikoma. <u>Na dzień dzisiejszy wyróżniamy cztery główne źródła pierwotnego wytwarzania (a nie wtórnego rozpowszechniania) treści pornograficznych:</u> 1. Strony producentów komercyjnych. Są to witryny, w których pełne treści udostępniane są dopiero po dokonaniu zakupu. Taki zakup spełnia wymogi weryfikacji wieku, ponieważ jest dokonywany za pośrednictwem specjalistycznego operatora bilingowego, który przesyła odpowiednie kody MCC podczas transakcji, bez względu na typ karty. W momencie otrzymania tego kodu bank odrzuca płatność, jeśli właścicielem konta jest osoba niepełnoletnia. 2. Strony w modelu B2B/B2C. Platformy te współpracują z modelkami (B2B) i klientami (B2C). Modelka produkuje swoje treści i zamieszcza je na platformie, która następnie udostępnia je abonentom po wykupieniu subskrypcji – podobnie jak w modelu pierwszym. W praktyce zdarzają się jednak sytuacje, w których kod MCC nie jest przesyłany (np. przy płatności przelewem, bez udziału karty kredytowej lub debetowej), co oznacza, że tego typu platformy wymagają dodatkowych regulacji. 3. Darmowe portale społecznościowe i serwisy typu „tube” Są to serwisy takie jak X (dawniej Twitter) oraz strony typu „tube”, gdzie osoby prywatne zamieszczają w niewielkich ilościach krótkie, własne produkcje. Należy zaznaczyć, że na tych platformach masowo zamieszczane są również treści pochodzące z kradzieży,	pracach grupy roboczej w 2024 r., która dyskutowała nad kształtem założeń projektu ustawy, reprezentowały wiele uznanych instytucji, w tym: szereg organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną małoletnich, jak i ochroną prywatności; uniwersytety i instytucje naukowe; podmioty publiczne, takie jak Rzecznik Praw Dziecka. Brano pod uwagę każdą uwagę i opinię przestaną do Ministerstwa Cyfryzacji w temacie ochrony małoletnich, czego dowodem jest trwający obecnie proces legislacyjny. Przy opracowywaniu projektu ustawy kierowano się wyznaczonymi celami – czyli w pierwszej kolejności ograniczenia przypadkowego dostępu do treści pornograficznych przez najmłodsze dzieci, wśród których wpływ ten wywiera potencjalnie największe zagrożenia. Jednocześnie jak zostało już wskazane w informacjach wymienianych z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, na stronie internetowej RPL opublikowane zostały wszelkie uwagi nadsyłane do projektu w ramach zamieszczonych tam tabel podsumowujących uwagi przestane w uzgodnieniach, opiniowaniu i konsultacjach publicznych. Jedną z opinii – jeszcze przed opublikowaniem pełnych tabel zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		co zostanie szerzej omówione w dalszej części tekstu (Teraz na tej liście wskazuje źródła pierwotne). 4. Platformy typu „tube komercyjne”. W tym modelu użytkownicy nie płacą za dostęp do treści, ale modelki otrzymują procent od reklam wyświetlanych przy ich filmach. Na dziś globalnie istnieją dwie firmy w tym segmencie – właściciele serwisów Pornhub i Xvideos. Uwaga: Aby uniknąć pomyłki lub celowej nadinterpretacji, wskazuję, że wymienione powyżej rodzaje stron będących źródłami pierwotnego wytworzenia treści pornograficznej nie są tożsame ze stronami, na których dziecko natrafia na pornografię. Pragnę podkreślić, że w 99% przypadków dzieci natrafiają na pornografię WTÓRNIE ROZPOWSZECZNIANĄ NA SKUTEK KRADZIEŻY (z grup 1, 2 i 4) na niewymienionych wyżej tak zwanych „platformach hostingu plików” (jak k2s.cc) oraz na stronach z grupy 3. W pozostałym 1% przypadków mogą to być częściowo – lecz nie wyłącznie – platformy z grupy 4. Pozostałe grupy nie są wykluczone, ale ich udział jest śladowy. W tym 1 % zawierają się też nie wymienione w ogóle grupy ze względu na ich marginalny udział w rynku. Jak opisałem, w typie 1 kontakt dziecka z pełną treścią jest praktycznie niemożliwy, zaś w typie 2 jest możliwy, ale znikomy. Oba typy nie udostępniają swoich pełnych treści za darmo, ponieważ byłoby to sprzeczne z ich modelem biznesowym. Oznacza to, że w ich interesie leży, aby treści pozostawały zabezpieczone za bramką kontroli wieku. Bardzo ważne jest, aby zrozumieć, że łącznie typy 1, 2 i 4 to, w mojej opinii, owe 6000 witryn, o których informuje Wielka Brytania. Grupa 3 wśród tych 6000 to raczej pojedyncze przypadki. Przyczyny, dla których dzieci uzyskują dostęp do pornografii – kluczowy element, którego zabrakło w projekcie. Być może ze względu na brak biegłego w tym zakresie, który by je zidentyfikował. Skąd zatem bierze się tak ogromna ilość pornografii trafiającej do dzieci? Problem wynika z profesjonalnie zorganizowanego procederu, w którym uczestniczy bardzo wiele osób, w dużej mierze obywateli rosyjskich. Proceder polega na tym, że sprawcy rejestrują się na płatnych stronach (przechodząc weryfikację wieku), a następnie pozyskują z nich wszystkie treści. W przypadku portali, na których modelki prowadzą własne profile – np. OnlyFans – osoby te pobierają komplet filmów należących do danej twórczyni.	procesu legislacyjnego, została zanonimizowana (ze względu na oznaczenie części uwagi jako „historia prawdziwa”, opisanej jako „nie stanowiącej komentarza do ustawy” i z podkreśleniem, że ta część ma charakter osobisty”) nie pozbawiając jej w żadnym stopniu brzmienia merytorycznego. Niezależnie od tego, po uzyskaniu potwierdzenia co do braku osobistego charakteru tej części ze strony zgłaszającego uwagę, została ona opublikowana w całości w momencie opublikowania tabel. W odniesieniu do potencjalnej nieskuteczności projektu ustawy ze względu na zbyt wąski charakter podmiotowy nakładanych obowiązków, należy zwrócić uwagę, że w obecnym rozumieniu projektu ustawy obejmie on wszystkich usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną, którzy umożliwiają dostęp do treści pornograficznych bez stosowania uprzedniej weryfikacji wieku. Wybór mechanizmu weryfikacji wieku będzie należał do usługodawcy, jednakże mechanizm ten będzie musiał spełniać w szczególności ogólne przepisy o ochronie danych osobowych, w tym minimalizacji przetwarzanych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Wykradzione materiały trafiają następnie na tzw. „hostingi plików”, czyli platformy umożliwiające udostępnianie treści bez weryfikacji wieku. Przykładem takiego hostingu jest serwis k2s.cc (Keep2Share). Zasada jego działania jest następująca: 1. Przechowywanie plików: Użytkownicy przesyłają pliki na serwery, gdzie są one przechowywane w chmurze i dostępne przez linki do pobrania. 2. Udostępnianie plików: Po przesłaniu pliku użytkownik otrzymuje unikalny link, który może publikować w internecie lub przysłać innym osobom. 3. Model płatności: Serwis oferuje darmowy dostęp (z ograniczoną prędkością i limitami transferu, często z reklamami) oraz konto premium (wyższa prędkość, brak limitów, brak reklam). 4. Bezpieczeństwo i anonimowość: Serwis nie wymaga podawania wielu danych przy rejestracji (wystarcza adres e-mail). Sam w sobie nie moderuje treści, ale usuwa pliki na podstawie zgłoszeń o naruszenie praw autorskich. Nie prowadzi jednak publicznej listy plików, przez co odnalezienie nielegalnej kopii przez twórcę jest niemożliwe. 5. Finansowanie: Serwis (jak każda platforma tego typu) prowadzi program partnerski, w ramach którego osoba zamieszczająca plik otrzymuje niewielkie kwoty za każde jego pobranie oraz procent od sprzedaży kont premium powiązanych z tym plikiem. Sam serwis k2s.cc formalnie nie jest pornograficzny i w swoim regulaminie zabrania publikacji takich treści. Obowiązek weryfikacji wieku dotyczy platform, które udostępniają pornografię, jednak w tym przypadku nie można uznać, że platforma świadomie ją przechowuje, ponieważ nie wie, jakie pliki są zamieszczane przez użytkowników. Jest to na tyle lukratywny biznes, że praktycznie każda płatna strona z modelu 1 („Strony producentów komercyjnych”) oraz niemal każde konto modelki z modelu 2 („Strony w modelu B2B/B2C”) zostały skopiowane i udostępnione za darmo na platformach hostingu plików takich jak Keep2Share. Szacuje się, że na portalu Pornhub, uznawanym medialnie za kluczowy w tej branży, znajduje się około 4 milionów plików, podczas gdy na „portal hostingu plików” k2s.cc (keep2share) liczba plików pornograficznych, w zależności od źródeł, wynosi co najmniej 50–100 milionów. Działanie osoby, która wykradła treści i zamieściła je na Keep2Share (który jest tylko jedną z dziesiątek podobnych platform), polega następnie na publikowaniu na forach	danych. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Obok tego projekt ustawy za niewystarczające uznaje skorzystanie z weryfikacji polegającej na deklaracji użytkownika co do jego wieku, co jest obecnie częstą praktyką. Projekt ustawy w ramach uzgodnień wewnętrznych podlegał uzgodnieniom z Ministerstwem Sprawiedliwości, które nie zgłosiło uwag w zakresie kwestii podnoszonych w uwadze. Kwestie niskiej szkodliwości społecznej czynu kradzieży treści pornograficznych, wspomniane w uwadze, nie stanowią zakresu projektu, która ma na celu ograniczenie dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich. W tym zakresie należy zwrócić uwagę, że ochrona utworów przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych i na podstawie tych przepisów możliwe jest dochodzenie roszczeń względem nieprawnie rozpowszechnianych utworów. Kwestie te

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		dyskusyjnych linków i obrazków promujących te materiały. Takie fora są łatwe do znalezienia w sieci, a powiązane z nimi obrazy można odnaleźć poprzez wyszukiwarki grafiki. To właśnie w ten sposób dziecko przypadkowo natrafia na pornografię, ponieważ wspomniane fora nie są klasyfikowane jako pornograficzne i nie stosują żadnych oznaczeń, w tym meta tagów. Warto również podkreślić, że inni uczestnicy tego procederu pobierają takie treści od siebie nawzajem i umieszczają je na swoich kontach na różnych hostingach. W ten sposób powstaje wielokrotna kopia każdej treści pornograficznej, dostępna dla dziecka bez żadnej kontroli. Aby zrozumieć skalę problemu: niemal każda pierwotnie wytworzona treść pornograficzna jest kopiowana od kilku do kilkuset razy i umieszczana na platformach hostingu plików. Tworzy to swoisty równoległy, zwielokrotniony internet pornograficzny. Ważne: W aktualnej treści projektu nie uwzględniono w żaden sposób stron, które same w sobie nie są pornograficzne, lecz jedynie zawierają treści pornograficzne. Projekt nie nakłada również obowiązku weryfikacji, czy dana treść jest pornograficzna (przy chociażby użyciu narzędzi AI). Można by argumentować, że osoba naruszająca prawo może spakować plik (co w praktyce ma miejsce – np. dzieląc duży plik na części i pakując go w archiwum RAR, aby zwiększyć liczbę pobrań), jednak również na tego typu działania można by nałożyć odpowiednie ograniczenia. Reasumując, prawdopodobnie w wyniku zignorowania dokumentacji przesłanej przez biegłego oraz braku powołania ekspertów, zaniechano zajęcia się kluczową przyczyną, dla której pornografia jest wykradana i udostępniana w internecie, co skutkuje jej tak łatwą dostępnością. Dla osoby naruszającej prawo pozostaje już tylko masowe rozpowszechnianie linków. Testując w Google frazę typu „k2s.cc + (nazwa czynności seksualnej) + forum”, w pierwszym wyniku można otrzymać np. forum JDForum z 14 milionami indywidualnych publikacji. Takich forów i blogów jest mnóstwo. Jednak proces ten wcale się na tym nie kończy. Kolejnym obszarem, który jeszcze bardziej naraża dzieci, są strony typu „tube” z kradzionymi treściami. Platformy te działają na serwerach rozsianych po całym świecie, zarówno na domenach .com, jak i krajowych, a czasem nawet na domenach dedykowanych piractwu (np. *.su). Strony te nie należą do przedsiębiorców, lecz do osób fizycznych, które nigdzie się nie rejestrują i nie ujawniają swoich danych, płacąc za domeny	regulowane są dodatkowo w projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którą dochodzić można od wydanie nakazu podjęcia działań przeciwko nielegalnym treściom polegającego na uniemożliwieniu dostępu do nielegalnych treści występujących w usługach świadczonej przez dostawcę usług pośrednich – w tym właśnie w przypadku rozpowszechniania utworu bez pozwolenia.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		często kryptowalutami. Na takich platformach użytkownicy mogą również samodzielnie zamieszczać treści, co sprawia, że osoby korzystające z nich często nieświadomie uczestniczą w procederze dystrybucji pornografii, pobieranej wcześniej z portali takich jak k2s.cc. Zresztą właściciele tych tubów sami zapetniają je treściami pobieranymi właśnie z „platform hostingu plików”. Monetyzacja tych stron działa w ten sposób, że właściciel podnajmuje miejsce na reklamę podmiotom współpracującym z kontrahentami z UE, USA czy Wielkiej Brytanii. Kod reklamy jest tak skonstruowany, że często nie da się ustalić, która firma ją zamieściła – można jedynie dotrzeć do pośrednika reklamowego. Sam reklamodawca nie jest zazwyczaj świadomy, że jego reklama pojawia się przy kradzionych treściach pornograficznych, które mogą być oglądane przez małoletnich, i to bez jakiegokolwiek ostrzeżenia o charakterze materiału. Schemat wygląda następująco: Reklamodawca → Pośrednik → Pośrednik (zarządca rotatora) → Strona „tube” z kradzionymi treściami. Ważne: W aktualnej treści projektu usiłuje się nałożyć obowiązek weryfikacji wieku na osobę, która jest właścicielem platformy z takimi nielegalnymi treściami. Skutkiem braku udziału biegłego powstaje absurdalna sytuacja – projekt zakłada, że osoba łamiąca prawo dobrowolnie wprowadzi taką weryfikację – czyli sama poda wszystkie swoje dane podmiotowi, który miałby te weryfikacje wykonywać kompletnie ignorując to, że dzięki podaniu tych danych zostanie namierzona i pozwana o odszkodowanie. Taki portal nigdy nie wprowadzi weryfikacji. Zgodnie z projektem, taka platforma będzie mogła (a w praktyce będzie musiała) zostać zablokowana. Jednak, jak już wspomniano, istnieje możliwość obejścia blokady przy użyciu VPN, więc dziecko, jeśli będzie chciało, nadal może uzyskać dostęp do tej platformy. Warto tu wspomnieć o ryzyku, jakim jest fikcyjny weryfikator wieku. W przypadku platform, które weryfikują wiek za pomocą bankowości (karta + kod MCC) lub serwisów typu tube jak Pornhub (np. skan dowodu i twarzy), ryzyko wycieku danych osobowych jest znikome. Jednak ze względu na dużą liczbę platform i krajów może pojawić się sytuacja, w której pirackie strony zaczną stosować fikcyjne weryfikatory wieku, które w rzeczywistości będą służyć do wyłudzenia kopii dowodów i skanów twarzy	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		użytkowników. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby takie platformy stworzyły pozorny system weryfikacji podszywający się pod prawdziwy. Wiele osób na to wskazuje i jest to obawa uzasadniona. W projekcie powinna znaleźć się analiza ryzyka związana z takim zagadnieniem, tym bardziej że już teraz, w okolicach 5 września tego roku, ujawniono przypadki, w których firma AgeGo działała w sposób naruszający przepisy i zbierała dane osobowe osób, które weryfikowała. Kontynuując wątek faktycznego dostępu dzieci do treści pornograficznych, można już wyraźnie dostrzec schemat: to platformy, których ustawa nie obejmuje lub obejmuje w sposób iluzoryczny, stanowią główne źródło pornografii dostępnej dzieciom. To wyraźnie pokazuje nieskuteczność tego projektu oraz błędne zidentyfikowanie podmiotów i określenie metod działania wobec tych podmiotów które faktycznie działają w sposób szkodliwy wobec dzieci. <i>Znikoma społeczna szkodliwość czynu</i> Nie można też pominąć bardzo ważnej przyczyny, która powinna być brana pod uwagę przy tworzeniu projektu. Po raz kolejny świadczy to o braku udziału biegłych w pracach nad ustawą oraz o braku konsultacji z Ministerstwem Sprawiedliwości w tej konkretnej kwestii. Jednocześnie jest to problem, o którym twórca projektu wiedział na podstawie opinii przesłanej w pierwszym etapie opiniowania, lecz zdecydował się ją usunąć z publikacji, co wymagało interwencji mediów i Rzecznika Praw Obywatelskich. Należy podkreślić, że czyn polegający na wykradaniu treści pornograficznych zza bramki kontroli wieku, a następnie ich rozpowszechnianiu bez ostrzeżenia o charakterze materiału oraz w sposób umożliwiający zapoznanie się z nim osobom poniżej 18. roku życia, przy jednoczesnym czerpaniu korzyści finansowej z naruszenia prawa autorskiego, jest przez prokuraturę i sądy uznawany za czyn o znikomej społecznej szkodliwości. W Polsce istnieje szereg decyzji prokuratury (od 2011 roku) oraz orzeczeń sądów, które podtrzymują takie stanowisko. Przykładem może być fragment jednego z powszechnie cytowanych orzeczeń, wykorzystywany przez prokuratorów w podobnych sprawach: <i>„Na podstawie art. 17 §1 pkt 3 KPK postanowiono odmówić wszczęcia dochodzenia w sprawie nieuprawnionego rozpowszechniania za pośrednictwem stron internetowych k2s.cc oraz xfantazy.com, w nieustalonym miejscu i czasie, jednak nie później niż do 15 czerwca 2023 roku, materiałów o charakterze pornograficznym... – ...wobec stwierdzenia znikomej społecznej szkodliwości czynu”.</i>	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			W uzasadnieniu orzeczenia czytamy: <i>„...społeczeństwo i chronione w tym społeczeństwie wartości nie doznały na skutek czynu będącego przedmiotem niniejszego postępowania żadnej widocznej szkody...”</i> W przedstawionej treści projektu brak jest jakiejkolwiek analizy skutków orzeczeń prokuratury i sądów uznających rozpowszechnianie wykradzionych treści za czyn o znokomnej szkodliwości społecznej, a także brak wskazania mechanizmów, które projektowana ustawa miałyby wprowadzić, aby temu przeciwdziałać. Nie budzi wątpliwości, że skuteczne ściganie sprawców pierwszego ogniwa – osób wykradających treści – mogłoby w znacznym stopniu, a w pewnych przypadkach nawet całkowicie, przerwać dalszy przepływ pornografii do dzieci. Warto podkreślić, że choć sprawcy ci w wielu przypadkach są obywatelami Rosji, to kluczowy element łańcucha finansowego – operatorzy reklam lub właściciele platform hostingu plików – znajduje się niemal zawsze w Europie, Wielkiej Brytanii lub USA. Podjęcie działań prawnych wobec tych podmiotów uniemożliwiłoby dalsze czerpanie korzyści z rozpowszechniania treści. Skutkiem byłoby ograniczenie dostępności pornografii na platformach hostingu plików oraz pozbawienie źródeł finansowania stron typu „tube”, co z kolei ograniczyłoby ekspozycję dzieci na nielegalne materiały. W takiej sytuacji pozostałyby wyłącznie legalne, współpracujące i przestrzegające przepisów platformy, które faktycznie chroniłyby małoletnich. Należy wyraźnie podkreślić, że prokuratura i sądy również mają istotny udział w powstaniu aktualnego stanu faktycznego. Nie może być sytuacji, w której odpowiedzialność za działania innych – osób naruszających prawo, prokuratorów czy sądów – spada na osobę niewinną, czyli twórcę publikującego treści za bramką kontroli wieku, poprzez nakładanie na tę osobę kolejnych obowiązków. Co więcej, pozostawienie takiej luki prawnej podważa logikę i zasadność całego projektu ustawy. <i>Brak możliwości orzeczenia kary finansowej (nawet kary minimalnej)</i> Zgodnie z art. 32 Konstytucji RP: „Wszyscy są wobec prawa równi. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny”. W polskim prawie nie istnieje wprost „prejudykat”, jednak praktyka pokazuje, że stanowisko prokuratury i sądów w sprawach dotyczących wykradania takich treści, ich rozpowszechniania bez ostrzeżenia o charakterze materiałów oraz umożliwieniu dostępu osobom poniżej 18 roku życia – w celu czerpania korzyści finansowych i przy	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			jednoczesnym naruszeniu prawa autorskiego – jest w świetle orzecznictwa uznawany za czyn o znikomej społecznej szkodliwości. Takie orzeczenia prokuratury same w sobie naruszają również art. 64 ust. 1 Konstytucji RP, który gwarantuje każdemu prawo do własności i innych praw majątkowych. W rzeczywistości oznacza to, że czyn o znacznie większej wadze niż zakres projektowanej ustawy jest umarzany. Stanowisko to jest powtarzane od 2011 roku, a sądy wielokrotnie je potwierdzały. Każda osoba może powołać się na te decyzje w związku z art. 32 Konstytucji RP, gwarantującym równość wobec prawa. Choć znikoma społeczna szkodliwość w prawie karnym nie blokuje automatycznie stosowania sankcji administracyjnej, to, powołując się na zasadę proporcjonalności oraz orzecznictwo TK i NSA, można wykazać, że wymierzenie kary administracyjnej w tej sytuacji byłoby niekonstytucyjne ze względu na rażącą nieproporcjonalność. W konsekwencji proponowana w projekcie nawet minimalna kara w wysokości 10 000 zł nie może być skutecznie wymierzona bez uprzedniego rozwiązania kwestii umorzeń z powodu znikomej społecznej szkodliwości czynu. Projekt w tym zakresie posiada kolejną istotną wadę, której można byłoby uniknąć dzięki udziałowi biegłych analizujących przyczyny dostępu dzieci do pornografii. Wskazany problem powinien zostać skonsultowany z Ministerstwem Sprawiedliwości, ponieważ w obrębie jednego organizmu państwowego – Rzeczypospolitej Polskiej – funkcjonują równocześnie dwa sprzeczne stany. Z jednej strony Ministerstwo Cyfryzacji proponuje przepis skrajnie inwazyjny, wymagający od milionów osób udostępniania danych osobowych. Z drugiej strony prokuratura – podległa Ministrowi Sprawiedliwości – zajmuje stanowisko, że czyn dystrybucji tych treści (wykradania takich treści, ich rozpowszechnianie bez ostrzeżenia o charakterze materiałów oraz umożliwieniu dostępu osobom poniżej 18 roku życia – w celu czerpania korzyści finansowych i przy jednoczesnym naruszeniu prawa autorskiego) jest na tyle mało istotny, iż nie ma potrzeby podejmowania działań ani nakładania kar, nawet jeśli narusza to prawa konstytucyjne, w tym prawo własności. Mamy tu zatem do czynienia z dwubiegunowym, wzajemnie się wykluczającym ekstremum.	
15.	uwaga ogólna	Osoba fi- zyczna #2	Komisja europejska przedstawiła mechanizm kontroli tożsamości https://github.com/eu-digital-identity-wallet/av-doc-technical-specification/blob/main/docs/architecture-and-technical-specifications.md W ramach którego	Uwaga wyjaśniona Należy zwrócić uwagę, że projekt ustawy wprowadza obowiązki

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Celem niniejszego dokumentu jest stworzenie kompleksowej specyfikacji, która łączy Specyfikację Wymagań Oprogramowania (SRS) i Opis Architektury (AD) dla rozwiązania weryfikacji wieku dla usług online w celu ochrony osób nieletnich. Dokument definiuje zarówno wymagania funkcjonalne, jak i нефункционалне, a także architekturę systemu, mając na celu harmonizację rozwoju rozwiązań weryfikacji wieku w UE. Takie podejście ma na celu stworzenie transgranicznego rozwiązania, które minimalizuje nakład pracy i powielanie działań między państwami członkowskimi, jednocześnie wspierając synergię. Przedstawiony jest zarys nowego mechanizmu kontroli, więc ustawa powinna się do niego dopasować. Nie czyni tego, bo pewnie nie wiecie o tym projekcie i specyfikacji wymagań oprogramowania SRS i architektury AD. Natomiast wy nadal nie potraficie ustalić, dlaczego w ustawie o ochronie danych osobowych nie ma normy wiekowej od której wymagana jest zgoda rodziców na założenie konta oraz implikacji tzw. użytkownika faktycznego (komputera, konta czy numeru telefonu). Zacytuje korespondencję z organem „wniosek Dotyczy BM.WN.055.237.2025 Treść dokumentu W związku z przywołaniem licznych not prawnych podmiotów świadczących usługi cyfrowe Proszę mi wyjaśnić, dlaczego odpowiedzi w piśmie BM.WN.055.237.2025 powołujecie się na europejskie regulacje ochrony danych osobowych osób poniżej 16 roku życia w chwili, gdy cytowane normy nie znajdują się w regulacji krajowej? Dlatego pytam - czy przetwarzanie danych dziecka poniżej 16 roku życia wymaga w Polsce zgody rodzica czy też nie. Czy w ramach prawa unijnego i jego obowiązywania - istnieje uregulowany polskim prawem obowiązek uzyskania zgody rodzica na przez podmiot świadczący usługi cyfrowe? 1) konto w krajowych rządowych systemach informatycznych to konto zakładane czy też konto to powstaje naturalnie jako zbiór danych osoby? Konto rodzica istnieje w IKP a konto jego dziecka nie ma hasła ani loginu a dane dostępne przypisane są rodzicowi (jednemu z nich) a drugi musi mieć je "udostępnione". A dziecko nie ma dostępu, jeśli sobie nie "założy" (a ono jest, ale bez loginu).	usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną związane z zapewnieniem bezpieczeństwa osobom małoletnim, polegające na ograniczeniu możliwości dostępu do treści pornograficznych. Odbywać się to ma, zgodnie z projektem ustawy, przez stosowanie mechanizmu weryfikacji wieku. Projekt ustawy nie dotyczy więc kwestii przetwarzania danych dziecka poniżej 16. roku życia ani zgody na takie przetwarzanie danych. Te kwestie regulowane są przez odrębne regulacje, w tym RODO. W przypadku skutecznie przeprowadzonego procesu weryfikacji wieku niemożliwe będzie uzyskanie dostępu do usługi zawierającej treści pornograficzne przez małoletnich. Nie będą więc przetwarzane w tym zakresie dane małoletnich. Projekt ustawy nie reguluje przy tym zakresu odpowiedzialności rodziców za dopuszczenie do korzystania z kont należących do rodziców przez osoby małoletnie znajdujące się pod opieką rodziców. Ponadto wybór mechanizmu weryfikacji wieku będzie należał do usługodawcy, jednakże mechanizm ten będzie musiał spełniać w szczególności ogólne przepisy o ochronie danych osobowych, w tym minimalizacji

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Konto EPUAP nie zawiera pozycji - zgoda rodzica i potwierdzenia tej zgody - choć cytowana regulacja europejska wymaga takiego mechanizmu. Gdzie jest ten mechanizm w EPUAP? Macie dostać maila czy trzeba gdzieś podać QR? 2) Czy jakakolwiek norma ustawy krajowej powołuje wprost obowiązek uzyskania zgody rodzica na założenie konta przez dziecko poniżej 16 roku życia? 3) czy jakakolwiek norma upoważnia rodzica do wyrażenia sprzeciwu wobec istnienia konta dla dziecka poniżej 16 roku życia który musi być uwzględniony na drodze administracyjnej lub sądowej? Czy można nie wyrazić zgody na utworzenie konta IKP dziecku? Macie dane jak to działa lub nie macie nic. W świetle obecnego prawa pytam - który rodzic może wyrazić zgodę, a który sprzeciw - czy wystarczy jedna zgoda czy może być spór w zakresie prawa - przykładowo Matka się zgodzi a ojciec wniesie sprzeciw. 4) kto rozpatruje sytuację, w której podmiot świadczący usługi cyfrowe nie ma zgody rodzica a konto dziecka poniżej 16 roku życia funkcjonuje? 5)dlaczego w odpowiedzi powołujecie noty prawne poszczególnych usługodawców zamiast badać czy owe noty spełniają regulacje unijną czy też wymagają zmiany i dostosowania do owej regulacji? Jak dla mnie uważacie, że kliknięcie 14 latka na "zgoda na zawarcie umowy" z firmą big techu i związanie go regulacją prywatnej umowy (opisane w nocie prawnej) omijającej prawo europejskie i krajowe - reguluje stan prawny. Umowa to nie ustawa. Nawet nie jest to wyrok. Co to są niedozwolone klauzule? Napisali, że może a zapomnieli o jego rodzicach. Piszą, że domyślają się, że jest zgoda a nie mają jej w żadnej formie. Dlatego proszę ustalić, dlaczego na portalu X zgoda rodzica przy konfiguracji konta 13-16 lat jest wymagana a na portalu Meta już nie. Czy te podmiot mają inny status prawny? Ja sprawdziłem - Na X chcą skanu dowodu tatusia. Kurde - ja im mam swój dowód wystać w formie wizualizacji obu stron? Czy leci z nami pilot? Jak ma wyglądać identyfikacja taty i mamy w XXI wieku? W ramach prac nad nowymi regulacjami prawa przemyslcie proszę, jak dziecko ma udowodnić w sieci, że ktoś jest jego tatą a nie wujkiem lub pociotkiem. Jakiś układ danych weryfikacji rodu by się przydał. Dziecko powinno mieć element kodu "taty i mamy" w swoim QR.	przetwarzanych danych. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Obok tego projekt ustawy za niewystarczające uznaje skorzystanie z weryfikacji polegającej na deklaracji użytkownika co do jego wieku, co jest obecnie częstą praktyką.

**Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)**

			Takie działania mogą pomóc ustalić czy ktoś z urzędników jest dla kogoś rodziną i czy urząd przejął klany rodzinne. Czy istnieje konflikt interesów, bo ktoś jest cudzą partnerką, bo mają wspólne dziecko. Drzwi się otwierają do drzew genealogicznych na potrzeby spadków. Tyko czy wy połączycie to w QR danych osobowych? Przekierowanie na rodzica czy numer rządowy rodzica ukryty w QR? A co z ojczyzną? Może czy nie może wyrazić zgodę? A co z zgodą opiekuna prawnego - prawo nie jest wprost oczywiste, że dziecko może uzyskać zgodę babci, gdy rodzicom odebrano prawa rodzicielskie. A kto potwierdzi konto sierocie? Setki pytań więc ... proszę o ponowne przedstawienie odpowiedzi na podstawie oceny, które portale nie spełniają obecnie wymogów prawa unijnego i kiedy zmienicie ustawę o ochronie danych osobowych, bo się UODO skarżył do Ministra Sprawiedliwości https://uodo.gov.pl/pl/138/3377 Ustawa Kamilka wymaga korekt. Wystąpienie PUODO do Ministra Sprawiedliwości Z odpowiedzi wynika, że żaden serwis nie ma zgody rodzicielskiej. Czyli ochrona dzieci nie działa. Żaden serwis nie weryfikuje wieku. Filtry na przeglądarkę można ustawić, ale nie jest to obowiązkowe. nie na laptopach szkolnych. A ... dla dzieci poniżej 13 roku życia ... obowiązkowe. W mojej ocenie bez uregulowania kwestii obowiązku "wszystkich" podmiotów do oceny, dlaczego osoba może kliknąć i ma dostęp oraz dlaczego tworzy konto bez "połączenia go z tożsamością faktyczną"? Poniżej dowody korespondencji. W mojej ocenie projekt powiela błędy systemowe, bo nie uwzględnia tego jak poszczególne państwa, na które się powołujemy chronią dane osobowe małoletnich. Dane osobowe = weryfikacja. Bez nich weryfikacja jest problematyczna. W przypadku braku dostępu dziecko wejdzie na konto rodzica i no właśnie. Czy wtedy ustawa podda weryfikacji każdego?	
16.	uwaga ogólna	Osoba fizyczna #1	#7. „Apel” Apeluję o poważne potraktowanie przedstawionych kwestii. Poświęcono już rok na pracę nad projektem bez udziału biegłych z zakresu przyczyn, dla których pornografia, publikowana za zabezpieczeniami, trafia do dzieci. Mimo to nadal istnieje czas na naprawę błędów: uwzględnienie faktycznych źródeł problemu, skorygowanie projektu i jego przepracowanie przy udziale ekspertów.	Uwaga nieuwzględniona Usługa umożliwiająca dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania weryfikacji wieku będzie podlegać wpisowi do rejestru domen,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Istotne jest też, aby następnie podjąć rozmowy na szczeblu unijnym i uświadomić innym krajom rzeczywisty stan faktyczny. Problem nielegalnej dystrybucji treści wykradanych zza bramek kontroli wieku stanowi główną przyczynę obecnego stanu rzeczy. To właśnie ten mechanizm jest pierwszym elementem domina. Na problem ten nakładają się dodatkowo decyzje prokuratury i sądów, które uznawały za czyn o znikomej społecznej szkodliwości: kradzież treści pornograficznych zza bramki weryfikacji wieku, ich dalsze rozpowszechnianie bez jakiegokolwiek ostrzeżenia o charakterze materiałów oraz w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi osobom poniżej 18. roku życia. Wszystko to odbywało się w celu czerpania korzyści finansowych, z rażącym naruszeniem prawa autorskiego. Obecnie w Unii Europejskiej (w projektach przepisów) widoczna jest niepokojąca tendencja do powielania błędów popełnionych w Wielkiej Brytanii. Tymczasem realna współpraca między państwami mogłaby doprowadzić do stworzenia skutecznego, ogólnoeuropejskiego systemu, który stałby się wzorem dla nieskutecznych regulacji w Wielkiej Brytanii i USA. Szczególnie w kontekście amerykańskich przepisów byłby to istotny przykład, gdyż obecne regulacje w USA (z wyjątkiem jednego stanu) prowadzą do absurdalnych rozstrzygnięć: strona zawierająca wyłącznie 1000 plików pornograficznych uznawana jest za pornograficzną, podczas gdy serwis z 1 milionem plików, z których „zaledwie” 249 tys. to materiały pornograficzne, klasyfikowany jest jako niepornograficzny. Wynika to z faktu, że amerykańskie przepisy opierają się na kryterium procentowego udziału treści pornograficznych – powyżej 33% (w niektórych stanach 25%). Apeluję również, aby – niezależnie od tego, czy przyjęty zostanie projekt w obecnej formie o znikomej skuteczności, czy też po uwzględnieniu stanu faktycznego i naniesieniu poprawek – wcześniej przygotować listę stron pornograficznych w całości (7–25 milionów stron) lub przynajmniej jak największą część tej liczby, tak aby możliwe było natychmiastowe ich zablokowanie w razie niedostosowania się do przepisów w pierwszych dniach po wejściu ustawy w życie. W przypadku uwzględnienia poprawek taka lista również powinna powstać przed wejściem ustawy w życie. Uzasadniam to tym, że czas potrzebny na zidentyfikowanie i zablokowanie 7–25 milionów platform nie wyniesie jednego dnia ani nawet miesiąca – szczególnie przy 12 pracownikach. W tym okresie pojawi się ogromne ryzyko przekierowania (migracji) dzieci z platform moderowanych (które wdrożą przepisy ustawy i dostęp do nich będzie utrudniony), zawierających legalną pornografię, na platformy niemoderowane, które mogą	a tym samym blokadzie, niezależnie od ilości treści pornograficznych na niej dostępnych, jeśli usługodawca nie będzie przestrzegał obowiązku stosowania weryfikacji wieku przed dostępem do tego rodzaju treści. Jednocześnie nie jest zasadne uprzednie przygotowanie listy stron internetowych udostępniających treści pornograficzne m.in. ze względu na charakterystykę działalności usług oferujących dostęp do takich treści, jak i konieczność umożliwienia ustosunkowania się do wprowadzanych obowiązków weryfikacji wieku przez usługodawców. W ramach prowadzonych przez organ nadzorczy działań lista taka będzie powstawać na bieżąco, w przypadku, gdy usługodawcy nie będą wywiązywali się z projektowanych obowiązków. Analizie poddano wszystkie przedstawiane w ramach konsultacji uwagi, w tym zwłaszcza zestawiając ze sobą wzajemny wpływ poszczególnych propozycji w nich przedstawionych, jak i biorąc pod uwagę przewidywany cel projektu. Jednocześnie należy podkreślić, że kwestie niskiej szkodliwości społecznej czynu kradzieży treści pornograficznych, wspomniane w

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		obejmować treści o charakterze kryminalnym (szerzej opisałem to w części „Analiza szkodliwości projektu”) i które dopiero trzeba będzie zidentyfikować i zablokować. Jednocześnie, z tego samego powodu, brak wcześniejszego przygotowania listy doprowadzi do sytuacji, w której w okresie blokowania to właśnie platformy zawierające treści kradzione z legalnych serwisów będą jeszcze bardziej premiowane niż obecnie – ponieważ cały ruch, a nie tylko ruch osób poniżej 18. roku życia, zostanie do nich przekierowany. Wprost oznacza to, że jeszcze bardziej będzie opłacało się wykraść treści pornograficzne zza bramki kontroli wieku i masowo je rozpowszechniać – szczególnie przy <u>aktualnym stanowisku sądów i prokuratury, zgodnie z którym czyn polegający na:</u> • wykradaniu treści pornograficznych zza bramki kontroli wieku, • ich rozpowszechnianiu bez ostrzeżenia o charakterze materiału, • umożliwieniu zapoznania się z nimi osobom poniżej 18. roku życia, • a także czerpaniu korzyści finansowych z naruszenia prawa autorskiego, jest uznawany za czyn o znikomej społecznej szkodliwości.	uwadze, nie stanowią zakresu projektu, która ma na celu ograniczenie dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich. W odniesieniu do prac na forum unijnym należy podnieść, że opracowywane są rozwiązania weryfikacji wieku przestrzegające prawa do prywatności, które możliwe będą do wdrożenia przez usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną w przypadku chęci skorzystania z takich rozwiązań z ich strony. W sytuacji zaś gdy na forum Unii Europejskiej podniesiony zostałby projekt szczegółowo regulujący kwestie weryfikacji wieku w kontekście dostępu do treści pornograficznych, przeprowadzone zostaną zarówno po stronie Komisji Europejskiej, jak i państw członkowskich konsultacje, w których przedstawić będzie można swoje stanowisko. Jak wspomniano wcześniej, w analizach uwzględniane są opinie przekazywane przez różne podmioty, biorąc pod uwagę każdą z przekazywanych opinii w wypracowywaniu spójnego stanowiska.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

17.	art. 2	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Brak definicji pojęcia „treści pornograficzne” w projekcie rządowym (o tym, czym są „treści pornograficzne”, miałby orzekać każdorazowo sąd) narusza zasadę pewności prawa. W związku z tym do art. 2 należy dodać punkt 7, zawierający precyzyjną definicję pojęcia „treści pornograficzne”, wprost nawiązującą do Konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości. Rekomendacja nr 1 – dodanie w artykule 2 projektu punktu 7 o treści: „7) treści pornograficzne – treści przedstawiające, w jakiegokolwiek postaci wizualnej, rzeczywisty, udawany, wytworzony lub przetworzony: a) stosunek płciowy obejmujący widoczne zespoleenie narządów płciowych oraz pozycje oralno-genitalne, analno-genitalne, oralno-analne, między osobami odmiennej lub tej samej płci, b) akt masturbacji, c) akt zoofilii lub d) obraz sadystycznych lub masochistycznych praktyk w kontekście seksualnym”. W treści projektu rządowego w obecnej postaci sformułowanie „treści pornograficzne” pojawia się 14 razy, przy czym pojęcie to nie zostało w żaden sposób zdefiniowane. Projektodawcy tłumaczą, że „pojęcie pornografii nie jest tzw. terminus technicus jako słowo znane w języku etnicznym. Pojęcie to podlega interpretacji ze względu na swoją niejednoznaczność komunikacyjną wywołaną często subiektywnym postrzeganiem czy określona treść może być zakwalifikowana jako pornografia. Zdefiniowanie pojęcia pornografii nie pozwoliłoby na uwzględnienie dynamicznie zmieniających się w czasie ocen społecznych”. Zarzucają, że umieszczenie w ustawie precyzyjnej definicji odznaczałoby się „zwodniczą użytecznością”, a „ocennego z natury charakteru nie da się zamknąć w sztywny gorset definicji ustawowej”. Definicji z przywoływanej poniżej Konwencji Rady Europy, do której świadomie nawiązuje z kolei definicja z projektu obywatelskiego, projektodawcy zarzucają, że „nie zawiera celu, jakim jest wywołanie podniecenia seksualnego”, mimo że w praktyce pornograficzny charakter dana treść może przecież posiadać nawet pomimo woli twórcy tej treści. Teza projektodawców, jakoby rzekomo definicja ustawowa miała być z samej swojej istoty „dysfunkcyjna”, a wystarczającymi narzędziami pozwalającymi na definiowanie „treści pornograficznych” każdorazowo ad hoc były doktryna i orzecznictwo, jest głęboko nieprzekonująca. Tymczasem podstawową zaletą projektu obywatelskiego (w porównaniu z projektem rządowym) jest jego jednoznaczność pojęciowa. W treści projektu obywatelskiego sformułowane „treści	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie braku pojęcia „treści pornograficznych”, jak wskazano w uzasadnieniu do niniejszego projektu, zasadny jest brak definicji tego rodzaju treści w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit. Ponadto, każdorazowo oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, korzystając z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			pornograficzne” pojawia się 29 razy i jest precyzyjnie zdefiniowane w art. 2 pkt 3 w postaci takiej, jak wyżej wskazana. Jak trafnie podkreśla autor opinii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji z dnia 26 lutego 2025 r., „analiza proponowanej definicji «treści pornograficznych» wpisuje się w poglądy doktryny oraz judykatury. Nawiązuje także do znamion «pornografii dziecięcej» wyrażonych w art. 9 ust. 2 Konwencji Rady Europy o cyberprzestępczości z 23 listopada 2001 r. [...] Proponowana w omawianym projekcie definicja «treści pornograficznych» nie budzi sprzeczności z normami prawa europejskiego”. Można zasadnie obawiać się, że brak jednoznacznego, precyzyjnego zdefiniowania pojęcia „treści pornograficznych” doprowadziłby wyłącznie do gigantycznej przewlekłości w rozpatrywaniu spraw związanych choćby pośrednio z egzekwowaniem przepisów tak skonstruowanej ustawy. Nie sposób wyobrazić sobie, by podmioty zainteresowane utrzymaniem w obiegu swoich domen udostępniających treści pornograficzne nie sięgnęły w obronie swojego źródła zarobkowania po całą gamę środków mających na celu kazuistyczne lawirowanie wokół istoty rzeczy, usiłując wykazać w kilku instancjach postępowania, jakoby dana treść posiadała jakąś wyjątkową cechę, która rzekomo pozbawiałaby ją charakteru pornograficznego. Różne sądy w różnych miejscach formułowałyby zróżnicowane, nierzadko sprzeczne ze sobą definicje, oparte na dorobku rozmaitych przedstawicieli doktryny i orzecznictwa wyższego rzędu. Jedynym sposobem na zapobieżenie podobnym praktykom jest jednoznaczne i precyzyjne zdefiniowanie pojęcia „treści pornograficznych” już na poziomie ustawowym. Z tej przyczyny postulowana rekomendacja jest uzasadniona.	
18.	art. 2 ust. 1	Związek Telewizji Kablo- wych w Polsce Izba Gospo- darcza	Wątpliwości budzi operowanie pojęciem abonenta nazwy domeny (art. 2 pkt. 1 projektu) albowiem sformułowanie to tworzy nowy rodzaj abonenta w obrocie prawnym obok pojęcia abonenta definiowanego w art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 12.07.2024 r. - Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1221, z 2025 r. poz. 637 i 820 oraz z 2026 r. poz. 252), <u>zwanej dalej pke</u>], przez które to pojęcie ustawodawca rozumie „użytkownika, który jest stroną umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej zawartej z dostawcą usług komunikacji elektronicznej”. Zupełnie zbędne jest mnożenie rodzajów abonentów występujących w obrocie prawnym (abonent w rozumieniu art. 2 pkt. 1 pke, abonent nazwy domeny w ujęciu art. 2 pkt. 1 projektu).	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z definicją znajdującą się w ustawie z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw, za abonenta nazwy domeny uważany będzie podmiot będący stroną umowy o utrzymywanie nazwy domeny zawartej z rejestrem nazw domen najwyższego poziomu (TLD), za pośrednictwem podmiotu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			W omawianym przypadku poprawnym pojęciem byłoby operowanie pojęciem użytkownika domeny, gdyż nazwa domeny jest przypisana do konkretnego podmiotu będącego lub niebędącego przedsiębiorcą i jest ona niepowtarzalna. Proponujemy zatem w art. 2 pkt. 1 projektu pojęcie „abonenta nazwy domeny” zastąpić pojęciem „użytkownika domeny” i w konsekwencji zmienić w tenże sposób przedmiotową nomenklaturę w całym projekcie.	świadczącego usługi rejestracji nazw domen. Tym samym wprowadzane pojęcie będzie jednolite z tym wykorzystywanym we wskazanej ustawie.
19.	art. 2 ust. 3	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Kolejna kontrowersja wiąże się z definicją legalną małoletniego. W art. 2 pkt. 3 projektu przyjęto, że małoletnim jest osoba fizyczna, która nie ukończyła osiemnastu lat. Językowo poprawną formą byłoby zapisanie, że małoletnim jest osoba fizyczna, która nie ukończyła osiemnastego roku życia. Głębszy problem tkwi, jednakże gdzie indziej. Mianowicie na <u>stronie 6 uzasadnienia projektu w pierwszym zdaniu od góry</u> wskazano, że „na potrzeby projektowanej ustawy proponuje się wprowadzenie definicji <i>małoletniego jako osoby, która nie ukończyła 18 roku życia, bazując na cywilistycznym ujęciu tego pojęcia</i>”. Mimo tego zapewnienia na <u>stronie 5 uzasadnienia projektu</u> wskazuje się, że zasadniczo małoletni to osoba, która nie ukończyła 18 lat, z tym, że w prawie przewidziany jest wyjątek, gdy osoba, która nie ukończyła 18 roku życia nabywa pełnoletniość poprzez zawarcie małżeństwa. Projektodawca zatem w swoich wywodach jest niekonsekwentny i wzajemnie sobie przeczy, albowiem skoro opiera się na cywilistycznym ujęciu osoby małoletniej to pod tym pojęciem powinien rozumieć nie każdą osobę, która nie ukończyła 18 roku życia, lecz osobę fizyczną, która nie ukończyła 18 roku życia, a która w wyniku zawarcia małżeństwa nie uzyskała pełnoletniości przed 18 rokiem życia. Jedynie w takim wypadku projektodawca będąc konsekwentnym wprowadziłby legalną definicję małoletniego opartą na cywilistycznym ujęciu tej osoby. Projektodawca zatem nie zapewniałby ochrony przed dostępem do treści pornograficznych osoby fizycznej, która co prawda nie ukończyła osiemnastego roku, ale w wyniku zawarcia małżeństwa przed osiemnastym rokiem życia stała się osobą pełnoletnią. Proponujemy zatem w art. 2 pkt. 3 projektu wprowadzić nową definicję małoletniego, wedle której „małoletni to osoba fizyczna, która nie ukończyła 18 roku życia,	Uwaga nieuwzględniona Wychodząc naprzeciw wątpliwościom związanym z rozumieniem pojęcia małoletniego – w tym zwłaszcza w kontekście osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, ale zawarła małżeństwo – projekt ustawy wprowadza odrębną definicję małoletniego wyłączenie na potrzeby projektu. Jednocześnie zaproponowana definicja jest analogiczna do rozumienia osoby małoletniej w przedmiotowych dokumentach wspomnianych w uzasadnieniu do niniejszego projektu takich jak rozporządzenia i wytyczne Komisji Europejskiej czy inne akty prawa międzynarodowego m.in. Konwencja o Prawach Dziecka. Niezależnie od powyższego, należy wskazać, że rozmiar opisanego zjawiska w skali kraju jest niewielki, wręcz znikomy. Według danych GUS za 2023 r. liczba osób, które zawarły związek małżeński przed ukończeniem 18.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			<i>a która zarazem w wyniku zawarcia małżeństwa nie uzyskała pełnoletniości przed 18 rokiem życia</i>”.	roku życia wyniosła 77 osób. Co jest widoczne, trend ten od wielu lat jest malejący. Natomiast, jak wskazuje GUS, łączna liczba osób, które nie ukończyły 18 roku życia wyniosła w 2024 r. około 6,75 mln. W odniesieniu do definicji małoletniego, spójna jest ona z określeniami wykorzystywanymi w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, która posługuje się wyrażeniami „lat” a nie „roku życia”.
20.	art. 3	Izba Gospodarki Elektro-nicznej	Niejasny katalog podmiotów objętych regulacją Artykuł 3 przewiduje także inną istotną zmianę w stosunku do poprzedniego projektu. W poprzedniej wersji mowa była o „usługodawcy oferującym dostęp do treści”, natomiast obecnie użyto określenia „usługodawca umożliwiający dostęp do treści”. Zmiana ta może wydawać się uzasadniona - nie każdy serwis zawierający treści pornograficzne wprost je „oferuje” w tradycyjnym rozumieniu tego słowa. Niektóre pełnią jedynie funkcję dostawcy infrastruktury technicznej, a indywidualni użytkownicy zamieszczają w przestrzeni cyfrowej treści audiowizualne. Pojawiają się jednak istotne wątpliwości co do potencjalnego zakresu zastosowania nowego sformułowania. Jego brzmienie może prowadzić do objęcia regulacją bardzo szerokiego kręgu podmiotów, co w praktyce nadałoby przepisom charakter niemal horyzontalny - obejmujący wiele kategorii usług, które dotychczas nie były utożsamiane z dystrybucją treści pornograficznych. Przy obecnym brzmieniu, za „usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych” mogłyby potencjalnie zostać uznane m.in.: • serwisy pornograficzne, • platformy wideo, na których zasadniczo publikowane są treści niepornograficzne, ale istnieje ryzyko, że użytkownicy zamieszczą materiały niezgodne z regulaminem,	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak aby projekt wskazywał na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W wersji skierowanej do pierwszej tury konsultacji publicznych niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie pierwszej tury konsultacji publicznych, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do argumentacji, że regulacja

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		• e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną bądź książki edukacyjne nt. życia seksualnego, • platformy z audiobookami, w tym zawierającymi treści o charakterze erotycznym, • sklepy internetowe oferujące m.in. produkty erotyczne, • fora dyskusyjne, niezależnie od ich głównej tematyki, • operatorzy płatności obsługujący serwisy z treściami pornograficznymi (co rodzi pytania, czy pojęcie „umożliwiania dostępu” odnosi się również do usług finansowych), • wyszukiwarki internetowe, szczególnie te, które nie stosują rygorystycznych filtrów treści, • oraz inne serwisy, na których, celowo bądź przypadkowo, mogą pojawić się treści uznane za pornograficzne. Z tego względu tak ważne jest opracowanie definicji treści pornograficznych, która pozwoli na zawężenie katalogu podmiotów i objęcie regulacją serwisów, których działalność rzeczywiście opiera się na udostępnianiu pobudzających seksualnie treści audio-wizualnych, z którymi użytkownik może zapoznać się bezpośrednio i niezwłocznie, a nie np. e-księgarni oferujących literaturę erotyczną. Alternatywą dla doprecyzowania definicji treści pornograficznych byłoby przemodelowanie zakresu podmiotów odpowiedzialnych i wyraźne zaakcentowanie, iż chodzi o podmioty, których celem/ zamiarem jest rozprzestrzenianie treści pornograficznych. Na przykład: „usługodawcy, którzy pozwalają użytkownikom na generowanie, udostępnianie lub przesyłanie treści pornograficznych lub które publikują własne treści pornograficzne”.	powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				edukacyjny, naukowy Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.
21.	art. 3 ust. 1	Izba Gospodarki Elektro- nicznej	Brak definicji „treści pornograficznych” Przede wszystkim podkreślenia wymaga, że uzasadnione jest odstąpienie projektodawcy od stosowania sformułowania „treści szkodliwe”. Tworzyło ono bowiem wyraźną niespójność z DSA i jego pozostawienie w Projekcie Ustawy prowadziłoby do istotnych trudności praktycznych. W dalszym ciągu jednak brakuje jasnego wskazania, jakie treści skutkować mogą wpisem domeny do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W projekcie nie znalazła się bowiem definicja „treści pornograficznych”, o których mówi art. 3 ust.1. Tym samym istnieje ryzyko wątpliwości interpretacyjnych związanych z tym, jakie materiały uznawane będą za mieszczące się w powyższym pojęciu. Ze względu na brak definicji prawnej oraz niejednolite orzecznictwo może zdarzyć się, że za treści pornograficzne zostaną uznane, przykładowo, oferty przedstawiające produkty kierowane do dorosłych odbiorców (np. książki erotyczne, akcesoria wspierające zdrowie seksualne), które choć wiążą się z erotyką, nie powodują tego samego ryzyka dla małoletnich, co treści audiowizualne rozpowszechniane przez branżę pornograficzną. Brak pewności w zakresie definicji prowadzi więc do poważnych trudności zarówno dla organu podejmującego decyzję, jak i dla samych usługodawców. Co więcej, jesteśmy zdania, że ocena tego czy dane treści są treściami pornograficznymi nie powinna opierać się na indywidualnej interpretacji organu, a na legalnej definicji tego pojęcia. Szczególnie patrząc na konsekwencje, jakie mogą spotkać usługodawcę za niezastosowanie się do wymogu art. 3 ust. 1.	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		W uzasadnieniu ustawy powołano się na orzeczenie z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10), w którym Sąd Najwyższy uznał, że treści pornograficzne to: „zawarte w utrwalonej formie (np. film, zdjęcia, czasopisma, książki, obrazy) lub nie (np. pokazy na żywo) prezentacje czynności seksualnych człowieka (zwłaszcza ukazywanie organów płciowych człowieka w ich funkcjach seksualnych), i to zarówno w wymiarze niesprzecznym z ich biologicznym ukierunkowaniem, jak i czynności seksualnych człowieka sprzecznych z przyjętymi w społeczeństwie wzorcami zachowań seksualnych”. Definicja pojęcia „treści pornograficzne” zaprezentowana przez Sąd Najwyższy różni się od definicji zaproponowanej przez prof. M. Filara, którego zdaniem treści mające charakter pornograficzny powinny charakteryzować się następującymi cechami: 1) powinny przedstawiać przejawy płciowości i życia płciowego człowieka; 2) powinny koncentrować się wyłącznie na technicznych aspektach płciowości i życia płciowego, z całkowitym oderwaniem od warstwy intelektualnej i osobistej; 3) powinny ukazywać ludzkie organy w ich funkcjach seksualnych; 4) główną intencją twórcy jest wywołanie podniecenia seksualnego u odbiorcy; 5) kryterium pomocniczym jest walor estetyczny – im jest on niższy, tym bliżej takim treściom do pornografii. Jak wskazano powyżej, w procesie stosowania prawa przez organ orzekający nie jest zawsze konieczne wykazanie spełnienia wszystkich powyższych przesłanek. Pomimo że uzasadnienie Sądu Najwyższego zauważa tę definicję, nie odnosi się do niej bezpośrednio i nie powiela jej. Zdaniem regulatora, stanowi to dowód na ocenny charakter treści pornograficznych, którego nie da się zamknąć w sztywne ramy definicji ustawowej bez szkody dla chronionego dobra jakim jest ochrona małoletnich. Równocześnie, warto zauważyć, że dotychczas o tym, co stanowi treści pornograficzne rozstrzygały sądy powszechne, w sprawach, które były analizowane miesiącami. W przypadku zaś procedury przewidzianej w art. 5 omawianej ustawy, o tym, co stanowi treść pornograficzną rozstrzygać ma regulator rynku telekomunikacyjnego w ciągu zaledwie kilku dni. W uzasadnieniu ustawy przytoczono wskazany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10), w którym Sąd wyraził pogląd, że: o tym, czy dana treść ma charakter pornograficzny rozstrzyga sąd, a nie biegły. Biegły, oczywiście wyraża swoją opinię jaki hipotetyczny wpływ na konkretną osobę może mieć treść badana pod kątem tego, czy jest ona treścią pornograficzną, ale jest to opinia mająca charakter	wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			poglądowy i nie wiąże sądu, który kieruje się dostępną wiedzą, doświadczeniem życiowym i zapatrywaniem społeczeństwa w danym miejscu i czasie. Powyższe zdaje się potwierdzać, że kwestie moralne i etyczne są subiektywne, a pozostawienie organowi oceny czy dana treść ma charakter pornograficzny, bez jasnych kryteriów, może tworzyć pole do arbitralności Prezesa UKE.	
22.	art. 3 ust. 1	Fundacja Panoptykon	Brak doprecyzowania zakresu treści pornograficznych W przedstawionym projekcie Ministerstwo Cyfryzacji nie zdecydowało się na wprowadzenie definicji pojęcia „treści pornograficznych” ani na jakiekolwiek doprecyzowanie jego zakresu. W naszej opinii z 26 marca 2025 r. wskazywaliśmy, że brak definicji „treści pornograficznych” w ustawie może prowadzić do tego, że wykładnia tego pojęcia przez Prezesa UKE (dodajmy – organu, dla którego będzie to całkowicie nowa materia) może powodować istotne trudności interpretacyjne w ocenie konkretnych spraw. W efekcie dokonywana przez niego wykładnia może mieć mocno nieprzewidywalny i rozszerzający charakter. W szczególności obawiamy się, że w tym stanie rzeczy wprowadzenie obowiązkowej weryfikacji wieku może zostać rozszerzone na strony oferujące np. treści z zakresu edukacji seksualnej, treści o charakterze naukowym czy artystycznym, w tym witryny prowadzone przez organizacje społeczne. Ponadto obawiamy się, że brak definicji „treści pornograficznych” będzie sprzyjał instrumentalnemu wykorzystywaniu ustawy jako narzędzia w walce ideologicznej, dodatkowo zwiększając ryzyko nadmiernego ograniczania dostępu do nie tylko w pełni legalnych, ale także społecznie pożytecznych treści, w tym takich, które powinny być łatwo dostępne również dla osób poniżej 18 roku życia. Nadal uważamy zatem, że dookreślenie pojęcia „treści pornograficznych” w ustawie przyczyniłoby się do zminimalizowania ww. ryzyk, a brak jakichkolwiek wytycznych dotyczących jego zakresu w może sprzyjać jego nadużywaniu i prowadzić do nieuzasadnionej ingerencji w wolność słowa. Jeśli projektodawca mimo wszystko nie zdecyduje się na wprowadzenie definicji „treści pornograficznych”, powinien rozważyć wprowadzenie wyjątku/wyłączenia doprecyzowującego, że pojęcie to nie odnosi się do treści rozpowszechnianych w ramach działalności artystycznej, naukowej i edukacyjnej. Takie rozwiązanie zapewniłoby edukatorom seksualnym czy artystkom swoistą klauzulę ochronną, zwiększając szansę, że działalność, która ma cel artystyczny, naukowy czy edukacyjny zostanie po- prawnie oceniona i zakwalifikowana przez organ nadzorczy, a w efekcie nie będzie	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			podlegać nieuzasadnionym ograniczeniom, nawet jeśli będzie obiektem zgłoszeń do Prezesa UKE. Należy bowiem uwzględnić ryzyko, że projektowana ustawa, która umożliwia każdej osobie dokonanie zgłoszenia do Prezesa UKE, może być wykorzystywana przez niektóre środowiska do próby narzucenia takich nadmiernych ograniczeń, sprzecznych ze standardami swobody wypowiedzi. Standardami, które – przypomnijmy – co do zasady nie chronią tylko „wypowiedzi, które są odbierane przychylnie lub obojętnie albo są postrzegane jako nieszkodliwe, lecz odnoszą się w równym stopniu do takich wypowiedzi, które obrażają, szokują i wywołują niepokój władz lub jakiegokolwiek części społeczeństwa. Takie są bowiem wymagania pluralizmu i tolerancji, bez których społeczeństwo demokratyczne nie istnieje” (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 17 grudnia 1976 r. w sprawie <i>Handyside przeciwko Wielkiej Brytanii</i>). Działania polegające na nadmiarowym zgłaszaniu określonych treści, które z różnych względów nie podobają się niektórym grupom, niekiedy realizowane w ramach zorganizowanych kampanii, znane są z praktyki funkcjonowania platform społecznościowych (które dają swoim użytkownikom i użytkowniczkom możliwość zgłaszania im bezprawnych i naruszających regulaminy treści) jako tzw. <i>abusive flagging campaigns</i>. Warto dodać, że wprowadzenie tego rodzaju wyjątku nie miałoby charakteru precedensowego w polskim systemie prawnym – kontratyp działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej przewiduje już art. 256 § 3 Kodeksu karnego. Zgodnie z tym przepisem, nie popełnia przestępstwa polegającego na „produkcji, nabywaniu, przechowywaniu, posiadaniu lub prezentacji w celu rozpowszechniania przedmiotów zawierających treści propagujące faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujące do nienawiści” ten, kto „dopuszczył się tego w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej”.	
23.	art. 3 ust. 1	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Rekomendacja nr 2: • dodanie do art. 3 ust. 1 projektu po słowach „treści pornograficznych” przecinka oraz słów „które stanowią istotną część zawartości strony, do której prowadzi dana domena”. Projekt rządowy w obecnej postaci, określając zakres adresatów nowych regulacji, porzeka na ogólnym sformułowaniu „umożliwianie dostępu do treści pornograficznych”. Nie zawiera zatem żadnej dodatkowej przesłanki kwalifikacyjnej, będąc skierowanym w istocie wobec niezwykle szerokiego kręgu podmiotów. W odróżnieniu od	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie wyrażenia „istotnej części strony” względem zawartości strony stanowiącej treści pornograficzne może budzić zbyt duże wątpliwości interpretacyjne, w skrajnej sytuacji ograniczające zakres projektu w

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			projektu obywatelskiego czyni go to podatnym na interpretację rozszerzającą, a nie zawężającą. W przytoczonej wyżej opinii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, jednym z zarzutów wobec projektu obywatelskiego jest doprecyzowanie w nim (art. 2 pkt 2) w drodze przesłanki kwalifikacyjnej, że „podmiotem udostępniającym treści pornograficzne” można określać dany podmiot wyłącznie „o ile treści pornograficzne stanowią istotną część zawartości strony, do której prowadzi ta domena”. Biuro twierdzi, jakoby „nieprecyzyjność tego sformułowania może wywołać szereg wątpliwości interpretacyjnych, co może powodować negatywny skutek prawny w postaci braku możliwości precyzyjnego ustalenia zakresu podmiotowego stosowania ustawy”. W dalszej części opinii trafnie zauważa jednak, że „treści pornograficzne pojawiają się nie tylko na stronach, które miałyby być objęte weryfikacją wieku, ale również w powszechnie dostępnych wyszukiwarkach, na Instagramie, TikToku, X czy Reddicie – zarówno w publicznie dostępnych przestrzeniach, jak i na «prywatnych grupach» czy czatach 1:1”. Sformułowanie „istotna część” ma na celu właśnie wyeliminowanie obaw, jakoby wolą projektodawców było zablokowanie dostępu do wyszukiwarek czy mediów społecznościowych, w których treści pornograficzne pojawiają się przygodnie, zresztą wbrew regulaminom tych portali. Co do zasady ograniczają one i zakazują rozpowszechniania treści prezentujących nagość lub czynności seksualne. Zasadnym wydaje się zatem umieszczenie takiego dodatkowego kryterium również w treści projektu rządowego. Wprowadzenie tego kryterium odpowiadałoby również na oczekiwania wyrażane podczas wystuchania publicznego w dniu 12 marca 2025 r. przez przedstawiciela Wikimedia Foundation, pozwalając jednoznacznie określić, że treści edukacyjne i naukowe nie wchodzą w zakres projektowanych regulacji. Zakres oddziaływania projektowanej ustawy powinien zostać precyzyjnie określony w taki sposób, by dotyczył wyłącznie tych stron, w przypadku których „treści pornograficzne stanowią istotną część zawartości strony, do której prowadzi ta domena”. W obecnej postaci projekt nie zawiera takiego zabezpieczenia, co stanowi zagrożenie dla normalnego funkcjonowania portali i mediów społecznościowych, gdzie treści pornograficzne są umieszczane przygodnie i wbrew regulaminom tych stron.	sposób uniemożliwiający jej skuteczne stosowanie. Jednocześnie projekt ustawy przewiduje możliwość złożenia wyjaśnień przez usługodawcę czy sprzeciwu od wpisu do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych, tym samym dając odpowiednie uprawnienia usługodawcom w przypadku ewentualnej wątpliwości co do rzeczywistego zakresu treści dostępnych w usłudze.
24.	art. 3 ust. 1	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Zrozumiała jest argumentacja Projektodawcy w zakresie niedefiniowania pojęcia „treści pornograficzne”. Należy zgodzić się z poglądem Projektodawcy, że bardzo trudno stworzyć właściwą definicję tego pojęcia, czego przykładem w tym zakresie są wieloletnie starania doktryny i judykatury, o czym szeroko wspomniano w uzasadnieniu do Projektu.	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Warto, jednakże zauważyć, że jest to pierwszy w Polsce akt prawny określający zasady ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi. Z tego względu niewątpliwie zakres oddziaływania ustawy będzie wykraczał poza dostawców i usługodawców i tym samym swoim zainteresowaniem obejmie rodziców i szerszą część społeczeństwa. Dlatego ze względów edukacyjnych, kształtowania świadomości społecznej, warto także rozważyć uzupełnienie katalogu definicji legalnych zawartych w art. 2 Projektu o pojęcie „treści pornograficznej” zaproponowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 2010 r., które w uzasadnieniu do Projektu przytoczył Prawodawca. Z uwagi na to, że definicja ta nie wyczerpuje w całości wszystkiego, co kryje się pod pojęciem „treści pornograficzne” <i>de lege ferenda</i> warto ją przytoczyć, poprzedzając zwrotem „w szczególności”, co w sposób oczywisty będzie wskazywało jedynie na przykładowe wyliczenie zachowań mieszczących się w zakresie tego pojęcia. Należy wziąć pod uwagę, że to pojęcie będzie analizowane nie tylko przez sądy, ale również – co wspomniano wyżej – szerszą część społeczeństwa. Choćby przykładowe wyliczenie zachowań mieszczących się w pojęciu „treści pornograficzne” może stanowić cenny punkt odniesienia do oceny różnego rodzaju treści przez rodziców czy opiekunów w dobie coraz mocniejszej ekspansji treściami zachowaniami godzącymi w prawidłowy rozwój psychospołecznych małoletnich.	elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień
25.	art. 3 i 4	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	W ślad za powyższymi rozważaniami w art. 3 i w art. 4 projektu oraz w regulacjach projektu dotyczących weryfikacji wieku winna zostać wprowadzona weryfikacja pełnoletniości w miejsce weryfikacji wieku.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować mechanizm weryfikacji wieku uniemożliwiającą dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Bezpośrednio zaznaczony jest więc obowiązek dotyczący stosowania takich mechanizmów weryfikacji wieku, które uniemożliwiają dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich, a

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				zatem osób niepełnoletnich, czyli tych, którzy nie ukończyli osiemnastu lat. Ponadto, jak wynika z definicji mechanizmu weryfikacji wieku w projekcie, służy on ustaleniu pełnoletniości usługobiorców.
26.	art. 4	Izba Gospodarki Elektronicznej	Rygorystyczne podejście do weryfikacji wieku niezależnie od poziomu ryzyka (art. 4) W przypadku stosowania weryfikacji wieku zgodnie z Projektem usługodawca musi zapewnić co najmniej dwie metody weryfikacji wieku, które będą łatwe w użyciu, dostępne w sposób ciągły, a także dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz użytkowników nieposługujących się językiem polskim. Metody te powinny opierać się na danych pochodzących z wiarygodnych źródeł, być trudne do obejścia przez przeciętnego użytkownika oraz „w miarę możliwości” interoperacyjne z innymi usługami. Co więcej, wprost wskazano, że muszą one odpowiadać wymogom art. 8 ust. 2 lit. c rozporządzenia eIDAS (dot. wysokiego poziomu bezpieczeństwa w kontekście systemu identyfikacji elektronicznej). W praktyce, aby sprostać tym wymaganiom, usługodawca będzie zmuszony stworzyć złożoną, inkluzywną, interoperacyjną i bezpieczną infrastrukturę, obsługującą co najmniej dwa sposoby sprawdzania wieku. Choć tak rygorystyczne podejście można uznać za zasadne w przypadku serwisów udostępniających jednoznacznie pornograficzne treści, to jego bezwzględne stosowanie względem usługodawców innych kategorii wskazanych w poprzednim punkcie wydaje się nadmiarowe i może wskazywać na potencjalną nadregulację. W kontekście postulatu zapewnienia najwyższego stopnia ochrony danych osobowych i prywatności użytkowników - przy jednoczesnym wymogu weryfikacji wieku w trybie ciągłym - warto zwrócić uwagę na szereg praktycznych trudności, które mogą pojawić się na etapie implementacji, szczególnie w świetle obecnego brzmienia art. 3 oraz szerokiego rozumienia kryterium „umożliwiania dostępu do treści”. W przypadku braku stałego konta użytkownika, realizacja weryfikacji w trybie ciągłym wymagałaby stosowania zaawansowanych technologii śledzących (<i>tracking</i>), umożliwiających ponowne	Uwaga częściowo uwzględniona Zmodyfikowano brzmienie art. 4 usuwając budzące wątpliwości wymogi. Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Obok tego projekt ustawy za niewystarczające uznaje skorzystanie z weryfikacji polegającej na deklaracji użytkownika co do jego wieku, co jest obecnie częstą praktyką.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		rozpoznanie użytkownika po jego powrocie na daną stronę internetową - nawet po uprzednim jej opuszczeniu. Przykładowo: użytkownik A odwiedza serwis, przechodzi procedurę weryfikacyjną, po czym opuszcza stronę, a następnie po upływie określonego czasu - wraca. Weryfikacja w trybie ciągłym oznaczałaby konieczność jego automatycznego rozpoznania jako osoby już zweryfikowanej. Takie rozwiązania techniczne, choć potencjalnie uzasadnione w przypadku witryn stricte pornograficznych, w przypadku serwisów o znacznie szerszym profilu (np. księgarnie internetowe, platformy e-commerce czy sklepy internetowe, na których mogą występować treści, które mogą zostać skojarzone z pornografią np. literatura erotyczna) prowadziłyby w praktyce do znacznych utrudnień operacyjnych, wyższych kosztów prowadzenia biznesu online, a nierzadko - zwłaszcza w przypadku małych przedsiębiorców nieposiadających zaplecza IT - do paraliżu serwisu. Alternatywą dla modelu ciągłej weryfikacji byłoby wprowadzenie weryfikacji powtarzalnej, tj. realizowanej przy każdorazowym wejściu użytkownika na stronę. Tego rodzaju podejście ogranicza konieczność śledzenia, ale jednocześnie wymaga każdorazowego przeprowadzania procedury weryfikacyjnej, co skutkuje znacznym obniżeniem wygody korzystania z serwisu i może prowadzić do odpływu użytkowników, ograniczenia dostępności usług. Przy szerokim i nieprecyzyjnym rozumieniu pojęcia „usługodawcy umożliwiającego dostęp do treści” oraz konieczności wdrożenia jednego z powyższych, złożonych modeli weryfikacji pojawia się ryzyko nadmiernego obciążenia szerokiego grona podmiotów prowadzących działalność online. Co więcej, można spodziewać się, że nowa regulacja przyjęta w obecnym kształcie najsilniej uderzy w polskich przedsiębiorców, przede wszystkim tych z sektora MŚP. Nie dysponując odpowiednimi zasobami ekspertów z dziedziny ICT podmioty te najpewniej napotkają duże trudności w dostosowaniu swoich stron internetowych do złożonych wymogów weryfikacji wieku przewidzianych w Projekcie. Pojawiają się więc uzasadnione wątpliwości co do proporcjonalności projektowanych wymogów względem zakładanych celów regulacyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do usług o zróżnicowanym charakterze i treści. Co więcej, art. 4 Projektu wymaga zapewnienia metod weryfikacji pełnoletności użytkownika (co zostało potwierdzone również w uzasadnieniu, gdzie jednoznacznie wyklucza się możliwość stosowania metod opartych wyłącznie na szacowaniu wieku - o ile nie dają one gwarancji skuteczności). Tak rygorystyczne podejście stoi jednak w	Dodano również przepis umożliwiający zachowanie ważności weryfikacji wieku przeprowadzonej przed wejściem w życie nowych przepisów o ile spełnia ona projektowane wymogi. Natomiast nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			sprzeczności z wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi stosowania art. 28 rozporządzenia DSA, w których wyraźnie dopuszcza się stosowanie metod szacowania (przy zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony i skuteczności) jako proporcjonalnych do poziomu ryzyka danej usługi. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na potencjalnie bardzo negatywne skutki połączenia wymogu weryfikacji wieku niezależnie od ryzyka z szeroką definicją „usługodawcy umożliwiającego dostęp do treści”. Takie podejście prowadzi do zrównania obowiązków bardzo różnych podmiotów - np. internetowej księgarni i portalu zawierającego wyłącznie treści pornograficzne - pomimo istotnych różnic w charakterze działalności, profilu odbiorców, skali ryzyka oraz potencjalnych skutków ekspozycji na nieodpowiednie treści. Dlatego w naszej ocenie, polski ustawodawca powinien wzorem wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących stosowania art. 28 DSA, przyjąć podejście oparte na stopniowaniu środków ochrony w zależności od poziomu ryzyka zidentyfikowanego na danej platformie. Oznacza to wprowadzenie zróżnicowanych metod sprawdzania wieku, adekwatnych do skali ryzyka, jakie dana usługa może stanowić dla nieletnich użytkowników. W szczególności, estymacja wieku, przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń, powinna być uznana za wystarczającą w sytuacjach, w których zidentyfikowane ryzyko usługi zaklasyfikowane będzie jako średnie. Dotyczy to przypadków, w których: • ryzyko nie jest na tyle wysokie, by uzasadniało zastosowanie wskazanej powyżej pełnej procedury weryfikacji wieku; • a jednocześnie nie jest na tyle niskie, by uzasadniać całkowity brak ograniczeń dostępu lub ograniczenie oparte wyłącznie na oświadczeniu użytkownika bez jakiegokolwiek formy weryfikacji. Takie podejście pozwoliłoby na zachowanie właściwej proporcji pomiędzy celem regulacji (ochroną małoletnich) a realiami funkcjonowania różnorodnych platform cyfrowych, których charakter, treści i profil użytkowników mogą się istotnie różnić. Jednocześnie umożliwiłoby dostawcom usług wdrażanie rozwiązań technicznych w sposób racjonalny i dostosowany do rzeczywistego poziomu zagrożeń.	
27.	art. 4	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	Weryfikacja wieku Określając zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy należy wziąć pod uwagę doświadczenia polskiego rynku medialnego w zakresie weryfikacji wieku przez serwisy	Uwaga uwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			VOD w celu ochrony małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich. Już w roku 2014 przedsiębiorcy dostarczający usługi audiowizualne przez internet przyjęli stosowny Kodeks dobrych praktyk określający sposób ochrony małoletnich oraz metody weryfikacji wieku. Obowiązki podmiotów VOD w tym zakresie wynikają z przepisów Ustawy o Radiofonii i Telewizji, a skuteczność stosowanych mechanizmów jest regularnie monitorowana przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Kryterium wynikającym z ustawy, jak i Kodeksu dobrych praktyk jest skuteczność stosowanych mechanizmów bez narzucania konkretnego rozwiązania technicznego. Dobór właściwego rozwiązania przez usługodawcę wynika z indywidualnego charakteru serwisu czy możliwości technicznych. Weryfikacji podlegać może określony użytkownik, o ile dany serwis udostępnia możliwość logowania lub każdorazowa wizyta. Wiek weryfikowany może być m.in. przez pobierane dane o kontrahencie (o ile usługa jest świadczona na podstawie umowy), systemy kontroli rodzicielskiej czy np. systemy płatności dostępne dla osób pełnoletnich. Skuteczność samoregulacji była parokrotnie weryfikowana przez regulatora i każdorazowo opinia na temat stosowanych mechanizmów była bardzo dobra (skuteczność na poziomie ponad 99%). Potwierdza to jednoznacznie, że jednopoziomowa weryfikacja wieku, właściwie przeprowadzona dla określonej usługi, jest wystarczająco skuteczna. Nie ma zatem uzasadnienia ani merytorycznego, ani formalnego, aby wdrażać dwustopniowe mechanizmy weryfikacji wieku. Cel ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie powinien zostać zrealizowany poprzez objęcie obowiązkami serwisów, które nie wdrożyły skutecznych mechanizmów ochrony małoletnich w oparciu o inne regulacje, tak aby internet nie stanowił jedynie punktowo bezpiecznej przestrzeni dla małoletnich. Z tego względu ustawa powinna uwzględnić już obecnie funkcjonujący reżim regulacyjny i wyraźnie wskazać, iż nowe obowiązki z niej wynikające nie dotyczą usług medialnych skutecznie regulowanych na mocy ustawy o radiofonii i telewizji. W przeciwnym wypadku podmioty od lat dokładające wysokiej staranności w zakresie ochrony małoletnich zostaną w sposób nieproporcjonalny obciążone nadmiarowymi wymaganiami. Co więcej, takie podejście prowadziłoby do podwójnego nadzoru organów regulacyjnych nad dostawcami usług medialnych (KRRiT oraz UKE), co może skutkować niejasnościami interpretacyjną i praktycznymi trudnościami w stosowaniu prawa prowadzącymi do braku zapewnienia pewności prawa przez organy administracji publicznej.	Projekt ustawy został przeredagowany w celu wyeliminowania niespójności między urit a projektem ustawy, w tym przez określenie zasady współpracy Prezesa UKE z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zwanym dalej „Przewodniczącym KRRiT” oraz wyjęcia spod zakresu podmiotowego projektu ustawy dostawców platform udostępniania wideo oraz podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialnych na żądanie, którzy objęci są zakresem podmiotowym urit.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Mając na względzie powyższe, Izba postuluje wyłączenie stosowania przepisów projektowanej ustawy	
28.	art. 4	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	W ocenie członków Izby należałoby zróżnicować obowiązki nakładane na usługodawców serwisów strictly pornograficznych lub w których oferowane treści stanowią w istotnej części treści pornograficzne z obowiązkami ciążącymi na innych, klasycznych serwisach VoD oferujących dostęp do szerokiej gamy treści, wśród których treści pornograficzne stanowią niewielką część i które to serwisy stosują już skuteczne mechanizmy weryfikacji wieku. Należy wziąć pod uwagę dobre doświadczenia polskiego rynku w zakresie weryfikacji wieku przez serwisy VOD w celu ochrony małoletnich, co ma miejsce na podstawie samoregulacji branżowej poddawanej regularnie kontroli przez regulatora, jakim jest KRRiT. Już w roku 2014 przedsiębiorcy dostarczający usługi audiowizualne przez internet przyjęli stosowny Kodeks dobrych praktyk określający sposób ochrony małoletnich oraz metody weryfikacji wieku. Obowiązki podmiotów VOD w tym zakresie wynikają z przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Kryterium wynikającym z ustawy, jak i Kodeksu dobrych praktyk jest skuteczność stosowanych mechanizmów bez narzucania konkretnego rozwiązania technicznego. Dobór właściwego rozwiązania przez usługodawcę wynika z indywidualnego charakteru serwisu czy możliwości technicznych. Weryfikacji podlegać może określony użytkownik, o ile dany serwis udostępnia możliwość logowania lub każdorazowa wizyta. Wiek weryfikowany może być m.in. przez pobierane dane o kontrahencie (o ile usługa jest świadczona na podstawie umowy), systemy kontroli rodzicielskiej czy np. systemy płatności dostępne wyłącznie dla osób pełnoletnich. Skuteczność samoregulacji była parokrotnie weryfikowana przez regulatora i każdorazowo opinia na temat stosowanych mechanizmów była bardzo dobra (skuteczność na poziomie ponad 99%). Nie ma zatem uzasadnienia, aby tego typu serwisy poddawane były dodatkowym obowiązkom, gdyż od wielu lat nie stwarzają one żadnego zagrożenia i problemu w kontekście narażania małoletnich na dostęp do treści pornograficznych. Takie zróżnicowane podejście do nakładania obowiązków w zakresie weryfikacji wieku jest w pełni zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej dot. stosowania art. 28 Aktu o usługach cyfrowych bazującymi na założeniu, że środki ochrony powinny być stopniowane w zależności od poziomu ryzyka na danej platformie. Z pewnością inne jest ryzyko w przypadku serwisu z treściami wyłącznie lub w przeważającej części pornograficznymi, który nie dba o faktycznie skuteczną	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy został przeredagowany w celu wyeliminowania niespójności między urit, w tym przez określenie zasady współpracy Prezesa UKE z Przewodniczącym KRRiT oraz wyjęcia spod zakresu podmiotowego projektu ustawy dostawców platform udostępniania wideo oraz podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialnych na żądanie, którzy objęci są zakresem podmiotowym urit.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			weryfikację wieku, a inne w przypadku pozostałych serwisów VoD, które od lat takie skuteczne mechanizmy stosują.	
29.	art. 4	Fundacja Panoptykon	Wprowadzenie dalszych obostrzeń dotyczących mechanizmu weryfikacji wieku Jak wielokrotnie podkreślaliśmy w toku dotychczasowych prac legislacyjnych, problematyka wprowadzenia obowiązkowej weryfikacji wieku w sieci budzi z naszej perspektywy dość istotne kontrowersje z uwagi na to, że w praktyce może wiązać się z poważną ingerencją w szereg praw podstawowych. Dotyczy to w szczególności prawa do prywatności oraz prawa do ochrony danych osobowych użytkowników i użytkowniczek Internetu (podkreślmy: osób, które w tym przypadku w żaden sposób nie naruszają prawa, np. legalnie korzystając ze stron pornograficznych), a także swobody wypowiedzi. Dlatego kluczowe jest, aby regulacje, które przewidują taki obowiązek, były obwarowane silnymi gwarancjami, minimalizującymi ryzyko nadmiernej ingerencji w ww. prawa. W tym kontekście wspieramy zaproponowane w projekcie wykluczenie wykorzystania w celu weryfikacji wieku metod biometrycznych, a także metod polegających na szacowaniu wieku. Uzupełnienie aktualnego projektu o to ostatnie wyłączenie i oparcie mechanizmów weryfikacji wieku o rozwiązanie, które wypracowuje obecnie Unia Europejska (bądź inny, niezależny mechanizm spełniający standardy UE), wydaje się mimo wszystko bezpieczniejszym podejściem z perspektywy ochrony prywatności użytkowników i użytkowniczek niż pozostawienie swobody wyboru metod weryfikacji samym platformom internetowym. Obawiamy się, że umożliwienie platformom wdrażania własnych rozwiązań opartych na szacowaniu wieku mogłoby w praktyce prowadzić do jeszcze bardziej inwazyjnych form śledzenia i profilowania użytkowników, pozbawionych w dodatku jakichkolwiek mechanizmów kontroli. Wspieramy ponadto wyłączenie z zakresu ustawy podmiotów świadczących usługi w postaci komunikatorów umożliwiających wymianę prywatnych wiadomości między użytkownikami i użytkowniczkami. Objęcie tych podmiotów analizowaną regulacją mogłoby stanowić szczególnie głęboką ingerencję w prawo do prywatności i ochronę danych osobowych. Jednocześnie pragniemy ponownie podkreślić, że mechanizm weryfikacji wieku stanowi jedynie jedno z wielu dostępnych narzędzi, które mogą przyczynić się do skuteczniejszej ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym. Nie należy jednak przeceniać jego znaczenia ani oczekiwać, że samodzielnie rozwiąże problem ekspozycji dzieci na	Uwaga wyjaśniona Wdrażane metody weryfikacji wieku powinny być zgodne z obowiązującymi regulacjami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Ogólne obowiązki dotyczące ochrony danych osobowych obowiązują wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe i z tego powodu obowiązki wynikające z RODO – m.in. minimalizacji danych są również obowiązujące. Kierując się neutralnością technologiczną, nie narzucono określonych rozwiązań związanych z mechanizmami weryfikacji wieku, a tym samym nie jest możliwe określenie szczegółowych wytycznych dotyczących zakresu przetwarzanych danych, gdyż wymaga to każdorazowej oceny ze strony usługodawcy wdrażającego określoną weryfikację wieku przystosowaną do charakteru oferowanej przez niego usługi. Jednocześnie w projekcie wyłączono metody polegające na deklaracji użytkownika co do jego wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			problematiczne treści. Skuteczna i kompleksowa odpowiedź na to zagrożenie wymaga przede wszystkim wdrożenia wspomnianych	
30.	art. 4	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Projekt zawiera w art. 4 warunki dotyczące weryfikacji wieku. Są one jednak opisane w sposób bardzo nieostry, stwarzający zagrożenie dla dużej swobody w ich interpretacji (np. „najwyższy stopień ochrony danych osobowych i prywatności usługobiorcy” – art. 4 ust. 1 pkt 1 Projektu), co w konsekwencji może prowadzić do tego, że dane gromadzone w celu weryfikacji wieku, będą pozwalały na identyfikację konkretnej osoby także przez podmioty do tego nieuprawnione. Niestety w wykładni wskazanego warunku nie pomoże również art. 8 ust. 2 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014 r. str. 73, z późn. zm.¹⁾), który także formułuje warunki w sposób bardzo nieprecyzyjny. Dlatego warto rozważyć takie ujęcie warunków weryfikacji, które w sensie normatywnym zapewni ochronę danych przed ich ujawnieniem i identyfikację danej osoby przez podmioty do tego nieuprawnione.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych, co wpływa na ograniczony zakres danych możliwych do przetwarzania i krąg podmiotów uprawnionych do przetwarzania tych danych. Nieodzwonne będzie więc wdrożenie odpowiednich zabezpieczeń dla przetwarzanych danych, analogicznych do tych wymaganych przez RODO. Celem projektu ustawy nie jest wskazanie zamkniętego katalogu rozwiązań technicznych. Świadomie przyjęto konstrukcję ramową, zgodną z zasadną technologicznej neutralności prawa. Nie narzucono zatem określonych rozwiązań związanych z mechanizmami weryfikacji wieku, a tym samym nie jest możliwe określenie szczegółowych wytycznych dotyczących zakresu przetwarzanych danych,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				gdyż wymaga to każdorazowej oceny ze strony usługodawcy wdrażającego określoną weryfikację wieku przystosowaną do charakteru oferowanej przez niego usługi. Analogiczne rozwiązania przewidują wytyczne Komisji Europejskiej. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost w projekcie możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Obok tego projekt za niewystarczające uznaje skorzystanie z weryfikacji polegającej na deklaracji użytkownika co do jego wieku, co jest obecnie częstą praktyką.
31.	art. 4	Osoba fizyczna #1	#3. „Usunięcie wady projektu – błędne określenie momentu weryfikacji” W pierwszym etapie konsultacji projektu wzięło udział bardzo wiele osób, przesyłając liczne, merytoryczne informacje – jak choćby wspomniane wcześniej stanowisko Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w sprawie VPN – które jednak zostały odrzucone pomimo swojej trafności. W nadstanej opinii, ocenzonej w około 30% przed publikacją, wskazano, że projekt w obecnym kształcie mógłby zostać częściowo uratowany, gdyby moment weryfikacji wieku został przeniesiony na poziom systemu operacyjnego. Niestety, nie zapoznano się z tą opinią szczegółowo. W komentarzu do tej propozycji pojawiło się stwierdzenie sugerujące, że autor opinii miałby rzekomo postulować, aby weryfikację	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z analizą wskazanej uwagi, moment przeprowadzenia weryfikacji na poziomie systemu operacyjnego jest związany z przeprowadzeniem go przez przedsiębiorców odpowiedzialnych za dostarczanie systemu operacyjnego. Wynika to również z dalszej części uwagi, zgodnie z którą „Mamy

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		przeprowadzały firmy będące właścicielami systemu operacyjnego – co jest nieprawdą. Autor opinii wskazywał jedynie, aby moment przeprowadzenia weryfikacji przenieść na poziom systemu operacyjnego (przed swobodnym dostępem do sieci), tak jak twórca projektu ustawy wskazuje ten moment na poziomie strony internetowej. W obu przypadkach weryfikacja miałaby odbywać się identycznymi metodami. Obecnie kluczowym problemem jest zwiększenie skuteczności projektu z zaledwie 0,02%–0,08%, które wynikają z doświadczeń z podobnymi przepisami w Wielkiej Brytanii, do poziomu przynajmniej 90%. Można to osiągnąć poprzez zweryfikowanie wieku konta użytkownika danego systemu operacyjnego i bazując na tym, że projekt miał mieć i tak listę blokowanych stron (7 do 25 milionów) to wykorzystanie koncepcji tej listy, ale nie w celu blokowania ich dla wszystkich tylko w celu sporządzenie listy stron, które będą niedostępne dla niezawerifikowanych. Przy czym, aby ponownie nie doszło do nieporozumienia ze strony osoby zajmującej się tym projektem, taka weryfikacja byłaby przeprowadzona w każdy sposób przewidziany przez obecny projekt, a nie przez w systemu operacyjnego! (uwaga: aktualny projekt zakłada blokowanie stron, które nie spełnią wymogów. Zatem będzie musiała być jakaś lista tego co zostało zablokowane. Ergo: projekt zakłada stworzenie listy blokowanych stron. Tym samym będzie więc lista stron pornograficznych tylko tytuł listy będzie inny). Mamy trzy duże firmy odpowiadające za niemal wszystkie systemy operacyjne: • Apple (macOS, iOS, iPadOS) • Google (ChromeOS, Android) • Microsoft (Windows) Istnieją oczywiście systemy open source (Linux, BSD), z których korzysta 4% wszystkich użytkowników sieci, jednak w tej grupie zaledwie 0,6% to osoby poniżej 18. roku życia. Można prawnie nakazać – w tym przypadku trzem podmiotom działającym na rynku polskim, a nie milionom witryn z całego świata – aby po zalogowaniu się do swojego konta w systemie użytkownik miał możliwość potwierdzenia pełnoletności, chociażby za pomocą funkcji Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej lub innej metody wskazywanej w założeniach wskazanych przez Ministerstwo Cyfryzacji w projekcie. W ten sposób, przy próbie	trzy duże firmy odpowiadające za niemal wszystkie systemy operacyjne: • Apple (macOS, iOS, iPadOS) • Google (ChromeOS, Android) • Microsoft (Windows) Istnieją oczywiście systemy open source (Linux, BSD), z których korzysta 4% wszystkich użytkowników sieci, jednak w tej grupie zaledwie 0,6% to osoby poniżej 18. roku życia. Można prawnie nakazać – w tym przypadku trzem podmiotom działającym na rynku polskim, a nie milionom witryn z całego świata – aby po zalogowaniu się do swojego konta w systemie użytkownik miał możliwość potwierdzenia pełnoletności”. W przypadku weryfikowania się przez konto użytkownika w danym systemie operacyjnym, weryfikację przeprowadzić musiałby dostawca danego systemu operacyjnego. Ewentualne wprowadzenie rozwiązań weryfikacji wieku przeprowadzanych wyłącznie przez instytucje publiczne na urządzeniach końcowych, abstrahując od technicznego sposobu przeprowadzenia takiej weryfikacji wieku, oznaczałaby niedopuszczalną lub potencjalnie nieproporcjonalną ingerencję w – z jednej strony możliwe do

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		wejścia na stronę z listy witryn pornograficznych, system operacyjny wiedziałby, czy dana osoba może z niej korzystać. Rozwiązanie to praktycznie całkowicie niwelowałoby ryzyko obejścia blokady przez VPN, ponieważ zapytanie o status weryfikacji odbywałoby się przed jego użyciem. System operacyjny doskonale wie, na jakie strony wchodzimy, więc nie można twierdzić, że w tym procesie pozyskuje jakąś dodatkową wiedzę. Jeśli jednak chcemy pogłębić rozważania związane z kwestią prywatności, należy wskazać, że mamy zaledwie dwie możliwości i jedną daną: użytkownik zweryfikowany jako pełnoletni lub użytkownik niezweryfikowany. W sytuacji, gdy ktoś potwierdził już swoją pełnoletność, system w ogóle już nie musi sprawdzać, czy dana strona znajduje się na liście stron pornograficznych (uwaga: aktualny projekt zakłada blokowanie stron, które nie spełnią wymogów. Zatem będzie musiała być jakaś lista tego co zostało zablokowane. Ergo: projekt zakłada stworzenie listy blokowanych stron. Tym samym będzie więc lista stron pornograficznych tylko tytuł listy będzie inny). Jednorazowa weryfikacja wieku nie jest uciążliwa dla osoby dorosłej. Natomiast monitorowanie czy dziecko próbuje wejść na stronę niedozwoloną (znajdującą się na liście), powinno być traktowane jako ważniejsze niż ewentualne zarzuty o naruszenie jego prywatności. Dodatkowo, system prawnie nie mógłby logować ani przysyłać danych o próbie wejścia – byłoby to jedynie proste sprawdzenie: „czy strona jest na liście: tak/nie”. Ważne jest, aby taką listę zacząć tworzyć już wcześniej, aby znalazło się na niej jak najwięcej z owych 7–25 milionów stron (kwestię tę opisuję dalej, w analizie szkodliwości projektu). Aby głębiej zrozumieć problem VPN – przeprowadźmy analizę na podstawie strony social media która miała by siedzibę w Teksasie. Nazwijmy ją „A” i założmy, że ze wszystkim treści na niej tylko 12% to pornografia. Platforma A posiada około 12% treści pornograficznych. W świetle polskiego projektu jest to platforma pornograficzna. Jednak według prawa stanu Teksas, gdzie ma ona siedzibę, nie jest za taką uznawana pod kątem obowiązku weryfikacji wieku – tamtejsze przepisy wymagają, aby przynajmniej 33% treści było pornograficznych. W związku z tym platforma A pozostaje dostępna dla użytkowników z Teksasu bez weryfikacji wieku. Gdy dziecko w Polsce ustawi VPN na adres IP z Teksasu, może korzystać z treści pornograficznych na A bez żadnych ograniczeń. Jeżeli jednak system operacyjny wie, że użytkownik nigdy nie przeszedł weryfikacji wieku, a platforma A w polskim prawie jest	wykorzystania rozwiązania – a z drugiej w prywatność użytkowników. Ingerencja taka wiązałaby się przy tym z uprzednim zweryfikowaniem wszystkich użytkowników, a nie tylko tych którzy chcieliby skorzystać z treści przeznaczonych dla osób dorosłych. Jednocześnie podnieść należy, że celem projektu ustawy jest zwiększenie odpowiedzialności podmiotów umożliwiających dostęp do treści pornograficznych za umożliwienie dostępu do tych treści przez osoby małoletnie. W tym przypadku, chociaż za pomocą urządzeń końcowych uzyskuje się dostęp do takich treści, nie jest to głównym celem dostarczania tych urządzeń przez przedsiębiorców. Wskazani przedsiębiorcy nie udostępniają pornografii, nie odpowiadają za jej publikację, nie pośredniczą w jej hostingu i nie mają (co do zasady) informacji, do jakich treści online uzyskuje dostęp użytkownik. Ponownie wskazać należy, że zintegrowanie mechanizmu weryfikacji wieku z systemem operacyjnym znacznie zwiększyłoby dostęp do stawców tych systemów do danych o wszystkich użytkownikach tych urządzeń, w tym także tych niemających

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		uznana za pornograficzną, to niezależnie od tego, czy dziecko użyje VPN, dostęp do platformy zostanie zablokowany. Platforma A jest tu jedynie przykładem, ale analogiczny schemat dotyczy każdej platformy z krajów, w których nie obowiązuje weryfikacja wieku lub ma wykluczenia jak te w USA. Poniżej podsumowanie różnic między weryfikacją na etapie witryny a weryfikacją na etapie systemu operacyjnego: <table><tr><th>Cecha</th><th>Weryfikacja na etapie witryny</th><th>Weryfikacja na etapie systemu operacyjnego</th></tr><tr><td>Moment weryfikacji</td><td>Przy każdej stronie, którą użytkownik chce odwiedzić (7 do 25 milionów stron).</td><td>Jednorazowa, dobrowolna weryfikacja na poziomie konta systemowego</td></tr><tr><td>Częstotliwość</td><td>Wielokrotna, przy każdej nowej stronie</td><td>Jednorazowa</td></tr><tr><td>Możliwość obejścia</td><td>Łatwa (VPN, TOR)</td><td>Nieemożliwa przy użyciu VPN/TOR</td></tr><tr><td>Ryzyko fikcyjnego weryfikatora</td><td>Istnieje</td><td>Brak</td></tr><tr><td>Dostęp do stron zablokowanych</td><td>Możliwy do obejścia</td><td>Nieemożliwy do obejścia</td></tr><tr><td>Szacowana skuteczność</td><td>0,02–0,08%</td><td>Wysoka (ok. 90–98%)</td></tr></table> Podsumowując (schemat dostępu do strony pornograficznej): Mamy teraz: <i>Uruchomienie systemu z internetem -> wejście niemożliwe, bo blokada lub weryfikacja</i> Stosowane obejście: <i>Uruchomienie systemu z internetem -> uruchomienie VPN -> wejście na stronę</i> Proponowane: <i>Uruchomienie systemu z internetem -> dobrowolna jednorazowa weryfikacja -> wejście na stronę</i> Stosowane obejście: <i>brak</i>	Cecha	Weryfikacja na etapie witryny	Weryfikacja na etapie systemu operacyjnego	Moment weryfikacji	Przy każdej stronie, którą użytkownik chce odwiedzić (7 do 25 milionów stron).	Jednorazowa, dobrowolna weryfikacja na poziomie konta systemowego	Częstotliwość	Wielokrotna, przy każdej nowej stronie	Jednorazowa	Możliwość obejścia	Łatwa (VPN, TOR)	Nieemożliwa przy użyciu VPN/TOR	Ryzyko fikcyjnego weryfikatora	Istnieje	Brak	Dostęp do stron zablokowanych	Możliwy do obejścia	Nieemożliwy do obejścia	Szacowana skuteczność	0,02–0,08%	Wysoka (ok. 90–98%)	zamiaru skorzystać z usług umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. Tego typu zmiana dodatkowo znacząco wpłynęłaby na codzienne użytkowanie z urządzeń końcowych, wymuszając zabezpieczanie hasłem każdego konta każdej osoby na każdym urządzeniu z dostępem do sieci internet.
Cecha	Weryfikacja na etapie witryny	Weryfikacja na etapie systemu operacyjnego																						
Moment weryfikacji	Przy każdej stronie, którą użytkownik chce odwiedzić (7 do 25 milionów stron).	Jednorazowa, dobrowolna weryfikacja na poziomie konta systemowego																						
Częstotliwość	Wielokrotna, przy każdej nowej stronie	Jednorazowa																						
Możliwość obejścia	Łatwa (VPN, TOR)	Nieemożliwa przy użyciu VPN/TOR																						
Ryzyko fikcyjnego weryfikatora	Istnieje	Brak																						
Dostęp do stron zablokowanych	Możliwy do obejścia	Nieemożliwy do obejścia																						
Szacowana skuteczność	0,02–0,08%	Wysoka (ok. 90–98%)																						

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

32.	art. 4 ust. 1	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	W przypadku stosowania weryfikacji pełnoletniości (w projekcie weryfikacji wieku) wskazane wydaje się, wbrew odmiennym rozważaniom zawartym w uzasadnieniu projektu, wskazanie konkretnych dwóch metod przedmiotowej weryfikacji w art. 4 ust. 1 projektu, nie zaś silenie się w art. 4 ust. 1 projektu na wskazywanie sześciu cech, które łącznie muszą spełniać wybrane przez usługodawcę co najmniej dwie metody przedmiotowej weryfikacji. Wprowadzenie takiej regulacji mniej rodziłoby wątpliwości natury interpretacyjnej oraz związanej z oceną czy prawidłowe metody weryfikacji usługodawca wprowadził niż w przypadku jedynie opisanego w art. 4 ust. 1 projektu cech, które łącznie muszą spełnić wybrane przez usługodawcę metody weryfikacji pełnoletniości/ wieku. Szczególne wątpliwości budzi zaś norma art. 4 ust. 1 pkt. 2 projektu wymagająca oferowania przez usługodawcę co najmniej dwóch metod weryfikacji pełnoletniości/ wieku, z których co najmniej jedna ma być dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub osób posługujących się językiem innym niż polski. Oznacza to, że wolą projektodawcy spośród dwóch wybranych metod na jednym poziomie postawiono, że jedna z nich będzie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub nie władających językiem polskim, decyzja w tej materii będzie należała do usługodawcy. Rozwiązanie to nie jest właściwe, gdyż decyzja usługodawcy albo uniemożliwi korzystanie z przedmiotowych metod usługobiorcy z niepełnosprawnościami np. niewidomej albo też uniemożliwi korzystanie z jednej metody przez osobę usługobiorcy nie władającą językiem polskim. Co więcej w przypadku osób z niepełnosprawnościami nie wiadomo odnośnie której grupy osób z konkretnym rodzajem niepełnosprawności metoda będzie właściwa, bo niewątpliwie inna metoda będzie skierowana do osób niewidzących, inna do osób niesłyszących, a jeszcze inna do osoby po przeszczepie serca lub z amputowanymi kończynami, a jeszcze inna wobec osób cierpiących na chorobę psychiczną lub niedorozwój umysłowy. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku osób niewładających językiem polskim, to usługodawca decyduje w jakim języku winna być przygotowana konkretna metoda np. fińskim, duńskim, hindi, ukraińskim, gruzińskim czy np. jidysz. W obu przypadkach potrzeby tylko niewielkiej grupy osób z niepełnosprawnościami lub niewielkiej grupy osób niewładających językiem polskim zostaną zaspokojone.	Uwaga uwzględniona Zmodyfikowano brzmienie art. 4 usuwając budzące wątpliwości wymogi. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost w projekcie możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Obok tego projekt ustawy za niewystarczające uznaje skorzystanie z weryfikacji polegającej na deklaracji użytkownika co do jego wieku, co jest obecnie częstą praktyką. Natomiast celowo nie wskazano jednej metody weryfikacji wieku, tym samym pozostawiając swobodę wyboru takiego rozwiązania dostawcom treści pornograficznych dostępnych w sieci. Podobnie rozwiązania przewidują inne dokumenty dotyczące ochrony osób małoletnich w internecie, m.in. wytyczne brytyjskiego regulatora Ofcom czy wytyczne Komisji Europejskiej do art. 28 DSA. Określenie jednoznacznego katalogu stosowanych mechanizmów

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Regulacja art. 4 ust. 1 pkt. 2 projektu daje usługodawcy niezwykle szerokie spectrum wyboru spośród metod weryfikacyjnych w pierwszym rzędzie co do wyboru czy zaspokoić potrzeby osób z niepełnosprawnościami czy też osób niewładających językiem polskim, w drugim rzędzie odnośnie wyboru co do zaspokojenia potrzeb osób z konkretnym rodzajem niepełnosprawności lub osób władających konkretnym językiem innym niż polski.	weryfikacji wieku, z uwagi na ciągły rozwój technologii, w tym potencjalnie rozwój metod uwierzytelniania użytkownika, może spowodować niezamierzone zawężenie mechanizmów weryfikacji wieku.
33.	art. 4 ust. 1 pkt 2	Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji	Niezależnie od powyższych uwag, niezrozumiałym jest, dlaczego projektodawca nakłada obowiązek oferowania usługobiorcy co najmniej dwóch metod weryfikacji wieku. Jest to obciążenie nadmiarowe, nieproporcjonalne i nie wynikające z celu ustawy. Nie jest także zrozumiałe i uzasadnione, dlaczego usługodawcy oferujący dostęp po weryfikacji wieku w języku polskim do swych serwisów, które zawierają treści w dużej mierze w języku polskim, mieliby mieć obowiązek stosowania weryfikacji wieku także w innym języku. Jedna metoda weryfikacji wieku, uwzględniająca wymóg dostępności dla osób z niepełnosprawnościami byłaby całkowicie wystarczająca, aby zapewnić skuteczność ochrony małoletnich. Oczywiście, nic nie powinno stać na przeszkodzie, aby usługodawca mógł dobrowolnie wprowadzić więcej niż jedną metodę weryfikacji wieku spełniającą wymogi ustawy w zakresie jej skuteczności, czy też weryfikację także w innym języku niż polski. Nie powinno jednak być to obligatoryjne. Należy mieć na uwadze, że wprowadzanie więcej niż jednej metody weryfikacji wieku wiąże się z niezbędnymi zmianami wdrożeniowymi i kosztami po stronie usługodawców. W przypadku, gdyby projektodawca nie zdecydował się na zróżnicowania przepisów dotyczących weryfikacji wieku w zależności od rodzaju serwisu (pornograficzny vs ogólny z niewielką ilością zabezpieczonych już treści pornograficznych) koszty takie musiałyby ponieść także podmioty gospodarcze, które od dawna działają w sposób legalny, zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji i które nie stwarzają zagrożeń dla osób małoletnich. Tym samym, podmioty takie zostałyby niejako „ukarane” za działalność innych podmiotów, które od lat narażają małoletnich na kontakt z pornografią.	Uwaga uwzględniona Zmodyfikowano brzmienie art. 4 usuwając budzące wątpliwości wymogi. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost w projekcie możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Obok tego projekt ustawy za niewystarczające uznaje skorzystanie z weryfikacji polegającej na deklaracji użytkownika co do jego wieku, co jest obecnie częstą praktyką. Natomiast celowo nie wskazano jednej metody weryfikacji wieku, tym samym pozostawiając swobodę wyboru takiego rozwiązania dostawcom treści pornograficznych dostępnych w sieci. Podobnie rozwiązania przewidują inne dokumenty dotyczące ochrony osób małoletnich w internecie, m.in.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				wytoczne brytyjskiego regulatora Ofcom czy wytyczne Komisji Europejskiej do art. 28 DSA. Określenie jednoznacznego katalogu stosowanych mechanizmów weryfikacji wieku, z uwagi na ciągły rozwój technologii, w tym potencjalnie rozwój metod uwierzytelniania użytkownika, może spowodować niezamierzone zawężenie mechanizmów weryfikacji wieku.
34.	art. 5	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Podtrzymujemy także postulat organizacji przedsiębiorców, aby rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku był technologicznie zintegrowany z rejestrem hazardowym, by ułatwić działania przedsiębiorców. Nie wydaje nam się, że trzeba koniecznie robić to na poziomie ustawowym, ale warto o tej potrzebie przedsiębiorców pamiętać.	Uwaga nieuwzględniona Powierzenie prowadzenia rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku niezależnemu organowi jakim jest Prezesowi UKE odpowiada potrzebom skutecznej realizacji zadań określonych w projekcie. Prezes UKE nie jest podmiotem właściwym w sprawie gier hazardowych. Nie jest zatem zasadne łączenie obu rejestrów.
35.	art. 5 ust. 1	Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji	Rejestr nazw domen Zgodnie z art. 5 ust. 1 Projektu NASK-PIB prowadzi rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W tym zakresie niezbędne jest przekazanie informacji do dostawców usług dostępu do internetu w zakresie technicznej realizacji obowiązku blokowania nazw domen, w tym terminów	Uwaga częściowo uwzględniona Dodano szczegółowe informacje o działaniu rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		przekazania dokumentacji technicznej, planowanego terminu testów i wdrożenia oraz sposobów połączenia z rejestrem. Zasadniczy postulat Izby sprowadza się jednak do tego, iż przedsiębiorcy telekomunikacyjni świadczący usługę dostępu do sieci Internet powinni być obowiązani do blokowania dostępu do domen wpisanych do rejestru, z wykorzystaniem istniejącego już rejestru domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą (art. 15f ustawy o grach hazardowych). Zwracamy uwagę, iż na przestrzeni ostatnich kilku lat szereg ministerstw wystąpiło z projektami ustaw, które zakładały powoływanie kolejnych, „resortowych” rejestrów blokowanych domen internetowych. Konsekwentnie sprzeciwialiśmy się koncepcji rejestrów blokowanych domen, podkreślając jednocześnie, że jeżeli - pomimo zastrzeżeń przedsiębiorców telekomunikacyjnych - administracja publiczna zamierza wykorzystywać to narzędzie poprzez tworzenie kolejnych, „resortowych” rejestrów, to jedynym racjonalnym rozwiązaniem jest alternatywa w postaci stworzenia jednego, centralnie zarządzanego rejestru. Konsekwentnie pokazywaliśmy również problemy techniczne, prawne i ekonomiczne jakie wystąpią, jeśli doprowadzimy do powstania więcej niż jednego, ustawowego rejestru blokowanych domen. Dobrym przykładem z przeszłości jest choćby proces legislacyjny projektu ustawy o <i>zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów</i> (UC15), procedowany przez Prezesa UOKiK, w którym pierwotnie zakładano powołanie nowego, zarządzanego przez Prezesa UOKiK rejestru blokowanych domen (niezależnego od rejestru hazardowego). W toku konsultacji publicznych projektu ustawy UC15 UOKiK uwzględnił postulaty i propozycje zgłoszone przez PIIT w zakresie dotyczącym rejestru, co znalazło swoje odzwierciedlenie w kolejnej wersji projektu ustawy, w której zrezygnowano z tworzenia nowego rejestru, zamiast tego dając Prezesowi UOKiK kompetencję do występowania do Ministra Finansów z wnioskiem o wpisanie wskazanej przez Prezesa UOKiK domeny do istniejącego rejestru hazardowego, zarządzanego przez Ministra Finansów. Wprawdzie finalnie prace nad projektem, z uwagi na wybory parlamentarne, uległy dyskontynuacji, niemniej zwracamy uwagę na praktykę, która była dokonywana w poprzednich latach. Rekomendowana koncepcja jednego rejestru zakłada, że w sensie technicznym będzie działał tylko jeden rejestr, który będzie mógł być zasilany wpisami różnych organów, którym ustawa przyzna kompetencję do dokonywania takich wpisów. Praktyczna realizacja tej koncepcji opiera się na wykorzystaniu istniejącego rejestru hazardowego, bez	mechanizmu weryfikacji wieku unieumożliwiającego dostęp do tych treści przez małoletnich a także rozbudowano uzasadnienie. Natomiast powierzenie prowadzenia rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku niezależnemu organowi jakim jest Prezes UKE odpowiada potrzebom skutecznej realizacji zadań określonych w projekcie ustawy. Ponadto w odniesieniu do alternatywnego proponowanego rozwiązania, nie jest zasadne przeniesienie wszystkich rejestrów do Prezesa UKE czy (w poprzedniej wersji projektu) NASK-PIB, zwłaszcza tego o którym mowa w ustawie o grach hazardowych, gdyż ani Prezes UKE ani NASK-PIB nie jest podmiotem właściwym w sprawie gier hazardowych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		konieczności ingerencji w techniczną stronę funkcjonowania rejestru, z integracją na poziomie legislacyjnym. Pragniemy przypomnieć, iż koncepcja jednego rejestru omawiana była podczas spotkania przedstawicieli kilku izb branżowych (w tym PIIT) z Panem Ministrem Dariuszem Standerskim na początku lutego 2025 r. Dyskutowaliśmy wówczas szczegółowo o zaletach jednego rejestru, jak też o praktycznych i prawnych problemach wynikających z równoległego funkcjonowania kilku rejestrów blokowanych domen. Wydawało nam się, że nasze postulaty i uwagi spotkały się ze zrozumieniem Pana Ministra. Ponadto propozycja ta doskonale wpisuje się w koncepcję optymalizacji i upraszczania przepisów w ramach kolejnych pakietów deregulacyjnych, mimo iż projekt ustawy de facto wprowadza kolejne nowe obowiązki dla przedsiębiorców. Rekomendujemy zatem wyposażenie właściwego organu (ministra właściwego do spraw informatyzacji, Prezesa UKE, NASK albo innego właściwego organu) w ustawową kompetencję do występowania do Ministra Finansów z wnioskiem o wpisanie domeny wykorzystywanej do udostępniania treści pornograficznych bez skutecznego mechanizmu weryfikacji wieku do istniejącego rejestru hazardowego, działającego na podstawie art. 15f ustawy o grach hazardowych. Tak wpisana domena zostanie zablokowana przez dostawców Internetu w ramach realizacji obowiązku wynikającego z art. 15f ust. 5 ustawy o grach hazardowych, bez konieczności regulowania procesu blokowania w przepisach projektowanej ustawy. Koncepcja ta wymaga wprowadzenia do Projektu przepisu dającego wybranemu organowi kompetencję do występowania do Ministra Finansów o wpisanie do rejestru hazardowego domen oferujących treści pornograficzne bez wymaganej, skutecznej weryfikacji wieku. W przypadku nieuwzględnienia powyższego postulatu rekomendujemy utworzenie centralnego rejestru, zarządzanego przez NASK, który gromadziłby i integrował dane z innych rejestrów, w tym rejestru nazw domen, aby następnie w uporządkowany sposób „prezentować” je systemowo dla przedsiębiorców i operatorów zobowiązanych do blokowania dostępu. Takie alternatywne rozwiązanie usprawniłoby zarządzanie danymi gromadzonymi na poziomie krajowym w różnych miejscach, obszarach czy instytucjach, ułatwiłoby podłączenie do takiego zintegrowanego rejestru od strony technicznej i w efekcie usprawniło i przyspieszyło reakcję podmiotów zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności z projektowanej ustawy.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

36.	art. 6 ust. 1 i 3 oraz art. 7 ust. 1	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Postulujemy wprowadzenie określonego terminu, w którym Prezes UKE miałby obowiązek rozpatrzyć zawiadomienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 i 3 oraz 7 ust. 1 projektu, tj. zawiadomienie, iż dana domena umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W obecnej wersji projekt nie przewiduje ani żadnego konkretnego terminu, ani nie zawiera odesłania do przepisów kpa o terminach załatwiania spraw. Odesłanie do kpa zawarte w art. 26 ust. 1 projektu dotyczy jedynie kontroli, postępowania pokontrolnego oraz postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej. Prosimy więc o uzupełnienie tego braku.	Uwaga nieuwzględniona Zgłoszenie nie rodzi uprawnień po stronie zgłaszającego, stanowiąc środek poinformowania Prezesa UKE o możliwym naruszeniu obowiązków wynikających z projektu. W projekcie ustawy zastosowana została konstrukcja analogiczna do uprawnień Prezesa UKE w zakresie interwencji wynikających ze skarg konsumenckich.
37.	art. 9 ust. 1	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Przewidziany w art. 9 ust. 1 projektu termin raptem dwóch dni roboczych dla abonenta nazwy domeny na ustosunkowanie się do zamiaru zgłoszenia przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej nazwy domeny do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych nie zawierających weryfikacji wieku/piętnoletności wydaje się terminem zdecydowanie zbyt krótkim, szczególnie jeśli przypadnie on w okresie świątecznym np. 2 i 4 maja, 23 i 27 grudnia. Proponujemy wydłużenie w art. 9 ust. 1 projektu terminu na ustosunkowanie się abonenta nazwy domeny/ użytkownika domeny wobec zamiaru Prezesa UKE wpisania nazwy domeny do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych nie zawierających weryfikacji wieku/piętnoletności do w miarę realistycznego na ustosunkowanie się do przedmiotowego zamiaru Prezesa UKE terminu wynoszącego siedem dni kalendarzowych.	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że w porównaniu do poprzedniej wersji projektu ustawy termin ten został zmieniony - z 48 godzin do dwóch dni roboczych w obecnym art. 14 (dawniej art. 9), co miało miejsce po uwzględnieniu uwag m.in. przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Wskazane określenie tego terminu konieczne jest zaś ze względu na zapewnienie skutecznej i szybkiej reakcji w przypadku występowania treści pornograficznych w danej usłudze. Jednocześnie trzeba podkreślić, że możliwe będzie złożenie sprzeciwu od wpisu domeny do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych małoletnim, zaś wyjaśnienia stanowią dodatkową,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				wstępną możliwość przedstawienia organowi nadzorcemu dodatkowych informacji w sytuacjach, w których nie zachodzi oczywiste naruszenie obowiązków ustawowych.
38.	art. 10	Izba Gospodarki Elektro- nicznej	Ryzyko overblockingu (art. 10) Warto zauważyć, że z obecnym brzmieniem Projektu, dostawca usługi dostępu do internetu jest zobowiązany do nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych nie później niż w terminie 48 godzin od momentu dokonania wpisu. W praktyce oznacza to, że decyzja Prezesa UKE o uznaniu, iż dana strona internetowa umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, skutkować będzie jej całkowitym zablokowaniem. W kontekście wcześniej wskazanego ryzyka związanego z potencjalnie szerokim i nieprecyzyjnym zakresem zastosowania przepisów - taki zapis należy uznać za wysoce ryzykowny. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, w której błędna kwalifikacja treści (np. uznanie za pornograficzną ilustracji zamieszczonej na okładce poradnika dotyczącego zdrowia seksualnego) prowadzi do całkowitej blokady funkcjonującego legalnie sklepu internetowego lub platformy e-commerce. W rezultacie przedsiębiorca zostaje pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, często bez realnej możliwości wcześniejszego odniesienia się do decyzji organu. Co istotne, czas na rozpatrzenie sprzeciwu abonenta nazwy domeny wpisanej do rejestru, Prezes UKE ma aż 14 dni, co w praktyce może oznaczać nawet dwutygodniowy paraliż działalności przedsiębiorcy. Dla wielu przedsiębiorców wiąże się to z zaburzeniem ciągłości prowadzonego biznesu, a tym samym poważnymi stratami finansowymi. Należy również uwzględnić, że ewentualne dochodzenie roszczeń przed sądem powszechnym może wydłużyć ten okres o kolejne miesiące	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze potrzebę zachowania ochrony małoletnich konieczne jest szybkie działanie, celem zablokowania dostępu małoletnich do domen zawierających treści pornograficzne. Dodatkowo należy wskazać, że 14 dni określone w obecnym art. 17 (dawniej art. 12), jest maksymalnym terminem rozpatrzenia sprzeciwu, zatem Prezes UKE może dokonywać weryfikacji sprzeciwu w krótszym terminie.
39.	art. 10	Fundacja Panoptykon	Ryzyko nadmiernego blokowania stron internetowych Projekt zakłada możliwość blokowania stron internetowych udostępniających treści pornograficzne, jeśli te nie wdrożą skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku, uniemożliwiających dostęp do takich materiałów osobom małoletnim. W tym kontekście pojawiają się jednak istotne wątpliwości dotyczące zrównania sytuacji	Uwaga częściowo uwzględniona Proponuje się dodanie w projekcie ustawy przepisu w art. 14 stanowiącego, że w przypadku, gdy abonent

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		wyspecjalizowanych platform zajmujących się rozpowszechnianiem pornografii z witrynami, na których treści o takim charakterze pojawiają się incydentalnie – często wbrew intencjom ich właścicieli – i stanowią jedynie marginalną część publikowanych materiałów. Ta sama sankcja (m.in. blokada całej witryny) może spotkać zarówno serwis pornograficzny, który nie wprowadzi weryfikacji wieku, platformę społecznościową, na której małoletni mogą w sposób systematyczny natrafić na materiały pornograficzne (nawet jeśli stanowią one niewielki odsetek ogółu zamieszczanych tam treści), jak i stronę gazety, na której materiał pornograficzny został incydentalnie dodany w sekcji komentarzy (i umknęło to moderacji) czy stronę poświęconą sztuce, na której znajdzie się np. jedno zdjęcie dzieła, które organ regulacyjny uzna za treść o charakterze pornograficznym. Zwłaszcza w przypadku ostatnich dwóch przykładów, zastosowanie środka w postaci blokady całej strony (jak również oczekiwanie, że takie witryny wprowadzą mechanizm weryfikacji wieku) budzi poważne zastrzeżenia z perspektywy zasady proporcjonalności oraz ochrony wolności wypowiedzi. Kluczową gwarancją, która może chronić usługodawców internetowych niestosujących weryfikacji wieku, na których stronach treści pornograficzne zostały zamieszczone w sposób incydentalny, wbrew ich intencjom, powinna być możliwość uniknięcia sankcji w postaci blokady, jeśli po otrzymaniu powiadomienia od Prezesa UKE o zamiarze dokonania wpisu w rejestrze blokowanych stron, usługodawca niezwłocznie usunie tego rodzaju treści ze swojej witryny. Nie jest dla nas jasne, czy projekt przewiduje obecnie taką procedurę. W aktualnym projekcie utrzymano co prawda standardy z zakresu sprawiedliwości proceduralnej w postępowaniu przed Prezesem UKE, w tym obowiązek powiadomienia usługodawcy o zamiarze dokonania wpisu w rejestrze stron podlegających blokowaniu oraz możliwość uprzedniego przedstawienia przez niego stanowiska w sprawie („ustosunkowania się do powiadomienia”), co ogólnie oceniamy pozytywnie. Natomiast art. 9 ust. 3 sugeruje, że Prezes UKE, który otrzymał stanowisko usługodawcy, mimo wszystko nie odstąpi od dokonania zgłoszenia strony do rejestru, jeśli „wyjaśnienia usługodawcy nie potwierdziły wypełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1” (tj. wprowadzenia weryfikacji wieku). Naszym zdaniem z ustawy powinno jasno wynikać, że usługodawca, który pod wpływem powiadomienia Prezesa UKE, usunie treści uznane za pornograficzne ze swojej	nazwy domeny wyjaśni, że w wyniku otrzymanego powiadomienia usunął lub w inny sposób uniemożliwił małoletnim dostęp do treści pornograficznych, i Prezes UKE potwierdzi to usunięcie lub inny sposób uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych, Prezes UKE nie dokonuje wpisu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę w odniesieniu do art. 14 (dawnego art. 9), że przekazane wyjaśnienia mogą dotyczyć sytuacji, w której dostęp do treści pornograficznych został uniemożliwiony przez usunięcie tej treści w terminie wskazanym w projekcie. W przypadku, gdy w odpowiedzi na powiadomienie Prezesa UKE usługodawca podjął odpowiednie działania, które w praktyce uniemożliwiły dostęp małoletniemu do treści pornograficznych, nie znajduje zastosowania art. 3, wprowadzający wymóg stosowania mechanizmu weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do treści pornograficznych przez dzieci, ze względu na brak treści pornograficznych. Celem jest ograniczenie dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich, bez wprowadzania zakazu dostępu treści pornograficznych przez osoby dorosłe.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			witryny, a także usługodawca, który przedstawi zasadne argumenty przemawiające za tym, że sporna treść nie ma charakteru pornograficznego, także będzie mógł liczyć na to, że jego strona nie zostanie zablokowana (i będzie mógł skutecznie powołać się na te argumenty już na etapie wczesnego badania sprawy przez Prezesa UKE, przed wydaniem pierwotnej decyzji o blokadzie, a nie dopiero na etapie sprzeciwu od tej decyzji).	Dodatkowo projekt ustawy nie przewiduje kar za naruszenie przepisów ustawy w sytuacji, gdy usługodawca zaprzestał naruszania ustawy. Natomiast nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi.
40.	art. 11 ust. 1	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Nie można zgodzić się ze stanowiskiem projektodawcy wyrażonym na <u>stronie 16 uzasadnienia projektu</u>, wedle którego sprzeciw od dokonania wpisu w rejestrze nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych niezawierających weryfikacji wieku/ppełnoletniości może być wniesiony w każdym czasie. Takie rozwiązanie narusza zasadę pewności obrotu prawnego i jest niemożliwe do pogodzenia z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Naszym zdaniem w art. 11 ust. 1 projektu należy wskazać konkretny termin na wniesienie sprzeciwu np. dwumiesięczny na wzór rozwiązania przyjętego w ustawie z dnia 19.11.2009 r. o grach hazardowych, która to ustawa wprowadza podobne do zawartych w projekcie regulacje prawne.	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzone w projekcie ustawy zasady wniesienia sprzeciwu zapewniają usługodawcy większe gwarancje niż te przewidziane w przypadku cytowanej ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych ze względu na różnicę w specyfice obu rejestrów przewidzianych w tych ustawach. Projekt umożliwia złożenie sprzeciwu w każdym czasie, niezależnie od czasu, który upłynął od wpisania domeny do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych małoletnim bez uprzedniego stosowania

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				weryfikacji wieku. Podyktowane to jest m.in. możliwością zmiany stanu faktycznego w zakresie oferowanej usługi, w tym np. wdrożenia mechanizmu weryfikacji wieku, co może wystąpić w terminie późniejszym niż proponowane dwa miesiące. W przypadku gdy usługodawca zacząłby spełniać obowiązki ustawowe np. wdrażając mechanizm weryfikacji wieku po kilku miesiącach od wpisania domeny do rejestru domen, będzie miał możliwość złożenia sprzeciwu, a tym samym zdjęcia blokady z danej domeny. Jednocześnie w art. 16 (dawny art. 11) dodano przepis regulujący sytuację, w której sprzeciw został już złożony i był on przedmiotem prawomocnego rozstrzygnięcia sądu.
41.	art. 12 ust. 5	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	Doprecyzowania wymaga, czy przewidziane w art. 12 ust. 5 projektu nieuwzględnienie przez Prezesa UKE sprzeciwu od wpisu do rejestru dokonywane jest w formie decyzji administracyjnej. Projektowany przepis mówi bowiem o tym, że w przypadku nieuwzględnienia sprzeciwu abonentowi nazwy domeny wnoszącemu sprzeciw przysuguje skarga do sądu powszechnego.	Uwaga częściowo uwzględniona W uzasadnieniu dodano informacje dotyczące instytucji sprzeciwu opisanej w niniejszym projekcie ustawy.
42.	art. 12 ust. 6	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	W przypadku, gdy do rozpatrzenia sprzeciwu od wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych niezawierających weryfikacji wieku/petnoletniości wyłączone zostanie stosowanie przepisów k.p.a., z wyjątkiem art. 24 k.p.a., pojawia się uzasadnione pytanie według jakich zasad proceduralnych Prezes UKE będzie rozpoznawał przedmiotowy sprzeciw, skoro w samym projekcie brak jakiegokolwiek procedury rozpatrywania przedmiotowego sprzeciwu.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dotyczące sprzeciwu są wzorowane na analogicznych regulacjach zawartych w ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Takie rozwiązanie narusza zasadę pewności obrotu prawnego, co narusza konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Naszym zdaniem przedmiotowy sprzeciw winien być rozpatrywany w oparciu o przepisy k.p.a. Proponujemy zatem skreślenie art. 12 ust. 6 projektu.	Dodatkowo gwarancje odwoławcze dla stron są zapewnione w szczególności przez możliwości wniesienia skargi do sądu powszechnego. Należy również wskazać, że ochrona małoletnich wymaga szybkości działania organów administracji.
43.	art. 14	Stowarzyszenie Twoja Sprawa	W celu zapewnienia sprawniejszego procedowania Prezesa UKE w zakresie postępowania kontrolnego, o którym mowa w art. 14 projektu, postulujemy doprecyzować, że kontrola może być też wykonywana w formie zdalnej.	Uwaga uwzględniona W projekcie ustawy zamieszczono przepis o możliwości przeprowadzenia kontroli w formie zdalnej.
44.	art. 19 ust. 4	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Wątpliwości budzi też możliwość wprowadzenia krótszego niż 30- dniowy terminu na usunięcie nieprawidłowości lub udzielenie wyjaśnień oraz przedstawienie stanowiska, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt. 2 projektu bez określenia minimalnej długości tego terminu. Taka regulacja może prowadzić do tego, że strona będzie zdana na pełną łaskę lub niełaskę organu administracji publicznej będąc uzależnioną od widzi mi się organu administracji publicznej, gdyż przy takiej regulacji Prezes UKE będzie mógł wyznaczyć stronie przykładowo wskazując dwugodzinny lub jednodniowy termin na dokonanie tychże czynności, co będąc terminem zdecydowanie zbyt krótkim i tym samym naruszy zasadę pewności obrotu prawnego, a tym samym konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). Proponujemy zatem w art. 19 ust. 4 projektu określić minimalną długość terminu krótszego niż 30- dniowy wynoszącą nie mniej niż siedem dni.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy wzorowane są na obecnie obowiązujących przepisach działu VIII rozdział 2 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Proponuje się nie dokonywać zmian w tej procedurze, aby zachować spójność z uprawnieniami kontrolnymi Prezesa UKE wskazanymi w ww. ustawie.
45.	art. 20	Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris	Rekomendacja nr 3: • dodanie po art. 27 projektu artykułu 28 o treści: „W ustawie z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. 2024 poz. 1221) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 419 ust. 1 po punkcie 23 dodaje się punkt 24 o treści: «wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia [...] o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie»,	Uwaga nieuwzględniona Obowiązki Prezesa UKE w zakresie ochrony małoletnich będą wynikały z przedmiotowego projektu ustawy. Ponadto projekt ustawy zawiera procedurę nakładania kar w tekście ustawy.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			2) w art. 444 ust. 1 po punkcie 92 dodaje się punkt 93 o treści: «nie wypełnia w terminie obowiązków określonych w art. 10 ustawy z dnia [...] o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie»». usunięcie z art. 20 projektu słów „może nałożyć” i zastąpienie ich słowem „nakłada”. Przepisy art. 19-22 projektu rządowego w obecnej postaci pozbawiają projektowane sankcje waloru nieuchronności, pozostawiając wymierzenie kary w zakresie uznaniowości Prezesa UKE (kara „może zostać nałożona”). Tymczasem, dla porównania, przepis art. 12 ust. 1 pkt 3 przywoływanego wyżej projektu Stowarzyszenia Twoja Sprawa z 2019 r. przewidywał bezwzględność analogicznych sankcji („Przewodniczący Krajowej Rady wydaje decyzję nakładającą na niego karę pieniężną”). Również w art. 12 projektu obywatelskiego przewidziana jest nowelizacja przepisów, których odpowiednikiem w nowej ustawie – Prawo komunikacji elektronicznej są art. 419 ust. 1 oraz art. 444 ust. 1 – „podlega karze pieniężnej”. Istotą postulowanej nowelizacji tych dwóch przepisów jest wyraźne umieszczenie obowiązków wynikających z projektowanej ustawy wśród podstawowych powinności Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz wyraźne obwarowanie niezastosowania się przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych do przepisów antypornograficznych sankcją kary pieniężnej, nakładanej przez Prezesa UKE. Przepisy projektu rządowego również powinny odznaczać się podobną bezwzględnością, co czyni niniejszą rekomendację uzasadnioną. Sankcje przewidywane w projekcie powinny zostać zdecydowanie wzmocnione – art. 20 powinien nakładać na Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej obowiązek nakładania kary pieniężnej za niedostosowanie się do ustawy („kto nie wypełnia w terminie obowiązków określonych w art. 10 ustawy ... podlega karze pieniężnej”), zamiast – jak ma to miejsce obecnie – pozostawiać jej wymierzenie w zakresie uznaniowości Prezesa UKE („może zostać nałożona”). Nie wyklucza to również sięgnięcia po inne środki, jak np. ustawowe zakwalifikowanie udostępniania treści pornograficznych niezgodnie z ustawą za czyn naruszający zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.	Fakultatywny charakter kar uzasadniony jest potrzebą indywidualnego podejścia do każdego naruszenia, uwzględniając potrzebę zachowania zasady proporcjonalności ewentualnej kary do zaistniałego naruszenia.
46.	art. 20 ust. 3	Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych i	Mediakom zgłasza jednak sprzeciw co do wysokości przewidywanej górnej granicy kary określonej w art. 20 ust. 3 projektu ustawy. Ustalenie górnej wysokości kary na poziomie 250.000 zł jest nadmierne i nieadekwatne do szkodliwości potencjalnych naruszeń.	Uwaga nieuwzględniona Wskazana maksymalna wysokość kary ma charakter odstraszaający,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Telekomunikacji Mediakom	Wobec tego Mediakom postuluje zmianę brzmienia art. 20 ust. 3 projektu ustawy i określenie górnej granicy kary na poziomie 50.000 zł.	jednolity z ustawą o grach hazardowych. Ponadto kary pieniężne nakładane na podstawie projektu mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes UKE ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe.
47.	art. 22	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Zestawiając regulację art. 22 projektu z normą art. 189 a § 2 pkt. 1 k.p.a. z uwagi na uregulowanie w art. 22 projektu w sposób enumeratywny przestanek wymiaru administracyjnej kary pieniężnej dyrektywy wymiaru kary określone o wiele szerzej, choć także enumeratywnie, w art. 189 d k.p.a. nie znajdą zastosowania. Miarkowanie wysokości kary w oparciu o raptem cztery przesłanki ujęte w art. 22 projektu wydaje się być zdecydowanie zbyt wąską regulacją powodując, iż dyrektywy wymiaru kary zostaną ograniczone do niezwykle niewielkiej liczby przestępstw dokonania jej wymiaru. Proponujemy zatem rozszerzenie przestępstw wymiaru administracyjnej kary pieniężnej albo poprzez wykreślenie art. 22 projektu, co sprawi, że do wymiaru kary znajdą zastosowanie dyrektywy wymiaru kary enumeratywnie określone w art. 189 d k.p.a. albo też w art. 22 projektu zawarcie zapisu wskazującego na jedynie przykładowe wymienienie w nim przestępstw wymiaru kary poprzez dodanie słów „w szczególności” po słowie „uwzględnia”, a przed słowem „charakter”.	Uwaga nieuwzględniona Miarkowanie kar wymienionych w projekcie jest wystarczające i spójne z obowiązującymi przepisami, w tym ustawą z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej. Projekt ustawy przewiduje już przejrzysty system egzekwowania przestrzegania przepisów oraz pozwala na dostosowanie ewentualnych sankcji do skali naruszeń. W pierwszym rzędzie należy wskazać, że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie projektu mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes UKE ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe. Ponadto w przypadku przeprowadzenia kontroli, która wykaże naruszenie

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				obowiązków z projektu, Prezes UKE może nałożyć karę albo też zamiast kary wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę do usunięcia nieprawidłowości.
48.	art. 25 ust. 1	Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacji Mediakom	Nie jest zrozumiałe wyłączenie możliwości stosowania art. 189f Kodeksu postępowania administracyjnego. Wobec tego Mediakom postuluje wykreślenie z projektu ustawy art. 25 ust. 1.	Uwaga nieuwzględniona Art. 189f ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej „KPA”, reguluje przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary. W projekcie ustawy nie zostały określone kary obligatoryjne, lecz konstrukcja przepisów świadczy o fakultatywności wymierzania kar. Ponadto w projekcie ustawy określono takie przesłanki, które mają być brane pod uwagę przy wymierzaniu wysokości kary, uzasadniające wyłączenie instytucji odstąpienia od nałożenia kary, o której mowa w art 189f KPA. Przesłanki te dotyczą jedynie wysokości kary i jak wskazano stanowią instrukcję dla nakładającego karę przy jej określaniu. Kwalifikatory jakimi posłużono się przy wymierzaniu kary, są wystarczające, aby zapewnić odpowiednią elastyczność zachowania się w stosunku do wagi naruszenia. Określono także w art. 24 przesłanki nałożenia kary pieniężnej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

49.	art. 25 ust. 1	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Łupetnie niezrozumiałe jest wyłączenie stosowania normy art. 189 f k.p.a. do kar pieniężnych przewidzianych w art. 20 projektu, albowiem tą drogą wyłączona zostaje możliwość odstąpienia przez Prezesa UKE od wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej. W uzasadnieniu projektu próżno szukać decyzji projektodawcy o odstąpieniu przez Prezesa UKE od możliwości zastosowania administracyjnej kary pieniężnej, natomiast my ze swej strony nie widzimy żadnego racjonalnego argumentu przemawiającego za rezygnacją z możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. Jest to szczególnie ważka uwaga, albowiem wedle normy art. 189 f § 1 in principio k.p.a. w razie ziszczenia się jednej z przesłanek określonych w pkt. 1 i 2 § 1 art. 189 f k.p.a. organ administracji publicznej nie posiada luzu decyzyjnego co do treści swojej decyzji, gdyż w razie ziszczenia się jednej z tych przesłanek odstępuje, a zatem musi odstąpić, od wymierzenia kary i poprzestaje na pouczeniu. Mało tego, w razie wykonania przez stronę jednego z obowiązków nałożonych przez organ administracji publicznej postanowieniem, a określonych w art. 189 f § 2 pkt. 1 lub 2 k.p.a. organ administracji publicznej odstępuje, a zatem nie może nie odstąpić, od wymierzenia kary i poprzestaje na pouczeniu (art. 189 f § 3 k.p.a.). Proponowane w art. 25 ust. 1 projektu rozwiązanie jest zdecydowanie dolegliwe dla strony, czym narusza konstytucyjną zasadę sprawiedliwości społecznej, a także konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP). W tej zatem sytuacji wnosimy o wykreślenie art. 25 ust. 1 projektu.	Uwaga nieuwzględniona Art. 189f KPA reguluje przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary. W projekcie nie zostały określone kary obligatoryjne, lecz konstrukcja przepisów świadczy o fakultatywności wymierzania kar. Ponadto w projekcie ustawy określono takie przesłanki, które mają być brane pod uwagę przy wymierzaniu wysokości kary, uzasadniające wyłączenie instytucji odstąpienia od nałożenia kary, o której mowa w art 189f KPA. Przesłanki te dotyczą jedynie wysokości kary i jak wskazano stanowią instrukcję dla nakładającego karę przy jej określaniu. Kwalifikatory jakimi posłużono się przy wymierzaniu kary, są wystarczające, aby zapewnić odpowiednią elastyczność zachowania się w stosunku do wagi naruszenia. Określono także w art. 24 przesłanki nałożenia kary pieniężnej.
50.	art. 26 ust 2	Związek Telewizji Kablowych w Polsce Izba Gospodarcza	Niezwykle skomplikowane implikacje pociąga za sobą propozycja normy art. 26 ust. 2 projektu przewidująca, iż na decyzje Prezesa UKE wydane w oparciu o projekt ustawy przysługuje skarga do sądu powszechnego. W projektowanym przepisie nie wskazano konkretnego rodzaju sądów powszechnych, do których będą kierowane skargi natomiast z ust. 4 Oceny Skutków Regulacji wynika, iż przedmiotowa ustawa dotyczy spośród sądów powszechnych 11 sądów apelacyjnych, 47 sądów okręgowych, 319 sądów rejonowych oraz spoza grona sądów powszechnych Sądu Najwyższego. Rozwiązanie takie uznać należy za wadliwe.	Uwaga nieuwzględniona Kwestie dotyczące treści pornograficznych, np. na gruncie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego czy na gruncie urit również rozpatrują sądy powszechne, a nie sąd ochrony konkurencji i konsumentów.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			W sytuacji bowiem, gdy odwołania od decyzji wydawanych przez Prezesa UKE rozpatruje Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (art. 479⁵⁷ pkt. 1 k.p.c.) zupełnie zbędne staje się kierowanie, tym razem skarg na decyzje Prezesa UKE, do sądów rejonowych lub okręgowych, skoro ustawodawca stworzył wyspecjalizowany Sąd, który rozpatruje odwołania od decyzji wydawanych przez Prezesa UKE w sprawach z zakresu telekomunikacji i poczty w oparciu o przepisy Części I Tytułu VII Działu IV d k.p.c. O wiele lepiej ze sprawami odwoławczymi od decyzji wydanych przez Prezesa UKE w oparciu o przepisy projektu ustawy poradzi sobie wyspecjalizowany od lat w tych sprawach Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów niż zupełnie ze sprawami odwoławczymi od decyzji wydawanych przez Prezesa UKE nieobeznane sądy rejonowe i sądy okręgowe orzekające w I instancji(z wyjątkiem Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd ochrony Konkurencji i Konsumentów) oraz 10 sądów apelacyjnych (bez Sądu Apelacyjnego w Warszawie) orzekających w II instancji. Powierzenie tych spraw obeznanemu z tego typu sprawami w I instancji Sądowi Okręgowemu w Warszawie- Sądowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a w II instancji Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie także ze sprawami związanymi z decyzjami Prezesa UKE obeznanemu wpłynie pozytywnie na szybkość ich prowadzenia ze względu na specjalizację tych sądów w tego typu sprawach, co z kolei będzie stanowiło pozytywną przesłankę tak dla samych stron postępowania, jak i dla dobra wymiaru sprawiedliwości. Należy także nieznany środek prawny skargi innej niż sądowoadministracyjna wnoszonej do sądu powszechnego (art. 26 ust. 2 projektu) zastąpić znanym ustawie odwołaniem od decyzji Prezesa UKE wnoszonym do wyspecjalizowanego sądu cywilnego (gospodarczego). Postulujemy zatem zdecydowanie, aby art. 26 ust. 2 projektu nadać nowe brzmienie „Na decyzje Prezesa UKE wydane na podstawie ustawy przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów”.	
OCENA SKUTKÓW REGULACJI				
1.	pkt 4 i 6	Osoba fizyczna #1	#4. „Analiza szkodliwości projektu” W treści projektu nie widać analizy ryzyka związanego z jego wdrożeniem, zarówno w trakcie realizacji (okres wychwycenia i zablokowania 7-25mln stron), jak i po	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z projektem ustawy, obejmie on wszystkie usługi świadczone drogą

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		zakończeniu, szczególnie wobec pominiętych największych na świecie źródeł pornografii, jak platformy hostingu plików. Jak wskazano w treści tej opinii, projekt nie obejmuje stron hostingu plików – największe platformy, np. sama k2s.cc, zawierają 10–20 razy więcej niemoderowanych plików pornograficznych niż moderowany Pornhub. Projekt nie jest w stanie w sposób znaczący objąć również naruszających prawo platform typu tube ze względu na szczególną sytuację geopolityczną, różne jurysdykcje prawne oraz brak możliwości skutecznego blokowania tych stron (będzie więc konieczność ich zlokalizowania i zablokowania co potrwa). Obecnie projekt jednoznacznie przewiduje 12 etatów. Pojawia się zatem uzasadnione pytanie, ile czasu potrzebowałoby 12 osób, aby w opisanym stanie faktycznym „zlokalizować” w sieci 7–25 milionów domen, które muszą zostać zablokowane. Projekt obejmuje natomiast platformy legalne, takie jak średniej wielkości Pornhub (4–5 mln plików), które od lat współpracują z organami legislacyjnymi i stosują się do obowiązujących wymogów. Te platformy stosują moderację i filtrowanie treści konkretnego charakteru. W związku z tym, że legalne i kontrolowane platformy zostaną objęte regulacją (a dostęp do nich utrudniony), podczas gdy platformy niekontrolowane pozostaną poza jej zasięgiem, ekspozycja dzieci na treści wybitnie szkodliwe może znacząco wzrosnąć. Jak wskazuje Guardian w artykule z 17 stycznia 2024 roku, w sieci stwierdzono 275 655 stron zawierających pornografię dziecięcą, co oznacza wzrost o 8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Co więcej, 90% z tych witryn zawierało tak zwany „self generated” materiał, czyli treści samodzielnie wytwarzane przez dzieci. Przekierowanie aktywnie wyszukującego pornografii dziecka na niekontrolowaną platformę typu tube (o której rodzaju wspominałem we wcześniejszej części opinii do projektu, gdzie opisuję schemat skąd się bierze pornografia w sieci) stwarza realne zagrożenie, że natrafi ono na treści pedofilskie lub zostanie wciągnięte w ich tworzenie i rozpowszechnianie. Materiały te pozostaną dostępne na platformie z powodu całkowitego braku moderacji i nieskutecznego egzekwowania prawa, narażając dziecko na poważną szkodę psychiczną i prawną.	elektroniczną, które umożliwiają dostęp do treści pornograficznych małoletnim bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku. Wskazać także należy, że liczba etatów uległa zmianie. Obecnie przewidziano 6 etatów, w związku ze zmianą organu prowadzącego rejestr nazw domen – z NASK-PIB na Prezesa UKE. Sama liczba etatów przedstawiona została w oparciu o dane przedstawione przez organ nadzorczy. Jednocześnie trzeba podkreślić, że projekt stanowi odpowiedź na zidentyfikowany problem nadmiernego dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich, a jednym z uprawnień i zadań organu nadzorczego przewidywanym w tym projekcie jest stworzenie systemu umożliwiającego blokadę stron umożliwiających dostęp do treści pornograficznych przez dzieci. Ograniczenie dostępu do najczęściej odwiedzanych stron zawierających treści pornograficzne pozytywnie wpłynie na spadek dostępu do tych stron.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne konsultacje publiczne
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			To jest kwestia podstawowego ryzyka, jakie niesie projekt sformułowany w taki sposób, jak opisałem w całości treści do tej pory, który nie uwzględnia faktycznych przyczyn dostępu do pornografii w sieci. Nie można również zapomnieć, że na niemoderowanych platformach mogą znajdować się treści pornograficzne obejmujące amputacje, sadyzm, przemoc wobec zwierząt, koprofilie i wiele innych. Tego rodzaju materiały mogą wyrządzić dziecku poważną i trwałą szkodę psychiczną. W związku z powyższym zwracam się o przedstawienie rzetelnej analizy ryzyka, gdyż na podstawie doświadczeń z projektu w Wielkiej Brytanii wiadomo, jak niewielka część stron pornograficznych faktycznie była by niedostępna dla dzieci na skutek weryfikacji wieku (0,02 do 0,08% z czego większość już jest niedostępna) i jak wiele stron wymagało by zablokowania. Należy zatem oszacować ryzyko dla dzieci aktywnie poszukujących treści dla dorosłych – jaka będzie ich ekspozycja na materiały ekstremalne, zanim uda się zablokować pozostałe miliony stron pornograficznych (7–25 mln według różnych źródeł) i czy liczba 12 pracowników jest na pewno adekwatna. W tym okresie dzieci będą trafiać na opisane wcześniej ekstremalne i niemoderowane strony typu tube, a także podczas i po zakończeniu blokowania na podobne treści w serwisach hostingu plików które to pozostaną nie naruszone. Pozostawienie kwestii hostingu plików przy weryfikacji platform legalnych oraz nawet po zablokowaniu serwisów nielegalnych oznacza w praktyce stałe pogłębianie zagrożenia dla dzieci aktywnie wyszukujących treści pornograficzne, poprzez ich ekspozycję na niemoderowane i ekstremalne materiały dostępne na platformach hostingu plików.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

Lp	Jedn. red. / str. uzasadnienia / pkt OSR	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
PROJEKT USTAWY				
1.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (dalej „KRRiT”)	Na wstępie chciałbym przypomnieć, że ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie jest niezmiernie istotnym obszarem należącym do podstawowych kompetencji KRRiT. Z tego powodu, zbędne jest uchwalanie odrębnej ustawy, a celowe - rozszerzenie rozwiązań legislacyjnych dotyczących ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie w drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności nowelizacji rozdziałów 6a i 6b tej ustawy. Organem właściwym w tych sprawach powinna być zatem Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, a nie Prezes UKE, jak przewidziano w przedmiotowym projekcie ustawy. Stanowiłoby to naturalne poszerzenie aktualnych kompetencji KRRiT. Należy bowiem mieć na uwadze, że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów prawa, to KRRiT jest organem właściwym wobec podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialne na żądanie, a także wobec dostawców platform udostępniania wideo. Przepis art. 6 ust. 2 pkt 4) ustawy o radiofonii i telewizji wskazuje wyraźnie, że do zadań KRRiT należy sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo. Z kolei na podstawie przepisów art. 6 ust. 2 pkt 5) i art. 6 ust. 2 pkt 5a) ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy organizowanie badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także prowadzenie wykazów audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo.	Uwaga nieuwzględniona Znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na zróżnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów. Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

2.	uwaga ogólna	KRRiT	Niezależnie od przedstawionych powyżej uwag, wskazuję, że projektując przepisy ustawowe dotyczące ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie, trzeba mieć także na uwadze obowiązujące przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych - DSA). Projektowana ustawa ma mieć zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia ich działalności zarobkowej lub zawodowej. A zatem będzie miała zastosowanie również wobec podmiotów z państw Unii Europejskiej, jak i państw trzecich. Podyktowane jest to krajem pochodzenia usługodawców oraz krajem rejestracji nazwy domeny internetowej, w której operują usługodawcy rozpowszechniający lub umożliwiający rozpowszechnianie treści szkodliwych, zwłaszcza treści pornograficznych. W prawie UE dopuszczalne ograniczenia swobody świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego oraz wymagania proceduralne z tym związane określają przepisy Aktu o usługach cyfrowych oraz dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym). Należy zauważyć, że zakres regulacji projektu ustawy mieści się w zakresie określonym w Akcie o usługach cyfrowych, który stanowi ramy prawne działalności pośredników internetowych, w tym platform internetowych i ustanawia zarówno obowiązki regulacyjne – standardy należytej staranności pośredników usług cyfrowych, jak i mechanizmy ich egzekwowania. Rozporządzenie to określa w wyczerpujący sposób, w odniesieniu do materii poddanej regulacji, (bez uszczerbku dla innych obszarów harmonizacji unijnej - jak prawo własności intelektualnej) zharmonizowane przepisy mające na celu zapewnienie	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwane dalej „DSA”, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		bezpiecznego środowiska internetowego pośrednictwa. Obejmuje też swoim zakresem ochronę dzieci. Zgodnie z art. 28 ust. 1 DSA dostawcy platform internetowych dostępnych dla małoletnich wprowadzają odpowiednie i proporcjonalne środki, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych usług. Po konsultacji z Radą Usług Cyfrowych, Komisja Europejska może wydać wytyczne w celu wsparcia dostawców platform internetowych w stosowaniu powyższego obowiązku – art. 28 ust. 4 DSA. Przyjęcie wytycznych Komisji Europejskiej przewidywane jest w pierwszym kwartale 2025 roku. Motyw 9 preambuły DSA stanowi, że rozporządzenie w pełni harmonizuje przepisy mające zastosowanie do usług pośrednich na rynku wewnętrznym w celu zapewnienia bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego, przeciwdziałania rozpowszechnianiu nielegalnych treści w internecie oraz zagrożeniom społecznym, jakie może stwarzać rozpowszechnianie dezinformacji lub innych treści, w którym to środowisku prawa podstawowe zapisane w Karcie są skutecznie chronione, a innowacje są wspierane. W rezultacie – o ile nie jest to wyraźnie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu – państwa członkowskie nie powinny przyjmować lub utrzymywać w mocy dodatkowych wymogów krajowych w odniesieniu do spraw objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, ponieważ miałyby to wpływ na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia. Nie powinno to wykluczać możliwości stosowania innych przepisów krajowych mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich, zgodnie z prawem Unii, w tym dyrektywą 2000/31/WE, w szczególności z jej art. 3, w przypadku gdy przepisy prawa krajowego służą realizacji uzasadnionych celów leżących w interesie publicznym, innych niż cele niniejszego rozporządzenia.	zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Tym samym, są następujące możliwości określenia w prawie krajowym bardziej szczegółowych lub dalej idących rozwiązań wobec dostawców usług pośrednich: albo na taką możliwość wskazują wyraźnie określone przepisy DSA albo też cel regulacji krajowej służy realizacji innych celów polityki regulacyjnej niż ma to miejsce w przypadku DSA. Cel DSA został określony w art. 1 ust. 1 tego aktu prawnego, który stanowi, że celem niniejszego rozporządzenia jest przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego usług pośrednich poprzez ustanowienie zharmonizowanych przepisów dotyczących bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego, które ułatwia innowacje i w którym skutecznie chronione są prawa podstawowe zapisane w Karcie, w tym zasada ochrony konsumentów. Ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi mieści się w zakresie przepisów dotyczących bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego. Powyżej przedstawione uwagi należy analogicznie odnieść do przyjmowania rozwiązań bardziej szczegółowych lub ostrzejszych niż DSA. Na marginesie, warto nadmienić, że problematyka skoordynowanego stosowania postanowień DSA mających na celu ochronę dzieci jest przedmiotem prac VI Grupy Roboczej Europejskiej Rady Usług Cyfrowych „Ochrona Dzieci”, a Komisja Europejska w październiku 2024 roku ogłosiła zaproszenie do składania ofert w ramach przetargu na opracowanie specyfikacji technicznych w celu weryfikacji wieku użytkowników cyfrowych usług online, zapewniającego ochronę prywatności. Rozwiązanie to ma wspierać realizację wymagań DSA, tak by wszystkie platformy internetowe zapewniały wysoki poziom bezpieczeństwa, ochrony i prywatności małoletnich. Z kolei art. 3 ust. 2 dyrektywy o handlu elektronicznym stanowi, że państwa członkowskie nie mogą z powodów wchodzących w zakres skoordynowanej dziedziny ograniczać swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego państwa członkowskiego. Natomiast na podstawie art. 3 ust. 4 tej dyrektywy	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			państwa członkowskie mogą podejmować środki mające na celu odstępnie od ust. 2 w odniesieniu do określonej usługi społeczeństwa informacyjnego, tylko wtedy jeżeli spełnione są warunki, określone w tym przepisie. W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzono, że projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Należy jednak stwierdzić, że postanowienia projektu ustawy nie czynią zadość wymaganiom Aktu o usługach cyfrowych oraz dyrektywy o handlu elektronicznym. W tym stanie rzeczy należy podkreślić, że zapewnienie małoletnim skutecznej ochrony w środowisku cyfrowym powinno zostać zrealizowane poprzez jak najszybsze uchwalenie przepisów mających na celu stosowanie w tym zakresie Aktu o usługach cyfrowych.	
3.	uwaga ogólna	KRRiT	1. Ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie należy do podstawowych kompetencji KRRiT. Z tego powodu, zbędne jest uchwalanie odrębnej ustawy, a celowe - rozszerzenie rozwiązań legislacyjnych dotyczących ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie w drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności nowelizacji rozdziałów 6a 16b tej ustawy. Organem właściwym w tych sprawach powinna być zatem KRRiT, a nie Prezes UKE i NASK, jak przewidziano w projekcie. Co prawda, w przeciwieństwie do KRRiT, Prezes UKE oraz NASK mają kompetencje w zakresie Infrastruktury i jej bezpieczeństwa, nie mają Ich jednak w zakresie określania treści z punktu widzenia zagrożenia dla małoletnich. Przekazywanie zatem tym organom zadań we wskazanym w projekcie ustawy zakresie można ocenić jako niegospodarne z punktu widzenia finansów publicznych. Minimalnym rozwiązaniem, uwzględniającym doświadczenie i zakres zadań tych organów byłoby powierzenie Prezesowi UKE obowiązku zwracania się do KRRiT o wiążące opinie w sprawie kwalifikowania określonych treści, jako „szkodliwych” (wg aktualnego brzmienia przepisów), bądź uprawnienie KRRiT do określania ogólnego standardu dla kwalifikowania tych treści, poprzez wydanie rozporządzenia.	Uwaga nieuwzględniona Znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na zróżnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów. Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			2. Należy bowiem mieć na uwadze, że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów prawa, to KRRiT jest organem właściwym wobec podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialne na żądanie, a także wobec dostawców platform udostępniania wideo. Przepis art. 6 ust. 2 pkt 4) ustawy o radiofonii i telewizji wskazuje wyraźnie, że do zadań KRRiT należy sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo. Z kolei na podstawie przepisów art. 6 ust. 2 pkt 5) i art. 6 ust 2 pkt 5a) ustawy do zadań KRRiT należy organizowanie badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także prowadzenie wykazów audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo. 3. KRRiT to - jak dotąd - jedyny urząd, który choć w ograniczonym przez prawo wymiarze, jest wyposażony w narzędzia umożliwiające egzekwowanie reguł, według których udostępniane są usługi audiowizualne na żądanie (VOD) i treści zamieszczane przez użytkowników na platformach udostępniania wideo (VSP). Do tych reguł należy m.in.: obowiązkowe oznaczanie treści zgodnie z kategoriami wiekowymi oraz zakaz udostępniania treści pornograficznych i zawierających sceny przemocy bez skutecznych zabezpieczeń technicznych. 4. Nadzorowany przez KRRiT system ochrony małoletnich w Internecie jest efektywny nie tylko ze względu na konsekwentne egzekwowanie przez regulatora przepisów ustawowych, ale także z uwagi na wypracowaną przez rynek pod auspicjami KRRiT, samoregulację dostawców VOD w zakresie blokowania dzieciom dostępu do treści im zagrażających (obowiązujący od dekady i aktualizowany na bieżąco Kodeks Dobrych Praktyk w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie). Regularne monitoringi KRRiT dotyczące stopnia przestrzegania przez rynek jej zapisów wskazują, że poziom ochrony małoletnich	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			użytkowników serwisów VOD objętych aktem samo regulacyjnym przekracza 99%. 5. Stworzenie zatem odrębnego systemu ochrony małoletnich, którego regulatorem - także w odniesieniu do dostępnych publicznie w Internecie serwisów VOD i platform VSP - będzie, w zakresie treści szkodliwych, w tym pornograficznych, Prezes UKE rodzi ryzyko podwójnego nadzoru organów kontroli państwowej nad dostawcami treści medialnych, który może doprowadzić do sporu kompetencyjnego między regulatorami, a w efekcie braku zapewnienia przedsiębiorcom przestrzegania zasady pewności prawa przez organy administracji publicznej.	
4.	uwaga ogólna	Urząd Ochrony Danych Osobowych (dalej „UODO”)	Projektowane przepisy mają realizować niezwykle doniosły cel, jakim jest ochrona dobrostanu dzieci i młodzieży, a kierunek zmian legislacyjnych zaproponowany przez projektodawcę i zmierzający do realizacji tej wartości jest niewątpliwie słuszny i zasługuje na aprobatę. Osoby najmłodsze są mniej świadome zagrożeń związanych z korzystaniem z usług cyfrowych i często bezbronni wobec takich zagrożeń, co rodzi potrzebę objęcia ich szczególną ochroną. W zasadzie nieograniczony dostęp osób małoletnich do treści pornograficznych w Internecie stanowi poważny problem społeczny i wpływa jednoznacznie negatywnie na zdrowie psychiczne i fizyczne młodzieży, w szczególności ze względu na generowanie uzależnienia od tego typu treści, na co autorzy projektu sami wskazują w jego uzasadnieniu. Kwestia ochrony praw dzieci i młodzieży jest szczególnie bliska także Prezesowi UODO, który w swojej działalności wielokrotnie podnosił tematy dotyczące zabezpieczenia praw tych osób, nie tylko w kontekście prawa do ochrony ich danych osobowych. Przykładem takiej działalności są chociażby uwagi do „Strategii Cyfryzacji Polski do 2035 roku”, w których Prezes UODO wskazał m. in. na potrzebę właściwego edukowania dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego korzystania z narzędzi cyfrowych. W opinii tej zaapelowałem m.in. o zwiększanie wśród młodzieży świadomości o bezpieczeństwie,	Uwaga częściowo uwzględniona/częściowo wyjaśniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń. Istotne wymogi względem weryfikacji wieku zostały określone w definicji. Jednocześnie w projektowanej ustawie doprecyzowano szczegółowe wymogi względem weryfikacji wieku, w tym wskazując m.in. zapewnienie minimalizacji przetwarzania danych i brak możliwości wykorzystania metod, które nie pozwalają w jednoznaczny sposób ustalić wieku użytkowników (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku, aktywności użytkownika w sieci). Przepisy dotyczące weryfikacji wieku należy uznać za wystarczające w zakresie zapewniającym elastyczność ich stosowania i pozostawienie wyboru odpowiedniej metody dostawcy usług. Projektowana ustawa wskazuje jakiego rodzaju mechanizmy nie są dopuszczalne, tj. metody biometryczne oraz samodeklaracja. Należy podkreślić, że znajdują tu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		prywatności i przysługujących środkach ochrony swoich danych osobowych (zarówno technicznych, organizacyjnych, jak i prawnych). Należy też zwrócić uwagę na liczne kontrole sektorowe zaplanowane przez Prezesa UODO na bieżący rok, które mają za przedmiot m. in. poszanowanie ochrony danych osobowych dzieci. Warto też wspomnieć o tegorocznej edycji Nagrody im. Michała Serzyckiego, w której Prezes UODO wyróżnił m. in. dra Konrada Ciesiołkiewicza – działacza społecznego propagującego m. in. prawa dziecka, autora licznych publikacji dotyczących tej materii, w szczególności publikacji „Empatyczne instytucje. Prawa dziecka jako prawa człowieka w praktyce organizacji” (2023), w której poruszono także problematykę przemocy seksualnej wobec małoletnich. 4 marca 2025 r. wziąłem także udział w Sejmie RP w konferencji Komisji ds. Dzieci i Młodzieży, podczas której uczestniczyłem w dyskusji panelowej poświęconej opublikowanemu raportowi „Internet dzieci”, gdzie zagrożenia obecne w Internecie zostały przedstawione na podstawie wiarygodnych empirycznych polskich badań. Wyniki tych badań potwierdzają konieczność zmian. Podzielając konieczność rozwiązania problemu przedstawionego przez autorów projektu i uznając kierunek proponowanych rozwiązań za jednoznacznie słuszny wskazać trzeba, że koncepcja ta jest ściśle związana z koniecznością zapewnienia skutecznej weryfikacji wieku oraz wykracza poza zagadnienia jedynie z zakresu przetwarzania danych osobowych. Co więcej, aby projektowane przepisy skutecznie spełniały cel założony przez projektodawcę, jakim jest ochrona dobrostanu małoletnich, regulacje te powinny być przejrzyste oraz w sposób jasny i precyzyjny określać obowiązki określonych podmiotów związane z weryfikacją wieku (w tym również w zakresie przetwarzania przez te podmioty danych osobowych), o której mowa w projekcie. Jak zostanie wykazane dalej, rozwiązania przyjęte przez projektodawcę nie sprzyjają w pełni zapewnieniu skuteczności projektowanych przepisów.	zastosowanie ogólne wymogi z RODO obejmujące m.in. zasadę minimalizacji danych. Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców, oraz sankcje przewidziane za jej nieprzeprowadzenie. Odnosząc się do kwestii relacji przedmiotowego projektu ustawy do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny należy wskazać, że projekt skonsultowany został również z Ministerstwem Sprawiedliwości, które jest właściwe w sprawach przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że projekt wywiera znaczny wpływ na szeroko pojęte prawa podstawowe, prawa i wolności obywatelskie, w szczególności prawo do prywatności. Przewidziana bowiem przez projektodawcę weryfikacja wieku, a w konsekwencji, konieczność identyfikacji osoby uzyskującej dostęp do określonych treści w Internecie, będzie wiązała się z poważną ingerencją w życie prywatne tej osoby, a także będzie związana z przetwarzaniem jej danych osobowych. Projekt wywiera także wpływ na konstytucyjnie chronione wolności słowa, sumienia oraz komunikacji. Podzielając przekonanie o doniosłości problemu przedstawionego przez autorów projektu wskazać trzeba, że prawo dostępu do rozpowszechnianych w środkach masowego przekazu treści, w tym także treści pornograficznych, mieści się w zakresie wyżej wymienionych praw i wolności, zaś projekt – poprzez ustanowienie ograniczeń w dostępie do określonych treści – stanowi ingerencję w powyższe wolności i prawa. Powyższe prawa i wolności stanowią również prawa podstawowe ustanowione w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej jako: KPP UE), w tym prawo do ochrony danych osobowych, wolność wypowiedzi i informacji czy wolność myśli, sumienia i religii. Z kolei wszelkie ograniczenia w wyżej wymienionych prawach i wolnościach – jak wymaga tego regulacja konstytucyjna – powinny wynikać wyłącznie z aktu rangi ustawy i nie jest dopuszczalne regulowanie tej materii w jakimkolwiek akcie niższego rzędu. Jak zostanie wykazane dalej, projektodawca zasadniczej części regulacji dotyczących powyższych ograniczeń nie zawarł w projekcie ustawy, lecz pozostawił je do uregulowania w zaleceniach, które nie są źródłem prawa powszechnie obowiązującego w rozumieniu Konstytucji RP i ich charakter prawny nie jest jasny. Należy też pamiętać, że ustanawianie ww. ograniczeń powinno odbywać się z poszanowaniem zasady proporcjonalności i konieczności, o której mowa w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz w art. 52 ust. 1 KPP UE.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Co więcej, projekt nakłada na dostawców treści pornograficznych obowiązek stosowania „weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do tych treści przez małoletnich”. Zachodzi obawa, że tak ogólnie sformułowany obowiązek nie pozwoli na skuteczne osiągnięcie celu projektu. Projektodawca nie określa bowiem, co należy rozumieć przez ww. weryfikację, na czym miałyby ona polegać, jak miałyby funkcjonować, ani jakie kryteria spełniać (z zastrzeżeniem art. 2 pkt 6, który określa sposób weryfikacji wieku wyłącznie od strony negatywnej, tj. na czym weryfikacja ta nie może polegać). Ustawodawca nie powinien tymczasem nakładać na podmioty prawa obowiązków sformułowanych na tyle nieostro, że nie jest możliwa ocena na podstawie treści przepisu jakie działania należy podjąć, aby uznać, że wypełniają one dyspozycję normy Z przedstawionego projektu nie wynika również co należy rozumieć przez „treści szkodliwe”, wskazane w tytule projektu ustawy, a których przedmiotem miałyby być analiza ryzyka wymieniona w art. 3 projektu, co również czyni w praktyce niemożliwym realizację obowiązku przeprowadzenia tej analizy. Należy też zwrócić uwagę na brak spójności projektu z obowiązującymi przepisami prawa karnego w zakresie dopuszczalności dostępu do pornografii przez osoby małoletnie. Zgodnie bowiem z art. 200 § 3 Kodeksu karnego, „kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”. Z kolei zgodnie z projektem zabronione byłoby udostępnianie treści pornograficznych osobom małoletnim, tj. takim, które nie ukończyły 18. roku życia. Prawo karne ustanawia więc niższy niż zaproponowany w projekcie wiek osoby, której prezentowanie treści pornograficznych jest penalizowane. Nie jest jasne, czy powyższa rozbieżność jest przez projektodawcę zamierzona, tj. czy jej celem jest zmiana obowiązującej cezury wieku w tym	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zakresie. Jeśli tak, zmiana taka powinna być przez projektodawcę odpowiednio uzasadniona, a debata w tym zakresie powinna się odbyć w gremium specjalistów z zakresu kodyfikacji.	
5.	uwaga ogólna	UODO	Rozwiązania ustanawiane projektowaną ustawą będą wiązać się z przetwarzaniem znacznej ilości danych osobowych na dużą skalę, co wiąże się z ryzykiem naruszenia praw i wolności osób fizycznych. Powyższe determinuje zasadność przeprowadzenia testu prywatności – projektowania ochrony danych osobowych w procesie tworzenia prawa, w tym przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych. Jeżeli dany rodzaj przetwarzania ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, projektodawca celem ważenia tego ryzyka i przyjęcia gwarancji odpowiednich do zagrożeń, regulacji je niwelujących powinien uwzględnić przy określaniu sposobów przetwarzania ochronę danych w fazie projektowania. Celem takiego testu jest uwzględnienie oceny skutków przewidywanych rozwiązań prawnych dla ochrony danych, w tym przyjęcie przepisów szczegółowych zawierających rozwiązania zapewniające wyczerpującą, przejrzystą, prawdziwą, właściwie wpisaną w system prawny regulację zapewniającą stosowanie przepisów o ochronie danych osobowych. Tymczasem z treści projektowanych przepisów i uzasadnienia projektu nie wynika, aby taka ocena została przeprowadzona przez projektodawcę. Co więcej, ponieważ projekt nie określa w żaden sposób mechanizmu weryfikacji wieku ani modelu przetwarzania danych osobowych w tym celu, nie można wykluczyć, że przetwarzanie to będzie wiązało się z profilowaniem użytkowników, z wnioskowaniem z ich zachowań, dokonywania oceny tych zachowań. Ma to szczególne znaczenie w przypadku, gdyby w celu weryfikacji wieku miały być stosowane algorytmy sztucznej inteligencji. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/16899	Uwaga wyjaśniona W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Jednocześnie trzeba podkreślić, że nie jest możliwe wykonanie szczegółowej analizy dla hipotetycznych mechanizmów weryfikacji wieku – takiej analizy będzie musiał dokonać administrator wdrażający weryfikację wieku. W odniesieniu do profilowania, należy wskazać, że zgodnie z projektowaną ustawą dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystane tylko w tym celu - weryfikacji wieku. Ponadto w projekcie ustawy doprecyzowano, iż wykluczone są metody, które nie pozwalają na jednoznaczne potwierdzenie pełnoletniości, co obejmuje też metody szacowania wieku, w tym w oparciu o profilowanie, jako nieskutecznej, niedokładnej i zarazem nieproporcjonalnie ingerującej w prywatność metody weryfikacji wieku. Należy podkreślić, że kierowano się zachowaniem proporcjonalności między ochroną małoletnich a ich bezpieczeństwem zapewnianym przez wdrożenie weryfikacji wieku. W tym m.in. celu wykluczono biometrię z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku, jako rozwiązania zbyt daleko ingerującego w prywatność jednostki. Ogólne obowiązki dotyczące ochrony danych osobowych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		systemy sztucznej inteligencji, należące do kategorii określonych w załączniku III do tego rozporządzenia, zawsze uważa się za systemy AI wysokiego ryzyka, jeżeli system dokonuje profilowania osób fizycznych. W takim przypadku system ten musi spełniać określone warunki wynikające z rozporządzenia 2024/1689. Należy wskazać, że 11 lutego 2025 r. Europejska Rada Ochrony Danych (EROD) przyjęła oświadczenie 1/2025 w sprawie zapewnienia wieku. Dokument ten ma na celu znalezienie równowagi między ochroną dzieci a ochroną danych osobowych w kontekście mechanizmów weryfikacji wieku. W oświadczeniu zawarto podstawowe zasady ochrony danych, na których powinny opierać się mechanizmy ich ochrony. Priorytetowo potraktowano spełnienie wymogów dotyczących zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych określonych w art. 5 rozporządzenia 2016/679 (zgodność z prawem, rzetelność, przejrzystość, ograniczenie celu, minimalizacja danych, prawdziwość, ograniczenie przechowywania, poufność, integralność i rozliczalność) oraz zapewnienie, aby te zasady ochrony danych były właściwie wdrażane i pozostawały trwałe, jak określono w art. 25 i art. 32 rozporządzenia 2016/679. W powyższym oświadczeniu zaznaczono, że dobro dziecka (najlepszy interes dziecka) powinno być kwestią nadrzędną dla wszystkich stron zaangażowanych w zapewnienie wieku (punkt 11). Z uregulowań projektu ustawy w zakresie mechanizmów weryfikacji wieku nie wynika, aby mechanizmy te opierały się na podobnych założeniach. Zgodnie z oświadczeniem, „zapewnienie wieku powinno być zawsze wdrażane w sposób oparty na analizie ryzyka. Dostawcy usług powinni przyjąć podejście oparte na analizie ryzyka przy projektowaniu i świadczeniu swoich usług. Należy wykazać konieczność i proporcjonalność stosowania środków bezpieczeństwa, takich jak zapewnienie wieku, z uwzględnieniem związanego z tym ryzyka” (punkt 12). W oświadczeniu stwierdzono również, że „zapewnienie wieku	obowiązują wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe, i z tego powodu obowiązki wynikające z RODO – m.in. minimalizacji danych są również obowiązujące.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			powinno wyraźnie osiągnąć poziom skuteczności adekwatny do celu, dla którego jest przeprowadzane. Środki, za pomocą których przeprowadzane jest zapewnienie wieku, powinny być odpowiednie do osiągnięcia celu przetwarzania. W szczególności skuteczność wszelkich prawnie umocowanych środków zapewnienia wieku należy uznać za warunek wstępny spełnienia zasad konieczności i proporcjonalności” (punkt 21). Mechanizmy weryfikacji wieku powinny więc być skuteczne. Ponadto, jak stwierdzono w oświadczeniu EROD: „dostawcy usług i wszelkie osoby trzecie zaangażowane w zapewnianie wieku powinny wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia poziomu bezpieczeństwa odpowiedniego do ryzyka. Rozporządzenie 2016/679 wymaga, aby zarówno administratorzy, jak i podmioty przetwarzające dysponowali odpowiednimi środkami technicznymi i organizacyjnymi w celu zapewnienia poziomu bezpieczeństwa odpowiedniego do ryzyka, jakie stwarzają przetwarzane dane osobowe (motyw 83 i art. 32 rozporządzenia 2016/679)”. Projekt ustawy nie przewiduje rozwiązań, które uwzględniałyby powyższe podejście i nie określa wymogów dotyczących stosowania mechanizmów odpowiednich do różnych rodzajów ryzyka.	
6.	uwaga ogólna	UODO	Aby zapewnić zgodność projektowanych przepisów z unijnym prawem ochrony danych należałoby uwzględnić również wskazówki wynikające z Wytycznych EROD nr 4/2019 dotyczących artykułu 25 rozporządzenia 2016/679 „Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych” (Wersja 2.0, wytyczne przyjęte 20 października 2020 r.) oraz Wytycznych „Ocena skutków dla ochrony danych Przetwarzanie danych osobowych, z którym wiąże się wysokie ryzyko”, WP248 rev.01, przyjętych 4 października 2017 roku. Pomocne okazać się mogą również Wytyczne Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie oceny proporcjonalności środków ograniczających podstawowe prawa do prywatności i ochrony danych osobowych.	Uwaga wyjaśniona W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Jednocześnie trzeba podkreślić, że nie jest możliwe wykonanie szczegółowej analizy dla hipotetycznych mechanizmów weryfikacji wieku – takiej analizy będzie musiał dokonać administrator wdrażający weryfikację wieku. Ponadto projektodawca kierował się zachowaniem proporcjonalności między ochroną małoletnich a ich bezpieczeństwem zapewnianym przez wdrożenie weryfikacji wieku. W tym m.in. celu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				wykluczył biometrię z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku.
7.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Federacja Przedsiębiorców Polskich z zadowoleniem przyjmuje działania na rzecz ochrony małoletnich w internecie i popiera inicjatywy zmierzające do ograniczenia dostępu do treści szkodliwych, w szczególności pornograficznych. Zapewnienie skutecznej ochrony dzieci w sieci jest istotnym celem, jednak regulacje krajowe powinny pozostawać spójne z istniejącym prawodawstwem unijnym oraz uwzględniać zasadę proporcjonalności, tak aby nie nakładać nadmiernych obowiązków na podmioty niskiego ryzyka. Projekt ustawy łączy dwa odrębne zagadnienia - poprawę bezpieczeństwa dzieci w internecie oraz ograniczenie dostępu do treści pornograficznych. Choć oba te cele są ważne, naszym zdaniem ich skuteczna realizacja wymaga odmiennych podejść regulacyjnych. Wprowadzenie jednolitych obowiązków dla wszystkich dostawców usług, niezależnie od charakteru ich działalności i poziomu ryzyka, może prowadzić do nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych i kosztowych, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw.	Uwaga nieuwzględniona Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzanie wyłączeń podmiotowych spowoduje nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.
8.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Istniejące regulacje unijne, w tym Akt o Usługach Cyfrowych (DSA), obowiązujący od 17 lutego 2024 r., już przewidują kompleksowe mechanizmy ochrony dzieci w sieci, nakładając na platformy internetowe określone obowiązki, szczególnie w kontekście oceny ryzyka i środków ochronnych. Zgodnie z art. 28 DSA dostawcy usług powinni wdrażać odpowiednie i proporcjonalne środki dostosowane do charakteru ryzyka, unikać profilowania małoletnich na potrzeby reklam oraz uwzględniać ich ochronę na etapie projektowania usług. Z kolei art. 34 nakłada obowiązki oceny ryzyka na bardzo duże platformy internetowe (VLOP), koncentrując się na faktycznych zagrożeniach. Ocena ta również dotyczy m.in. zagrożeń związanych z rozpowszechnianiem nielegalnych treści oraz ochroną małoletnich. W związku z tym krajowe regulacje powinny uzupełniać, a nie powielać unijne standardy, aby uniknąć fragmentaryzacji regulacyjnej, wzrostu	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa uwzględnia regulacje unijne i stanowi ich uzupełnienie celem wzmocnienia ochrony osób małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku, ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			kosztów zgodności oraz niepewności prawnej dla przedsiębiorców. Dublowanie regulacji zwiększa koszty operacyjne i obciążenia administracyjne. Co więcej, może to skutkować powstaniem niespójnych ocen ryzyka i wymogów raportowych, co w konsekwencji osłabi skuteczność ochrony, zamiast ją wzmocnić. Warto przypomnieć, że celem DSA było właśnie wyeliminowanie fragmentarycznych inicjatyw krajowych i ustanowienie jednolitych zasad w całej UE. Nakładanie dodatkowych obowiązków krajowych stoi w sprzeczności z tą intencją i może budzić wątpliwości co do zgodności z prawem unijnym. Podkreślenia wymaga, że Komisja Europejska zapowiedziała publikację oficjalnych wytycznych dotyczących ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym, opracowanych na podstawie przepisów aktu o usługach cyfrowych (DSA). Ich celem jest doprecyzowanie obowiązków nałożonych przez DSA oraz wskazanie dobrych praktyk, które mogą znacząco ułatwić ich realizację przez zobowiązane podmioty. Dokument powstaje w wyniku szeroko zakrojonych konsultacji z udziałem instytucji unijnych, krajowych regulatorów, organizacji pozarządowych, przedstawicieli branży cyfrowej, środowisk akademickich oraz młodzieży. Komisja planuje przyjęcie wytycznych w pierwszej połowie 2025 roku. W tym kontekście, przyjmowanie krajowych przepisów równoległe z pracami KE nad wspólnymi wytycznymi niesie ryzyko braku spójności z unijnym standardem interpretacyjnym. Z perspektywy branży wytyczne te będą ważnym narzędziem pomocnym w praktycznym wdrażaniu przepisów, dlatego warto poczekać na ich publikację, by zapewnić pełną zgodność krajowych rozwiązań z oczekiwanym podejściem unijnym.	Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej.
9.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Zwracamy również uwagę na konieczność poszanowania zasady kraju pochodzenia, ustanowionej w Dyrektywie o handlu elektronicznym oraz AVMSD, która stanowi fundament Jednolitego Rynku Cyfrowego. Przepisy krajowe nie powinny wprowadzać rozwiązań, które naruszałby tę zasadę, gdyż może to prowadzić do niepewności	Uwaga nieuwzględniona Projekt jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			prawnej oraz ograniczenia swobody świadczenia usług na rynku unijnym.	wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.
10.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Warto zaznaczyć, że dodatkowo, równolegle procedowana jest również ustawa o ochronie małoletnich przed treściami pornograficznymi w internecie, która nowelizuje ustawę - Prawo telekomunikacyjne. Zakres	Uwaga wyjaśniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie

(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			tej regulacji częściowo pokrywa się z projektem opiniowanej ustawy. Oznacza to, że obecnie dwa różne akty prawne regulują zbliżone obszary, co rodzi realne ryzyko kolizji przepisów, dublowania regulacji i luk prawnych. Brak spójności legislacyjnej może utrudnić praktyczne stosowanie przepisów, zarówno przez przedsiębiorców, jak i przez organy nadzoru. Powstały chaos interpretacyjny i ryzyko sprzecznych norm prawnych może prowadzić do pilnych nowelizacji, co w praktyce oznacza opóźnienie wdrażania realnych rozwiązań oraz zwiększenie kosztów wdrożeniowych. W efekcie osłabia to skuteczność państwowej polityki ochrony małoletnich i młodzieży w środowisku cyfrowym.	Nie jest możliwe przyjęcie dwóch ustaw regulujących te same obszary. Minister Cyfryzacji odpowiedzialny jest za procedowanie niniejszego projektu ustawy na etapie rządowym, natomiast po zakończonym etapie rządowym to Parlament będzie decydował o dalszych pracach nad wspomnianymi w uwadze projektami ustaw, tak aby zapewnić spójność legislacyjną tych projektów i wyeliminować ryzyko ewentualnego dublowania regulacji czy powstania luk prawnych.
11.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Mając na uwadze powyższe kwestie, apelujemy o dostosowanie projektu ustawy do obowiązujących regulacji unijnych, ograniczenie jego zakresu do dostawców treści wysokiego ryzyka oraz zapewnienie proporcjonalności nakładanych obowiązków i sankcji. Jednocześnie skuteczna ochrona małoletnich wymaga spójnych, proporcjonalnych i skoordynowanych rozwiązań, szczególnie w kontekście istniejących już regulacji unijnych, takich jak akt o usługach cyfrowych (DSA). Obecna propozycja krajowej ustawy rodzi poważne ryzyka prawne i praktyczne - związane z rozdrobnieniem regulacyjnym, dublowaniem obowiązków, brakiem harmonizacji z DSA oraz możliwym chaosem legislacyjnym wynikającym z równoległego procedowania kilku pokrywających się regulacji. Federacja Przedsiębiorców Polskich, jak i branża cyfrowa dostrzegają zasadność i potrzebę wprowadzania skutecznych środków ochrony małoletnich w środowisku internetowym. Platformy cyfrowe, szczególnie te kierujące swoje usługi do młodzieży, już obecnie realizują działania mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa m.in. poprzez odpowiednie projektowanie interfejsów, domyślne ustawienia prywatności czy ograniczanie dostępu do określonych funkcjonalności. Tymczasem zaproponowane w projektowanej ustawie przepisy, nakładają na nich	Uwaga nieuwzględniona Projekt ma na celu uzupełnienie obecnych regulacji unijnych i wzmocnienie ochrony małoletnich. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku, ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			nieproporcjonalne obowiązki. Co więcej, w naszej ocenie - nie są spójne z prawodawstwem unijnym. Pozostajemy oczywiście otwarci na dialog i dalszą współpracę w celu wypracowania skutecznych rozwiązań regulacyjnych, które zapewnią ochronę małoletnich, jednocześnie nie hamując rozwoju sektora cyfrowego i innowacji w Polsce. Projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) zmierza do realizacji niezwykle istotnego celu publicznego, jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w środowisku cyfrowym. Inicjatywa ta wpisuje się w europejskie działania na rzecz ochrony nieletnich online i odzwierciedla powszechne przekonanie o potrzebie skutecznej ochrony najmłodszych użytkowników internetu. Należy jednak jasno rozgraniczyć szeroki cel ogólnej poprawy bezpieczeństwa dzieci w internecie od konkretnego problemu ograniczenia dostępu do treści pornograficznych. Obie te sfery wymagają odmiennych, dostosowanych rozwiązań regulacyjnych – ich zbyt dalekie połączenie w ramach jednej ustawy może prowadzić do niejednoznaczności co do zakresu obowiązków nałożonych na różne podmioty. Już doświadczenia z innych państw (m.in. Hiszpanii, Włoch, Niemiec, Francji czy Wielkiej Brytanii) wskazują na konieczność precyzyjnego adresowania przepisów; w projektowanych polskich regulacjach dostrzegamy pewne obszary budzące wątpliwości co do jasności definicji, proporcjonalności nakładanych obowiązków, ryzyka fragmentaryzacji regulacji, neutralności technologicznej oraz zgodności z prawem UE. Kluczowe jest, aby ustawodawca wyraźnie zidentyfikował luki legislacyjne pozostające w obecnych unijnych ramach prawnych w obszarze ochrony małoletnich, które niniejszy projekt ustawy ma wypełnić. Taka przejrzystość pozwoli uniknąć dublowania już obowiązujących regulacji oraz zapewni, że nowe krajowe środki będą należycie uzasadnione, precyzyjne i skuteczne. Należy pamiętać, że	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act – DSA) ustanowił kompleksowe ramy zarządzania treściami oraz systemowego zarządzania ryzykiem w usługach online, obejmujące również ochronę nieletnich (np. art. 28 DSA dotyczący ochrony małoletnich oraz art. 34 DSA dotyczący oceny ryzyka) . W związku z tym każde działanie na poziomie krajowym powinno uzupełniać te standardy unijne, a nie je powielać. Brak takiego dostosowania grozi fragmentaryzacją regulacji, zwiększeniem kosztów zgodności oraz niepewnością prawną dla przedsiębiorców operujących transgranicznie. Poprzez precyzyjne wskazanie dotychczas nieuregulowanych obszarów w prawie UE Polska może zapewnić, że nowe przepisy będą zarazem proporcjonalne, zgodne z unijnymi zasadami i skuteczne.	
12.	uwaga ogólna	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Projektodawcy powinni również rozróżnić, że działanie i zasięg wielkich, globalnych internetowych serwisów społecznościowych lub dedykowanych do publikowania i udostępniania różnorodnych treści są dalece inne niż funkcjonowanie zwykłych, ogólnoinformacyjnych stron internetowych podmiotów z sektora MŚP oraz inne niż podmiotów wyłącznie świadczących usługi telekomunikacyjne, co powinno znaleźć proporcjonalne odzwierciedlenie w treści Projektu.	Uwaga nieuwzględniona Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego spowoduje nierówny poziom ochrony małoletnich.
13.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Harmonizacja z prawem UE (DSA) Nadrzędną kwestią jest zapewnienie pełnej zgodności projektu ustawy z przepisami prawa UE, w szczególności z rozporządzeniem DSA. Projekt nie powinien tworzyć obowiązków sprzecznych lub dublujących względem już obowiązujących regulacji unijnych. Przykładowo, DSA nakłada na bardzo duże platformy internetowe obowiązek dokonywania regularnych ocen ryzyka systemowego (m.in. związanego z rozpowszechnianiem treści szkodliwych dla małoletnich) . Należy zatem dążyć do ujednolicenia procesu oceny ryzyka przewidzianego w projekcie ustawy z wymogami DSA – tak, aby platformy nie były zmuszane do przeprowadzania dwóch odrębnych analiz o podobnym charakterze. W szczególności rekomendujemy, by ocena ryzyka dotycząca treści szkodliwych odbywała się wyłącznie na podstawie ram DSA, zwłaszcza zgodnie z art. 34 DSA, zamiast	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			tworzenia równoległego, krajowego obowiązku analizy. Pozwoli to uniknąć powielania obowiązków i zbędnych kosztów dla dostawców usług oraz zapewni jednolitość standardów ochrony w skali UE. Konieczne jest również poszanowanie zasady kraju pochodzenia wynikającej z unijnego prawa jednolitego rynku cyfrowego. Projekt ustawy nie może de facto wprowadzać pełnej eksterytorialności regulacji bez wyraźnej podstawy w przepisach UE. Aktualna propozycja zdaje się nakładać obowiązki na dostawców usług spoza Polski, o ile kierują oni usługi do polskich użytkowników, co rodzi ryzyko kolizji z zasadą kraju pochodzenia (art. 3 ust. 1 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz odpowiadającymi przepisami unijnymi) . Utrzymanie spójności z prawem unijnym – w tym z DSA, dyrektywą o handlu elektronicznym (e-Commerce) oraz dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych – ma kluczowe znaczenie dla ułatwienia współpracy transgranicznej i zapobieżenia powstawaniu konfliktów regulacyjnych. W praktyce, każde odstępstwo od unijnych zasad powinno być ograniczone do tego, na co pozwalają przepisy UE (np. specjalne wyjątki w celu ochrony małoletnich), tak aby nie naruszyć integralności jednolitego rynku cyfrowego. Projektując krajowe rozwiązania, ustawodawca powinien zatem ściśle koordynować je z inicjatywami UE, aby uniknąć fragmentaryzacji regulacyjnej i zagwarantować firmom działającym w wielu państwach jednolite wymogi.	uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.
14.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Proporcjonalność obowiązków Zgodnie z zasadą proporcjonalności, zakres i ciężar nakładanych obowiązków powinny być dostosowane do rzeczywistego poziomu ryzyka, jakie wiąże się z działalnością danego usługodawcy. Projekt ustawy w obecnym brzmieniu nakłada w dużej mierze jednolite wymogi na wszystkie platformy internetowe, niezależnie od charakteru i skali oferowanych przez nie treści. Budzi to obawę, że podmioty o niskim poziomie ryzyka zostaną objęte niepotrzebnie restrykcyjnymi obowiązkami, które wygenerują dla nich znaczne koszty i obciążenia administracyjne, nie przekładając się przy tym na istotną poprawę	Uwaga nieuwzględniona W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych, które mogłyby prowadzić do nierównego poziomu ochrony. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ochrony małoletnich. Z doświadczeń międzynarodowych wynika jasno, że jednakowe traktowanie wszystkich usługodawców bywa nieskuteczne – bardziej efektywne jest podejście warstwowe, koncentrujące na tych sektorach i platformach, które niosą ze sobą podwyższone zagrożenia. Rekomendujemy zatem wyraźne zróżnicowanie obowiązków regulacyjnych w zależności od kategorii platform i skali ryzyka. W praktyce oznacza to, że najbardziej rygorystyczne wymogi (np. obowiązek stosowania zaawansowanych metod weryfikacji wieku użytkowników, regularne raporty z działań ochronnych, częstsze analizy ryzyka) powinny dotyczyć w pierwszej kolejności tych usług, które w oczywisty sposób mogą narazić małoletnich na kontakt z treściami szkodliwymi – np. platform oferujących w przeważającej części treści pornograficzne lub drastycznie przemocowe. Natomiast platformy o niewielkim lub marginalnym ryzyku (jak choćby typowe platformy e-commerce, serwisy biznesowe, fora o nieszkodliwej tematyce) powinny podlegać jedynie podstawowym wymaganiom, zgodnym z ogólnymi standardami bezpieczeństwa. Takie podejście oparte na ryzyku zapewni, że regulacja skupi się tam, gdzie jest to naprawdę potrzebne, nie hamując przy tym innowacyjności ani nie nakładając nadmiernych ciężarów na podmioty, które nie stanowią znaczącego zagrożenia. Ponadto zawężenie katalogu podmiotów podlegających najsurowszej kontroli zwiększy skuteczność nadzoru – organy będą mogły skupić zasoby na weryfikacji tych usług, które faktycznie wymagają szczególnej uwagi, zamiast rozpraszać je na cały rynek.	
15.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Wykonalność techniczna rozwiązań Skuteczność nowych przepisów będzie w dużej mierze zależała od realnej wykonalności technicznej wymogów nakładanych na dostawców treści i usług internetowych. Ustawodawca powinien zatem uwzględnić aktualny stan rozwoju technologii w zakresie filtrowania treści, weryfikacji wieku użytkowników czy blokowania dostępu do witryn, a także potencjalne koszty wdrożenia takich	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Projektowana ustawa nie narzuca szczegółowych wymogów technicznych pozostawiając usługodawcom wybór mechanizmu weryfikacji wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		rozwiązań. Z naszych analiz i dostępnych informacji wynika, że zbyt sztywne terminy wdrożenia oraz zbyt szczegółowo określone obowiązki techniczne mogą prowadzić do istotnych problemów praktycznych. Doświadczenia z wdrażania podobnych regulacji w innych krajach pokazują jednoznacznie, iż narzucenie krótkich terminów oraz bardzo szczegółowych wymogów technicznych skutkuje problemami technicznymi i wysokimi kosztami administracyjnymi – w szczególności dla mniejszych przedsiębiorstw. Dlatego ważne jest przyjęcie zasady elastyczności w implementacji środków ochrony, tak aby firmy mogły dostosować się do nowych wymagań w sposób płynny, bez ryzyka poważnych zakłóceń swojej działalności. Należy przewidzieć mechanizmy, które pozwolą przedsiębiorcom dostosować rozwiązania techniczne do specyfiki swoich usług. Przykładowo, obowiązek przeprowadzania pełnej analizy ryzyka co 24 miesiące lub po każdej istotnej modyfikacji usługi (zgodnie z projektem) powinien uwzględniać realistyczne podejście – dla niektórych podmiotów (zwłaszcza mniejszych) zbyt częste i zbiurokratyzowane audyty mogą być trudne do udźwignięcia bez szkody dla ich działalności. Być może zasadne byłoby wprowadzenie możliwości odstąpienia od tak częstej analizy dla podmiotów, u których profil działalności nie uległ znaczącym zmianom i nie stwierdzono naruszeń – co ograniczyłoby zbędne koszty. Kolejną ważną kwestią jest neutralność technologiczna przepisów. Ustawa powinna określać cel (np. skuteczne uniemożliwienie dostępu małoletnim do danych treści), ale nie powinna z góry przesądzać, jaką metodą techniczną cel ten ma zostać osiągnięty. Żaden kraj nie wypracował dotąd idealnego, powszechnie zaakceptowanego rozwiązania w tym obszarze, dlatego polskie przepisy powinny pozostawiać przestrzeń dla dostosowania środków technicznych do zmieniających się możliwości. W szczególności, jeśli ustawa przewiduje tak rygorystyczne narzędzia jak blokowanie dostępu do witryn na poziomie dostawców internetu (np. w przypadku niespełniania wymogów przez dany serwis), należy upewnić się, że jest	Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców. Art. 4 projektu ustawy odnosi się do przypadków, gdy w ramach usługi możliwy jest dostęp do treści pornograficznych. Możliwe jest przy tym stosowanie moderacji, usuwanie samodzielne takich treści z usługi i w takim przypadku nie będzie konieczności stosowania weryfikacji wieku. Projektowana ustawa przewiduje odpowiedni okres przejściowy, który zapewni usługodawcom dostosowanie się do nowych obowiązków.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			to rozwiązanie ostateczne i poprzedzone dokładną oceną technicznych możliwości jego zastosowania. Blokowanie na poziomie sieci telekomunikacyjnej bywa skomplikowane i kosztowne we wdrożeniu , a przy tym może rodzić skutki uboczne (np. nadmierne blokowanie legalnych treści czy obchodzenie blokad przez użytkowników). Zalecamy zatem rozważenie mniej inwazyjnych środków tam, gdzie to możliwe, oraz wprowadzenie odpowiednich okresów przejściowych na wdrożenie nowych obowiązków technicznych. Umożliwi to osiągnięcie celów ustawy przy jednoczesnym zapewnieniu, że przedsiębiorcy – szczególnie ci mniejsi – będą w stanie tym wymaganiom sprostać.	
16.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	System sankcji i egzekwowania Aby przepisy ustawy mogły efektywnie chronić małoletnich, muszą zostać wsparte sprawnym systemem egzekwowania oraz adekwatnymi sankcjami za ich naruszenie. System ten powinien być jasno określony w ustawie, tak by wszyscy adresaci regulacji mieli świadomość konsekwencji prawnych nieprzestrzegania nowych obowiązków. Jednocześnie sankcje muszą być proporcjonalne – zarówno do wagi naruszenia, jak i do rozmiaru oraz możliwości finansowych podmiotu, który dopuszcza się uchybienia. Zbyt surowe kary, nakładane automatycznie i jednakowo na wszystkich, mogą przynieść skutek przeciwny do zamierzonego: zahamować innowacyjność, ograniczyć konkurencję i zniechęcić mniejszych dostawców do rozwijania usług w Polsce . Dlatego postulujemy, by w projekcie wprowadzić gradację sankcji, uwzględniającą okoliczności danego przypadku. Pożądane byłoby przyjęcie podejścia stopniowego w egzekwowaniu przepisów. W pierwszej kolejności organy nadzorcze powinny korzystać z instrumentów miękkich, takich jak upomnienia lub oficjalne zalecenia usunięcia naruszeń w wyznaczonym terminie. Dopiero w razie braku reakcji lub powtarzających się uchybień w działaniu platformy uzasadnione jest nakładanie dotkliwszych kar	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa przewiduje już przejrzysty system egzekwowania przestrzegania przepisów oraz pozwala na dostosowanie ewentualnych sankcji do skali naruszeń. W pierwszym rzędzie należy wskazać, że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwany dalej „Prezes UKE”, ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe. Ponadto w przypadku przeprowadzenia kontroli, która wykaże naruszenie obowiązków z ustawy, Prezes UKE może nałożyć karę albo też zamiast kary wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę do usunięcia nieprawidłowości. Zaproponowany system sankcji umożliwi zatem dostosowanie działań organu do indywidualnego, konkretnego przypadku i praktyki usługodawcy.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		finansowych, proporcjonalnych do skali naruszeń. Najsurowsze sankcje – jak bardzo wysokie kary pieniężne czy blokowanie dostępu do serwisu na terytorium Polski – powinny być zastrzeżone dla przypadków rażących, w których podmiot świadomie i uporczywie ignoruje prawo, narażając małoletnich na poważne szkody. Takie wielopoziomowe podejście zapewni z jednej strony sprawiedliwość (ukarany zostanie faktyczny brak dbałości o ochronę dzieci, a nie drobne uchybienie formalne), z drugiej zaś strony utrzyma motywację do dobrowolnego dostosowania się – platformy będą wiedziały, że mogą najpierw liczyć na ostrzeżenie i wskazówki, zanim zostaną wyciągnięte najcięższe działa. W kontekście egzekwowania przepisów wobec podmiotów zagranicznych, istotne będzie ustanowienie jasnej procedury współpracy międzynarodowej. Jeśli dostawca treści szkodliwych nie ma siedziby ani przedstawicielstwa w Polsce, wyegzekwowanie sankcji administracyjnych (jak kary pieniężne) może napotkać przeszkody prawne i praktyczne. W takich sytuacjach ostatecznym narzędziem pozostaje często blokowanie dostępu do usług danego dostawcy na terenie kraju. Doświadczenia pokazują, że niektóre państwa UE decydują się na ten krok – np. we Francji sąd nakazał dostawcom internetu zablokowanie dostępu do kilku popularnych serwisów pornograficznych spoza UE, które uporczywie nie wdrożyły weryfikacji wieku użytkowników. Podobnie w Niemczech właściwe organy korzystają z możliwości zakazania dystrybucji treści, a sądy administracyjne potwierdziły dopuszczalność blokowania serwisów z innych krajów UE, jeśli naruszają one niemieckie przepisy chroniące dzieci. Tego typu środki powinny być jednak wdrażane z rozwagą – konieczne jest zapewnienie kontroli sądowej i proporcjonalności również przy podejmowaniu decyzji o blokowaniu serwisu. Polski ustawodawca powinien jasno określić tryb wydawania ewentualnych decyzji o blokadzie (np. czy będzie to wymagało wniosku do sądu, tak jak we Francji, czy decyzji administracyjnej regulatora z możliwością odwołania do sądu).	Blokowanie dostępu do usługi podyktowane jest natomiast zapewnieniem ochrony małoletnim, która wymaga szybkiego działania. Projektowana ustawa przewiduje tryb odwoławczy od wpisu do rejestru, tj. prawo wniesienia sprzeciwu do Prezesa UKE, a w przypadku negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu przysługuje skarga do sądu powszechnego.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Przejrzystość i rzetelność procedur egzekwowania zwiększy akceptację społeczną dla nowych przepisów oraz ułatwi współpracę z podmiotami zagranicznymi, które zobaczą, że polski system jest fair i przewidywalny.	
17.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Proporcjonalność i zróżnicowanie obowiązków w zależności od ryzyka a) Projekt ustawy powinien uwzględniać dyferencjację między różnymi kategoriami usług online pod kątem poziomu stwarzanego zagrożenia dla małoletnich. Rekomendujemy przyjęcie podejścia opartego na ryzyku, w którym skala i rygor obowiązków (np. w zakresie zabezpieczeń technicznych czy sprawozdawczości) rośnie wraz ze wzrostem potencjalnego wpływu danej usługi na dzieci. b) Nie wszystkie platformy generują to samo ryzyko – dlatego nakładane na nie obowiązki powinny być stopniowalne. W szczególności, wymagania adresowane do dostawców treści wysokiego ryzyka (np. serwisów pornograficznych) muszą być ściślejsze niż te wobec dostawców usług o niskim ryzyku (np. platform e-commerce czy stron informacyjnych). Takie profilowanie zapewni, że regulacja jest celowana tam, gdzie jest najbardziej potrzebna, zamiast nakładać nieproporcjonalne ciężary na cały sektor cyfrowy. Nadzędnym celem pozostaje ochrona małoletnich – jednak powinna się ona odbywać przy jak najmniejszym negatywnym wpływie na innowacyjność i konkurencyjność gospodarki cyfrowe. Podejście proporcjonalne umożliwi lepsze wykorzystanie zasobów zarówno przez organy nadzoru (które skupią się na realnych zagrożeniach), jak i przez przedsiębiorców (którzy będą mogli skupić wysiłki na spełnieniu obowiązków tam, gdzie to faktycznie konieczne).	Uwaga nieuwzględniona W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych, które mogłyby prowadzić do nierównego poziomu ochrony. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.
18.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Pełna spójność z unijnymi standardami i unikanie fragmentaryzacji rynku a) Aby utrzymać jednolitość reguł na Jednolitym Rynku Cyfrowym, projekt ustawy musi być maksymalnie zharmonizowany z obowiązującymi standardami UE, takimi jak DSA czy przepisy dyrektyw	Uwaga nieuwzględniona Ad a) projektowana ustawa odnosi się do treści pornograficznych, które nie są nielegalne. Zwalczanie

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			regulujących usługi cyfrowe. W przypadku gdy prawo unijne reguluje już dany aspekt (np. procedury zgłaszania i usuwania treści nielegalnych), polska ustawa powinna odsyłać do tych regulacji lub je uzupełniać, ale nie powielać w sprzeczny sposób. Spójność przepisów ograniczy ryzyko powstawania barier dla firm działających w wielu krajach oraz zmniejszy koszty zgodności z różnymi reżimami regulacyjnymi b) Należy unikać tworzenia sytuacji, w której przepisy krajowe wprowadzają odmienne lub ostrzejsze definicje czy obowiązki niż ramy unijne, o ile nie jest to absolutnie konieczne z uwagi na specyfikę danego problemu. Każde takie odstępstwo powinno być dokładnie przeanalizowane pod kątem proporcjonalności i zgodności z prawem UE (np. wyjątki dopuszczone w dyrektywie e-commerce). Celem powinno być uzupełnienie luk (jeśli takie występują) w ochronie małoletnich, bez osłabiania spójności prawa na poziomie UE. c) Rząd powinien także aktywnie monitorować i koordynować krajowe działania z inicjatywami UE w obszarze bezpieczeństwa dzieci w internecie. Na poziomie unijnym trwają prace nad kolejnymi regulacjami dotyczącymi środowiska cyfrowego – np. regulacjami w sprawie zwalczania nadużyć seksualnych wobec dzieci online. Krajowa ustawa nie powinna wyprzedzać ani dublować tych inicjatyw, lecz raczej wpisać się w europejski nurt działań, tak aby w razie uchwalenia nowych unijnych przepisów łatwo było dostosować polskie prawo, bez konieczności gruntownych zmian sprzecznych z obecnym kierunkiem.	treści nielegalnych pozostaje w zakresie przepisów odrębnych. Ad b) wprowadzane przepisy są zgodne z prawem unijnym i uzupełniają je celem zwiększenia ochrony małoletnich. Ad c) zwalczanie nadużyć seksualnych wobec dzieci nie jest celem projektowanej ustawy. Projektowane przepisy nie odnoszą się do treści, które są nielegalne.
19.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Spójność procedur i unikanie podwójnej kontroli a) Procesy oceny ryzyka systemowego oraz sprawozdawczości związane z ochroną małoletnich powinny być tak zaprojektowane, by nie dublować się z analogicznymi procesami wymaganymi przez prawo unijne. Rekomenduje się, aby tam gdzie to możliwe krajowe obowiązki zostały włączone w istniejące mechanizmy – np. okresowe raporty wymagane ustawą mogły jednocześnie spełniać wymóg raportowania na gruncie DSA, dzięki czemu platformy przygotowywałyby jeden, skonsolidowany dokument zamiast kilku odrębnych.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa ma na celu uregulowanie kwestii, które nie zostały dostatecznie określone w prawodawstwie unijnym, celem zwiększenia ochrony małoletnich. Ponadto jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			b) Należy zapewnić, że polski organ nadzorczy będzie współpracował z odpowiednikami w innych krajach UE oraz z Komisją Europejską, aby egzekwowanie nowych przepisów odbywało się w sposób skoordynowany i nie prowadziło do sprzeczności. Przykładowo, jeśli duża platforma (VLOP) przedstawi wyniki oceny ryzyka wykonanej na podstawie art. 34 DSA, polski organ powinien uwzględnić tę ocenę przy weryfikacji spełnienia krajowych wymogów – tak by nie żądać powtórzenia tych samych analiz w innej formie. Zastosowanie w maksymalnym stopniu jednolitej metodologii (opartej na uznanych standardach unijnych) zmniejszy obciążenia regulacyjne i zapobiegnie sytuacji, gdzie przedsiębiorstwo jest kontrolowane dwukrotnie pod kątem tego samego aspektu.	pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Wobec tego z projektu usunięte zostały przepisy dotyczące obowiązku sporządzenia analizy ryzyka.
20.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Naszym zdaniem, ustawodawca powinien skupić się na dostawcach treści pornograficznych, tym samym konsekwentnie zarysowując zakres przepisów w całym tekście ustawy. Uważamy, że należy podtrzymać ten wąski zakres, i jednocześnie wierzymy, że aby efektywnie zaadresować kwestię weryfikacji wieku w odniesieniu do sektora usług komunikacji elektronicznej, potrzebna jest dedykowana regulacja na poziomie UE. Biorąc pod uwagę widoczne w badaniach silne korzystanie młodych z internetu za pośrednictwem smartfona, a znacznie rzadziej komputera, uważamy, że weryfikacja wieku powinna odbywać się już na poziomie systemu operacyjnego, tak aby dziecko i rodzic dokonując zakupu smartfona już wtedy zadeklarowali przy pierwszym uruchomieniu urządzenia wiek dziecka. Z tej informacji powinny zaś potem korzystać sklepy z aplikacjami, dostosowując ofertę aplikacji do wieku użytkownika danego telefonu. Jedynie takie rozwiązanie zapewnia jednakowo wyśrubowane wymagania dla wszystkich dostawców aplikacji,	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo uwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			z których korzystać mogą nieletni na swoich urządzeniach, a także jednolite podejście do weryfikacji wieku na wszystkich rynkach unijnych.	kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców oraz sankcje przewidziane za jej nieprzeprowadzenie Celem projektowanej ustawy jest zwiększenie odpowiedzialności dostawców stron, na których zamieszczane są treści pornograficzne, a nie na inne podmioty. Ponadto, wprowadzenie takich rozwiązań było by uzależnione od decyzji rodzica/opiekuna prawnego lub też jego kompetencji cyfrowych w zakresie konfiguracji ustawień. Takie regulacje skutkowałyby nierównym poziomem ochrony małoletnich. Niezależnie od procenta osób małoletnich korzystających z telefonów w porównaniu do małoletnich korzystających z komputerów, nie jest zasadne różnicowanie sytuacji użytkowników w zależności od urządzenia, z którego korzystają. Dodatkowo wprowadzenie obowiązku weryfikacji wieku wyłącznie po stronie kilku, określonych dostawców, którzy obecnie już wykazują się znacznym zasięgiem na rynku, doprowadzi do nieproporcjonalnej centralizacji kontroli i dalszego umocnienia pozycji tych usługodawców, co nie jest zgodne z celem projektowanej ustawy.
21.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Wprowadzenie do ustawy terminu “treści szkodliwe” tworzy wyraźne przecięcia z DSA i wprowadza wymogi, które wykraczają poza ten akt, zaprzeczając idei jednolitego rynku. Przepisy art. 3 dotyczące oceny	Uwaga wyjaśniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ryzyka i szkodliwych treści wydają się całkowicie przecinać podobne przepisy dotyczące VLOP w DSA (w szczególności art. 34-35), a tutaj poziom wymagań byłby wyższy niż w samej DSA. Ponadto, przepisy ustawy wydają się dawać UAE szerokie uprawnienia, w tym do przeprowadzania kontroli i wydawania nakazów. Artykuł 14 upoważnia również NASK do „analizowania zagrożeń związanych z dostępem małoletnich do szkodliwych treści w Internecie i publikowania komunikatów w tym zakresie na swojej stronie internetowej”. Również to uprawnienie jest sformułowane bardzo szeroko, między innymi poprzez użycie terminu „szkodliwe treści”. Istnieje tutaj ryzyko, że administracje krajowe będą wkraczać w uprawnienia Komisji Europejskiej, która jest organem regulacyjnym dla podmiotów objętych DSA.	Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców oraz sankcje przewidziane za jej nieprzeprowadzenie Ponadto projektowana ustawa ma na celu uregulowanie kwestii, które nie zostały dostatecznie określone w prawodawstwie unijnym celem zwiększenia ochrony małoletnich, a nie jej powielenie. W odniesieniu do treści art. 14 projektu oraz nawiązując do określenia przedmiotu ustawy jakim jest ochrona przed treściami pornograficznymi należy wskazać, że zadania te umożliwią rozwój i skuteczniejsze prowadzenie już podejmowanych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy, zwaną dalej „NASK”, działań w zakresie wykrywania treści pornograficznych.
22.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Akt o usługach cyfrowych w pełni harmonizuje warunki świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, w celu zapewnienia bezpiecznego i zaufanego środowiska internetowego, przeciwdziałania zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu nielegalnych treści online, do których może prowadzić dezinformacja lub inne fałszywe treści. W ramach aktu zapisane w Karcie prawa podstawowe są skutecznie chronione, a innowacje wspierane. W związku z tym państwa członkowskie nie powinny przyjmować ani wprowadzać dodatkowego, lokalnego prawodawstwa pokrywającego się z zakresem Aktu o usługach cyfrowych - z wyjątkiem warunków, które określa DSA, a których brak wpłynęłoby na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami Aktu o usługach cyfrowych. Rozważając projekt ustawy dotyczący ochrony małoletnich, rozumiemy, że jego twórcy kierują się chęcią uchronienia dzieci i młodzieży przed niebezpiecznymi sytuacjami w internecie. Jest to szlachetny cel, jednak należy również pamiętać o tym, że: Akt o usługach cyfrowych, choć w swej istocie reguluje treści cyfrowe, zawiera również przepisy odnoszące się do osób nieletnich. Jak stwierdzono w motywie 71 “ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej. [...] Dostawcy platform internetowych, z których korzystają małoletni, powinni wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne środki w celu ochrony małoletnich, na przykład poprzez domyślne, w stosownych przypadkach, projektowanie swoich interfejsów internetowych lub ich części z zachowaniem najwyższego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich, a także poprzez przyjmowanie norm ochrony	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			małoletnich lub stosowanie kodeksów postępowania służących ochronie małoletnich. Kwestia ochrony małoletnich została szczegółowo uregulowana w art. 14 (Regulamin), 28 (Ochrona małoletnich w Internecie), 34 (Ocena ryzyka) i 35 (Łagodzenie ryzyka). Co więcej, Komisja Europejska opracowuje już wytyczne dotyczące wdrożenia art. 28 Aktu o usługach cyfrowych, oparte na Europejskiej strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+) w ramach swoich procedur implementacyjnych. • Warto zauważyć, że Komisja Europejska uważa ochronę małoletnich w Internecie za jeden z głównych celów Aktu o usługach cyfrowych i krytykuje ustawodawstwo krajowe w tej dziedzinie jako potencjalne naruszenie bezpośredniego stosowania Aktu. Na przykład, KE ostro skrytykowała dwie francuskie ustawy, które <i>inter alia</i>, nakładały kwestie związane z bezpieczeństwem małoletnich na usługodawców niezależnie od miejsca prowadzenia przez nich działalności, co narusza obowiązywanie DSA, jako bezpośrednio obowiązującego prawa europejskiego. • Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe inicjatywy ustawodawcze stają w sprzeczności z harmonizacyjnym charakterem Aktu o usługach cyfrowych, a tym wprowadzają niespójność przepisów utrudniając funkcjonowanie i fragmentaryzację Jednolitego Rynku cyfrowego. Co za tym idzie, proponowany projekt stanowi wyraźne naruszenie prawa europejskiego i, jeśli zostanie przyjęty - nie mogą być stosowane wobec zagranicznych dostawców usług cyfrowych. • W centrum problematyki dostępu do pornografii powinna stać możliwość skutecznego egzekwowania projektowanych zakazów i obowiązków przez krajowe organy względem dostawców z siedzibą poza Polską, a nawet poza terytorium	W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			UE. Niestety, istotne ograniczenia w takich możliwościach są już widoczne na gruncie innych, mniej kontrowersyjnych etycznie zagadnień jak np. przestrzeganie regulacji konsumenckich i można już mówić o strukturalnym problemie, czy strukturalnej “niemocy” względem podmiotów zagranicznych. Powtórzenie takiego scenariusza na gruncie projektowanej ustawy doprowadzi w efekcie do uderzenia w podmioty operujące na poza sferą wzbudzającą największe zastrzeżenia np. sklepy z erotyką, pozostawiając równocześnie najbardziej problematycznych dostawców w spokoju. • Brak możliwości realnego i skutecznego egzekwowania wymogów projektowanej ustawy względem podmiotów spoza Polski będzie w efekcie skutkować wykreowaniem faktycznych barier tylko dla lokalnych/ krajowych podmiotów, przy czym nie będą to bariery skutecznie powstrzymujące treści pornograficzne. Tego typu treści będą nadal oferowane przez podmioty spoza Polski, natomiast problemy będą miały firmy lokalne, które nie będą oferowały pornografii w jej oczywistym rozumieniu, tylko produkty, które można interpretować w różny sposób. Np. e-księżarnia oferująca poradniki seksulane, czy romanse, które często na okładce przedstawiają zmysłowo objętych ludzi, nierzadko w samej bieliźnie, może wejść w definicję treści pornograficznych (“wszelkie treści ukazujące (...) symulowane zachowania o charakterze seksualnym”), przy czym tego typu działalność jest daleka od istoty problemu pornografii on-line. Przykładów można podać wiele i w każdym przypadku, gdzie sytuacja lokalnych sprzedawców będzie niepewna, niejednoznaczna lub obciążona nawet teoretycznym ryzykiem będzie pojawiać się tzw. chilling effect np. postaci rezygnacji z działalności • W zakresie obowiązków dotyczących weryfikacji wieku należy wskazać, że stworzenie mechanizmów kwalifikowanej weryfikacji będzie się faktycznie przekładało na inne gałęzie	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			gospodarki, gdzie z perspektywy prawnej lub etycznej usługi lub towary są oferowane pełnoletnim. Mogą to być np., militaria, leki, alkohole itp. W tym kontekście tworzenie dedykowanych obostrzeń tylko dla dziedziny pornografii będzie niezrozumiałe i spowoduje niepewność w innych obszarach, wrażenie niekonsekwencji ustawodawcy i poczucie, że dysproporcji regulacyjnej. • W chwili obecnej wiele sklepów i platform e-commerce już zaimplementowało ograniczenia w zakresie widoczności ofert branży erotycznej. Są to np. ograniczenia w możliwości dokonywania zakupów osobom niepełnoletnim, ukrywanie treści i obrazów przedstawiających produkty erotyczne, konieczność złożenia oświadczenia o pełnoletności itp. Innymi słowy, aby małoletnia osoba dotarła do tych treści na platformie e-commerce często musi ona przejść kilka warstw, nie mówiąc już o zakupie, który wymaga dodatkowo płatności. Przypadkowe natknięcie się na nieodpowiednie treści jest w tym kontekście relatywnie niskie. Należy mieć na uwadze fakt, iż w przypadku determinacji do poszukiwania takich treści platformy e-commerce są zdecydowanie mniej "atrakcyjnym" adresem, niż strony internetowe oferujące dostęp online do filmów pornograficznych. Lewiatan, mając na uwadze cel jaki stawia sobie projektodawca oraz zasadę proporcjonalności, postuluje zatem, by projektodawca jasno określił w projekcie ustawy, że określenie „usługodawca oferujący dostęp do treści pornograficznych” nie będzie dotyczyło usługodawców, w tym platform i sklepów e-commerce, których głównym przedmiotem działalności nie jest zapewnianie dostępu do treści szkodliwych lub pornograficznych dla osób poniżej 18 roku życia. W tym kontekście niezbędne jest bowiem wyraźne zasygnalizowanie w regulacji ustawowej, iż wolą prawodawcy jest ograniczenie dostępności pornografii online oferowanej	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wprost jako filmy lub zdjęcia przedstawiające zachowania seksualne, a nie ingerencja w handel artykułami, które w różny sposób dotyczą sfery seksualności, w żaden sposób nie będąc skojarzonymi z pornografią. Istotnym problemem byłoby również podstawowe działanie stron internetowych e-commerców oferujących produkty erotyczne. Jeżeli w ocenie projektodawców samo oświadczenie o pełnoletniości nie wystarczy, to samo wejście na stronę takiego sklepu i przeglądanie treści będzie wymagało kwalifikowanej weryfikacji wieku. Co więcej, taka kwalifikowana weryfikacja musiałaby być ciągle powtarzana np. w kilkugodzinnych iteracjach, by mieć pewność, że przy tym samym komputerze nie usiadło nagle dziecko (syn lub córka rodzica, który się pierwotnie zweryfikował). W przypadku tzw. płacht z oświadczeniem dot. pełnoletności nie jest to kłopotliwe technicznie, ale w przypadku kwalifikowanej weryfikacji byłoby to wyzwanie zarówno dla sprzedawców jak i dla cierpliwości kupujących. Na koniec warto na ten problem również spojrzeć z perspektywy deregulacyjnej- projektowane przepisy są ukierunkowane na stworzenie kolejnego zbioru ograniczeń, konkurencyjnego z przepisami DSA, przepisami k.k. i innymi regulacjami. W praktyce spowoduje to konieczność implementacji rozwiązań, które problemu dostępu do pornografii online nie rozwiążą, ale np. wymuszają rezygnację z oferowania towarów z kategorii erotyka, bowiem techniczne obsłużenie kwalifikowanej weryfikacji wieku będzie dużym ciężarem nieproporcjonalnym do korzyści biznesowych. Na rynku pozostaną wtedy tylko ci, którzy nie będą obawiać się egzekucji (podmioty zagraniczne). Co więcej, przepisy krajowe muszą być zgodne z zasadą kraju pochodzenia (COO), która jest zapisana w art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym - a zatem ma szerokie zastosowanie	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			do dostawców usług pośrednich. COO (i) zabrania poszczególnym państwom członkowskim nakładania dodatkowych i potencjalnie uciążliwych obowiązków wynikających z lokalnego prawa krajowego na dostawców usług, którzy nie mają statutowej siedziby w ich kraju; oraz (ii) chroni dostawców usług mających siedzibę w państwie członkowskim UE przed koniecznością przestrzegania dodatkowych przepisów wykraczających poza wymogi państwa członkowskiego UE, w którym mają siedzibę. Ponadto, chociaż Meta i podobni dostawcy, na przykład, wydają się być obciążeni wymogami art. 3 omawianej ustawy, wymogi te są niezgodne z COO. • Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe projekty ustaw stają w sprzeczności z zasadą kraju pochodzenia, przyjętą za jedną z podstawowych zasad prawa europejskiego, tym samym powodując fragmentację Jednolitego Rynku cyfrowego. Co za tym idzie, proponowany projekt może stanowić wyraźne naruszenie prawa europejskiego i, jeśli zostanie przyjęty - nie może być stosowany wobec zagranicznych dostawców usług cyfrowych. Zachęcamy do tego, aby wszelkie krajowe projekty legislacyjne były poprzedzone dogłębną analizą ich celów i sposobu, w jaki cele te już realizowane są przez graczy rynkowych w ramach istniejących wymogów regulacyjnych. Ochrona młodzieży jest szlachetną i ważną ideą; aby jednak zasady regulujące działalność platform internetowych były skuteczne, muszą być one zharmonizowane w całej UE, by zapewnić przejrzystość, pewność prawną i równość zarówno dla dostawców usług, jak i użytkowników. Jeśli ustawodawca miałby kontynuować prace nad tym projektem, uprzejmie przypominamy mu o obowiązku wynikającym z dyrektywy (UE) 2015/1535 dotyczącym zgłaszania Komisji wszystkich projektów przepisów technicznych dotyczących produktów i usług	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			społeczeństwa informacyjnego przed ich przyjęciem do prawa krajowego (tzw. procedura TRIS).	
23.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Ryzyko prawne. Aktualna treść przepisów prowadzi do poważnego ryzyka dla funkcjonowania dostawców treści online, których działalność może zostać „zablokowana” na podstawie uznaniowej decyzji administracyjnej. Zastosowanie procedury odwoławczej po wpisie do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych np. sądowo-administracyjnej, nie jest rozwiązaniem wystarczającym, ze względu na długotrwałość takiego postępowania. Jednocześnie należy podkreślić konsekwencje prawne, w tym odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa; w sytuacji, gdy dojdzie do uchylecia decyzji o wpisaniu domeny do rejestru. Skutki te mogą być one bardzo poważne i trudne do przewidzenia.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana procedura zapewnia zarówno odpowiedni czas na zgłoszenie, rozpatrzenie i ewentualny sprzeciw od decyzji Prezesa UKE. Ponadto przewiduje konsultację z innymi instytucjami, NASK czy Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych, zwanym dalej „Prezesem UODO”, w zakresie objętym przedmiotową ustawą. W odniesieniu do treści pornograficznych organ będzie mógł korzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.
24.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Ograniczenie wolności wypowiedzi. Procedura dotycząca dokonania wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku może być wykorzystana do ograniczenia wolności wypowiedzi. Jako przykład można wskazać zgłoszenie, które dotyczy jednego materiału audiowizualnego, który zostanie oceniony przez Prezesa UKE jako materiał zawierający treści pornograficzne. W takiej sytuacji zgodnie z wymogami projektowanych przepisów Prezes UKE dokonuje zgłoszenia do rejestru. Literalna treść przepisu wskazuje na obowiązek dokonania takiego zgłoszenia przez Prezesa UKE, bez względu na to jaki jest zakres naruszenia. Innymi słowy jeden materiał o charakterze pornograficznym stanowi podstawę do wpisania do rejestru całego serwisu udostępniającego treści online. W ten sposób łatwo może dojść do sytuacji, w której przypadkowa scena „o charakterze pornograficznym” w jednym z materiałów audiowizualnych, zostanie wykorzystana do „zablokowania” całej domeny, w tym innych treści, które nie mają charakteru treści pornograficznych.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa ma na celu ochronę małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. W każdej indywidualnej sprawie Prezes UKE będzie oceniał zasadność zgłoszenia danej domeny do rejestru. Należy wziąć pod uwagę to, iż niejednokrotnie nawet pojedyncza treść pornograficzna w danym serwisie może zyskać dużą popularność wśród użytkowników, w tym osób małoletnich i mieć bardzo negatywny wpływ na psychikę najmłodszych. Warto zaznaczyć przy tym, że do rejestru nie będą wpisywane domeny umożliwiające dostęp do treści związanych z działalnością artystyczną, kulturalną czy edukacyjną, co jest potwierdzone w stosowanej dzisiaj linii orzecniczej sądów powszechnych rozstrzygających w sprawach dotyczących treści pornograficznych. Od wpisu do rejestru nazw domen

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				przystąpić będzie sprzeciw, a od negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu skarga do sądu powszechnego, co zapewni drogę odwoławczą w przypadku zastrzeżeń usługobiorcy co do zablokowania jego nazwy domeny. Przed dokonaniem wpisu do rejestru Prezes UKE będzie dokonywał powiadomienia o takim zamiarze, co również umożliwia reakcję abonenta nazwy domeny w odniesieniu do zarzutu występowania w jego domenie treści pornograficznych i braku stosowania weryfikacji wieku. Z powyższych względów, projektodawca wskazuje na proporcjonalność wprowadzonych regulacji i wyważenie pomiędzy wolnością wypowiedzi a potrzebą ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi.
25.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Ryzyko naruszenia zasad konkurencji. Procedura przewidziana w projekcie ustawy, opierająca się na „automatyzmie” wskazanym wyżej, może być wykorzystana instrumentalnie przez konkurujące ze sobą podmioty świadczące usługi. Zgłoszenie wskazujące choćby na jeden materiał o charakterze pornograficznym, będzie skutkować wpisem do rejestru. W ten sposób czasowo lub trwale konkurencyjna domena będzie niedostępna. Należy dodatkowo poddać szczegółowej analizie prawnej i technicznej, kwestie skuteczności projektowanych rozwiązań wobec usługodawców udostępniających treści online poza terytorium RP i UE, w taki sposób, że na terenie RP będzie możliwe zapoznanie się z tymi treściami. Jeśli nie będzie zapewniona rzeczywista jednakowa skuteczność projektowanych rozwiązań zarówno dla usługodawców świadczących usługi z terytorium RP w porównaniu z innymi usługodawcami, to takie rozwiązanie prawne może prowadzić do nierówności, a tym samym zaburzenia zasad uczciwej konkurencji. W konsekwencji usługodawcy świadczący usługi	Ustawa nieuwzględniona Projekt ustawy zakłada sprawdzenie zgodności zgłaszanej nazwy domeny przez Prezesa UKE ze stanem faktycznym, zgodnie z zasadami przyjętymi w administracji publicznej. Ponadto nawet w przypadku wpisania nazwy domeny do rejestru, będzie przysługiwało prawo odwołania się od decyzji Prezesa UKE.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			na terenie RP będą obciążeni kosztami i ryzykiem prawnym, które nie będą faktycznie dotyczyć usługodawców świadczących podobne usługi poza RP i UE.	
26.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Aby ograniczyć ryzyka, o których mowa wyżej, można zaproponować rozwiązania prawne, które będą bardziej adekwatne do sytuacji podlegających ocenie przez Prezesa UKE, pozwalając na zastosowanie odpowiedniego środka prawnego. Jako rozwiązanie, które może posłużyć temu celowi proponuje się zastosowanie rozróżnienia naruszenia dotyczącego udostępniania treści pornograficznych w małoletnich istotne jest, aby skutecznie doprowadzić do uniemożliwienia dostępu osób małoletnich do treści zagrażających małoletnim. Nie w każdym przypadku konieczne jest natomiast „blokowanie” dostępu do całości serwisu online. Ustawowa sankcja obligatoryjnego „blokowania” całej domeny, jako środek nadmiernie opresyjny i ingerujący bez uzasadnienia w prawnie chronione interesy uczestników obrotu prawnego narusza zasady demokratycznego państwa prawnego. Konkretny materiał zawierający treści pornograficzne. Jeśli zarzut dotyczący udostępniania konkretnego materiału, który zawiera treści pornograficzne, to w pierwszej kolejności należy skorzystać z istniejących rozwiązań prawnych dotyczących zgłaszania naruszeń prawa (zgodnie z treścią aktu o usługach cyfrowych tzw. DSA). W ten sposób usługodawca ma możliwość samodzielnie uniemożliwić lub odpowiednio ograniczyć dostęp do takiej treści. Jeśli zgłoszenie dokonane zgodnie z procedurą stosowaną przez usługodawcę, dokonane przez jakikolwiek podmiot wskazany w art. 7 Projektu, nie przyniesie skutku lub usługodawca odmówi uniemożliwienia dostępu, to wówczas ocena sytuacji będzie dokonywana przez Prezesa UKE, z zachowaniem praw usługodawcy do wyrażenia swojego stanowiska. Prezes UKE, który uzna konieczność	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono właściwość sądów powszechnych. W pozostałym zakresie uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa przewiduje już przejrzysty system egzekwowania przestrzegania przepisów oraz pozwala na dostosowanie ewentualnych sankcji do skali naruszeń. W pierwszym rzędzie należy wskazać, że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes UKE ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe. Ponadto w przypadku przeprowadzenia kontroli, która wykaże naruszenie obowiązków z ustawy, Prezes UKE może nałożyć karę albo też zamiast kary wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę do usunięcia nieprawidłowości. Zaproponowany system sankcji umożliwia zatem dostosowanie działań organu do indywidualnego, konkretnego przypadku i praktyki usługodawcy. Blokowanie dostępu do usługi podyktowane jest natomiast zapewnieniem ochrony małoletnim, która wymaga szybkiego działania. Ustawa przewiduje tryb odwoławczy od wpisu do rejestru, tj. prawo wniesienia sprzeciwu do Prezesa UKE a w przypadku

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		uniemożliwienia dostępu do takiego materiału, może nakazać uniemożliwienie dostępu do konkretnej treści. Jeśli usługobiorca nie podporządkuje się temu nakazowi w terminie, Prezes UKE może zgłosić domenę do rejestru. Procedura dotycząca zgłoszenia do rejestru przez Prezesa UKE powinna przewidywać prawo do odwołania się od decyzji Prezesa UKE do Sądu. Ze względu na specyfikę przedmiotu oceny, należy zastosować odwołanie do Sądu powszechnego (podobnie do aktualnie obowiązującego systemu odwołań od decyzji Prezesa KRRiT lub Prezesa UKE w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty). Odwołanie powinno bowiem dotyczyć całości okoliczności sprawy, w tym oceny samego materiału, któremu postawiono zarzut treści pornograficznych. Odwołanie w ramach procedury sądowo-administracyjnej, ograniczone tylko do kwestii legalności decyzji Prezesa UKE nie spełnia tych wymogów. Domena zawierająca znaczne ilości materiałów pornograficznych. Odmierna sytuacja dotyczy takich domen, które udostępniają treści oczywiście pornograficzne w znacznej ilości. Nie chodzi zatem o pojedyncze materiały (pliki), które stanowią znikomy procent lub promil całości treści udostępnionych w danej domenie, lecz o takie domeny, których zawartość w większości stanowią materiały o charakterze oczywiście pornograficznym. W takiej sytuacji również należy rozważyć zastosowanie procedury zgłoszenia (zgodnie z treścią aktu o usługach cyfrowych tzw. DSA). Jeśli jednak zawartość domeny w sposób oczywisty narusza prawo w zakresie udostępniania znacznych ilości materiałów treści pornograficznych, to uzasadnione może być również rozwiązanie prawne, które opiera się na bezpośrednim zgłoszeniu takiej domeny do Prezesa UKE bez konieczności procedury „notice and take down”. Prezes UKE powinien w takiej sytuacji wezwać usługodawcę do uniemożliwienia dostępu do treści pornograficznych małoletnim lub - zgodnego intencją projektu – umożliwienia takiego dostępu wyłącznie osobom pełnoletnim,	negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu przysługuje skarga do sądu powszechnego. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadny jest brak definicji tych treści w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, zwanych dalej „ZTP”). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Projektowana ustawa zapewnia odpowiedni okres <i>vacatio legis</i> umożliwiający dostosowanie się do wprowadzanych przepisów. Docelowo okres wejścia w życie przepisów ustawy zostanie dostosowany do wejścia w życie i wdrożenia rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1183 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej tj. do dnia 21 listopada 2026 r.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			a w razie bezskuteczności takiego wezwania, zgłosić domenę do rejestru. Również w tej procedurze należy przewidzieć prawo do odwołania się do Sądu powszechnego, analogicznie jak o tym była mowa wyżej. Problem definicji pornografii. Aktualnie brak pewności prawa co do zakresu pojęcia pornografii. Orzecznictwo sądowe, głównie w sprawach karnych wypracowało zbiór kryteriów pomocnych przy ocenie tego rodzaju treści, ale nadal pozostają wątpliwości co do stosowania tych kryteriów oraz ich znaczenia. Na potrzeby projektu ustawy o ochronie małoletnich można zaproponować zastosowanie dodatkowych kryteriów, które mogą być pomocne, bez uszczerbku dla wypracowanego dotychczas stanowiska judykatury. Takim kryterium pomocniczym może być wymóg „oczywistości” i „znaczej ilości”. Oczywiste treści pornograficzne. Oczywiste naruszenie prawa jest zdefiniowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako naruszenia, „widoczne od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy”. Znaczna ilość. Pojęcie znacznej ilości (lub znacznych rozmiarów) jest używane w różnych aktach prawnych. Może być ono używane jako pojęcie niedookreślone. Można także zdefiniować to pojęcie (podobnie jak to zostało uczynione w Kodeksie karnym, posługującym się pojęciem „mienia znacznej wartości” (art. 115 § 5 kk). Gdyby ustawodawca zdecydował się zastosowanie definicji pojęcia znacznej ilości materiałów pornograficznych, to można zaproponować aby zakresem tego pojęcia objąć takie sytuacje, gdy w ramach tej samej domeny udostępnionych jest co najmniej określony % materiałów o charakterze oczywiście pornograficznym np. do 25% . Aby ograniczyć ryzyko obejścia prawa (polegające na umieszczeniu materiałów oczywiście pornograficznych w katalogu „wypełnionym w 90%” przez materiały nie będące pornograficznymi) można zastosować także	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			kryterium ilościowe np. 100 materiałów oczywiście pornograficznych. Jeśli którykolwiek z parametrów będzie spełniony, należy uznać, że domena zawiera znaczną ilość takich treści. W pierwszej kolejności postulujemy ujednolicenie rejestrów zbliżonych do przewidzianego w projekcie ustawy i stworzenie jednego, centralnego rejestru, z którego będą zaciągane informacje o stronach podlegających blokowaniu. Postulujemy, aby Ministerstwo Cyfryzacji przyjęło rozwiązanie analogiczne do UZNKE lub rejestru stron hazardowych, ze wskazaniem odpowiednio długich terminów na i podłączenie się do rejestru, np. 6-9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.	
27.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Propozycja przeprowadzenia konsultacji publicznych: Postulujemy za przeprowadzeniem konsultacji publicznych z podmiotami branżowymi świadczącymi AUM na rynku Polskim w sprawie wypracowania praktycznego wzoru i/lub założeń analizy ryzyka (art. 3 oraz art. 5 ust. 2 projektu ustawy) zrozumiałych dla rynku i dających się realnie wprowadzić w życie.	Uwaga wyjaśniona Z projektu usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców.
28.	uwaga ogólna	Pracodawcy RP	Skuteczna ochrona małoletnich wymaga spójnych, proporcjonalnych i skoordynowanych rozwiązań, szczególnie w kontekście istniejących już regulacji unijnych, takich jak Akt o Usługach Cyfrowych (Digital Services Act - DSA). Obecna propozycja regulacji krajowej rodzi poważne ryzyka prawne i praktyczne - związane z rozdrobnieniem regulacyjnym, dublowaniem obowiązków, brakiem harmonizacji z DSA oraz możliwym chaosem legislacyjnym wynikającym z równoległego procedowania kilku pokrywających się regulacji. Niemniej korzystając z doświadczeń zdobytych w toku podobnych projektów krajowych wdrażanych w Hiszpanii, Włoszech, Niemczech i Wielkiej Brytanii, uważamy, że niektóre obszary proponowanych polskich przepisów budzą poważne obawy dotyczące jasności definicji, proporcjonalności, fragmentacji regulacji, neutralności technologicznej i zgodności z zasadami UE. Zapewnienie spójności z prawodawstwem UE ma kluczowe znaczenie dla utrzymania równych	Uwagi nieuwzględnione Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA,

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		i uczciwych warunków konkurencji, uniknięcia konfliktów prawnych i zapobiegania tworzeniu barier handlowych na Jednolitym Rynku Cyfrowym, ponieważ spójność przepisów i ich egzekwowania ma kluczowe znaczenie dla ich skuteczności. Niespójne przepisy prawa krajowego mogą skutkować nieporozumieniami i zwiększonymi kosztami zapewnienia zgodności z przepisami dla przedsiębiorców działających w wielu państwach członkowskich. Obecny projekt wydaje się zacierać granicę pomiędzy szeroko zakrojonym celem zwiększenia ogólnego bezpieczeństwa dzieci w Internecie a konkretnym zagadnieniem ograniczania dostępu do treści pornograficznych. Choć oba te cele są zasadne, wymagają one odpowiednich podejść regulacyjnych. Nakładanie jednolitych obowiązków na wszystkie platformy - niezależnie od poziomu faktycznego ryzyka - może prowadzić do niepotrzebnego obciążenia dostawców usług niskiego ryzyka nie przynosząc jednocześnie znaczącej poprawy w zakresie ochrony małoletnich. W związku z tym kluczowe jest, aby jasno określono, gdzie administracja krajowa dostrzega luki legislacyjne w istniejących przepisach obowiązujących na poziomie europejskim, w szczególności w kontekście ochrony małoletnich. Taka przejrzystość pozwoli uniknąć powielania regulacji oraz zapewni, że wszelkie dodatkowe krajowe środki będą odpowiednio uzasadnione, precyzyjne i skuteczne. Biorąc pod uwagę, że DSA już zapewnia kompleksowe ramy dotyczące oceny ryzyka i ochrony dzieci - szczególnie w kontekście motywów 28 i 34 - wszelkie krajowe przepisy powinny koncentrować się na uzupełnianiu, a nie powielaniu tych standardów. Brak takiego dostosowania grozi fragmentaryzacją regulacyjną, wzrostem kosztów zgodności oraz niepewnością prawną dla przedsiębiorców działających na wielu rynkach. Poprzez jasne określenie i sprecyzowanie konkretnych ryzyk, które pozostają niezaadresowane w ramach obowiązujących przepisów UE, Polska może zapewnić, że jej podejście regulacyjne będzie zarówno	dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			proporcjonalne, jak i skuteczne. Pozwoli to uniknąć problemów wynikających z nadmiernie szerokich lub redundantnych regulacji oraz skoncentrować działania na obszarach, które wymagają największej uwagi - takich jak ograniczenie dostępu do treści pornograficznych. Doświadczenia wynikające z wdrożenia brytyjskiej Ustawy o Bezpieczeństwie w Internecie (Online Safety Act) oraz regulacji obowiązujących w Australii dostarczyły cennych wniosków dotyczących potencjalnych zagrożeń związanych z nadmiernie szerokimi i zbyt szczegółowymi regulacjami. Do kluczowych problemów należą niezamierzone ryzyka dla prywatności oraz znaczne wyzwania techniczne dla przedsiębiorstw. W związku z tym zaleca się, aby projekt polskiej ustawy uwzględniał te doświadczenia, wprowadzając przepisy, które będą elastyczne, proporcjonalne i oparte na dowodach. Regulacje powinny być precyzyjnie dostosowane do konkretnych ryzyk związanych z różnymi platformami i usługami. Takie podejście pozwoli skutecznie chronić małoletnich, jednocześnie nie nakładając nadmiernych obciążeń i ograniczeń na dostawców usług. Kluczowe jest, aby środki regulacyjne koncentrowały się na rzeczywistych zagrożeniach, minimalizując nieproporcjonalne wymagania wobec usług o niskim ryzyku. Elastyczne przepisy umożliwią firmom bardziej efektywne wdrażanie zabezpieczeń, dostosowanych do specyfiki ich działalności, bez zbędnego hamowania innowacji. Ponadto postulujemy przyjęcie podejścia opartego na analizie ryzyka, które będzie zgodne z obowiązującymi unijnymi ramami oceny ryzyka. Takie dostosowanie pozwoli uniknąć tworzenia unikalnych, krajowych profili ryzyka, które mogłyby prowadzić do niespójności i niepewności prawnej. Przyjęcie metodologii oceny ryzyka stosowanej w UE ograniczy ryzyko powstawania sprzecznych wymogów i analiz w różnych jurysdykcjach, co zwiększy przewidywalność i spójność regulacyjną.	
29.	uwaga ogólna	Pracodawcy RP	Projektowane przepisy wprowadzają unikalne krajowe obowiązki dla dostawców usług działających na terenie Polski, niezależnie od kraju	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		ich siedziby. Takie podejście niesie ryzyko fragmentacji Jednolitego Rynku Cyfrowego UE i stoi w bezpośredniej sprzeczności z zasadą kraju pochodzenia, ustanowioną w dyrektywie o handlu elektronicznym (eCommerce Directive) oraz AVMSD. Zasada kraju pochodzenia stanowi fundament Jednolitego Rynku Cyfrowego, umożliwiając przedsiębiorstwom prowadzenie działalności we wszystkich państwach członkowskich UE na podstawie jednolitego zestawu regulacji. Odstępstwo od tej zasady, jak ma to miejsce w projekcie polskiej ustawy, prowadzi do niepewności prawnej i może prowadzić do sporów interpretacyjnych, co w konsekwencji podważa kluczowe korzyści wynikające z istnienia zharmonizowanego rynku wewnętrznego. Aby zapewnić zgodność z obowiązującymi standardami unijnymi oraz utrzymać spójność regulacyjną w ramach Jednolitego Rynku Cyfrowego, projekt ustawy powinien zostać dostosowany w poszanowaniu obowiązujących regulacji UE, w tym DSA, AVMSD, czy Ogólnego Rozporządzenia o Ochronie Danych (RODO). Takie podejście pozwoliłoby na eliminację zbędnych barier w handlu oraz stworzenie bardziej spójnego środowiska regulacyjnego w ramach wspólnego rynku. Zwracamy uwagę, że wprowadzanie przepisów, które co do zasady będą obowiązywać wszystkie podmioty świadczące usługi na terytorium Polski może również wywołać trudności w trakcie procesu notyfikacji w ramach TRIS oraz skutkować potencjalnym sprzeciwem ze strony innych państw członkowskich. Przestrzeganie zasady kraju pochodzenia w polskich przepisach zwiększyłoby również pewność prawną dla przedsiębiorców działających na terenie UE, sprzyjając rozwojowi handlu transgranicznego i inwestycji. W efekcie skorzystają na tym także konsumenci, którzy zyskają dostęp do szerszej oferty usług cyfrowych oraz bardziej konkurencyjnego rynku. Dlatego kluczowe jest, aby polskie regulacje były spójne z unijnym porządkiem prawnym i nie powodowały fragmentacji rynku cyfrowego.	Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.
30.	uwaga ogólna	Pracodawcy RP	Dodatkowo należy zauważyć, że procedowany jest równolegle także obywatelski projekt ustawy o ochronie małoletnich przed treściami pornograficznymi w Internecie, która nowelizuje ustawę - Prawo telekomunikacyjne (druk nr 1006). Zakres tej regulacji częściowo pokrywa się z opiniowanym projektem. Oznacza to, że dwa różne akty prawne mają regulować zbliżone obszary, co rodzi realne ryzyko kolizji przepisów, dublowania regulacji i luk prawnych. Brak spójności legislacyjnej może utrudnić praktyczne stosowanie przepisów, zarówno przez przedsiębiorców, jak i przez organy nadzoru. Powstały chaos interpretacyjny i ryzyko sprzecznych norm prawnych może prowadzić do pilnych nowelizacji, co w praktyce oznacza opóźnienie wdrażania realnych rozwiązań oraz zwiększenie kosztów wdrożeniowych. W efekcie osłabia to skuteczność państwowej polityki ochrony małoletnich i młodzieży w środowisku cyfrowym.	Uwaga wyjaśniona Nie jest możliwe przyjęcie dwóch ustaw regulujących te same obszary. Minister Cyfryzacji odpowiedzialny jest za procedowanie niniejszego projektu ustawy na etapie rządowym, natomiast po zakończonym etapie rządowym to Parlament będzie decydował o dalszych pracach nad wspomnianymi w uwadze projektami ustaw, tak aby zapewnić spójność legislacyjną tych projektów i wyeliminować ryzyko ewentualnego dublowania regulacji czy powstania luk prawnych.
31.	uwaga ogólna	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej „UOKiK”)	Projektowana ustawa ma na celu ochronę małoletnich przed szkodliwymi treściami, nie ograniczając się przy tym wyłącznie do przekazu o charakterze pornograficznym. Od dłuższego czasu toczy się debata o zagrożeniach, na jakie młodzież jest narażona w świecie cyfrowym. Problem ten był dyskutowany m.in. w ramach posiedzenia sejmowej Komisji do Spraw Dzieci i Młodzieży, która odbyła się w dn. 8 listopada 2024 r. Problemem, na który zwracają uwagę zarówno instytucje publiczne, strona społeczna, jak i sami postowie, jest wpływ mediów społecznościowych na psychikę małoletnich. Jednym ze sposobów odpowiedzi na przedmiotowe zagrożenie jest uregulowanie kwestii warunkujących możliwość korzystania z mediów społecznościowych osiągnięciem kontentego wieku przez użytkownika. W ten sposób we Francji już w 2023 r. przyjęta została ustawa określająca, że z tego rodzaju serwisów można korzystać od 16 roku życia. Takie samo rozwiązanie obowiązuje również w Australii.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja wykracza poza cel projektowanej ustawy jakim jest ograniczenie dostępu małoletnich do treści pornograficznych. Wprowadzenie regulacji dotyczących dopuszczalnego wieku korzystania z mediów społecznościowych wymagałoby dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Wiele państw europejskich prowadzi obecnie prace w tym zakresie - dotyczy to m.in. Holandii, Norwegii, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii. Zasadne zatem jest podjęcie dyskusji nad wprowadzeniem takich regulacji również w Polsce. Procedowana ustawa stanowi właściwy akt, w obrębie którego zagadnienie to mogłoby zostać ujęte. Proponuję zatem rozważenie uregulowania wskazanego zagadnienia w projektowanej ustawie, wzorując się na rozwiązaniach przyjętych i dyskutowanych w innych państwach europejskich.	
32.	uwaga ogólna	Państwowa Komisja do Spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15	Państwowa Komisja, co do zasady, pozytywnie ocenia przedłożony projekt ustawy, który wprowadza nowe rozwiązania pozwalające skuteczniej chronić dzieci przed zagrożeniami w internecie. Należy docenić, że projekt wskazuje na wolę wzięcia przez państwo i jego organy, większej odpowiedzialności za bezpieczeństwo najmłodszych użytkowników sieci. Inicjatywa ta stanowi istotny krok w kierunku zwiększenia ochrony dzieci przed niebezpiecznymi treściami oraz innymi potencjalnymi zagrożeniami wynikającymi z aktywności w świecie cyfrowym. Nie ulega wątpliwości, że rozwój w dziedzinie technologii i cyberprzestrzeni doprowadził do powstania nowych wyzwań w zakresie ochrony praw człowieka, a w szczególności ochrony praw i bezpieczeństwa dziecka. Z jednej strony internet otwiera przed osobami małoletnimi możliwości edukacyjne, społeczne i rozwojowe, a z drugiej - wiąże się z poważnymi zagrożeniami związanymi z ułatwionym dostępem do treści szkodliwych. Dzieci i młodzież mogą natknąć się w internecie na materiały pornograficzne, treści propagujące przemoc, nienawiść, ekstremizm czy inne niebezpieczne zachowania. Choć istnieją narzędzia do blokowania nieodpowiednich treści, nie zawsze są one skuteczne, a dzieci mogą łatwo trafić na strony, które są nieodpowiednie dla ich wieku. W tym zakresie instrumenty prawne - krajowe oraz unijne - choć dają podstawy do optymizmu, to wciąż dalekie są od potrzeb społecznych. Ostatni raport, którego współorganizatorem i wydawcą jest Państwowa	Stanowisko przyjęte do wiadomości Niemniej jednak należy zaznaczyć, że przedmiotowa uwaga odnosząca się do potrzeby wdrożenia DSA czy uchwalenia rozporządzenia CSAM (Child Sexual Abuse Materials) wykracza poza zakres projektowanej ustawy.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Komisja, wskazuje jednoznacznie na brak należytej odpowiedzialności po stronie dostawców usług i produktów online. Z raportu wynika nadto, że ponad połowa dzieci w wieku 7-14 lat korzysta z treści pornograficznych, a tzw. serwisy erotyczne znajdują się w grupie najpopularniejszych stron odwiedzanych przez osoby małoletnie. Co więcej, 1,4 miliona dzieci z grupy wiekowej 7-12 lat to użytkownicy platform społecznościowych oraz komunikatorów z wiekiem dostępowym 13 lat. Dane te pochodzące z panelu badawczego Polskich Badań Internetu oraz firmy Gemius, od lat doskonale znane są całemu rynkowi dostawców. Oznacza to, że podmioty te z pełną świadomością nie podejmują odpowiednich działań ochronnych wobec osób małoletnich, a w szczególności nie wdrażają procedur bezpieczeństwa chroniących przed krzywdzeniem seksualnym w sieci. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest ogromny wzrost przemocy na tle seksualnym, jakiego w internecie doświadczają młodzi ludzie. Z estymacji międzynarodowej organizacji „We Protect” (2023) wynika, że problem ten dotyczy nawet 69% osób małoletnich w Polsce. W związku z tym konieczne jest wdrażanie narzędzi do monitorowania i filtrowania treści oraz wzmacnianie odpowiedzialności podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną za bezpieczeństwo najmłodszych użytkowników sieci. Ponadto, kierując się zasadą najlepiej pojętego interesu dziecka, Państwowa Komisja zwraca się o dalsze działania zmierzające do ochrony dzieci i młodzieży w przestrzeni platform społecznościowych. Bowiem to właśnie one wraz z grami online stanowią dzisiaj miejsca, w których najczęściej dochodzi do krzywdzenia seksualnego. Wszelkie dostępne w tym zakresie wskaźniki pokazują, że to właśnie ten obszar wymaga podjęcia jak najszybszych działań o charakterze nadzwyczajnym. Przedmiotowy projekt ustawy nie obejmuje całości problemu. W świetle powyższego zwracamy się do Pana Ministra o odpowiednie działania polskiego rządu odnoszące się do właściwych	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			regulacji UE, a w szczególności jak najszybszą implementację Aktu o Usługach Cyfrowych (DSA) oraz wprowadzenie rozwiązań prawnych pozwalających na walkę z tzw. treściami CSAM (Child Sexual Abuse Materials). Wśród tych rozwiązań powinny znaleźć się takie, które nakładałyby na dostawców usług online (platform) obowiązek proaktywnego raportowania i przeciwdziałania tym praktykom. Analiza spraw oraz wyniki badań krajowych i międzynarodowych wskazują jednoznacznie, że treści CSAM są narzędziem w rękach sprawców. Dlatego mechanizmy chroniące dzieci powinny być rozpatrywane łącznie. Podsumowując, projektowana <i>ustawa o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie</i>, mająca na celu ochronę dzieci i młodzieży przed dostępem do szkodliwych treści, w szczególności treści pornograficznych, stanowi ważny krok w ochronie najmłodszych użytkowników internetu. Może stanowić też istotny element prewencji.	
33.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej „RPO”)	Problem braku jasnego określenia zakresu podmiotowego projektu ustawy Intencją projektodawcy jest objęcie regulacją „wszelkich usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną”. Rozwiązanie takie rodzi wątpliwości co do zgodności tak szerokiego zakresu podmiotowego z Konstytucją RP. Kluczowym wyzwaniem dla projektodawcy pozostaje zatem ustalenie, czy szeroki zakres podmiotowy projektu ustawy, obejmujący „wszelkich usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną”, jest zgodny z zasadą określoności prawa (art. 2 Konstytucji RP) oraz z zasadą proporcjonalności w zakresie ograniczeń wolności wypowiedzi (art. 54 Konstytucji RP). Szerokie sformułowanie zakresu podmiotowego ustawy może bowiem m.in. prowadzić do objęcia regulacją podmiotów, których działalność	Uwaga nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			nie jest bezpośrednio związana z udostępnianiem treści pornograficznych – np. strony internetowe, na których tego typu treści pojawiają się incydentalnie i mają charakter edukacyjny. Takie działanie budzi wątpliwości z punktu widzenia zasady proporcjonalności, która wymaga, aby ograniczenia wolności wypowiedzi były niezbędne w demokratycznym społeczeństwie i proporcjonalne do zamierzonego celu.	kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, zawężając zakres podmiotowy ustawy. Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Obok tego obowiązki ustawowe nie wpłyną na wolność wypowiedzi, gdyż ewentualna weryfikacja wieku dotyczy wyłącznie sytuacji występowania treści pornograficznych w danej usłudze – w przypadku zastosowania weryfikacji wieku, ogranicza on dostęp do takich treści wyłącznie osobom małoletnim.
34.	uwaga ogólna	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Rada Działalności Pożytku Publicznego popiera kierunek działań legislacyjnych wyrażony w projekcie ustawy, uznając ochronę małoletnich przed szkodliwymi treściami w internecie za ważny cel publiczny. Ustawa ta powinna być jednak jednym z wielu narzędzi polityki ochrony dzieci – obok innych narzędzi prawnych z zakresu regulacji platform internetowych, edukacji, wspierania rodziców i działań systemowych.	Uwaga wyjaśniona Projektowana ustawa nie stanowi jedyne narzędzia związanego ze zwiększaniem ochrony małoletnich w internecie.
35.	uwaga ogólna	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Zakres podmiotowy i przedmiotowy – konieczne jest precyzyjne wskazanie, których usługodawców i jakich sytuacji dotyczą obowiązki wynikające z ustawy. Brak takiego doprecyzowania może prowadzić do nadmiarowego i nieproporcjonalnego stosowania przepisów , w tym wobec organizacji społecznych działających w interesie publicznym.	Uwaga wyjaśniona Z projektu ustawy jasno wynika, jakie podmioty są zobowiązane do przestrzegania poszczególnych obowiązków. Zakres podmiotowy ustawy został jasno określony w celu najlepszej ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

36.	uwaga ogólna	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Zwolnienie z opłat - Rada zauważa, że warto wprowadzić w ustawie zapisy o zwolnieniu z opłat za uzyskane zaświadczenia dla wolontariuszy i/lub inne osób z organizacji pozarządowych, które z racji swoich zapisów statutowych współpracują z dziećmi i młodzieżą.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza cel i zakres projektowanej ustawy.
37.	uwaga ogólna	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Na pozytywną ocenę zasługuje przewidziany w projekcie obowiązek zawiadomienia właściciela strony o zamiarze dokonania wpisu w rejestrze blokowanych stron, a także obowiązek uprzedniego wystuchania jego stanowiska w sprawie przed nałożeniem blokady. Rada zauważa, że jeśli w toku takiej wymiany właściciel strony usunie naruszenia, żadne sankcje nie powinny zostać nałożone. Rada podkreśla także ryzyko, że właściciele stron internetowych mogą stać się celem działań sabotażowych (np. włamania i umieszczanie niedozwolonych treści na stronach), co w świetle automatyzmu ustawy mogłoby mieć dla nich poważne konsekwencje.	Uwaga wyjaśniona W przypadku usunięcia naruszenia po zawiadomieniu usługodawcy ze strony Prezesa UKE, domena nie zostanie wpisana do rejestru. Prezes UKE nie dokonuje również zgłoszeń bez uprzedniej weryfikacji, lecz indywidualnie ocenia domenę pod kątem wywiązywania się z obowiązków ustawowych. Dodatkowo nałożenie kary zgodnie z projektem ustawy ma charakter fakultatywny.
38.	uwaga ogólna	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Rada zwraca uwagę na konieczność: • unikania instrumentalizacji ustawy w sporach ideologicznych, • ochrony treści edukacyjnych, artystycznych i medycznych, • myślenia o skutkach ustawy z perspektywy dziecka, w tym dzieci z grup defaworyzowanych.	Uwaga wyjaśniona Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych dla osób pełnoletnich, a wdrożenie mechanizmu weryfikacji wieku dla stron udostępniających treści pornograficzne nie będzie dotyczyć jednostkowych przypadków związanych z działalnością artystyczną, kulturalną czy edukacyjną, co jest potwierdzone w stosowanej dzisiaj linii orzecniczej sądów powszechnych.
39.	uwaga ogólna	Urząd Komunikacji Elektronicznej dalej „UKE”)	Podtrzymuję uwagi w zakresie braku w projektowanej regulacji definicji pojęć o kluczowym znaczeniu dla jej stosowania, tj. „treści szkodliwe” oraz „treści pornograficzne”. Zakres przedmiotowy pojęcia „treści szkodliwe” (obejmujący zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 1 m. in. „treści pornograficzne”) jest bardzo szeroki, co wiąże się z istotnym ryzykiem interpretacyjnym wpływającym zarówno na sposób stosowania projektowanych regulacji, jaki i weryfikacji ich przestrzegania. W związku z tym niezbędne jest uzupełnienie art. 2 o wyjaśnienia ww. pojęć;	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostрым w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
40.	Art. 2	KRRiT	Odnosząc się natomiast do uwag szczegółowych wobec przedstawionego projektu ustawy, zwracam uwagę, że nie zawiera on kluczowej w kontekście całej ustawy definicji „treści szkodliwych”. Oznacza to, że realizacja projektowanych obowiązków ustawowych przez podmioty zobowiązane, w tym małych przedsiębiorców, będzie musiała opierać się o subiektywną ocenę przedsiębiorcy, a odpowiedzialność za podjęcie decyzji, jaką treść dostępną w internecie uznać należy za szkodliwą, a jaką za nieszkodliwą, spadnie na usługodawców.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Odnosi się to chociażby do obowiązku przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez usługodawcę usług drogą elektroniczną (art. 3 ust. 1 projektu ustawy). Należy także zwrócić uwagę na fakt, że pojęcie „treści szkodliwych” jest nie tylko ocenne i obszerne znaczeniowo, ale też może być inaczej interpretowane w odniesieniu do różnych kategorii wiekowych osób małoletnich – treści szkodliwe dla dzieci w wieku od 4 do 6 lat, nie będą szkodliwe dla osób w wieku powyżej 17 lat. Dla odróżnienia, obowiązująca ustawa o radiofonii i telewizji określa katalog treści zabronionych. Wskazać w tym miejscu należy na przepis art. 47e ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, zgodnie z którym, <i>zabronione jest publiczne udostępnianie audiowizualnej usługi medialnej na żądanie, w ramach której są dostępne w katalogu audycje lub inne przekazy zagrażające fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierające treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc, bez stosowania skutecznych zabezpieczeń technicznych lub innych odpowiednich środków, mających na celu ochronę małoletnich przed ich odbiorem</i>. Dodatkowo, przepis art. 47e ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji stanowi, że <i>podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie, uwzględniając rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny lub moralny oraz stopień szkodliwości audycji lub innego przekazu dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych, jest obowiązany do odpowiedniego kwalifikowania i oznaczania audycji i innych przekazów: 1) odpowiednim symbolem graficznym wskazującym, że treści mogą mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, oraz 2) odpowiednim symbolem graficznym wskazującym rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich – w taki sposób, aby użytkownik mógł</i>	zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne i w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie. Ponadto obowiązki projektowanej ustawy koncentrują się na obowiązkach związanych z weryfikacją wieku, uszczegóławiając obowiązki ochrony małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			<i>z łatwością zapoznać się z oznaczeniem zarówno w chwili wyboru audycji, jak i w trakcie jej trwania.</i> Z kolei przepis art. 47o ust. 1 pkt 1) ustawy o radiofonii i telewizji stanowi, że <i>zabronione jest umieszczanie na platformach udostępniania wideo audycji, wideo stworzonych przez użytkowników lub innych przekazów zagrażających prawidłowemu fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc, bez stosowania skutecznych zabezpieczeń technicznych.</i> Natomiast Przewodniczący KRRiT może, w drodze decyzji, nakazać dostawcy platformy udostępniania wideo uniemożliwienie dostępu do umieszczonych na tej platformie audycji, wideo stworzonych przez użytkownika lub innych przekazów niezgodnych z przywołanym wyżej przepisem ustawy – art. 47t ust. 6 pkt 1) ustawy o radiofonii i telewizji. Katalog treści zabronionych uzupełnia przepis art. 47h ustawy o radiofonii i telewizji, zgodnie z którym, <i>audycje dostarczane w ramach audiowizualnych usług medialnych na żądanie nie mogą zawierać treści nawołujących do nienawiści lub przemocy lub dyskryminujących ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność państwową, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną lub nawołujących do popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym.</i>	
41.	Art. 2	KRRiT	Odnosząc się do szczegółów zakładanego w ustawie o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w Internecie rozwiązania należy podkreślić, że projekt wprowadza pojęcie treści szkodliwych, w tym pornograficznych, ale go nie definiuje, zarazem tworząc konstrukcję, w której treści pornograficzne są składową niezdefiniowanego, ale szerszego znaczeniowo pojęcia. Oznacza to, że realizacja projektowanych obowiązków ustawowych przez podmioty zobowiązane, w tym małych przedsiębiorców, będzie musiała opierać	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		się o ocenę przedsiębiorcy, a odpowiedzialność za podjęcie decyzji, jaką treść dostępną w Internecie uznać należy za szkodliwą, a jaką za nieszkodliwą, spadnie na usługodawców. Odnosi się to chociażby do obowiązku przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez usługodawcę usług drogą elektroniczną. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że pojęcie „treści szkodliwych” jest nie tylko ocenne, ale jest na tyle obszerne znaczeniowo i narażone na subiektywne interpretacje, że może doprowadzić do kwalifikowania jako takie również treści o charakterze politycznym, co przy natężeniu zjawisk polaryzacyjnych w debacie publicznej rodzi ryzyka dla wolności słowa. Co więcej stwierdzenie, że dana treść jest szkodliwa sugeruje, że przynosi ona szkodę, a ta rozumiana jest w systemie prawa jako możliwy do zweryfikowania uszczerbek konkretnego dobra danej osoby lub grupy osób. Takie sformułowanie będzie skutkowało istotnym problemem w procesie stosowania prawa związanym przede wszystkim z dotarciem do grupy pokrzywdzonej w celu ustalenia wpływu danych treści, a także z licznymi i często wykluczającymi się perspektywami w naukach społecznych odnoszącymi się do tego rodzaju problematyki (m.in. psychologii). Z kolei z punktu widzenia samych dostawców obowiązek analizy i raportowania prawnie niezdefiniowanych zagrożeń pod groźbą sankcji stanowi źródło niepewności prawa, które w podobnych sprawach budziło zastrzeżenia co do konstytucyjności. W tym zakresie warto także zadać pytanie o sens obowiązków przewidzianych w art. 3 projektu ustawy - przewiduje on jedynie wspomnianą analizę ryzyka, bez konieczności podejmowania jakiegokolwiek środków zaradczych lub informacyjnych przez samych usługodawców w tym zakresie, W odniesieniu do tych zastrzeżeń warto wskazać, że z podobnych powodów, jak w odniesieniu do odstąpienia od definiowania pojęcia pornografii, również w odniesieniu do szkodliwych treści bardziej zasadne byłoby odwołanie się do już ukształtowanego na gruncie	przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ustawy radiofonii i telewizji, a także doktryny i judykatury, pojęcia treści zagrażających prawidłowemu fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich. Zaletą tego ujęcia jest przy tym to, że odnosi się ono do ryzyka dla rozwoju małoletnich, a więc z jednej strony lepiej określa istotę zagadnienia i przedmiotu ochrony regulacji, a zarazem pozwala w procesie stosowania prawa na skupienie się na samej treści w oparciu o dostępną wiedzę specjalistyczną, zamiast na próbie wykazania szkód wśród trudnej do ustalenia i zbadania grupie małoletnich odbiorców. Na gruncie ponad 20-letniego dorobku KRRiT związanego z egzekwowaniem przestrzegania zasad ochrony małoletnich przez dostawców usług medialnych należy także wskazać, że stosowanie pojęcia „treści zagrażające” a nie „treści szkodliwe” pozwoliłoby objąć zakresem znaczeniowym nie tylko treści pornograficzne, ale także nadmiernie eksponujące przemoc i inne zagrażające dzieciom i młodzieży, a zarazem wyeliminować ryzyko subiektywnego poszerzania-znaczeń używanych terminów np. o treści społeczno-polityczne.	
42.	Art. 2	Rzecznik Praw Dziecka	Po dokonaniu analizy projektu ustawy o ochronie małoletnich oraz konsultacjach z przedstawicielami BRPD biorącymi udział w pracach grupy roboczej dot. ww. projektu ustawy, uprzejmie proszę o rozważanie wprowadzenia definicji treści szkodliwych i treści pornograficznych przy jednoczesnym nałożeniu na usługodawców obowiązku dokonywania analizy ryzyka. Brak powyższego może powodować problemy w określeniu, kto w praktyce będzie podlegał temu obowiązkowi, zwłaszcza, że pojęcie „szkodliwość” może być rozumiane odmiennie w zależności od kontekstu kulturowego, światopoglądu czy indywidualnych przekonań osoby, która ocenia konkretną treść. Dookreślenie pojęć „treści pornograficzne” i „treści szkodliwe” na dalszym etapie prac nad ustawą zapewni należytą transparentność co do zakresu stosowania wprowadzanych w ustawie obowiązków.	Uwaga częściowo wyjaśniona / częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostрым w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
43.	Art. 2	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Nasze wątpliwości budzi brak precyzyjnych definicji kluczowych pojęć, takich jak „treści szkodliwe” czy „treści pornograficzne”, co może prowadzić do niepewności prawnej i problemów interpretacyjnych. Aby uniknąć rozbieżności, definicje te powinny być zgodne z obowiązującymi przepisami unijnymi, w tym DSA oraz Dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych (AVMSD). Jasne i precyzyjne określenie zakresu regulacji pozwoli na skuteczniejsze egzekwowanie przepisów oraz zapewni pewność prawa dla przedsiębiorców.	Uwaga częściowo wyjaśniona / częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostрым w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Przepis jest zgodny z przepisami unijnymi.
44.	Art. 2	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Precyzja definicji i zakresu pojęć Dla prawidłowego funkcjonowania ustawy konieczne jest jednoznaczne zdefiniowanie kluczowych terminów użytych w projekcie. Obecna wersja ustawy posługuje się takimi pojęciami, jak <i>“treści szkodliwe”</i>, <i>“treści pornograficzne”</i> czy <i>“treści szkodliwe dla rozwoju małoletnich”</i>, jednak brakuje ich ustawowej definicji. Taki stan rodzi ryzyko niejednolitej interpretacji przepisów oraz trudności w praktycznym stosowaniu ustawy. Postulujemy, aby odwołać się do istniejących standardów i definicji unijnych bądź utrwalonego orzecznictwa i praktyki regulacyjnej w Europie. Na poziomie UE	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			funkcjonują pewne odniesienia – np. dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych postuluje się pojęciem treści poważnie zagrażających rozwojowi małoletnich (których udostępnianie wymaga skutecznej kontroli dostępu), a prawo krajowe w państwach członkowskich często doprecyzowuje definicje pornografii czy innych treści niedozwolonych dla dzieci. Precyzyjne uregulowanie tych pojęć zapewni większą pewność prawa dla wszystkich zainteresowanych stron i ułatwi jednolitą egzekucję przepisów. Zarówno organy nadzoru, jak i przedsiębiorcy powinni dokładnie wiedzieć, jaki rodzaj treści podlega ograniczeniom i w jaki sposób należy je klasyfikować. Doświadczenia z rynków międzynarodowych wskazują, że nieostre definicje prowadzą do powstawania stref szarości, w których podmioty nie są pewne swoich obowiązków. W efekcie jedni dostawcy usług mogą podejmować nadmierne działania cenzurujące z ostrożności (ograniczając dostęp nawet do treści neutralnych lub edukacyjnych z obawy przed sankcjami), podczas gdy inni – przeciwnie – mogą w dobrej wierze nie zastosować wystarczających środków, sądząc że dany przepis ich nie dotyczy. Oba scenariusze są niepożądane. Jednoznaczne definicje kluczowych terminów (być może wsparte odpowiednimi przykładami w uzasadnieniu ustawy lub aktach wykonawczych) ograniczą ryzyko nadużyć, takich jak nadmierne blokowanie treści lub nieuzasadniona ingerencja w wolność wypowiedzi. Ponadto, wspólne rozumienie tych pojęć w całej UE sprzyjać będzie spójności regulacyjnej – różnice definicyjne pomiędzy krajami to jedno ze źródeł fragmentacji rynku cyfrowego, czego należy unikać.	pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
45.	Art. 2	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Precyzyjne zdefiniowanie zakresu pojęć i obowiązków a) Wskazane jest doprecyzowanie definicji kluczowych pojęć użytych w ustawie – takich jak “treści szkodliwe”, “treści pornograficzne” oraz “treści szkodliwe dla rozwoju małoletnich”. Definicje te powinny być opracowane w nawiązaniu do przyjętych standardów unijnych (np. terminologii z dyrektyw medialnych) oraz krajowych regulacji z obszaru ochrony małoletnich. Precyzyjne określenie znaczenia tych pojęć	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zwiększy pewność prawa i ułatwi jednolitą interpretację przepisów zarówno przez organ regulacyjny, jak i przez dostawców usług cyfrowych . b) Należy jednoznacznie określić, które podmioty i usługi podlegają poszczególnym obowiązkom ustawy. Zakres stosowania (np. definicja “dostawcy usług hostingowych” lub “platformy udostępniającej treści”) musi być zharmonizowany z definicjami z DSA i prawa UE, aby uniknąć wątpliwości co do tego, kogo dotyczą przepisy. Pozwoli to ograniczyć nadinterpretacje i wykluczyć przypadki nakładania obowiązków na podmioty, które nie stwarzają istotnego zagrożenia dla małoletnich. Przykładowo, obowiązek przeprowadzania szczegółowej analizy ryzyka powinien dotyczyć tylko tych platform, których profil działalności wiąże się z wysokim ryzykiem, z wyłączeniem usług o znikomym wpływie na małoletnich. Jednocześnie należy uwzględnić fakt, że w ramach DSA już przewidziano odrębne obowiązki dla bardzo dużych platform (VLOP), co powinno zostać spójnie powiązane z krajowymi wymogami	będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostрым w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Z projektu jasno wynika, jakie podmioty są zobowiązane do przestrzegania poszczególnych obowiązków. Zakres podmiotowy jest stosunkowo

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				szeroki, co jest celem ustawy, aby zapewnić jak najlepszą ochronę małoletnim.
46.	Art. 2	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy (dalej „NASK-PIB”)	W zakresie ogólnym projektu ustawy szczególną uwagę zwraca niejasny zakres pojęcia treści szkodliwych. Przedstawiono dwa odrębne obowiązki dla usługodawców – jeden w zakresie treści szkodliwych, w tym pornograficznych, drugi w zakresie samych treści pornograficznych. Nie ulega wątpliwości, że zakres pojęcia „treści szkodliwych” obejmuje treści pornograficzne, ale jest równocześnie od nich szerszy. Zachodzi obawa, że definicja tych treści będzie mogła być odtworzona wyłącznie na podstawie zaleceń, wydanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji na podstawie art. 5 ust. 2 projektowanej ustawy. Jest to istotne ze względu na proponowany art. 14 ustawy, w którym nakłada się na NASK – PIB obowiązek analizy treści związanych z dostępem do treści szkodliwych w internecie i udostępnianie w tym zakresie komunikatów. Wobec powyższego rekomendowane byłoby uzupełnienie projektu w tym zakresie o wskazaną definicję lub przynajmniej jej częściowy zakres. Powyższe ma również znaczenie ze względu na możliwe objęcie definicją „treści szkodliwych” nie tylko treści legalnych, ale również nielegalnych, a tym samym – możliwe wkroczenie w zakres regulowany rozporządzeniem 2022/2065. Pojęcie treści szkodliwych ma być również podstawą do przeprowadzenia analizy ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1, a brak jego zdefiniowania może narażać podmioty na karę za nienależyte wykonywanie obowiązku (proponowany art. 21pkt 1 lit. a). Tym samym może to budzić wątpliwości w kontekście wymogu formułowania w sposób wyczerpujący okoliczności powstania odpowiedzialności w przepisach o karach pieniężnych.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym ich pojęcie. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostрым w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
47.	Art. 2	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Projekt nie zawiera jasnej definicji treści szkodliwych dla małoletnich, przy czym warto rozważyć także wprowadzenie najistotniejszych kategorii lub podkategorii takich treści, co jest ważne, gdyż Projekt nakłada na szeroki krąg podmiotów obowiązki sporządzania analiz (w tym analizy ryzyka) udostępnianych treści ze względu na kryterium ewentualnej zawartości w nich treści szkodliwych dla małoletnich. Ten sam problem najczęściej wskazywali Przedsiębiorcy branży telekomunikacyjnej kierujący swoje wystąpienia do Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców z uwagami do omawianego Projektu. Warto zauważyć, iż obowiązki regulacyjne mogą objąć bardzo wiele podmiotów, w takiej sytuacji rozważenia wymaga ograniczenie, do takich rodzajów działalności, dla których publikowanie i udostępnianie treści stanowi główny przedmiot wykonywanej działalności gospodarczej. Ze względu na przewidziane w projekcie obowiązki, konieczne jest wprowadzenie definicji treści szkodliwych dla nieletnich, gdyż w dużej mierze determinować to będzie skutki projektu dla przedsiębiorców oraz skalę działań niezbędnych do podjęcia przez nich.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym ich pojęcie. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

48.	Art. 2	Konfederacja „Lewiatan”	Brak legalnej definicji „treści szkodliwych” i/lub kryteriów oceny tego czym są i jak zaliczać dane treści jako „treści szkodliwe”. Brak legalnej definicji „pornografii” i/lub „treści pornograficznych” lub kryteriów oceny tego czym są i jak zaliczać dane treści jako „treści pornograficzne”. Dostawca treści będzie zobowiązany do przygotowania i aktualizowania analizy ryzyka (art. 3 projektu ustawy) natomiast bez określenia czy też wiedzy na temat tego jakie treści należy uznać za treści szkodliwe, nie będzie w stanie samodzielnie ocenić czy dana treść nie jest treścią szkodliwą – stąd powinny powstać pewne ramy/kryteria oceny, z góry ustalone przez ustawodawcę aby na rynku mediowym istniała równość i jasność. Konieczne jest wyraźne wskazanie definicji lub jednoznacznych kryteriów treści pornograficznych. Brak pewności w tym zakresie prowadzi do poważnego ryzyka prawnego zarówno dla organu podejmującego decyzję, jak i dla dostawcy treści online. Należy wziąć pod uwagę fakt, że aktualna treść projektowanych przepisów pozwala „zablokować” całość serwisu nawet wówczas, gdy zgłoszenie dotyczy jednego materiału. Ocena tego czy dane treści dostawcy są treściami pornograficznymi nie powinna być indywidualną interpretacją podmiotu kontrolującego – powinna się opierać na konkretnej wykładni/katalogu wraz z uzasadnieniem, tak aby ocena ta nie miała negatywnego wpływu na działania dostawcy jak np. zablokowanie usługi na czas prowadzenia postępowania w sytuacji, gdy zasady i kryteria nie są jasno określone. Kwestie moralne i etyczne są subiektywne, stąd potrzeba zakreślenia kryteriów, które nie powinny być arbitralnie oceniane przez Prezesa UKE.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym ich pojęcie. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
49.	Art. 2	Pracodawcy RP	Kolejną newralgiczną kwestią jest to, że brak jasnych definicji kluczowych terminów, takich jak „treści szkodliwe”, „treści pornograficzne” oraz „treści szkodliwe dla rozwoju małoletnich”, wskazanych w art. 2 projektu, stanowi istotne wyzwanie. Tego rodzaju nieprecyzyjne sformułowania mogą prowadzić do niepewności prawnej, utrudniając dostawcom usług spełnienie wymogów przepisów, a organom państwowym - skuteczne egzekwowanie prawa. Podobne problemy wystąpiły już w Hiszpanii i Niemczech, gdzie niejasne przepisy prawne doprowadziły do trudności w interpretacji i stosowaniu regulacji. Aby ograniczyć te ryzyka, projekt powinien zawierać precyzyjne definicje, zgodne z ustalonymi standardami unijnymi, takimi jak te zawarte w DSA oraz dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych (AVMSD). Dostosowanie definicji do unijnych standardów przyniesie szereg korzyści. Po pierwsze, pozwoli zwiększyć pewność i przewidywalność prawa, umożliwiając przedsiębiorcom prowadzenie działalności zgodnie z obowiązkami na nich nałożonymi. Po drugie, zapobiegnie tworzeniu przez Polskę unikalnych, lokalnych interpretacji, które mogłyby prowadzić do wyzwań prawnych i niespójności z przepisami innych państw członkowskich UE. Harmonizacja definicji jest kluczowa dla utrzymania jednolitego środowiska regulacyjnego w UE i zapobiegania nadmiernej fragmentaryzacji rynku cyfrowego. Jasne definicje ułatwią lepszą współpracę i koordynację pomiędzy państwami członkowskimi UE w zakresie przeciwdziałania szkodliwym treściom online i ochrony małoletnich. Przyjęcie wspólnego języka i jednolitego rozumienia tych kluczowych terminów pozwoli na wymianę najlepszych praktyk z innymi państwami członkowskimi, współpracę w zakresie egzekwowania przepisów czy zapewni, że platformy internetowe będą ponosiły odpowiedzialność za publikowane treści na równych zasadach.	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

50.	Art. 2	RPO	Ryzyka wynikające z braku definicji legalnej pojęcia „treści pornograficzne” W opinii z dnia 7 lipca 2023 r. 2 dotyczącej projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w Internecie (druk sejmowy nr 3282), wyraziłem pogląd, że przedsiębiorca nie powinien prowadzić działalności w niepewności co do tego, czy ustalony przez niego zakres znaczeniowy pojęcia „treści pornograficznych”, będącego podstawą nałożonego na niego obowiązku, będzie zbieżny z przyjętym w późniejszym czasie w toku kontroli rozumieniem tego pojęcia przez organ administracji. Tym samym, w zakresie w jakim projektowana wówczas regulacja przerzucała na przedsiębiorcę ustalanie zakresu znaczeniowego pojęcia „treści pornograficzne” w kontekście wykonania określonego (zblizzonego, ale nie tożsamego z obecnie projektowanym rozwiązaniem) obowiązku – nie spełniała ona wymogów wynikających z zasady określoności przepisów prawa, mającej swoją podstawę w art. 2 Konstytucji RP. W projektowanej ustawie próba zdefiniowania pojęcia „treści pornograficznych” znajduje się w uzasadnieniu projektu, natomiast w treści samej ustawy brak jest już jakiegokolwiek konkretyzacji. Odnosząc się do przyczyny takiego stanu rzeczy, projektodawca wskazuje, że „pojęcie pornografii nie jest tzw. <i>terminus technicus</i> jako słowo znane w języku etnicznym. Pojęcie to podlega interpretacji ze względu na swoją niejednoznaczność komunikacyjną wywołaną często subiektywnym postrzeganiem czy określona treść może być zakwalifikowana jako pornografia. Zdefiniowanie pojęcia pornografii nie pozwoliłoby na uwzględnienie dynamicznie zmieniających się w czasie ocen społecznych”. Zdaniem projektodawcy umieszczenie w ustawie precyzyjnej definicji odznaczałoby się „zwodniczą użytecznością”, a „ocennego z natury charakteru nie da się zamknąć w sztywny gorset definicji ustawowej”.	Uwaga nieuwzględniona W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostрым w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Ponadto w odniesieniu do § 146 ust. 1, określenie treści pornograficznych w opinii projektodawcy jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji. Brak definicji treści pornograficznych umożliwia organowi nadzorczemu adekwatne do danej sytuacji stosowanie prawa, rozstrzygając indywidualnie, czy dana treść jest treścią pornograficzną – w rozumieniu powszechnym i zgodnym z orzecznictwem.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Tymczasem, zgodnie z § 146 ust. 1 ZTP, będącym punktem wyjścia dla formułowania wszelkich aktów prawnych, które mają być przygotowywane w ukierunkowaniu na spójność i kompletność systemu prawa, oraz przejrzystość tekstów normatywnych aktów prawnych z uwzględnieniem dorobku nauki i doświadczeń praktyki – w ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli: 1) dane określenie jest wieloznaczne; 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości; 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe; 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia. Z tej perspektywy teza projektodawców, że jakoby definicja ustawowa miałaby być z samej swojej istoty „dysfunkcyjna”, a wystarczającymi narzędziami pozwalającymi na definiowanie „treści pornograficznych” każdorazowo były doktryna i orzecznictwo – nie wydaje się przekonująca, w szczególności z punktu widzenia potencjalnego ograniczenia ochrony wolności wypowiedzi w internecie na skutek jej wprowadzania do systemu prawa oraz z punktu widzenia braku przejrzystości terminologii w kontekście związanym z obowiązkami nakładanymi na usługodawców. Odwołanie się do analogii polegającej na braku definicji legalnej „treści pornograficznych” w prawie karnym nie może zostać uznane za przekonujące z kilku względów. Po pierwsze, prawo karne, do którego odwołują się projektodawcy, uzasadniając brak w projekcie pojęć treści pornograficznych, ma zupełnie odmienny charakter od postępowania przewidzianego w projekcie ustawy, które ma charakter administracyjny i w którym Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Prezes UKE) sprawuje funkcję meta-nadzorcy.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Po drugie, postępowanie karne, z uwagi na swój charakter, obejmuje badanie strony podmiotowej czynu (zamiaru, zawinienia). Tymczasem, analizowany projekt ustawy nie wprowadza regulacji z zakresu prawa karnego, lecz ustanawia procedurę administracyjną. Istotą projektowanych regulacji nie jest karanie za popełnione przestępstwa, lecz zapobieganie rozpowszechnianiu treści szkodliwych dla małoletnich przez nakłonienie usługodawców do przestrzegania obowiązków w zakresie ochrony dzieci, administrowanie tak skonstruowanym systemem oraz zarządzanie zidentyfikowanymi ryzykami. Odpowiedzialność za naruszenie projektowanych przepisów ma zatem charakter obiektywny i administracyjny – do nałożenia sankcji wystarcza samo naruszenie przepisów, bez względu na winę usługodawcy. Po trzecie, kompetentnym do prowadzenia postępowania w sprawach naruszenia projektowanych przepisów jest Prezes UKE, a nie organy ścigania i sądy, tak jak w przypadku postępowania karnego. Zgodnie z projektem ustawy, Prezes UKE weryfikuje informacje zawarte w zgłoszeniu wskazującym, że nazwa domeny umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku (art. 8 ust. 1 projektu ustawy). Prezes UKE, z urzędu albo po zweryfikowaniu informacji zawartych w zgłoszeniu, dokonuje zgłoszenia do NASK w celu wprowadzenia danej domeny do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W świetle powyższego należy zauważyć, że w odniesieniu do „treści pornograficznych”, art. 8 projektu ustawy nie określa, w jaki sposób Prezes UKE weryfikuje informacje, jakie czynniki bierze pod uwagę. Tym samym Prezesowi UKE pozostawiono szeroki zakres uznaniowości w zakresie przeprowadzania kontroli i nakładania kar. Prezes UKE ma zatem samodzielnie ustalać zakres znaczenia	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pojęcia „treści pornograficzne” w toku weryfikacji informacji zawartych w zgłoszeniu (art. 8 ust. 1 projektu ustawy), jak również pojęcia „treści szkodliwe” w toku kontroli i ewentualnego nałożenia kary (art. 15 ust. 1 projektu ustawy w zw. z art. 20 ust. 1 pkt 1, art. 20 ust. 2 pkt 1 oraz art. 22 ust. 2 i 3 projektu ustawy). Tymczasem w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje się, że konieczność określoności przepisów prawa w największym stopniu dotyczy przepisów nakładających określone obowiązki lub sankcje. Konsekwencją naruszenia projektowanych przepisów będą sankcje administracyjne o charakterze prewencyjnym i porządkującym. Katalog sankcji obejmuje kary pieniężne, nakazy usunięcia nieprawidłowości, a w skrajnych przypadkach wpis do rejestru domen naruszających przepisy, a tym samym wykluczenie z rynku. Od decyzji Prezesa UKE przysługuje skarga do sądu administracyjnego (art. 20 ust. 7 projektu ustawy). W przypadku postępowania administracyjnego o charakterze nadzorczym, z jakim mamy do czynienia w opisanym przypadku, im większa określoność przepisów prawa regulujących przedmiot i podmiot tego postępowania, a w szczególności obowiązki nakładane na adresatów norm, których wykonywanie jest kontrolowane przez organ administracji, to tym większa jest gwarancja zabezpieczenia podstawowych praw i wolności adresatów norm prawnych. W tego typu postępowaniu (opartym o model kierowniczego typu stosowania prawa), podmiot stosujący prawo dokonując ustalenia stanu prawnego, w tym określając, jaka norma obowiązuje (decyzja walidacyjna) oraz w znaczeniu dostatecznie określonym dla potrzeb rozstrzygnięcia (decyzja interpretacyjna), a następnie dokonując subsumpcji faktu uznanego za udowodniony pod stosowną normę prawną (uznając, że określone składniki stanu faktycznego mieszczą się albo nie mieszczą się w elementach składowych normy prawnej) – powinien działać na	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podstawie szczegółowo określonych kompetencji i w jej granicach, co będzie trudne w sytuacji braku podstawowych pojęć definicyjnych w projekcie ustawy i może być obarczone wadą wysokiej niestabilności i nieporównywalności wydawanych rozstrzygnięć. Pewnym sposobem na ograniczenie dyskrejonalności Prezesa UKE w omawianym względzie mogłoby być dodanie przesłanki kwalifikacyjnej „istotnej części” w odniesieniu do „treści pornograficznych”. Pozwoliłoby to w bardziej jednoznaczny sposób obciążyć nowymi obowiązkami ustawowymi wyłącznie tych usługodawców internetowych, na których stronach treści pornograficzne pojawiają się domyślnie, a nie incydentalnie (zwłaszcza w sposób sprzeczny z regulaminami tych stron). Wówczas Prezes UKE mógłby np. dokonywać badania w powyższym zakresie, czyli weryfikować, czy treści pornograficzne pojawiają się na stronie usługodawcy oferującego dostęp do treści pornograficznych domyślnie, czy incydentalnie. Jest to szczególnie istotne w przypadku treści edukacyjnych, które ze względu na swój charakter mogą być błędnie określane jako pornograficzne. Powyższa uwaga nie zmienia tezy o konieczności wprowadzenia do projektu pojęć „treści pornograficznych” i „treści szkodliwych”. Błędne jest bowiem przekonanie wyrażone w uzasadnieniu projektu ustawy, w którym powołano się na wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie, zmierzając do wykazania, że „ostateczna decyzja co do identyfikacji i wskazania desygnatów tych pojęć należeć będzie do podmiotu oceniającego, w szczególności do sądu. Dlatego też każda definicja pornografii, czy też próba jej skonstruowania musi być traktowana nie jako uniwersalny i zobiektywizowany wzorzec, ale jedynie jako narzędzie wspomagające w procesie dokonywania ocen”. Raz jeszcze podkreślenia wymaga w tym miejscu, że w przypadku administracyjnego (kierowniczego) modelu stosowania prawa	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			(w odróżnieniu od modelu sądowego stosowania prawa) im większa określoność definicyjna, tym mniejsza dyskrejonalność organu administracji publicznej (Prezesa UKE) i tym pełniejszy zakres oraz głębokość kontroli sądowej wydawanych rozstrzygnięć. W przypadku braku definicji podstawowych pojęć: „treści pornograficzne” oraz „treści szkodliwe” – wysoka swoboda decyzyjna (uznaniowość) Prezesa UKE może prowadzić do braku rzeczywistej i pełnej kontroli sądowej w postępowaniu przed sądem administracyjnym. Tymczasem – z uwagi na zakres kompetencji sądów administracyjnych – zakres tej kontroli oraz jej głębokość, nawet w pełnej procedurze administracyjnej czy podatkowej, jest dalece ograniczony dowodowo. Przypomnienia wymaga w tym kontekście, że decyzje wydane w toku postępowania administracyjnego nie mogą bowiem podlegać kontroli pozornej, „wydrążonej z treści”, w wadliwie przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym (uchwała NSA z 12 marca 2001 r. w sprawie OPS 14/00).	
51.	Art. 2	RPO	Problemy braku określenia podstawowych elementów dotyczących sposobu przeprowadzania „weryfikacji wieku” przez usługodawcę Zgodnie z art. 2 pkt 6 projektu ustawy „weryfikacja wieku” została określona jako „mechanizm mający na celu ustalenie pełnoletności usługobiorców, z wyłączeniem metod biometrycznych i samodzielnej deklaracji wieku”. Projektodawca ograniczył się do określenia w sposób negatywny definicji „weryfikacji wieku”, wykluczając, że nie może ono obejmować metod biometrycznych i samodzielnej deklaracji wieku. Tym samym określił przedmiot wszystkich potencjalnych mechanizmów weryfikacji wieku w sposób (w przeważającej mierze) blankietowy i zbiorczy. Lakoniczne brzmienie tego przepisu nie zawiera elementów określających, w jaki sposób ma nastąpić stosowanie przez usługodawcę oferującego dostęp do treści pornograficznych mechanizmu weryfikacji wieku, czyli wykonanie wskazanego obowiązku przez jego adresata.	Uwaga częściowo uwzględniona W projekcie wprowadzono dodatkowe, szczegółowe warunki dotyczące weryfikacji wieku. Zrezygnowano przy tym z wydawania zaleceń w tym zakresie. Należy również podkreślić, że projekt ustawy zawiera najistotniejsze wymogi względem mechanizmu weryfikacji wieku, m.in. w zakresie przetwarzania danych, wymogu niestosowania metod biometrycznych oraz samodeklaracji użytkownika co do jego wieku. Dodatkowo uzupełniono wymogi o zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych oraz o niestosowanie metod, które nie pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić wieku

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Na podstawie tak skonstruowanej definicji mechanizmu weryfikacji wieku trudno jest określić, na czym w istocie polegać ma ten mechanizm, jak ma on funkcjonować w praktyce oraz jakie warunki powinien spełniać. Tym samym projektodawca nakłada na usługodawców zadania niezbędne dla realizacji celu ustawy, nie określając podstawowych elementów koniecznych do ustalenia zakresu obowiązków na nich ciążyących, z którymi wiąże system kontroli i kary finansowe za błędne ich wykonanie. Takie rozwiązania naruszają zasadę określoności prawa. Po pierwsze, wymaganie określoności przepisów prawa odnosi się przede wszystkim do relacji między państwem a innymi podmiotami, które będąc adresatami danej regulacji, mają prawo oczekiwać, że będzie ona czytelna i przejrzysta. Po drugie, wywodzona z zasady demokratycznego państwa prawnego zasada wyłączności ustawy zakłada monopol parlamentu w regulowaniu spraw istotnych społecznie, do jakich zaliczyć należy wskazane konstytucyjne wartości, ograniczane projektowanym rozwiązaniem weryfikacji wieku. Ustawa powinna wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania jej istotnych fragmentów. Tymczasem zgodnie z projektem ustawy minister właściwy do spraw informatyzacji będzie wydawał, w porozumieniu z Prezesem UKE, i publikował BIP na swojej stronie podmiotowej zalecenia w zakresie analizy ryzyka, a także zalecenia określające warunki, jakim odpowiadać mają mechanizmy weryfikacji wieku – przy uwzględnieniu skuteczności mechanizmów, możliwości technicznych dostawców, jak i potrzeby zapewnienia ochrony danych osobowych. Zalecenia te w szczególności mogą obejmować kryteria, które usługodawcy powinni spełnić przy projektowaniu lub wdrażaniu	użytkownika (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku czy aktywności użytkownika w sieci). W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Jednocześnie trzeba podkreślić, że nie jest możliwe wykonanie szczegółowej analizy dla hipotetycznych mechanizmów weryfikacji wieku – takiej analizy będzie musiał dokonać administrator wdrażający weryfikację wieku. Należy wskazać, że zgodnie z projektem ustawy, dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystane tylko w tym celu - weryfikacji wieku.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			weryfikacji wieku, aby zapewnić jej wysoką skuteczność oraz zasady, które usługodawcy powinni wziąć pod uwagę, aby zapewnić, że proces weryfikacji wieku jest łatwy w użyciu i nie uniemożliwia osobom dorosłym dostępu do legalnych treści, jak również przykłady okoliczności, w których można uznać, że usługodawca nie wypełnił obowiązków związanych z weryfikacją wieku. Wskazane w projektowanym art. 5 zalecenia nie będą miały charakteru wiążącego, ale będą stanowić wskazówkę odnośnie do stosowanych mechanizmów. W uzasadnieniu projektu ustawy znaleźć można również informację o tym, że: „[w]skazówką odnośnie do definiowania skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku i sporządzenia wytycznych mogą być wytyczne brytyjskiego organu regulacyjnego Ofcom¹⁴ (...)”. Ponadto, w uzasadnieniu znaleźć można również stwierdzenie, że: „[n]iniejszy projekt ustawy opiera się na pewnych metodach weryfikacji wieku, które pozwolą na stwierdzenie pełnoletności”. Jednocześnie z analizy samego projektu nie wynika wprost, jakie metody weryfikacji wieku mają stosować usługodawcy, na których nałożony zostanie ten obowiązek. Tym bardziej nie można zatem w uzasadniony sposób postulować czy domniemywać, że są to metody pewne. Co więcej, w uzasadnieniu do projektu ustawy brak informacji dotyczącej tego, dlaczego projektodawca postanowił uregulować szczegółowe warunki odnoszące się do mechanizmu weryfikacji wieku oraz analizy ryzyka w formie zaleceń publikowanych na stronie podmiotowej BIP resortu cyfryzacji oraz dlaczego upoważnienie ustawowe odsyłające do uregulowania tych kwestii są nieprecyzyjne. Podniesione wątpliwości prowadzą do wniosku, że wskazane w uzasadnieniu do art. 5 projektu ustawy podstawowe elementy odnoszące się do sposobu określenia mechanizmu weryfikacji wieku powinny znaleźć się w projekcie ustawy, ponieważ regulują	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			obowiązki usługodawców oraz ograniczenia prawa do prywatności usługobiorców, a tym samym stanowią materię ustawową. Dla uzasadnienie tej tezy warto przywołać wyrok TK z dnia 19 czerwca 2018 r. (sygn. SK 19/17), w którym przesądzono, że: „[s]koro ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności mogą być ustanawiane «tylko» w ustawie, to kryje się w tym nakaz kompletności unormowania ustawowego, które musi samodzielnie określać wszystkie podstawowe elementy ograniczenia danego prawa i wolności, tak aby już na podstawie lektury przepisów ustawy można było wyznaczyć kompletny zarys (kontur) tego ograniczenia. Niedopuszczalne jest natomiast przyjmowanie w ustawie uregulowań blankietowych, pozostawiających organom władzy wykonawczej (...) swobodę normowania ostatecznego kształtu owych ograniczeń, a w szczególności i wyznaczania zakresu tych ograniczeń”. Warto również wskazać na wyrok TK z dnia 18 grudnia 2014 r. (sygn. K 33/13) dotyczący tworzenia rejestrów medycznych w drodze rozporządzenia. Trybunał wskazał w nim m.in. że: „sprawy istotne, które muszą zostać uregulowane w ustawie, obejmują w szczególności warunki dopuszczalności przetwarzania danych osobowych. Ustawa powinna określać w sposób szczególnie precyzyjny warunki przetwarzania danych dotyczących sfery intymności jednostki”. Na tle powołanego orzeczenia za niedopuszczalne uznać należy ponadto dowolne określenie w rozporządzeniu zakresu danych, które mogą być przetwarzane bez podstawy ustawowej. Ustawodawca może bowiem przekazać do unormowania w drodze rozporządzenia niektóre sprawy szczegółowe i techniczne związane z przetwarzaniem danych osobowych – sprawy te nie mogą jednak wyznaczać, w oderwaniu od ustawy, podstawowych elementów określających zakres ingerencji w autonomię informacyjną jednostki. Omawiany sposób nałożenia obowiązku na usługodawców staje się w konsekwencji niewłaściwie	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ukształtowany z perspektywy ochrony prawa do prywatności (art. 47 oraz art. 51 Konstytucji RP), a to ze względu na brak określenia w projekcie ustawy przesłanek dotyczących sposobu ograniczenia wskazanych wyżej praw i wolności, w tym brak gwarancji ochronnych przed naruszeniem ich istoty, jak również z perspektywy zasady ograniczenia wolności gospodarczej w formie ustawy (art. 22 Konstytucji RP) – w tym wypadku ze względu na nakładanie na usługodawców (przedsiębiorców) licznych obowiązków w drodze wytycznych, które same w sobie budzą dalsze wątpliwości.	
52.	Art. 2	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Definicje kluczowych pojęć – Rada wnosi o: wprowadzenie definicji “treści pornograficznych” oraz „treści szkodliwych”, która pozwoli ograniczyć ryzyko arbitralnych interpretacji, szczególnie w odniesieniu do treści o charakterze edukacyjnym, naukowym lub artystycznym.	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym ich pojęcie. W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). W opinii projektodawcy pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.
53.	Art. 3	KRRiT	Istotną część regulacji należących zasadniczo do materii ustawowej deleguje on do unormowania w aktach niższego rzędu – w szczególności projekt nie określa podstawowych zasad przeprowadzania i dokumentowania analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem usług drogą elektroniczną (art. 3 ust. 1 projektu).	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

54.	Art. 3	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Projekt przewiduje obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka co 24 miesiące przez wszystkich dostawców usług elektronicznych, niezależnie od ich działalności. Uważamy, że takie rozwiązanie nie uwzględnia różnic pomiędzy dostawcami treści wysokiego ryzyka a podmiotami, których usługi nie mają wpływu na bezpieczeństwo małoletnich. Nakładanie obowiązku analizy ryzyka na wszystkich dostawców, bez względu na skalę i profil działalności, prowadzi do nieproporcjonalnych kosztów i obciążeń administracyjnych. Przepisy powinny koncentrować się na dostawcach treści pornograficznych i usług wysokiego ryzyka, co pozwoli skutecznie chronić dzieci, jednocześnie nie hamując innowacji i nie nakładając nadmiernych obciążeń na inne podmioty.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.
55.	Art. 3	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Ujednolicenie analizy ryzyka w oparciu o unijne ramy a) Należy przyjąć zasadę, że ocena ryzyka systemowego dotycząca treści szkodliwych (oraz bezprawnych) będzie realizowana wyłącznie na podstawie wytycznych zawartych w rozporządzeniu DSA – w szczególności zgodnie z art. 34 DSA – bez nakładania odrębnego, krajowego procesu analiz. Takie podejście zagwarantuje spójność z prawem UE i zapobiegnie dublowaniu obowiązków oceny ryzyka nałożonych na platformy. b) W projekcie ustawy należy wyeliminować obowiązek przeprowadzania osobnych, krajowych analiz ryzyka, jeśli ich zakres pokrywałby się z ocenami dokonywanymi na mocy DSA. Zapobiegnie	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			to powielaniu procedur i generowaniu zbędnych kosztów dla przedsiębiorców, zgodnie z zasadą prymatu regulacji unijnych w obszarach już przez nie uregulowanych.	pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi w tym z analizą ryzyka.
56.	Art. 3	NASK-PIB	W zakresie art. 3 projektu ustawy należy wskazać, poza uwagami zawartymi w punktach poprzedzających, że obowiązek prowadzenia przez usługodawców analizy ryzyka w stosunku do treści szkodliwych dostarczanych w związku z oferowaną przez nich usługą wydaje się nie służyć przedstawionemu w tytule celowi projektowanej ustawy. Usługodawca będzie miał, co prawda, obowiązek przeprowadzić analizę ryzyka i ją udokumentować (na podstawie zaleceń wydanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji – proponowany art. 5 ust. 2), ale w aktualnym kształcie propozycji nie będzie to w żaden sposób wpływać na jego działalność. Usługodawca nie będzie miał również obowiązku udostępnienia wniosków płynących z analizy ryzyka publicznie (np. żeby mogły stanowić podstawę do filtrowania przez rodziców treści lub podstawę wszczęcia przez organ postępowania kontrolnego). Samo przeprowadzenie analizy ryzyka nie przyczyni się do ograniczenia udostępniania treści szkodliwych w usłudze, bowiem nie jest skorelowane z żadnym obowiązkiem, np. ograniczania dostępności treści szkodliwych ani obowiązkiem zawiadamiania o ich udostępnianiu w usłudze. Przeprowadzenie analizy ryzyka może stanowić jedynie podstawę uznania przez usługodawcę, że za pośrednictwem usługi rozpowszechniane są treści pornograficzne. Jeśli taki jest cel	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektodawcy, analiza ryzyka powinna dotyczyć treści pornograficznych, a nie szkodliwych.	
57.	Art. 3	NASK-PIB	Projekt budzi również wątpliwości w świetle przepisów rozporządzenia 2022/2065. Zgodnie z art. 8 tego aktu, na dostawców usług pośrednich nie nakłada się ogólnego obowiązku monitorowania informacji, które dostawcy ci przekazują lub przechowują. Ustawa nie może wyłączać gwarancji udzielonej usługodawcy w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a obowiązkiem w zakresie monitorowania treści jest obowiązek wskazany w art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1, w zakresie, w jakim wymaga monitorowania treści udostępnianych za pośrednictwem usługi. Tym samym przepisy te mogą naruszać art. 8 rozporządzenia 2022/2065. Ponadto należy wskazać, że część dostawców usług pośrednich ma już częściowo podobne obowiązki wynikające z przywołanego rozporządzenia. Art. 28 ust. 1 i 4 tego aktu stanowią, że dostawcy platform internetowych mają obowiązek wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne środki, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych przez siebie usług. Przyjęcie wytycznych w celu wsparcia w realizacji tego obowiązku ma przygotować Komisja. Ponadto, na bardzo duże platformy internetowe został nałożony obowiązek przeprowadzenia analizy ryzyka wystąpienia faktycznych lub przewidywalnych negatywnych skutków w odniesieniu m.in. małoletnich (art. 34 ust. 1 lit. d) oraz podejmowania ukierunkowanych działań w celu ochrony praw dziecka, w tym stosowania narzędzi weryfikacji wieku i kontroli rodzicielskiej, narzędzi mających na celu pomaganie małoletnim sygnalizować niegodziwe traktowanie lub, w stosownych przypadkach, uzyskanie wsparcia (art. 35 ust. 1 lit. j). Projekt ustawy może zatem podwajać obowiązki niektórych podmiotów wynikające z rozporządzenia 2022/2065.	Uwaga częściowo wyjaśniona/ częściowo nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka. Projektowana ustawa uwzględnia regulacje unijne i stanowi ich uzupełnienie celem wzmocnienia ochrony osób małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne ale szkodliwe dla małoletnich

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				– tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku, ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej.
58.	Art. 3	Konfederacja „Lewiatan”	Brak szczegółowego wskazania co ma zawierać analiza ryzyka i jak ma wyglądać ten dokument – propozycja, aby ustawodawca przygotował wzór analizy ryzyka jako załącznik do ustawy. Jest to nowy obowiązek ciążyący na dostawcy usługi, zatem ustawodawca bądź Minister właściwy ds. informatyzacji w porozumieniu z Prezesem UKE powinien szczegółowo określić wymagania jakie musi zawierać analiza ryzyka - ryzyko otrzymania przez dostawcę/abonenta kary przewidzianej w art. 21 pkt 1) a) projektu ustawy.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.
59.	Art. 3	Pracodawcy RP	Odnosząc się szczegółowo do kwestii zawartych w opiniowanym projekcie, art. 3 nakłada na wszystkich dostawców usług elektronicznych obowiązek przeprowadzania udokumentowanej analizy ryzyka co 24 miesiące lub po każdej istotnej zmianie w świadczonej usłudze. Tak szeroko zakrojony wymóg nie uwzględnia zróżnicowania pomiędzy platformami wysokiego ryzyka (np. dostawcami treści pornograficznych) a usługami niskiego ryzyka (takimi jak platformy e-commerce czy dostawcy oprogramowania, których usługi w minimalnym stopniu narażają małoletnich na kontakt z treściami szkodliwymi). Nakładanie obowiązku przeprowadzania analizy ryzyka na wszystkich dostawców usług co 24 miesiące jest nieproporcjonalne, szczególnie w odniesieniu do podmiotów, których działalność z natury rzeczy nie wiąże się z ryzykiem szkodliwego wpływu na małoletnich. Koszty finansowe i administracyjne związane z przeprowadzaniem kompleksowych analiz ryzyka są znaczące, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw. Wprowadzenie takich wymogów bez zróżnicowania branż może zahamować innowacje, zniechęcać do wejścia na rynek i zakłócić działalność przedsiębiorstw nie przynosząc jednocześnie proporcjonalnych korzyści w zakresie ochrony małoletnich. Przedsiębiorstwa takie jak sklepy internetowe, dostawcy usług chmurowych czy platformy profesjonalne mają być poddawane wysokiemu poziomowi nadzoru, prawie jak platformy dostarczające treści pornograficzne, mimo że ich wpływ na bezpieczeństwo dzieci w Internecie jest zdecydowanie mniejszy. Z kolei unijny DSA przewiduje coroczną, kompleksową ocenę ryzyka dla bardzo dużych platform internetowych (VLOP) oraz bardzo dużych wyszukiwarek (VLOSE). Ocena ta również dotyczy m.in. zagrożeń związanych z rozpowszechnianiem nielegalnych treści oraz ochroną	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka. Projektowana ustawa uwzględnia regulacje unijne i stanowi ich uzupełnienie celem wzmocnienia ochrony osób małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		małoletnich. W efekcie obie regulacje - unijna i krajowa - nakładają zbliżone obowiązki w tym samym zakresie, jednak w różnym cyklu sprawozdawczym i według różnych standardów. Prowadzi to do dublowania regulacji, zwiększając koszty operacyjne i obciążenia administracyjne dla przedsiębiorców. Co więcej, może to skutkować powstaniem niespójnych ocen ryzyka i wymogów raportowych, co w konsekwencji osłabi skuteczność ochrony, zamiast ją wzmocnić. DSA (motyw 28) już przewiduje szczegółowe ramy ochrony małoletnich w Internecie. Wymaga on od dostawców usług dostępnych dla małoletnich wdrożenia odpowiednich i proporcjonalnych środków mających na celu zapewnienie wysokiego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony, w tym: • Dostosowania środków do charakteru i poziomu ryzyka związanego ze świadczeniem danej usługi. • Unikania profilowania małoletnich na potrzeby reklam. • Zapewnienia, że treści już w fazie projektowania będą uwzględniać wiek potencjalnych odbiorców, przy jednoczesnym poszanowaniu ich prywatności. Co ważne, Komisja Europejska pracuje obecnie nad wytycznymi mającymi na celu wspieranie wdrażania motywu 28, co zapewni spójne i skuteczne podejście we wszystkich państwach członkowskich. Polska powinna dostosować projekt ustawy do tych wytycznych, aby uniknąć fragmentaryzacji przepisów i zapewnić spójność w ramach Jednolitego Rynku Cyfrowego. Podejście zaproponowane w opiniowanym projekcie nie jest spójne z unijnym, które oparte jest na analizie ryzyka. Działania regulacyjne nie powinny doprowadzić do obciążenia usług o niskim poziomie ryzyka obowiązkami nieadekwatnymi do ich działalności. Projekt powinien zatem zawęzić zakres przepisów, aby dotyczyły one wyłącznie dostawców treści pornograficznych. Takie podejście zapewni, że regulacje będą proporcjonalne i ukierunkowane, co ograniczy niepotrzebne koszty zgodności i obciążenia administracyjne, jednocześnie zwiększając skuteczność przepisów w zakresie ochrony	objęte są treści legalne ale szkodliwe dla małoletnich, – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku, ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. Celem projektowanej ustawy jest zwiększenie odpowiedzialności dostawców stron, na których zamieszczane są treści pornograficzne. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			małoletnich z uwagi na zredukowanie katalogu podmiotów, które potencjalnie wymagałyby kontroli ze strony regulatora. Zwracamy również uwagę, że DSA (motyw 34) już nakłada obowiązki w zakresie oceny ryzyka na bardzo duże platformy internetowe (VLOP), koncentrując się na faktycznych i systemowych zagrożeniach. Polska powinna unikać dublowania tych obowiązków lub ich niepotrzebnego rozszerzania na usługi niskiego ryzyka, zwłaszcza gdy obowiązujące standardy unijne już zapewniają wysoki poziom ochrony dzieci. Przykłady z Niemiec i Hiszpanii pokazują, że nałożenie zbyt rozbudowanych i nakładających się przepisów krajowych i unijnych prowadzi do zwiększenia kosztów zgodności oraz obciążeń operacyjnych dla przedsiębiorców, bez istotnego wpływu na poprawę ochrony małoletnich. Doświadczenia te wskazują na potencjalne nieefektywności i niezamierzone konsekwencje wynikające z powielania ram regulacyjnych. Aby uniknąć podobnych problemów, opiniowany projekt powinien aktywnie dążyć do harmonizacji procedur oceny ryzyka z obowiązującymi przepisami DSA. Taka zgodność uprości wymagania wymagające spełnienia i zmniejszy złożoność regulacji. Co więcej, projekt powinien wyraźnie uznać, że zgodność z DSA spełnia krajowe wymogi dotyczące oceny ryzyka. Takie rozwiązanie zminimalizuje powielanie obowiązków i zmniejszy obciążenia administracyjne dla dostawców usług działających na wielu rynkach. Alternatywnie, jeśli zakres przepisów nie zostanie ograniczony, należy wziąć pod uwagę różnicowanie platform i usług w oparciu o faktyczne ryzyko. Potrzebne jest bardziej zniuansowane, oparte na analizie ryzyka podejście regulacyjne, które uwzględni różnorodność środowiska cyfrowego i różny poziom zagrożeń, jakie usługi mogą stwarzać dla małoletnich. Należy podkreślić, że nie wszystkie niosą to samo ryzyko, dlatego przyjęcie jednolitego podejścia grozi znacznym ograniczeniem dla innowacyjności z uwagi na dokładanie obciążeń administracyjnych. Zamiast tego projekt ustawy powinien przyjąć strategię ukierunkowaną, rezerwując najbardziej restrykcyjne przepisy	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			i kontrole dla platform, wobec których istnieją konkretne dowody na podwyższone ryzyko dla małoletnich. Takie podejście pozwoli na zachowanie elastyczności i innowacyjności w sektorach niskiego ryzyka, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznych zabezpieczeń tam, gdzie są one najbardziej potrzebne. Niemniej, stoimy na stanowisku, że przepisy dotyczące pornografii, jako najistotniejsze dla skutecznej ochrony dzieci, powinny zostać wdrożone w pierwszej kolejności. Pozostałe, bardziej ogólne środki związane z bezpieczeństwem online, powinny być wprowadzane na późniejszym etapie - za pomocą odrębnych regulacji. Takie podejście pomoże uniknąć nadmiernej komplikacji i umożliwi bardziej kontrolowane, etapowe egzekwowanie przepisów. Obecny brak spójności w podejściu regulacyjnym do ochrony małoletnich online, widoczny w zróżnicowanych przepisach przyjętych w Hiszpanii, Włoszech, Niemczech i Wielkiej Brytanii, doprowadził do fragmentaryzacji przepisów, utrudnień operacyjnych dla firm działających transgranicznie oraz zaktóceń na rynku. Aby uniknąć powtórzenia tych problemów w polskim systemie prawnym, konieczne jest dostosowanie projektu do bieżących inicjatyw unijnych, w szczególności harmonizacji z wytycznymi DSA oraz projektem europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Taka zgodność nie tylko przyczyni się do rozwoju jednolitych standardów w całej UE, ale również zapewni interoperacyjność między różnymi systemami krajowymi i zagwarantuje, że przyjęte środki będą proporcjonalne do rzeczywistych zagrożeń dla małoletnich online.	
60.	Art. 3	RPO	Problemy administrowania systemem i zarządzania ryzykiem dostępu małoletnich do treści szkodliwych w sieci Zgodnie z art. 3 ust. 1 projektu ustawy „usługodawca przeprowadza i dokumentuje analizę ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych (dalej: analiza ryzyka), w związku ze świadczeniem przez tego usługodawcę usług drogą elektroniczną”. Przeprowadzając analizę ryzyka usługodawca bierze pod uwagę:	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			1) poziom prawdopodobieństwa wystąpienia treści szkodliwych w usłudze świadczonej drogą elektroniczną; 2) bazę usługobiorców usługi świadczonej drogą elektroniczną, z uwzględnieniem prawdopodobieństwa, że znajdują się wśród nich małoletni; 3) poziom prawdopodobieństwa uzyskania przez małoletnich dostępu do treści szkodliwych w usłudze świadczonej drogą elektroniczną. Podstawowe elementy odnośnie do obowiązku przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawcę zostały określone w akcie rangi ustawowej. Jak wskazywałem powyżej, projektodawca nie zdecydował się jednakże na wprowadzenie definicji legalnej „treści szkodliwych”, do których odnosić ma się omawiana tu „analiza ryzyka”, przewidując jednocześnie, że szczegółowe wymagania, jakie spełniać musi owa analiza – może określić (ale nie ma takiego obowiązku) minister właściwy do spraw informatyzacji, w porozumieniu z Presem UKE, i udostępnić w BIP na swojej stronie podmiotowej w formie zaleceń. Z perspektywy celów systemowych, jakie wypełnić ma projektowana ustawa rozwiązanie to wydaje się dalece niewystarczające. Wątpliwości w tym kontekście budzi brak zdefiniowania celów, jakim ma służyć sporządzanie analizy ryzyka, brak zidentyfikowania miejsca tej analizy w architekturze bezpieczeństwa i zarządzania bezpieczeństwem małoletnich w sieci, a wreszcie brak wkomponowania wyników tej analizy, np. w system odpowiedzialności odszkodowawczej za świadczenie usług poniżej progu ryzyka, co umożliwić może efektywne administrowanie projektowanym systemem w oparciu o już istniejące środki prawne.	w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.
61.	Art. 3	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Obowiązek analizy ryzyka treści szkodliwych – Rada zauważa, że brak powiązania między analizą ryzyka a konkretnymi działaniami zaradczymi czyni ten obowiązek pozornym. Rada postuluje jego usunięcie lub zasadnicze przeformułowanie, tak aby nie dublował obowiązków wynikających z prawa unijnego (DSA), a realnie przyczyniał się do zwiększenia bezpieczeństwa dzieci w internecie.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.
62.	Art. 3	UKE	Art. 3 – pragnę również ponownie podnieść uwagi w zakresie przepisu art. 3, z którego nie wynika, jakie czynności powinny zostać podjęte przez usługodawcę w przypadku, w którym z przeprowadzonej na podstawie niniejszego przepisu analizy wyniknie istnienie np. wysokiego ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w związku ze świadczeniem przez tego usługodawcę usług drogą elektroniczną;	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka.
63.	Art. 3	UKE	Art. 3 ust. 5 – wyłączenie obowiązku przeprowadzenia analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w stosunku do usługodawcy oferującego dostęp do treści pornograficznych może być zbyt szerokie. Tego rodzaju wyłączenie obejmie bowiem usługodawców, którzy świadczą usługi, za pomocą których umożliwiany jest dostęp do treści szkodliwych oraz usługi umożliwiające dostęp do treści pornograficznych. Powstaje pytanie, czy taka była intencja projektowanego art. 3 ust. 5;	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka. W przypadku występowania treści pornograficznych w domenie, konieczne jest wdrożenie weryfikacji wieku, jako zabezpieczenie przed treściami wysoce szkodliwymi dla małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

64.	Art. 4	Rzecznik Praw Dziecka	Ponadto, w trosce o ochronę dzieci i młodzieży, uprzejmie sugeruję by przewidziany w art. 4 projektu ustawy obowiązek wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku, nie był ograniczony wyłącznie do usługodawców oferujących dostęp do treści pornograficznych. Niewątpliwie materiały te stanowią jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla najmłodszych odbiorców usług świadczonych drogą elektroniczną, jednak nie wyczerpują szerokiego katalogu treści mogących wywierać równie niekorzystny wpływ na psychikę dzieci. W dobie intensywnego rozwoju usług cyfrowych dzieci i młodzież są bowiem narażeni także na patotreści, materiały promujące przemoc czy nawołujące do nienawiści. Dlatego też, w mojej opinii, zasadne wydaje się rozważenie rozszerzenia, przewidzianego w art. 4 projektu ustawy, obowiązku wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku na wszystkich usługodawców oferujących dostęp do treści szkodliwych, nie tylko do treści pornograficznych. Takie podejście pozwoliłoby na zapewnienie dzieciom pełnej ochrony w internecie i przyczyniło się do skutecznej realizacji ich prawa do bezpiecznego dorastania w środowisku cyfrowym. Jednocześnie uprzejmie zwracam uwagę, że potencjalne rozszerzenie zakresu omawianego obowiązku powinno wiązać się z koniecznością doprecyzowania pojęcia „treści szkodliwe”.	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzone zostały obowiązki dotyczące wdrożenia weryfikacji wieku w przypadku stwierdzenia ryzyka uzyskania dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich w usłudze. Problematyka dostępu do patotreści ze względu na swoją złożoność wymaga pogłębionych analiz w ramach odrębnego procesu legislacyjnego.
65.	Art. 4	NASK-PIB	Należy zwrócić uwagę, że obowiązki związane z treściami pornograficznymi przewidziane są dla usługodawców „oferujących dostęp” do takich treści. Nie jest zatem jasne, czy już jednokrotne dopuszczenie do udostępnienia w usłudze treści pornograficznej będzie wiązało się z koniecznością stosowania mechanizmu weryfikacji wieku, w szczególności, że dostawcy usług nie mają obowiązku monitorowania treści (art. 8 rozporządzenia 2022/2065). W przypadku niedoprecyzowania tego w przepisach może również dojść do blokowania podmiotów, których treści udostępniane są przez użytkowników, jak platformy internetowe czy portale społecznościowe.	Uwaga uwzględniona Brzmienie przepisu zostało skorygowane. Regulacja w tym zakresie dotyczy obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych. Ponadto usługodawcy nadzorowani będą przez Prezesa UKE - zadaniem organu będzie dostosowanie do sytuacji ocenienie treści zamieszczanych w usługach, zgodnie z powszechnie przyjętymi wartościami, standardami konstytucyjnie chronionymi i standardami ochrony małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

66.	Art. 4	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Projektowane przepisy muszą brać pod uwagę realistyczne możliwości techniczne ich wdrożenia. Rekomenduje się wprowadzenie do ustawy elementów zapewniających elastyczność w doborze środków technicznych – np. poprzez wyrażenie wymogów w formie celu do osiągnięcia (np. “zapewnienie, że użytkownik poniżej 18 lat nie uzyska dostępu do treści danego rodzaju”), zamiast narzucania jednego sztywnego rozwiązania technicznego. Pozwoli to przedsiębiorcom dobrać technologię najlepiej pasującą do ich usługi, przy zachowaniu skuteczności.	Uwaga wyjaśniona Projekt ustawy nie przewiduje sztywnego rozwiązania technicznego w zakresie weryfikacji wieku, przewidując neutralność technologiczną i dowolność w wykorzystanych mechanizmach, pod warunkiem zapewnienia, że gwarantują one ochronę małoletnich oraz nie są oparte na samodeklaracji, biometrii oraz metod szacowania wieku. Do projektowanej ustawy wprowadzono przy tym dodatkowe, szczegółowe wymogi weryfikacji wieku, pozostawiając dostawcy wybór metody weryfikacji wieku.
67.	Art. 4	UODO	Przechodząc do uwag dotyczących poszczególnych przepisów projektu, należy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na art. 4, który nakłada na usługodawcę oferującego dostęp do treści pornograficznych obowiązek stosowania weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do tych treści przez małoletnich. Jak wynika z kolei z art. 5 projektu, szczegółowe warunki, jakie musi spełniać weryfikacja wieku, zostaną określone w zaleceniach, wydanych przez ministra właściwego ds. informatyzacji, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej i po zaopiniowaniu przez Prezesa UODO, mając na względzie potrzebę zapewnienia skutecznej ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych, uwzględniając możliwości techniczne usługodawców oraz zapewnienie ochrony danych osobowych. Projektodawca, wbrew zasadom konstytucyjnym, nie określił więc w żaden sposób, na czym miałyby polegać weryfikacja wieku osoby uzyskującej dostęp do treści pornograficznych i pozostawił tę kwestię do uregulowania w całości w zaleceniach, które nie mieszczą się w hierarchii źródeł prawa, nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa, zatem nie można na ich podstawie wywodzić żadnych praw ani obowiązków podmiotów prawa. Jak wskazano	Uwaga częściowo uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń. Jednocześnie dodano w ustawie dodatkowe, szczegółowe wymogi weryfikacji wieku. Należy również podkreślić, że projektowana ustawa zawiera najistotniejsze wymogi względem mechanizmu weryfikacji wieku, m.in. w zakresie przetwarzania danych, wymogu niestosowania metod biometrycznych oraz samodeklaracji użytkownika co do jego wieku. Dodatkowo uzupełniono wymogi m.in. o zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych oraz o niestosowanie metod, które nie pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić wieku użytkownika (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku czy aktywności użytkownika w sieci). W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Jednocześnie trzeba podkreślić, że nie jest możliwe

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		w uzasadnieniu projektu, „zalecenia nie będą miały charakteru wiążącego, ale będą stanowić wskazówkę odnośnie do stosowanych mechanizmów”. Dokument ten nie będzie więc skutecznie kreował po stronie usługodawców obowiązków w zakresie kształtowania mechanizmu weryfikacji wieku usługobiorcy, co oznacza niemal całkowitą dowolność w określaniu sposobu ustalania wieku przez te podmioty i posługiwanie się w tym aspekcie informacją osobową. Ponadto nie jest jasne, co w zamyśle projektodawcy oznacza „zapewnienie skutecznej ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych” oraz „zapewnienie ochrony danych osobowych”. Co więcej, z projektowanej delegacji do wydania ww. zaleceń wynika, że akt ten nie miałby określać samego sposobu weryfikacji wieku, przepis delegujący jedynie szczątkowo dotyka problemu i odnosi się tylko do ustalania warunków, jakim mają odpowiadać systemy tej weryfikacji, które następnie byłyby opracowywane i wdrażane przez dostawców treści pornograficznych. Powyższa regulacja jest nie do przyjęcia z punktu widzenia przepisów rozporządzenia 2016/679 oraz konstytucyjnych zasad systemu prawa. Weryfikacja wieku na podstawie projektowanych przepisów stanowić będzie poważną ingerencję w konstytucyjne prawa i wolności człowieka i obywatela, w szczególności w prawo do prywatności, jak i w prawo do ochrony danych osobowych. Dlatego regulacje dotyczące przedmiotowej materii jako wprowadzające prawa i obowiązki powinny wynikać bezpośrednio z aktu rangi ustawy, a nie zaleceń wydanych na jej podstawie (zob. art. 47 i 51 Konstytucji RP w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, a także art. 7 i 8 KPP UE w zw. z art. 52 ust. 1 KPP). Z powyższych względów nie jest także dopuszczalne, aby sposób weryfikacji wieku użytkownika był dowolnie ustalany przez podmiot udostępniający treści objęte ograniczeniem wiekowym. Ponadto projektodawca nie powinien ograniczać się tylko do wskazania na warunki, jakie miałyby spełniać weryfikacja wieku, konieczne jest określenie w przepisach o odpowiedniej randze	wykonanie szczegółowej analizy dla hipotetycznych mechanizmów weryfikacji wieku – takiej analizy będzie musiał dokonać administrator wdrażający weryfikację wieku. W odniesieniu do profilowania, należy wskazać, że zgodnie z projektowaną ustawą, dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystane tylko w tym celu – weryfikacji wieku. Należy podkreślić, że kierowano się zachowaniem proporcjonalności między ochroną małoletnich a ich bezpieczeństwem zapewnianym przez wdrożenie weryfikacji wieku. W tym m.in. celu wykluczono biometrię z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku, jako rozwiązania zbyt daleko ingerującego w prywatność jednostki. Ogólne obowiązki dotyczące ochrony danych osobowych obowiązują wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe, i z tego powodu obowiązki wynikające z RODO – m.in. minimalizacji danych – konieczne będą do przestrzegania przy wykonywaniu obowiązku weryfikacji wieku. Ponadto w każdej sprawie indywidualnie kontrolę podmiotu przeprowadzić może Prezes UKE, jak i w przypadku naruszenia przepisów ochrony danych – Prezes UODO. Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		(ustawy) co najmniej podstawowych założeń, na których miałyby się opierać systemy weryfikujące wiek użytkownika. Niedopuszczalność uregulowania powyższej materii w drodze zaleceń wydawanych na podstawie projektowanej ustawy wynika także jasno z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego – w wyroku z 12 grudnia 2011 r., sygn. akt P 1/11 (OTKA 2011, nr 10, poz. 115), Trybunał uznał przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, dopuszczające uregulowanie praw i obowiązków wnioskodawców w trakcie naboru projektów finansowanych z programu operacyjnego poza systemem źródeł powszechnie obowiązującego prawa, za niezgodne z art. 87 Konstytucji RP. Co więcej, ze względu na wyżej opisaną poważną ingerencję w prywatność osoby fizycznej i w jej autonomię informacyjną, regulacje zawarte w projekcie powinny odnosić się wprost także do kwestii przetwarzania danych osobowych w przedmiotowych systemach weryfikacji wieku. Wprawdzie art. 4 ust. 2 projektu stanowi, że „w przypadku zastosowania weryfikacji wieku wymagającej przetwarzania danych osobowych, dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystywane tylko w tym celu”, jednak regulacja ta zdecydowanie nie może być uznana za wystarczającą. Z przedstawionego projektu nie wynika bowiem w żaden sposób, jaki miałyby być zakres przetwarzanych danych, jakie podmioty będą przetwarzać dane osobowe gromadzone w celu weryfikacji wieku i kto będzie miał do nich dostęp, w jaki sposób dane będą przetwarzane, jaki jest okres przechowywania tych danych osobowych, jakie są gwarancje bezpieczeństwa lub chociaż kryteria zapewnienia bezpieczeństwa dla tych danych i przetwarzania ich w celach innych niż „weryfikacja wieku”. W ocenie Prezesa UODO uwzględnienie powyższych elementów jest niezbędne z punktu widzenia poszanowania zasad przetwarzania danych osobowych określonych w art. 5 rozporządzenia 2016/67911.	unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Pamiętać należy, że przetwarzanie danych osobowych związane z weryfikacją wieku na podstawie projektowanych przepisów będzie znajdowało podstawę w przesłance określonej w art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679. Z tego względu przepisy ustanawiające systemy weryfikacji wieku i regulujące przetwarzanie w nich danych osobowych powinny uwzględniać elementy regulacji krajowej, wymienione w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/67912. Powyższe ma tym większe znaczenie, że prawdopodobne jest, iż w systemach weryfikacji wieku dochodzić będzie do przetwarzania danych szczególnych kategorii, tzw. danych sensytywnych, wymienionych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, tj. danych dotyczących seksualności lub orientacji seksualnej osoby fizycznej. Co do zasady istnieje zakaz przetwarzania wspomnianych kategorii danych osobowych, o ile nie następuje w sytuacjach wyjątkowych, stosownie do regulacji art. 9 ust. 2 rozporządzenia 2016/679. Szczególne kategorie danych osobowych zostały poddane szczególnemu reżimowi ochrony prawnej, a zwłaszcza podstawa do ich ewentualnego przetwarzania powinna wynikać z przepisów rangi ustawy, a nie aktu niższego rzędu w postaci aktów wykonawczych do ustawy. Co więcej, przetwarzanie tych kategorii danych wiąże się z istotną ingerencją w prywatność i autonomię informacyjną jednostki i rozważyć należy wnikliwie, czy przetwarzanie tych danych jest niezbędne do założonego w projekcie celu, jakim jest skuteczna weryfikacja wieku osoby fizycznej. Z tego względu, w ocenie organu nadzorczego, tym bardziej konieczne jest przejrzyste i rzetelne oraz wyczerpujące uregulowanie w projekcie ww. aspektów przetwarzania danych osobowych, w tym w celu weryfikacji wieku, w celu zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Powyższe pozwoli zapewnić stosowanie w projektowanej regulacji zasad wyrażonych w art. 5 rozporządzenia 2016/679, w szczególności: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości oraz rozliczalności, odpowiednio do <i>ratio legis</i> projektu. Z kolei, gdyby w systemach	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			weryfikacji wieku nie miały być przetwarzane dane sensytywne, zasadne jest wskazanie w projekcie, tj. w przepisach rangi ustawy, że w celu weryfikacji wieku, o której mowa w art. 4, zakazane jest przetwarzanie danych osobowych należących do kategorii wymienionych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W tym kontekście należy także zwrócić uwagę na art. 2 pkt 6 projektu, zgodnie z którym przez weryfikację wieku należy rozumieć „mechanizm mający na celu ustalenie pełnoletności usługobiorców, z wyłączeniem metod biometrycznych i samodzielnej deklaracji wieku”. Jeżeli zamysłem projektodawcy było uniemożliwienie podmiotom stosującym weryfikację wieku przetwarzania danych biometrycznych w celu tej weryfikacji, w ocenie organu nadzorczego zakaz ten nie został wyartykułowany w sposób wystarczający. Tego rodzaju zakaz (zastrzeżenie) nie powinien być formułowany w części ustawy dotyczącej definicji. Konieczne jest ustanowienie wprost w projektowanej ustawie, i to nie w tak zdawkowy, blankietowy sposób jak naczyniono to w art. 2 pkt 6, że w celu weryfikacji wieku (art. 4), nie przetwarza się danych biometrycznych w rozumieniu art. 4 pkt 14 rozporządzenia 2016/679¹⁴, w celu jednoznacznej identyfikacji usługobiorcy. W kontekście powyższej weryfikacji wieku należy też zwrócić uwagę na przepisy Aktu o usługach cyfrowych, którym mogą podlegać podmioty mające zostać objęte przepisami projektowanej ustawy. Szczególną uwagę należy poświęcić relacji z art. 28 tego Aktu, który wymaga od dostawców platform internetowych dostępnych dla małoletnich wprowadzania odpowiednich i proporcjonalnych środków, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych przez siebie usług. Projekt wydaje się pomijać także przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808, w szczególności art. 6a oraz art.	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			28b, które stanowią o obowiązku stosowania odpowiednich środków w celu zapewnienia, by audiowizualne usługi medialne świadczone przez dostawców usług medialnych, które mogą zaszkodzić fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, były udostępniane jedynie w taki sposób, by małoletni w zwykłych okolicznościach nie mogli ich słuchać ani oglądać. Wdrożenie przepisów dyrektywy nie może kończyć się wyłącznie na przeniesieniu obowiązku ustalenia, co jest „odpowiednie” na dostawców usług. To ustawodawca, wykonując zalecenia dyrektywy powinien określić podstawowe warunki, jakie dany system powinien spełniać, by czynić zadość ochronie małoletnich i eliminować szkodliwe treści, taki wszak jest cel prawodawcy. Warto również wskazać, że problematyka ochrony danych osobowych użytkownika w Internecie (w tym danych sensytywnych), z którą bezpośrednio wiążą się regulacje przewidziane w projekcie, była przedmiotem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i warto by projektodawca zapewnił jego stosowanie. W wyroku z 4 października 2024 r. w sprawie C-446/21 Schrems (EU:C:2024:834) Trybunał rozstrzygnął, że operator platformy internetowej sieci społecznościowej nie jest uprawniony do przetwarzania innych danych dotyczących orientacji seksualnej tej osoby, pozyskanych poza tą platformą za pośrednictwem aplikacji i stron internetowych podmiotów zewnętrznych w celu ich agregacji i analizy służących oferowaniu tej osobie zindywidualizowanej reklamy. W wyroku podkreślono też, że „art. 25 ust. 2 tego rozporządzenia [rozporządzenia 2016/679] wymaga od administratora podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, by domyślnie przetwarzane były wyłącznie te dane osobowe, które są niezbędne dla osiągnięcia każdego konkretnego celu przetwarzania. Zgodnie z tym przepisem obowiązek ten odnosi się do ilości zbieranych danych osobowych, zakresu ich przetwarzania, okresu ich przechowywania oraz ich dostępności”. Z kolei w wyroku z 24 września 2019 r. w sprawie	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			C-136/17 G.C. i in. przeciwko CNIL (EU:C:2019:773) Trybunał orzekł, że operator wyszukiwarki jest co do zasady zobowiązany uwzględniać żądania usunięcia linków prowadzących do stron internetowych zawierających dane osobowe należące do szczególnych kategorii danych.	
68.	Art. 4	UOKiK	Zgodnie z projektowanym art. 4 ust. 1 ustawy „Usługodawca oferujący dostęp do treści pornograficznych stosuje weryfikację wieku uniemożliwiającą dostęp do tych treści przez małoletnich”. Zwracam uwagę, że pojęcie „oferuje” jest pojęciem wąskim i postępowanie się nim w ustawie może skutkować tym, że zakresem przepisu nie będą objęci wszyscy „usługodawcy” w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. W praktyce dostęp do takich treści nie zawsze jest oferowany w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego. Treści pornograficzne mogą być wyświetlane na stronach bez ich oferowania, a także pochodzić z innych stron niż strona usługodawcy, w wyniku ich osadzenia na stronie usługodawcy (np. w przypadku treści z sieci społecznościowych czy wideo z serwisów streamingowych). Treści pornograficzne mogą też być widoczne, gdy będą wyświetlane w reklamach udostępnianych na stronie usługodawcy, dostarczanych przez zewnętrznych reklamodawców. Biorąc pod uwagę cel ustawy polegający na ochronie małoletnich, a także fakt, że pierwszy kontakt z pornografią zaczyna się najczęściej od przypadkowego natrafienia na takie treści w internecie, uważam, że należy zapewnić iż zakresem regulacji będą objęte zarówno podmioty które oferują rzeczne treści, jak i takie, które nie oferując takich treści <i>per se</i>, na swojej stronie umożliwiają zapoznanie się z nimi, np. poprzez wyskakujące okna reklamodawców lub treści zamieszczane na portalach społecznościowych. W konsekwencji proponuję zastąpienie w projektowanym art. 4 ust. 1 ustawy wyrazu „oferujący” pojęciem szerszym, np. „umożliwiający dostęp”, tak aby objąć obowiązkiem weryfikacji wieku wszystkich usługodawców w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r.	Uwaga wyjaśniona Przepisowi nadano nową treść.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			o świadczeniu usług drogą elektroniczną, na stronach internetowych których możliwy jest dostęp do treści pornograficznych.	
69.	Art. 4	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Weryfikacja wieku – Rada popiera stosowanie skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku, jednak podkreśla, że: • obowiązek ten musi być ściśle określony i ograniczony do podmiotów, których działalność faktycznie wiąże się z istotnym zagrożeniem ekspozycji na treści pornograficzne; • ustawa powinna zapewniać odpowiednie gwarancje dla poszanowania danych osobowych, które mogą być przetwarzane w związku ze stosowaniem obowiązkowej weryfikacji wieku; • mechanizmy biometryczne – Rada wspiera rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Decyzja o wdrożeniu weryfikacji wieku należy do usługodawcy. Jednakże w przypadku, gdy usługodawca umożliwi dostęp do treści pornograficznych, weryfikacja wieku będzie obowiązkowa – obowiązki z tym związane podlegać będą jednak każdorazowo indywidualnej kontroli ze strony Prezesa UKE, który weźmie pod uwagę cechy organizacyjne usługi. W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Należy podkreślić, że projektodawca kierował się zachowaniem proporcjonalności między ochroną małoletnich a ich bezpieczeństwem zapewnianym przez wdrożenie weryfikacji wieku. W tym m.in. celu wykluczył biometrię z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku, jako rozwiązania zbyt daleko ingerującego w prywatność jednostki. W opinii projektodawcy ogólne obowiązki dotyczące ochrony danych osobowych obowiązują wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe, i z tego powodu obowiązki wynikające z RODO – m.in. minimalizacji danych konieczne będą do przestrzegania przy wykonywaniu obowiązku weryfikacji wieku.
70.	Art. 4	UKE	Art. 4 – na skutek wprowadzonych zmian, w stosunku do poprzedniej wersji projektu ustawy, projektowany art. 4 w ust. 1 określa dla usługodawcy oferującego dostęp do treści pornograficznych obowiązek stosowania weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do	Uwaga uwzględniona Uszczegółowiono przepis dotyczący weryfikacji wieku, aby potwierdzić, że usługodawca oferujący

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			tych treści przez małoletnich. Należy wskazać, że zgodnie z definicją określoną w art. 2 pkt 6 projektu przywołana w art. 4 weryfikacja wieku oznaczać będzie „mechanizm mający na celu ustalenie pełnoletności usługobiorców”. Pojawia się zatem pytanie, w jaki sposób mechanizm mający, zgodnie z definicją, na celu jedynie ustalenie pełnoletności usługobiorców miałby uniemożliwiać dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Projektowane przepisy wymagają zatem preredagowania. Warto nadmienić, że nieprzestrzeganie obowiązków określonych w projektowanym art. 4 będzie sankcjonowane, co implikuje konieczność wzmożonej precyzji przy formułowaniu brzmienia tych obowiązków. W sytuacji preredagowania art. 4 koniecznym będzie zmiana redakcji pozostałych przepisów projektu nawiązujących terminologicznie do instytucji weryfikacji wieku i mechanizmu uniemożliwiającego dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich;	dostęp do treści pornograficznych stosuje weryfikację wieku uniemożliwiającą dostęp do tych treści przez małoletnich. Należy zwrócić jednak uwagę, że projektowana ustawa nie definiuje technicznego sposobu uniemożliwienia dostępu do tych treści, poza obowiązkiem zweryfikowania pełnoletności użytkownika.
71.	Art. 5	Rzecznik Praw Dziecka	Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę na przepisy art. 5 projektu ustawy o ochronie małoletnich, które przewidują wydanie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji „zaleceń” dotyczących warunków weryfikacji wieku. Zgodnie z projektowanymi przepisami, weryfikacja wieku stanowi ustawowy obowiązek usługodawców oferujących dostęp do treści pornograficznych. W konsekwencji precyzyjne określenie zasad i wymogów weryfikacji wieku przez usługodawców jest kluczowe dla skutecznego funkcjonowania ustawy oraz realizacji jej celu, jakim jest zapewnienie należytej ochrony dzieci w internecie. Z tego względu kryteria i zasady dotyczące projektowania oraz wdrażania mechanizmów weryfikacji wieku nie mogą stanowić zaleceń ministra właściwego do spraw informatyzacji, gdyż taka forma działania nie stanowi właściwej formy doprecyzowania obowiązków ustawowych i może naruszać zasady techniki prawodawczej. W konsekwencji, uprzejmie proszę o rozważenie wprowadzenia do ustawy upoważnienia dla ministra właściwego do spraw informatyzacji, zobowiązującego go do wydania rozporządzenia	Uwaga częściowo uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń oraz wprowadzono do projektowanej ustawy dodatkowe, szczegółowe wymogi dla mechanizmów weryfikacji wieku. Należy również podkreślić, że projektowana ustawa zawiera najistotniejsze wymogi względem mechanizmu weryfikacji wieku, m.in. w zakresie przetwarzania danych, wymogu niestosowania metod biometrycznych oraz samodeklaracji użytkownika co do jego wieku. Dodatkowo uzupełniono wymogi m.in. o zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych oraz o niestosowanie metod, które nie pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić wieku użytkownika (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku czy aktywności użytkownika w sieci).

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wykonawczego, które powinno precyzować szczegółowe warunki weryfikacji wieku, tak by zapewnić w tym zakresie wiążące wytyczne dla podmiotów zobowiązanych do realizacji tego obowiązku. Jednocześnie ze względu na podstawowe znaczenie wymogów weryfikacji wieku dla funkcjonowania ustawy, zasadnym wydaje się by projekt takiego rozporządzenia wykonawczego został przygotowany wraz z kolejną wersją projektu ustawy (§ 13 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”).	
72.	Art. 5	NASK-PIB	W art. 5 projektu wskazano obowiązek ministra właściwego do spraw informatyzacji dla ustalenia szczegółowych warunków mechanizmu weryfikacji wieku (ust. 1) oraz uprawnienie do wskazania szczególnych wymagań, jakie będzie musiała spełnić analiza ryzyka, o której mowa w art. 3 projektowanej ustawy (ust. 2) w drodze zaleceń. Nienależyte wypełnienie obowiązków wynikających z art. 3 ust. 1 (analizy ryzyka) może być przedmiotem nałożenia kary pieniężnej (art. 21 pkt 1 lit. a). Wydaje się, że kluczowe dla ustalenia czy obowiązek przeprowadzenia tej analizy wykonany będzie należycie, będą „zalecenia” z art. 5 ust. 2. Niewypełnianie obowiązku stosowania weryfikacji wieku również może być przedmiotem kary i nie jest jasne znaczenie, jakie zalecenia wydane na podstawie art. 5 ust. 1 będą miały dla zastosowania tej sankcji. Ponieważ jednak zalecenia z art. 5 ust. 1 i 2 wydają się mieć znaczenie dla zastosowania sankcji w postaci kary pieniężnej, nie mogą one przybierać formy soft law, a powinny być elementem prawa powszechnie obowiązującego.	Uwaga częściowo uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń w zakresie weryfikacji wieku oraz wprowadzono do projektowanej ustawy dodatkowe, szczegółowe wymogi dla mechanizmów weryfikacji wieku. Należy również podkreślić, że projektowana ustawa zawiera najistotniejsze wymogi względem mechanizmu weryfikacji wieku, m.in. w zakresie przetwarzania danych, wymogu niestosowania metod biometrycznych oraz samodeklaracji użytkownika co do jego wieku. Dodatkowo uzupełniono wymogi m.in. o zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych oraz o niestosowanie metod, które nie pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić wieku użytkownika (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku czy aktywności użytkownika w sieci). W zakresie analizy ryzyka należy wskazać, że zrezygnowano z regulacji dotyczących obowiązku jej opracowania oraz uregulowania treści szkodliwych. W związku z tym usunięto również przepisy dotyczące zaleceń w tym zakresie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

73.	Art. 5	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	W dalszej kolejności wybrzmiewa potrzeba określania obowiązków przedsiębiorców w aktach prawnych zaliczanych do źródeł prawa powszechnie obowiązującego, lub z wykorzystaniem instytucji objaśnienia prawnego, o którym mowa w art. 33 w zw. z art. 35 ust. 1-3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Praw Przedsiębiorców. Za bardzo wątpliwe rozwiązanie należy uznać zamiar zdefiniowania przedmiotu ustawy w dokumencie nie stanowiącym konstytucyjnego źródła prawa powszechnie obowiązującego, takim jak „zalecenie właściwego Ministra”. Mając na względzie powagę regulowanej materii oraz możliwe skutki, zasadne wydają się jednak zawarcie istotnych zagadnień bezpośrednio w treści projektowanego aktu normatywnego.	Uwaga uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń oraz wprowadzono do projektowanej ustawy dodatkowe, szczegółowe wymogi dla mechanizmów weryfikacji wieku. Należy również podkreślić, że projektowana ustawa zawiera najistotniejsze wymogi względem mechanizmu weryfikacji wieku, m.in. w zakresie przetwarzania danych, wymogu niestosowania metod biometrycznych oraz samodeklaracji użytkownika co do jego wieku. Dodatkowo uzupełniono wymogi o zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych oraz o niestosowanie metod, które nie pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić wieku użytkownika (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku czy aktywności użytkownika w sieci). Zrezygnowano również z regulacji odnoszącej się do analizy ryzyka.
74.	Art. 5	UODO	Osobną uwagę należy poświęcić koncepcji opinii Prezesa UODO wydawanej do ww. zaleceń na podstawie art. 5 ust. 3 i 4 projektu . Zgodnie z tymi przepisami minister właściwy do spraw informatyzacji przed udostępnieniem w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej zaleceń, zwraca się z wnioskiem do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych o wydanie opinii w zakresie zgodności tych zaleceń z przepisami ochrony danych osobowych, a organ ten przedstawia opinię w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku o jej wydanie. Przede wszystkim nie jest jasne, w jakim trybie Prezes UODO miałby wydawać przedmiotową opinię, tj. czy następowałoby to zgodnie z art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679 i art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych, czy też np. w	Uwaga wyjaśniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń w związku z czym nie będzie wprowadzane dodatkowe zadanie dla Prezesa UODO. Pozostawiono jedynie możliwość zawiadomienia Prezesa UODO przez Prezesa UKE o zaistniałych wątpliwościach co do zgodności mechanizmów weryfikacji wieku z przepisami o ochronie danych osobowych. Ewentualna kontrola Prezesa UODO w tym zakresie będzie następowała w oparciu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		formie decyzji administracyjnej lub postanowienia, czy też jeszcze w innej formie (jakiej). Nie jest ponadto wiadome, jaki skutek miałoby wydanie przez Prezesa UODO negatywnej opinii do ww. zaleceń, tj. czy w takim przypadku zalecenia o określonej treści nie będą mogły być wydane. Ponadto, nie jest jasne w jakiej relacji opiniowanie ww. zaleceń pozostawałoby z zadaniami organu nadzorczego wynikającymi z rozporządzenia 2016/679 i ustawy o ochronie danych osobowych, w szczególności z uprawnieniem do przeprowadzenia postępowania administracyjnego w przedmiocie przetwarzania danych osobowych w związku z weryfikacją wieku lub analizą ryzyka przewidzianymi ustawą. Należy bowiem wskazać, że niezależnie od treści zaleceń i dotyczącej ich opinii Prezesa UODO, przetwarzanie danych osobowych w celu weryfikacji wieku usługobiorcy oraz analizy ryzyka musi być zgodne z przepisami rozporządzenia 2016/679, a weryfikacja tej zgodności rozstrzygana będzie przez organ do spraw ochrony danych osobowych w toku prowadzonych postępowań kontrolnych i skargowych. Pozytywne zaopiniowanie zaleceń przez organ nadzorczy nie powinno zamykać organowi nadzorcemu drogi do badania przez ten organ zgodności przetwarzania danych w ww. celach, a przy takim brzmieniu projektowanej regulacji nie można takiego ryzyka wykluczyć. Ocena legalności przetwarzania danych osobowych przez usługodawców, w związku z weryfikacją wieku lub analizą ryzyka, może bowiem zostać dokonana wyłącznie po przeprowadzeniu postępowania skargowego bądź kontrolnego, dotyczącego konkretnego przypadku przetwarzania i ocena ta nie może zostać zastąpiona przez opinię organu nadzorczego do ww. zaleceń. W ocenie organu nadzorczego zasadne jest dookreślenie powyższych kwestii w przepisach projektowanej ustawy. Realizacja przez Prezesa UODO zadań wynikających z projektu (tj. opiniowanie zaleceń na podstawie art. 5 ust. 3 i 4 oraz nadzorowanie przetwarzania danych osobowych w celach weryfikacji wieku i analizy ryzyka) powinna się wiązać także z oszacowaniem dodatkowych	o obecne przepisy pozostające we właściwości Prezesa UODO i posiadane kompetencje. Ewentualne badanie zgodności tych mechanizmów z przepisami pozostającymi we właściwości Prezesa UODO.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			środków finansowych, których projektowana ustawa nie zakłada. Jak wskazano w pkt 6 oceny skutków regulacji, „ewentualne skutki dla części budżetowych dotyczących NASK, Prezesa UODO (część 10 – UODO) oraz sądów administracyjnych, w tym NSA (część 05 – NSA) nie będą podstawą do planowania i ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa w roku wejścia w życie ustawy oraz w latach kolejnych”. W ocenie organu nadzorczego przypisanie mu ustawowo nowych kompetencji musi wiązać się z przyjęciem odpowiednich środków organizacyjnych, a w konsekwencji przyznaniem odpowiednich środków finansowych na realizację takiego zadania.	
75.	Art. 5	UOKiK	W art. 5 ust. 2 projektowanej ustawy wskazano, że „<i>Minister właściwy do spraw informatyzacji może określić, w porozumieniu z Prezesem UKE zalecenia, w których określi szczegółowe wymagania, jakie musi spełniać analiza ryzyka (...) oraz sposób dokumentowania i oceny informacji...</i>”. Zalecenia, na co również wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, nie będą miały charakteru wiążącego, ale będą stanowić wskazówkę odnośnie do stosowanych mechanizmów. Jednakże z art. 21 pkt 1 lit. a wynika, że nienależyte wypełnienie obowiązku przeprowadzania analizy ryzyka (która powinna spełniać wymagania określone w drodze zaleceń zgodnie z art. 5 ust. 2 projektu ustawy) może spotkać się z nałożeniem kary administracyjnej. Należy zatem poddać w wątpliwość, czy można karać za niewykonanie warunków, które zostały ustalone w formie zaleceń nie będących aktem prawa powszechnie obowiązującego, a tym sam nie wiążących podmiotów, do których są skierowane. Jeżeli warunki, o których mowa w art. 5 ust 2 projektu ustawy są istotne dla rynku i regulacji tej materii, powinny zostać określone aktem wykonawczym, ponieważ tylko będą mogły stanowić podstawę do wymierzania kar za niewłaściwe wykonanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				szkodliwymi, w tym z analizą ryzyka i zaleceniami dotyczącymi tej analizy.
76.	Art. 5	RPO	Problemy braku określenia w rozporządzeniu środków technicznoorganizacyjnych związanych z obowiązkami nakładanymi na usługodawców Zgodnie z art. 5 ust. 1 projektu, minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w porozumieniu z Prezesem UKE i udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej zalecenia, w których określi szczegółowe warunki, jakie musi spełniać weryfikacja wieku, mając na względzie potrzebę zapewnienia skutecznej ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych, uwzględniając możliwości techniczne usługodawców oraz zapewnienie ochrony danych osobowych. Z kolei zgodnie z art. 5 ust. 2 projektu, minister właściwy do spraw informatyzacji może określić, w porozumieniu z Prezesem UKE, i udostępnić w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej zalecenia, w których określi szczegółowe wymagania, jakie musi spełniać analiza ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1, oraz sposób dokumentowania i oceny informacji określonych w art. 3 ust. 2, mając na względzie potrzebę zapewnienia skutecznej ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych, uwzględniając możliwości techniczne usługodawców oraz zapewnienie ochrony danych osobowych. Po pierwsze, projektodawca nie określa katalogu środków technicznych i organizacyjnych, jakie ma stosować usługodawca w celu ograniczenia dostępu do treści pornograficznych w postaci weryfikacji wieku oraz w celu przeprowadzenia i dokumentacji analizy ryzyka związanego z umożliwieniem małoletniemu dostępu do treści szkodliwych w projekcie ustawy, ani w upoważnieniu ustawowym do wydania rozporządzenia. Zamiast tego wskazuje, że środki te „określi” lub „może określić” minister właściwy do spraw informatyzacji i to w	Uwaga uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń w zakresie weryfikacji wieku, wprowadzając jednocześnie do projektowanej ustawy dodatkowe, szczegółowe wymogi dla mechanizmów weryfikacji wieku. Należy również podkreślić, że projektowana ustawa zawiera najistotniejsze wymogi względem mechanizmu weryfikacji wieku, m.in. w zakresie przetwarzania danych, wymogu niestosowania metod biometrycznych oraz samodeklaracji użytkownika co do jego wieku. Dodatkowo uzupełniono wymogi o zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych oraz o niestosowanie metod, które nie pozwalają w sposób jednoznaczny ustalić wieku użytkownika (np. szacowanie wieku na podstawie wizerunku czy aktywności użytkownika w sieci). W zakresie analizy ryzyka należy wskazać, że zrezygnowano z regulowania kwestii treści szkodliwych oraz obowiązku analizy ryzyka. W efekcie tego nie będą również wydawane zalecenia w tym zakresie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			drodze zaleceń publikowanych na BIP resortu cyfryzacji, które mają niewiążący charakter, ponieważ – w przeciwieństwie do rozporządzenia – nie należą do katalogu źródeł prawa. Po drugie, a niezależnie od powyższego, uwagę zwraca wewnętrzna sprzeczność regulacji przewidzianej w art. 5 ust. 1 i ust. 2 projektu ustawy. W omawianym przepisie projektodawca używa sformułowań, że: „weryfikacja wieku” (wskazana w art. 4 ust. 1 projektu ustawy) lub „analiza ryzyka” (art. 3 ust. 1 projektu ustawy) „musi spełniać” szczegółowe warunki lub wymagania, które zostaną określone w przyszłości przez ministra właściwego do spraw informatyzacji. Przepisy te jednakże nie tylko mają charakter zaleceń niewiążących, ale przede wszystkim mogą, lecz nie muszą, zostać wydane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji (art. 5 ust. 1). Rozwiązanie to powoduje zatem rozmycie zakresu przedmiotowego ustawy i wysokie ryzyko wykonania wskazanych obowiązków przez ich adresatów w sposób nieprawidłowy, co może prowadzić do nałożenia na nich sankcji w postaci wysokich kar finansowych (art. 22 ust. 2 i 3 projektu ustawy). W sytuacji, w której jak wynika to z art. 28 projektu ustawy, projektodawca przewiduje, że usługodawca ma obowiązek sporządzić pierwszą analizę ryzyka, w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy – może zdarzyć się tak, że brak będzie nawet metodologii określającej szczegółowe wymagania, w oparciu o które miałyby zostać przeprowadzona analiza ryzyka, nie mówiąc już, że z systemowej perspektywy analizy te powinny spełniać kryteria interoperacyjności. Biorąc pod uwagę, że niespełnienie obu wskazanych obowiązków może być podstawą nałożenia kary administracyjnej, a także usunięcia usługodawcy z rynku na skutek wpisu domeny do rejestru na	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podstawie zgłoszenia Prezesa UKE, które skutkować będzie obowiązkiem blokady dostępu przez dostawców Internetu (art. 6 projektu ustawy),, wątpliwości potęguje fakt, że jego dokładne określenie ma się odbyć poprzez zalecenia wydane w bliżej nieokreślonym terminie – nie w formie powszechnie obowiązującego aktu prawnego, jakim jest rozporządzenie, lecz w formie zaleceń na stronie internetowej. Należy zauważyć w tym miejscu, że aktualnie dostępne są różne systemy mające na celu monitorowanie zachowań w sieci, których możliwości technologiczne są szerokie i zróżnicowane. Brak sprecyzowanych kryteriów co do wdrażanych środków może w praktyce prowadzić do ingerencji w sposób nieproporcjonalny w życie prywatne obywateli, a z drugiej strony do ewentualnej nieskuteczności realizacji celów ustawy związanych z ochroną praw osób małoletnich.	
77.	Art. 5	UKE	Przepisy projektowanego art. 5 przewidują zalecenia, w których określone zostaną szczegółowe warunki, jakie „musi spełnić weryfikacja wieku” . Trudno będzie zidentyfikować wzajemną relację przedmiotowych zaleceń oraz obowiązków określonych w art. 4 projektu. Zalecenia, co wynika z istoty takiego dokumentu, nie powinny być wiążące, natomiast art. 5 ust. 1 projektu wskazuje na konieczność spełnienia warunków określonych w tych zaleceniach. Powstaje zatem pytanie, co stanie się w przypadku, gdy mechanizm weryfikacji wieku stosowany przez określonego usługodawcę oferującego dostęp do treści pornograficznych nie będzie spełniał warunków określonych w zaleceniach albo spełniać będzie jedynie część z nich.	Uwaga uwzględniona Zrezygnowano z regulacji dotyczącej wydania zaleceń oraz wprowadzono do projektowanej ustawy dodatkowe, szczegółowe wymogi dla mechanizmów weryfikacji wieku.
78.	Art. 6	KRRiT	Nie określa przejrzystych rozwiązań formalnych – nie jest jasne, jaką formę prawną ma akt wpisu przez NASK do „rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku”, który nie jest dostępny publicznie (art. 6 ust. 5	Uwaga nieuwzględniona Wpis ma charakter czynności materialno-technicznej i wzorowany jest na analogicznych regulacjach zawartych w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektu) oraz zgłoszenie Prezesa UKE będące podstawą wpisu do rejestru (art. 6 ust. 2 projektu).	o grach hazardowych i ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej.
79.	Art. 6	NASK-PIB	W pierwszej kolejności należy wskazać, że w art. 6 projektu proponuje się prowadzenie przez NASK-PIB rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez zastosowanego mechanizmu weryfikacji wieku. W ocenie NASK-PIB wprowadzenie dualizmu ról UKE oraz NASK- PIB jest niezasadne i niewskazane z następujących względów: 1. to Prezes UKE odpowiedzialny będzie za zarządzanie listą domen podlegających wpisowi do Rejestru (dodawanie i usuwanie wpisów). Wprowadzenie obowiązku utrzymywania Rejestru przez inny podmiot (w tym wypadku NASK-PIB) będzie pociągało za sobą konieczność utworzenia dodatkowych mechanizmów uwierzytelnionego zarządzania Rejestrem; będzie też niepotrzebnie nakładać obowiązki na dwa podmioty, podczas gdy mógłby je wykonywać jeden, co sprzyjałoby efektywności i ekonomicznej racjonalności tego zadania, a jednocześnie nie będzie budziło wśród odbiorców wątpliwości co do tego, który podmiot jest za Rejestr odpowiedzialny; 2. Prezes UKE posiada już mechanizmy umożliwiające automatyzację działań w zakresie przekazywania informacji do przedsiębiorców telekomunikacyjnych (zgodnie z proponowanym art. 6 ust. 6). Prezes UKE posiada w szczególności platformę PUE UKE (Platformę Usług Elektronicznych), która umożliwia uwierzytelniony dostęp dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Z kolei NASK-PIB nie posiada żadnego systemu umożliwiającego uwierzytelniony dostęp dla wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych. NASK-PIB nie posiada też możliwości efektywnego sprawdzania zmian w zakresie aktualnej listy operatorów telekomunikacyjnych i kontaktu z nimi. 3. Jednocześnie, planowany w ustawie rejestr zasadniczo różnić się będzie od listy ostrzeżeń, którą NASK-PIB prowadzi na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1803), przede	Uwaga nieuwzględniona Powierzenie NASK prowadzenia rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku przy jednoczesnej kontroli zgłoszeń przez Prezesa UKE odpowiada potrzebom z jednej strony nadzoru niezależnego organu jakim jest Prezes UKE nad kwestiami określonymi w projektowanej ustawie, a z drugiej prowadzenia rejestru przez wyspecjalizowaną w tym zakresie instytucję jaką jest NASK.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wszystkim w zakresie publicznej dostępności oraz sposobu dostępu, ale również m.in. obligatoryjności stosowania. Zatem nie ma analogii uzasadniającej przypisanie NASK-PIB roli podmiotu prowadzącego Rejestr.	
80.	Art. 6	NASK-PIB	W art. 6 ust. 8 projektu przewiduje się dla Prezesa UKE obowiązek powiadomienia abonenta nazwy domeny o zamiarze dokonania wpisu w rejestrze i podstawach dokonania tego wpisu, w tym o podejrzeniu niewypełnienia przez tego abonenta obowiązków w zakresie ochrony przed dostępem do treści pornograficznych, wyznaczają mu termin nie dłuższy niż 48 godzin od momentu dokonania powiadomienia na ustosunkowanie się do zamiaru dokonania tego wpisu w rejestrze i podstaw dokonania tego wpisu oraz przekazanie pisemnych wyjaśnień. Powiadomień tych Prezes UKE ma dokonywać z wykorzystaniem danych abonenta nazwy domeny dostępnych publicznie. NASK-PIB, jako podmiot prowadzący rejestr domeny najwyższego poziomu (TLD) .pl wskazuje, że takie dane mogą nie być dostępne publicznie lub mogą nie być zgodne z rzeczywistością, w szczególności z uwagi na przepisy o ochronie danych osobowych, lub w odniesieniu do domen najwyższego poziomu spoza terytorium UE.	Uwaga nieuwzględniona W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. Ponadto uzasadnione jest założenie, że dostępne na stronie usługodawcy lub w informacji o domenie informacje kontaktowe powinny stanowić skuteczną możliwość kontaktu z właścicielem domeny. Należy zauważyć, że w przypadku stwierdzenia niezgodności z ustawą uzasadniona jest niezwłoczna reakcja w zablokowaniu takiej strony, w celu dalszego nienarażania małoletnich na dostęp do takiej usługi.
81.	Art. 7	Konfederacja „Lewiatan”	Propozycja zmiany obejmuje odpowiednie dostosowanie do procedur wynikających z aktu o usługach cyfrowych, w taki sposób, aby do zgłoszenia do Prezesa UKE dochodziło po uprzednim wyczerpaniu procedur wynikających z aktu o usługach cyfrowych. Aktualnie stosowane są przez usługodawców procedury zgłaszania treści naruszających prawo. Jest to rozwiązanie wynikające z Rozporządzenia UE – akt o usługach cyfrowych. Polskie przepisy nie mogą zawierać „obejścia” przepisów Rozporządzenia UE, w taki sposób, aby pomijać jego zastosowanie w sprawach dotyczących zarzutów udostępniania treści pornograficznych. Należy dostosować projekt ustawy do obowiązujących przepisów aktu o usługach cyfrowych, które gwarantują usługodawcy prawo do samodzielnego usunięcia naruszenia, na skutek zgłoszenia. Dopiero kiedy skutek w	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa uwzględnia regulacje unijne i stanowi ich uzupełnienie celem wzmocnienia ochrony osób małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku, ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			postaci usunięcia treści pornograficznych nie zostanie osiągnięty w ten sposób, można stosować rozwiązania dalej idące, np. zgłoszenie Prezesa UKE, lub do rejestru, o którym mowa w projekcie.	Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany.
82.	Art. 7	UODO	Należy także zwrócić uwagę na art. 7 projektu, zgodnie z którym osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej może zgłosić nazwę domeny umożliwiającej dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, do Prezesa UKE, a sposób dokonania zgłoszenia ma zostać określony w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Z treści tych przepisów można wnioskować, że ww. informacja będzie regulować także zakres danych osobowych zgłaszającego witrynę oraz środek komunikacji, za pomocą którego dokonuje się zgłoszenia. Jeżeli w związku przedmiotowym zgłoszeniem konieczne będzie wskazanie danych identyfikujących zgłaszającego, w ocenie organu nadzorczego zakres tych danych nie powinien wynikać z informacji publikowanej przez organ, lecz z przepisów projektowanej ustawy . Informacja wymieniona w art. 7 ust. 2 projektu nie stanowi bowiem źródła powszechnie obowiązującego prawa, a podstawa prawna do przetwarzania danych osobowych przez organ publiczny w celu realizacji zadania ustawowego powinna wynikać z ustawy, z przepisu prawa nakładającego obowiązek takiego przetwarzania danych osobowych. Z kolei jeżeli w zamyśle projektodawcy powyższe zgłoszenie będzie dokonywane w sposób anonimowy, to powinno również wynikać wprost z projektowanej regulacji. Takie rozwiązania zapewnią zgodność projektowanych przepisów z zasadami zgodności	Uwaga nieuwzględniona Analogiczna regulacja dotycząca zgłoszeń znajduje się w ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Wprowadzenie proponowanej zmiany w projektowanej ustawie prowadziłoby do wątpliwości interpretacyjnej co dostosowania wyżej wymienionej ustawy. W opinii projektodawcy, z uwagi na to, że projekt nie przesądza, iż wymagane jest podanie imienia i nazwiska zgłaszającego, te dane osobowe nie muszą być zawarte w zgłoszeniu. Przetwarzanie danych osobowych osoby zgłaszającej w przypadku ich podania przez zgłaszającego będzie następowało na zasadach ogólnych i podstawach wynikających z RODO.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			z prawem, rzetelności i przejrzystości oraz minimalizacji danych, wynikającymi z rozporządzenia 2016/679, a także z art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia.	
83.	Art. 9	NASK-PIB	W art. 9 planowane jest wydanie opinii przez NASK – PIB w zakresie kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz braku spełniania obowiązków w zakresie weryfikacji wieku. Faktem jest, że NASK-PIB posiada kompetencje do klasyfikowania treści nielegalnych (w szczególności treści CSAM, ale również innych), natomiast rozstrzyganie o tym jakie treści są definiowane jako pornografia, ale również szerzej, jako treści erotyczne, czy zaliczane do obszaru kreacji artystycznej, są właściwe dla określonej grupy wiekowej, wymaga odrębnego podejścia. Niezależnie od tego, która instytucja będzie weryfikowała zawartość stron zgłaszanych do rejestru, niezbędne jest zbudowanie i przygotowanie dedykowanego zespołu do tej pracy, co pociąga za sobą koszty, które powinny być odzwierciedlone w dokumencie OSR. Ponadto sam schemat oceny treści powinien zostać przygotowany przez niezależne od instytucji włączonych w tworzenie rejestru grono ekspertów tak, by zasady kwalifikowania domen do wpisania do rejestru były jasne zarówno dla osób oceniających, jak i dla platform zobowiązanych do wprowadzenia mechanizmów do weryfikacji wieku. To zadanie również pociągnie za sobą koszty. W tym zakresie należy zauważyć, że do tej pory to organy wymiaru sprawiedliwości kwalifikowały treść jako pornograficzną ze skutkiem mogącym wpływać na sytuację prawną jednostki. W tym zakresie warto przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. o sygn. akt IV KK 173/10, w którym SN wskazał że „znamień "treści pornograficzne" użyte w dyspozycji art. 202 § 3 k.k., jest pojęciem prawnym, a nie medycznym czy seksuologicznym, zaś biegły seksuolog posiada wiadomości specjalne jedynie w zakresie ustalenia hipotetycznego wpływu danej prezentacji na potencjalnego odbiorcę w płaszczyźnie jego reakcji emocjonalnych, w tym seksualnych. Żaden biegły, w tym i biegły seksuolog, nie jest natomiast w stanie zastąpić	Uwaga nieuwzględniona Należy zauważyć, że NASK nie zostanie zobligowany do wydawania wiążących decyzji w zakresie określenia danej treści jako pornograficznej – lecz wykorzystując głęboką wiedzę w zakresie ochrony małoletnich wyda opinię, która stanowić będzie jedną z podstaw do podjęcia decyzji przez Prezesa UKE. Określenie terminu konieczne jest zaś ze względu na zapewnienie skutecznej i szybkiej reakcji w przypadku występowania treści pornograficznych w danej usłudze.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Sądu w ocenie istnienia tego znamienia w danej prezentacji”. Powyższe orzeczenie, mimo że wydane w sprawie karnej, powinno zostać zastosowane również na potrzeby tworzenia przedmiotowej ustawy. Budzi bowiem uzasadnione wątpliwości, dlaczego organ pozasądowy – instytut badawczy – miałby wydawać opinię w zakresie zasadności kwalifikacji treści jako pornograficznej, skoro pojęcie to jest pojęciem prawnym wynikającym z doktryny prawa karnego, a w przedmiotowej ustawie nie zostało odrębnie zdefiniowane. Należy także zauważyć, że nieudzielenie przez NASK – PIB opinii w terminie 30 dni uznaje się za opinię pozytywną. Przyjęcie automatycznie opinii pozytywnej w zakresie zakwalifikowania treści jako pornograficznej może rodzić daleko idące konsekwencje zarówno prawne, jak i wizerunkowe dla danego usługodawcy. Warto pamiętać, że poza odpowiedzialnością administracyjną, treści pornograficzne są przedmiotem szeregu regulacji karnych. Skutkiem uznania administracyjnego treści za pornograficzną może być – i powinno – zainteresowanie ze strony organów ścigania. Nie sposób jednak bagatelizować wiedzy eksperckiej specjalistów NASK – PIB w zakresie proponowanej ustawy. Co za tym idzie, proponujemy, aby opinia NASK – PIB w tym zakresie dotyczyła jednak skuteczności zastosowanego mechanizmu weryfikacji wieku, a nie samego jego zastosowania przez usługodawcę. Brak spełnienia obowiązku zastosowania mechanizmu, o jakim mowa w aktualnej wersji projektu, jest przesłanką obiektywną i nie wymaga opinii podmiotu posiadającego wiedzę specjalistyczną.	
84.	Art. 9	UKE	Należy wskazać na niejasne znaczenie „pozytywnej opinii”, o której mowa w ostatnim zdaniu art. 9. Powstaje bowiem pytanie o to, czy ten pozytywny charakter oznacza zasadność kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficzne, czy może wręcz przeciwnie – oznacza, że jest ona pozytywna dla usługodawcy, a wskazana kwalifikacja była niezasadna.	Uwaga wyjaśniona Opinia pozytywna oznacza odpowiedź twierdzącą w zakresie celu wydania opinii - zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązków, o których mowa w projekcie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

85.	Art. 10	UKE	W zakresie projektowanego art. 10 należy podnieść uwagę w zakresie niespójności terminologicznej oraz sposobu redakcji obowiązków określonych w projekcie. Prezes UKE ma powiadamiać abonenta nazwy domeny o podejrzeniu niewypełnienia obowiązków w zakresie ochrony przed dostępem do treści pornograficznych (nie jest jasne, o jaki zakres tej ochrony chodzi), podczas gdy wpis do tej domeny następuje w sytuacji, gdy domena umożliwia dostęp do treści pornograficznych niezgodnie z art. 4 ust. 1 dla znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnich (art. 6 ust. 3 pkt 1).	Uwaga uwzględniona Przepisy zostały przeredagowane w celu uspoźnienia.
86.	Art. 10	UKE	Art. 10 ust. 2 – podtrzymuję uwagę dotyczącą tego, że niejasne będzie, w jaki sposób należy dokonać powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku, w którym dane kontaktowe abonenta nazwy domeny nie są dostępne publicznie (analogiczna uwaga dotyczy również art. 10 ust. 4 pkt 1).	Uwaga nieuwzględniona W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. Ponadto uzasadnione jest założenie, że dostępne na stronie usługodawcy lub w informacji o domenie informacje kontaktowe powinny stanowić skuteczną możliwość kontaktu z właścicielem domeny. Należy zauważyć, że w przypadku stwierdzenia niezgodności z projektowaną ustawą uzasadniona jest niezwłoczna reakcja w zablokowaniu takiej strony, w celu dalszego nienarażania małoletnich na dostęp do takiej usługi.
87.	Art. 10-13	KRRiT	Zawiera budzące wątpliwości rozwiązania proceduralne – od nieproporcjonalnie określonych terminów (art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 4 projektu), po niejasny tryb prowadzenia postępowania w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu (art. 13 ust. 6 projektu).	Uwaga nieuwzględniona Procedura została opisana w sposób przejrzysty i jest oparta na funkcjonujących już rozwiązaniach, bazując na ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej oraz ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

88.	Art. 10	Konfederacja „Lewiatan”	Propozycja zmiany terminu zawartego w przepisie tj. 48 godzin na 3 dni robocze. Nowe brzmienie przepisu: „Przed zgłoszeniem, o którym mowa w art. 6 ust. 2, Prezes UKE powiadamia abonenta nazwy domeny o zamiarze dokonania wpisu w rejestrze i podstawowych dokonaniach tego wpisu, w tym o podejrzeniu niewypełnienia przez tego abonenta obowiązków w zakresie ochrony przed dostępem do treści pornograficznych, wyznaczając mu termin nie dłuższy niż 3 dni robocze od momentu dokonania powiadomienia na ustosunkowanie się do zamiaru dokonania tego wpisu w rejestrze i podstaw dokonania tego wpisu oraz przekazanie pisemnych wyjaśnień. Zaproponowany przez ustawodawcę termin na odniesienie się do postanowienia/decyzji Prezesa UKE jest rażąco krótki, w sytuacji, gdyby np. abonent otrzymał takie postanowienie/decyzję w ostatni dzień roboczego tygodnia tj. piątek i miał na odniesienie się wyłącznie 48h tj. przez weekend, a z racji braku zasobów ludzkich (pracownicy nie wykonują pracy w weekend) i tym samym, w tym czasie nie miał możliwości aby się ustosunkować.	Uwaga częściowo uwzględniona Brzmienie przepisu skorygowano, termin zmieniono na 2 dni robocze.
89.	Art. 10	Konfederacja „Lewiatan”	Brak wskazania procedury odwoławczej w stosunku do uprawnień Prezesa UKE wynikających z przepisu art. 10 ust. 3 projektu ustawy. Np. czy na tą decyzję administracyjną przysługuje odwołanie? Należy zastosować odwołanie do Sądu Powszechnego, aby ocena dotyczyła całości sprawy, w tym samej treści pornograficznej, a nie tylko legalności i formalnej poprawności decyzji Prezesa UKE. Podmiot powinien mieć możliwość wniesienia sprzeciwu/zażalenia co do decyzji Prezesa UKE. Potrzeba wskazania drogi postępowania przed Prezesem UKE oraz drogi odwoławczej na postanowienie/decyzje Prezesa UKE zanim domena zostanie wpisana do rejestru (proponowany postulat wyklucza się z propozycją zawartą w art. 12	Uwaga częściowo uwzględniona W przypadku negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu określono, że przysługuje skarga do sądu powszechnego. Procedura opisana w art. 10 jest analogiczna do tej funkcjonującej już w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych czy ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektu ustawy, który umożliwia wniesienie sprzeciwu na wpisaną już domenę do rejestru).	Prezes UKE przed zgłoszeniem domeny do rejestru umożliwia usługodawcy ustosunkowanie się do zamiaru dokonania wpisu. Obok tego projekt ustawy przewiduje możliwość złożenia sprzeciwu na taki wpis.
90.	Art. 11	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Projekt wprowadza również obowiązki dla dostawców usług internetowych w zakresie blokowania określonych domen w ciągu 48 godzin oraz przekierowywania użytkowników na specjalną stronę informacyjną. Choć zamierzeniem ustawodawcy jest zwiększenie ochrony dzieci w sieci, należy także uwzględnić wykonalność techniczną oraz proporcjonalność tych obowiązków. W szczególności mniejsi dostawcy usług internetowych mogą napotkać trudności z wdrożeniem tych wymagań w określonym czasie, co może prowadzić do nierównego traktowania podmiotów na rynku. Wszelkie obowiązki techniczne powinny być dostosowane do możliwości ich realizacji, zgodne ze standardami unijnymi i nieprowadzące do nadmiernych obciążeń operacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona Termin ten, jak i zakres podmiotowy jest analogiczny do określonego w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Proponuje się pozostawić przepisy w projektowanym brzmieniu, aby zapewnić jak najszerszą ochronę małoletnich.
91.	Art. 11	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	W zakresie tak newralgicznych środków jak blokowanie stron internetowych (przewidziane w art. 11 projektu ustawy) należy upewnić się, że są one technicznie osiągalne i bezpieczne. Sugerujemy wprowadzenie do ustawy wymogu, by przed zastosowaniem blokady na poziomie dostawcy internetu organ regulacyjny zasięgnął opinii co do efektywności i skutków ubocznych takiego kroku (np. ryzyka omijania blokady, wpływu na sieć). W razie wątpliwości organ mógłby zalecić inne środki (np. filtrowanie treści po słowach kluczowych lub współpracę z operatorami stron) zanim wykorzysta się najdalej idącą ingerencję w postaci blokady całego serwisu.	Uwaga nieuwzględniona Blokowanie domen na poziomie dostawców internetu zapewni optymalny poziom ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Projektując ustawę Minister Cyfryzacji konsultował omawiane rozwiązania zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym z instytucjami działającymi w przedmiotowej materii, m.in. NASK. Jednocześnie projektodawca jest świadom, iż blokada domeny na poziomie DNS nie jest rozwiązaniem niemożliwym do ominięcia, ale umożliwia osiągnięcie odpowiedniego efektu skali i zapobiega przypadkowemu kontaktowi z treściami

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				pornograficznymi, nie stanowiąc przy tym nadmiernej ingerencji w ruch sieciowy.
92.	Art. 11	UODO	Na uwagę zasługuje również art. 11 projektu, nakładający na przedsiębiorcę komunikacyjnego, świadczącego usługi dostępu do Internetu, obowiązek nieodpłatnego uniemożliwiania dostępu do stron internetowych wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 6. Blokowanie dostępu do powyższych witryn i przekierowywanie użytkownika do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE może wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych użytkownika próbującego uzyskać dostęp do witryny wpisanej do rejestru, co stanowi ingerencję w prywatność osoby fizycznej. Prezes UKE będzie mógł bowiem potencjalnie pozyskiwać informacje o osobie próbującej uzyskać dostęp do strony internetowej udostępniającej treści pornograficzne. Ponadto nie jest jasne, czy administratorem tych danych osobowych miałby być dostawca witryny wpisanej do rejestru, przedsiębiorca komunikacyjny blokujący dostęp do tej witryny czy też Prezes UKE. Zgodnie z zasadą rozliczalności to na administratorze spoczywa obowiązek wykazania zgodności przetwarzania z prawem oraz zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych. W celu zapewnienia zgodności projektowanego mechanizmu z zasadami ochrony danych osobowych niezbędne jest uwzględnienie w projektowanym przepisie ww. elementów regulacji krajowej, o których mowa w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, tj. w szczególności wykazanie zasadności celu takiego przetwarzania danych oraz proporcjonalności przetwarzania do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu. W szczególności z projektowanej regulacji powinny wynikać role w procesach przetwarzania danych osobowych w powyższym celu, tak, aby było możliwe ustalenie tożsamości ich administratora. Jak wyjaśniała bowiem EROD w Wytycznych 07/2020 dotyczących pojęć administratora i podmiotu przetwarzającego zawartych w rozporządzeniu 2016/679 aby było możliwe ustalenie na podstawie przepisu prawa roli danego podmiotu w procesie przetwarzania danych	Uwaga nieuwzględniona Regulacja nie przewiduje przetwarzania danych osobowych poza wymaganymi przez przepisy projektowanej ustawy środkami. Możliwość uzyskania dostępu do informacji o ruchu w sieci użytkownika nie zmienia się względem obecnych regulacji. Analogiczne regulacje funkcjonują w oparciu m.in. o ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			osobowych, przepis ten powinien ustalać zadanie lub nakładać na kogoś obowiązek gromadzenia i przetwarzania niektórych danych.	
93.	Art. 11	Pracodawcy RP	Projekt ustawy w art. 11, wprowadza wymóg blokowania przez dostawców usług internetowych (ISP) dostępu do określonych domen wymienionych w oficjalnym rejestrze nie później niż w ciągu 48 godzin. Ponadto dostawcy usług internetowych byłoby zobowiązani do przekierowywania użytkowników próbujących uzyskać dostęp do tych domen na specjalną stronę z powiadomieniami. Chociaż intencje stojące za tymi środkami są zrozumiałe, ich wdrożenie wiąże się z poważnymi wyzwaniami technicznymi, o czym świadczą doświadczenia Hiszpanii i Niemiec. Powyższe wyzwania mogą mieć nieproporcjonalny wpływ na mniejszych dostawców usług internetowych, którym może brakować zasobów, aby skutecznie dostosować się do wymogów w określonym czasie. Aby zapewnić bardziej zrównoważone i sprawiedliwe podejście, projekt powinien zostać dostosowany w celu zapewnienia, że wszelkie obowiązki nałożone na dostawców usług internetowych będą proporcjonalne i poparte dokładnymi, opartymi na faktach analizami zagrożeń. Co więcej, obowiązki te muszą być technicznie wykonalne i realistycznie osiągalne dla wszystkich dostawców usług internetowych, niezależnie od ich wielkości i zasobów. Niezbędne jest również jasne i jednoznaczne określenie obowiązków interesariuszy w oparciu o rzeczywisty poziom kontroli każdego z nich nad dostępem do treści. Ponadto kluczowe jest, aby obowiązki te były zharmonizowane z istniejącymi standardami UE. Takie dostosowanie nie tylko ułatwi interoperacyjność, ale także zapobiegnie tworzeniu barier technicznych, które mogłyby stłumić konkurencję i utrudnić wejście na rynek nowym dostawcom. Wymogi techniczne muszą być zaprojektowane w sposób spójny z istniejącymi standardami technicznymi UE, gwarantując równe szanse wszystkim dostawcom usług internetowych i promując spójne i zintegrowane środowisko cyfrowe.	Uwaga nieuwzględniona Termin ten, jak i zakres podmiotowy jest analogiczny do określonego w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Proponuje się pozostawić przepisy w projektowanym brzmieniu, aby zapewnić jak najszerszą ochronę małoletnich.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

94.	Art. 12	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Wątpliwości budzi również procedura odwoławcza od decyzji wydawanych w postępowaniach przed Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej określonych w Projekcie oraz wyłączenie stosowania do nich regulacji Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Nie wiadomo w jakim reżimie prawnym rozpatrywany będzie sprzeciw od wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści szkodliwych. Podobne zastrzeżenia budzi wyłączenie stosowania przepisów o kontroli zawartych w ustawie Prawo przedsiębiorców, podczas gdy już obecnie istnieje cały wachlarz skutecznych narzędzi prawnych pozwalających na natychmiastowe działanie odpowiednich organów w sytuacjach zagrożenia praworządności – szczególnie w Ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, zatem rozwiązania z zakresu prawnokarnego nie będą miały do niej zastosowania. Negatywne rozpatrzenie sprzeciwu będzie skutkowało złożeniem skargi do sądu powszechnego, co zapewni odpowiednią procedurę odwoławczą. W zakresie reżimu prawnego sprzeciwu przepisy są skonstruowane analogicznie do obowiązujących przepisów z ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Natomiast przepisy o kontroli są analogiczne do przepisów ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, zasadne jest zatem zachowanie spójności pomiędzy tymi dwoma aktami w zakresie kontroli prowadzonej przez Prezesa UKE.
95.	Art. 12	UKE	Art. 12 ust. 2 – projektowane przepisy nie przewidują, w jaki sposób należy określić dane identyfikacyjne w sytuacji, w której abonent nazwy domeny będzie miał formę jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.	Uwaga uwzględniona Brzmienie przepisu zostało skorygowane - przepis został rozszerzony o dane jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej.
96.	Art. 13	NASK-PIB	W proponowanym art. 13 ust. 5 ustawy mowa jest o charakterze prawnoadministracyjnym sprzeciwu na wpis do Rejestru, jednak projekt nie przesądza charakteru rozstrzygnięcia, którego przedmiotem jest sprzeciw. Należy zwrócić uwagę, że czynnością opartą na władztwie administracyjnym jest tutaj nie sam wpis do Rejestru, a podjęcie decyzji o tym, że dany podmiot powinien zostać wpisany do Rejestru, zwane w art. 6 ust. 2 „zgłoszeniem dokonany przez Prezesa UKE”, bowiem to z tej czynności wynika wkroczenie w prawa podmiotu. Rejestr nie służy przecież tylko rejestracji podmiotów, ale łączy się	Uwaga nieuwzględniona Analogiczna regulacja funkcjonuje na gruncie ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Projektowana procedura stanowi lex specialis w stosunku do trybu odwoławczego przewidzianego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			z zastosowaniem wobec nich konkretnych konsekwencji zawartych w art. 11 projektu ustawy. Czynność polegająca na władczym rozstrzygnięciu w indywidualnej sprawie należącej do właściwości danego organu administracji publicznej podlega przepisom ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: KPA) z mocy art. 1 tej ustawy. Tym samym wydaje się, że niezależnie od nazwy, powyższe „zgłoszenie” może zostać uznane za decyzję administracyjną w rozumieniu art. 104 § 2 KPA. Jak bowiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 października 1985 r. „o tym, czy dany akt może być uznany za decyzję, decyduje nie jego nazwa czy forma, lecz jego treść. Użycie tej czy innej nazwy nie ma znaczenia dla charakteru prawnego danego aktu jako decyzji, jeżeli jest to zgodnie z art. 104 k.p.a. akt rozstrzygający merytorycznie indywidualną sprawę należącą do właściwości organu administracji państwowej. ”. W tym wypadku projektodawca nie wyłączył stosowania KPA, a zatem nie tylko gwarancje procesowe strony, ale również środki odwoławcze wskazane w KPA będą mogły zostać zastosowane.	„KPA”. Środkiem zaskarżenia dokonanego wpisu jest sprzeciw. Z literalnego brzmienia projektu wynika, że do postępowania w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu nie stosuje się KPA.
97.	Art. 20	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Mechanizmy egzekwowania powinny mieć charakter gradacyjny. Ustawa powinna przewidywać etap ostrzegawczy – np. formalne upomnienie lub polecenie podjęcia działań naprawczych w określonym terminie – przed nałożeniem właściwej kary finansowej w przypadku stwierdzenia uchybienia. W razie braku zastosowania się do ostrzeżenia organ mógłby nałożyć umiarkowaną karę, a dopiero notoryczne lub rażące nieprzestrzeganie przepisów skutkowałoby najwyższymi sankcjami. Taki wielopoziomowy system sankcji zapewni sprawiedliwość (kara odzwierciedli stopień złej woli lub zaniedbania po stronie usługodawcy) oraz wzmocni motywację do dobrowolnego dostosowania się na wczesnym etapie. W szczególności, blokowanie dostępu do serwisu – jako środek ostateczny – powinno być zarezerwowane dla sytuacji, gdy inne kroki zawiodły. Rozwiązanie to, jakkolwiek czasem konieczne dla ochrony dzieci, jest drastyczne	Uwaga nieuwzględniona Przewidywana kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Nie jest przy tym zasadne zwalnianie tych podmiotów z obowiązków wskazanych w projektowanej ustawie, gdyż nawet w przypadku gdy dany podmiot spełnia kryteria posiadania statusu mikro lub małego

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			i powinno być stosowane rozważnie, z zapewnieniem możliwości weryfikacji przed sądem.	przedsiębiorcy, skutki jego działania mogą mieć znacznie większe rozmiary. Ponadto przed wpisaniem domeny do rejestru, projektowana ustawa przewiduje powiadomienie abonenta nazwy domeny, co umożliwia mu podjęcie kroków celem dostosowania się do obowiązków wynikających z projektowanej ustawy.
98.	Art. 21	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	System kar powinien przewidywać sankcje adekwatne do skali i charakteru naruszenia, a także do możliwości finansowych ukaranego podmiotu. Kary pieniężne należy stopniować tak, by dla dużych przedsiębiorstw były one odczuwalne, ale dla małych i średnich – możliwe do udźwignięcia. Zbyt wysokie, sztywno określone kary mogą stanowić poważne obciążenie dla MŚP, prowadząc nawet do wycofania się z rynku podmiotów, które chciałyby działać legalnie. W interesie skuteczności regulacji leży natomiast, by jak najwięcej podmiotów pozostało w sferze legalnej działalności i pod nadzorem, zamiast uciekać do szarej strefy. Dlatego postulujemy, by przy określaniu wysokości kar uwzględnić kryteria takie jak powaga naruszenia, uprzednia historia zgodności i rozmiar przedsiębiorstwa.	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.
99.	Art. 21	KRRiT	Ustanawia nieproporcjonalne obowiązki regulacyjne – nie wprowadzono gradacji zakresu działalności przedsiębiorców, których te obowiązki, obciążające pod względem analitycznym, miałyby dotyczyć (np. nie dokonano wyłączenia mikroprzedsiębiorców z niektórych obowiązków), przy czym obowiązki te powiązane są z dolegliwymi sankcjami za ich niewykonanie (art. 21-22 projektu).	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy minimalnego oraz maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Nie jest przy tym zasadne zwalnianie tych podmiotów z obowiązków wskazanych w projektowanej ustawie, gdyż nawet w przypadku gdy dany podmiot spełnia kryteria posiadania statusu mikro lub małego przedsiębiorcy, skutki jego działania mogą mieć znacznie większe rozmiary. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.
100.	Art. 21	Konfederacja „Lewiatan”	Zmiany z kary pieniężnej na karę nagany/ wezwanie do zaniechania naruszeń, a dopiero po otrzymaniu ww. sankcji bez zaniechania naruszeń braku posiadania analizy ryzyka przez dostawcę, Prezes UKE będzie miał możliwość nałożenia kary pieniężnej. Znikoma szkodliwość w przypadku braku analizy ryzyka. Jest to nowy obowiązek ciążyący na dostawcy usługi zatem proponowana kara jest niewspółmierna.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców oraz sankcje za jej nieprzeprowadzenie.
101.	Art. 21	Konfederacja „Lewiatan”	Obecne brzmienie przepisu przewiduje możliwość nałożenia kary na pieniężnej na usługodawcę, który nie wypełnia obowiązku stosowania weryfikacji wieku w przypadku gdy na stronie internetowej usługodawcy dostępne są treści szkodliwe. Jest to sprzeczne z założeniem art. 4 ust. 1, który nakłada obowiązek weryfikacji wieku na usługodawcę oferującego dostęp do treści pornograficznych, a nie szkodliwych. Nowe brzmienie przepisu: „obowiązku stosowania weryfikacji wieku, o którym mowa w art. 4 ust. 1 – w przypadku gdy na stronie internetowej usługodawcy dostępne są treści pornograficzne”. Przepis w takiej formie stwarza ryzyko nałożenia kary na podmiot, który nie jest zobowiązany treścią art. 4 ust. 1.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzania analizy ryzyka przez usługodawców oraz sankcje za jej nieprzeprowadzenie.
102.	Art. 21	UKE	W części wspólnej tego przepisu odniesiono się do przypadku, gdy na stronie internetowej usługodawcy dostępne są treści szkodliwe,	Uwaga wyjaśniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podczas gdy w pkt 1 lit. b penalizowane jest niewypełnienie obowiązku stosowania weryfikacji wieku, która zgodnie z art. 4 ust. 1 projektu ma uniemożliwiać dostęp wyłącznie do treści pornograficznych przez małoletnich.	Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym obowiązek przeprowadzenia analizy ryzyka przez usługodawców oraz sankcje za jej nieprzeprowadzanie.
103.	Art. 22	Federacja Przedsiębiorców Polskich	Nasze obawy budzi także wysokość przewidzianych w projekcie kar, które mogą sięgać 1 000 000 zł. Tak surowe sankcje, zwłaszcza wobec podmiotów niskiego ryzyka, mogą stanowić barierę dla rozwoju innowacyjnych usług oraz ograniczać konkurencyjność rynku. W naszej ocenie wskazane byłoby wprowadzenie stopniowanego systemu kar, uwzględniającego charakter naruszenia oraz wielkość przedsiębiorstwa, co pozwoliłoby na bardziej proporcjonalne egzekwowanie przepisów.	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy minimalnego i maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.
104.	Art. 22	Pracodawcy RP	Art. 22 projektu ustawy przewiduje kary za nieprzestrzeganie przepisów w wysokości do 1 000 000 PLN, co może okazać się nieproporcjonalne, szczególnie dla mniejszych dostawców usług. Doświadczenia z Hiszpanii, Włoch i Niemiec wskazują na ryzyko, jakie niosą ze sobą nadmierne sankcje finansowe - mogą one zahamować innowacyjność, ograniczyć konkurencję i zniechęcić mniejsze podmioty do wejścia na rynek. W związku z tym polski projekt ustawy powinien wprowadzić jasne, stopniowalne kryteria nakładania kar, które uwzględniałyby wielkość przedsiębiorstwa, wpływ na rynek oraz wagę naruszeń. Taki system kar sprzyjałby przejrzystości i przewidywalności mechanizmów egzekwowania przepisów, a jednocześnie zapewniałby, że sankcje są adekwatne do skali i powagi naruszenia. Kary finansowe powinny być proporcjonalne, odzwierciedlając nie tylko stopień przewinienia, ale również realne możliwości finansowe przedsiębiorstw. Dla małych i średnich przedsiębiorstw zbyt wysokie sankcje mogą stanowić poważne obciążenie, prowadząc do ograniczenia rozwoju działalności, wycofania się z rynku lub całkowitego zamknięcia działalności. Wprowadzenie gradacji kar oraz ich dostosowanie do specyfiki naruszenia pozwoli uniknąć niesprawiedliwego traktowania podmiotowo różnej skali działalności.	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy minimalnego i maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.
105.	Art. 26	UKE	Art. 26 ust. 1 – podtrzymuję uwagę dotyczącą wyłączenia stosowania art. 189f ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego do nakładania kary pieniężnej przez Prezesa UKE. Przepis ust. 1 powinien zostać usunięty, skoro nałożenie tej kary na	Uwaga nieuwzględniona Art. 189f KPA reguluje przestanki odstąpienia od wymierzenia kary.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podstawie przesłanek określonych w art. 17 projektowanej ustawy ma charakter fakultatywny.	W projektowanej ustawie nie zostały określone kary obligatoryjne, lecz konstrukcja przepisów świadczy o fakultatywności wymierzania kar. Ponadto w projektowanej ustawie określono takie przesłanki, które mają być brane pod uwagę przy wymierzaniu wysokości kary, uzasadniające wyłączenie instytucji odstąpienia od nałożenia kary, o której mowa w art 189f KPA. Przesłanki te dotyczą jedynie wysokości kary i jak wskazano stanowią instrukcję dla nakładającego karę przy jej określaniu. Kwalifikatory, jakimi posłużono się przy wymierzaniu kary, są wystarczające, aby zapewnić odpowiednią elastyczność zachowania się w stosunku do wagi naruszenia.
106.	Art. 28	UKE	Przepis art. 28 projektu przewiduje termin na sporządzenie pierwszej analizy ryzyka, o której mowa w art. 3 ust. 1, upływający przed wejściem w życie ustawy (ustawa ma wejść w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia, a analiza powinna zostać sporządzona w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy). Warto przy tym zauważyć, że brak wypełnienia obowiązku przeprowadzenia przedmiotowej analizy jest zagrożony karą pieniężną w wysokości do 1 000 000 zł. Projektowane rozwiązanie może budzić wątpliwości w kontekście wymogów dotyczących odpowiedniego vacatio legis i związanej z tym zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Projekt zakłada bowiem, że usługodawca będzie obowiązany sporządzić analizę na podstawie nieobowiązujących jeszcze przepisów, a brak realizacji tego obowiązku może skutkować wysoką karą pieniężną.	Uwaga wyjaśniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, w tym te związane z analizą ryzyka.
107.	art. 29	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Terminy wdrożenia poszczególnych obowiązków powinny być rozsądnie długie, zwłaszcza dla mniejszych podmiotów, tak aby mogli oni przeprowadzić potrzebne zmiany organizacyjne i techniczne. Rozważenia wymaga ustanowienie faz wprowadzania zmian – np. najpierw okres edukacyjno-przygotowawczy, potem wejście w życie wymogu weryfikacji wieku najpierw dla dużych serwisów, a po dalszym czasie dla mniejszych. Taki stopniowy harmonogram z powodzeniem zastosowaat. np. w Wielkiej Brytanii przy wdrażaniu ich regulacji dotyczących bezpieczeństwa online.	Uwaga częściowo uwzględniona Projektowana ustawa zapewnia odpowiedni okres <i>vacatio legis</i> umożliwiający dostosowanie się do wprowadzanych przepisów. Docelowo okres wejścia w życie przepisów ustawy zostanie dostosowany do terminów określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1183 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej, które przewiduje uruchomienie funkcjonalności EU Digital Identity Wallet (europejski portfel tożsamości cyfrowej) w terminie do listopada 2026 r.
UZASADNIENIE				
1.	Str. 10	NASK-PIB	W uzasadnieniu projektodawca zwrócił uwagę na art. 200 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), który stanowi, że: Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. W doktrynie zwraca się uwagę na możliwość objęcia sankcją karną wynikającą z tego przepisu czynu polegającego na wprowadzeniu do internetu treści pornograficznych „w sposób niekodowany i umożliwiający małoletniemu zapoznanie się z nimi za pomocą prostych czynności” . Przepisy te mają na celu ochronę małoletnich do lat 15. Jednak istotną różnicą wprowadzanych rozwiązań o charakterze administracyjnym jest obowiązek	Uwaga wyjaśniona Art. 200 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny w uzasadnieniu przytoczony został jedynie jako przykład wykorzystania pojęcia „treści pornograficznych” w obowiązujących już przepisach. Dodatkowo przykład ten miał podkreślić założony przez projektodawcę celowy brak wprowadzenia definicji legalnej tego pojęcia w projektowanej ustawie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wprowadzenia weryfikacji wieku również wobec małoletnich powyżej 15 roku życia. Oznacza to znaczną różnicę między sankcją administracyjną za niewprowadzenie wymaganych mechanizmów a zasadami prawa karnego, które w tym przypadku, ale również w szeregu innych, obejmują szczególną ochroną małoletnich poniżej 15 roku życia, a nie wszystkich małoletnich (poniżej 18 roku życia).	
OCENA SKUTKÓW REGULACJI				
1.	Pkt 6	NASK-PIB	Należy ponadto zwrócić uwagę na brak przekazania odpowiednich środków dla NASK-PIB na realizację zadań wynikających z ustawy. Nie jest właściwe zawarte w OSR projektu stwierdzenie, że „Wykorzystanie doświadczenia i zasobów kadrowych NASK pozwoli na uniknięcie dodatkowych kosztów związanych z wejściem w życie ustawy.”. W zależności od zakresu opinii, o jakiej mowa w art. 9, a także częstotliwości jej sporządzania na potrzeby różnych spraw, może być konieczne zatrudnienie i przeszkolenie większej ilości specjalistów nie tylko w zakresie aktualnie już wykonywanych przez Dyżurnet.pl zadań, ale również – jeśli opinia miałaby również dotyczyć skuteczności mechanizmu weryfikacji wieku – nowych. Ponadto, w przypadku utrzymania propozycji związanej z prowadzeniem Rejestru przez NASK-PIB, w związku z uwagami przedstawionymi do art. 6, konieczne będzie zapewnienie środków na jego utworzenie i utrzymanie, a nakłady finansowe i organizacyjne mogą być znaczne z uwagi na: a) konieczność stworzenia i utrzymywania uwierzytelnionego dostępu dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, b) zbudowania i aktualizacji schematu oceny rozróżniającego np.: pornografię, erotykę i “kreację artystyczną”, w tym poprzez zaangażowanie niezależnych zewnętrznych ekspertów lub NGOs.	Uwaga przyjęta do wiadomości Biorąc pod uwagę, że w uwadze nie wykazano wysokości ewentualnych kosztów, brak możliwości zajęcia stanowiska przez projektodawcę.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

Lp.	Jedn. red./str. uzasadnienia/pkt OSR	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
PROJEKT USTAWY				
1.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Nie kwestionując zasadności podejmowania przez ustawodawcę działań mających na celu poprawę ochrony małoletnich w tym zakresie, przypominam, że ochrona małoletnich przed treściami zagrażającymi ich prawidłowemu fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi, w szczególności zawierającymi treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponującymi przemoc, należy do podstawowych kompetencji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. W związku z powyższym nadal aktualna pozostaje zasadnicza uwaga, którą KRRiT przedstawiła już wobec poprzedniej, szerszej wersji projektu ww. ustawy, a także jasno wyartykułowała w <i>Stanowisku KRRiT z dnia 3 kwietnia 2025 r. w sprawie projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie</i>. Zgodnie z tym podejściem zbędne jest uchwalanie odrębnej ustawy, a celowe - zważywszy na ustrojową pozycję KRRiT - rozszerzenie rozwiązań legislacyjnych dotyczących ochrony małoletnich w drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności nowelizacji rozdziałów 6a i 6b tej ustawy. Organem właściwym w tych sprawach powinna być zatem Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, a nie Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, co stanowiłoby naturalne poszerzenie jej aktualnych kompetencji. Poniżej przedstawiam merytoryczne i prawne argumenty przemawiające za tym rozwiązaniem. To KRRiT, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest organem właściwym wobec dostawców audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz dostawców platform udostępniania wideo, sprawując nadzór nad ich działalnością, prowadząc odpowiednie wykazy, a także realizując badania treści i odbioru usług.	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy został przeredagowany w celu wyeliminowania niespójności z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, zwaną dalej „urit”, w tym przez określenie zasady współpracy Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego dalej „Prezesem UKE”, z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, zwanym dalej „Przewodniczącym KRRiT”, oraz wyjęcia spod zakresu podmiotowego projektu ustawy tych dostawców platform udostępniania wideo oraz podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialnych na żądanie, którzy objęci są zakresem podmiotowym urit. Obowiązki tych podmiotów w zakresie stosowania mechanizmów weryfikacji wieku będą wynikać z urit. Przewodniczący KRRiT zachowa kompetencje nadzorcze względem usług audiowizualnych. Nazwy domen wykorzystywanych do świadczenia tych usług będą mogły natomiast zostać wpisane do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Przepis art. 6 ust. 2 pkt 4) ustawy o radiofonii i telewizji wskazuje wyraźnie, że do zadań KRRiT należy sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo. Z kolei na podstawie przepisów art. 6 ust. 2 pkt 5) i art. 6 ust. 2 pkt 5a) ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy organizowanie badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także prowadzenie wykazów audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo. W kontekście ochrony małoletnich, należy pamiętać o istniejących regulacjach zawartych w ustawie o radiofonii i telewizji, w szczególności o przepisach art. 18 ust. 4, art. 47e, art. 47h, art. 47o–47t tej ustawy. Przepisy te przewidują obowiązek stosowania skutecznych zabezpieczeń technicznych w odniesieniu do treści zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony eksponujących przemoc. Ponadto, w odniesieniu do dostawcy platformy udostępniania wideo, przewidują możliwość nakazania przez Przewodniczącego KRRiT uniemożliwienia dostępu do treści umieszczonych na platformie z naruszeniem obowiązku, o którym mowa wyżej. Poza stosowaniem skutecznych zabezpieczeń technicznych, przepisy nakładają na podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie obowiązek odpowiedniego kwalifikowania i oznaczania treści, uwzględniając rodzaj treści mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój fizyczny, psychiczny lub moralny oraz stopień szkodliwości audycji lub innego przekazu dla małoletnich w poszczególnych kategoriach wiekowych. KRRiT jest jedynym organem, który został wyposażony przez przepisy prawa, choć w ograniczonym zakresie, w narzędzia umożliwiające egzekwowanie reguł, według których udostępniane są audiowizualne usługi medialne na żądanie i treści zamieszczane przez użytkowników w ramach platform udostępniania wideo.	pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku uniemożliwiającego dostęp do tych treści przez małoletnich, prowadzonego przez Prezesa UKE na podstawie projektu ustawy, zwanego dalej „rejestrem”.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			KRRiT jest organem z ponad 30-letnim dorobkiem w egzekwowaniu przestrzegania zasad ochrony małoletnich przez dostawców usług medialnych, wyspecjalizowanym, między innymi, w ocenie oraz kwalifikacji treści zagrażających małoletnim, w tym treści pornograficznych. W ramach swych ustawowych kompetencji stworzyła w ciągu ostatnich lat skuteczny system nadzoru nad treściami pornograficznymi zagrażającymi małoletnim w telewizji oraz w audiowizualnych usługach dostępnych w internecie. Dzięki konsekwentnemu identyfikowaniu treści pornograficznych w oparciu o przesłanki wywiedzione z doktryny, Przewodniczący KRRiT wystosował szereg wezwań do zaniechania naruszeń w tym względzie i wydał szereg decyzji nakładających kary finansowe na nadawców telewizyjnych nieprzestrzegających zakazu rozpowszechniania treści pornograficznych lub dostawców audiowizualnych usług medialnych na żądanie za brak skutecznych zabezpieczeń technicznych. Uzasadnione jest twierdzenie, że praktyka KRRiT w odniesieniu do oceny i kwalifikacji treści jako pornograficznych przyczyniła się w ciągu ostatnich kilku lat do kształtowania linii orzecniczej sądów powszechnych w zakresie tego, co w ramach usług audiowizualnych uznawane jest za pornografię. Nadzorowany przez KRRiT system ochrony małoletnich w internecie jest efektywny nie tylko ze względu na konsekwentne egzekwowanie przez regulatora przepisów ustawowych, ale także z uwagi na wypracowaną przez rynek pod auspicjami KRRiT, samoregulację dostawców audiowizualnych usług medialnych na żądanie w zakresie blokowania dzieciom dostępu do treści im zagrażających – obowiązujący od ponad dekady i aktualizowany na bieżąco <i>Kodeks Dobrych Praktyk w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie</i>. Regularne monitoringi KRRiT dotyczące stopnia przestrzegania przez rynek jej zapisów wskazują, że poziom ochrony małoletnich użytkowników serwisów VOD objętych aktem samoregulacyjnym przekracza 99%, a pośrednio za miarę skuteczności tego rozwiązania można również uznać przystąpienie do grona sygnatariuszy <i>Kodeksu globalnego serwisu</i>	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			streamingowego jakim jest Netflix. W kontekście mechanizmu skutecznej weryfikacji wieku użytkowników warto nadmienić, że wieloletnie funkcjonowanie powyższej samoregulacji wskazuje, że to pod patronatem KRRiT udało się, na gruncie polskiego systemu prawnego, wypracować mechanizm, o którym mowa w przedmiotowym projekcie ustawy – sygnatariusze <i>Kodeksu</i> są zobowiązani, między innymi, do weryfikacji wieku użytkownika za pośrednictwem bankowości internetowej, np. poprzez system identyfikacji elektronicznej eID lub z wykorzystaniem kart kredytowych. Zasadne jest, aby kwestie wskazane w przedmiotowym projekcie ustawy, takie jak weryfikacja wieku, opracowywane były we współpracy z przedsiębiorcami działającymi na rynku usług internetowych w formule samoregulacji, co zapewni większą skuteczność proponowanych rozwiązań. Przy czym można z powodzeniem wykorzystać dorobek KRRiT i największych dostawców treści audiowizualnych, rozszerzając działanie wspomnianego wyżej mechanizmu na znacznie szerszą grupę podmiotów niż tylko dostawcy VOD, bez potrzeby tworzenia odrębnego systemu ochrony małoletnich.	
2.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Wedle przedstawionego projektu ustawy nadzorem Prezesa UKE objęci zostaną dostawcy treści audiowizualnych w internecie – dostawcy audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz dostawcy platform udostępniania wideo. Rozwiązanie to należy ocenić jako niegospodarne z punktu widzenia finansów publicznych, a także jako rodzące ryzyko podwójnego nadzoru organów państwowych nad dostawcami treści medialnych, co może doprowadzić do chaosu kompetencyjnego i poważnych trudności interpretacyjnych. Należy chociażby rozważyć, czy zakres przedmiotowy i podmiotowy postępowania, o którym mowa w art. 19 projektowanej ustawy, nie pokrywa się z zakresem postępowania prowadzonego przez Przewodniczącą KRRiT na podstawie przepisów rozdziału 8 ustawy o radiofonii i telewizji, co może prowadzić do naruszenia zakazu podwójnego karania za to samo naruszenie.	Uwaga uwzględniona Projekt ustawy został przeredagowany w celu wyeliminowania niespójności z urit, w tym przez określenie zasady współpracy Prezesa UKE z Przewodniczącą KRRiT oraz wyjęcia spod zakresu podmiotowego projektu ustawy dostawców platform udostępniania wideo oraz podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialnych na żądanie, którzy objęci są zakresem podmiotowym urit. Obowiązki tych podmiotów w zakresie stosowania mechanizmów weryfikacji wieku będą wynikać z urit. Przewodniczący KRRiT zachowa

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				kompetencje nadzorcze względem usług audiowizualnych. Nazwy domen wykorzystywanych do świadczenia tych usług będą mogły natomiast zostać wpisane do rejestru.
3.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Zgodnie z równoległe procedowanym projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw, w wersji z dnia 19 sierpnia 2025 roku, KRRiT ma być organem właściwym, o którym mowa w art. 49 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), w zakresie spraw dotyczących platform udostępniania wideo, z wyłączeniem spraw, o których mowa w rozdziale III w sekcji 4 rozporządzenia, to jest dodatkowych przepisów dotyczących dostawców platform internetowych umożliwiających konsumentom zawieranie z przedsiębiorcami umów zawieranych na odległość. Zaproponowane w omawianym projekcie ustawy skupienie kompetencji z zakresu ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi we właściwości Prezesa UKE jest nie-spójne z podejściem regulacyjnym przyjętym w projekcie służącym stosowaniu Aktu o usługach cyfrowych, o którym mowa wyżej. Zatem, Ministerstwo Cyfryzacji, z jednej strony, proceduje projekt, w którym uznaje właściwość rzeczową KRRiT wobec platform udostępniania wideo w zakresie treści nielegalnych, w tym treści pornograficznych prezentowanych małoletniemu poniżej lat 15, a z drugiej strony, w projekcie ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie przedstawia rozwiązanie, w którym całkowicie pomija kompetencje nadzorcze KRRiT wobec platform udostępniania wideo, a organem odpowiedzialnym za nadzór nad blokowaniem małoletniego dostępu do pornografii w internecie ustanawia Prezesa UKE. Ponadto, projekt ustawy nie uwzględnia specyfiki działania platform internetowych, w tym platform udostępniania wideo takich jak Pornhub czy OnlyFans, które już obecnie objęte są regulacją ustawy o radiofonii i telewizji oraz przepisami unijnego Aktu o usługach cyfrowych.	Uwaga nieuwzględniona Nie jest uzasadniony zarzut o braku spójności z ówczesnym rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (druk 1757), gdyż ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną przewidywała innego rodzaju środki, miała służyć przy tym stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwane dalej „DSA”. Projekt ustawy stanowił uszczegółowienie takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt ustawy nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projekt ustawy wprost przewiduje obowiązek stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i utworzenie rejestru, które nie weryfikują wieku jako najbardziej skutecznych metod ochrony małoletnich. DSA nie przewiduje względem

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				większości platform obowiązkowej weryfikacji wieku. Jednocześnie projekt ustawy został przeredagowany - pozostawiono przy Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, zwanej dalej „KRRiT”, obowiązki względem podmiotów, wobec których już obecnie KRRiT jest organem nadzorczym, zgodnie z urit.
4.	uwaga ogólna	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Zakres projektowanej ustawy jest częściowo zbieżny z zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1), zwanego dalej „DSA”, które w art. 28 nakłada na dostawców platform internetowych dostępnych dla małoletnich obowiązek wprowadzenia odpowiednich i proporcjonalnych środków, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych przez nich usług, a także z zakresem regulacji przewidzianej w projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC21), w której planowane jest m.in. wprowadzenie sankcji za naruszenie obowiązku określonego w art. 28 DSA. Z tego względu zachodzi potrzeba wyjaśnienia relacji między przepisami wskazanych powyżej obowiązujących i projektowanych regulacji dotyczących ochrony małoletnich,	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy stanowi uszczegółowienie takich aktów jak DSA dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt ustawy nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. Projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.
5.	uwaga ogólna	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę w zakresie braku w projektowanej regulacji definicji pojęcia „treści pornograficzne”. Brak definicji pojęcia „treści pornograficzne”, jednoznacznie różnicującej takie treści od materiałów erotycznych, artystycznych,	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			medycznych czy edukacyjnych, spowoduje ryzyko uznaniowości i arbitralności przy stosowaniu przepisów projektowanej ustawy;	aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej, zwanych dalej „ZTP”. Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit.
6.	uwaga ogólna	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Aby zapewnić zgodność projektowanych przepisów z unijnym prawem ochrony danych należałoby uwzględnić również wskazówki wynikające z Wytycznych EROD nr 4/2019 dotyczących artykułu 25 rozporządzenia 2016/679 „Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych” (Wersja 2.0, wytyczne przyjęte 20 października 2020 r.) oraz Wytycznych „Ocena skutków dla ochrony danych Przetwarzanie danych osobowych, z którym wiąże się wysokie ryzyko”, WP248 rev.01, przyjętych 4 października 2017 roku. Pomocne okazać się mogą również Wytyczne Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie oceny proporcjonalności środków ograniczających podstawowe prawa do prywatności i ochrony danych osobowych.	Uwaga wyjaśniona W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Jednocześnie trzeba podkreślić, że nie jest możliwe wykonanie szczegółowej analizy dla hipotetycznych mechanizmów weryfikacji wieku – takiej analizy będzie musiał dokonać administrator wdrażający mechanizm weryfikacji wieku. Projekt ustawy nie określa szczegółowego sposobu weryfikacji wieku. Wobec tego nie jest możliwe przeprowadzenie szczegółowej oceny skutków dla ochrony danych osobowych w odniesieniu do możliwych do wykorzystania mechanizmów weryfikacji wieku, gdyż projekt ustawy nie przesądza o konkretnym sposobie weryfikowania wieku. Obowiązek dokonania takiej oceny będzie spoczywał na

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				administratorach wdrażających konkretne mechanizmy weryfikacji wieku. W projekcie ustawy kierowano się zachowaniem proporcjonalności między ochroną małoletnich a ich bezpieczeństwem zapewnianym przez wdrożenie mechanizmów weryfikacji wieku. Ogólne obowiązki dotyczące ochrony danych osobowych obowiązują wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe, i z tego powodu obowiązki wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwane dalej „RODO” – dotyczące m.in. minimalizacji danych są również obowiązujące.
7.	uwaga ogólna	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy	Na marginesie należy dodać, że w aktualnym brzmieniu projektu sytuacje zgłaszania treści pornograficznych dostępnych dla dzieci będą stanowiły ułamek wszystkich treści dla nich dostępnych. Większą efektywność zapewniłoby byłoby utworzenie przez Prezesa UKE systemu do automatycznego gromadzenia danych na temat dostawców, którzy wbrew obowiązkowi wskazanemu w ustawie nie weryfikują wieku.	Uwaga wyjaśniona Zgłoszenie treści pornograficznych dostępnych dla dzieci nie stanowi jedyne go sposobu gromadzenia danych na temat usługodawców oferujących dostęp do tych treści bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku. Prezes UKE może dokonać zgłoszenia domeny do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez takowej

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				weryfikacji również z urzędu. W gestii Prezesa UKE pozostaje to w jaki sposób będzie wykrywał treści pornograficzne dostępne dla małoletnich online, czy będzie wykorzystywał automatyczne systemy.
8.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Dziecka	Jednocześnie, uprzejmie zwracam się z prośbą o doprecyzowanie treści Projektu w taki sposób, aby jak najlepiej [... <i>odnosiły się do Konwencji o prawach – przyp. MC</i>] dziecka, Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz Konstytucji RP. Należy przy tym zauważyć, że zakres projektowanej ustawy został ograniczony do problematyki treści pornograficznych, a projektodawca zrezygnował z pierwotnego zamiaru ograniczenia dostępu małoletnich do innych treści szkodliwych. Wnoszę zatem o jak najszybsze podjęcie prac legislacyjnych nad rozwiązaniami prawnymi, które będą przeciwdziałały zagrożeniom wynikającym z powszechnego dostępu małoletnich do treści powszechnie uznawanych za szkodliwe, a niebędących treściami pornograficznymi – w szczególności chodzi o treści o skrajnie drastycznym charakterze czy materiałów tzw. patoinfluencerów	Uwaga wyjaśniona Projekt ustawy odpowiada wymogom wskazanych aktów, wzmacniając ochronę małoletnich w internecie. Zmieniony zakres przedmiotowy projektu ustawy stanowi odpowiedź na szereg uwag zgłoszonych podczas pierwszych konsultacji projektu ustawy. Tak jak wówczas wskazywano, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga przeprowadzenia pogłębionej analizy. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.
9.	uwaga ogólna	Państwowa Komisja do spraw Przeciwdziałania Wykorzystaniu Seksualnemu	Podkreślić należy, że projekt nie przewiduje ochrony osób małoletnich przed treściami pornograficznymi dystrybuowanymi przez platformy społecznościowe. Stosowane przez przedsiębiorstwa cyfrowe algorytmy nie uwzględniają potrzeby bezpieczeństwa młodych osób, dostarczając treści pornograficzne dzieciom i młodzieży, także tym poniżej 13 roku życia. Dzieje się tak, mimo że regulaminowy wiek dostępu określany jest przez samych dostawców (platformy) na 13 rok życia. Wskazuje na to także wydany przez Państwową Komisję wraz z partnerami raport z monitoringu aktywności dzieci i młodzieży w internecie, pt. „Internet dzieci”. Co	Uwaga wyjaśniona Przedmiotowy rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (druk 1757) miał służyć stosowaniu DSA. Ponadto projekt ustawy obejmuje wszystkich

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Małoletnich poniżej lat 15	więcej, z opublikowanych w sierpniu tego roku wyników badań brytyjskiej Komisarzy ds. praw dziecka wynika jednoznacznie, że głównymi przestrzeniami, w których dzieci i młodzież mają kontakt z treściami pornograficznymi są platformy społecznościowe. Raport, pt. „Sex is kind of broken now: children and pornography” wskazał, że 8 na 10 największych serwisów umożliwiających dostęp osób małoletnich do pornografii to tzw. media społecznościowe. Ze względu na powyższe, zwracamy się prośbą do Ministerstwa Cyfryzacji oraz Urzędu Komunikacji Elektronicznej o pilne uwzględnienie wymienionych aspektów w ramach prac nad implementacją aktu o usługach cyfrowych (DSA) w zakresie art. 28 - ochrony dzieci i młodzieży. Wnosimy także o włączenie Państwowej Komisji do zespołów roboczych wspierających ten proces.	usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną, także platformy społecznościowe.
10.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Na wstępie warto zaznaczyć, że Akt o usługach cyfrowych ustanawia zharmonizowane ramy dla świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, mające na celu stworzenie bezpiecznego, przejrzystego i godnego zaufania środowiska internetowego. Jego przepisy służą zarówno przeciwdziałaniu zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu treści nielegalnych (w tym wynikających z dezinformacji), jak i skutecznej ochronie praw podstawowych. Z uwagi na bezpośredni charakter DSA, państwa członkowskie nie powinny wprowadzać dodatkowych krajowych przepisów prawnych pokrywających się z jego zakresem - z wyjątkiem sytuacji wyraźnie przewidzianych w Akcie. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie spójnego i jednolitego stosowania przepisów przez wszystkich dostawców usług pośrednich w Unii Europejskiej. W kontekście rozważanego projektu ustawy dotyczącego ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie, z uznaniem dostrzegamy intencję ustawodawcy, by skutecznie chronić dzieci i młodzież przed zagrożeniami, jakie mogą występować w przestrzeni cyfrowej. Jest to cel ze wszech miar słuszny, jednak znajdujący już pełne odzwierciedlenie w przepisach prawa Unii. Warto zaznaczyć, że Akt o usługach cyfrowych wprost odnosi się do ochrony małoletnich jako jednego z priorytetów. Zgodnie z motywem 71, „ochrona	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy stanowi uszczegółowienie takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt ustawy nie dotyczy treści nielegalnych, więc ten zakres pozostaje tylko w ramach DSA. Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej”. Przewiduje się, że dostawcy platform, z których korzystają osoby niepełnoletnie, powinni wdrażać odpowiednie, proporcjonalne środki - m.in. przez projektowanie interfejsów w sposób chroniący prywatność i bezpieczeństwo młodych użytkowników oraz poprzez stosowanie kodeksów postępowania i standardów ochrony dzieci online. Przepisy dotyczące tej kwestii zostały szczegółowo ujęte w art. 14, 28, 34 i 35 Aktu, a Komisja Europejska prowadzi aktualnie zaawansowane prace nad wytycznymi dotyczącymi stosowania art. 28, w oparciu o Europejską strategię na rzecz lepszego internetu dla dzieci. W tym kontekście zachodzi realne ryzyko, że projektowanie lokalnej regulacji skutkować będzie niepotrzebnym powielaniem przepisów, podważaniem DSA i wprowadzeniem wątpliwości interpretacyjnych dla przedsiębiorców i organów w zakresie tego, jakie reguły powinny obowiązywać.	
11.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Obywatelskich	W pierwszej kolejności pragnę podziękować za częściowe uwzględnienie moich uwag przez Ministerstwo Cyfryzacji oraz wyjaśnienia odnośnie do zgłoszonych przeze mnie uwag podczas pierwszej tury opiniowania projektu ustawy — w szczególności poprzez wprowadzenie w art. 4 projektu ustawy dodatkowych warunków dotyczących weryfikacji wieku oraz rezygnacji z wydawania przez Ministerstwo Cyfryzacji zaleceń w tym zakresie, jak również wykreślenie z tego projektu obowiązku przeprowadzania przez przedsiębiorców analizy ryzyka w zakresie treści szkodliwych. Jednocześnie uprzejmie informuję, że w dalszym ciągu pozostają aktualne uwagi zgłoszone w pierwszej turze opiniowania projektu ustawy odnośnie do ryzyka związanego z brakiem w projekcie ustawy definicji legalnej pojęcia „treści pornograficzne”.	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit.
12.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Obywatelskich	Pragnę również zwrócić uwagę Pana Ministra na wydaną w dniu 18 września 2025 r. opinię rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) Macieja Szpunara w połączonych sprawach WebGroup Czech Republic	Uwaga wyjaśniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		a. s. oraz NKL Associates s. r. o. przeciwko Ministre de la Culture (Francja) (C-188/24) oraz Coyote System przeciwko Ministre de l'Intérieur et des Outre-mer (Francja) (C-190/24). Zgodnie z tą opinią — będącą odpowiedzią na pytanie, czy francuskie prawo może zobowiązać dostawcę czeskiego portalu z treściami pornograficznymi do przeprowadzania weryfikacji wieku użytkownika w celu ochrony małoletnich przed szkodliwymi dla nich treściami — usługi społeczeństwa informacyjnego, do których zalicza się dostarczanie treści pornograficznych, powinny podlegać regulacjom państwa, w którym znajduje się siedziba ich dostawcy. W konsekwencji nakładanie takich obowiązków oraz ich egzekwowanie powinno należeć wyłącznie do kompetencji państwa pochodzenia dostawcy usług. W praktyce oznacza to, że właściciele stron internetowych, w tym z treściami pornograficznymi, zarejestrowani w Czechach, powinni podlegać wyłącznie czeskim przepisom. Stanowisko rzecznika wynika z faktu, że zagadnienie ochrony małoletnich należy do dziedzin podlegających koordynacji (harmonizacji w całej UE) w rozumieniu dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym). Z uwagi na to, w ocenie rzecznika generalnego, francuskie rozwiązanie wprowadzające ogólny, odnoszący się do określonej kategorii podmiotów, obowiązek wprowadzenia mechanizmu weryfikacji wieku pod groźbą kary stanowi niedopuszczalną ingerencję w swobodę świadczenia usług na jednolitym rynku Unii Europejskiej w jej zharmonizowanym na poziomie prawodawstwa unijnego zakresie. Państwo członkowskie, odstępując od zasady jednolitego rynku i przyjętych w przywołanej dyrektywie o handlu elektronicznym regulacji transgranicznych, nie może bowiem tworzyć wyjątków w postaci norm o charakterze abstrakcyjnym i generalnym (nieindywidualizowanych). W mojej ocenie powyższe uwagi — w przypadku ich potwierdzenia w wyroku TSUE — należy mieć na względzie przy ocenie projektowanych przez Ministerstwo	W trakcie prac nad projektem ustawy, jak i ze względu na uwagi przekazane w trakcie konsultacji publicznych, poddano analizie kwestie przepisów dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym), zwanej dalej „dyrektywą o handlu elektronicznym”. Obowiązki przewidziane w projekcie ustawy są konieczne do realizacji zakładanego celu, co wykazywane jest m.in. w dołączonej do projektu ocenie skutków regulacji. Jednocześnie dostrzeżono możliwość zastosowania w przypadku projektowanej regulacji wyjątku w postaci art. 3 ust. 5 dyrektywy o handlu elektronicznym, zgodnie, z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Nieograniczony dostęp do pornografii przez małoletnich stanowi poważne zagrożenie, zwłaszcza dla ich zdrowia psychicznego i fizycznego, co uzasadnia pilnie podejmowane działania jako niezbędne i proporcjonalne.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Cyfryzacji rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w Internecie, w szczególności biorąc pod uwagę fakt, że unijna zasada lojalnej współpracy oznacza, że nie powinno się uchylać prawa analogicznego do tego, które zostało uznane za niezgodne z prawem UE.	Projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. Śledzone są również toczące się postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości UE w sprawie C-188/24, zaś wyrok, który zapadnie w tej sprawie zostanie wzięty pod uwagę przy projektowaniu i stosowaniu przepisów krajowych.
13.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Obywatelskich	Niezależnie od powyższego pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na zastrzeżenia odnoszące się do samych założeń projektu ustawy, przekazane mi w tej sprawie przez jednego z Wnioskodawców, który wskazał na szereg istotnych problemów związanych z projektowanymi regulacjami, a które, w jego ocenie mogą nie tylko nie rozwiązać istniejących wyzwań, ale także wprowadzić dodatkowe ryzyka dla dzieci. Wnioskodawca podnosi przede wszystkim, że projekt ustawy opiera się na modelu brytyjskim, który w praktyce miał okazać się mało skuteczny (0,02-0,08% skuteczności). W opinii Wnioskodawcy proponowane w projekcie ustawy mechanizmy weryfikacji są łatwe do obejścia (np. przez VPN), co wpływa na ich skuteczność w praktyce korzystania z Internetu przez dzieci. Zdaniem Wnioskodawcy wiele stron pornograficznych pozostaje poza zasięgiem projektowanej regulacji, co stanowi zagrożenie dla dzieci aktywnie poszukujących takich treści. W tych okolicznościach, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) — uznałem za zasadne przedstawienie Panu Ministrowi pisma Wnioskodawcy zatytułowanego: „Opinia w sprawie projektu ustawy UD179 Ministerstwa Cyfryzacji dotyczącej ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie” z uprzejmą prośbą o poddanie sporządzonej opinii analizie, zwłaszcza, że – jak	Uwaga wyjaśniona Blokowanie domen na poziomie dostawców internetu zapewni optymalny poziom ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Projektując ustawę konsultowano omawiane rozwiązania zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym z instytucjami działającymi w przedmiotowej materii, m.in. Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym, zwanym dalej „NASK-PIB”. Blokada domeny na poziomie DNS nie jest rozwiązaniem niemożliwym do ominięcia, ale umożliwia osiągnięcie odpowiedniego efektu skali i zapobiega przypadkowemu kontaktowi z treściami pornograficznymi, nie stanowiąc przy tym nadmiernej ingerencji w ruch sieciowy.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			podnosi Wnioskodawca – „opinia ta była opracowana na podstawie ponad 14 lat doświadczeń w zakresie przyczyn, dla których pornografia trafia do dzieci – czyli obszaru, którego przedmiotowy projekt w ogóle nie obejmuje”. Będę również wdzięczny Panu Ministrowi za poinformowanie o wynikach analizy i planowanych terminach procesu legislacyjnego w odniesieniu do problematyki dostępu małoletnich do treści szkodliwych, która, jak z wynika z przekazanych informacji, będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. (Całość przekazanej Opinii znajduje się w tabeli uwag do projektu ustawy pochodzących z konsultacji – Opinia została w tej samej formie przekazana bezpośrednio Ministerstwu Cyfryzacji).	Warto także zwrócić uwagę, odnosząc się do zakresu podmiotowego projektu ustawy, że projekt ustawy ma zastosowanie do wszystkich dostawców usług świadczonych drogą elektroniczną (z wyjątkami wskazanymi w projekcie). W odniesieniu do przekazanej opinii, odpowiedzi względem wskazanych tam uwag znajdują się w tabeli uwag do projektu ustawy pochodzących z konsultacji publicznych. Dodatkowo pismo w tym zakresie, dotyczące planowanych terminów procesu legislacyjnego w odniesieniu do problematyki dostępu małoletnich do treści szkodliwych, przesłane zostało bezpośrednio do Rzecznika Praw Obywatelskich.
14.	art. 1	Rzecznik Praw Dziecka	Projekt u.m.d.t.p. wciąż nie zawiera definicji „treści pornograficznych”. Podtrzymuję w całości uwagi do poprzedniego tekstu projektu ustawy, które przedstawiłam w piśmie z dnia 26 marca 2025 r. (ZEC.400.2.2025), wskazując, że brak precyzyjnego określenia tego pojęcia może powodować istotne trudności interpretacyjne przy ustalaniu kręgu podmiotów zobowiązanych do wdrożenia mechanizmów weryfikacji wieku. Ryzyko to staje się szczególnie istotne w związku z rozszerzeniem w nowym tekście Projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych zakresu podmiotowego obowiązku wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku. Podczas gdy w poprzedniej wersji Projektu obowiązek wprowadzenia metod weryfikacji wieku dotyczył wyłącznie „usługodawców oferujących dostęp” do treści pornograficznych obecnie ma obejmować również usługodawców „umożliwiających dostęp” do takich treści. Niedookreślenie przez projektodawcę pojęcia „treści pornograficznych” może	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		spowodować, że obowiązkami wynikającymi z projektowanych przepisów zostaną objęci usługodawcy świadczący usługi społeczeństwa informacyjnego. Zwracam przy tym uwagę, że przewidziana w projekcie u.m.d.t.p procedura zgłaszania do Prezesa UKE domen „umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez weryfikacji wieku”, w tym również w trybie anonimowym, połączona z brakiem ustawowej definicji pojęcia „treści pornograficznych” stwarza realne ryzyko nadużyć. W praktyce może bowiem dojść sytuacji, w której jako naruszające obowiązki ustawowe zgłaszane będą również domeny oferujące powszechny, nieograniczony wiekowo dostęp do treści edukacyjnych, profilaktycznych czy zdrowotnych. Tego rodzaju niezamierzony skutek projektowanych przepisów prowadziłyby do nieproporcjonalnych ograniczeń w dostępie dzieci i młodzieży do treści służących ich rozwojowi i bezpieczeństwu. W związku z brakiem ustawowej definicji „treści pornograficznych” Prezes UKE, dla którego egzekwowanie obowiązku wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku będzie zupełnie nowym obszarem działalności, zostanie faktycznie zobligowany do samodzielnego kształtowania znaczenia tego pojęcia w drodze jednostkowych rozstrzygnięć. Tymczasem uzasadnienie projektu, do którego organ nadzorczy zapewne będzie się odwoływał, rozstrzygając o tym, czy dany usługodawca jest zobowiązany do realizacji wymogów dotyczących weryfikacji wieku i ochrony przed treściami pornograficznymi, zawiera bardzo różnorodne przykłady i definicje treści uznanych za pornograficzne, bez wskazania katalogu treści, które takiego charakteru nie mają. Istnieje zatem ryzyko, że kazuistyczna interpretacja pojęcia „treści pornograficznych” przez Prezesa UKE w związku z wykonywaniem uprawnień nadzorczych przewidzianych w projekcie u.m.d.t.p, w połączeniu z szerokim znaczeniem „umożliwiania dostępu do treści” przez usługodawców negatywnie wpłynie na przewidywalność prawa i wywoła tzw. „efekt mrożący” wobec treści społecznie potrzebnych, w tym treści pochodzących ze źródeł, które mają na uwadze dobro dziecka w wymiarze społecznym, duchowym i moralnym oraz jego zdrowie fizyczne i psychiczne. Po pierwsze, dzieci i młodzież mogłyby czuć się zniechęcone	pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień. Należy ponadto wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak aby projekt wskazywał na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Ponadto projekt ustawy pozostawia wybór dostawcy usługi na jakim poziomie będzie stosowany mechanizm weryfikacji wieku – czy jako warunek skorzystania z całej usługi czy warunek dostępu do danej treści. Jest to związane w szczególności z charakterem danej usługi, rodzajem zamieszczanych tam treści, liczbą treści pornograficznych. Oceny takie dokonać będzie musiał już sam usługodawca.

**Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)**

			lub onieśmiałe do korzystania z usług zawierających rzetelne treści edukacyjne i zdrowotne, jeśli dostęp do nich zostałby uzależniony od weryfikacji wieku, gdyby tego rodzaju treści zostały zaklasyfikowane jako „treści pornograficzne”. W praktyce pozbawiłoby to małoletnich komfortu w korzystaniu z usług społeczeństwa informacyjnego o charakterze profilaktycznym lub doradczym, w szczególności umożliwiających dostęp do wiarygodnych informacji dotyczących m.in. bezpieczeństwa w relacjach, dojrzewania czy zdrowia reprodukcyjnego. Po drugie, usługodawcy mogą zdecydować się na działania ostrożnościowe, obawiając się zaklasyfikowania jako podmioty zobowiązane do stosowania wymogów przewidzianych w Projekcie i prewencyjnie usuwać bądź ograniczać dostęp usługobiorcom na terenie Polski do treści lub funkcji usług, które w jakikolwiek sposób dotyczą tematyki seksualności, edukacji zdrowotnej – nawet jeśli nie mają charakteru pornograficznego. Przedstawione ryzyka te nie mają charakteru hipotetycznego, co pokazują doświadczenia z Niemiec, gdzie program filtrujący „JusProg”, oficjalnie uznany przez właściwe organy niemieckie za spełniający wymogi ustawowe w zakresie ochrony małoletnich, blokował dostęp nie tylko do treści o charakterze erotycznym, lecz również do stron poświęconych edukacji nt. antykoncepcji, a także do materiałów przygotowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe adresowanych wprost do młodzieży. Jak wskazali niemieccy dziennikarze, aż 74 tego rodzaju strony internetowe zostały zakwalifikowane jako „strony zawierające treści dla dorosłych”, mimo ich jednoznacznie edukacyjnego, zdrowotnego i wspierającego charakteru. Pomimo że „JusProg” nie stanowi mechanizmu weryfikacji wieku, lecz system filtrujący treści internetowe zaprojektowany w celu blokowania dostępu dzieci do stron oznaczonych jako „dla dorosłych”, jego funkcjonowanie stanowi trafną ilustrację ryzyka nadmiernego i błędnego klasyfikowania treści. W praktyce bowiem „JusProg” – mimo, że miał ograniczać dostęp wyłącznie do materiałów pornograficznych – blokował także strony o charakterze edukacyjnym i zdrowotnym. Przykład ten potwierdza, że brak pewności co do zakresu treści, do których dostęp ma być ograniczony, w praktyce skutkuje pozbawieniem	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			dzieci i młodzieży możliwości korzystania z rzetelnych źródeł informacji – zwłaszcza w obszarach dla nich szczególnie wrażliwych i poszukiwanych w poufności. Jednocześnie prowadzi do nadmiernej ostrożności usługodawców, którzy, obawiając się zaklasyfikowania ich usług jako „umożliwiających dostęp do treści pornograficznych”, mogą prewencyjnie usuwać lub ograniczać treści edukacyjne i zdrowotne. W rezultacie powstaje opisany wyżej efekt mrozący i paradoksalne ograniczenie w środowisku informacyjnym przestrzeni, które powinny być dostępne i bezpieczne właśnie dla dzieci. W celu zminimalizowania ryzyka nieproporcjonalnego ograniczenia dostępu dzieci do informacji w wyniku stosowania przepisów projektu u.m.d.t.p. proponuję, aby w uzasadnieniu projektowanej ustawy zawrzeć niewyczerpujący katalog treści, które nie powinny być co do zasady uznawane za „treści pornograficzne”, w szczególności: • treści o oczywistym charakterze edukacyjnym, zdrowotnym, informacyjnym lub wspierającym, • treści profilaktyczne i doradcze (np. przeciwdziałanie przemocy seksualnej, groomingowi, cyberbullyingowi), • treści medyczne i naukowe (w tym materiały kliniczne, ilustracje anatomiczne, publikacje naukowe), • treści informacyjne i artystyczne, których celem nie jest wywołanie pobudzenia seksualnego. Pozytywnie oceniam przyjęcie w Projekcie rozwiązania, zgodnie z którym projektowane przepisy mają mieć zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną usługobiorcom znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej. Eksterytorialny charakter projektu u.m.t.p.d. zapewnia bowiem skuteczność projektowanych mechanizmów ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym, w którym granice państwowe tracą na znaczeniu. Jednocześnie mając na uwadze potencjalnie bardzo szeroką interpretację pojęcia „treści	

**Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)**

			pornograficznych” oraz „umożliwiania dostępu” do takich treści przez usługodawców, projektodawca powinien jednoznacznie wskazać, czy obowiązki określone w art. 3 i 4 projektu u.m.d.t.p. mogą być realizowane poprzez stosowanie mechanizmów weryfikacji wieku wyłącznie w odniesieniu do określonych sekcji, treści lub funkcjonalności usług, czy też wymagana będzie pełna weryfikacja wieku jako warunek korzystania z całej usługi. Rozstrzygnięcie tej kwestii ma zasadnicze znaczenie dla prawa dziecka do informacji, ponieważ uzależnienie dostępu do całości usługi od wyniku weryfikacji mogłoby prowadzić do nieproporcjonalnego wykluczenia dzieci i młodzieży z uczestnictwa w środowisku cyfrowym – także w odniesieniu do treści edukacyjnych, profilaktycznych czy rozwojowych. W tym kontekście należy odwołać się do przyjętych w lipcu 2025 r. Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących środków zapewniających wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w internecie („Guidelines on measures to ensure a high level of privacy, safety and security for minors”). Komisja wskazuje w nich, że proces projektowania i wdrażania mechanizmów weryfikacji wieku powinien uwzględniać specyfikę poszczególnych usług i funkcjonalności oraz głos dzieci. Wprawdzie Wytyczne Komisji Europejskiej odnoszą się bezpośrednio jedynie do obowiązków dostawców platform internetowych dostępnych dla małoletnich, wynikających z art. 28 ust. 1 AUC – a więc do szczególnej podkategorii usług społeczeństwa informacyjnego – to jednak dokument ten powinien stanowić istotny punkt odniesienia dla krajowego ustawodawcy przy tworzeniu mechanizmów ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym. Mając na uwadze powyżej wskazane ryzyka, uprzejmie proszę o rozważenie wyłączenia z zakresu stosowania ustawy dostawców usług społeczeństwa informacyjnego oferujących bezpośrednio dzieciom treści o charakterze doradczym lub profilaktycznym. Wyłączenie to mogłoby zostać oparte na rozwiązaniu przyjętym w przepisach o ochronie danych osobowych, zgodnie z którymi dodatkowych wymogów uzyskania zgody dziecka, przewidzianych w art. 8 RODO, nie stosuje się do usług profilaktycznych i doradczych (motyw 38 RODO). Takie podejście	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			ograniczyłoby potencjalny efekt mrożący, wynikający z ryzyka zakwalifikowania usługodawców udostępniających treści edukacyjne czy profilaktyczne jako „umożliwiających dostęp do treści pornograficznych”, a w konsekwencji zobowiązanych do wdrożenia mechanizmów weryfikacji wieku. Jednocześnie zapewniłoby dzieciom swobodny dostęp do niezbędnego wsparcia i pomocy, nie osłabiając przy tym zasadniczego celu projektu u.m.d.t.p. jakim jest skuteczna ochrona przed treściami pornograficznymi. Doprecyzowanie tekstu projektowanej ustawy w sposób wskazany powyżej znajduje pełne uzasadnienie w zobowiązaniach Polski wynikających z Konwencji o prawach dziecka. Zgodnie z art. 13 KPD każde dziecko ma prawo do poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji, a ograniczenia tego prawa mogą być wprowadzane wyłącznie ustawą i tylko wówczas, gdy są konieczne dla ochrony praw innych osób, bezpieczeństwa, porządku publicznego, zdrowia lub moralności społecznej. Oznacza to, że regulacje chroniące dzieci przed dostępem do treści pornograficznych muszą zachowywać proporcjonalność i nie mogą skutkować arbitralnym ograniczaniem dostępu do treści, które służą realizacji ich dobra. Natomiast art. 17 KPD nakłada na państwa obowiązek zapewnienia dzieciom dostępu do informacji i materiałów z różnorodnych źródeł, w szczególności wspierających ich dobro fizyczne i psychiczne, a art. 24 KPD gwarantuje dziecku prawo do najwyższego osiągalnego poziomu ochrony zdrowia, obejmujące również dostęp do informacji o charakterze profilaktycznym. W tym świetle wprowadzenie nadmiernych ograniczeń w dostępie korzystania z usług społeczeństwa informacyjnego mogłyby pozbawić dzieci możliwości zapoznania się z treściami edukacyjnymi, profilaktycznymi i doradczymi które stanowią istotny element ich rozwoju, bezpieczeństwa oraz realizacji prawa do zdrowia.	
15.	art. 1 ust. 1 pkt 2	Naukowa i Akademicka Sieć	Zwracamy się również z prośbą o uwzględnienie faktu, że ustawa odnosić się będzie do zadań NASK – PIB. W tym celu proponujemy uzupełnienie art. 1 ust. 1 pkt 2 odpowiednio o zadania nałożone na Instytut w drodze planowanej ustawy	Uwaga uwzględniona Proponuje się, aby w przepisie o zakresie przedmiotowym projektu ustawy wskazać na

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy		określenia w projekcie ustawy również zasad współpracy Prezesa UKE z NASK-PIB oraz z Przewodniczącym KRRiT w zakresie realizacji zadań określonych projektem, a ponadto – zadań NASK-PIB w zakresie ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie.
16.	art. 2 pkt 6	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Organ nadzorczy podtrzymuje jednak uwagę dotyczącą konieczności ustanowienia wprost w projekcie zakazu przetwarzania danych biometrycznych w celu weryfikacji wieku usługobiorcy . Podobnie jak w poprzednio opinowanej wersji projektu, w obecnej wersji projektodawca ustanowił jedynie w definicji legalnej zawartej w art. 2 pkt 6, że weryfikacja wieku nie obejmuje metod samodzielnej deklaracji wieku, metod polegających na szacowaniu wieku i metod biometrycznych. W wyjaśnieniach do uwag organu nadzorczego projektodawca wskazał, że biometria stanowi rozwiązanie zbyt daleko ingerujące w prywatność jednostki, dlatego wykluczono ją z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku. Założenie projektodawcy w tej kwestii jest jak najbardziej słuszne, należy jednak powtórzyć, że tego rodzaju zakaz (zastrzeżenie) nie powinien być formułowany, zdaniem organu nadzorczego, jedynie w części ustawy dotyczącej definicji. Konieczne jest ustanowienie go wprost w projektowanej ustawie, i to nie w tak zdawkowy, blankietowy sposób, jak uczyniono to w art. 2 pkt 6, że w celu weryfikacji wieku (art. 3) nie przetwarza się danych biometrycznych w rozumieniu art. 4 pkt 14 rozporządzenia 2016/679, w celu jednoznacznej identyfikacji usługobiorcy. Wynika to z faktu, że przetwarzanie danych biometrycznych stanowi bardzo głęboką ingerencję w prywatność osoby fizycznej, w tym w wynikającą z art. 5 dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej zasadę poufności komunikacji. Dane biometryczne stanowią szczególną kategorię danych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia 2016/679, z racji swego charakteru są szczególnie wrażliwe w świetle podstawowych praw i wolności i wymagają one szczególnej ochrony,	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych biometrycznych i innych danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			gdyż kontekst ich przetwarzania może powodować poważne ryzyko dla podstawowych praw i wolności (motyw 51 rozporządzenia 2016/679).	
17.	art. 3	Konfederacja „Lewiatan”	Niejasny katalog podmiotów objętych regulacją Artykuł 3 przewiduje także inną istotną zmianę w stosunku do poprzedniego projektu. W poprzedniej wersji mowa była o „usługodawcy oferującym dostęp do treści”, natomiast obecnie użyto określenia „usługodawca umożliwiający dostęp do treści”. Zmiana ta może wydawać się uzasadniona - nie każdy serwis zawierający treści pornograficzne wprost je „oferuje” w tradycyjnym rozumieniu tego słowa. Niektóre pełnią jedynie funkcję dostawcy infrastruktury technicznej, a indywidualni użytkownicy zamieszczają w przestrzeni cyfrowej treści audiowizualne. Pojawiają się jednak istotne wątpliwości co do potencjalnego zakresu zastosowania nowego sformułowania. Jego brzmienie może prowadzić do objęcia regulacją bardzo szerokiego kręgu podmiotów, co w praktyce nadałoby przepisom charakter niemal horyzontalny - obejmujący wiele kategorii usług, które dotychczas nie były utożsamiane z dystrybucją treści pornograficznych. Przy obecnym brzmieniu, za „usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych” mogłyby potencjalnie zostać uznane m.in.: • serwisy pornograficzne, • platformy wideo, na których zasadniczo publikowane są treści nieporograficzne, ale istnieje ryzyko, że użytkownicy zamieszczą materiały niezgodne z regulaminem, • e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną bądź książki edukacyjne nt. życia seksualnego, • platformy z audiobookami, w tym zawierającymi treści o charakterze erotycznym, • sklepy internetowe oferujące m.in. produkty erotyczne, • fora dyskusyjne, niezależnie od ich głównej tematyki,	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak, aby wskazać na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do argumentacji, że regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby to nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		• operatorzy płatności obsługujący serwisy z treściami pornograficznymi (co rodzi pytania, czy pojęcie „umożliwiania dostępu” odnosi się również do usług finansowych), • wyszukiwarki internetowe, szczególnie te, które nie stosują rygorystycznych filtrów treści, • usługi chmurowe, usługi telekomunikacyjne, • oraz inne serwisy, na których, celowo bądź przypadkowo, mogą pojawić się treści uznane za pornograficzne. Z tego względu tak ważne jest opracowanie definicji treści pornograficznych, która pozwoli na zawężenie katalogu podmiotów i objęcie regulacją serwisów, których działalność rzeczywiście opiera się na udostępnianiu pobudzających seksualnie treści audiowizualnych, z którymi użytkownik może zapoznać się bezpośrednio i niezwłocznie, a nie np. e-księgarni oferujących literaturę erotyczną. W celu doprecyzowania definicji treści pornograficznych uzasadnionym byłoby dodatkowo przemodelowanie zakresu podmiotów odpowiedzialnych i wyraźne zaakcentowanie, chodzi o podmioty, których celem/ zamiarem jest rozprzestrzenianie treści pornograficznych. Na przykład: „usługodawcy, którzy pozwalają użytkownikom na generowanie, udostępnianie lub przesyłanie treści pornograficznych lub którzy publikują własne treści pornograficzne”. W zakresie projektu ustawy powinny być uwzględnione wyłącznie platformy internetowe, które są uznawane za rozpowszechniające tego typu treści bądź treści przez nie oferowane stanowią w istotnej części treści pornograficzne. Pozwoliłoby to skutecznie wyłączyć z zakresu ustawy usługi niepowiązane bezpośrednio z tego typu działalnością, jednocześnie uwzględniając te, które budzą obawy polskich organów regulacyjnych. Pragniemy podkreślić, że definicja platform internetowych jest zapisana w DSA, a wiele platform pornograficznych, których dotyczy ustawa, spełnia również kryteria bardzo dużych platform internetowych – stąd nasze pragnienie, aby zachować zgodność z szerszymi ramami UE.	podejmowanych przez organ nadzorczy zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecnictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

18.	art. 3 ust. 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	W kontekście uzasadnienia, z którego wynika, że celem projektowanej regulacji jest uniemożliwienie małoletnim dostępu do treści pornograficznych, konieczne jest doprecyzowanie przepisu tak, aby usługodawca umożliwiający dostęp do treści pornograficznych był obowiązany nie tylko do stosowania weryfikacji wieku, ale także do uniemożliwienia dostępu małoletnim do treści pornograficznych. Biorąc pod uwagę, że weryfikacja wieku, zgodnie z art. 2 pkt 6, stanowi jedynie mechanizm mający na celu jednoznaczne ustalenie czy usługobiorca jest pełnoletni, obowiązek usługodawcy wyłącznie do stosowania weryfikacji wieku nie zapewni osiągnięcia celu projektowanej ustawy. Z tego względu niezbędne jest wprowadzenie przepisu materialnego wprost nakładającego na usługodawcę obowiązek uniemożliwienia małoletnim dostępu do treści pornograficznych. Precyzyjne sformułowanie obowiązku w tym zakresie jest szczególnie istotne, mając na uwadze, że jego niewypełnienie będzie objęte sankcją;	Uwaga wyjaśniona Zgodnie z projektem ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować weryfikację uniemożliwiającą dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Bezpośrednio zaznaczony jest więc obowiązek dotyczący stosowania takich rozwiązań weryfikacji wieku, które uniemożliwiają dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Jednocześnie przeredagowano inne przepisy odnoszące się do tego obowiązku, aby podkreślić jego charakter (stosowania mechanizmów weryfikacji wieku uniemożliwiającej dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich).
19.	art. 3 ust. 1	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	Projektodawca dokonał modyfikacji w zakresie podmiotów, na które nałożono obowiązki, tj. usługodawców „oferujących dostęp” do treści pornograficznych i zastąpił ich usługodawcami „umożliwiającymi dostęp”. Nie jest zatem jasne, czy już jednokrotne dopuszczenie do udostępnienia w usłudze treści pornograficznej będzie wiązało się z koniecznością stosowania mechanizmu weryfikacji wieku, w szczególności, że dostawcy usług nie mają obowiązku monitorowania treści. W przypadku niedoprecyzowania tego w przepisach może również dojść do blokowania podmiotów, których treści udostępniane są przez użytkowników, jak platformy internetowe czy portale społecznościowe. Nabiera to również szczególnego znaczenia ze względu na fakt, że zgodnie z literą projektu ustawy blokowany ma być dostęp do domeny, a nie treści zawartej pod określonym URL.	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak, aby wskazać na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				argumentacji, że regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Projekt ustawy w sposób celowy nie precyzuje jaka liczba treści pornograficznych dostępnych w ramach usługi powoduje objęcie danego usługodawcę obowiązkami projektu ustawy, gdyż spowodowałoby to obniżenie poziomu ochrony małoletnich. Głównym celem projektu ustawy jest uregulowanie przede wszystkim tych stron, które są dedykowane treściom pornograficznym, nie jest natomiast wykluczone, że nawet pojedyncze treści o tym charakterze w usługach nieprzeznaczonych wprost treściom pornograficznym nie znajdą szerszego odbioru.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

20.	art. 3 ust. 1	Konfederacja „Lewiatan”	Brak definicji “treści pornograficznych” Na wstępie warto zaznaczyć, że uzasadnione jest odstępienie ustawodawcy od stosowania sformułowania “treści szkodliwe”. Tworzyło ono bowiem wyraźne przecięcie z DSA i wprowadzało wymogi, które wykraczały poza ten akt, zaprzeczając idei jednakowego stosowania rozporządzeń unijnych i zasad jednolitego rynku. Równocześnie pragniemy zwrócić uwagę, że w dalszym ciągu brakuje jasnego wskazania, jakie treści skutkować mogą wpisem domeny do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W projekcie nie znalazła się bowiem definicja “treści pornograficznych”, o których mówi art. 3 ust.1. Tym samym istnieje ryzyko wątpliwości interpretacyjnych związanych z tym, jakie materiały uznawane będą za nieodpowiednie dla małoletnich. Ze względu na brak definicji prawnej oraz niejednoznaczne orzecznictwo może zdarzyć się, że za treści pornograficzne zostaną uznane, przykładowo, oferty przedstawiające produkty kierowane do dorosłych odbiorców (np. książki erotyczne, akcesoria wspierające zdrowie seksualne), które choć wiążą się z erotyką, nie stanowią tego samego ryzyka dla małoletnich, co treści audiowizualne rozpowszechniane przez branżę pornograficzną. Brak pewności w zakresie definicji prowadzić będzie więc do poważnych trudności zarówno dla organu podejmującego decyzję, jak i dla samych usługodawców online. Co więcej, jesteśmy zdania, że ocena tego czy dane treści są treściami pornograficznymi nie powinna opierać się na indywidualnej interpretacji organu, a na konkretnej wykładni przepisu (tak aby ocena ta nie miała negatywnego wpływu na działania dostawcy jak np. zablokowanie usługi na czas prowadzenia postępowania w sytuacji, gdy zasady i kryteria nie są jasno określone). W uzasadnieniu ustawy powołano się na orzeczenie z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10), w którym Sąd Najwyższy uznał, że treści pornograficzne to: <i>„zawarte w utrwalonej formie (np. film, zdjęcia, czasopisma, książki, obrazy) lub nie (np. pokazy na żywo) prezentacje czynności seksualnych człowieka (zwłaszcza</i>	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie braku pojęcia „treści pornograficznych”, jak wskazano w uzasadnieniu do niniejszego projektu ustawy, zasadny jest brak definicji tego rodzaju treści w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit. Ponadto, każdorazowo oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, korzystając z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		<i>ukazywanie organów płciowych człowieka w ich funkcjach seksualnych), i to zarówno w wymiarze niesprzecznym z ich biologicznym ukierunkowaniem, jak i czynności seksualnych człowieka sprzecznych z przyjętymi w społeczeństwie wzorcami zachowań seksualnych”.</i> <i>Definicja pojęcia „treści pornograficzne” zaprezentowana przez Sąd Najwyższy różni się od definicji zaproponowanej przez M. Filara, którego zdaniem treści mające charakter pornograficzny powinny charakteryzować się następującymi cechami:</i> <i>1) powinny przedstawiać przejawy płciowości i życia płciowego człowieka;</i> <i>2) powinny koncentrować się wyłącznie na technicznych aspektach płciowości i życia płciowego, z całkowitym oderwaniem od warstwy intelektualnej i osobistej;</i> <i>3) powinny ukazywać ludzkie organy w ich funkcjach seksualnych;</i> <i>4) główną intencją twórcy jest wywołanie podniecenia seksualnego u odbiorcy;</i> <i>5) kryterium pomocniczym jest walor estetyczny – im jest on niższy, tym bliżej takim treściom do pornografii.</i> <i>Jak wskazano powyżej, w procesie stosowania prawa przez organ orzekający nie jest zawsze konieczne wykazanie spełnienia wszystkich powyższych przesłanek. Pomimo że uzasadnienie Sądu Najwyższego zauważa tę definicję, nie odnosi się do niej bezpośrednio i nie powiela jej. Zdaniem regulatora, stanowi to dowód na ocenny charakter treści pornograficznych, którego nie da się zamknąć w sztywne ramy definicji ustawowej bez szkody dla chronionego dobra jakim jest ochrona małoletnich. Równocześnie, warto zauważyć, że dotychczas o tym, co stanowi treści pornograficzne rozstrzygały sądy powszechne, w sprawach, które były analizowane miesiącami. W przypadku zaś procedury przewidzianej w art. 5 omawianej ustawy, o tym, co stanowi treść pornograficzną rozstrzygać ma regulator rynku telekomunikacyjnego w ciągu zaledwie kilku dni.</i> <i>W uzasadnieniu ustawy przytoczono wskazany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10), w którym Sąd wyraził pogląd, że: o tym, czy dana treść ma charakter pornograficzny rozstrzyga sąd, a nie biegły. Biegły,</i>	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			oczywiście wyraża swoją opinię jaki hipotetyczny wpływ na konkretną osobę może mieć treść badana pod kątem tego, czy jest ona treścią pornograficzną, ale jest to opinia mająca charakter poglądowy i nie wiąże sadu, który kieruje się dostępną wiedzą, doświadczeniem życiowym i zapatrywaniem społeczeństwa w danym miejscu i czasie. Powyższe zdaje się potwierdzać, że kwestie moralne i etyczne są subiektywne, a pozostawienie organowi oceny czy dana treść ma charakter pornograficzny, bez jasnych kryteriów, może tworzyć pole do arbitralności Prezesa UKE.	
21.	art. 3 ust. 1	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Artykuł 3 projektu wprowadza również istotną zmianę w stosunku do poprzedniej wersji przepisów. W poprzednim brzmieniu posługiwano się pojęciem „usługodawcy oferującego dostęp do treści”, natomiast obecnie ustawodawca zastosował sformułowanie „usługodawca umożliwiający dostęp do treści”. Na pierwszy rzut oka zmiana ta może wydawać się uzasadniona – nie każdy serwis, na którym znajdują się treści pornograficzne, wprost je „oferuje” w tradycyjnym rozumieniu tego słowa. W praktyce część podmiotów pełni jedynie funkcję dostawcy infrastruktury technicznej lub operatora platformy, na której to użytkownicy indywidualni zamieszczają własne treści audiowizualne. Jednakże nowa redakcja przepisu budzi istotne wątpliwości interpretacyjne. Brzmienie zwrotu „umożliwiający dostęp” może w praktyce prowadzić do znacznego rozszerzenia kręgu podmiotów objętych regulacją i nadania przepisom charakteru quasi-horyzontalnego – obejmującego wiele kategorii usług cyfrowych, które dotychczas nie były utożsamiane z dystrybucją treści pornograficznych. Przy tak szerokim ujęciu pojęcia, za „usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych” mogłyby zostać potencjalnie uznane m.in.: • serwisy pornograficzne w ścisłym tego słowa znaczeniu, • platformy wideo, które co do zasady udostępniają treści niepornograficzne, lecz istnieje ryzyko, że użytkownicy zamieszczą na nich materiały niezgodne z regulaminem,	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak, aby wskazać na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do argumentacji, że regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		- e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną lub książki edukacyjne dotyczące życia seksualnego, - platformy z audiobookami, w tym zawierającymi elementy o charakterze erotycznym, - sklepy internetowe oferujące produkty erotyczne, - fora dyskusyjne, niezależnie od ich głównej tematyki, - operatorzy płatności obsługujący serwisy z treściami pornograficznymi (co rodzi pytanie, czy „umożliwianie dostępu” odnosi się także do usług finansowych), - wyszukiwarki internetowe, w szczególności te, które nie stosują rygorystycznych filtrów treści, - oraz inne serwisy, na których – zarówno celowo, jak i przypadkowo – mogą pojawić się materiały uznane za pornograficzne. Tak szerokie rozumienie pojęcia „umożliwiania dostępu” prowadziłoby do nieuzasadnionego rozszerzenia zakresu regulacji na podmioty, które nie są rzeczywistymi dystrybutorami treści pornograficznych, a jedynie funkcjonują w obrębie gospodarki cyfrowej, w ramach której może dojść do incydentalnego pojawienia się takich materiałów. Z tego względu kluczowe jest opracowanie jednoznacznej definicji treści pornograficznych, która umożliwiłaby zawężenie katalogu podmiotów objętych przepisami do tych, których działalność rzeczywiście polega na udostępnianiu treści o charakterze pornograficznym. Chodzi w szczególności o serwisy, które rozpowszechniają pobudzające seksualnie treści audiowizualne, z którymi użytkownik może zapoznać się bezpośrednio i niezwłocznie – a nie, przykładowo, o e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną lub publikacje edukacyjne. Alternatywnie, w przypadku, gdy ustawodawca nie zdecyduje się na wprowadzenie ustawowej definicji treści pornograficznych, zasadne byłoby przemodelowanie zakresu podmiotów objętych regulacją przez wyraźne wskazanie, że przepisy	Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			ustawy dotyczą wyłącznie tych usługodawców, których celem lub zamiarem jest rozpowszechnianie treści pornograficznych. W takim przypadku należałoby wprost doprecyzować, że chodzi o podmioty, które: „pozwalają użytkownikom na generowanie, udostępnianie lub przesyłanie treści pornograficznych, bądź które publikują własne treści tego rodzaju.” Takie rozwiązanie pozwoliłoby na jasne odgraniczenie serwisów, których działalność ma charakter pornograficzny, od pozostałych usługodawców funkcjonujących na rynku cyfrowym, zapewniając tym samym, że ustawa realizuje swój cel ochronny bez wprowadzania nadmiernych, niezamierzonych skutków gospodarczych.	
22.	art. 3 ust. 1	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Brak definicji „treści pornograficznych” Brakuje jasnego wskazania, jakie treści skutkować mogą wpisem domeny do rejestru. W projekcie nie znalazła się definicja „treści pornograficznych”, co powoduje ryzyko poważnych trudności interpretacyjnych – zarówno dla organu, jak i dla usługodawców. Bez definicji istnieje niebezpieczeństwo, że za treści pornograficzne uznane zostaną również oferty skierowane do dorosłych odbiorców, takie jak książki erotyczne czy akcesoria zdrowotne, które nie stanowią tego samego ryzyka, co treści audiowizualne rozpowszechniane przez branżę pornograficzną.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie braku pojęcia „treści pornograficznych”, jak wskazano w uzasadnieniu do niniejszego projektu ustawy, zasadny jest brak definicji tego rodzaju treści w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit. Ponadto, każdorazowo oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, korzystając z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.
23.	art. 3 ust. 2	Prezes Urzędu Komunikacji	Proponuję przeniesienie materii zawartej w tym przepisie do ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513,	Uwaga uwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Elektronicznej	z późn. zm.), która w art. 8 ust. 3 reguluje zawartość regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną;	W projekcie ustawy uwzględniono stosowną nowelizację przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
24.	art. 3 ust. 2	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Należy też zwrócić uwagę na art. 3 ust. 2 projektu , zgodnie z którym „w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, usługodawca zobowiązany jest zawrzeć postanowienia określające sposób w jaki małoletni są chronieni przed dostępem do treści pornograficznych ”. Na podstawie treści przepisu nie jest do końca jasne, czy przez postanowienia te należy rozumieć mechanizm weryfikacji wieku, do stosowania którego będzie obowiązany usługodawca, czy też regulamin miałby określać dodatkowe, inne, niż weryfikacja wieku środki służące ochronie osób małoletnich przed treściami pornograficznymi. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, „przepis przewiduje również obowiązek rozbudowania regulaminu danej usługi o informacje dotyczące podjętych środków ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych, w tym zwłaszcza stosowanego sposobu weryfikacji wieku”. Jeżeli intencją projektodawcy jest to, aby nałożyć na usługodawcę udostępniającego treści pornograficzne obowiązek stosowania również innych niż weryfikacja wieku metod ochrony małoletnich przede tego typu treściami, to konieczne jest określenie w sposób precyzyjny takich obowiązków w projektowanych przepisach.	Uwaga uwzględniona Założeniem wskazanego przepisu jest zapewnienie odpowiedniej informacji dla usługobiorców na temat stosowanych przez usługodawcę mechanizmów ochrony małoletnich, w tym zwłaszcza mechanizmu weryfikacji wieku. Potencjalnie mogą zawierać się w tym dodatkowe działania, wykraczające poza ten mechanizm, ale z nim współpracujące lub uzupełniające go. W związku z tym proponuje się wskazanie w projekcie ustawy (obecnie w art. 34), że w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną, o którym mowa w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, usługodawca jest zobowiązany zawrzeć postanowienia określające mechanizmy ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych wprowadzone na podstawie projektu.
25.	art. 3 ust. 2	Rzecznik Praw Dziecka	Pozytywnie oceniam wprowadzenie w art. 3 ust. 2 Projektu obowiązku usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych, do zawarcia w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną, o którym mowa w art. 8 u.ś.u.d.e.	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		postanowienia określające sposób ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Kierując się jednak wymogiem realizacji najlepiej pojętego interesu dziecka, w mojej ocenie konieczne jest doprecyzowanie tego przepisu w taki sposób, aby na usługodawcy spoczywał wyraźny obowiązek wyjaśniania, w tym przez oznaczenie słowne i graficzne informujące o sposobie, w jaki małoletni są chronieni przed dostępem do treści pornograficznych – tak, aby informacje były zrozumiałe dla małoletnich, w szczególności w sytuacji, gdy dana usługa jest faktycznie wykorzystywana przez dzieci i młodzież lub gdy stanowią oni główną grupę użytkowników. Zobowiązanie usługodawców do konstruowania przekazów w języku przyjaznym dla dzieci nie stanowi nowości w świetle informacyjnego”) jest skierowana przede wszystkim do małoletnich lub gdy korzystają z niej w głównej mierze małoletni, dostawca ma obowiązek wyjaśniać warunki i ograniczenia korzystania w sposób zrozumiały dla tej grupy odbiorców. Podobnie art. 12 RODO przewiduje, że administratorzy danych powinni przekazywać informacje w sposób jasny i dostosowany do wieku odbiorców, w tym dzieci. Uwzględnienie tego rozwiązania w projekcie u.m.d.t.p. jest w pełni zasadne, ponieważ jego adresatami są wszyscy dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego objęci ustawą, a nie tylko ci, którzy świadczą usługi bezpośrednio skierowane do dzieci. Tylko takie podejście zapewni, że małoletni – niezależnie od rodzaju usługi, z której korzystają – będą realnie chronieni przed szkodliwymi treściami, a jednocześnie zachowają prawo do zrozumienia zasad korzystania z usług online. Obowiązek formułowania treści regulaminów dotyczących spraw ważnych dla małoletnich w sposób zrozumiały dla tej grupy wzmacnia podmiotowość dzieci, rozwija zdolność do podejmowania świadomych decyzji w środowisku cyfrowym i sprzyja kształtowaniu umiejętności potrzebnych w dorosłym życiu. Wprowadzenie takiego wymogu przyczyni się do urzeczywistnienia prawa dziecka do wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach, które go dotyczą (art. 12 KPD oraz art. 24 KPP), a jednocześnie będzie	Ze względu na to, że projekt ustawy dotyczy uniemożliwienia dostępu do treści pornograficznych małoletnim przez stosowanie mechanizmów weryfikacji wieku, opisany sposób działania tych mechanizmów przeznaczony będzie dla osób dorosłych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			realizacją obowiązku państwa do zapewnienia dostępu do informacji sprzyjających dobru fizycznemu, psychicznemu i społecznemu dziecka (art. 17 KPD). Obowiązek formułowania postanowień określających sposób ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w sposób zrozumiały dla dzieci pozytywnie wpłynie na kształtowanie podmiotowości dziecka w środowisku cyfrowym. Jasne i dostosowane do wieku komunikaty pozwalają dzieciom świadomie i odpowiedzialnie korzystać z usług cyfrowych, sprzyjając nabywaniu kompetencji niezbędnych w korzystaniu ze środowiska cyfrowego w życiu dorosłym. Wprowadzenie do projektu u.m.d.t.p. obowiązku przejrzystego i przyjaznego dziecku formułowania postanowień regulaminu określających sposób ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych pozwoli zatem nie tylko na skuteczniejszą realizację zasadniczego celu projektowanej ustawy, jakim jest ochrona małoletnich przed szkodliwymi treściami, ale także na urzeczywistnienie podstawowego prawa dziecka do informacji.	
26.	art. 4	Rzecznik Praw Dziecka	Art. 4 projektu u.m.d.t.p., określający zasady stosowania przez usługodawców metod weryfikacji wieku, oceniam pozytywnie jako próbę wprowadzenia minimalnych standardów w tym obszarze. Jednocześnie wskazuję na konieczność doprecyzowania treści proponowanego przepisu, tak aby ustalanie wieku użytkowników usług społeczeństwa informacyjnego należycie urzeczywistniało prawo dziecka do prywatności. W pierwszej kolejności należy wskazać na potrzebę doprecyzowania wymogów dotyczących projektowania metod weryfikacji wieku przez usługodawców wskazanych w art. 4 ust. 1 projektu u.m.d.t.p. Przepis ten powinien wprost zobowiązywać usługodawców do uwzględniania opinii dzieci w procesie projektowania, wdrażania oraz oceny skuteczności stosowanych rozwiązań. Wprowadzenie takiego obowiązku stanowiłoby realizację prawa dziecka do wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach, które go dotyczą (art. 12 KPD i art. 24 KPP). Na znaczenie włączania głosu małoletnich w procesie kształtowania metod weryfikacji wieku	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze charakter projektowanych obowiązków, który w znaczącej mierze obejmuje usługodawców oferujących bezpośrednio treści pornograficzne, nie jest wskazane uzyskiwanie opinii małoletnich przez tych usługodawców, a tym samym promowanie nawiązywania dodatkowego kontaktu między tymi podmiotami. Ponadto ze względu na techniczny zakres problematyki weryfikacji wieku, chociaż uzyskiwanie opinii ze strony interesariuszy (w tym przypadku małoletnich) jest nieodzowne, byłoby to znacząco utrudnione w tym przypadku. Głos małoletnich realizowany jest także przez

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			zwrócono również uwagę na poziomie unijnym w Wytycznych KE o ochronie małoletnich w świetle AUC. Co więcej, w mojej ocenie art. 4 projektu u.m.d.t.p. powinien zostać uzupełniony także o dodatkowe gwarancje ochrony praw i wolności użytkowników w przypadku w pełni zautomatyzowanego procesu ustalania wieku, który prowadzi do podjęcia wobec nich całkowicie zautomatyzowanej decyzji w rozumieniu art. 22 ust. 1 RODO. W szczególności należy przewidzieć obowiązek zapewnienia przez usługodawcę możliwości wyrażenia własnego stanowiska i zakwestionowania decyzji o dostępie do usługi lub jej określonych funkcjonalności. Powyższe uzupełnienia pozostają zgodne ze stanowiskiem Europejskiej Rady Ochrony Danych dotyczących realizacji wymogów RODO w związku z procesem ustalania wieku, w szczególności przedstawionych w Oświadczeniu EROD 1/2025 w sprawie zapewniania wieku, w którym podkreślono potrzebę proporcjonalności, minimalizacji danych oraz unikania nadmiernej automatyzacji w procesach mających wpływ na prawa i wolności małoletnich. Ponadto dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych proponowany art. 4 ust. 3 projektu u.m.d.t.p., który przewiduje zakaz przetwarzania danych osobowych przez usługodawcę w innym celu niż sama weryfikacja wieku, powinien wprost odwoływać się do definicji „profilowania” zawartej w art. 4 pkt 4 RODO.	inne przedsięwzięcia, takie jak objęty patronatem Ministerstwa Cyfryzacji panel obywatelski dzieci i młodzieży dotyczących treści szkodliwych, który miał miejsce w 2025 r. Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. W zakresie zagwarantowania ochrony danych osobowych należy podkreślić, że w przypadku stosowania mechanizmów weryfikacji wieku obowiązują ogólne przepisy wynikające z RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.
27.	art. 4	Konfederacja „Lewiatan”	Rygorystyczne podejście do weryfikacji wieku niezależnie od poziomu ryzyka W przypadku stosowania weryfikacji wieku zgodnie z nowym projektem usługodawca musi zapewnić co najmniej dwie metody weryfikacji wieku, które będą łatwe w użyciu, dostępne w sposób ciągły, a także dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz użytkowników nieposługujących się językiem polskim. Metody te powinny opierać się na danych pochodzących z wiarygodnych źródeł, być trudne do obejścia przez przeciętnego użytkownika oraz “w miarę możliwości” interoperacyjne z innymi usługami. Co więcej, wprost wskazano, że muszą one odpowiadać wymogom art. 8 ust. 2 lit. c rozporządzenia eIDAS (dot.	Uwaga wyjaśniona Usunięto przepis art. 4 w omawianym w uwadze zakresie. Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		wysokiego poziomu bezpieczeństwa w kontekście systemu identyfikacji elektronicznej). W praktyce, aby sprostać tym wymaganiom, usługodawca będzie zmuszony stworzyć złożoną, inkluzywną, interoperacyjną i bezpieczną infrastrukturę, obsługującą co najmniej dwa sposoby sprawdzania wieku. Choć tak rygorystyczne podejście można uznać za zasadne w przypadku serwisów udostępniających jednoznacznie pornograficzne treści, to jego bezwzględne stosowanie względem usługodawców innych kategorii wskazanych w poprzednim punkcie wydaje się nadmiarowe i może wskazywać na potencjalną nadregulację. W kontekście postulatu zapewnienia najwyższego stopnia ochrony danych osobowych i prywatności użytkowników - przy jednoczesnym wymogu weryfikacji wieku w trybie etapie implementacji, szczególnie w świetle obecnego brzmienia art. 3 oraz szerokiego rozumienia kryterium „umożliwiania dostępu do treści”. W przypadku braku stałego konta użytkownika, realizacja weryfikacji w trybie ciągłym wymagałaby stosowania zaawansowanych technologii śledzących (<i>tracking</i>), umożliwiających ponowne rozpoznanie użytkownika po jego powrocie na daną stronę internetową - nawet po uprzednim jej opuszczeniu. Przykładowo: użytkownik A odwiedza serwis, przechodzi procedurę weryfikacyjną, po czym opuszcza stronę, a następnie po upływie określonego czasu - wraca. Weryfikacja w trybie ciągłym oznaczałaby konieczność jego automatycznego rozpoznania jako osoby już zweryfikowanej. Takie rozwiązania techniczne, choć potencjalnie uzasadnione w przypadku witryn stricte pornograficznych, w przypadku serwisów o znacznie szerszym profilu (np. księgarnie internetowe, platformy e-commerce czy sklepy internetowe, na których mogą występować treści, które mogą zostać skojarzone z pornografią np. literatura erotyczna) prowadziłyby w praktyce do znacznych utrudnień operacyjnych, wyższych kosztów prowadzenia biznesu online, a nierzadko - zwłaszcza w przypadku małych firm nieposiadających zaplecza IT - do paraliżu serwisu.	Warto również wskazać, że nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Alternatywą dla modelu ciągłej weryfikacji byłoby wprowadzenie weryfikacji powtarzalnej, tj. realizowanej przy każdorazowym wejściu użytkownika na stronę. Tego rodzaju podejście ogranicza konieczność śledzenia, ale jednocześnie wymaga każdorazowego przeprowadzania procedury weryfikacyjnej, co skutkuje znacznym obniżeniem wygody korzystania z serwisu i może prowadzić do odpływu użytkowników, ograniczenia dostępności usług. Przy szerokim i nieprecyzyjnym rozumieniu pojęcia „usługodawcy umożliwiającego dostęp do treści” oraz konieczności wdrożenia jednego z powyższych, złożonych modeli weryfikacji pojawia się ryzyko o nadmierne obciążenie szerokiego grona podmiotów prowadzących działalność online. Co więcej, można spodziewać się, że nowa regulacja przyjęta w obecnym kształcie najsilniej uderzy w polskich przedsiębiorców, przede wszystkim tych z sektora MŚP. Nie dysponując odpowiednimi zasobami ekspertów z dziedziny ICT firmy te najpewniej napotkają duże trudności w dostosowaniu swoich stron internetowych do złożonych wymogów weryfikacji wieku przewidzianych w ustawie. Pojawiają się więc uzasadnione wątpliwości co do proporcjonalności projektowanych wymogów względem zakładanych celów regulacyjnych, zwłaszcza w odniesieniu do usług o zróżnicowanym charakterze i treści. Co więcej, art. 4 projektu wymaga zapewnienia metod weryfikacji pełnoletności użytkownika (co zostało potwierdzone również w uzasadnieniu, gdzie jednoznacznie wyklucza się możliwość stosowania metod opartych wyłącznie na szacowaniu wieku - o ile nie dają one gwarancji skuteczności). Tak rygorystyczne podejście stoi jednak w sprzeczności z wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi stosowania art. 28 rozporządzenia DSA, w których wyraźnie dopuszcza się stosowanie metod szacowania (przy zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony i skuteczności) jako proporcjonalnych do poziomu ryzyka danej usługi. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na potencjalnie bardzo negatywne skutki połączenia wymogu weryfikacji wieku niezależnie od ryzyka z szeroką definicją „usługodawcy umożliwiającego dostęp do treści”. Takie podejście prowadzi do zrównania	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			obowiązków bardzo różnych podmiotów - np. internetowej księgarni i portalu zawierającego wyłącznie treści pornograficzne - pomimo istotnych różnic w charakterze działalności, profilu odbiorców, skali ryzyka oraz potencjalnych skutków ekspozycji na nieodpowiednie treści. Dlatego w naszej ocenie, polski ustawodawca powinien wzorem wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących stosowania art. 28 DSA, przyjąć podejście oparte na stopniowaniu środków ochrony w zależności od poziomu ryzyka zidentyfikowanego na danej platformie. Oznacza to wprowadzenie zróżnicowanych metod sprawdzania wieku, adekwatnych do skali ryzyka, jakie dana usługa może stanowić dla nieletnich użytkowników. W szczególności, estymacja wieku, przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń, powinna być uznana za wystarczającą w sytuacjach, w których zidentyfikowane ryzyko usługi zaklasyfikowane będzie jako średnie. Dotyczy to przypadków, w których: • ryzyko nie jest na tyle wysokie, by uzasadniało zastosowanie wskazanej powyżej pełnej procedury weryfikacji wieku; • a jednocześnie nie jest na tyle niskie, by uzasadniać całkowity brak ograniczeń dostępu lub ograniczenie oparte wyłącznie na oświadczeniu użytkownika bez jakiegokolwiek formy weryfikacji. Takie podejście pozwoliłoby na zachowanie właściwej proporcji pomiędzy celem regulacji (ochroną małoletnich) a realiami funkcjonowania różnorodnych platform cyfrowych, których charakter, treści i profil użytkowników mogą się istotnie różnić. Jednocześnie umożliwiłoby dostawcom usług wdrażanie rozwiązań technicznych w sposób racjonalny i dostosowany do rzeczywistego poziomu zagrożeń. Należy wziąć pod uwagę doświadczenia polskiego rynku w zakresie weryfikacji wieku przez serwisy VOD w celu ochrony małoletnich, co ma miejsce na podstawie samoregulacji branżowej poddawanej regularnie kontroli przez regulatora, jakim jest KRRiT. Już w roku 2014 przedsiębiorcy dostarczający usługi	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			audiowizualne przez internet przyjęli stosowny Kodeks dobrych praktyk określający sposób ochrony małoletnich oraz metody weryfikacji wieku. Obowiązki podmiotów VOD w tym zakresie wynikają z przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Kryterium wynikającym z ustawy, jak i Kodeksu dobrych praktyk jest skuteczność stosowanych mechanizmów bez narzucania konkretnego rozwiązania technicznego. Dobór właściwego rozwiązania przez usługodawcę wynika z indywidualnego charakteru serwisu czy możliwości technicznych. Weryfikacji podlegać może określony użytkownik, o ile dany serwis udostępnia możliwość logowania lub każdorazowa wizyta. Wiek weryfikowany może być m.in. przez pobierane dane o kontrahencie (o ile usługa jest świadczona na podstawie umowy), systemy kontroli rodzicielskiej czy np. systemy płatności dostępne dla osób pełnoletnich. Skuteczność samoregulacji była parokrotnie weryfikowana przez regulatora i każdorazowo opinia na temat stosowanych mechanizmów była bardzo dobra (skuteczność na poziomie ponad 99%).	
28.	art. 4	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Weryfikacja wieku Projekt przewiduje, że usługodawca musi zapewnić co najmniej dwie metody weryfikacji wieku, łatwe w użyciu, dostępne w sposób ciągły, dostosowane do osób z niepełnosprawnościami i użytkowników nieposługujących się językiem polskim. Metody mają być trudne do obejścia, interoperacyjne i zgodne z wymogami wysokiego poziomu bezpieczeństwa (art. 8 ust. 2 lit. c eIDAS). O ile takie rygorystyczne wymogi są uzasadnione wobec serwisów stricte pornograficznych, to ich stosowanie wobec podmiotów, które jedynie marginalnie mogą mieć styczność z treściami erotycznymi (np. e-księgarnie, platformy e-commerce), prowadziłoby do nadmiernych kosztów i trudności operacyjnych. Ponadto wymóg weryfikacji ciągłej może oznaczać konieczność stosowania technologii śledzących, co stwarza dodatkowe ryzyka dla prywatności użytkowników. Alternatywą byłaby weryfikacja powtarzalna – przy każdym wejściu – ale ta z kolei drastycznie obniża wygodę korzystania z usług. Dlatego w naszej ocenie, polski ustawodawca mógłby wzorem wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących	Uwaga wyjaśniona Usunięto przepis art. 4 w omawianym w uwadze zakresie. Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych. Warto również wskazać, że nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			stosowania art. 28 DSA, przyjąć podejście oparte na stopniowaniu środków ochrony w zależności od poziomu ryzyka zidentyfikowanego na danej platformie. Oznacza to wprowadzenie zróżnicowanych metod sprawdzania wieku, adekwatnych do skali ryzyka, jakie dana usługa może stanowić dla nieletnich użytkowników. W szczególności, estymacja wieku, przy zastosowaniu odpowiednich zabezpieczeń, powinna być uznana za wystarczającą w sytuacjach, w których zidentyfikowane ryzyko usługi zaklasyfikowane będzie jako średnie. Dotyczy to przypadków, w których: • ryzyko nie jest na tyle wysokie, by uzasadniało zastosowanie wskazanej powyżej pełnej procedury weryfikacji wieku; • a jednocześnie nie jest na tyle niskie, by uzasadniać całkowity brak ograniczeń dostępu lub ograniczenie oparte wyłącznie na oświadczeniu użytkownika bez jakiejkolwiek formy weryfikacji. Takie podejście pozwoliłoby na zachowanie właściwej proporcji pomiędzy celem regulacji (ochroną małoletnich) a realiami funkcjonowania różnorodnych platform cyfrowych, których charakter, treści i profil użytkowników mogą się istotnie różnić. Jednocześnie umożliwiłoby dostawcom usług wdrażanie rozwiązań technicznych w sposób racjonalny i dostosowany do rzeczywistego poziomu zagrożeń. ZPP podkreśla, że wymogi weryfikacji powinny być proporcjonalne do poziomu ryzyka – tak jak przewidują wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące stosowania art. 28 DSA.	poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi.
29.	art. 4 ust. 1	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy	Przeniesienie na poziom ustawowy z poziomu wytycznych ministra wymogów dotyczących mechanizmu weryfikacji wieku należy ocenić jako krok w dobrą stronę, jednak przedstawione w projekcie wymogi nie rozstrzygają problemu do końca. W odniesieniu do poszczególnych wymogów zawartych w art. 4 ust. 1 warto zauważyć następujące kwestie:	Uwaga uwzględniona Usunięto dawny art. 4 ust. 1 określający wymogi w zakresie weryfikacji wieku. Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Instytut Badawczy	1. najwyższy poziom ochrony danych osobowych i prywatności, zgodność z aktualnym stanem prawnym – te wymogi już wynikają z powszechnie obowiązującego prawa, w szczególności z przepisów rozporządzenia 2016/679 i nie jest jasne jaki poziom projektodawca uznaje za „najwyższy”. Zgodność z aktualnym stanem prawnym to z kolei oczywisty wymóg i nie powinien być powtarzany w ustawie; 2. dwie metody ogólnodostępne i łatwe do zastosowania przez usługobiorcę z czego co najmniej jedna dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub posługujących się innym językiem niż język polski – z tego obowiązku usługodawca będzie mógł zwolnić się przyjmując dwie metody weryfikacji, obie w języku obcym; nie jest też jasne co w tym kontekście oznacza „metoda ogólnodostępna”; 3. zapewnienie dostępu do usługi weryfikacji w sposób ciągły – w inny sposób nie można byłoby powiedzieć, że wymóg weryfikacji wieku został zrealizowany; 4. metody oparte o dane pochodzące z wiarygodnego źródła – w tym zakresie również niejasne jest, co projektodawca miał na myśli; 5. metody niemożliwe do obejścia dla przeciętnego użytkownika – ta przesłanka jest wyjątkowo uznaniowa, a ponadto wydaje się już zawierać w dyspozycji projektowanego art. 3 ust. 1 („...stosuje weryfikację wieku <u>uniemożliwiającą dostęp do treści przez małoletnich</u>”); 6. <u>interoperacyjność metody z innymi usługami świadczonymi drogą elektroniczną</u> – w tym zakresie nie jest jasne, z którymi usługami interoperacyjna ma być ta usługa.	aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.
30.	art. 4 ust. 1 pkt 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Wyjaśnienia wymaga celowość nakładania na usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych obowiązku oferowania metod weryfikacji wieku, które są dostępne w sposób ciągły. Już samo nałożenie obowiązku stosowania przez usługodawcę weryfikacji wieku skutkuje koniecznością realizacji tego obowiązku w sposób ciągły (bez przerw);	Uwaga uwzględniona Usunięto dawny art. 4 ust. 1 określający wymogi w zakresie weryfikacji wieku, w tym

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				obowiązek oferowania metod weryfikacji wieku w sposób ciągły.
31.	art. 4 ust. 2	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Osobną uwagę należy poświęcić zawartemu w art. 4 ust. 2 projektu odesłaniu do rozporządzenia eIDAS. Art. 8 ust. 2 lit. c tego rozporządzenia, do którego odsyła projekt, odnosi się do wymogów, jakie muszą spełniać systemy identyfikacji elektronicznej o wysokim poziomie bezpieczeństwa, które zostały notyfikowane przez państwo członkowskie Komisji Europejskiej zgodnie z art. 9 rozporządzenia eIDAS i przepisami ustawy o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej. Nie jest jasne, czy zamysłem projektodawcy było jedynie wskazanie, że systemy weryfikacji wieku muszą spełniać te same kryteria, co ww. systemy identyfikacji elektronicznej (tzn. w szczególności zapobiegać podszyciu się lub modyfikacji tożsamości), czy też usługodawca udostępniający treści pornograficzne byłby zobowiązany do stosowania któregoś z systemów identyfikacji elektronicznej o wysokim poziomie bezpieczeństwa, notyfikowanych zgodnie ww. przepisami. Aby uniknąć wątpliwości w tym zakresie, organ nadzorczy zaleca doprecyzowanie tej kwestii w przepisach projektu. Co jednak istotne, jeżeli podmiot oferujący dostęp do treści objętych ograniczeniem wiekowym miałby w celu wykonania obowiązku wynikającego z przepisów projektu stosować właśnie któryś z ww. systemów identyfikacji elektronicznej, będzie się to potencjalnie wiązało nie tylko ze stwierdzeniem pełnoletności użytkownika, lecz z jednoznaczną identyfikacją tej osoby. Stanowiłoby to bardzo poważną ingerencję w prawo do prywatności jednostki. Dlatego należy wskazać na rozwiązania przewidziane przez rozporządzenie eIDAS2, którego kluczowym elementem jest wprowadzenie Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej – narzędzia, które umożliwi obywatelom potwierdzanie jedynie wybranych atrybutów (np. wieku) bez ujawniania ich pełnej tożsamości. Dzięki eIDAS2 możliwe będzie tworzenie zaufanych, zdecentralizowanych rozwiązań do zapewnienia wieku, które działają na zasadzie „tylko tyle informacji, ile to konieczne” i w pełni realizuje wyrażoną w rozporządzeniu 2016/679 zasadę minimalizacji danych. Taki model odpowiada także postulatom Europejskiej Rady	Uwaga uwzględniona Zrezygnowano z odwołania do art. 8 ust. 2 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE, zwanego dalej „rozporządzeniem eIDAS”. Wybór mechanizmu weryfikacji wieku będzie należał do usługodawcy, jednakże mechanizm ten będzie musiał spełniać w szczególności ogólne przepisy o ochronie danych osobowych, w tym minimalizacji przetwarzanych danych. Dodatkowo jako przykładowy mechanizm za pomocą którego usługodawca może spełnić obowiązek weryfikacji wieku wskazano wprost możliwość wykorzystania poświadczenia atrybutu wieku udostępnianego w ramach europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Dodatkowo należy podkreślić, że wdrożenie rozporządzenia eIDAS, jak i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1183 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			Ochrony Danych i pozwala realnie pogodzić ochronę dzieci przed treściami szkodliwymi z ochroną prywatności. Z tego względu konieczne jest podjęcie prac legislacyjnych mających na celu dostosowanie ustawodawstwa krajowego do rozporządzenia eIDAS i ustanowienia Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej, co umożliwi zarazem stworzenie właściwych i nie ingerujących nadmiernie w prywatność osoby fizycznej ram dla weryfikacji wieku przewidzianej projektem.	cyfrowej (eIDAS) nastąpi w oddzielnym akcie prawnym.
32.	art. 4 ust. 2	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Projektowana ustawa nie zawiera żadnych wymogów (w szczególności o charakterze technicznym), które pozwoliłyby na jednoznaczną ocenę, czy stosowana przez usługodawcę weryfikacja wieku oparta jest na metodach zapewniających jej skuteczność, polegającą na uniemożliwieniu osobie małoletniej dostępu do treści pornograficznych. W art. 4 ust. 2 wskazano jedynie, że weryfikacja wieku musi spełniać wymogi wskazane w art. 8 ust. 2 lit. c rozporządzenia 910/2014, który to przepis nie zawiera żadnych konkretnych kryteriów, które mogłyby zostać wzięte pod uwagę przez Prezesa UKE w ramach dokonywanej przez ten organ weryfikacji informacji zawartych w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 (co może wiązać się z ewentualnymi zarzutami ze strony usługodawców dotyczącymi zbyt wysokiego stopnia uznaniowości po stronie Prezesa UKE). Jednocześnie niejasna jest wzajemna relacja pomiędzy art. 4 ust. 1 i art. 4 ust. 2 (np. czy art. 4 ust. 1, podobnie jak art. 4 ust. 2, dotyczy wymogów odnoszących się do stosowanej przez usługodawcę weryfikacji wieku?);	Uwaga wyjaśniona Świadomie przyjęto konstrukcję ramową, zgodną z zasadną technologiczną neutralnością prawa. Celem projektu ustawy nie jest wskazanie zamkniętego katalogu rozwiązań technicznych. Jednocześnie wskazano, że jedną z metod weryfikacji wieku, którą może posłużyć się usługodawca, jest wykorzystanie europejskiego portfela tożsamości cyfrowej. Zrezygnowano ze wskazanego w uwadze odniesienia do wymogów z art. 8 ust. 2 lit. c rozporządzenia eIDAS.
33.	art. 4 ust. 3	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	W art. 4 ust. 3 istotne jest tylko zdanie: „ <i>Dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystywane tylko w tym celu, w tym nie mogą służyć profilowaniu usługobiorców</i> ” – pozostała część przepisu jest całkowicie zbędna, gdyż nie sposób wywodzić z niej normy prawnej nieistniejącej już w polskim porządku prawnym, oczywistym jest bowiem, że każdy administrator danych powinien przetwarzać dane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;	Uwaga wyjaśniona Przepis art. 4 ust. 3 został usunięty. Do mechanizmu weryfikacji wieku znajdują zastosowanie bezpośrednio przepisy ogólne o ochronie danych osobowych.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

34.	art. 4 ust. 3	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Z kolei w kontekście zawartego w art. 4 ust. 3 odesłania do przepisów rozporządzenia 2016/679, w tym do zasady minimalizacji danych, wskazać należy, że samo odesłanie do tego rozporządzenia jest regulacją blankietową, przepisy rozporządzenia 2016/679 stosuje się bowiem bezpośrednio i niezależnie od powyższego odesłania podmiot stosujący weryfikację wieku jest obowiązany do ich stosowania, w tym także do stosowania zasady minimalizacji danych. Samo odesłanie w projekcie do rozporządzenia 2016/679 nie jest wystarczające. Jak wskazywał organ nadzorczy w opinii do poprzedniej wersji projektu, weryfikacja wieku przeprowadzana na podstawie projektowanych przepisów wiąże się potencjalnie ze znaczną ingerencją w konstytucyjne prawo do prywatności jednostki i jej autonomię informacyjną (zob. art. 47 i 51 Konstytucji RP). Z tego względu konieczne jest precyzyjne uregulowanie w projekcie aspektów przetwarzania danych osobowych służącemu tej weryfikacji. Pozytywnie należy odnieść się do uregulowania, zgodnie z którym dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystywane tylko w tym celu, w tym nie mogą służyć profilowaniu usługobiorców (art. 4 ust. 3 in fine), jako że organ nadzorczy zwracał uwagę na aspekt profilowania również w opinii do poprzedniej wersji projektu. Niemniej unormowanie to zdecydowanie nie może być uznana za wystarczające w kontekście uregulowania przez projektodawcę aspektów przetwarzania danych osobowych związanego z weryfikacją wieku. Z projektu w dalszym ciągu nie wynika bowiem, jakie dane osobowe będą przetwarzane w celu tej weryfikacji, kto będzie miał dostęp do tych danych, w jaki sposób dane będą przetwarzane, jaki jest okres przechowywania tych danych osobowych.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dotyczące weryfikacji wieku należy uznać za wystarczające w zakresie zapewniającym elastyczność ich stosowania i pozostawienie wyboru odpowiedniej metody usługodawcy. Projekt ustawy wskazuje jakiego rodzaju mechanizmy nie są dopuszczalne, tj. samodeklaracja wieku. Należy podkreślić, że znajdują zastosowanie ogólne wymogi z RODO obejmujące m.in. zasadę minimalizacji danych. Projekt ustawy kierując się neutralnością technologiczną nie narzuca określonych rozwiązań związanych z weryfikacją wieku, a tym samym nie jest możliwe określenie szczegółowych wytycznych dot. zakresu przetwarzanych danych, gdyż wymaga to każdorazowej oceny ze strony usługodawcy wdrażającego określoną weryfikację wieku przystosowaną do charakteru oferowanej przez niego usługi. Rozbudowano jednocześnie uzasadnienie, przez wskazanie, że nie jest zasadne określanie szczegółowego okresu przechowywania danych, gdyż uzależniony jest on od charakteru usługi oferowanej przez usługodawcę oraz mechanizmu weryfikacji wieku.
35.	art. 4 ust. 4 zdanie drugie	Prezes Urzędu Komunikacji	Wyjaśnienia wymaga, z jakich względów konieczność aktualizacji stosowanych metod weryfikacji wieku została ograniczona do przypadku, gdy jest to niezbędne dla zapewnienia wymagania, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, a pominięto	Uwaga wyjaśniona Wskazany w uwadze przepis został usunięty.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Elektronicznej	konieczność aktualizacji w odniesieniu do np. wymagań, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5. Ponadto, proponuję doprecyzowanie tego przepisu przez wskazanie, że usługodawca aktualizuje stosowane metody weryfikacji wieku niezwłocznie;	
36.	art. 5 i art. 6	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	W związku z uwagą zgłaszaną w pkt 1 niniejszego pisma wskazuję na konieczność objęcia zakresem tego przepisu także domen, które umożliwiają małoletnim dostęp do treści pornograficznych, pomimo stosowania przez usługodawcę weryfikacji wieku. Analogiczna uwaga dotyczy art. 6;	Uwaga częściowo uwzględniona Z projektowanego art. 3 wynika, że weryfikacja wieku ma uniemożliwiać dostęp do treści pornograficznych małoletnim. Konieczne jest zatem interpretowanie art. 5 i art. 9 łącznie z art. 3. Przepis obejmuje przypadki, gdy umożliwiony jest dostęp małoletnim bez weryfikacji wieku, która uregulowana jest w niniejszym projekcie ustawy. Rozbudowano dodatkowo uzasadnienie. Jednocześnie dla ujednolicenia zaproponowano zmianę redakcji przepisów art. 5, art. 7 ust. 2 pkt 2, art. 9 ust. 2 pkt 1 oraz art. 14 (dawniej art. 9) ust. 1. Analogiczne zmiany zostały wprowadzone w innych przepisach projektu ustawy w przypadku, gdy było to zasadne dla ujednolicenia stosowanych pojęć.
37.	art. 5	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	Mimo nieuwzględnienia poniższej uwagi w toku dotychczas prowadzonych prac rządowych należy powtórzyć nasze stanowisko dotyczące kwestii prowadzenia Rejestru. W planowanym art. 5 proponuje się prowadzenie przez NASK – PIB rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku (dalej: „Rejestr”). W ocenie NASK – PIB wprowadzenie dualizmu ról UKE oraz NASK PIB jest niezasadne i niewskazane z następujących względów:	Uwaga uwzględniona Prowadzenie rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku powierzono Prezesowi UKE w miejsce NASK-PIB.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			1. to Prezes UKE odpowiedzialny będzie za zarządzanie listą domen podlegających wpisowi do Rejestru (dodawanie i usuwanie wpisów). Wprowadzenie obowiązku utrzymywania Rejestru przez inny podmiot (w tym wypadku NASK – PIB) będzie pociągało za sobą konieczność utworzenia dodatkowych mechanizmów uwierzytelnionego zarządzania Rejestrem. Będzie też niepotrzebnie nakładać obowiązki na dwa podmioty, podczas gdy mógłby je wykonywać jeden, co sprzyjałoby efektywności i ekonomicznej racjonalności tego zadania, a jednocześnie nie będzie budziło wśród odbiorców wątpliwości co do tego, który podmiot jest za Rejestr odpowiedzialny; 2. Prezes UKE posiada już mechanizmy umożliwiające automatyzację działań w zakresie przekazywania informacji do przedsiębiorców telekomunikacyjnych (zgodnie z proponowanym art. 5 ust. 6). Prezes UKE posiada w szczególności platformę PUE UKE (Platformę Usług Elektronicznych), która umożliwia uwierzytelniony dostęp dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Z kolei NASK-PIB nie posiada żadnego systemu umożliwiającego uwierzytelniony dostęp dla wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych. NASK-PIB nie posiada też możliwości efektywnego sprawdzania zmian w zakresie aktualnej listy dostawców usług dostępu do internetu i kontaktu z nimi; 3. jednocześnie planowany w ustawie rejestr zasadniczo różnić się będzie od listy ostrzeżeń, którą NASK – PIB prowadzi na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1803), przede wszystkim w zakresie dostępności oraz sposobu dostępu, ale również m.in. obligatoryjności stosowania. Prowadzona przez NASK – PIB na podstawie ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1803) lista ostrzeżeń aktualnie służy do przekazania ostrzeżenia przedsiębiorcom telekomunikacyjnym, którzy dobrowolnie mogą zablokować daną treść. Cały system związany z listą ostrzeżeń oparty jest na dobrowolnym porozumieniu, nie	

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			nakazach. Zatem nie ma analogii uzasadniającej przypisanie NASK-PIB roli podmiotu prowadzącego Rejestr;	
38.	art. 5 ust. 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję skreślenie wyrazów „dla znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnich”, ponieważ fragment ten jest zbędny w kontekście przepisu art. 1 ust. 2 określającego zakres zastosowania ustawy;	Uwaga nieuwzględniona Proponuje się pozostawić zwrot wskazujący na małoletnich znajdujących się na terenie RP celem dodatkowego zaznaczenia zakresu terytorialnego przepisu dla większej jasności regulacji.
39.	art. 5 ust. 5	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Należy także wspomnieć, że wątpliwe pod względem logicznym jest uzasadnienie dla przyjętego założenia, że rejestr nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku nie jest dostępny publicznie i że w zakresie dostępu do rejestru nie stosuje się przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Skoro bowiem konsekwencją wpisu do rejestru ma być uniemożliwienie dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru to jednocześnie trudno argumentować, że „ <i>Rejestr nie będzie dostępny publicznie w celu uniknięcia sytuacji dostarczania użytkownikom gotowej listy z treściami pornograficznymi</i> ”.	Uwaga wyjaśniona Dostęp do rejestru będą miały jedynie podmioty zainteresowane, Prezes UKE oraz dostawcy usługi dostępu do internetu, którzy wykażą inicjatywę. Dodatkowo proponuje się umożliwienie uzyskania informacji o wpisach do rejestru przez abonenta nazwy domeny, tak aby podmiot dysponujący prawem do domeny miał informację o wpisie danych o jego domenie do rejestru. Nie jest konieczne zatem umożliwienie dostępu do informacji z rejestru innym podmiotom. Celem projektu ustawy jest osiągnięcie efektu skali, ograniczenie w możliwie największym stopniu dostępu małoletnich do treści pornograficznych, w szczególności zapobieganie nieintencjonalnemu, pierwszemu kontaktowi najmłodszych z takimi treściami. Niepubliczność

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				rejstru wprowadzony jest na wypadek próby obejścia przepisów ustawy.
40.	art. 6	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Aktualna pozostaje również uwaga organu nadzorczego dotyczącą art. 6 projektu (art. 7 w jego poprzedniej wersji) i konieczności ustanowienia w projektowanych przepisach, a nie w informacji publikowanej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zakresu danych osobowych podawanych w zgłoszeniu nazwy domeny umożliwiającej dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. Nie można zgodzić się w tym zakresie zgodzić z wyjaśnieniami projektodawcy, zgodnie z którymi „z uwagi na to, że projekt nie przesądza, że wymagane jest podanie imienia i nazwiska zgłaszającego, te dane osobowe nie muszą być zawarte w zgłoszeniu. Przetwarzanie danych osobowych osoby zgłaszającej w przypadku ich podania przez zgłaszającego będzie następowało na zasadach ogólnych i podstawach wynikających z RODO”. Wskazać należy, że np. już sam adres poczty elektronicznej, bez podawania imienia i nazwiska, stanowi dane osobowe. Gdyby zatem przedmiotowe zgłoszenie miało być przesyłane właśnie pocztą elektroniczną to będzie dochodziło do przetwarzania danych osobowych zgłaszającego, nawet w przypadku, gdy zgłoszenie nie będzie zawierało imienia i nazwiska. Powtórzyć należy, że podstawa prawna do przetwarzania danych osobowych przez organ publiczny w celu realizacji zadania ustawowego powinna wynikać z przepisu ustawy nakładającego obowiązek takiego przetwarzania danych osobowych. Z kolei, jeżeli w zamyśle projektodawcy powyższe zgłoszenie będzie dokonywane w sposób anonimowy, to powinno to również wynikać wprost z projektowanej regulacji. Takie rozwiązania zapewnią zgodność projektowanych przepisów z zasadami zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości oraz minimalizacji danych, wynikającymi z rozporządzenia 2016/679, a także z art. 6 ust. 3tego rozporządzenia.	Uwaga uwzględniona Proponuje się dodać w projekcie ustawy stosowny przepis stanowiący o dobrowolnym podaniu w zgłoszeniu określonych danych identyfikacyjnych.
41.	art. 6 ust. 1	Prezes Urzędu Komunikacji	Zgłoszenie, o którym mowa w art. 6 ust. 1, powinno obowiązkowo zawierać nazwę domeny umożliwiającej dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku oraz dokładne miejsce zamieszczenia treści pornograficznych, takie	Uwaga uwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Elektronicznej	jak dokładny adres URL lub dokładne adresy URL, biorąc pod uwagę, że nazwa domeny podlega wpisowi do rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1, ale jednocześnie sama nazwa domeny może okazać się niewystarczająca do zlokalizowania treści będących przedmiotem zgłoszenia, które podlega weryfikacji przez Prezesa UKE;	Proponuje się wskazanie w zgłoszeniu adresu strony internetowej, na której jest możliwy dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniego stosowania mechanizmu weryfikacji wieku uniemożliwiającego dostęp do tych treści przez małoletnich. Należy zaznaczyć, że w przypadku zaistnienia przesłanek ustawowych wpisowi do rejestru podlegać będzie nazwa domeny. To rozwiązanie umożliwi blokowanie dostępu do całej domeny przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych, co zapewni szybką i skuteczną ochronę małoletnich. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni co do zasady nie są bowiem w stanie blokować dostępu do pojedynczej treści. Dodatkowo rozbudowano uzasadnienie w tym zakresie.
42.	art. 7	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję preredagowanie przepisu ust. 1 tak, aby po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1, Prezes UKE weryfikował spełnianie przez usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych obowiązku określonego w art. 3, obejmującego stosowanie weryfikacji wieku oraz uniemożliwianie małoletnim dostępu do treści pornograficznych. W konsekwencji, zmianie uleg powinny również art. 7 ust. 2 oraz art. 9 ust. 1;	Uwaga nieuwzględniona Z projektowanego art. 3 wynika, że weryfikacja wieku ma uniemożliwiać dostęp do treści pornograficznych małoletnim. Konieczne jest zatem interpretowanie innych artykułów projektu ustawy łącznie z art. 3 wprowadzającym podstawowy obowiązek dla usługodawców dot. ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Przepis obejmuje przypadki, gdy umożliwiony jest dostęp małoletnim bez weryfikacji wieku, która uregulowana jest w

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				niniejszym projekcie ustawy, tj. spełniającej określone w projekcie wymogi. Zatem Prezes UKE (bądź Przewodniczący KRRiT) będzie weryfikował to czy dana nazwa domeny umożliwia dostęp do treści pornograficznych i czy jest stosowana weryfikacja wieku (weryfikacja uniemożliwiająca dostęp do treści przez małoletnich). Jednocześnie dla ujednolicenia zaproponowano zmianę redakcji przepisów art. 5-8, art. 9 ust. 2 pkt 1 oraz art. 14 (dawniej art. 9) ust. 1. Analogiczne zmiany zostały wprowadzone w innych przepisach projektu ustawy w przypadku, gdy było to zasadne dla ujednolicenia stosowanych pojęć.
43.	art. 8 i art. 5 ust. 4	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Natomiast Prezes UKE, w przeciwieństwie do KRRiT, nie posiada kompetencji w zakresie kwalifikowania treści z punktu widzenia poziomu ich zagrożenia dla małoletnich. Pomimo braku doświadczenia w tym względzie, Prezes UKE, na podstawie projektowanych przepisów, miałby otrzymać kompetencje do rozstrzygania jakiego rodzaju treści mają charakter pornograficzny. Z przepisu art. 8 omawianego projektu ustawy należy bowiem wnioskować, że wystąpienie do NASK o wydanie opinii przed zgłoszeniem nazwy domeny do rejestru nazw domen, umożliwiających dostęp do treści pornograficznych, bez uprzedniej weryfikacji wieku jest fakultatywne. Oznacza to, że Prezes UKE będzie mógł całkowicie arbitralnie (bez konieczności zwracania się do KRRiT, NASK lub innego podmiotu) decydować w zakresie zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych. Na marginesie, z przepisu tego w żadnym razie nie wynika jaki charakter ma mieć wydana przez NASK opinia (jeśli Prezes UKE wystąpi o wydanie opinii) oraz co ma faktycznie oznaczać	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzone zostały przepisy, zgodnie z którymi to Przewodniczący KRRiT jest uprawniony do określenia zasadności kwalifikacji treści udostępnianych przez usługodawcę jako treści pornograficznych oraz braku spełnienia przez usługodawcę obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, w przypadku podmiotów objętych obowiązkami wynikającymi z urit. Opinia KRRiT w odniesieniu do tych podmiotów będzie wiążąca dla Prezesa UKE. Wprowadzono również przepis wskazujący, że Prezes UKE będzie zwracał się do NASK-PIB o

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			sformułowanie „ <i>opinia pozytywna</i> ” w przypadku, gdy NASK nie wyda opinii w przewidzianym terminie. Także z treści projektowanego przepisu art. 5 ust. 4 wynika, że udział NASK w procedurze dokonania wpisu do rejestru ma wyłącznie charakter techniczny, co oznacza, że NASK nie weryfikuje we własnym zakresie informacji wskazujących, że nazwa domeny umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku.	opinię. Zwrócenie się o opinię nie będzie fakultatywne a obligatoryjne. Natomiast Prezes UKE jest koordynatorem do spraw usług cyfrowych, o którym mowa w akcie o usługach cyfrowych. Naturalnym jest zatem rozwój jego kompetencji, również w zakresie ochrony małoletnich podczas korzystania z usług świadczonych drogą elektroniczną. Jako koordynator Prezes UKE będzie również miał możliwość współpracy z koordynatorami z innych państw, co ułatwi wymianę doświadczeń także w zakresie ochrony małoletnich. Prezes UKE będzie występował o opinię do NASK-PIB, co będzie pomocne zwłaszcza w sytuacjach, gdy kwalifikacja treści jako treści pornograficznej nie będzie oczywista. Należy spodziewać się, że znaczna część treści nie będzie powodować trudności w ich zidentyfikowaniu jako treści pornograficznych. Opinia NASK-PIB nie będzie miała charakteru wiążącego, celem zachowania niezależności organu – Prezesa UKE.
44.	art. 8	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy	1. W art. 8 planowane jest wydanie opinii przez NASK – PIB w zakresie kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz braku spełniania obowiązków w zakresie weryfikacji wieku. Faktem jest, że NASK – PIB posiada kompetencje do klasyfikowania treści nielegalnych (w szczególności treści CSAM, ale również innych), jednak rozstrzyganie o tym jakie treści są definiowane jako pornografia, nie tylko jako CSAM , wymaga zastosowania odrębnego podejścia.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z brzmieniem art. 12 (dawniej art. 8) NASK-PIB nie będzie wydawać wiążących decyzji w zakresie określenia danej treści jako pornograficznej – lecz wykorzystując głęboką

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Instytut Badawczy	Ponadto przy tego rodzaju materiałach granica między swobodą działalności artystycznej a pornografią bywa niezwykle trudna do nakreślenia. Tym samym schemat oceny treści powinien zostać przygotowany przez niezależne od instytucji włączonych w tworzenie rejestru grono ekspertów tak, by zasady kwalifikowania domen do wpisania do rejestru były jasne zarówno dla osób i instytucji oceniających, jak i dla platform zobowiązanych do wprowadzenia mechanizmów do weryfikacji wieku. 2. W tym zakresie należy podkreślić, że do tej pory to organy wymiaru sprawiedliwości kwalifikowały treść jako pornograficzną ze skutkiem mogącym wpływać na sytuację prawną jednostki. W tym zakresie warto przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. o sygn. akt IV KK 173/10, w którym SN wskazał, że „znamie „treści pornograficzne” użyte w dyspozycji art. 202 § 3 k.k., jest pojęciem prawnym, a nie medycznym czy seksuologicznym, zaś biegły seksuolog posiada wiadomości specjalne jedynie w zakresie ustalenia hipotetycznego wpływu danej prezentacji na potencjalnego odbiorcę w płaszczyźnie jego reakcji emocjonalnych, w tym seksualnych. <u>Żaden biegły, w tym i biegły seksuolog, nie jest natomiast w stanie zastąpić Sądu w ocenie istnienia tego znamienia w danej prezentacji</u>”. Powyższe orzeczenie, mimo że wydane w sprawie karnej, powinno zostać zastosowane również na potrzeby tworzenia przedmiotowej ustawy. Budzi bowiem uzasadnione wątpliwości, dlaczego organ pozasądowy – instytut badawczy – miałby wydawać opinię w zakresie zasadności kwalifikacji treści jako pornograficzne, skoro pojęcie to jest pojęciem prawnym wynikającym z doktryny prawa karnego, a w przedmiotowej ustawie nie zostało odrębnie zdefiniowane. Należy także zauważyć, że w świetle projektu nieudzielenie przez NASK – PIB opinii w terminie 30 dni uznaje się za opinię pozytywną. Przyjęcie automatycznie opinii pozytywnej w zakresie zakwalifikowania treści jako pornograficznej może rodzić daleko idące konsekwencje zarówno prawne, jak i wizerunkowe dla danego usługodawcy. Warto pamiętać, że poza odpowiedzialnością	wiedzę w zakresie ochrony małoletnich wyda opinię, która stanowić będzie jedną z podstaw do podjęcia decyzji przez Prezesa UKE. Od wpisu do rejestru przysługuje sprzeciw, który w przypadku nieuwzględnienia może zostać zaskarżony do sądu powszechnego. Określenie terminu konieczne jest zaś ze względu na zapewnienie skutecznej i szybkiej reakcji w przypadku występowania treści pornograficznych w danej usłudze.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			administracyjną, treści pornograficzne są przedmiotem szeregu regulacji karnych. Skutkiem administracyjnego uznania treści za pornograficzną może być – i powinno – zainteresowanie ze strony organów ścigania. Wątpliwości może budzić możliwość podejmowania postępowania karnych po kwalifikacji przez NASK – PIB treści jako pornograficzne. Ponadto uznanie braku opinii za opinię pozytywną w tym zakresie, w przypadku skomplikowanej materii oraz krótkiego czasu na wydanie opinii może powodować zarzuty w zakresie wprowadzenia domniemania deliktu administracyjnego. 3. Ponadto proponujemy, aby opinia NASK – PIB w tym zakresie dotyczyła jednak skuteczności zastosowanego mechanizmu weryfikacji wieku, a nie samego jego zastosowania przez usługodawcę. Brak spełnienia obowiązku zastosowania mechanizmu, o jakim mowa w aktualnej wersji projektu, jest przesłanką obiektywną i nie wymaga opinii podmiotu posiadającego wiedzę specjalistyczną.	
45.	art. 9 ust. 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję skreślenie wyrazów „w zakresie ochrony”, ponieważ to doprecyzowanie obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 1, jest zbędne i nie występuje w innych przepisach projektowanej ustawy dotyczących tego obowiązku;	Uwaga uwzględniona Proponuje się, aby przepis stanowił, że w przypadku braku ustosunkowania się przez abonenta nazwy domeny do zamiaru dokonania wpisu w rejestrze i podstaw dokonania tego wpisu oraz nieprzekazania pisemnych wyjaśnień w terminie lub gdy przekazane pisemne wyjaśnienia nie potwierdziły spełnienia obowiązku lub gdy stwierdzono niezgodność przekazanych wyjaśnień ze stanem faktycznym, Prezes UKE powiadamia abonenta nazwy domeny o wpisie wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie do wniesienia sprzeciwu.
46.	art. 9 ust. 2 i 4 pkt 1	Prezes Urzędu	Podtrzymuję uwagę dotyczącą tego, że niejasne jest, w jaki sposób należy dokonać powiadomień, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 3, w przypadku, gdy dane	Uwaga nieuwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Komunikacji Elektronicznej	kontaktowe abonenta nazwy domeny nie są dostępne publicznie. Brak jest także jasności w odniesieniu do przypadku, w którym dostępne publicznie dane kontaktowe abonenta są nieaktualne. Kwestia ta zatem wymaga uregulowania, przy czym rozważyć w tym zakresie należy możliwość zastosowania rozwiązania przewidzianego w art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tj. doręczania powiadomień w drodze obwieszczenia ogłaszanego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa UKE. Analogiczna uwaga dotyczy art. 15 ust. 2 regulującego kwestię doręczania pism w ramach kontroli oraz zaleceń pokontrolnych;	Zawiadamianie przez obwieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa UKE niweczyłoby założenia projektu ustawy o niepublicznym charakterze rejestru nazw domen, gdyż powodowałoby ujawnienie danej nazwy domeny. Dokonano modyfikacji w projekcie ustawy – w zakresie podmiotów polskich wpisanych w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wykorzystywane są dane kontaktowe zawarte w tych rejestrach. W przypadku pozostałych abonentów nazw domen wykorzystać można dane kontaktowe dostępne publicznie, w tym bazy Whois.
47.	art. 10	Konfederacja „Lewiatan”	Warto zauważyć, że z obecnym brzmieniem projektu, dostawca usługi dostępu do internetu jest zobowiązany do nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych nie później niż w terminie 48 godzin od momentu dokonania wpisu. W praktyce oznacza to, że decyzja Prezesa UKE o uznaniu, że dana strona internetowa umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, skutkować będzie jej całkowitym zablokowaniem. W kontekście wcześniej wskazanego ryzyka związanego z potencjalnie szerokim i nieprecyzyjnym zakresem zastosowania przepisów - taki zapis należy uznać za wysoce ryzykowny. Nie trudno wyobrazić sobie sytuację, w której błędna kwalifikacja treści (np. uznanie za pornograficzną ilustracji zamieszczonej na okładce poradnika dotyczącego zdrowia seksualnego) prowadzi do całkowitej blokady funkcjonującego legalnie	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze potrzebę zachowania ochrony małoletnich konieczne jest szybkie działanie, celem zablokowania dostępu małoletnich do domen zawierających treści pornograficzne. Dodatkowo należy wskazać, że 14 dni jest maksymalnym terminem rozpatrzenia sprzeciwu, zatem Prezes UKE może dokonywać weryfikacji sprzeciwu w krótszym terminie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			sklepu internetowego lub platformy e-commerce. W rezultacie przedsiębiorca zostaje pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, często bez realnej możliwości wcześniejszego odniesienia się do decyzji organu. Co istotne, czas na rozpatrzenie sprzeciwu abonenta nazwy domeny wpisanej do rejestru, Prezes UKE ma aż 14 dni, co w praktyce może oznaczać nawet dwutygodniowy paraliż działalności firmy. Dla wielu przedsiębiorców wiąże się to z zaburzeniem ciągłości prowadzonego biznesu, a tym samym poważnymi stratami finansowymi. Należy również uwzględnić, że ewentualne dochodzenie roszczeń przed sądem powszechnym może wydłużyć ten okres o kolejne miesiące	
48.	art. 10	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Blokowanie domen Projekt przewiduje, że dostawca usług dostępu do internetu zobowiązany jest do nieodpłatnego zablokowania domen w ciągu 48 godzin od wpisu do rejestru. Przy braku jasnej definicji „treści pornograficznych” i szerokim rozumieniu pojęcia „umożliwiania dostępu” może to prowadzić do blokowania legalnie działających sklepów czy serwisów, które przypadkowo zostaną zakwalifikowane jako rozpowszechniające treści pornograficzne (np. okładki książek edukacyjnych). W praktyce oznacza to, że decyzja Prezesa UKE o uznaniu, że dana strona internetowa umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, skutkować będzie jej całkowitym zablokowaniem. W kontekście wcześniej wskazanego ryzyka związanego z potencjalnie szerokim i nieprecyzyjnym zakresem zastosowania przepisów - taki zapis należy uznać za wysoce ryzykowny. Nie trudno wyobrazić sobie sytuację, w której błędna kwalifikacja treści (np. uznanie za pornograficzną ilustracji zamieszczonej na okładce poradnika dotyczącego zdrowia seksualnego) prowadzi do całkowitej blokady funkcjonującego legalnie sklepu internetowego lub platformy e-commerce. W rezultacie przedsiębiorca zostaje pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, często bez realnej możliwości wcześniejszego odniesienia się do decyzji organu. Co istotne, czas na rozpatrzenie sprzeciwu abonenta nazwy domeny wpisanej do rejestru, Prezes UKE ma aż 14 dni, co w praktyce może oznaczać nawet	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze potrzebę zachowania ochrony małoletnich konieczne jest szybkie działanie, celem zablokowania dostępu małoletnich do domen zawierających treści pornograficzne. Dodatkowo należy wskazać, że 14 dni jest maksymalnym terminem rozpatrzenia sprzeciwu, zatem Prezes UKE może dokonywać weryfikacji sprzeciwu w krótszym terminie.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			dwutygodniowy paraliż działalności firmy. Dla wielu przedsiębiorców wiąże się to z zaburzeniem ciągłości prowadzonego biznesu, a tym samym poważnymi stratami finansowymi. Należy również uwzględnić, że ewentualne dochodzenie roszczeń przed sądem powszechnym może wydłużyć ten okres o kolejne miesiące.	
49.	art. 11	Naukowa i Akademi-cka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	Warto zauważyć, że przedmiotem sprzeciwu, o którym mowa planowanym w art. 11 ust. 1 ustawy jest wpis do Rejestru, a nie zgłoszenie, a więc czynność materialno-techniczna dokonywana przez NASK – PIB co do treści niepodlegającej już weryfikacji przez Instytut. Należy zwrócić uwagę, że czynnością opartą na władztwie administracyjnym jest tutaj nie sam wpis do Rejestru, a podjęcie decyzji o tym, że dany podmiot powinien zostać do niego wpisany, zwane w art. 6 ust. 2 „zgłoszeniem dokonany przez Prezesa UKE”. Ta czynność może być przedmiotem zaskarżenia, bowiem to z niej wynika wkroczenie w prawa podmiotu. NASK – PIB nie jest organem decydującym o zastosowaniu swego rodzaju sankcji polegającej na wpisie do Rejestru, dlatego faktyczne dokonanie przez niego wpisu nie może być przedmiotem skargi. Rejestr nie służy przecież tylko rejestracji domen, ale łączy się z zastosowaniem wobec nich konkretnych konsekwencji zawartych w art. 19 projektu ustawy.	Uwaga wyjaśniona Sprzeciw dotyczyć będzie wpisu do rejestru ze względu na powierzenie prowadzenia rejestru Prezesowi UKE.
50.	art. 11 ust. 2	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję uzupełnienie regulacji dotyczącej sprzeciwu o przepis, zgodnie z którym abonent nazwy domeny będzie obowiązany do dołączenia do sprzeciwu dowodów potwierdzających, że usługodawca stosuje weryfikację wieku i uniemożliwia dostęp do treści pornograficznych, w przypadku, gdy domena umożliwia dostęp do treści pornograficznych;	Uwaga uwzględniona Proponuje się, aby przepis wskazywał, że sprzeciw zawiera uzasadnienie, w szczególności dowody potwierdzające spełnienie przez usługodawcę obowiązku.
51.	art. 11 ust. 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuje się usunięcie doprecyzowania „w tym na jego adres poczty elektronicznej”, ponieważ może być interpretowane w ten sposób, że wskazany przepis wprowadza obowiązek wniesienia sprzeciwu na adres poczty elektronicznej Prezesa UKE niezależnie od jego wniesienia drogą elektroniczną w inny sposób;	Uwaga uwzględniona Usunięto wyrazy „w tym na jego adres poczty elektronicznej”. Proponuje się, aby przepis stanowił, że sprzeciw opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				zaufanym albo podpisem osobistym i wnosi się drogą elektroniczną do Prezesa UKE.
52.	art. 12 ust.1 pkt 2, art. 12 ust. 5, art. 26 ust. 2	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	W art. 12 ust. 1 pkt 2) i ust. 5 oraz w art. 26 ust. 2 wskazana została możliwość zaskarżenia czynności organu do sądu powszechnego, nie precyzując tego sądu;	Uwaga nieuwzględniona Właściwość poszczególnych sądów będzie wynikać z ogólnej właściwości sądów powszechnych.
53.	art. 12 ust. 2 pkt 1 lit. b i pkt 2	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Mając na uwadze, że weryfikacja wieku stanowi jedynie mechanizm mający na celu jednoznaczne ustalenie czy usługobiorca jest pełnoletni, wskazane przepisy powinny wprost odnosić się do możliwości nieuwzględniania sprzeciwu w przypadku braku uniemożliwiania dostępu do treści pornograficznych, pomimo stosowania weryfikacji wieku;	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować mechanizmy weryfikacji wieku uniemożliwiające dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Bezpośrednio zaznaczony jest więc obowiązek dotyczący stosowania takich mechanizmów, które uniemożliwiają dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Tym samym przepisy art. 17 (dawnego art. 12) są zgodne z obowiązkiem określonym w art. 3.
54.	art. 12 ust. 5	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Regulacja dotycząca skargi do sądu powszechnego na nieuwzględnienie przez Prezesa UKE sprzeciwu od wpisu nazwy domeny do rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1, wymaga uzupełnienia o przepis określający termin na wniesienie skargi, a także przepisy określające tryb postępowania Prezesa UKE i sądu w tym zakresie. Analogiczna uwaga w zakresie konieczności regulacji trybu postępowania dotyczy postępowania w sprawie skarg na decyzje administracyjne Prezesa UKE wydane na podstawie projektowanej ustawy, które zgodnie z art. 26 ust. 2 mają być rozpatrywane przez sąd powszechny;	Uwaga uwzględniona Wprowadzono przepisy określające tryb postępowania w odniesieniu do skarg.
55.	art. 14-16	Prezes Urzędu	Regulacja wymaga uzupełnienia o przepisy przyznające osobom upoważnionym do przeprowadzania kontroli uprawnień niezbędnych do skutecznego	Uwaga uwzględniona

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Komunikacji Elektronicznej	przeprowadzenia kontroli, np. uprawnień do żądania wyjaśnień, udostępnienia związanych z przedmiotem kontroli dokumentów czy też zapewnienia dostępu do systemów informatycznych;	Projektowane regulacje będą stanowić o odpowiednim stosowaniu art. 424 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3, ust. 4 pkt 1 i 2 oraz ust. 5, art. 425, art. 427, art. 428 oraz art. 432 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej w kontekście kontroli przeprowadzanej przez Prezesa UKE. Ponadto wskazano w przepisach, że czynności kontrolne mogą być prowadzone w sposób zdalny za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o ile usprawni to przeprowadzenie kontroli lub przemawia za tym charakter działalności zarobkowej lub zawodowej, prowadzonej przez usługodawcę lub dostawcę usługi dostępu do internetu, objętego kontrolą.
56.	art. 19 ust. 1 pkt 1), art. 19 ust. 2 pkt 1), art. 21, art. 19 ust. 6 pkt 3), art. 25 ust. 2.	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Niewłaściwe są odesłania do przepisów zawarte w art. 19 ust. 1 pkt 1), art. 19 ust. 2 pkt 1), art. 21, art. 19 ust. 6 pkt 3), art. 25 ust. 2.	Uwaga uwzględniona Poprawiono odesłania. Usunięto dawny art. 21.
57.	art. 19 ust. 1 pkt 1, art. 19 ust. 2 pkt 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję skreślenie wyrazów „w przypadku stwierdzenia naruszeń wskazanych w tym przepisie”, ponieważ z wprowadzenia do wyliczenia wynika, że przepis dotyczy przypadku, w którym w wyniku kontroli stwierdzono, że usługodawca nie wypełnia obowiązków, o których mowa w art. 3. Analogiczna uwaga dotyczy art. 19 ust. 2;	Uwaga uwzględniona Usunięto wyrazy „w przypadku stwierdzenia naruszeń wskazanych w przepisie” odpowiednio w art. 23 ust. 1 pkt 1 (dawny art. 19 ust. 1 pkt 1)

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

				oraz w art. 23 ust. 2 pkt 1 (dawny art. 19 ust. 2 pkt 1).
58.	art. 20 ust. 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	w związku z uwagami zgłaszanymi w pkt 2 (art. 3 ust. 1), 7 (art. 5) i 10 (art. 7) niniejszego pisma wskazuję, że przepis nie uwzględnia sytuacji, w której usługodawca umożliwia małoletnim dostęp do treści pornograficznych, pomimo stosowania weryfikacji wieku;	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować mechanizm weryfikacji wieku uniemożliwiający dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich, jak wynika to z art. 3 projektu ustawy. Bezpośrednio zaznaczony jest więc obowiązek dotyczący stosowania takich mechanizmów weryfikacji wieku, które uniemożliwiają dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich.
59.	art. 20 ust. 2 i 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	W nawiązaniu do uwagi zgłoszonej w pkt 1 lit. a proponuję rozważenie wprowadzenia w odniesieniu do wysokości kar pieniężnych rozwiązania analogicznego do zawartego w projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC21), tj. określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej jako wyrażonej w procentach części obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Przyjęcie takiego rozwiązania zapewni spójność regulacji, a także pozwoli na lepsze dostosowanie wymiaru kary do rzeczywistej sytuacji ekonomicznej podmiotu oraz potencjalnych korzyści uzyskanych w wyniku naruszenia;	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne wprowadzenie kary uzależnionej od wysokości obrotu, gdyż w przypadku podmiotów niemających siedziby w Polsce uzyskanie informacji niezbędnych do określenia tego obrotu może być znacznie utrudnione. Podmiot zagraniczny może zatajać część uzyskanych dochodów.
60.	art. 21	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	W art. 21 zastrzeżenia budzi użycie pojęcia „szkoda”, rozumianego w systemie prawa jako możliwy do zweryfikowania uszczerbek konkretnego dobra osoby lub osób, co może nastroczać wiele problemów z ustaleniem podmiotu, który doznał szkody, wskazaniem wpływu danych treści na ten podmiot oraz wykazaniem narządzonej szkody;	Uwaga wyjaśniona Przepis został usunięty.

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

61.	art. 21	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Niezrozumiałe jest uwzględnienie w przepisie przypadku, gdy dostawca usługi do internetu „naprawił wyrządzoną szkodę”, mając na uwadze charakter obowiązków nakładanych na ten podmiot w art. 10;	Uwaga wyjaśniona Przepis został usunięty.
62.	art. 25 ust. 2	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Odesłanie do art. 21 wymaga korekty, ponieważ o karach pieniężnych jest mowa w art. 20;	Uwaga uwzględniona Wskazane w art. 28 (dawniej art. 25) ust. 2 odesłanie do art. 21 jest omyłką pisarską. Zmieniono odesłanie na art. 24 (dawny art. 20).
63.	art. 28 ust. 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę dotyczącą konieczności zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 250 tys. rocznie w celu sfinansowania wynagrodzenia osób posiadających wiedzę specjalistyczną niebędących pracownikami urzędu obsługującego Prezesa UKE, które zgodnie z art. 16 ust. 1 projektowanej ustawy będą upoważnione przez Prezesa UKE do udziału w kontroli;	Uwaga nieuwzględniona Dodatkowe środki o łącznej sumie 20,53 mln zł w latach 2026-2035 przewidziano na 6 etatów UKE. Powyższa kwota stanowi dość duże obciążenie dla budżetu państwa, co zgłaszało w swoich uwagach Minister Finansów i Gospodarki. Wydaje się zatem rozsądne, że w ramach przewidzianych środków na 6 pełnych etatów UKE będzie mogło zatrudnić osoby posiadające wiedzę specjalistyczną.
OCENA SKUTKÓW REGULACJI				
1.	Uwaga ogólna	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	W kontekście zgłoszonej w poprzednio opiniowanej wersji projektu uwagi organu nadzorczego dotyczącej przeprowadzenia przez projektodawcę w związku z projektem testu prywatności – projektowania ochrony danych osobowych w procesie tworzenia prawa, w tym przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych , organ nadzorczy uprzejmie dziękuje za odniesienie się w Ocenie Skutków Regulacji do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Jednocześnie w wyjaśnieniach do uwag projektodawca wskazał, że „nie jest możliwe wykonanie szczegółowej analizy dla hipotetycznych mechanizmów weryfikacji wieku – takiej	Uwaga wyjaśniona Nie jest możliwe przeprowadzenie szczegółowej oceny skutków dla ochrony danych osobowych w odniesieniu do możliwych do wykorzystania mechanizmów weryfikacji wieku, gdyż projekt ustawy nie przesądza o konkretnym

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

			analizy będzie musiał dokonać administrator wdrażający weryfikację wieku”. W przypadku określenia przez projektodawcę w projekcie, na czym miałyby polegać weryfikacja wieku stosowana przez usługodawców udostępniających pornografię (zgodnie ze stanowiskiem organu nadzorczego) zasadne jest przeprowadzenie przez projektodawcę ponownej oceny skutków dla ochrony danych, jako że dopiero po ustaleniu sposobu weryfikacji wieku i modelu związanego z nią przetwarzania danych osobowych możliwe będzie dokonanie właściwej oceny wpływu projektowanych regulacji na prawa lub wolności osób fizycznych.	sposobie weryfikowania wieku, pozostawiając to w gestii usługodawcy. Obowiązek dokonania takiej oceny będzie spoczywał na administratorach wdrażających konkretny mechanizm weryfikacji wieku. Niezależnie od powyższego, usługodawca musi w tym aspekcie respektować przepisy RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.
2.	pkt 4	Prezes Głównego Urzędu Statystycznego	Osoby małoletnie (0-17 roku życia) – zmiana z 6,75 mln (6 748 tys.) na 6,74 mln (6 745 tys.) osób (stan na dzień 31 grudnia 2024 r. - osoby w wieku przedprodukcyjnym do 18. roku życia) oraz Osoby dorosłe (>18 roku życia) z 30,74 mln (30 740,98 tys.) na 30,74 mln (30 744,13 tys.) (stan na dzień 31 grudnia 2024 r. – oraz z osób powyżej 18. roku życia na osoby w wieku 18 lat i więcej)	Uwaga uwzględniona Zmodyfikowano podane dane zgodnie z uwagą.
3.	pkt 6	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę dotyczącą konieczności zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 250 tys. rocznie w celu sfinansowania wynagrodzenia osób posiadających wiedzę specjalistyczną niebędących pracownikami urzędu obsługującego Prezesa UKE, które zgodnie z art. 16 ust. 1 projektowanej ustawy będą upoważnione przez Prezesa UKE do udziału w kontroli;	Uwaga nieuwzględniona Dodatkowe środki o łącznej sumie 20,53 mln zł w latach 2026-2036 przewidziano na 6 etatów UKE. Powyższa kwota stanowi dość duże obciążenie dla budżetu państwa, co zgłaszało w swoich uwagach Minister Finansów i Gospodarki. Wydaje się zatem rozsądne, że w ramach przewidzianych środków na 6 pełnych etatów UKE będzie mogło zatrudnić osoby posiadających wiedzę specjalistyczną.
4.	pkt 6	Naukowa i Akademicka Sieć	Należy ponadto zwrócić uwagę na brak przekazania odpowiednich środków dla NASK – PIB na realizację zadań wynikających z ustawy . W zależności od zakresu opinii, o jakiej mowa w art. 9, a także częstotliwości jej sporządzania na potrzeby różnych spraw, może być konieczne zatrudnienie i przeszkolenie min.	Uwaga uwzględniona W OSR uwzględniono koszty związane z wykonywaniem przez NASK-PIB zadań określonych

Uwagi do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(poprzedni tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie)

		Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	pięciu nowych specjalistów nie tylko w zakresie aktualnie już wykonywanych przez Dyżurnet.pl zadań, ale również – jeśli opinia miałaby również dotyczyć skuteczności mechanizmu weryfikacji wieku – nowych. Ponadto, w przypadku utrzymania propozycji związanej z prowadzeniem Rejestru przez NASK-PIB, w związku z uwagami przedstawionymi do art. 6, konieczne będzie zapewnienie środków na jego utworzenie i utrzymanie, a nakłady finansowe i organizacyjne mogą być znaczne z uwagi na: 1. konieczność stworzenia i utrzymywania uwierzytelnionego dostępu dla dostawców usług dostępu do internetu, 2. zbudowania i aktualizacji schematu oceny rozróżniającego np.: pornografię, erotykę i “kreacją artystyczną”, w tym przez zaangażowanie niezależnych zewnętrznych ekspertów lub NGOs, 3. potrzebę działań o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym kierowanych zarówno do dzieci, rodziców, a także dostawców usług dostępu do internetu – tak by ustawa była elementem systemu dbania o zdrowie i dobrostan dzieci, a nie ograniczała się tylko do weryfikacji wieku na stronach z pornografią.	w projekcie (nie uwzględniając kosztów wynikających z prowadzenia rejestru, którego prowadzenie powierzone zostało Prezesowi UKE).
5.	załącznik do OSR	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Załącznik do OSR wymaga weryfikacji (podwójnie wykazany został w nim rok 2027, nie uwzględniono w nim natomiast roku 2036).	Uwaga uwzględniona Omyłka pisarska w załączniku do OSR została poprawiona.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

Lp.	Jedn. red./str. uzasadnienia/pkt OSR	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
PROJEKT USTAWY				
1.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Zgodnie z równolegle procedowanym projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw, w wersji z dnia 19 sierpnia 2025 roku, KRRiT ma być organem właściwym, o którym mowa w art. 49 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), w zakresie spraw dotyczących platform udostępniania wideo, z wyłączeniem spraw, o których mowa w rozdziale III w sekcji 4 rozporządzenia, to jest dodatkowych przepisów dotyczących dostawców platform internetowych umożliwiających konsumentom zawieranie z przedsiębiorcami umów zawieranych na odległość. Zaproponowane w omawianym projekcie ustawy skupienie kompetencji z zakresu ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi we właściwości Prezesa UKE jest niespójne z podejściem regulacyjnym przyjętym w projekcie służącym stosowaniu Aktu o usługach cyfrowych, o którym mowa wyżej. Zatem, Ministerstwo Cyfryzacji, z jednej strony, proceduje projekt, w którym uznaje właściwość rzeczową KRRiT wobec platform udostępniania wideo w zakresie treści nielegalnych, w tym treści pornograficznych prezentowanych małoletniemu poniżej lat 15, a z drugiej strony, w projekcie ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie przedstawia rozwiązanie, w którym całkowicie pomija	Uwaga nieuwzględniona Nie jest uzasadniony zarzut o braku spójności z ówczesnym rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (druk 1757), gdyż ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną przewidywała innego rodzaju środki, miała służyć przy tym stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwane dalej „DSA”. Projekt ustawy stanowił uszczegółowienie takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projekt ustawy wprost przewiduje obowiązek stosowania mechanizmu weryfikacji wieku i utworzenie rejestru domen, które nie weryfikują wieku, jako najbardziej skutecznych metod ochrony

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			kompetencje nadzorcze KRRiT wobec platform udostępniania wideo, a organem odpowiedzialnym za nadzór nad blokowaniem małoletnim dostępu do pornografii w internecie ustanawia Prezesa UKE. Ponadto, projekt ustawy nie uwzględnia specyfiki działania platform internetowych, w tym platform udostępniania wideo takich jak Pornhub czy OnlyFans, które już obecnie objęte są regulacją ustawy o radiofonii i telewizji oraz przepisami unijnego Aktu o usługach cyfrowych.	małoletnich. DSA nie przewiduje względem większości platform obowiązkowej weryfikacji wieku. Jednocześnie projekt ustawy został zmieniony w ten sposób, że pozostawiono przy Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji, zwanej dalej „KRRiT”, obowiązki względem podmiotów, wobec których już obecnie KRRiT jest organem nadzorczym, zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, zwaną dalej „urit”.
2.	uwaga ogólna	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Zakres projektowanej ustawy jest częściowo zbieżny z zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz. Urz. UE L 277 z 27.10.2022, str. 1), zwanego dalej „DSA”, które w art. 28 nakłada na dostawców platform internetowych dostępnych dla małoletnich obowiązek wprowadzenia odpowiednich i proporcjonalnych środków, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach świadczonych przez nich usług, a także z zakresem regulacji przewidzianej w projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC21), w której planowane jest m.in. wprowadzenie sankcji za naruszenie obowiązku określonego w art. 28 DSA. Z tego względu zachodzi potrzeba wyjaśnienia relacji między przepisami wskazanych powyżej obowiązujących i projektowanych regulacji dotyczących ochrony małoletnich,	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy stanowi uszczegółowienie takich aktów jak DSA dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt ustawy nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. Projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.
3.	uwaga ogólna	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę w zakresie braku w projektowanej regulacji definicji pojęcia „treści pornograficzne”. Brak definicji pojęcia „treści pornograficzne”, jednoznacznie różnicującej takie treści od materiałów erotycznych, artystycznych, medycznych czy edukacyjnych,	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 Zasad

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			spowoduje ryzyko uznaniowości i arbitralności przy stosowaniu przepisów projektowanej ustawy;	techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej, zwanych dalej „ZTP”). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit.
4.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Na wstępie warto zaznaczyć, że Akt o usługach cyfrowych ustanawia zharmonizowane ramy dla świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, mające na celu stworzenie bezpiecznego, przejrzystego i godnego zaufania środowiska internetowego. Jego przepisy służą zarówno przeciwdziałaniu zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu treści nielegalnych (w tym wynikających z dezinformacji), jak i skutecznej ochronie praw podstawowych. Z uwagi na bezpośredni charakter DSA, państwa członkowskie nie powinny wprowadzać dodatkowych krajowych przepisów prawnych pokrywających się z jego zakresem - z wyjątkiem sytuacji wyraźnie przewidzianych w Akcie. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie spójnego i jednolitego stosowania przepisów przez wszystkich dostawców usług pośrednich w Unii Europejskiej. W kontekście rozważanego projektu ustawy dotyczącego ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie, z uznaniem dostrzegamy intencję ustawodawcy, by skutecznie chronić dzieci i młodzież przed zagrożeniami, jakie mogą występować w przestrzeni cyfrowej. Jest to cel ze wszech miar słuszny, jednak znajdujący już pełne odzwierciedlenie w przepisach prawa Unii. Warto zaznaczyć, że Akt o usługach cyfrowych wprost odnosi się do ochrony	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy stanowi uszczegółowienie takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projekt ustawy nie dotyczy treści nielegalnych, więc ten zakres pozostaje tylko w ramach DSA. Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Projekt ustawy podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			małoletnich jako jednego z priorytetów. Zgodnie z motywem 71, „ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej”. Przewiduje się, że dostawcy platform, z których korzystają osoby niepełnoletnie, powinni wdrażać odpowiednie, proporcjonalne środki - m.in. przez projektowanie interfejsów w sposób chroniący prywatność i bezpieczeństwo młodych użytkowników oraz poprzez stosowanie kodeksów postępowania i standardów ochrony dzieci online. Przepisy dotyczące tej kwestii zostały szczegółowo ujęte w art. 14, 28, 34 i 35 Aktu, a Komisja Europejska prowadzi aktualnie zaawansowane prace nad wytycznymi dotyczącymi stosowania art. 28, w oparciu o Europejską strategię na rzecz lepszego internetu dla dzieci. W tym kontekście zachodzi realne ryzyko, że projektowanie lokalnej regulacji skutkować będzie niepotrzebnym powielaniem przepisów, podważaniem DSA i wprowadzeniem wątpliwości interpretacyjnych dla przedsiębiorców i organów w zakresie tego, jakie reguły powinny obowiązywać.	
5.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Obywatelskich	W pierwszej kolejności pragnę podziękować za częściowe uwzględnienie moich uwag przez Ministerstwo Cyfryzacji oraz wyjaśnienia odnośnie do zgłoszonych przeze mnie uwag podczas pierwszej tury opiniowania projektu ustawy — w szczególności poprzez wprowadzenie w art. 4 projektu ustawy dodatkowych warunków dotyczących weryfikacji wieku oraz rezygnacji z wydawania przez Ministerstwo Cyfryzacji zaleceń w tym zakresie, jak również wykreślenie z tego projektu obowiązku przeprowadzania przez przedsiębiorców analizy ryzyka w zakresie treści szkodliwych. Jednocześnie uprzejmie informuję, że w dalszym ciągu pozostają aktualne uwagi zgłoszone w pierwszej turze opiniowania projektu	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ustawy odnośnie do ryzyka związanego z brakiem w projekcie ustawy definicji legalnej pojęcia „treści pornograficzne”.	
6.	art. 1	Rzecznik Praw Dziecka	Projekt u.m.d.t.p. wciąż nie zawiera definicji „treści pornograficznych”. Podtrzymuję w całości uwagi do poprzedniego tekstu projektu ustawy, które przedstawiłam w piśmie z dnia 26 marca 2025 r. (ZEC.400.2.2025), wskazując, że brak precyzyjnego określenia tego pojęcia może powodować istotne trudności interpretacyjne przy ustalaniu kręgu podmiotów zobowiązanych do wdrożenia mechanizmów weryfikacji wieku. Ryzyko to staje się szczególnie istotne w związku z rozszerzeniem w nowym tekście Projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych zakresu podmiotowego obowiązku wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku. Podczas gdy w poprzedniej wersji Projektu obowiązek wprowadzenia metod weryfikacji wieku dotyczył wyłącznie „usługodawców oferujących dostęp” do treści pornograficznych obecnie ma obejmować również usługodawców „umożliwiających dostęp” do takich treści. Niedookreślenie przez projektodawcę pojęcia „treści pornograficznych” może spowodować, że obowiązkami wynikającymi z projektowanych przepisów zostaną objęci usługodawcy świadczący usługi społeczeństwa informacyjnego. Zwracam przy tym uwagę, że przewidziana w projekcie u.m.d.t.p procedura zgłaszania do Prezesa UKE domen „umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez weryfikacji wieku”, w tym również w trybie anonimowym, połączona z brakiem ustawowej definicji pojęcia „treści pornograficznych” stwarza realne ryzyko nadużyć. W praktyce może bowiem dojść sytuacji, w której jako naruszające obowiązki ustawowe zgłaszane będą również domeny oferujące powszechny,	Uwaga nieuwzględniona Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecnictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecnictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień. Należy ponadto wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak, aby projekt wskazywał na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		nieograniczony wiekowo dostęp do treści edukacyjnych, profilaktycznych czy zdrowotnych. Tego rodzaju niezamierzony skutek projektowanych przepisów prowadziłby do nieproporcjonalnych ograniczeń w dostępie dzieci i młodzieży do treści służących ich rozwojowi i bezpieczeństwu. W związku z brakiem ustawowej definicji „treści pornograficznych” Prezes UKE, dla którego egzekwowanie obowiązku wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku będzie zupełnie nowym obszarem działalności, zostanie faktycznie zobligowany do samodzielnego kształtowania znaczenia tego pojęcia w drodze jednostkowych rozstrzygnięć. Tymczasem uzasadnienie projektu, do którego organ nadzorczy zapewne będzie się odwoływał, rozstrzygając o tym, czy dany usługodawca jest zobowiązany do realizacji wymogów dotyczących weryfikacji wieku i ochrony przed treściami pornograficznymi, zawiera bardzo różnorodne przykłady i definicje treści uznanych za pornograficzne, bez wskazania katalogu treści, które takiego charakteru nie mają. Istnieje zatem ryzyko, że kazuistyczna interpretacja pojęcia „treści pornograficznych” przez Prezesa UKE w związku z wykonywaniem uprawnień nadzorczych przewidzianych w projekcie u.m.d.t.p, w połączeniu z szerokim znaczeniem „umożliwiania dostępu do treści” przez usługodawców negatywnie wpłynie na przewidywalność prawa i wywoła tzw. „efekt mrożący” wobec treści społecznie potrzebnych, w tym treści pochodzących ze źródeł, które mają na uwadze dobro dziecka w wymiarze społecznym, duchowym i moralnym oraz jego zdrowie fizyczne i psychiczne. Po pierwsze, dzieci i młodzież mogłyby czuć się zniechęcone lub onieśmiałe do korzystania z usług zawierających rzetelne treści edukacyjne i zdrowotne, jeśli dostęp do	Ponadto projekt ustawy pozostawia wybór dostawcy usługi na jakim poziomie będzie stosowany mechanizm weryfikacji wieku – czy jako warunek skorzystania z całej usługi czy warunek dostępu do danej treści. Jest to związane w szczególności z charakterem danej usługi, rodzajem zamieszczanych tam treści, liczbą treści pornograficznych. Oceny takiej dokonać będzie musiał już sam usługodawca.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			nich zostałby uzależniony od weryfikacji wieku, gdyby tego rodzaju treści zostały zaklasyfikowane jako „treści pornograficzne”. W praktyce pozbawiłoby to małoletnich komfortu w korzystaniu z usług społeczeństwa informacyjnego o charakterze profilaktycznym lub doradczym, w szczególności umożliwiających dostęp do wiarygodnych informacji dotyczących m.in. bezpieczeństwa w relacjach, dojrzewania czy zdrowia reprodukcyjnego. Po drugie, usługodawcy mogą zdecydować się na działania ostrożnościowe, obawiając się zaklasyfikowania jako podmioty zobowiązane do stosowania wymogów przewidzianych w Projekcie i prewencyjnie usuwać bądź ograniczać dostęp usługobiorcom na terenie Polski do treści lub funkcji usług, które w jakikolwiek sposób dotyczą tematyki seksualności, edukacji zdrowotnej – nawet jeśli nie mają charakteru pornograficznego. Przedstawione ryzyka te nie mają charakteru hipotetycznego, co pokazują doświadczenia z Niemiec, gdzie program filtrujący „JusProg”, oficjalnie uznany przez właściwe organy niemieckie za spełniający wymogi ustawowe w zakresie ochrony małoletnich, blokował dostęp nie tylko do treści o charakterze erotycznym, lecz również do stron poświęconych edukacji nt. antykoncepcji, a także do materiałów przygotowanych przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe adresowanych wprost do młodzieży. Jak wskazali niemieccy dziennikarze, aż 74 tego rodzaju strony internetowe zostały zakwalifikowane jako „strony zawierające treści dla dorosłych”, mimo ich jednoznacznie edukacyjnego, zdrowotnego i wspierającego charakteru. Pomimo że „JusProg” nie stanowi mechanizmu weryfikacji wieku, lecz system filtrujący treści internetowe zaprojektowany w celu blokowania dostępu dzieci do	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			stron oznaczonych jako „dla dorosłych”, jego funkcjonowanie stanowi trafną ilustrację ryzyka nadmiernego i błędnego klasyfikowania treści. W praktyce bowiem „JusProg” – mimo, że miał ograniczać dostęp wyłącznie do materiałów pornograficznych – blokował także strony o charakterze edukacyjnym i zdrowotnym. Przykład ten potwierdza, że brak pewności co do zakresu treści, do których dostęp ma być ograniczony, w praktyce skutkuje pozbawieniem dzieci i młodzieży możliwości korzystania z rzetelnych źródeł informacji – zwłaszcza w obszarach dla nich szczególnie wrażliwych i poszukiwanych w poufności. Jednocześnie prowadzi do nadmiernej ostrożności usługodawców, którzy, obawiając się zaklasyfikowania ich usług jako „umożliwiających dostęp do treści pornograficznych”, mogą prewencyjnie usuwać lub ograniczać treści edukacyjne i zdrowotne. W rezultacie powstaje opisany wyżej efekt mrozący i paradoksalne ograniczenie w środowisku informacyjnym przestrzeni, które powinny być dostępne i bezpieczne właśnie dla dzieci. W celu zminimalizowania ryzyka nieproporcjonalnego ograniczenia dostępu dzieci do informacji w wyniku stosowania przepisów projektu u.m.d.t.p. proponuję, aby w uzasadnieniu projektowanej ustawy zawrzeć niewyczerpujący katalog treści, które nie powinny być co do zasady uznawane za „treści pornograficzne”, w szczególności: • treści o oczywistym charakterze edukacyjnym, zdrowotnym, informacyjnym lub wspierającym, • treści profilaktyczne i doradcze (np. przeciwdziałanie przemocy seksualnej, groomingowi, cyberbullyingowi), • treści medyczne i naukowe (w tym materiały kliniczne, ilustracje anatomiczne, publikacje naukowe),	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			• treści informacyjne i artystyczne, których celem nie jest wywołanie pobudzenia seksualnego. Pozytywnie oceniam przyjęcie w Projekcie rozwiązania, zgodnie z którym projektowane przepisy mają mieć zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną usługobiorcom znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej. Eksterytorialny charakter projektu u.m.t.p.d. zapewnia bowiem skuteczność projektowanych mechanizmów ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym, w którym granice państwowe tracą na znaczeniu. Jednocześnie mając na uwadze potencjalnie bardzo szeroką interpretację pojęcia „treści pornograficznych” oraz „umożliwiania dostępu” do takich treści przez usługodawców, projektodawca powinien jednoznacznie wskazać, czy obowiązki określone w art. 3 i 4 projektu u.m.d.t.p. mogą być realizowane poprzez stosowanie mechanizmów weryfikacji wieku wyłącznie w odniesieniu do określonych sekcji, treści lub funkcjonalności usług, czy też wymagana będzie pełna weryfikacja wieku jako warunek korzystania z całej usługi. Rozstrzygnięcie tej kwestii ma zasadnicze znaczenie dla prawa dziecka do informacji, ponieważ uzależnienie dostępu do całości usługi od wyniku weryfikacji mogłoby prowadzić do nieproporcjonalnego wykluczenia dzieci i młodzieży z uczestnictwa w środowisku cyfrowym – także w odniesieniu do treści edukacyjnych, profilaktycznych czy rozwojowych. W tym kontekście należy odwołać się do przyjętych w lipcu 2025 r. Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących środków	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zapewniających wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w internecie („Guidelines on measures to ensure a high level of privacy, safety and security for minors”). Komisja wskazuje w nich, że proces projektowania i wdrażania mechanizmów weryfikacji wieku powinien uwzględniać specyfikę poszczególnych usług i funkcjonalności oraz głos dzieci. Wprawdzie Wytyczne Komisji Europejskiej odnoszą się bezpośrednio jedynie do obowiązków dostawców platform internetowych dostępnych dla małoletnich, wynikających z art. 28 ust. 1 AUC10 – a więc do szczególnej podkategorii usług społeczeństwa informacyjnego¹¹ – to jednak dokument ten powinien stanowić istotny punkt odniesienia dla krajowego ustawodawcy przy tworzeniu mechanizmów ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym. Mając na uwadze powyżej wskazane ryzyka, uprzejmie proszę o rozważenie wyłączenia z zakresu stosowania ustawy dostawców usług społeczeństwa informacyjnego oferujących bezpośrednio dzieciom treści o charakterze doradczym lub profilaktycznym. Wyłączenie to mogłoby zostać oparte na rozwiązaniu przyjętym w przepisach o ochronie danych osobowych, zgodnie z którymi dodatkowych wymogów uzyskania zgody dziecka, przewidzianych w art. 8 RODO, nie stosuje się do usług profilaktycznych i doradczych (motyw 38 RODO). Takie podejście ograniczyłoby potencjalny efekt mrożący, wynikający z ryzyka zakwalifikowania usługodawców udostępniających treści edukacyjne czy profilaktyczne jako „umożliwiających dostęp do treści pornograficznych”, a w konsekwencji zobowiązanych do wdrożenia mechanizmów weryfikacji wieku. Jednocześnie zapewniłoby dzieciom swobodny dostęp do niezbędnego wsparcia i pomocy, nie osłabiając	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			przy tym zasadniczego celu projektu u.m.d.t.p. jakim jest skuteczna ochrona przed treściami pornograficznymi. Doprecyzowanie tekstu projektowanej ustawy w sposób wskazany powyżej znajduje pełne uzasadnienie w zobowiązaniach Polski wynikających z Konwencji o prawach dziecka. Zgodnie z art. 13 KPD każde dziecko ma prawo do poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji, a ograniczenia tego prawa mogą być wprowadzane wyłącznie ustawą i tylko wówczas, gdy są konieczne dla ochrony praw innych osób, bezpieczeństwa, porządku publicznego, zdrowia lub moralności społecznej. Oznacza to, że regulacje chroniące dzieci przed dostępem do treści pornograficznych muszą zachowywać proporcjonalność i nie mogą skutkować arbitralnym ograniczaniem dostępu do treści, które służą realizacji ich dobra. Natomiast art. 17 KPD nakłada na państwa obowiązek zapewnienia dzieciom dostępu do informacji i materiałów z różnorodnych źródeł, w szczególności wspierających ich dobro fizyczne i psychiczne, a art. 24 KPD gwarantuje dziecku prawo do najwyższego osiągalnego poziomu ochrony zdrowia, obejmujące również dostęp do informacji o charakterze profilaktycznym. W tym świetle wprowadzenie nadmiernych ograniczeń w dostępie korzystania z usług społeczeństwa informacyjnego mogłyby pozbawić dzieci możliwości zapoznania się z treściami edukacyjnymi, profilaktycznymi i doradczymi które stanowią istotny element ich rozwoju, bezpieczeństwa oraz realizacji prawa do zdrowia.	
7.	art. 2 pkt 6	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Organ nadzorczy podtrzymuje jednak uwagę dotyczącą konieczności ustanowienia wprost w projekcie zakazu przetwarzania danych biometrycznych w celu weryfikacji wieku usługobiorcy. Podobnie jak w poprzednio opiniowanej wersji projektu, w obecnej wersji	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektodawca ustanowił jedynie w definicji legalnej zawartej w art. 2 pkt 6, że weryfikacja wieku nie obejmuje metod samodzielnej deklaracji wieku, metod polegających na szacowaniu wieku i metod biometrycznych. W wyjaśnieniach do uwag organu nadzorczego projektodawca wskazał, że biometria stanowi rozwiązanie zbyt daleko ingerujące w prywatność jednostki, dlatego wykluczono ją z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku. Założenie projektodawcy w tej kwestii jest jak najbardziej słuszne, należy jednak powtórzyć, że tego rodzaju zakaz (zastrzeżenie) nie powinien być formułowany, zdaniem organu nadzorczego, jedynie w części ustawy dotyczącej definicji. Konieczne jest ustanowienie go wprost w projektowanej ustawie, i to nie w tak zdawkowy, blankietowy sposób, jak uczyniono to w art. 2 pkt 6, że w celu weryfikacji wieku (art. 3) nie przetwarza się danych biometrycznych w rozumieniu art. 4 pkt 14 rozporządzenia 2016/679, w celu jednoznacznej identyfikacji usługobiorcy. Wynika to z faktu, że przetwarzanie danych biometrycznych stanowi bardzo głęboką ingerencję w prywatność osoby fizycznej, w tym w wynikającą z art. 5 dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej zasadę poufności komunikacji. Dane biometryczne stanowią szczególną kategorię danych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia 2016/679, z racji swego charakteru są szczególnie wrażliwe w świetle podstawowych praw i wolności i wymagają one szczególnej ochrony, gdyż kontekst ich przetwarzania może powodować poważne ryzyko dla podstawowych praw i wolności (motyw 51 rozporządzenia 2016/679).	usługodawcy. Usługodawca musi jednak w tym aspekcie respektować przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej „RODO”, w tym dotyczące przetwarzania danych biometrycznych i innych danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.
8.	art. 3	Konfederacja „Lewiatan”	Niejasny katalog podmiotów objętych regulacją Artykuł 3 przewiduje także inną istotną zmianę w stosunku do poprzedniego projektu. W poprzedniej wersji mowa była o „usługodawcy oferującym dostęp do treści”, natomiast obecnie użyto	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		określenia „usługodawca umożliwiający dostęp do treści”. Zmiana ta może wydawać się uzasadniona - nie każdy serwis zawierający treści pornograficzne wprost je „oferuje” w tradycyjnym rozumieniu tego słowa. Niektóre pełnią jedynie funkcję dostawcy infrastruktury technicznej, a indywidualni użytkownicy zamieszczają w przestrzeni cyfrowej treści audiowizualne. Pojawiają się jednak istotne wątpliwości co do potencjalnego zakresu zastosowania nowego sformułowania. Jego brzmienie może prowadzić do objęcia regulacją bardzo szerokiego kręgu podmiotów, co w praktyce nadałoby przepisom charakter niemal horyzontalny - obejmujący wiele kategorii usług, które dotychczas nie były utożsamiane z dystrybucją treści pornograficznych. Przy obecnym brzmieniu, za „usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych” mogłyby potencjalnie zostać uznane m.in.: • serwisy pornograficzne, • platformy wideo, na których zasadniczo publikowane są treści niepornograficzne, ale istnieje ryzyko, że użytkownicy zamieszczają materiały niezgodne z regulaminem, • e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną bądź książki edukacyjne nt. życia seksualnego, • platformy z audiobookami, w tym zawierającymi treści o charakterze erotycznym, • sklepy internetowe oferujące m.in. produkty erotyczne, • fora dyskusyjne, niezależnie od ich głównej tematyki, • operatorzy płatności obsługujący serwisy z treściami pornograficznymi (co rodzi pytania, czy pojęcie „umożliwiania dostępu” odnosi się również do usług finansowych),	ujednolicenia terminologii tak, aby wskazać na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do argumentacji, że regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby to nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez organ nadzorczy zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP).

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		- wyszukiwarki internetowe, szczególnie te, które nie stosują rygorystycznych filtrów treści, - usługi chmurowe, usługi telekomunikacyjne, - oraz inne serwisy, na których, celowo bądź przypadkowo, mogą pojawić się treści uznane za pornograficzne. Z tego względu tak ważne jest opracowanie definicji treści pornograficznych, która pozwoli na zawężenie katalogu podmiotów i objęcie regulacją serwisów, których działalność rzeczywiście opiera się na udostępnianiu pobudzających seksualnie treści audiowizualnych, z którymi użytkownik może zapoznać się bezpośrednio i niezwłocznie, a nie np. e-księgarni oferujących literaturę erotyczną. W celu doprecyzowania definicji treści pornograficznych uzasadnionym byłoby dodatkowo przemodelowanie zakresu podmiotów odpowiedzialnych i wyraźne zaakcentowanie, chodzi o podmioty, których celem/ zamiarem jest rozprzestrzenianie treści pornograficznych. Na przykład: “usługodawcy, którzy pozwalają użytkownikom na generowanie, udostępnianie lub przysyłanie treści pornograficznych lub którzy publikują własne treści pornograficzne”. W zakresie projektu ustawy powinny być uwzględnione wyłącznie platformy internetowe, które są uznawane za rozpowszechniające tego typu treści bądź treści przez nie oferowane stanowią w istotnej części treści pornograficzne. Pozwoliłoby to skutecznie wyłączyć z zakresu ustawy usługi niepowiązane bezpośrednio z tego typu działalnością, jednocześnie uwzględniając te, które budzą obawy polskich organów regulacyjnych. Pragniemy podkreślić, że definicja platform internetowych jest zapisana w DSA, a wiele platform pornograficznych, których dotyczy	Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ustawa, spełnia również kryteria bardzo dużych platform internetowych – stąd nasze pragnienie, aby zachować zgodność z szerszymi ramami UE.	
9.	art. 3 ust. 1	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	Projektodawca dokonał modyfikacji w zakresie podmiotów, na które nałożono obowiązki, tj. usługodawców „oferujących dostęp” do treści pornograficznych i zastąpił ich usługodawcami „umożliwiającymi dostęp”. Nie jest zatem jasne, czy już jednokrotne dopuszczenie do udostępnienia w usłudze treści pornograficznej będzie wiązało się z koniecznością stosowania mechanizmu weryfikacji wieku, w szczególności, że dostawcy usług nie mają obowiązku monitorowania treści. W przypadku niedoprecyzowania tego w przepisach może również dojść do blokowania podmiotów, których treści udostępniane są przez użytkowników, jak platformy internetowe czy portale społecznościowe. Nabiera to również szczególnego znaczenia ze względu na fakt, że zgodnie z literą projektu ustawy blokowany ma być dostęp do domeny, a nie treści zawartej pod określonym URL.	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak, aby wskazać na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do argumentacji, że regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez organ

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				nadzorczy zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Projekt ustawy w sposób celowy nie precyzuje jaka liczba treści pornograficznych dostępnych w ramach usługi powoduje objęcie danego usługodawcę obowiązkiem projektu, gdyż spowodowałoby to obniżenie poziomu ochrony małoletnich. Głównym celem projektu ustawy jest uregulowanie przede wszystkim tych stron, które są dedykowane treściom pornograficznym, nie jest natomiast wykluczone, że nawet pojedyncze treści o tym charakterze w usługach nieprzeznaczonych wprost treściom pornograficznym nie znajdą szerszego odbioru.
10.	art. 3 ust. 1	Konfederacja „Lewiatan”	Brak definicji “treści pornograficznych” Na wstępie warto zaznaczyć, że uzasadnione jest odstąpienie ustawodawcy od stosowania sformułowania “treści szkodliwe”. Tworzyło ono bowiem wyraźne przecięcie z DSA i wprowadzało wymogi, które wykraczały poza ten akt, zaprzeczając idei jednakowego stosowania rozporządzeń unijnych i zasad jednolitego rynku. Równocześnie pragniemy zwrócić uwagę, że w dalszym ciągu brakuje jasnego wskazania, jakie treści skutkować mogą wpisem domeny do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W projekcie nie znalazła się bowiem definicja “treści pornograficznych”, o których mówi art. 3 ust.1. Tym samym istnieje ryzyko wątpliwości interpretacyjnych związanych z tym, jakie materiały uznawane będą za nieodpowiednie dla małoletnich. Ze względu na brak definicji prawnej oraz niejednorodne orzecznictwo może zdarzyć się, że za treści	Uwaga nieuwzględniona Odnośnie do braku pojęcia „treści pornograficznych”, jak wskazano w uzasadnieniu do niniejszego projektu ustawy, zasadny jest brak definicji tego rodzaju treści w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit. Ponadto, każdorazowo oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, korzystając z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pornograficzne zostaną uznane, przykładowo, oferty przedstawiające produkty kierowane do dorosłych odbiorców (np. książki erotyczne, akcesoria wspierające zdrowie seksualne), które choć wiążą się z erotyką, nie stanowią tego samego ryzyka dla małoletnich, co treści audiowizualne rozpowszechniane przez branżę pornograficzną. Brak pewności w zakresie definicji prowadzić będzie więc do poważnych trudności zarówno dla organu podejmującego decyzję, jak i dla samych usługodawców online. Co więcej, jesteśmy zdania, że ocena tego czy dane treści są treściami pornograficznymi nie powinna opierać się na indywidualnej interpretacji organu, a na konkretnej wykładni przepisu (tak aby ocena ta nie miała negatywnego wpływu na działania dostawcy jak np. zablokowanie usługi na czas prowadzenia postępowania w sytuacji, gdy zasady i kryteria nie są jasno określone). W uzasadnieniu ustawy powołano się na orzeczenie z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10), w którym Sąd Najwyższy uznał, że treści pornograficzne to: <i>„zawarte w utrwalonej formie (np. film, zdjęcia, czasopisma, książki, obrazy) lub nie (np. pokazy na żywo) prezentacje czynności seksualnych człowieka (zwłaszcza ukazywanie organów płciowych człowieka w ich funkcjach seksualnych), i to zarówno w wymiarze niesprzecznym z ich biologicznym ukierunkowaniem, jak i czynności seksualnych człowieka sprzecznych z przyjętymi w społeczeństwie wzorcami zachowań seksualnych”</i>. <i>Definicja pojęcia „treści pornograficzne” zaprezentowana przez Sąd Najwyższy różni się od definicji zaproponowanej przez M. Filara, którego zdaniem treści mające charakter pornograficzny powinny charakteryzować się następującymi cechami:</i>	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			1) powinny przedstawiać przejawy płciowości i życia płciowego człowieka; 2) powinny koncentrować się wyłącznie na technicznych aspektach płciowości i życia płciowego, z całkowitym oderwaniem od warstwy intelektualnej i osobistej; 3) powinny ukazywać ludzkie organy w ich funkcjach seksualnych; 4) główną intencją twórcy jest wywołanie podniecenia seksualnego u odbiorcy; 5) kryterium pomocniczym jest walor estetyczny – im jest on niższy, tym bliżej takim treściom do pornografii. <i>Jak wskazano powyżej, w procesie stosowania prawa przez organ orzekający nie jest zawsze konieczne wykazanie spełnienia wszystkich powyższych przesłanek.</i> Pomimo że uzasadnienie Sądu Najwyższego zauważa tę definicję, nie odnosi się do niej bezpośrednio i nie powiela jej. Zdaniem regulatora, stanowi to dowód na ocenny charakter treści pornograficznych, którego nie da się zamknąć w sztywne ramy definicji ustawowej bez szkody dla chronionego dobra jakim jest ochrona małoletnich. Równocześnie, warto zauważyć, że dotychczas o tym, co stanowi treści pornograficzne rozstrzygały sądy powszechne, w sprawach, które były analizowane miesiącami. W przypadku zaś procedury przewidzianej w art. 5 omawianej ustawy, o tym, co stanowi treść pornograficzną rozstrzygać ma regulator rynku telekomunikacyjnego w ciągu zaledwie kilku dni. W uzasadnieniu ustawy przytoczono wskazany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. (IV KK173/10), w którym Sąd wyraził pogląd, że: <i>o tym, czy dana treść ma charakter pornograficzny</i>	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			rozstrzyga sąd, a nie biegły. Biegły, oczywiście wyraża swoją opinię jako hipotetyczny wpływ na konkretną osobę może mieć treść badana pod kątem tego, czy jest ona treścią pornograficzną, ale jest to opinia mająca charakter pogładowy i nie wiąże sadu, który kieruje się dostępną wiedzą, doświadczeniem życiowym i zapatrywaniami społeczeństwa w danym miejscu i czasie. Powyższe zdaje się potwierdzać, że kwestie moralne i etyczne są subiektywne, a pozostawienie organowi oceny czy dana treść ma charakter pornograficzny, bez jasnych kryteriów, może tworzyć pole do arbitralności Prezesa UKE.	
11.	art. 3 ust. 1	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Artykuł 3 projektu wprowadza również istotną zmianę w stosunku do poprzedniej wersji przepisów. W poprzednim brzmieniu postępowano się pojęciem „usługodawcy oferującego dostęp do treści”, natomiast obecnie ustawodawca zastosował sformułowanie „usługodawca umożliwiający dostęp do treści”. Na pierwszy rzut oka zmiana ta może wydawać się uzasadniona – nie każdy serwis, na którym znajdują się treści pornograficzne, wprost je „oferuje” w tradycyjnym rozumieniu tego słowa. W praktyce część podmiotów pełni jedynie funkcję dostawcy infrastruktury technicznej lub operatora platformy, na której to użytkownicy indywidualni zamieszczają własne treści audiowizualne. Jednakże nowa redakcja przepisu budzi istotne wątpliwości interpretacyjne. Brzmienie zwrotu „umożliwiający dostęp” może w praktyce prowadzić do znacznego rozszerzenia kręgu podmiotów objętych regulacją i nadania przepisom charakteru quasi-horyzontalnego – obejmującego wiele kategorii usług cyfrowych, które dotychczas nie były utożsamiane z dystrybucją treści pornograficznych.	Uwaga nieuwzględniona Należy wskazać, że nie rozszerzono zakresu podmiotowego projektu ustawy. Dokonano jedynie ujednolicenia terminologii tak, aby wskazać na usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych. W poprzedniej wersji projektu ustawy niejednolicie stosowano bowiem zwrot „oferujący dostęp” oraz „umożliwiający dostęp”. Dokonana modyfikacja stanowi również odpowiedź na uwagi zgłaszane w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania, w zakresie wyrażenia „oferowania” i „umożliwiania” dostępu do treści pornograficznych, przychylając się do argumentacji, że regulacja powinna dotyczyć obiektywnego faktu polegającego na umożliwieniu dostępu do treści pornograficznych, a nie – jak w przypadku „oferowania” - działań, które

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Przy tak szerokim ujęciu pojęcia, za „usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych” mogłyby zostać potencjalnie uznane m.in.: • serwisy pornograficzne w ścisłym tego słowa znaczeniu, • platformy wideo, które co do zasady udostępniają treści niepornograficzne, lecz istnieje ryzyko, że użytkownicy zamieszczą na nich materiały niezgodne z regulaminem, • e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną lub książki edukacyjne dotyczące życia seksualnego, • platformy z audiobookami, w tym zawierającymi elementy o charakterze erotycznym, • sklepy internetowe oferujące produkty erotyczne, • fora dyskusyjne, niezależnie od ich głównej tematyki, • operatorzy płatności obsługujący serwisy z treściami pornograficznymi (co rodzi pytanie, czy „umożliwianie dostępu” odnosi się także do usług finansowych), • wyszukiwarki internetowe, w szczególności te, które nie stosują rygorystycznych filtrów treści, • oraz inne serwisy, na których – zarówno celowo, jak i przypadkowo – mogą pojawić się materiały uznane za pornograficzne. Tak szerokie rozumienie pojęcia „umożliwiania dostępu” prowadziłoby do nieuzasadnionego rozszerzenia zakresu regulacji na podmioty, które nie są rzeczywistymi dystrybutorami treści pornograficznych, a jedynie funkcjonują w obrębie gospodarki cyfrowej, w ramach której może dojść do incydentalnego pojawienia się takich materiałów.	mogą być rozumiane, jako aktywne proponowanie dostępu do takich treści. Dodatkowo nie jest zasadne różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzenie wyłączeń podmiotowych, gdyż spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez organ nadzorczy zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi. Zasadny jest brak definicji treści pornograficznych w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit, co też pozwoli na uniknięcie blokowania treści, które w szczególności mają charakter edukacyjny, naukowy. Z tego względu nie jest konieczne stosowanie wyłączeń podmiotowych. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. Od każdej decyzji organu przysługiwać będzie sprzeciw, wraz z wcześniejszą możliwością przekazania pisemnych wyjaśnień.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Z tego względu kluczowe jest opracowanie jednoznacznej definicji treści pornograficznych, która umożliwiłaby zawężenie katalogu podmiotów objętych przepisami do tych, których działalność rzeczywiście polega na udostępnianiu treści o charakterze pornograficznym. Chodzi w szczególności o serwisy, które rozpowszechniają pobudzające seksualnie treści audiowizualne, z którymi użytkownik może zapoznać się bezpośrednio i niezwłocznie – a nie, przykładowo, o e-księgarnie oferujące literaturę erotyczną lub publikacje edukacyjne. Alternatywnie, w przypadku, gdy ustawodawca nie zdecyduje się na wprowadzenie ustawowej definicji treści pornograficznych, zasadne byłoby przemodelowanie zakresu podmiotów objętych regulacją przez wyraźne wskazanie, że przepisy ustawy dotyczą wyłącznie tych usługodawców, których celem lub zamiarem jest rozpowszechnianie treści pornograficznych. W takim przypadku należałoby wprost doprecyzować, że chodzi o podmioty, które: „pozwalają użytkownikom na generowanie, udostępnianie lub przesyłanie treści pornograficznych, bądź które publikują własne treści tego rodzaju.” Takie rozwiązanie pozwoliłoby na jasne odgraniczenie serwisów, których działalność ma charakter pornograficzny, od pozostałych usługodawców funkcjonujących na rynku cyfrowym, zapewniając tym samym, że ustawa realizuje swój cel ochronny bez wprowadzania nadmiernych, niezamierzonych skutków gospodarczych.	
12.	art. 3 ust.1	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Brak definicji „treści pornograficznych” Brakuje jasnego wskazania, jakie treści skutkować mogą wpisem domeny do rejestru. W projekcie nie znalazła się definicja „treści	Uwaga nieuwzględniona Odnośnie do braku pojęcia „treści pornograficznych”, jak wskazano w uzasadnieniu do niniejszego projektu

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pornograficznych”, co powoduje ryzyko poważnych trudności interpretacyjnych – zarówno dla organu, jak i dla usługodawców. Bez definicji istnieje niebezpieczeństwo, że za treści pornograficzne uznane zostaną również oferty skierowane do dorosłych odbiorców, takie jak książki erotyczne czy akcesoria zdrowotne, które nie stanowią tego samego ryzyka, co treści audiowizualne rozpowszechniane przez branżę pornograficzną.	ustawy, zasadny jest brak definicji tego rodzaju treści w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Pojęcie to jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit. Ponadto, każdorazowo oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, korzystając z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.
13.	art. 3 ust. 2	Rzecznik Praw Dziecka	Pozytywnie oceniam wprowadzenie w art. 3 ust. 2 Projektu obowiązku usługodawców umożliwiających dostęp do treści pornograficznych, do zawarcia w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną, o którym mowa w art. 8 u.ś.u.d.e. postanowienia określające sposób ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Kierując się jednak wymogiem realizacji najlepiej pojętego interesu dziecka, w mojej ocenie konieczne jest doprecyzowanie tego przepisu w taki sposób, aby na usługodawcy spoczywał wyraźny obowiązek wyjaśniania, w tym przez oznaczenie słowne i graficzne informujące o sposobie, w jaki małoletni są chronieni przed dostępem do treści pornograficznych – tak, aby informacje były zrozumiałe dla małoletnich, w szczególności w sytuacji, gdy dana usługa jest faktycznie wykorzystywana przez dzieci i młodzież lub gdy stanowią oni główną grupę użytkowników. Zobowiązanie usługodawców do konstruowania przekazów w języku przyjaznym dla dzieci nie stanowi nowości w świetle informacyjnego”) jest skierowana przede wszystkim do małoletnich lub gdy korzystają z niej w głównej mierze małoletni, dostawca ma obowiązek wyjaśniać	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na to, że projekt ustawy dotyczy uniemożliwienia dostępu do treści pornograficznych małoletnim przez stosowanie mechanizmów weryfikacji wieku, opisany sposób działania tych mechanizmów przeznaczony będzie dla osób dorosłych.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			warunki i ograniczenia korzystania w sposób zrozumiały dla tej grupy odbiorców. Podobnie art. 12 RODO przewiduje, że administratorzy danych powinni przekazywać informacje w sposób jasny i dostosowany do wieku odbiorców, w tym dzieci. Uwzględnienie tego rozwiązania w projekcie u.m.d.t.p. jest w pełni zasadne, ponieważ jego adresatami są wszyscy dostawcy usług społeczeństwa informacyjnego objęci ustawą, a nie tylko ci, którzy świadczą usługi bezpośrednio skierowane do dzieci. Tylko takie podejście zapewni, że małoletni – niezależnie od rodzaju usługi, z której korzystają – będą realnie chronieni przed szkodliwymi treściami, a jednocześnie zachowają prawo do zrozumienia zasad korzystania z usług online. Obowiązek formułowania treści regulaminów dotyczących spraw ważnych dla małoletnich w sposób zrozumiały dla tej grupy wzmacnia podmiotowość dzieci, rozwija zdolność do podejmowania świadomych decyzji w środowisku cyfrowym i sprzyja kształtowaniu umiejętności potrzebnych w dorosłym życiu. Wprowadzenie takiego wymogu przyczyni się do urzeczywistnienia prawa dziecka do wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach, które go dotyczą (art. 12 KPD oraz art. 24 KPP), a jednocześnie będzie realizacją obowiązku państwa do zapewnienia dostępu do informacji sprzyjających dobru fizycznemu, psychicznemu i społecznemu dziecka (art. 17 KPD). Obowiązek formułowania postanowień określających sposób ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w sposób zrozumiały dla dzieci pozytywnie wpłynie na kształtowanie podmiotowości dziecka w środowisku cyfrowym. Jasne i dostosowane do wieku komunikaty pozwalają dzieciom świadomie i odpowiedzialnie korzystać z usług cyfrowych, sprzyjając nabywaniu kompetencji	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			niezbędnych w korzystaniu ze środowiska cyfrowego w życiu dorosłym. Wprowadzenie do projektu u.m.d.t.p. obowiązku przejrzystego i przyjaznego dziecku formułowania postanowień regulaminu określających sposób ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych pozwoli zatem nie tylko na skuteczniejszą realizację zasadniczego celu projektowanej ustawy, jakim jest ochrona małoletnich przed szkodliwymi treściami, ale także na urzeczywistnienie podstawowego prawa dziecka do informacji.	
14.	art. 4	Rzecznik Praw Dziecka	Art. 4 projektu u.m.d.t.p., określający zasady stosowania przez usługodawców metod weryfikacji wieku, oceniam pozytywnie jako próbę wprowadzenia minimalnych standardów w tym obszarze. Jednocześnie wskazuję na konieczność doprecyzowania treści proponowanego przepisu, tak aby ustalanie wieku użytkowników usług społeczeństwa informacyjnego należycie urzeczywistniało prawo dziecka do prywatności. W pierwszej kolejności należy wskazać na potrzebę doprecyzowania wymogów dotyczących projektowania metod weryfikacji wieku przez usługodawców wskazanych w art. 4 ust. 1 projektu u.m.d.t.p. Przepis ten powinien wprost zobowiązywać usługodawców do uwzględniania opinii dzieci w procesie projektowania, wdrażania oraz oceny skuteczności stosowanych rozwiązań. Wprowadzenie takiego obowiązku stanowiłoby realizację prawa dziecka do wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach, które go dotyczą (art. 12 KPD i art. 24 KPP). Na znaczenie włączania głosu małoletnich w procesie kształtowania metod weryfikacji wieku zwrócono również uwagę na poziomie unijnym w Wytycznych KE o ochronie małoletnich w świetle AUC. Co więcej, w mojej ocenie art. 4 projektu u.m.d.t.p. powinien zostać uzupełniony także o dodatkowe gwarancje ochrony praw i wolności	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze charakter projektowanych obowiązków, który w znaczącej mierze obejmuje usługodawców oferujących bezpośrednio treści pornograficzne, nie jest wskazane uzyskiwanie opinii małoletnich przez tych usługodawców, a tym samym promowanie nawiązywania dodatkowego kontaktu między tymi podmiotami. Ponadto ze względu na techniczny zakres problematyki weryfikacji wieku, chociaż uzyskiwanie opinii ze strony interesariuszy (w tym przypadku małoletnich) jest nieodzowne, byłoby to znacząco utrudnione w tym przypadku. Głos małoletnich realizowany jest także przez inne przedsięwzięcia, takie jak objęty patronatem Ministerstwa Cyfryzacji panel obywatelski dzieci i młodzieży dotyczących treści szkodliwych, który miał miejsce w 2025 r.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			użytkowników w przypadku w pełni zautomatyzowanego procesu ustalania wieku, który prowadzi do podjęcia wobec nich całkowicie zautomatyzowanej decyzji w rozumieniu art. 22 ust. 1 RODO. W szczególności należy przewidzieć obowiązek zapewnienia przez usługodawcę możliwości wyrażenia własnego stanowiska i zakwestionowania decyzji o dostępie do usługi lub jej określonych funkcjonalności. Powyższe uzupełnienia pozostają zgodne ze stanowiskiem Europejskiej Rady Ochrony Danych dotyczących realizacji wymogów RODO w związku z procesem ustalania wieku, w szczególności przedstawionych w Oświadczeniu EROD 1/2025 w sprawie zapewniania wieku, w którym podkreślono potrzebę proporcjonalności, minimalizacji danych oraz unikania nadmiernej automatyzacji w procesach mających wpływ na prawa i wolności małoletnich. Ponadto dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych proponowany art. 4 ust. 3 projektu u.m.d.t.p., który przewiduje zakaz przetwarzania danych osobowych przez usługodawcę w innym celu niż sama weryfikacja wieku, powinien wprost odwoływać się do definicji „profilowania” zawartej w art. 4 pkt 4 RODO.	Projekt nie narzuca stosowanej metody weryfikacji wieku, pozostawiając ją do wyboru usługodawcy. W zakresie zagwarantowania ochrony danych osobowych należy podkreślić, że w przypadku stosowania mechanizmów weryfikacji wieku obowiązują ogólne przepisy wynikające z RODO, w tym dotyczące przetwarzania danych wrażliwych czy minimalizacji przetwarzanych danych.
15.	art. 4 ust. 3	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Z kolei w kontekście zawartego w art. 4 ust. 3 odesłania do przepisów rozporządzenia 2016/679, w tym do zasady minimalizacji danych, wskazać należy, że samo odesłanie do tego rozporządzenia jest regulacją blankietową, przepisy rozporządzenia 2016/679 stosuje się bowiem bezpośrednio i niezależnie od powyższego odesłania podmiot stosujący weryfikację wieku jest obowiązany do ich stosowania, w tym także do stosowania zasady minimalizacji danych. Samo odesłanie w projekcie do rozporządzenia 2016/679 nie jest wystarczające. Jak wskazywał organ nadzorczy w opinii do poprzedniej wersji projektu, weryfikacja wieku przeprowadzana na podstawie projektowanych	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dotyczące weryfikacji wieku należy uznać za wystarczające w zakresie zapewniającym elastyczność ich stosowania i pozostawienie wyboru odpowiedniej metody usługodawcy. Projekt ustawy wskazuje jakiego rodzaju mechanizmy nie są dopuszczalne, tj. samodeklaracja. Należy podkreślić, że znajdują zastosowanie ogólne wymogi z RODO obejmujące m.in. zasadę minimalizacji danych. Projekt ustawy kierując się neutralnością

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			przepisów wiąże się potencjalnie ze znaczną ingerencją w konstytucyjne prawo do prywatności jednostki i jej autonomię informacyjną (zob. art. 47 i 51 Konstytucji RP). Z tego względu konieczne jest precyzyjne uregulowanie w projekcie aspektów przetwarzania danych osobowych służącemu tej weryfikacji. Pozytywnie należy odnieść się do uregulowania, zgodnie z którym dane zebrane na potrzeby weryfikacji wieku mogą być wykorzystywane tylko w tym celu, w tym nie mogą służyć profilowaniu usługobiorców (art. 4 ust. 3 in fine), jako że organ nadzorczy zwracał uwagę na aspekt profilowania również w opinii do poprzedniej wersji projektu. Niemniej unormowanie to zdecydowanie nie może być uznana za wystarczające w kontekście uregulowania przez projektodawcę aspektów przetwarzania danych osobowych związanego z weryfikacją wieku. Z projektu w dalszym ciągu nie wynika bowiem, jakie dane osobowe będą przetwarzane w celu tej weryfikacji, kto będzie miał dostęp do tych danych, w jaki sposób dane będą przetwarzane, jaki jest okres przechowywania tych danych osobowych.	technologiczną nie narzuca określonych rozwiązań związanych z weryfikacją wieku, a tym samym nie jest możliwe określenie szczegółowych wytycznych dot. zakresu przetwarzanych danych, gdyż wymaga to każdorazowej oceny ze strony usługodawcy wdrażającego określoną weryfikację wieku przystosowaną do charakteru oferowanej przez niego usługi. Rozbudowano jednocześnie uzasadnienie, przez wskazanie, że nie jest zasadne określanie szczegółowego okresu przechowywania danych, gdyż uzależniony jest on od charakteru usługi oferowanej przez usługodawcę oraz mechanizmu weryfikacji wieku.
16.	art. 5 ust. 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję skreślenie wyrazów „dla znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletnich”, ponieważ fragment ten jest zbędny w kontekście przepisu art. 1 ust. 2 określającego zakres zastosowania ustawy;	Uwaga nieuwzględniona Proponuje się pozostawić zwrot wskazujący na małoletnich znajdujących się na terenie RP celem dodatkowego zaznaczenia zakresu terytorialnego przepisu dla większej jasności regulacji.
17.	art. 7	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Proponuję preredagowanie przepisu ust. 1 tak, aby po otrzymaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1, Prezes UKE weryfikował spełnianie przez usługodawcę umożliwiającego dostęp do treści pornograficznych obowiązku określonego w art. 3, obejmującego stosowanie weryfikacji wieku oraz uniemożliwianie małoletnim	Uwaga nieuwzględniona Z projektowanego art. 3 wynika, że weryfikacja wieku ma uniemożliwiać dostęp do treści pornograficznych małoletnim. Konieczne jest zatem interpretowanie

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dostępu do treści pornograficznych. W konsekwencji, zmianie ulec powinny również art. 7 ust. 2 oraz art. 9 ust. 1;	innych artykułów projektu łącznie z art. 3 wprowadzającym podstawowy obowiązek dla usługodawców dot. ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Przepis obejmuje przypadki, gdy umożliwiony jest dostęp małoletnim bez weryfikacji wieku, która uregulowana jest w niniejszym projekcie. Zatem Prezes UKE (bądź Przewodniczący KRRiT) będzie weryfikował to czy dana nazwa domeny umożliwia dostęp do treści pornograficznych i czy jest stosowana weryfikacja wieku (weryfikacja uniemożliwiająca dostęp do treści przez małoletnich). Jednocześnie dla ujednolicenia zaproponowano zmianę redakcji przepisów art. 5-8, art. 9 ust. 2 pkt 1 oraz art. 14 (dawniej art. 9) ust. 1. Analogiczne zmiany zostały wprowadzone w innych przepisach projektu w przypadku, gdy było to zasadne dla ujednolicenia stosowanych pojęć.
18.	art. 8	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	1. W art. 8 planowane jest wydanie opinii przez NASK – PIB w zakresie kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz braku spełniania obowiązków w zakresie weryfikacji wieku. Faktem jest, że NASK – PIB posiada kompetencje do klasyfikowania treści nielegalnych (w szczególności treści CSAM, ale również innych), jednak rozstrzygnięcie o tym jakie treści są definiowane jako pornografia, nie tylko jako CSAM, wymaga zastosowania odrębnego podejścia. Ponadto przy tego rodzaju materiałach granica między swobodą działalności artystycznej a pornografią bywa niezwykle trudna do	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z brzmieniem art. 12 (dawniej art. 8) NASK-PIB nie będzie wydawać wiążących decyzji w zakresie określenia danej treści jako pornograficznej – lecz wykorzystując głęboką wiedzę w zakresie ochrony małoletnich wyda opinię, która stanowić będzie jedną z podstaw do podjęcia decyzji przez Prezesa UKE. Od wpisu do rejestru przysługuje sprzeciw, który w przypadku nieuwzględnienia może zostać zaskarżony

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			nakreślenia. Tym samym schemat oceny treści powinien zostać przygotowany przez niezależne od instytucji włączonych w tworzenie rejestru grono ekspertów tak, by zasady kwalifikowania domen do wpisania do rejestru były jasne zarówno dla osób i instytucji oceniających, jak i dla platform zobowiązanych do wprowadzenia mechanizmów do weryfikacji wieku. 2. W tym zakresie należy podkreślić, że do tej pory to organy wymiaru sprawiedliwości kwalifikowały treść jako pornograficzną ze skutkiem mogącym wpływać na sytuację prawną jednostki. W tym zakresie warto przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. o sygn. akt IV KK 173/10, w którym SN wskazał, że „znamię "treści pornograficzne" użyte w dyspozycji art. 202 § 3 k.k., jest pojęciem prawnym, a nie medycznym czy seksuologicznym, zaś biegły seksuolog posiada wiadomości specjalne jedynie w zakresie ustalenia hipotetycznego wpływu danej prezentacji na potencjalnego odbiorcę w płaszczyźnie jego reakcji emocjonalnych, w tym seksualnych. <u>Żaden biegły, w tym i biegły seksuolog, nie jest natomiast w stanie zastąpić Sądu w ocenie istnienia tego znamienia w danej prezentacji</u>”. Powyższe orzeczenie, mimo że wydane w sprawie karnej, powinno zostać zastosowane również na potrzeby tworzenia przedmiotowej ustawy. Budzi bowiem uzasadnione wątpliwości, dlaczego organ pozasądowy – instytut badawczy – miałby wydawać opinię w zakresie zasadności kwalifikacji treści jako pornograficzne, skoro pojęcie to jest pojęciem prawnym wynikającym z doktryny prawa karnego, a w przedmiotowej ustawie nie zostało odrębnie zdefiniowane.	do sądu powszechnego. Określenie terminu konieczne jest zaś ze względu na zapewnienie skutecznej i szybkiej reakcji w przypadku występowania treści pornograficznych w danej usłudze.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Należy także zauważyć, że w świetle projektu nieudzielenie przez NASK – PIB opinii w terminie 30 dni uznaje się za opinię pozytywną. Przyjęcie automatycznie opinii pozytywnej w zakresie zakwalifikowania treści jako pornograficznej może rodzić daleko idące konsekwencje zarówno prawne, jak i wizerunkowe dla danego usługodawcy. Warto pamiętać, że poza odpowiedzialnością administracyjną, treści pornograficzne są przedmiotem szeregu regulacji karnych. Skutkiem administracyjnego uznania treści za pornograficzną może być – i powinno – zainteresowanie ze strony organów ścigania. Wątpliwości może budzić możliwość podejmowania postępowania karnych po kwalifikacji przez NASK – PIB treści jako pornograficzne. Ponadto uznanie braku opinii za opinię pozytywną w tym zakresie, w przypadku skomplikowanej materii oraz krótkiego czasu na wydanie opinii może powodować zarzuty w zakresie wprowadzenia domniemania deliktu administracyjnego. 3. Ponadto proponujemy, aby opinia NASK – PIB w tym zakresie dotyczyła jednak skuteczności zastosowanego mechanizmu weryfikacji wieku, a nie samego jego zastosowania przez usługodawcę. Brak spełnienia obowiązku zastosowania mechanizmu, o jakim mowa w aktualnej wersji projektu, jest przesłanką obiektywną i nie wymaga opinii podmiotu posiadającego wiedzę specjalistyczną.	
19.	art. 9 ust. 2 i 4 pkt 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę dotyczącą tego, że niejasne jest, w jaki sposób należy dokonać powiadomień, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 3, w przypadku, gdy dane kontaktowe abonenta nazwy domeny nie są dostępne publicznie. Brak jest także jasności w odniesieniu do przypadku, w którym dostępne publicznie dane kontaktowe abonenta są nieaktualne. Kwestia ta zatem wymaga uregulowania, przy czym	Uwaga nieuwzględniona Zawiadamianie przez obwieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa UKE niweczyłoby założenia projektu o

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			rozważyć w tym zakresie należy możliwość zastosowania rozwiązania przewidzianego w art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tj. doręczania powiadomień w drodze obwieszczenia ogłaszanego w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa UKE. Analogiczna uwaga dotyczy art. 15 ust. 2 regulującego kwestię doręczania pism w ramach kontroli oraz zaleceń pokontrolnych;	niepublicznym rejestrze nazw domen, gdyż powodowałoby ujawnienie danej nazwy domeny. Dokonano modyfikacji w projekcie ustawy – w zakresie podmiotów polskich wpisanych w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wykorzystywane są dane kontaktowe zawarte w tych rejestrach. W przypadku pozostałych abonentów nazw domen wykorzystać można dane kontaktowe dostępne publicznie, w tym bazy WhoIs.
20.	art. 10	Konfederacja „Lewiatan”	Warto zauważyć, że z obecnym brzmieniem projektu, dostawca usługi dostępu do internetu jest zobowiązany do nieodpłatnego uniemożliwienia dostępu do stron internetowych wykorzystujących nazwy domen wpisanych do rejestru przez ich usunięcie z systemów teleinformatycznych przedsiębiorców telekomunikacyjnych nie później niż w terminie 48 godzin od momentu dokonania wpisu. W praktyce oznacza to, że decyzja Prezesa UKE o uznaniu, że dana strona internetowa umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, skutkować będzie jej całkowitym zablokowaniem. W kontekście wcześniej wskazanego ryzyka związanego z potencjalnie szerokim i nieprecyzyjnym zakresem zastosowania przepisów - taki zapis należy uznać za wysoce ryzykowny. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, w której błędna kwalifikacja treści (np. uznanie za pornograficzną ilustracji zamieszczonej na okładce poradnika dotyczącego zdrowia seksualnego) prowadzi do całkowitej blokady funkcjonującego legalnie sklepu internetowego lub platformy e-commerce. W rezultacie przedsiębiorca zostaje pozbawiony możliwości prowadzenia	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze potrzebę zachowania ochrony małoletnich konieczne jest szybkie działanie, celem zablokowania dostępu małoletnich do domen zawierających treści pornograficzne. Dodatkowo należy wskazać, że 14 dni jest maksymalnym terminem rozpatrzenia sprzeciwu, zatem Prezes UKE może dokonywać weryfikacji sprzeciwu w krótszym terminie.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			działalności gospodarczej, często bez realnej możliwości wcześniejszego odniesienia się do decyzji organu. Co istotne, czas na rozpatrzenie sprzeciwu abonenta nazwy domeny wpisanej do rejestru, Prezes UKE ma aż 14 dni, co w praktyce może oznaczać nawet dwutygodniowy paraliż działalności firmy. Dla wielu przedsiębiorców wiąże się to z zaburzeniem ciągłości prowadzonego biznesu, a tym samym poważnymi stratami finansowymi. Należy również uwzględnić, że ewentualne dochodzenie roszczeń przed sądem powszechnym może wydłużyć ten okres o kolejne miesiące	
21.	art. 10	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Blokowanie domen Projekt przewiduje, że dostawca usług dostępu do internetu zobowiązany jest do nieodpłatnego zablokowania domen w ciągu 48 godzin od wpisu do rejestru. Przy braku jasnej definicji „treści pornograficznych” i szerokim rozumieniu pojęcia „umożliwiania dostępu” może to prowadzić do blokowania legalnie działających sklepów czy serwisów, które przypadkowo zostaną zakwalifikowane jako rozpowszechniające treści pornograficzne (np. okładki książek edukacyjnych). W praktyce oznacza to, że decyzja Prezesa UKE o uznaniu, że dana strona internetowa umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, skutkować będzie jej całkowitym zablokowaniem. W kontekście wcześniej wskazanego ryzyka związanego z potencjalnie szerokim i nieprecyzyjnym zakresem zastosowania przepisów - taki zapis należy uznać za wysoce ryzykowny. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, w której błędna kwalifikacja treści (np. uznanie za pornograficzną ilustracji zamieszczonej na okładce poradnika dotyczącego zdrowia seksualnego) prowadzi do całkowitej blokady funkcjonującego legalnie	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze potrzebę zachowania ochrony małoletnich konieczne jest szybkie działanie, celem zablokowania dostępu małoletnich do domen zawierających treści pornograficzne. Dodatkowo należy wskazać, że 14 dni jest maksymalnym terminem rozpatrzenia sprzeciwu, zatem Prezes UKE może dokonywać weryfikacji sprzeciwu w krótszym terminie.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			sklepu internetowego lub platformy e-commerce. W rezultacie przedsiębiorca zostaje pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, często bez realnej możliwości wcześniejszego odniesienia się do decyzji organu. Co istotne, czas na rozpatrzenie sprzeciwu abonenta nazwy domeny wpisanej do rejestru, Prezes UKE ma aż 14 dni, co w praktyce może oznaczać nawet dwutygodniowy paraliż działalności firmy. Dla wielu przedsiębiorców wiąże się to z zaburzeniem ciągłości prowadzonego biznesu, a tym samym poważnymi stratami finansowymi. Należy również uwzględnić, że ewentualne dochodzenie roszczeń przed sądem powszechnym może wydłużyć ten okres o kolejne miesiące.	
22.	art. 12 ust.1 pkt 2, art. 12 ust. 5, art. 26 ust. 2	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	W art. 12 ust. 1 pkt 2) i ust. 5 oraz w art. 26 ust. 2 wskazana została możliwość zaskarżenia czynności organu do sąd powszechnego, nie precyzując tego sądu;	Uwaga nieuwzględniona Właściwość poszczególnych sądów będzie wynikać z ogólnej właściwości sądów powszechnych.
23.	art. 12 ust. 2 pkt 1 lit. b i pkt 2	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Mając na uwadze, że weryfikacja wieku stanowi jedynie mechanizm mający na celu jednoznaczne ustalenie czy usługobiorca jest pełnoletni, wskazane przepisy powinny wprost odnosić się do możliwości nieuwzględniania sprzeciwu w przypadku braku uniemożliwienia dostępu do treści pornograficznych, pomimo stosowania weryfikacji wieku;	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować mechanizmy weryfikacji wieku uniemożliwiające dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Bezpośrednio zaznaczony jest więc obowiązek dotyczący stosowania takich mechanizmów, które uniemożliwiają dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich. Tym samym przepisy art. 17 (dawnego art. 12) są zgodne z obowiązkiem określonym w art. 3.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

24.	art. 20 ust. 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	w związku z uwagami zgłaszanymi w pkt 2 (art. 3 ust. 1), 7 (art. 5) i 10 (art. 7) niniejszego pisma wskazuję, że przepis nie uwzględnia sytuacji, w której usługodawca umożliwia małoletnim dostęp do treści pornograficznych, pomimo stosowania weryfikacji wieku;	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z projektem ustawy, usługodawca zobowiązany jest stosować mechanizm weryfikacji wieku uniemożliwiający dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich, jak wynika to z art. 3 projektu ustawy. Bezpośrednio zaznaczony jest więc obowiązek dotyczący stosowania takich mechanizmów weryfikacji wieku, które uniemożliwiają dostęp do treści pornograficznych przez małoletnich.
25.	art. 20 ust. 2 i 3	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	W nawiązaniu do uwagi zgłoszonej w pkt 1 lit. a proponuję rozważenie wprowadzenia w odniesieniu do wysokości kar pieniężnych rozwiązania analogicznego do zawartego w projekcie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (UC21), tj. określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej jako wyrażonej w procentach części obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Przyjęcie takiego rozwiązania zapewni spójność regulacji, a także pozwoli na lepsze dostosowanie wymiaru kary do rzeczywistej sytuacji ekonomicznej podmiotu oraz potencjalnych korzyści uzyskanych w wyniku naruszenia;	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne wprowadzenie kary uzależnionej od wysokości obrotu, gdyż w przypadku podmiotów niemających siedziby w Polsce uzyskanie informacji niezbędnych do określenia tego obrotu może być znacznie utrudnione. Podmiot zagraniczny może zatajać część uzyskanych dochodów.
26.	art. 28 ust. 1	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę dotyczącą konieczności zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 250 tys. rocznie w celu sfinansowania wynagrodzenia osób posiadających wiedzę specjalistyczną niebędących pracownikami urzędu obsługującego Prezesa UKE, które zgodnie z art. 16 ust. 1 projektowanej ustawy będą upoważnione przez Prezesa UKE do udziału w kontroli;	Uwaga nieuwzględniona Dodatkowe środki o łącznej sumie 20,53 mln zł w latach 2026-2035 przewidziano na 6 etatów UKE. Powyższa kwota stanowi dość duże obciążenie dla budżetu państwa, co zgłaszało w swoich uwagach Minister Finansów i Gospodarki. Wydaje się zatem

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – ponowne opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				rozsądne, że w ramach przewidzianych środków na 6 pełnych etatów UKE będzie mogło zatrudnić osoby posiadających wiedzę specjalistyczną.
OCENA SKUTKÓW REGULACJI				
1.	pkt 6	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Podtrzymuję uwagę dotyczącą konieczności zabezpieczenia środków finansowych w wysokości 250 tys. rocznie w celu sfinansowania wynagrodzenia osób posiadających wiedzę specjalistyczną niebędących pracownikami urzędu obsługującego Prezesa UKE, które zgodnie z art. 16 ust. 1 projektowanej ustawy będą upoważnione przez Prezesa UKE do udziału w kontroli;	Uwaga nieuwzględniona Dodatkowe środki o łącznej sumie 20,52 mln zł w latach 2026-2036 przewidziano na 6 etatów UKE. Powyższa kwota stanowi dość duże obciążenie dla budżetu państwa, co zgłaszało w swoich uwagach Ministerstwo Finansów i Gospodarki. Wydaje się zatem rozsądne, że w ramach przewidzianych środków na 6 pełnych etatów UKE będzie mogło zatrudnić osoby posiadających wiedzę specjalistyczną.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

Lp.	Jedn. red./str. uzasadnienia/pkt OSR	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
PROJEKT USTAWY				
1.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Na wstępie chciałbym przypomnieć, że ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie jest niezmiernie istotnym obszarem należącym do podstawowych kompetencji KRRiT. Z tego powodu, zbędne jest uchwalanie odrębnej ustawy, a celowe - rozszerzenie rozwiązań legislacyjnych dotyczących ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie w drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności nowelizacji rozdziałów 6a i 6b tej ustawy. Organem właściwym w tych sprawach powinna być zatem Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, a nie Prezes UKE, jak przewidziano w przedmiotowym projekcie ustawy. Stanowiłoby to naturalne poszerzenie aktualnych kompetencji KRRiT.	Uwaga nieuwzględniona W opinii projektodawcy znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na zróżnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów. Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne i w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie.
2.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Niezależnie od przedstawionych powyżej uwag, wskazuję, że projektując przepisy ustawowe dotyczące ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w internecie, trzeba mieć także na uwadze obowiązujące przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych - DSA). Projektowana ustawa ma mieć zastosowanie do usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną na terenie Rzeczypospolitej	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), zwane dalej „DSA”, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Polskiej, niezależnie od miejsca prowadzenia ich działalności zarobkowej lub zawodowej. A zatem będzie miała zastosowanie również wobec podmiotów z państw Unii Europejskiej, jak i państw trzecich. Podyktowane jest to krajem pochodzenia usługodawców oraz krajem rejestracji nazwy domeny internetowej, w której operują usługodawcy rozpowszechniający lub umożliwiający rozpowszechnianie treści szkodliwych, zwłaszcza treści pornograficznych. W prawie UE dopuszczalne ograniczenia swobody świadczenia usług społeczeństwa informacyjnego oraz wymagania proceduralne z tym związane określają przepisy Aktu o usługach cyfrowych oraz dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym). Należy zauważyć, że zakres regulacji projektu ustawy mieści się w zakresie określonym w Akcie o usługach cyfrowych, który stanowi ramy prawne działalności pośredników internetowych, w tym platform internetowych i ustanawia zarówno obowiązki regulacyjne – standardy należytej staranności pośredników usług cyfrowych, jak i mechanizmy ich egzekwowania. Rozporządzenie to określa w wyczerpujący sposób, w odniesieniu do materii poddanej regulacji (bez uszczerbku dla innych obszarów harmonizacji unijnej - jak prawo własności intelektualnej) zharmonizowane przepisy mające na celu zapewnienie bezpiecznego środowiska internetowego pośrednictwa. Obejmuje też swoim zakresem ochronę dzieci. Zgodnie z art. 28 ust. 1 DSA dostawcy platform internetowych dostępnych dla małoletnich wprowadzają odpowiednie i proporcjonalne środki, aby zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich w ramach	Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. W opinii projektodawcy projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, zwanej dalej „UE”. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			świadczonych usług. Po konsultacji z Radą Usług Cyfrowych, Komisja Europejska może wydać wytyczne w celu wsparcia dostawców platform internetowych w stosowaniu powyższego obowiązku – art. 28 ust. 4 DSA. Przyjęcie wytycznych Komisji Europejskiej przewidywane jest w pierwszym kwartale 2025 roku. Motyw 9 preambuły DSA stanowi, że rozporządzenie w pełni harmonizuje przepisy mające zastosowanie do usług pośrednich na rynku wewnętrznym w celu zapewnienia bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego, przeciwdziałania rozpowszechnianiu nielegalnych treści w internecie oraz zagrożeniom społecznym, jakie może stwarzać rozpowszechnianie dezinformacji lub innych treści, w którym to środowisku prawa podstawowe zapisane w Karcie są skutecznie chronione, a innowacje są wspierane. W rezultacie – o ile nie jest to wyraźnie przewidziane w niniejszym rozporządzeniu – państwa członkowskie nie powinny przyjmować lub utrzymywać w mocy dodatkowych wymogów krajowych w odniesieniu do spraw objętych zakresem niniejszego rozporządzenia, ponieważ miałyby to wpływ na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia. Nie powinno to wykluczać możliwości stosowania innych przepisów krajowych mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich, zgodnie z prawem Unii, w tym dyrektywą 2000/31/WE, w szczególności z jej art. 3, w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego służą realizacji uzasadnionych celów leżących w interesie publicznym, innych niż cele niniejszego rozporządzenia. Tym samym, są następujące możliwości określenia w prawie krajowym bardziej szczegółowych lub dalej idących rozwiązań wobec dostawców	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			usług pośrednich: albo na taką możliwość wskazują wyraźnie określone przepisy DSA albo też cel regulacji krajowej służy realizacji innych celów polityki regulacyjnej niż ma to miejsce w przypadku DSA. Cel DSA został określony w art. 1 ust. 1 tego aktu prawnego, który stanowi, że celem niniejszego rozporządzenia jest przyczynienie się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego usług pośrednich poprzez ustanowienie zharmonizowanych przepisów dotyczących bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego, które ułatwia innowacje i w którym skutecznie chronione są prawa podstawowe zapisane w Karcie, w tym zasada ochrony konsumentów. Ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi mieści się w zakresie przepisów dotyczących bezpiecznego, przewidywalnego i budzącego zaufanie środowiska internetowego. Powyżej przedstawione uwagi należy analogicznie odnieść do przyjmowania rozwiązań bardziej szczegółowych lub ostrzejszych niż DSA. Na marginesie, warto nadmienić, że problematyka skoordynowanego stosowania postanowień DSA mających na celu ochronę dzieci jest przedmiotem prac VI Grupy Roboczej Europejskiej Rady Usług Cyfrowych „Ochrona Dzieci”, a Komisja Europejska w październiku 2024 roku ogłosiła zaproszenie do składania ofert w ramach przetargu na opracowanie specyfikacji technicznych w celu weryfikacji wieku użytkowników cyfrowych usług online, zapewniającego ochronę prywatności. Rozwiązanie to ma wspierać realizację wymagań DSA, tak by wszystkie platformy internetowe zapewniały wysoki poziom bezpieczeństwa, ochrony i prywatności małoletnich. Z kolei art. 3 ust. 2 dyrektywy o handlu elektronicznym stanowi, że państwa członkowskie nie mogą z powodów wchodzących w zakres koordynowanej dziedziny ograniczać swobodnego przepływu usług	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego państwa członkowskiego. Natomiast na podstawie art. 3 ust. 4 tej dyrektywy państwa członkowskie mogą podejmować środki mające na celu odstępnie od ust. 2 w odniesieniu do określonej usługi społeczeństwa informacyjnego, tylko wtedy jeżeli spełnione są warunki, określone w tym przepisie. W uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzono, że projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Należy jednak stwierdzić, że postanowienia projektu ustawy nie czynią zadość wymaganiom Aktu o usługach cyfrowych oraz dyrektywy o handlu elektronicznym. W tym stanie rzeczy należy podkreślić, że zapewnienie małoletnim skutecznej ochrony w środowisku cyfrowym powinno zostać zrealizowane poprzez jak najszybsze uchwalenie przepisów mających na celu stosowanie w tym zakresie Aktu o usługach cyfrowych.	
3.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	1. Ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie należy do podstawowych kompetencji KRRiT. Z tego powodu, zbędne jest uchwalanie odrębnej ustawy, a celowe - rozszerzenie rozwiązań legislacyjnych dotyczących ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie w drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności nowelizacji rozdziałów 6a 16b tej ustawy. Organem właściwym w tych sprawach powinna być zatem KRRiT, a nie Prezes UKE i NASK, jak przewidziano w projekcie. Co prawda, w przeciwieństwie do KRRiT, Prezes UKE oraz NASK mają kompetencje w zakresie infrastruktury i jej bezpieczeństwa, nie mają ich jednak w zakresie określania treści z punktu widzenia zagrożenia dla małoletnich. Przekazywanie zatem tym organom zadań we wskazanym w projekcie ustawy zakresie można ocenić jako niegospodarne z punktu widzenia finansów publicznych. Minimalnym rozwiązaniem, uwzględniającym doświadczenie i zakres zadań tych organów byłoby	Uwaga nieuwzględniona Znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na różnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów. Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			powierzenie Prezesowi UAE obowiązku zwracania się do KRRiT o wiążące opinie w sprawie kwalifikowania określonych treści, jako „szkodliwych” (wg aktualnego brzmienia przepisów), bądź uprawnienie KRRiT do określania ogólnego standardu dla kwalifikowania tych treści, poprzez wydanie rozporządzenia. 2. Należy bowiem mieć na uwadze, że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów prawa, to KRRiT jest organem właściwym wobec podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialne na żądanie, a także wobec dostawców platform udostępniania wideo. Przepis art. 6 ust. 2 pkt 4) ustawy o radiofonii i telewizji wskazuje wyraźnie, że do zadań KRRiT należy sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo. Z kolei na podstawie przepisów art. 6 ust. 2 pkt 5) i art. 6 ust 2 pkt 5a) ustawy do zadań KRRiT należy organizowanie badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także prowadzenie wykazów audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo. 3. KRRiT to - jak dotąd - jedyny urząd, który choć w ograniczonym przez prawo wymiarze, jest wyposażony w narzędzia umożliwiające egzekwowanie reguł, według których udostępniane są usługi audiowizualne na żądanie (VOD) i treści zamieszczane przez użytkowników na platformach udostępniania wideo (VSP). Do tych reguł należy m.in.: obowiązkowe oznaczanie treści zgodnie z kategoriami wiekowymi oraz zakaz udostępniania treści pornograficznych i zawierających sceny przemocy bez skutecznych zabezpieczeń technicznych. 4. Nadzorowany przez KRRiT system ochrony małoletnich w Internecie jest efektywny nie tylko ze względu na konsekwentne egzekwowanie przez regulatora przepisów ustawowych, ale także z uwagi na wypracowaną przez rynek pod auspicjami KRRiT, samoregulację	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dostawców VOD w zakresie blokowania dzieciom dostępu do treści im zagrażających (obowiązujący od dekady i aktualizowany na bieżąco Kodeks Dobrych Praktyk w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie). Regularne monitoringi KRRiT dotyczące stopnia przestrzegania przez rynek jej zapisów wskazują, że poziom ochrony małoletnich użytkowników serwisów VOD objętych aktem samo regulacyjnym przekracza 99%. 5. Stworzenie zatem odrębnego systemu ochrony małoletnich, którego regulatorem - także w odniesieniu do dostępnych publicznie w Internecie serwisów VOD i platform VSP - będzie, w zakresie treści szkodliwych, w tym pornograficznych, Prezes UKE rodzi ryzyko podwójnego nadzoru organów kontroli państwowej nad dostawcami treści medialnych, który może doprowadzić do sporu kompetencyjnego między regulatorami, a w efekcie braku zapewnienia przedsiębiorcom przestrzegania zasady pewności prawa przez organy administracji publicznej.	
4.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców w Polskich	Federacja Przedsiębiorców Polskich z zadowoleniem przyjmuje działania na rzecz ochrony małoletnich w internecie i popiera inicjatywy zmierzające do ograniczenia dostępu do treści szkodliwych, w szczególności pornograficznych. Zapewnienie skutecznej ochrony dzieci w sieci jest istotnym celem, jednak regulacje krajowe powinny pozostawać spójne z istniejącym prawodawstwem unijnym oraz uwzględniać zasadę proporcjonalności, tak aby nie nakładać nadmiernych obowiązków na podmioty niskiego ryzyka. Projekt ustawy łączy dwa odrębne zagadnienia - poprawę bezpieczeństwa dzieci w internecie oraz ograniczenie dostępu do treści pornograficznych. Choć oba te cele są ważne, naszym zdaniem ich skuteczna realizacja wymaga odmiennych podejść regulacyjnych. Wprowadzenie jednolitych obowiązków dla wszystkich dostawców	Uwaga nieuwzględniona Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego lub wprowadzanie wyłączeń podmiotowych spowoduje nierówny poziom ochrony małoletnich. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			usług, niezależnie od charakteru ich działalności i poziomu ryzyka, może prowadzić do nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych i kosztowych, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw.	
5.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców w Polskich	Istniejące regulacje unijne, w tym Akt o Usługach Cyfrowych (DSA), obowiązujący od 17 lutego 2024 r., już przewidują kompleksowe mechanizmy ochrony dzieci w sieci, nakładając na platformy internetowe określone obowiązki, szczególnie w kontekście oceny ryzyka i środków ochronnych. Zgodnie z art. 28 DSA dostawcy usług powinni wdrażać odpowiednie i proporcjonalne środki dostosowane do charakteru ryzyka, unikać profilowania małoletnich na potrzeby reklam oraz uwzględniać ich ochronę na etapie projektowania usług. Z kolei art. 34 nakłada obowiązki oceny ryzyka na bardzo duże platformy internetowe (VLOP), koncentrując się na faktycznych zagrożeniach. Ocena ta również dotyczy m.in. zagrożeń związanych z rozpowszechnianiem nielegalnych treści oraz ochroną małoletnich. W związku z tym krajowe regulacje powinny uzupełniać, a nie powielać unijne standardy, aby uniknąć fragmentaryzacji regulacyjnej, wzrostu kosztów zgodności oraz niepewności prawnej dla przedsiębiorców. Dublowanie regulacji zwiększa koszty operacyjne i obciążenia administracyjne. Co więcej, może to skutkować powstaniem niespójnych ocen ryzyka i wymogów raportowych, co w konsekwencji osłabi skuteczność ochrony, zamiast ją wzmocnić. Warto przypomnieć, że celem DSA było właśnie wyeliminowanie fragmentarycznych inicjatyw krajowych i ustanowienie jednolitych zasad w całej UE. Nakładanie dodatkowych obowiązków krajowych stoi w sprzeczności z tą intencją i może budzić wątpliwości co do zgodności z prawem unijnym. Podkreślenia wymaga, że Komisja Europejska zapowiedziała publikację oficjalnych wytycznych dotyczących ochrony małoletnich w	Uwaga nieuwzględniona Projekt jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego,

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			środowisku cyfrowym, opracowanych na podstawie przepisów aktu o usługach cyfrowych (DSA). Ich celem jest doprecyzowanie obowiązków nałożonych przez DSA oraz wskazanie dobrych praktyk, które mogą znacząco ułatwić ich realizację przez zobowiązane podmioty. Dokument powstaje w wyniku szeroko zakrojonych konsultacji z udziałem instytucji unijnych, krajowych regulatorów, organizacji pozarządowych, przedstawicieli branży cyfrowej, środowisk akademickich oraz młodzieży. Komisja planuje przyjęcie wytycznych w pierwszej połowie 2025 roku. W tym kontekście, przyjmowanie krajowych przepisów równoległe z pracami KE nad wspólnymi wytycznymi niesie ryzyko braku spójności z unijnym standardem interpretacyjnym. Z perspektywy branży wytyczne te będą ważnym narzędziem pomocnym w praktycznym wdrażaniu przepisów, dlatego warto poczekać na ich publikację, by zapewnić pełną zgodność krajowych rozwiązań z oczekiwanym podejściem unijnym.	w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.
6.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców w Polskich	Mając na uwadze powyższe kwestie, apelujemy o dostosowanie projektu ustawy do obowiązujących regulacji unijnych, ograniczenie jego zakresu do dostawców treści wysokiego ryzyka oraz zapewnienie proporcjonalności nakładanych obowiązków i sankcji. Jednocześnie skuteczna ochrona małoletnich wymaga spójnych, proporcjonalnych i skoordynowanych rozwiązań, szczególnie w kontekście istniejących już regulacji unijnych, takich jak akt o usługach cyfrowych (DSA). Obecna propozycja krajowej ustawy rodzi poważne ryzyka prawne i praktyczne - związane z rozdrobnieniem regulacyjnym, dublowaniem obowiązków, brakiem harmonizacji z DSA oraz możliwym chaosem legislacyjnym wynikającym z równoległego procedowania kilku pokrywających się regulacji. Federacja Przedsiębiorców Polskich, jak i branża cyfrowa dostrzegają zasadność i potrzebę wprowadzania skutecznych środków ochrony małoletnich w środowisku internetowym. Platformy cyfrowe,	Uwaga nieuwzględniona Projekt ma na celu uzupełnienie obecnych regulacji unijnych i wzmocnienie ochrony małoletnich. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne, ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		szczególnie te kierujące swoje usługi do młodzieży, już obecnie realizują działania mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa m.in. poprzez odpowiednie projektowanie interfejsów, domyślne ustawienia prywatności czy ograniczanie dostępu do określonych funkcjonalności. Tymczasem zaproponowane w projektowanej ustawie przepisy, nakładają na nich nieproporcjonalne obowiązki. Co więcej, w naszej ocenie - nie są spójne z prawodawstwem unijnym. Pozostajemy oczywiście otwarci na dialog i dalszą współpracę w celu wypracowania skutecznych rozwiązań regulacyjnych, które zapewnią ochronę małoletnich, jednocześnie nie hamując rozwoju sektora cyfrowego i innowacji w Polsce. Projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) zmierza do realizacji niezwykle istotnego celu publicznego, jakim jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w środowisku cyfrowym. Inicjatywa ta wpisuje się w europejskie działania na rzecz ochrony nieletnich online i odzwierciedla powszechne przekonanie o potrzebie skutecznej ochrony najmłodszych użytkowników internetu. Należy jednak jasno rozgraniczyć szeroki cel ogólnej poprawy bezpieczeństwa dzieci w internecie od konkretnego problemu ograniczenia dostępu do treści pornograficznych. Obie te sfery wymagają odmiennych, dostosowanych rozwiązań regulacyjnych – ich zbyt dalekie połączenie w ramach jednej ustawy może prowadzić do niejednoznaczności co do zakresu obowiązków nałożonych na różne podmioty. Już doświadczenia z innych państw (m.in. Hiszpanii, Włoch, Niemiec, Francji czy Wielkiej Brytanii) wskazują na konieczność precyzyjnego adresowania przepisów; w projektowanych polskich regulacjach dostrzegamy pewne obszary budzące wątpliwości co do jasności definicji, proporcjonalności nakładanych obowiązków, ryzyka	W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			fragmentaryzacji regulacji, neutralności technologicznej oraz zgodności z prawem UE. Kluczowe jest, aby ustawodawca wyraźnie zidentyfikował luki legislacyjne pozostające w obecnych unijnych ramach prawnych w obszarze ochrony małoletnich, które niniejszy projekt ustawy ma wypełnić. Taka przejrzystość pozwoli uniknąć dublowania już obowiązujących regulacji oraz zapewni, że nowe krajowe środki będą należycie uzasadnione, precyzyjne i skuteczne. Należy pamiętać, że Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act – DSA) ustanowił kompleksowe ramy zarządzania treściami oraz systemowego zarządzania ryzykiem w usługach online, obejmujące również ochronę nieletnich (np. art. 28 DSA dotyczący ochrony małoletnich oraz art. 34 DSA dotyczący oceny ryzyka). W związku z tym każde działanie na poziomie krajowym powinno uzupełniać te standardy unijne, a nie je powielać. Brak takiego dostosowania grozi fragmentaryzacją regulacji, zwiększeniem kosztów zgodności oraz niepewnością prawną dla przedsiębiorców operujących transgranicznie. Poprzez precyzyjne wskazanie dotychczas nieuregulowanych obszarów w prawie UE Polska może zapewnić, że nowe przepisy będą zarazem proporcjonalne, zgodne z unijnymi zasadami i skuteczne.	
7.	uwaga ogólna	Federacja Przedsiębiorców w Polskich	Istniejące regulacje unijne, w tym Akt o Usługach Cyfrowych (DSA), obowiązujący od 17 lutego 2024 r., już przewidują kompleksowe mechanizmy ochrony dzieci w sieci, nakładając na platformy internetowe określone obowiązki, szczególnie w kontekście oceny ryzyka i środków ochronnych. Zgodnie z art. 28 DSA dostawcy usług powinni wdrażać odpowiednie i proporcjonalne środki dostosowane do charakteru ryzyka, unikać profilowania małoletnich na potrzeby reklam oraz uwzględniać ich ochronę na etapie projektowania usług. Z kolei art. 34 nakłada obowiązki oceny ryzyka na bardzo duże platformy internetowe (VLOP), koncentrując się na faktycznych zagrożeniach. Ocena ta również dotyczy m.in. zagrożeń związanych	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa uwzględnia regulacje unijne i stanowi ich uzupełnienie celem wzmocnienia ochrony osób małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne, ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		z rozpowszechnianiem nielegalnych treści oraz ochroną małoletnich. W związku z tym krajowe regulacje powinny uzupełniać, a nie powielać unijne standardy, aby uniknąć fragmentaryzacji regulacyjnej, wzrostu kosztów zgodności oraz niepewności prawnej dla przedsiębiorców. Dublowanie regulacji zwiększa koszty operacyjne i obciążenia administracyjne. Co więcej, może to skutkować powstaniem niespójnych ocen ryzyka i wymogów raportowych, co w konsekwencji osłabi skuteczność ochrony, zamiast ją wzmocnić. Warto przypomnieć, że celem DSA było właśnie wyeliminowanie fragmentarycznych inicjatyw krajowych i ustanowienie jednolitych zasad w całej UE. Nakładanie dodatkowych obowiązków krajowych stoi w sprzeczności z tą intencją i może budzić wątpliwości co do zgodności z prawem unijnym. Podkreślenia wymaga, że Komisja Europejska zapowiedziała publikację oficjalnych wytycznych dotyczących ochrony małoletnich w środowisku cyfrowym, opracowanych na podstawie przepisów aktu o usługach cyfrowych (DSA). Ich celem jest doprecyzowanie obowiązków nałożonych przez DSA oraz wskazanie dobrych praktyk, które mogą znacząco ułatwić ich realizację przez zobowiązane podmioty. Dokument powstaje w wyniku szeroko zakrojonych konsultacji z udziałem instytucji unijnych, krajowych regulatorów, organizacji pozarządowych, przedstawicieli branży cyfrowej, środowisk akademickich oraz młodzieży. Komisja planuje przyjęcie wytycznych w pierwszej połowie 2025 roku. W tym kontekście, przyjmowanie krajowych przepisów równoległe z pracami KE nad wspólnymi wytycznymi niesie ryzyko braku spójności z unijnym standardem interpretacyjnym. Z perspektywy branży wytyczne te będą ważnym narzędziem pomocnym w praktycznym wdrażaniu przepisów, dlatego warto poczekać na ich publikację, by zapewnić pełną zgodność krajowych rozwiązań z oczekiwanym podejściem unijnym.	nakłada obowiązku weryfikacji wieku ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

8.	uwaga ogólna	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	1. Ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi w Internecie należy do podstawowych kompetencji KRRiT. Z tego powodu, zbędne jest uchwalanie odrębnej ustawy, a celowe - rozszerzenie rozwiązań legislacyjnych dotyczących ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi w Internecie w drodze nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności nowelizacji rozdziałów 6a 16b tej ustawy. Organem właściwym w tych sprawach powinna być zatem KRRiT, a nie Prezes UKE i NASK, jak przewidziano w projekcie. Co prawda, w przeciwieństwie do KRRiT, Prezes UKE oraz NASK mają kompetencje w zakresie Infrastruktury i jej bezpieczeństwa, nie mają Ich jednak w zakresie określania treści z punktu widzenia zagrożenia dla małoletnich. Przekazywanie zatem tym organom zadań we wskazanym w projekcie ustawy zakresie można ocenić jako niegospodarne z punktu widzenia finansów publicznych. Minimalnym rozwiązaniem, uwzględniającym doświadczenie i zakres zadań tych organów byłoby powierzenie Prezesowi UKE obowiązku zwracania się do KRRiT o wiążące opinie w sprawie kwalifikowania określonych treści, jako „szkodliwych” (wg aktualnego brzmienia przepisów), bądź uprawnienie KRRiT do określania ogólnego standardu dla kwalifikowania tych treści, poprzez wydanie rozporządzenia. 2. Należy bowiem mieć na uwadze, że na podstawie obecnie obowiązujących przepisów prawa, to KRRiT jest organem właściwym wobec podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialne na żądanie, a także wobec dostawców platform udostępniania wideo. Przepis art. 6 ust. 2 pkt 4) ustawy o radiofonii i telewizji wskazuje wyraźnie, że do zadań KRRiT należy sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo. Z kolei na podstawie przepisów art. 6 ust. 2 pkt 5) I art. 6 ust 2 pkt 5a) ustawy do	Uwaga nieuwzględniona W opinii projektodawcy znajduje uzasadnienie utrzymanie obowiązków ustawowych względem innych usługodawców, ze względu na zróżnicowany skutek i sankcje wynikające z projektowanej ustawy od obowiązujących przepisów. Projektowane przepisy mają charakter systemowy, służą uzupełnieniu przepisów w odpowiedzi na zidentyfikowane luki prawne i w stosowaniu prawa. Zakres projektowanej ustawy obejmuje wszystkich usługodawców, niezależnie od ich siedziby, co ma zapewnić realną ochronę małoletnim w transgranicznym internecie.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zadań KRRiT należy organizowanie badań treści i odbioru usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, a także prowadzenie wykazów audiowizualnych usług medialnych na żądanie oraz platform udostępniania wideo. 3. KRRiT to - jak dotąd - jedyny urząd, który choć w ograniczonym przez prawo wymiarze, jest wyposażony w narzędzia umożliwiające egzekwowanie reguł, według których udostępniane są usługi audiowizualne na żądanie (VOD) i treści zamieszczane przez użytkowników na platformach udostępniania wideo (VSP). Do tych reguł należy m.in.: obowiązkowe oznaczanie treści zgodnie z kategoriami wiekowymi oraz zakaz udostępniania treści pornograficznych i zawierających sceny przemocy bez skutecznych zabezpieczeń technicznych. 4. Nadzorowany przez KRRiT system ochrony małoletnich w Internecie jest efektywny nie tylko ze względu na konsekwentne egzekwowanie przez regulatora przepisów ustawowych, ale także z uwagi na wypracowaną przez rynek pod auspicjami KRRiT, samoregulację dostawców VOD w zakresie blokowania dzieciom dostępu do treści im zagrażających (obowiązujący od dekady i aktualizowany na bieżąco Kodeks Dobrych Praktyk w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie). Regularne monitoringi KRRiT dotyczące stopnia przestrzegania przez rynek jej zapisów wskazują, że poziom ochrony małoletnich użytkowników serwisów VOD objętych aktem samo regulacyjnym przekracza 99%. 5. Stworzenie zatem odrębnego systemu ochrony małoletnich, którego regulatorem - także w odniesieniu do dostępnych publicznie w Internecie serwisów VOD i platform VSP - będzie, w zakresie treści szkodliwych, w tym pornograficznych, Prezes UKE rodzi ryzyko	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			podwójnego nadzoru organów kontroli państwowej nad dostawcami treści medialnych, który może doprowadzić do sporu kompetencyjnego między regulatorami, a w efekcie braku zapewnienia przedsiębiorcom przestrzegania zasady pewności prawa przez organy administracji publicznej.	
9.	uwaga ogólna	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców	Projektodawcy powinni również rozróżnić, że działanie i zasięg wielkich, globalnych internetowych serwisów społecznościowych lub dedykowanych do publikowania i udostępniania różnorodnych treści są dalece inne niż funkcjonowanie zwykłych, ogólnoinformacyjnych stron internetowych podmiotów z sektora MŚP oraz inne niż podmiotów wyłącznie świadczących usługi telekomunikacyjne, co powinno znaleźć proporcjonalne odzwierciedlenie w treści Projektu.	Uwaga nieuwzględniona Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego spowoduje nierówny poziom ochrony małoletnich.
10.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Harmonizacja z prawem UE (DSA) Nadrzędną kwestią jest zapewnienie pełnej zgodności projektu ustawy z przepisami prawa UE, w szczególności z rozporządzeniem DSA. Projekt nie powinien tworzyć obowiązków sprzecznych lub dublujących względem już obowiązujących regulacji unijnych. Przykładowo, DSA nakłada na bardzo duże platformy internetowe obowiązek dokonywania regularnych ocen ryzyka systemowego (m.in. związanego z rozpowszechnianiem treści szkodliwych dla małoletnich). Należy zatem dążyć do ujednolicenia procesu oceny ryzyka przewidzianego w projekcie ustawy z wymogami DSA – tak, aby platformy nie były zmuszane do przeprowadzania dwóch odrębnych analiz o podobnym charakterze. W szczególności rekomendujemy, by ocena ryzyka dotycząca treści szkodliwych odbywała się wyłącznie na podstawie ram DSA, zwłaszcza zgodnie z art. 34 DSA, zamiast tworzenia równoległego, krajowego obowiązku analizy. Pozwoli to uniknąć powielania obowiązków i zbędnych kosztów dla dostawców usług oraz zapewni jednolitość standardów ochrony w skali UE.	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Konieczne jest również poszanowanie zasady kraju pochodzenia wynikającej z unijnego prawa jednolitego rynku cyfrowego. Projekt ustawy nie może de facto wprowadzać pełnej eksterytorialności regulacji bez wyraźnej podstawy w przepisach UE. Aktualna propozycja zdaje się nakładać obowiązki na dostawców usług spoza Polski, o ile kierują oni usługi do polskich użytkowników, co rodzi ryzyko kolizji z zasadą kraju pochodzenia (art. 3 ust. 1 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz odpowiadającymi przepisami unijnymi). Utrzymanie spójności z prawem unijnym – w tym z DSA, dyrektywą o handlu elektronicznym (e-Commerce) oraz dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych – ma kluczowe znaczenie dla ułatwienia współpracy transgranicznej i zapobieżenia powstawaniu konfliktów regulacyjnych. W praktyce, każde odstępstwo od unijnych zasad powinno być ograniczone do tego, na co pozwalają przepisy UE (np. specjalne wyjątki w celu ochrony małoletnich), tak aby nie naruszyć integralności jednolitego rynku cyfrowego. Projektując krajowe rozwiązania, ustawodawca powinien zatem ściśle koordynować je z inicjatywami UE, aby uniknąć fragmentaryzacji regulacyjnej i zagwarantować firmom działającym w wielu państwach jednolite wymogi.	Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana.
11.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Proporcjonalność obowiązków Zgodnie z zasadą proporcjonalności, zakres i ciężar nakładanych obowiązków powinny być dostosowane do rzeczywistego poziomu ryzyka, jakie wiąże się z działalnością danego usługodawcy. Projekt ustawy w obecnym brzmieniu nakłada w dużej mierze jednolite wymogi na wszystkie platformy internetowe, niezależnie od charakteru i skali oferowanych przez nie treści. Budzi to obawę, że podmioty o niskim poziomie ryzyka zostaną objęte niepotrzebnie restrykcyjnymi obowiązkami, które wygenerują dla nich znaczne koszty i obciążenia administracyjne, nie przekładając się przy tym na istotną poprawę ochrony małoletnich. Z doświadczeń międzynarodowych wynika	Uwaga nieuwzględniona W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych, które mogłyby prowadzić do nierównego poziomu ochrony. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			jasno, że jednakowe traktowanie wszystkich usługodawców bywa nieskuteczne – bardziej efektywne jest podejście warstwowe, koncentrujące na tych sektorach i platformach, które niosą ze sobą podwyższone zagrożenia. Rekomendujemy zatem wyraźne zróżnicowanie obowiązków regulacyjnych w zależności od kategorii platform i skali ryzyka. W praktyce oznacza to, że najbardziej rygorystyczne wymogi (np. obowiązek stosowania zaawansowanych metod weryfikacji wieku użytkowników, regularne raporty z działań ochronnych, częstsze analizy ryzyka) powinny dotyczyć w pierwszej kolejności tych usług, które w oczywisty sposób mogą narazić małoletnich na kontakt z treściami szkodliwymi – np. platform oferujących w przeważającej części treści pornograficzne lub drastycznie przemocowe. Natomiast platformy o niewielkim lub marginalnym ryzyku (jak choćby typowe platformy e-commerce, serwisy biznesowe, fora o nieszkodliwej tematyce) powinny podlegać jedynie podstawowym wymaganiom, zgodnym z ogólnymi standardami bezpieczeństwa. Takie podejście oparte na ryzyku zapewni, że regulacja skupi się tam, gdzie jest to naprawdę potrzebne, nie hamując przy tym innowacyjności ani nie nakładając nadmiernych ciężarów na podmioty, które nie stanowią znaczącego zagrożenia. Ponadto zawężenie katalogu podmiotów podlegających najsurowszej kontroli zwiększy skuteczność nadzoru – organy będą mogły skupić zasoby na weryfikacji tych usług, które faktycznie wymagają szczególnej uwagi, zamiast rozpraszać je na cały rynek.	
12.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	System sankcji i egzekwowania Aby przepisy ustawy mogły efektywnie chronić małoletnich, muszą zostać wsparte sprawnym systemem egzekwowania oraz adekwatnymi sankcjami za ich naruszenie. System ten powinien być jasno określony w ustawie, tak by wszyscy adresaci regulacji mieli świadomość konsekwencji prawnych nieprzestrzegania nowych	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa przewiduje już przejrzysty system egzekwowania przestrzegania przepisów oraz pozwala na dostosowanie ewentualnych sankcji do skali naruszeń. W pierwszym rzędzie należy wskazać,

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		obowiązków. Jednocześnie sankcje muszą być proporcjonalne – zarówno do wagi naruszenia, jak i do rozmiaru oraz możliwości finansowych podmiotu, który dopuszcza się uchybienia. Zbyt surowe kary, nakładane automatycznie i jednakowo na wszystkich, mogą przynieść skutek przeciwny do zamierzonego: zahamować innowacyjność, ograniczyć konkurencję i zniechęcić mniejszych dostawców do rozwijania usług w Polsce. Dlatego postulujemy, by w projekcie wprowadzić gradację sankcji, uwzględniającą okoliczności danego przypadku. Pożądane byłoby przyjęcie podejścia stopniowego w egzekwowaniu przepisów. W pierwszej kolejności organy nadzorcze powinny korzystać z instrumentów miękkich, takich jak upomnienia lub oficjalne zalecenia usunięcia naruszeń w wyznaczonym terminie. Dopiero w razie braku reakcji lub powtarzających się uchybień w działaniu platformy uzasadnione jest nakładanie dotkliwszych kar finansowych, proporcjonalnych do skali naruszeń. Najsurowsze sankcje – jak bardzo wysokie kary pieniężne czy blokowanie dostępu do serwisu na terytorium Polski – powinny być zastrzeżone dla przypadków rażących, w których podmiot świadomie i uporczywie ignoruje prawo, narażając małoletnich na poważne szkody. Takie wielopoziomowe podejście zapewni z jednej strony sprawiedliwość (ukarany zostanie faktyczny brak dbałości o ochronę dzieci, a nie drobne uchybienie formalne), z drugiej zaś strony utrzyma motywację do dobrowolnego dostosowania się – platformy będą wiedziały, że mogą najpierw liczyć na ostrzeżenie i wskazówki, zanim zostaną wyciągnięte najcięższe działa. W kontekście egzekwowania przepisów wobec podmiotów zagranicznych, istotne będzie ustanowienie jasnej procedury współpracy międzynarodowej. Jeśli dostawca treści szkodliwych nie ma siedziby ani przedstawicielstwa w Polsce, wyegzekwowanie sankcji administracyjnych (jak kary pieniężne) może napotkać przeszkody	że administracyjne kary pieniężne nakładane na podstawie ustawy mają charakter fakultatywny, a ich wysokość podlega miarkowaniu. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwany dalej „Prezes UKE”, ustalając wysokość kary będzie brał pod uwagę charakter, zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy i ich możliwości finansowe. Ponadto w przypadku przeprowadzenia kontroli, która wykaże naruszenie obowiązków z ustawy, Prezes UKE może nałożyć karę albo też zamiast kary wydać zalecenia pokontrolne, w których wezwie usługodawcę do usunięcia nieprawidłowości. Zaproponowany system sankcji umożliwia zatem dostosowanie działań organu do indywidualnego, konkretnego przypadku i praktyki usługodawcy. Blokowanie dostępu do usługi podyktowane jest natomiast zapewnieniem ochrony małoletnim, która wymaga szybkiego działania. Projektowana ustawa przewiduje tryb odwoławczy od wpisu do rejestru, tj. prawo wniesienia sprzeciwu do Prezesa UKE, a w przypadku negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu przysługuje skarga do sądu powszechnego.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			prawne i praktyczne. W takich sytuacjach ostatecznym narzędziem pozostaje często blokowanie dostępu do usług danego dostawcy na terenie kraju. Doświadczenia pokazują, że niektóre państwa UE decydują się na ten krok – np. we Francji sąd nakazał dostawcom internetu zablokowanie dostępu do kilku popularnych serwisów pornograficznych spoza UE, które uporczywie nie wdrożyły weryfikacji wieku użytkowników. Podobnie w Niemczech właściwe organy korzystają z możliwości zakazania dystrybucji treści, a sądy administracyjne potwierdziły dopuszczalność blokowania serwisów z innych krajów UE, jeśli naruszają one niemieckie przepisy chroniące dzieci. Tego typu środki powinny być jednak wdrażane z rozwagą – konieczne jest zapewnienie kontroli sądowej i proporcjonalności również przy podejmowaniu decyzji o blokowaniu serwisu. Polski ustawodawca powinien jasno określić tryb wydawania ewentualnych decyzji o blokadzie (np. czy będzie to wymagało wniosku do sądu, tak jak we Francji, czy decyzji administracyjnej regulatora z możliwością odwołania do sądu). Przejrzystość i rzetelność procedur egzekwowania zwiększy akceptację społeczną dla nowych przepisów oraz ułatwi współpracę z podmiotami zagranicznymi, które zobaczą, że polski system jest fair i przewidywalny.	
13.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Proporcjonalność i zróżnicowanie obowiązków w zależności od ryzyka a) Projekt ustawy powinien uwzględniać dyferencjację między różnymi kategoriami usług online pod kątem poziomu stwarzanego zagrożenia dla małoletnich. Rekomendujemy przyjęcie podejścia opartego na ryzyku, w którym skala i rygor obowiązków (np. w zakresie zabezpieczeń technicznych czy sprawozdawczości) rośnie wraz ze wzrostem potencjalnego wpływu danej usługi na dzieci.	Uwaga nieuwzględniona W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych, które mogłyby prowadzić do nierównego poziomu ochrony. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			b) Nie wszystkie platformy generują to samo ryzyko – dlatego nakładane na nie obowiązki powinny być stopniowalne. W szczególności, wymagania adresowane do dostawców treści wysokiego ryzyka (np. serwisów pornograficznych) muszą być ściślejsze niż te wobec dostawców usług o niskim ryzyku (np. platform e-commerce czy stron informacyjnych). Takie profilowanie zapewni, że regulacja jest celowana tam, gdzie jest najbardziej potrzebna, zamiast nakładać nieproporcjonalne ciężary na cały sektor cyfrowy. Nadrzędnym celem pozostaje ochrona małoletnich – jednak powinna się ona odbywać przy jak najmniejszym negatywnym wpływie na innowacyjność i konkurencyjność gospodarki cyfrowe. Podejście proporcjonalne umożliwi lepsze wykorzystanie zasobów zarówno przez organy nadzoru (które skupią się na realnych zagrożeniach), jak i przez przedsiębiorców (którzy będą mogli skupić wysiłki na spełnieniu obowiązków tam, gdzie to faktycznie konieczne).	
14.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Pełna spójność z unijnymi standardami i unikanie fragmentaryzacji rynku a) Aby utrzymać jednolitość reguł na Jednolitym Rynku Cyfrowym, projekt ustawy musi być maksymalnie zharmonizowany z obowiązującymi standardami UE, takimi jak DSA czy przepisy dyrektyw regulujących usługi cyfrowe. W przypadku gdy prawo unijne reguluje już dany aspekt (np. procedury zgłaszania i usuwania treści nielegalnych), polska ustawa powinna odsyłać do tych regulacji lub je uzupełniać, ale nie powielać w sprzeczny sposób. Spójność przepisów ograniczy ryzyko powstawania barier dla firm działających w wielu krajach oraz zmniejszy koszty zgodności z różnymi reżimami regulacyjnymi b) Należy unikać tworzenia sytuacji, w której przepisy krajowe wprowadzają odmienne lub ostrzejsze definicje czy obowiązki niż ramy unijne, o ile nie jest to absolutnie konieczne z uwagi na specyfikę danego problemu. Każde takie odstępstwo powinno być dokładnie	Uwaga nieuwzględniona Ad a) projektowana ustawa odnosi się do treści pornograficznych, które nie są nielegalne. Zwalczanie treści nielegalnych pozostaje w zakresie przepisów odrębnych. Ad b) wprowadzane przepisy są zgodne z prawem unijnym i uzupełniają je celem zwiększenia ochrony małoletnich. Ad c) zwalczanie nadużyć seksualnych wobec dzieci nie jest celem projektowanej ustawy. Projektowane przepisy nie odnoszą się do treści, które są nielegalne.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			przeanalizowane pod kątem proporcjonalności i zgodności z prawem UE (np. wyjątki dopuszczone w dyrektywie e-commerce). Celem powinno być uzupełnienie luk (jeśli takie występują) w ochronie małoletnich, bez osłabiania spójności prawa na poziomie UE. c) Rząd powinien także aktywnie monitorować i koordynować krajowe działania z inicjatywami UE w obszarze bezpieczeństwa dzieci w internecie. Na poziomie unijnym trwają prace nad kolejnymi regulacjami dotyczącymi środowiska cyfrowego – np. regulacjami w sprawie zwalczania nadużyć seksualnych wobec dzieci online. Krajowa ustawa nie powinna wyprzedzać ani dublować tych inicjatyw, lecz raczej wpisać się w europejski nurt działań, tak aby w razie uchwalenia nowych unijnych przepisów łatwo było dostosować polskie prawo, bez konieczności gruntownych zmian sprzecznych z obecnym kierunkiem.	
15.	uwaga ogólna	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Spójność procedur i unikanie podwójnej kontroli a) Procesy oceny ryzyka systemowego oraz sprawozdawczości związane z ochroną małoletnich powinny być tak zaprojektowane, by nie dublować się z analogicznymi procesami wymaganymi przez prawo unijne. Rekomenduje się, aby tam, gdzie to możliwe krajowe obowiązki zostały włączone w istniejące mechanizmy – np. okresowe raporty wymagane ustawą mogły jednocześnie spełniać wymóg raportowania na gruncie DSA, dzięki czemu platformy przygotowywałyby jeden, skonsolidowany dokument zamiast kilku odrębnych. b) Należy zapewnić, że polski organ nadzorczy będzie współpracował z odpowiednikami w innych krajach UE oraz z Komisją Europejską, aby egzekwowanie nowych przepisów odbywało się w sposób skoordynowany i nie prowadziło do sprzeczności. Przykładowo, jeśli duża platforma (VLOP) przedstawi wyniki oceny ryzyka wykonanej na podstawie art. 34 DSA, polski organ powinien uwzględnić tę ocenę przy weryfikacji spełnienia krajowych wymogów – tak by nie żądać powtórzenia tych samych analiz w innej formie. Zastosowanie w maksymalnym stopniu jednolitej metodologii (opartej na uznanych	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa ma na celu uregulowanie kwestii, które nie zostały dostatecznie określone w prawodawstwie unijnym, celem zwiększenia ochrony małoletnich. Ponadto jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			standardach unijnych) zmniejszy obciążenia regulacyjne i zapobiegnie sytuacji, gdzie przedsiębiorstwo jest kontrolowane dwukrotnie pod kątem tego samego aspektu.	Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanały ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji. Wobec tego z projektu usunięte zostały przepisy dotyczące obowiązku sporządzenia analizy ryzyka.
16.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Akt o usługach cyfrowych w pełni harmonizuje warunki świadczenia usług pośrednich na rynku wewnętrznym, w celu zapewnienia bezpiecznego i zaufanego środowiska internetowego, przeciwdziałania zagrożeniom społecznym i rozpowszechnianiu nielegalnych treści online, do których może prowadzić dezinformacja lub inne fałszywe treści. W ramach aktu zapisane w Karcie prawa podstawowe są skutecznie chronione, a innowacje wspierane. W związku z tym państwa członkowskie nie powinny przyjmować ani wprowadzać dodatkowego, lokalnego prawodawstwa pokrywającego się z zakresem Aktu o usługach cyfrowych - z wyjątkiem warunków, które określa DSA, a których brak wpłynęłoby na bezpośrednie i jednolite stosowanie w pełni zharmonizowanych przepisów mających zastosowanie do dostawców usług pośrednich zgodnie z celami Aktu o usługach cyfrowych. Rozważając projekt ustawy dotyczący ochrony małoletnich, rozumiemy, że jego twórcy kierują się chęcią uchronienia dzieci i młodzieży przed niebezpiecznymi sytuacjami w internecie. Jest to szlachetny cel, jednak należy również pamiętać o tym, że: • Akt o usługach cyfrowych, choć w swej istocie reguluje treści cyfrowe, zawiera również przepisy odnoszące się do osób nieletnich. Jak stwierdzono w motywie 71 “ochrona małoletnich jest ważnym celem polityki Unii Europejskiej. [...] Dostawcy platform internetowych, z których korzystają	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			małoletni, powinni wprowadzić odpowiednie i proporcjonalne środki w celu ochrony małoletnich, na przykład poprzez domyślne, w stosownych przypadkach, projektowanie swoich interfejsów internetowych lub ich części z zachowaniem najwyższego poziomu prywatności, bezpieczeństwa i ochrony małoletnich, a także poprzez przyjmowanie norm ochrony małoletnich lub stosowanie kodeksów postępowania służących ochronie małoletnich. Kwestia ochrony małoletnich została szczegółowo uregulowana w art. 14 (Regulamin), 28 (Ochrona małoletnich w Internecie), 34 (Ocena ryzyka) i 35 (Łagodzenie ryzyka). Co więcej, Komisja Europejska opracowuje już wytyczne dotyczące wdrożenia art. 28 Aktu o usługach cyfrowych, oparte na Europejskiej strategii na rzecz lepszego internetu dla dzieci (BIK+) w ramach swoich procedur implementacyjnych. • Warto zauważyć, że Komisja Europejska uważa ochronę małoletnich w Internecie za jeden z głównych celów Aktu o usługach cyfrowych i krytykuje ustawodawstwo krajowe w tej dziedzinie jako potencjalne naruszenie bezpośredniego stosowania Aktu. Na przykład, KE ostro skrytykowała dwie francuskie ustawy, które <i>inter alia</i>, nakładały kwestie związane z bezpieczeństwem małoletnich na usługodawców niezależnie od miejsca prowadzenia przez nich działalności, co narusza obowiązywanie DSA jako bezpośrednio obowiązującego prawa europejskiego. • Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe inicjatywy ustawodawcze stają w sprzeczności z harmonizacyjnym charakterem Aktu o usługach cyfrowych, a tym wprowadzają niespójność przepisów utrudniając funkcjonowanie i fragmentaryzację Jednolitego Rynku cyfrowego. Co za tym idzie, proponowany projekt stanowi	W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Oceny treści pornograficznych będzie dokonywał organ w indywidualnej sprawie, mogąc skorzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			wyraźne naruszenie prawa europejskiego i, jeśli zostanie przyjęty - nie mogą być stosowane wobec zagranicznych dostawców usług cyfrowych. • W centrum problematyki dostępu do pornografii powinna stać możliwość skutecznego egzekwowania projektowanych zakazów i obowiązków przez krajowe organy względem dostawców z siedzibą poza Polską, a nawet poza terytorium UE. Niestety, istotne ograniczenia w takich możliwościach są już widoczne na gruncie innych, mniej kontrowersyjnych etycznie zagadnień jak np. przestrzeganie regulacji konsumenckich i można już mówić o strukturalnym problemie, czy strukturalnej “niemocy” względem podmiotów zagranicznych. Powtórzenie takiego scenariusza na gruncie projektowanej ustawy doprowadzi w efekcie do uderzenia w podmioty operujące na poza sferą wzbudzającą największe zastrzeżenia np. sklepy z erotyką, pozostawiając równocześnie najbardziej problematycznych dostawców w spokoju. • Brak możliwości realnego i skutecznego egzekwowania wymogów projektowanej ustawy względem podmiotów spoza Polski będzie w efekcie skutkować wykreowaniem faktycznych barier tylko dla lokalnych/ krajowych podmiotów, przy czym nie będą to bariery skutecznie powstrzymujące treści pornograficzne. Tego typu treści będą nadal oferowane przez podmioty spoza Polski, natomiast problemy będą miały firmy lokalne, które nie będą oferowały pornografii w jej oczywistym rozumieniu, tylko produkty, które można interpretować w różny sposób. Np. e-księgarnia oferująca poradniki seksualne, czy romanse, które często na okładce przedstawiają zmysłowo objętych ludzi, nierzadko w samej bieliźnie, może wejść w definicję treści pornograficznych (“wszelkie treści ukazujące (...) symulowane zachowania o charakterze seksualnym”), przy	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			czym tego typu działalność jest daleka od istoty problemu pornografii on-line. Przykładów można podać wiele i w każdym przypadku, gdzie sytuacja lokalnych sprzedawców będzie niepewna, niejednoznaczna lub obciążona nawet teoretycznym ryzykiem będzie pojawiać się tzw. chilling effect np. postaci rezygnacji z działalności • W zakresie obowiązków dotyczących weryfikacji wieku należy wskazać, że stworzenie mechanizmów kwalifikowanej weryfikacji będzie się faktycznie przekładało na inne gałęzie gospodarki, gdzie z perspektywy prawnej lub etycznej usługi lub towary są oferowane pełnoletnim. Mogą to być np., militaria, leki, alkohole itp. W tym kontekście tworzenie dedykowanych obostrzeń tylko dla dziedziny pornografii będzie niezrozumiałe i spowoduje niepewność w innych obszarach, wrażenie niekonsekwencji ustawodawcy i poczucie, że dysproporcji regulacyjnej. • W chwili obecnej wiele sklepów i platform e-commerce już zaimplementowało ograniczenia w zakresie widoczności ofert branży erotycznej. Są to np. ograniczenia w możliwości dokonywania zakupów osobom niepełnoletnim, ukrywanie treści i obrazów przedstawiających produkty erotyczne, konieczność złożenia oświadczenia o pełnoletności itp. Innymi słowy, aby małoletnia osoba dotarła do tych treści na platformie e-commerce często musi ona przejść kilka warstw, nie mówiąc już o zakupie, który wymaga dodatkowo płatności. Przypadkowe natknięcie się na nieodpowiednie treści jest w tym kontekście relatywnie niskie. Należy mieć na uwadze fakt, iż w przypadku determinacji do poszukiwania takich treści platformy e-commerce są zdecydowanie mniej “atrakcyjnym” adresem niż strony internetowe oferujące dostęp online do filmów pornograficznych.	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Lewiatan, mając na uwadze cel jaki stawia sobie projektodawca oraz zasadę proporcjonalności, postuluje zatem, by projektodawca jasno określił w projekcie ustawy, że określenie „usługodawca oferujący dostęp do treści pornograficznych” nie będzie dotyczyło usługodawców, w tym platform i sklepów e-commerce, których głównym przedmiotem działalności nie jest zapewnianie dostępu do treści szkodliwych lub pornograficznych dla osób poniżej 18 roku życia. W tym kontekście niezbędne jest bowiem wyraźne zasygnalizowanie w regulacji ustawowej, iż wolą prawodawcy jest ograniczenie dostępności pornografii online oferowanej wprost jako filmy lub zdjęcia przedstawiające zachowania seksualne, a nie ingerencja w handel artykułami, które w różny sposób dotyczą sfery seksualności, w żaden sposób nie będąc skojarzonymi z pornografią. Istotnym problemem byłoby również podstawowe działanie stron internetowych e-commerce oferujących produkty erotyczne. Jeżeli w ocenie projektodawców samo oświadczenie o pełnoletniości nie wystarczy, to samo wejście na stronę takiego sklepu i przeglądanie treści będzie wymagało kwalifikowanej weryfikacji wieku. Co więcej, taka kwalifikowana weryfikacja musiałaby być ciągle powtarzana np. w kilkugodzinnych iteracjach, by mieć pewność, że przy tym samym komputerze nie usiadło nagle dziecko (syn lub córka rodzica, który się pierwotnie zweryfikował). W przypadku tzw. płacht z oświadczeniem dot. pełnoletniości nie jest to kłopotliwe technicznie, ale w przypadku kwalifikowanej weryfikacji byłoby to wyzwanie zarówno dla sprzedawców jak i dla cierpliwości kupujących. Na koniec warto na ten problem również spojrzeć z perspektywy deregulacyjnej- projektowane przepisy są	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			ukierunkowane na stworzenie kolejnego zbioru ograniczeń, konkurencyjnego z przepisami DSA, przepisami k.k. i innymi regulacjami. W praktyce spowoduje to konieczność implementacji rozwiązań, które problemu dostępu do pornografii online nie rozwiążą, ale np. wymuszają rezygnację z oferowania towarów z kategorii erotyka, bowiem techniczne obsłużenie kwalifikowanej weryfikacji wieku będzie dużym ciężarem nieproporcjonalnym do korzyści biznesowych. Na rynku pozostaną wtedy tylko ci, którzy nie będą obawiać się egzekucji (podmioty zagraniczne). Co więcej, przepisy krajowe muszą być zgodne z zasadą kraju pochodzenia (COO), która jest zapisana w art. 3 dyrektywy o handlu elektronicznym - a zatem ma szerokie zastosowanie do dostawców usług pośrednich. COO (i) zabrania poszczególnym państwom członkowskim nakładania dodatkowych i potencjalnie uciążliwych obowiązków wynikających z lokalnego prawa krajowego na dostawców usług, którzy nie mają statutowej siedziby w ich kraju; oraz (ii) chroni dostawców usług mających siedzibę w państwie członkowskim UE przed koniecznością przestrzegania dodatkowych przepisów wykraczających poza wymogi państwa członkowskiego UE, w którym mają siedzibę. Ponadto, chociaż Meta i podobni dostawcy, na przykład, wydają się być obciążeni wymogami art. 3 omawianej ustawy, wymogi te są niezgodne z COO. • Przez wprowadzanie dodatkowych obowiązków, krajowe projekty ustaw stają w sprzeczności z zasadą kraju pochodzenia, przyjętą za jedną z podstawowych zasad prawa europejskiego, tym samym powodując fragmentację Jednolitego Rynku cyfrowego. Co za tym idzie, proponowany projekt może stanowić wyraźne naruszenie prawa	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			europejskiego i, jeśli zostanie przyjęty - nie może być stosowany wobec zagranicznych dostawców usług cyfrowych. Zachęcamy do tego, aby wszelkie krajowe projekty legislacyjne były poprzedzone dogłębną analizą ich celów i sposobu, w jaki cele te już realizowane są przez graczy rynkowych w ramach istniejących wymogów regulacyjnych. Ochrona młodzieży jest szlachetną i ważną ideą; aby jednak zasady regulujące działalność platform internetowych były skuteczne, muszą być one zharmonizowane w całej UE, by zapewnić przejrzystość, pewność prawną i równość zarówno dla dostawców usług, jak i użytkowników. Jeśli ustawodawca miałby kontynuować prace nad tym projektem, uprzejmie przypominamy mu o obowiązku wynikającym z dyrektywy (UE) 2015/1535 dotyczącym zgłaszania Komisji wszystkich projektów przepisów technicznych dotyczących produktów i usług społeczeństwa informacyjnego przed ich przyjęciem do prawa krajowego (tzw. procedura TRIS).	
17.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Ryzyko prawne. Aktualna treść przepisów prowadzi do poważnego ryzyka dla funkcjonowania dostawców treści online, których działalność może zostać „zablokowana” na podstawie uznaniowej decyzji administracyjnej. Zastosowanie procedury odwoławczej po wpisie do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych np. sądowo-administracyjnej, nie jest rozwiązanie wystarczającym, ze względu na długotrwałość takiego postępowania. Jednocześnie należy podkreślić konsekwencje prawne, w tym odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa; w sytuacji, gdy dojdzie do uchylenia decyzji o wpisaniu domeny do rejestru. Skutki te mogą być one bardzo poważne i trudne do przewidzenia.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana procedura zapewnia zarówno odpowiedni czas na zgłoszenie, rozpatrzenie i ewentualny sprzeciw od decyzji Prezesa UKE. Ponadto przewiduje konsultację z innymi instytucjami, NASK czy Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych, zwanym dalej „Prezesem UODO”, w zakresie objętym przedmiotową ustawą. W odniesieniu do treści pornograficznych organ będzie mógł korzystać z bogatego dorobku orzecznictwa sądów.
18.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Ograniczenie wolności wypowiedzi. Procedura dotycząca dokonania wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści	Uwaga nieuwzględniona

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku może być wykorzystana do ograniczenia wolności wypowiedzi. Jako przykład można wskazać zgłoszenie, które dotyczy jednego materiału audiowizualnego, który zostanie oceniony przez Prezesa UKE jako materiał zawierający treści pornograficzne. W takiej sytuacji zgodnie z wymogami projektowanych przepisów Prezes UKE dokonuje zgłoszenia do rejestru. Literalna treść przepisu wskazuje na obowiązek dokonania takiego zgłoszenia przez Prezesa UKE, bez względu na to jaki jest zakres naruszenia. Innymi słowy jeden materiał o charakterze pornograficznym stanowi podstawę do wpisania do rejestru całego serwisu udostępniającego treści online. W ten sposób łatwo może dojść do sytuacji, w której przypadkowa scena „o charakterze pornograficznym” w jednym z materiałów audiowizualnych, zostanie wykorzystana do „zablokowania” całej domeny, w tym innych treści, które nie mają charakteru treści pornograficznych.	Projektowana ustawa ma na celu ochronę małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. W każdej indywidualnej sprawie Prezes UKE będzie oceniał zasadność zgłoszenia danej domeny do rejestru. Należy wziąć pod uwagę to, iż niejednokrotnie nawet pojedyncza treść pornograficzna w danym serwisie może zyskać dużą popularność wśród użytkowników, w tym osób małoletnich i mieć bardzo negatywny wpływ na psychikę najmłodszych. Warto zaznaczyć przy tym, że do rejestru nie będą wpisywane domeny umożliwiające dostęp do treści związanych z działalnością artystyczną, kulturalną czy edukacyjną, co jest potwierdzone w stosowanej dzisiaj linii orzecniczej sądów powszechnych rozstrzygających w sprawach dotyczących treści pornograficznych. Od wpisu do rejestru nazw domen przysługiwać będzie sprzeciw, a od negatywnego rozpatrzenia sprzeciwu skarga do sądu powszechnego, co zapewni drogę odwoławczą w przypadku zastrzeżeń usługobiorcy co do zablokowania jego nazwy domeny. Przed dokonaniem wpisu do rejestru Prezes UKE będzie dokonywał powiadomienia o takim zamiarze, co również umożliwi reakcję abonenta nazwy domeny w odniesieniu do zarzutu występowania w jego domenie treści pornograficznych i braku stosowania weryfikacji wieku. Z powyższych względów, projektodawca wskazuje na proporcjonalność wprowadzonych regulacji i wyważenie pomiędzy wolnością wypowiedzi

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				a potrzebą ochrony małoletnich przed treściami pornograficznymi.
19.	uwaga ogólna	Konfederacja „Lewiatan”	Ryzyko naruszenia zasad konkurencji. Procedura przewidziana w projekcie ustawy, opierająca się na „automatyzmie” wskazanym wyżej, może być wykorzystana instrumentalnie przez konkurujące ze sobą podmioty świadczące usługi. Zgłoszenie wskazujące choćby na jeden materiał o charakterze pornograficznym, będzie skutkować wpisem do rejestru. W ten sposób czasowo lub trwale konkurencyjna domena będzie niedostępna. Należy dodatkowo poddać szczegółowej analizie prawnej i technicznej, kwestie skuteczności projektowanych rozwiązań wobec usługodawców udostępniających treści online poza terytorium RP i UE, w taki sposób, że na terenie RP będzie możliwe zapoznanie się z tymi treściami. Jeśli nie będzie zapewniona rzeczywista jednakowa skuteczność projektowanych rozwiązań zarówno dla usługodawców świadczących usługi z terytorium RP w porównaniu z innymi usługodawcami, to takie rozwiązanie prawne może prowadzić do nierówności, a tym samym zaburzenia zasad uczciwej konkurencji. W konsekwencji usługodawcy świadczący usługi na terenie RP będą obciążeni kosztami i ryzykiem prawnym, które nie będą faktycznie dotyczyć usługodawców świadczących podobne usługi poza RP i UE.	Ustawa nieuwzględniona Projekt ustawy zakłada sprawdzenie zgodności zgłaszanej nazwy domeny przez Prezesa UKE ze stanem faktycznym, zgodnie z zasadami przyjętymi w administracji publicznej. Ponadto nawet w przypadku wpisania nazwy domeny do rejestru, będzie przysługiwało prawo odwołania się od decyzji Prezesa UKE.
20.	uwaga ogólna	Pracodawcy RP	Skuteczna ochrona małoletnich wymaga spójnych, proporcjonalnych i skoordynowanych rozwiązań, szczególnie w kontekście istniejących już regulacji unijnych, takich jak Akt o Usługach Cyfrowych (Digital Services Act - DSA). Obecna propozycja regulacji krajowej rodzi poważne ryzyka prawne i praktyczne - związane z rozdrobnieniem regulacyjnym, dublowaniem obowiązków, brakiem harmonizacji z DSA oraz możliwym chaosem legislacyjnym wynikającym z równoległego procedowania kilku pokrywających się regulacji.	Uwagi nieuwzględnione Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Niemniej korzystając z doświadczeń zdobytych w toku podobnych projektów krajowych wdrażanych w Hiszpanii, Włoszech, Niemczech i Wielkiej Brytanii, uważamy, że niektóre obszary proponowanych polskich przepisów budzą poważne obawy dotyczące jasności definicji, proporcjonalności, fragmentacji regulacji, neutralności technologicznej i zgodności z zasadami UE. Zapewnienie spójności z prawodawstwem UE ma kluczowe znaczenie dla utrzymania równych i uczciwych warunków konkurencji, uniknięcia konfliktów prawnych i zapobiegania tworzeniu barier handlowych na Jednolitym Rynku Cyfrowym, ponieważ spójność przepisów i ich egzekwowania ma kluczowe znaczenie dla ich skuteczności. Niespójne przepisy prawa krajowego mogą skutkować nieporozumieniami i zwiększonymi kosztami zapewnienia zgodności z przepisami dla przedsiębiorców działających w wielu państwach członkowskich. Obecny projekt wydaje się zacierać granicę pomiędzy szeroko zakrojonym celem zwiększenia ogólnego bezpieczeństwa dzieci w Internecie a konkretnym zagadnieniem ograniczania dostępu do treści pornograficznych. Choć oba te cele są zasadne, wymagają one odpowiednich podejść regulacyjnych. Nakładanie jednolitych obowiązków na wszystkie platformy - niezależnie od poziomu faktycznego ryzyka - może prowadzić do niepotrzebnego obciążenia dostawców usług niskiego ryzyka nie przynosząc jednocześnie znaczącej poprawy w zakresie ochrony małoletnich. W związku z tym kluczowe jest, aby jasno określono, gdzie administracja krajowa dostrzega luki legislacyjne w istniejących przepisach obowiązujących na poziomie europejskim, w szczególności w kontekście ochrony małoletnich. Taka przejrzystość pozwoli uniknąć powielania regulacji oraz zapewni, że wszelkie dodatkowe krajowe środki będą odpowiednio uzasadnione, precyzyjne i skuteczne.	unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. W celu zapewnienia ochrony małoletnich zasadne jest niewprowadzanie wyłączeń podmiotowych. Jednakże w przypadku każdego podmiotu ocena działań podejmowanych przez podmiot ze strony organu nadzorczego zależna będzie od uwarunkowań organizacyjnych podmiotu i cech oferowanej usługi przez podmiot.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Biorąc pod uwagę, że DSA już zapewnia kompleksowe ramy dotyczące oceny ryzyka i ochrony dzieci - szczególnie w kontekście motywów 28 i 34 - wszelkie krajowe przepisy powinny koncentrować się na uzupełnianiu, a nie powielaniu tych standardów. Brak takiego dostosowania grozi fragmentaryzacją regulacyjną, wzrostem kosztów zgodności oraz niepewnością prawną dla przedsiębiorców działających na wielu rynkach. Poprzez jasne określenie i sprecyzowanie konkretnych ryzyk, które pozostają niezaadresowane w ramach obowiązujących przepisów UE, Polska może zapewnić, że jej podejście regulacyjne będzie zarówno proporcjonalne, jak i skuteczne. Pozwoli to uniknąć problemów wynikających z nadmiernie szerokich lub redundantnych regulacji oraz skoncentrować działania na obszarach, które wymagają największej uwagi - takich jak ograniczenie dostępu do treści pornograficznych. Doświadczenia wynikające z wdrożenia brytyjskiej Ustawy o Bezpieczeństwie w Internecie (Online Safety Act) oraz regulacji obowiązujących w Australii dostarczyły cennych wniosków dotyczących potencjalnych zagrożeń związanych z nadmiernie szerokimi i zbyt szczegółowymi regulacjami. Do kluczowych problemów należą niezamierzone ryzyka dla prywatności oraz znaczne wyzwania techniczne dla przedsiębiorstw. W związku z tym zaleca się, aby projekt polskiej ustawy uwzględniał te doświadczenia, wprowadzając przepisy, które będą elastyczne, proporcjonalne i oparte na dowodach. Regulacje powinny być precyzyjnie dostosowane do konkretnych ryzyk związanych z różnymi platformami i usługami. Takie podejście pozwoli skutecznie chronić małoletnich, jednocześnie nie nakładając nadmiernych obciążeń i ograniczeń na dostawców usług. Kluczowe jest, aby środki regulacyjne koncentrowały się na rzeczywistych zagrożeniach, minimalizując nieproporcjonalne wymagania wobec usług o niskim ryzyku. Elastyczne przepisy umożliwią firmom bardziej efektywne wdrażanie zabezpieczeń,	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dostosowanych do specyfiki ich działalności, bez zbędnego hamowania innowacji. Ponadto postulujemy przyjęcie podejścia opartego na analizie ryzyka, które będzie zgodne z obowiązującymi unijnymi ramami oceny ryzyka. Takie dostosowanie pozwoli uniknąć tworzenia unikalnych, krajowych profili ryzyka, które mogłyby prowadzić do niespójności i niepewności prawnej. Przyjęcie metodologii oceny ryzyka stosowanej w UE ograniczy ryzyko powstawania sprzecznych wymogów i analiz w różnych jurysdykcjach, co zwiększy przewidywalność i spójność regulacyjną.	
21.	uwaga ogólna	Pracodawcy RP	Projektowane przepisy wprowadzają unikalne krajowe obowiązki dla dostawców usług działających na terenie Polski, niezależnie od kraju ich siedziby. Takie podejście niesie ryzyko fragmentacji Jednolitego Rynku Cyfrowego UE i stoi w bezpośredniej sprzeczności z zasadą kraju pochodzenia, ustanowioną w dyrektywie o handlu elektronicznym (eCommerce Directive) oraz AVMSD. Zasada kraju pochodzenia stanowi fundament Jednolitego Rynku Cyfrowego, umożliwiając przedsiębiorstwom prowadzenie działalności we wszystkich państwach członkowskich UE na podstawie jednolitego zestawu regulacji. Odstępstwo od tej zasady, jak ma to miejsce w projekcie polskiej ustawy, prowadzi do niepewności prawnej i może prowadzić do sporów interpretacyjnych, co w konsekwencji podważa kluczowe korzyści wynikające z istnienia zharmonizowanego rynku wewnętrznego. Aby zapewnić zgodność z obowiązującymi standardami unijnymi oraz utrzymać spójność regulacyjną w ramach Jednolitego Rynku Cyfrowego, projekt ustawy powinien zostać dostosowany w poszanowaniu obowiązujących regulacji UE, w tym DSA, AVMSD, czy Ogólnego Rozporządzenia o Ochronie Danych (RODO). Takie podejście pozwoliłoby na eliminację zbędnych barier w handlu oraz stworzenie bardziej spójnego środowiska regulacyjnego w ramach wspólnego	Uwaga nieuwzględniona Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE. Minister Cyfryzacji procedując projekt ustawy analizuje również kwestie zgodności projektu z aktami unijnymi oraz śledzi doświadczenia innych państw w zakresie wprowadzania przepisów o podobnej do przedmiotowej ustawy tematyce. W szczególności analizuje uwagi jakie zgłaszane są przez instytucje unijne w ramach notyfikacji technicznej legislacji innych państw oraz sposób uwzględniania tych uwag. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa stanowi uszczegółowienie reguł takich aktów jak DSA, dotycząc kwestii nieporuszanych przez ten akt. Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, te więc pozostają tylko w ramach DSA. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			rynku. Zwracamy uwagę, że wprowadzanie przepisów, które co do zasady będą obowiązywać wszystkie podmioty świadczące usługi na terytorium Polski może również wywołać trudności w trakcie procesu notyfikacji w ramach TRIS oraz skutkować potencjalnym sprzeciwem ze strony innych państw członkowskich. Przestrzeganie zasady kraju pochodzenia w polskich przepisach zwiększyłoby również pewność prawną dla przedsiębiorców działających na terenie UE, sprzyjając rozwojowi handlu transgranicznego i inwestycji. W efekcie skorzystają na tym także konsumenci, którzy zyskają dostęp do szerszej oferty usług cyfrowych oraz bardziej konkurencyjnego rynku. Dlatego kluczowe jest, aby polskie regulacje były spójne z unijnym porządkiem prawnym i nie powodowały fragmentacji rynku cyfrowego.	wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany. W wyjątkowych sytuacjach wykorzystywane będą normy kolizyjne, decydujące o tym, która norma powinna być stosowana. Należy także zwrócić uwagę, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) przewiduje wyjątek w art. 3 ust. 5, zgodnie z którym możliwe jest natychmiastowe podjęcie środków ograniczających swobodę świadczenia usług z innego państwa w przypadkach nagłych. Pilne przeciwdziałanie poważnemu zagrożeniu dla małoletnich, w tym zwłaszcza ich zdrowia psychicznego i fizycznego uzasadnia działanie jako niezbędne i proporcjonalne.
22.	uwaga ogólna	Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Projektowana ustawa ma na celu ochronę małoletnich przed szkodliwymi treściami, nie ograniczając się przy tym wyłącznie do przekazu o charakterze pornograficznym. Od dłuższego czasu toczy się debata o zagrożeniach, na jakie młodzież jest narażona w świecie cyfrowym. Problem ten był dyskutowany m.in. w ramach posiedzenia sejmowej Komisji do Spraw Dzieci i Młodzieży, która odbyła się w dn. 8 listopada 2024 r. Problemem, na który zwracają uwagę zarówno instytucje publiczne, strona społeczna, jak i sami postowie, jest wpływ mediów społecznościowych na psychikę małoletnich. Jednym ze sposobów odpowiedzi na przedmiotowe zagrożenie jest uregulowanie kwestii warunkujących możliwość korzystania z mediów społecznościowych osiągnięciem kontentu wieku przez	Uwaga nieuwzględniona Propozycja wykracza poza cel projektowanej ustawy jakim jest ograniczenie dostępu małoletnich do treści pornograficznych. Wprowadzenie regulacji dotyczących dopuszczalnego wieku korzystania z mediów społecznościowych wymagałoby dodatkowych analiz i konsultacji.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			użytkownika. W ten sposób we Francji już w 2023 r. przyjęta została ustawa określająca, że z tego rodzaju serwisów można korzystać od 16 roku życia. Takie samo rozwiązanie obowiązuje również w Australii. Wiele państw europejskich prowadzi obecnie prace w tym zakresie - dotyczy to m.in. Holandii, Norwegii, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii. Zasadne zatem jest podjęcie dyskusji nad wprowadzeniem takich regulacji również w Polsce. Procedowana ustawa stanowi właściwy akt, w obrębie którego zagadnienie to mogłoby zostać ujęte. Proponuję zatem rozważenie uregulowania wskazanego zagadnienia w projektowanej ustawie, wzorując się na rozwiązaniach przyjętych i diskutowanych w innych państwach europejskich.	
23.	uwaga ogólna	Rzecznik Praw Obywatelskich	Problem braku jasnego określenia zakresu podmiotowego projektu ustawy Intencją projektodawcy jest objęcie regulacją „wszelkich usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną”. Rozwiązanie takie rodzi wątpliwości co do zgodności tak szerokiego zakresu podmiotowego z Konstytucją RP. Kluczowym wyzwaniem dla projektodawcy pozostaje zatem ustalenie, czy szeroki zakres podmiotowy projektu ustawy, obejmujący „wszelkich usługodawców świadczących usługi drogą elektroniczną”, jest zgodny z zasadą określoności prawa (art. 2 Konstytucji RP) oraz z zasadą proporcjonalności w zakresie ograniczeń wolności wypowiedzi (art. 54 Konstytucji RP). Szerokie sformułowanie zakresu podmiotowego ustawy może bowiem m.in. prowadzić do objęcia regulacją podmiotów, których działalność nie jest bezpośrednio związana z udostępnianiem treści pornograficznych – np. strony internetowe, na których tego typu treści pojawiają się incydentalnie i mają charakter edukacyjny. Takie działanie budzi wątpliwości z punktu widzenia zasady	Uwaga nieuwzględniona Jak wynika z przedstawionych uwag, problematyka dostępu do treści szkodliwych wymaga pogłębionej analizy i będzie przedmiotem odrębnego procesu legislacyjnego. Wobec tego, niniejszy projekt ustawy będzie dotyczyć wyłącznie ochrony osób małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie. Zjawisko zbyt łatwego dostępu do treści pornograficznych osób małoletnich zostało dobrze zbadane, znana jest jego skala i specyfika, co pozwala na zaprojektowanie adekwatnych rozwiązań legislacyjnych. Problematyka dostępu małoletnich do treści szkodliwych jest bardziej złożona z uwagi na szeroki zakres takich treści, ich różnorodność oraz kanaty ich dystrybucji. Przygotowanie przepisów regulujących tę materię wymaga dodatkowych analiz i konsultacji.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			proporcjonalności, która wymaga, aby ograniczenia wolności wypowiedzi były niezbędne w demokratycznym społeczeństwie i proporcjonalne do zamierzonego celu.	W związku z powyższym, z projektu ustawy usunięto przepisy związane bezpośrednio z treściami szkodliwymi, zawężając zakres podmiotowy ustawy. Różnicowanie obowiązków pod względem zakresu podmiotowego spowodowałoby nierówny poziom ochrony małoletnich. Obok tego obowiązki ustawowe nie wpłyną na wolność wypowiedzi, gdyż ewentualna weryfikacja wieku dotyczy wyłącznie sytuacji występowania treści pornograficznych w danej usługach – w przypadku zastosowania weryfikacji wieku, ogranicza on dostęp do takich treści wyłącznie osobom małoletnim.
24.	uwaga ogólna	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Zwolnienie z opłat - Rada zauważa, że warto wprowadzić w ustawie zapisy o zwolnieniu z opłat za uzyskane zaświadczenia dla wolontariuszy i/lub inne osób z organizacji pozarządowych, które z racji swoich zapisów statutowych współpracują z dziećmi i młodzieżą.	Uwaga nieuwzględniona Uwaga wykracza poza cel i zakres projektowanej ustawy.
25.	art. 2	Rzecznik Praw Obywatelskich	Ryzyka wynikające z braku definicji legalnej pojęcia „treści pornograficzne” W opinii z dnia 7 lipca 2023 r. 2 dotyczącej projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści nieodpowiednich w Internecie (druk sejmowy nr 3282), wyraziłem pogląd, że przedsiębiorca nie powinien prowadzić działalności w niepewności co do tego, czy ustalony przez niego zakres znaczeniowy pojęcia „treści pornograficznych”, będącego podstawą nałożonego na niego obowiązku, będzie zbieżny z przyjętym w późniejszym czasie w toku kontroli rozumieniem tego pojęcia przez organ administracji. Tym samym, w zakresie w jakim projektowana wówczas regulacja przerzucała na przedsiębiorcę ustalanie zakresu	Uwaga nieuwzględniona W przypadku treści pornograficznych, jak wskazano w uzasadnieniu, zasadne jest posłużenie się określeniem nieostrym w celu zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego (na co zezwala § 155 ust. 1 ZTP). Ponadto w odniesieniu do § 146 ust. 1, określenie treści pornograficznych w opinii projektodawcy jest powszechnie zrozumiałe oraz jego interpretacja jest ugruntowana w orzecznictwie sądów powszechnych wydanym

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		znaczeniowego pojęcia „treści pornograficzne” w kontekście wykonania określonego (zblizonego, ale nie tożsamego z obecnie projektowanym rozwiązaniem) obowiązku – nie spełniała ona wymogów wynikających z zasady określoności przepisów prawa, mającej swoją podstawę w art. 2 Konstytucji RP. W projektowanej ustawie próba zdefiniowania pojęcia „treści pornograficznych” znajduje się w uzasadnieniu projektu, natomiast w treści samej ustawy brak jest już jakiegokolwiek konkretyzacji. Odnosząc się do przyczyny takiego stanu rzeczy, projektodawca wskazuje, że „pojęcie pornografii nie jest tzw. <i>terminus technicus</i> jako słowo znane w języku etnicznym. Pojęcie to podlega interpretacji ze względu na swoją niejednoznaczność komunikacyjną wywołaną często subiektywnym postrzeganiem czy określona treść może być zakwalifikowana jako pornografia. Zdefiniowanie pojęcia pornografii nie pozwoliłoby na uwzględnienie dynamicznie zmieniających się w czasie ocen społecznych”. Zdaniem projektodawcy umieszczenie w ustawie precyzyjnej definicji odznaczałoby się „zwodniczą użytecznością”, a „ocennego z natury charakteru nie da się zamknąć w sztywny gorset definicji ustawowej”. Tymczasem, zgodnie z § 146 ust. 1 ZTP, będącym punktem wyjścia dla formułowania wszelkich aktów prawnych, które mają być przygotowywane w ukierunkowaniu na spójność i kompletność systemu prawa, oraz przejrzystość tekstów normatywnych aktów prawnych z uwzględnieniem dorobku nauki i doświadczeń praktyki – w ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli: 1) dane określenie jest wieloznaczne; 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości; 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie	w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny i urit. Brak definicji treści pornograficznych umożliwia organowi nadzorczemu adekwatne do danej sytuacji stosowanie prawa, rozstrzygając indywidualnie, czy dana treść jest treścią pornograficzną – w rozumieniu powszechnym i zgodnym z orzecznictwem.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		zrozumiałe; 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia. Z tej perspektywy teza projektodawców, że jakoby definicja ustawowa miałyby być z samej swojej istoty „dysfunkcjonalna”, a wystarczającymi narzędziami pozwalającymi na definiowanie „treści pornograficznych” każdorazowo były doktryna i orzecznictwo – nie wydaje się przekonująca, w szczególności z punktu widzenia potencjalnego ograniczenia ochrony wolności wypowiedzi w internecie na skutek jej wprowadzania do systemu prawa oraz z punktu widzenia braku przejrzystości terminologii w kontekście związanym z obowiązkami nakładanymi na usługodawców. Odwołanie się do analogii polegającej na braku definicji legalnej „treści pornograficznych” w prawie karnym nie może zostać uznane za przekonujące z kilku względów. Po pierwsze, prawo karne, do którego odwołują się projektodawcy, uzasadniając brak w projekcie pojęć treści pornograficznych, ma zupełnie odmienny charakter od postępowania przewidzianego w projekcie ustawy, które ma charakter administracyjny i w którym Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (dalej: Prezes UKE) sprawuje funkcję meta-nadzorcy. Po drugie, postępowanie karne, z uwagi na swój charakter, obejmuje badanie strony podmiotowej czynu (zamiaru, zawinienia). Tymczasem, analizowany projekt ustawy nie wprowadza regulacji z zakresu prawa karnego, lecz ustanawia procedurę administracyjną. Istotą projektowanych regulacji nie jest karanie za popełnione przestępstwa, lecz zapobieganie rozpowszechnianiu treści szkodliwych dla małoletnich przez nakłonienie usługodawców do przestrzegania obowiązków w zakresie ochrony dzieci, administrowanie tak	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			skonstruowanym systemem oraz zarządzanie zidentyfikowanymi ryzykami. Odpowiedzialność za naruszenie projektowanych przepisów ma zatem charakter obiektywny i administracyjny – do nałożenia sankcji wystarcza samo naruszenie przepisów, bez względu na winę usługodawcy. Po trzecie, kompetentnym do prowadzenia postępowania w sprawach naruszenia projektowanych przepisów jest Prezes UKE, a nie organy ścigania i sądy, tak jak w przypadku postępowania karnego. Zgodnie z projektem ustawy, Prezes UKE weryfikuje informacje zawarte w zgłoszeniu wskazującym, że nazwa domeny umożliwia dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku (art. 8 ust. 1 projektu ustawy). Prezes UKE, z urzędu albo po zweryfikowaniu informacji zawartych w zgłoszeniu, dokonuje zgłoszenia do NASK w celu wprowadzenia danej domeny do rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku. W świetle powyższego należy zauważyć, że w odniesieniu do „treści pornograficznych”, art. 8 projektu ustawy nie określa, w jaki sposób Prezes UKE weryfikuje informacje, jakie czynniki bierze pod uwagę. Tym samym Prezesowi UKE pozostawiono szeroki zakres uznaniowości w zakresie przeprowadzania kontroli i nakładania kar. Prezes UKE ma zatem samodzielnie ustalać zakres znaczenia pojęcia „treści pornograficzne” w toku weryfikacji informacji zawartych w zgłoszeniu (art. 8 ust. 1 projektu ustawy), jak również pojęcia „treści szkodliwe” w toku kontroli i ewentualnego nałożenia kary (art. 15 ust. 1 projektu ustawy w zw. z art. 20 ust. 1 pkt 1, art. 20 ust. 2 pkt 1 oraz art. 22 ust. 2 i 3 projektu ustawy).	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Tymczasem w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje się, że konieczność określoności przepisów prawa w największym stopniu dotyczy przepisów nakładających określone obowiązki lub sankcje. Konsekwencją naruszenia projektowanych przepisów będą sankcje administracyjne o charakterze prewencyjnym i porządkującym. Katalog sankcji obejmuje kary pieniężne, nakazy usunięcia nieprawidłowości, a w skrajnych przypadkach wpis do rejestru domen naruszających przepisy, a tym samym wykluczenie z rynku. Od decyzji Prezesa UKE przysługuje skarga do sądu administracyjnego (art. 20 ust. 7 projektu ustawy). W przypadku postępowania administracyjnego o charakterze nadzorczym, z jakim mamy do czynienia w opisanym przypadku, im większa określoność przepisów prawa regulujących przedmiot i podmiot tego postępowania, a w szczególności obowiązki nakładane na adresatów norm, których wykonywanie jest kontrolowane przez organ administracji, to tym większa jest gwarancja zabezpieczenia podstawowych praw i wolności adresatów norm prawnych. W tego typu postępowaniu (opartym o model kierowniczego typu stosowania prawa), podmiot stosujący prawo dokonując ustalenia stanu prawnego, w tym określając, jaka norma obowiązuje (decyzja walidacyjna) oraz w znaczeniu dostatecznie określonym dla potrzeb rozstrzygnięcia (decyzja interpretacyjna), a następnie dokonując subsumpcji faktu uznanego za udowodniony pod stosowną normę prawną (uznając, że określone składniki stanu faktycznego mieszczą się albo nie mieszczą się w elementach składowych normy prawnej) – powinien działać na podstawie szczegółowo określonych kompetencji i w jej granicach, co będzie trudne w sytuacji braku podstawowych pojęć definicyjnych w projekcie ustawy i może być obarczone wadą wysokiej niestabilności i nieporównywalności wydawanych rozstrzygnięć.	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			Pewnym sposobem na ograniczenie dyskrecjonalności Prezesa UKE w omawianym względzie mogłoby być dodanie przesłanki kwalifikacyjnej „istotnej części” w odniesieniu do „treści pornograficznych”. Pozwoliłoby to w bardziej jednoznaczny sposób obciążyć nowymi obowiązkami ustawowymi wyłącznie tych usługodawców internetowych, na których stronach treści pornograficzne pojawiają się domyślnie, a nie incydentalnie (zwłaszcza w sposób sprzeczny z regulaminami tych stron). Wówczas Prezes UKE mógłby np. dokonywać badania w powyższym zakresie, czyli weryfikować, czy treści pornograficzne pojawiają się na stronie usługodawcy oferującego dostęp do treści pornograficznych domyślnie, czy incydentalnie. Jest to szczególnie istotne w przypadku treści edukacyjnych, które ze względu na swój charakter mogą być błędnie określane jako pornograficzne. Powyższa uwaga nie zmienia tezy o konieczności wprowadzenia do projektu pojęć „treści pornograficznych” i „treści szkodliwych”. Błędne jest bowiem przekonanie wyrażone w uzasadnieniu projektu ustawy, w którym powołano się na wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie, zmierzając do wykazania, że „ostateczna decyzja co do identyfikacji i wskazania desygnatów tych pojęć należeć będzie do podmiotu oceniającego, w szczególności do sądu. Dlatego też każda definicja pornografii, czy też próba jej skonstruowania musi być traktowana nie jako uniwersalny i zobiektywizowany wzorzec, ale jedynie jako narzędzie wspomagające w procesie dokonywania ocen”. Raz jeszcze podkreślenia wymaga w tym miejscu, że w przypadku administracyjnego (kierowniczego) modelu stosowania prawa (w odróżnieniu od modelu sądowego stosowania prawa) im większa określoność definicyjna, tym mniejsza dyskrecjonalność organu	

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			administracji publicznej (Prezesa UKE) i tym pełniejszy zakres oraz głębokość kontroli sądowej wydawanych rozstrzygnięć. W przypadku braku definicji podstawowych pojęć: „treści pornograficzne” oraz „treści szkodliwe” – wysoka swoboda decyzyjna (uznaniowość) Prezesa UKE może prowadzić do braku rzeczywistej i pełnej kontroli sądowej w postępowaniu przed sądem administracyjnym. Tymczasem – z uwagi na zakres kompetencji sądów administracyjnych – zakres tej kontroli oraz jej głębokość, nawet w pełnej procedurze administracyjnej czy podatkowej, jest dalece ograniczony dowodowo. Przypomnienia wymaga w tym kontekście, że decyzje wydane w toku postępowania administracyjnego nie mogą bowiem podlegać kontroli pozornej, „wydrążonej z treści”, w wadliwie przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym (uchwała NSA z 12 marca 2001 r. w sprawie OPS 14/00).	
26.	art. 4	Rzecznik Praw Dziecka	Ponadto, w trosce o ochronę dzieci i młodzieży, uprzejmie sugeruję by przewidziany w art. 4 projektu ustawy obowiązek wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku, nie był ograniczony wyłącznie do usługodawców oferujących dostęp do treści pornograficznych. Niewątpliwie materiały te stanowią jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla najmłodszych odbiorców usług świadczonych drogą elektroniczną, jednak nie wyczerpują szerokiego katalogu treści mogących wywierać równie niekorzystny wpływ na psychikę dzieci. W dobie intensywnego rozwoju usług cyfrowych dzieci i młodzież są bowiem narażeni także na patotreści, materiały promujące przemoc czy nawołujące do nienawiści. Dlatego też, w mojej opinii, zasadne wydaje się rozważenie rozszerzenia, przewidzianego w art. 4 projektu ustawy, obowiązku wprowadzenia mechanizmów weryfikacji wieku na wszystkich usługodawców oferujących dostęp do treści szkodliwych, nie tylko do treści pornograficznych. Takie podejście pozwoliłoby na	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzone zostały obowiązki dotyczące wdrożenia weryfikacji wieku w przypadku stwierdzenia ryzyka uzyskania dostępu do treści pornograficznych przez małoletnich w usłudze. Problematyka dostępu do patotreści ze względu na swoją złożoność wymaga pogłębionych analiz w ramach odrębnego procesu legislacyjnego.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			zapewnienie dzieciom pełnej ochrony w internecie i przyczyniało się do skutecznej realizacji ich prawa do bezpiecznego dorastania w środowisku cyfrowym. Jednocześnie uprzejmie zwracam uwagę, że potencjalne rozszerzenie zakresu omawianego obowiązku powinno wiązać się z koniecznością doprecyzowania pojęcia „treści szkodliwe”.	
27.	art. 4	Rada Działalności Pożytku Publicznego	Weryfikacja wieku – Rada popiera stosowanie skutecznych mechanizmów weryfikacji wieku, jednak podkreśla, że: • obowiązek ten musi być ściśle określony i ograniczony do podmiotów, których działalność faktycznie wiąże się z istotnym zagrożeniem ekspozycji na treści pornograficzne; • ustawa powinna zapewniać odpowiednie gwarancje dla poszanowania danych osobowych, które mogą być przetwarzane w związku ze stosowaniem obowiązkowej weryfikacji wieku; mechanizmy biometryczne – Rada wspiera rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Decyzja o wdrożeniu weryfikacji wieku należy do usługodawcy. Jednakże w przypadku, gdy usługodawca umożliwia dostęp do treści pornograficznych, weryfikacja wieku będzie obowiązkowa – obowiązki z tym związane podlegać będą jednak każdorazowo indywidualnej kontroli ze strony Prezesa UKE, który weźmie pod uwagę cechy organizacyjne usługi. W Ocenie Skutków Regulacji zawarto odniesienie się do skutków projektu ustawy dla ochrony danych. Należy podkreślić, że projektodawca kierował się zachowaniem proporcjonalności między ochroną małoletnich a ich bezpieczeństwem zapewnianym przez wdrożenie weryfikacji wieku. W tym m.in. celu wykluczył biometrię z zakresu dozwolonych mechanizmów weryfikacji wieku jako rozwiązania zbyt daleko ingerującego w prywatność jednostki. W opinii projektodawcy ogólne obowiązki dotyczące ochrony danych osobowych obowiązują wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe i z tego powodu obowiązki wynikające z RODO – m.in. minimalizacji danych konieczne będą do

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				przestrzegania przy wykonywaniu obowiązku weryfikacji wieku.
28.	art. 6	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Nie określa przejrzystych rozwiązań formalnych – nie jest jasne, jaką formę prawną ma akt wpisu przez NASK do „rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku”, który nie jest dostępny publicznie (art. 6 ust. 5 projektu) oraz zgłoszenie Prezesa UKE będące podstawą wpisu do rejestru (art. 6 ust. 2 projektu).	Uwaga nieuwzględniona Wpis ma charakter czynności materialno-technicznej i wzorowany jest na analogicznych regulacjach zawartych w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych i ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej.
29.	art. 6	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	W pierwszej kolejności należy wskazać, że w art. 6 projektu proponuje się prowadzenie przez NASK-PIB rejestru domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez zastosowanego mechanizmu weryfikacji wieku. W ocenie NASK-PIB wprowadzenie dualizmu ról UKE oraz NASK- PIB jest niezasadne i niewskazane z następujących względów: 1. to Prezes UKE odpowiedzialny będzie za zarządzanie listą domen podlegających wpisowi do Rejestru (dodawanie i usuwanie wpisów). Wprowadzenie obowiązku utrzymywania Rejestru przez inny podmiot (w tym wypadku NASK-PIB) będzie pociągało za sobą konieczność utworzenia dodatkowych mechanizmów uwierzytelnionego zarządzania Rejestrem; będzie też niepotrzebnie nakładać obowiązki na dwa podmioty, podczas gdy mógłby je wykonywać jeden, co sprzyjałoby efektywności i ekonomicznej racjonalności tego zadania, a jednocześnie nie będzie budziło wśród odbiorców wątpliwości co do tego, który podmiot jest za Rejestr odpowiedzialny; 2. Prezes UKE posiada już mechanizmy umożliwiające automatyzację działań w zakresie przekazywania informacji do przedsiębiorców telekomunikacyjnych (zgodnie z proponowanym art. 6 ust. 6). Prezes UKE posiada w szczególności platformę PUE UKE (Platformę Usług Elektronicznych), która umożliwia uwierzytelniony	Uwaga nieuwzględniona Powierzenie NASK prowadzenia rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku przy jednoczesnej kontroli zgłoszeń przez Prezesa UKE odpowiada potrzebom z jednej strony nadzoru niezależnego organu jakim jest Prezes UKE nad kwestiami określonymi w projektowanej ustawie, a z drugiej prowadzenia rejestru przez wyspecjalizowaną w tym zakresie instytucję jaką jest NASK.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			dostęp dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Z kolei NASK-PIB nie posiada żadnego systemu umożliwiającego uwierzytelniony dostęp dla wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych. NASK-PIB nie posiada też możliwości efektywnego sprawdzania zmian w zakresie aktualnej listy operatorów telekomunikacyjnych i kontaktu z nimi. 3. Jednocześnie, planowany w ustawie rejestr zasadniczo różnić się będzie od listy ostrzeżeń, którą NASK-PIB prowadzi na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1803 oraz z 2026 r. poz. 252), przede wszystkim w zakresie publicznej dostępności oraz sposobu dostępu, ale również m.in. obligatoryjności stosowania. Zatem nie ma analogii uzasadniającej przypisanie NASK-PIB roli podmiotu prowadzącego Rejestr.	
30.	art. 6	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	W art. 6 ust. 8 projektu przewiduje się dla Prezesa UKE obowiązek powiadomienia abonenta nazwy domeny o zamiarze dokonania wpisu w rejestrze i podstawach dokonania tego wpisu, w tym o podejrzeniu niewypełnienia przez tego abonenta obowiązków w zakresie ochrony przed dostępem do treści pornograficznych, wyznaczają mu termin nie dłuższy niż 48 godzin od momentu dokonania powiadomienia na ustosunkowanie się do zamiaru dokonania tego wpisu w rejestrze i podstaw dokonania tego wpisu oraz przekazanie pisemnych wyjaśnień. Powiadomień tych Prezes UKE ma dokonywać z wykorzystaniem danych abonenta nazwy domeny dostępnych publicznie. NASK-PIB, jako podmiot prowadzący rejestr domeny najwyższego poziomu (TLD) .pl wskazuje, że takie dane mogą nie być dostępne publicznie lub mogą nie być zgodne z rzeczywistością, w szczególności z uwagi na przepisy o ochronie danych osobowych, lub w odniesieniu do domen najwyższego poziomu spoza terytorium UE.	Uwaga nieuwzględniona W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. Ponadto uzasadnione jest założenie, że dostępne na stronie usługodawcy lub w informacji o domenie informacje kontaktowe powinny stanowić skuteczną możliwość kontaktu z właścicielem domeny. Należy zauważyć, że w przypadku stwierdzenia niezgodności z ustawą uzasadniona jest niezwłoczna reakcja w zablokowaniu takiej strony, w celu dalszego nienarażania małoletnich na dostęp do takiej usługi.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

31.	art. 7	Konfederacja „Lewiatan”	Propozycja zmiany obejmuje odpowiednie dostosowanie do procedur wynikających z aktu o usługach cyfrowych, w taki sposób, aby do zgłoszenia do Prezesa UKE dochodziło po uprzednim wyczerpaniu procedur wynikających z aktu o usługach cyfrowych. Aktualnie stosowane są przez usługodawców procedury zgłaszania treści naruszających prawo. Jest to rozwiązanie wynikające z Rozporządzenia UE – akt o usługach cyfrowych. Polskie przepisy nie mogą zawierać „obejścia” przepisów Rozporządzenia UE, w taki sposób, aby pomijać jego zastosowanie w sprawach dotyczących zarzutów udostępniania treści pornograficznych. Należy dostosować projekt ustawy do obowiązujących przepisów aktu o usługach cyfrowych, które gwarantują usługodawcy prawo do samodzielnego usunięcia naruszenia, na skutek zgłoszenia. Dopiero kiedy skutek w postaci usunięcia treści pornograficznych nie zostanie osiągnięty w ten sposób, można stosować rozwiązania dalej idące, np. zgłoszenie Prezesa UKE lub do rejestru, o którym mowa w projekcie.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa uwzględnia regulacje unijne i stanowi ich uzupełnienie celem wzmocnienia ochrony osób małoletnich. Należy wskazać, że nie dubluje przy tym regulacji zawartych w DSA. DSA swym zakresem obejmuje treści nielegalne, tymczasem przedmiotem projektowanej ustawy objęte są treści legalne, ale szkodliwe dla małoletnich – tj. treści pornograficzne. Wskazany w art. 28 DSA obowiązek ochrony małoletnich nie nakłada obowiązku weryfikacji wieku ani nie odnosi się do ochrony przed konkretnymi rodzajami treści. Regulację tę zatem należy uzupełnić o projektowane przepisy. W zakresie zgodności z przepisami unijnymi projekt ustawy podlega uzgodnieniu z Ministrem do spraw Unii Europejskiej. Projektowana ustawa podlegać będzie notyfikacji do Komisji Europejskiej, więc w przypadku stwierdzenia wątpliwości co do jej stosowania w świetle przepisów unijnych wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany.
32.	art. 7	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Należy także zwrócić uwagę na art. 7 projektu, zgodnie z którym osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej może zgłosić nazwę domeny umożliwiającej dostęp do treści pornograficznych bez uprzedniej weryfikacji wieku, do Prezesa UKE, a sposób dokonania zgłoszenia ma zostać określony w informacji udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Z treści tych przepisów można wnioskować, że ww. informacja będzie regulować	Uwaga nieuwzględniona Analogiczna regulacja dotycząca zgłoszeń znajduje się w ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Wprowadzenie proponowanej zmiany w projektowanej ustawie prowadziłoby do wątpliwości interpretacyjnej co dostosowania wyżej

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			także zakres danych osobowych zgłaszającego witrynę oraz środków komunikacji, za pomocą którego dokonuje się zgłoszenia. Jeżeli w związku przedmiotowym zgłoszeniem konieczne będzie wskazanie danych identyfikujących zgłaszającego, w ocenie organu nadzorczego zakres tych danych nie powinien wynikać z informacji publikowanej przez organ, lecz z przepisów projektowanej ustawy. Informacja wymieniona w art. 7 ust. 2 projektu nie stanowi bowiem źródła powszechnie obowiązującego prawa, a podstawa prawna do przetwarzania danych osobowych przez organ publiczny w celu realizacji zadania ustawowego powinna wynikać z ustawy, z przepisu prawa nakładającego obowiązek takiego przetwarzania danych osobowych. Z kolei, jeżeli w zamyśle projektodawcy powyższe zgłoszenie będzie dokonywane w sposób anonimowy, to powinno również wynikać wprost z projektowanej regulacji. Takie rozwiązania zapewnią zgodność projektowanych przepisów z zasadami zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości oraz minimalizacji danych, wynikającymi z rozporządzenia 2016/679, a także z art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia.	wymienionej ustawy. W opinii projektodawcy, z uwagi na to, że projekt nie przesądza, iż wymagane jest podanie imienia i nazwiska zgłaszającego, te dane osobowe nie muszą być zawarte w zgłoszeniu. Przetwarzanie danych osobowych osoby zgłaszającej w przypadku ich podania przez zgłaszającego będzie następowało na zasadach ogólnych i podstawach wynikających z RODO.
33.	art. 9	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy	W art. 9 planowane jest wydanie opinii przez NASK – PIB w zakresie kwalifikacji treści jako pornograficznych oraz braku spełniania obowiązków w zakresie weryfikacji wieku. Faktem jest, że NASK-PIB posiada kompetencje do klasyfikowania treści nielegalnych (w szczególności treści CSAM, ale również innych), natomiast rozstrzyganie o tym jakie treści są definiowane jako pornografia, ale również szerzej, jako treści erotyczne czy zaliczane do obszaru kreacji artystycznej, są właściwe dla określonej grupy wiekowej, wymaga odrębnego podejścia. Niezależnie od tego, która instytucja będzie weryfikowała zawartość stron zgłaszanych do rejestru, niezbędne jest zbudowanie i przygotowanie dedykowanego zespołu do tej pracy, co	Uwaga nieuwzględniona Należy zauważyć, że NASK nie zostanie zobligowany do wydawania wiążących decyzji w zakresie określenia danej treści jako pornograficznej – lecz wykorzystując głęboką wiedzę w zakresie ochrony małoletnich wyda opinię, która stanowić będzie jedną z podstaw do podjęcia decyzji przez Prezesa UKE. Określenie terminu konieczne jest zaś ze względu na zapewnienie skutecznej i szybkiej reakcji w przypadku

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			pociąga za sobą koszty, które powinny być odzwierciedlone w dokumencie OSR. Ponadto sam schemat oceny treści powinien zostać przygotowany przez niezależne od instytucji włączonych w tworzenie rejestru grono ekspertów tak, by zasady kwalifikowania domen do wpisania do rejestru były jasne zarówno dla osób oceniających, jak i dla platform zobowiązanych do wprowadzenia mechanizmów do weryfikacji wieku. To zadanie również pociągnie za sobą koszty. W tym zakresie należy zauważyć, że do tej pory to organy wymiaru sprawiedliwości kwalifikowały treść jako pornograficzną ze skutkiem mogącym wpływać na sytuację prawną jednostki. W tym zakresie warto przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2010 r. o sygn. akt IV KK 173/10, w którym SN wskazał, że „znamień "treści pornograficzne" użyte w dyspozycji art. 202 § 3 k.k., jest pojęciem prawnym, a nie medycznym czy seksuologicznym, zaś biegły seksuolog posiada wiadomości specjalne jedynie w zakresie ustalenia hipotetycznego wpływu danej prezentacji na potencjalnego odbiorcę w płaszczyźnie jego reakcji emocjonalnych, w tym seksualnych. Żaden biegły, w tym i biegły seksuolog, nie jest natomiast w stanie zastąpić Sądu w ocenie istnienia tego znamienia w danej prezentacji”. Powyższe orzeczenie, mimo że wydane w sprawie karnej, powinno zostać zastosowane również na potrzeby tworzenia przedmiotowej ustawy. Budzi bowiem uzasadnione wątpliwości, dlaczego organ pozasądowy – instytut badawczy – miałby wydawać opinię w zakresie zasadności kwalifikacji treści jako pornograficznej, skoro pojęcie to jest pojęciem prawnym wynikającym z doktryny prawa karnego, a w przedmiotowej ustawie nie zostało odrębnie zdefiniowane. Należy także zauważyć, że nieudzielenie przez NASK – PIB opinii w terminie 30 dni uznaje się za opinię pozytywną. Przyjęcie automatycznie opinii pozytywnej w zakresie zakwalifikowania treści jako pornograficznej może rodzić daleko idące konsekwencje zarówno	występowania treści pornograficznych w danej ustudze.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			prawne, jak i wizerunkowe dla danego usługodawcy. Warto pamiętać, że poza odpowiedzialnością administracyjną, treści pornograficzne są przedmiotem szeregu regulacji karnych. Skutkiem uznania administracyjnego treści za pornograficzną może być – i powinno – zainteresowanie ze strony organów ścigania. Nie sposób jednak bagatelizować wiedzy eksperckiej specjalistów NASK – PIB w zakresie proponowanej ustawy. Co za tym idzie, proponujemy, aby opinia NASK – PIB w tym zakresie dotyczyła jednak skuteczności zastosowanego mechanizmu weryfikacji wieku, a nie samego jego zastosowania przez usługodawcę. Brak spełnienia obowiązku zastosowania mechanizmu, o jakim mowa w aktualnej wersji projektu, jest przesłanką obiektywną i nie wymaga opinii podmiotu posiadającego wiedzę specjalistyczną.	
34.	art. 10	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Art. 10 ust. 2 – podtrzymuję uwagę dotyczącą tego, że niejasne będzie, w jaki sposób należy dokonać powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, w przypadku, w którym dane kontaktowe abonenta nazwy domeny nie są dostępne publicznie (analogiczna uwaga dotyczy również art. 10 ust. 4 pkt 1).	Uwaga nieuwzględniona W interesie usługodawcy znajduje się zapewnienie, aby na stronie internetowej abonenta nazwy domeny bądź w rejestrze domen znajdowały się dane kontaktowe. Ponadto uzasadnione jest założenie, że dostępne na stronie usługodawcy lub w informacji o domenie informacje kontaktowe powinny stanowić skuteczną możliwość kontaktu z właścicielem domeny. Należy zauważyć, że w przypadku stwierdzenia niezgodności z projektowaną ustawą uzasadniona jest niezwłoczna reakcja w zablokowaniu takiej strony, w celu dalszego nienarażania małoletnich na dostęp do takiej usługi.
35.	art. 10-13	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Zawiera budzące wątpliwości rozwiązania proceduralne – od nieproporcjonalnie określonych terminów (art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 4	Uwaga nieuwzględniona Procedura została opisana w sposób przejrzysty i jest oparta na funkcjonujących już rozwiązaniach,

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			projektu), po niejasny tryb prowadzenia postępowania w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu (art. 13 ust. 6 projektu).	bazując na ustawie z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej oraz ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.
36.	art. 11	Federacja Przedsiębiorców w Polskich	Projekt wprowadza również obowiązki dla dostawców usług internetowych w zakresie blokowania określonych domen w ciągu 48 godzin oraz przekierowywania użytkowników na specjalną stronę informacyjną. Choć zamierzeniem ustawodawcy jest zwiększenie ochrony dzieci w sieci, należy także uwzględnić wykonalność techniczną oraz proporcjonalność tych obowiązków. W szczególności mniejsi dostawcy usług internetowych mogą napotkać trudności z wdrożeniem tych wymagań w określonym czasie, co może prowadzić do nierównego traktowania podmiotów na rynku. Wszelkie obowiązki techniczne powinny być dostosowane do możliwości ich realizacji, zgodne ze standardami unijnymi i nieprowadzące do nadmiernych obciążeń operacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona Termin ten, jak i zakres podmiotowy jest analogiczny do określonego w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Proponuje się pozostawić przepisy w projektowanym brzmieniu, aby zapewnić jak najszerszą ochronę małoletnich.
37.	art. 11	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	W zakresie tak newralgicznych środków jak blokowanie stron internetowych (przewidziane w art. 11 projektu ustawy) należy upewnić się, że są one technicznie osiągalne i bezpieczne. Sugerujemy wprowadzenie do ustawy wymogu, by przed zastosowaniem blokady na poziomie dostawcy internetu organ regulacyjny zasięgnął opinii co do efektywności i skutków ubocznych takiego kroku (np. ryzyka omijania blokady, wpływu na sieć). W razie wątpliwości organ mógłby zalecić inne środki (np. filtrowanie treści po słowach kluczowych lub współpracę z operatorami stron) zanim wykorzysta się najdalej idącą ingerencję w postaci blokady całego serwisu.	Uwaga nieuwzględniona Blokowanie domen na poziomie dostawców internetu zapewni optymalny poziom ochrony małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych. Projektując ustawę Minister Cyfryzacji konsultował omawiane rozwiązania zarówno pod względem technicznym, jak i prawnym z instytucjami działającymi w przedmiotowej materii, m.in. NASK. Jednocześnie projektodawca jest świadom, iż blokada domeny na poziomie DNS nie jest rozwiązaniem niemożliwym do ominięcia, ale umożliwia osiągnięcie odpowiedniego efektu skali

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

				i zapobiega przypadkowemu kontaktowi z treściami pornograficznymi, nie stanowiąc przy tym nadmiernej ingerencji w ruch sieciowy.
38.	art. 11	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Na uwagę zasługuje również art. 11 projektu, nakładający na przedsiębiorcę komunikacyjnego, świadczącego usługi dostępu do Internetu, obowiązek nieodpłatnego uniemożliwiania dostępu do stron internetowych wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 6. Blokowanie dostępu do powyższych witryn i przekierowywanie użytkownika do strony internetowej prowadzonej przez Prezesa UKE może wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych użytkownika próbującego uzyskać dostęp do witryny wpisanej do rejestru, co stanowi ingerencję w prywatność osoby fizycznej. Prezes UKE będzie mógł bowiem potencjalnie pozyskiwać informacje o osobie próbującej uzyskać dostęp do strony internetowej udostępniającej treści pornograficzne. Ponadto nie jest jasne, czy administratorem tych danych osobowych miałby być dostawca witryny wpisanej do rejestru, przedsiębiorca komunikacyjny blokujący dostęp do tej witryny czy też Prezes UKE. Zgodnie z zasadą rozliczalności to na administratorze spoczywa obowiązek wykazania zgodności przetwarzania z prawem oraz zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych. W celu zapewnienia zgodności projektowanego mechanizmu z zasadami ochrony danych osobowych niezbędne jest uwzględnienie w projektowanym przepisie ww. elementów regulacji krajowej, o których mowa w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, tj. w szczególności wykazanie zasadności celu takiego przetwarzania danych oraz proporcjonalności przetwarzania do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu. W szczególności z projektowanej regulacji powinny wynikać role w procesach przetwarzania danych osobowych w powyższym celu,	Uwaga nieuwzględniona Regulacja nie przewiduje przetwarzania danych osobowych poza wymaganymi przez przepisy projektowanej ustawy środkami. Możliwość uzyskania dostępu do informacji o ruchu w sieci użytkownika nie zmieni się względem obecnych regulacji. Analogiczne regulacje funkcjonują w oparciu m.in. o ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			tak, aby było możliwe ustalenie tożsamości ich administratora. Jak wyjaśniała bowiem EROD w Wytycznych 07/2020 dotyczących pojęć administratora i podmiotu przetwarzającego zawartych w rozporządzeniu 2016/679, aby było możliwe ustalenie na podstawie przepisu prawa roli danego podmiotu w procesie przetwarzania danych osobowych, przepis ten powinien ustalać zadanie lub nakładać na kogoś obowiązek gromadzenia i przetwarzania niektórych danych.	
39.	art. 11	Pracodawcy RP	Projekt ustawy w art. 11, wprowadza wymóg blokowania przez dostawców usług internetowych (ISP) dostępu do określonych domen wymienionych w oficjalnym rejestrze nie później niż w ciągu 48 godzin. Ponadto dostawcy usług internetowych byłiby zobowiązani do przekierowywania użytkowników próbujących uzyskać dostęp do tych domen na specjalną stronę z powiadomieniami. Chociaż intencje stojące za tymi środkami są zrozumiałe, ich wdrożenie wiąże się z poważnymi wyzwaniami technicznymi, o czym świadczą doświadczenia Hiszpanii i Niemiec. Powyższe wyzwania mogą mieć nieproporcjonalny wpływ na mniejszych dostawców usług internetowych, którym może brakować zasobów, aby skutecznie dostosować się do wymogów w określonym czasie. Aby zapewnić bardziej zrównoważone i sprawiedliwe podejście, projekt powinien zostać dostosowany w celu zapewnienia, że wszelkie obowiązki nałożone na dostawców usług internetowych będą proporcjonalne i poparte dokładnymi, opartymi na faktach analizami zagrożeń. Co więcej, obowiązki te muszą być technicznie wykonalne i realistycznie osiągalne dla wszystkich dostawców usług internetowych, niezależnie od ich wielkości i zasobów. Niezbędne jest również jasne i jednoznaczne określenie obowiązków interesariuszy w oparciu o rzeczywisty poziom kontroli każdego z nich nad dostępem do treści. Ponadto kluczowe jest, aby obowiązki te były zharmonizowane z istniejącymi standardami UE. Takie dostosowanie nie tylko ułatwi	Uwaga nieuwzględniona Termin ten, jak i zakres podmiotowy jest analogiczny do określonego w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Proponuje się pozostawić przepisy w projektowanym brzmieniu, aby zapewnić jak najszerszą ochronę małoletnich.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			interoperacyjność, ale także zapobieganie tworzeniu barier technicznych, które mogłyby stłumić konkurencję i utrudnić wejście na rynek nowym dostawcom. Wymogi techniczne muszą być zaprojektowane w sposób spójny z istniejącymi standardami technicznymi UE, gwarantując równe szanse wszystkim dostawcom usług internetowych i promując spójne i zintegrowane środowisko cyfrowe.	
40.	art. 12	Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców w	Wątpliwości budzi również procedura odwoławcza od decyzji wydawanych w postępowaniach przed Prezesem Urzędu Komunikacji Elektronicznej określonych w Projekcie oraz wyłączenie stosowania do nich regulacji Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Nie wiadomo w jakim reżimie prawnym rozpatrywany będzie sprzeciw od wpisu do rejestru nazw domen umożliwiających dostęp do treści szkodliwych. Podobne zastrzeżenia budzi wyłączenie stosowania przepisów o kontroli zawartych w ustawie Prawo przedsiębiorców, podczas gdy już obecnie istnieje cały wachlarz skutecznych narzędzi prawnych pozwalających na natychmiastowe działanie odpowiednich organów w sytuacjach zagrożenia praworządności – szczególnie w Ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.	Uwaga nieuwzględniona Projektowana ustawa nie dotyczy treści nielegalnych, zatem rozwiązania z zakresu prawnokarnego nie będą miały do niej zastosowania. Negatywne rozpatrzenie sprzeciwu będzie skutkowało złożeniem skargi do sądu powszechnego, co zapewni odpowiednią procedurę odwoławczą. W zakresie reżimu prawnego sprzeciwu przepisy są skonstruowane analogicznie do obowiązujących przepisów z ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Natomiast przepisy o kontroli są analogiczne do przepisów ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej, zasadne jest zatem zachowanie spójności pomiędzy tymi dwoma aktami w zakresie kontroli prowadzonej przez Prezesa UKE.
41.	art. 13	Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa –	W proponowanym art. 13 ust. 5 ustawy mowa jest o charakterze prawoadministracyjnym sprzeciwu na wpis do Rejestru, jednak projekt nie przesądza charakteru rozstrzygnięcia, którego przedmiotem jest sprzeciw. Należy zwrócić uwagę, że czynnością opartą na	Uwaga nieuwzględniona

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

		Państwowy Instytut Badawczy	władztwie administracyjnym jest tutaj nie sam wpis do Rejestru, a podjęcie decyzji o tym, że dany podmiot powinien zostać wpisany do Rejestru, zwane w art. 6 ust. 2 „zgłoszeniem dokonany przez Prezesa UKE”, bowiem to z tej czynności wynika wkroczenie w prawa podmiotu. Rejestr nie służy przecież tylko rejestracji podmiotów, ale łączy się z zastosowaniem wobec nich konkretnych konsekwencji zawartych w art. 11 projektu ustawy. Czynność polegająca na władczym rozstrzygnięciu w indywidualnej sprawie należącej do właściwości danego organu administracji publicznej podlega przepisom ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: KPA) z mocy art. 1 tej ustawy. Tym samym wydaje się, że niezależnie od nazwy, powyższe „zgłoszenie” może zostać uznane za decyzję administracyjną w rozumieniu art. 104 § 2 KPA. Jak bowiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 października 1985 r. „o tym, czy dany akt może być uznany za decyzję, decyduje nie jego nazwa czy forma, lecz jego treść. Użycie tej czy innej nazwy nie ma znaczenia dla charakteru prawnego danego aktu jako decyzji, jeżeli jest to zgodnie z art. 104 k.p.a. akt rozstrzygający merytorycznie indywidualną sprawę należącą do właściwości organu administracji państwowej.”. W tym wypadku projektodawca nie wyłączył stosowania KPA, a zatem nie tylko gwarancje procesowe strony, ale również środki odwoławcze wskazane w KPA będą mogły zostać zastosowane.	Analogiczna regulacja funkcjonuje na gruncie ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Projektowana procedura stanowi lex specialis w stosunku do trybu odwoławczego przewidzianego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zwanej dalej „KPA”. Środkiem zaskarżenia dokonanego wpisu jest sprzeciw. Z literalnego brzmienia projektu wynika, że do postępowania w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu nie stosuje się KPA.
42.	art. 20	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	Mechanizmy egzekwowania powinny mieć charakter gradacyjny. Ustawa powinna przewidywać etap ostrzegawczy – np. formalne upomnienie lub polecenie podjęcia działań naprawczych w określonym terminie – przed nałożeniem właściwej kary finansowej w przypadku stwierdzenia uchybienia. W razie braku zastosowania się do ostrzeżenia organ mógłby nałożyć umiarkowaną karę, a dopiero notoryczne lub rażące nieprzestrzeganie przepisów skutkowałoby	Uwaga nieuwzględniona Przewidywana kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			najwyższymi sankcjami. Taki wielopoziomowy system sankcji zapewni sprawiedliwość (kara odzwierciedli stopień złej woli lub zaniedbania po stronie usługodawcy) oraz wzmocni motywację do dobrowolnego dostosowania się na wczesnym etapie. W szczególności, blokowanie dostępu do serwisu – jako środek ostateczny – powinno być zarezerwowane dla sytuacji, gdy inne kroki zawiodły. Rozwiązanie to, jakkolwiek czasem konieczne dla ochrony dzieci, jest drastyczne i powinno być stosowane rozważnie, z zapewnieniem możliwości weryfikacji przed sądem.	możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Nie jest przy tym zasadne zwalnianie tych podmiotów z obowiązków wskazanych w projektowanej ustawie, gdyż nawet w przypadku, gdy dany podmiot spełnia kryteria posiadania statusu mikro lub małego przedsiębiorcy, skutki jego działania mogą mieć znacznie większe rozmiary. Ponadto przed wpisaniem domeny do rejestru, projektowana ustawa przewiduje powiadomienie abonenta nazwy domeny, co umożliwia mu podjęcie kroków celem dostosowania się do obowiązków wynikających z projektowanej ustawy.
43.	art. 21	Związek Przedsiębiorców w i Pracodawców	System kar powinien przewidywać sankcje adekwatne do skali i charakteru naruszenia, a także do możliwości finansowych ukaranego podmiotu. Kary pieniężne należy stopniować tak, by dla dużych przedsiębiorstw były one odczuwalne, ale dla małych i średnich – możliwe do udźwignięcia. Zbyt wysokie, sztywno określone kary mogą stanowić poważne obciążenie dla MŚP, prowadząc nawet do wycofania się z rynku podmiotów, które chciałyby działać legalnie. W interesie skuteczności regulacji leży natomiast, by jak najwięcej podmiotów pozostało w sferze legalnej działalności i pod nadzorem, zamiast uciekać do szarej strefy. Dlatego postulujemy, by przy określaniu wysokości kar uwzględnić kryteria takie jak powaga naruszenia, uprzednia historia zgodności i rozmiar przedsiębiorstwa.	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględniał charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

44.	art. 21	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	Ustanawia nieproporcjonalne obowiązki regulacyjne – nie wprowadzono gradacji zakresu działalności przedsiębiorców, których te obowiązki, obciążające pod względem analitycznym, miałyby dotyczyć (np. nie dokonano wyłączenia mikroprzedsiębiorców z niektórych obowiązków), przy czym obowiązki te powiązane są z dolegliwymi sankcjami za ich niewykonanie (art. 21-22 projektu).	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy minimalnego oraz maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Nie jest przy tym zasadne zwalnianie tych podmiotów z obowiązków wskazanych w projektowanej ustawie, gdyż nawet w przypadku, gdy dany podmiot spełnia kryteria posiadania statusu mikro lub małego przedsiębiorcy, skutki jego działania mogą mieć znacznie większe rozmiary. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.
45.	art. 22	Federacja Przedsiębiorców w Polskich	Nasze obawy budzi także wysokość przewidzianych w projekcie kar, które mogą sięgać 1 000 000 zł. Tak surowe sankcje, zwłaszcza wobec podmiotów niskiego ryzyka, mogą stanowić barierę dla rozwoju innowacyjnych usług oraz ograniczać konkurencyjność rynku. W naszej ocenie wskazane byłoby wprowadzenie stopniowanego systemu kar,	Uwaga nieuwzględniona Przewiduje się ustalenie na poziomie projektowanej ustawy minimalnego i maksymalnego wymiaru kary wyrażonej kwotowo. Istotne jest przy tym to, że kara będzie podlegać miarkowaniu. Ustalając wysokość

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)

			uwzględniającego charakter naruszenia oraz wielkość przedsiębiorstwa, co pozwoliłoby na bardziej proporcjonalne egzekwowanie przepisów.	kary pieniężnej Prezes UKE będzie uwzględnić charakter i zakres naruszenia, dotychczasową działalność usługodawcy albo dostawcy usługi dostępu do sieci internet oraz jego możliwości finansowe. Elementy te są szczególnie istotne przy naruszeniach o mniejszej skali lub przez podmioty będące mikro i małymi przedsiębiorcami. Pozwoli to na dostosowanie wysokości kary do realnych możliwości finansowych najmniejszych podmiotów. Należy podkreślić, że nakładane kary mają charakter fakultatywny.
46.	art. 26	Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej	Art. 26 ust. 1 – podtrzymuję uwagę dotyczącą wyłączenia stosowania art. 189f ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego do nakładania kary pieniężnej przez Prezesa UKE. Przepis ust. 1 powinien zostać usunięty, skoro nałożenie tej kary na podstawie przesłanek określonych w art. 17 projektowanej ustawy ma charakter fakultatywny.	Uwaga nieuwzględniona Art. 189f KPA reguluje przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary. W projektowanej ustawie nie zostały określone kary obligatoryjne, lecz konstrukcja przepisów świadczy o fakultatywności wymierzania kar. Ponadto w projektowanej ustawie określono takie przesłanki, które mają być brane pod uwagę przy wymierzaniu wysokości kary, uzasadniające wyłączenie instytucji odstąpienia od nałożenia kary, o której mowa w art 189f KPA. Przesłanki te dotyczą jedynie wysokości kary i jak wskazano stanowią instrukcję dla nakładającego karę przy jej określaniu. Kwalifikatory, jakimi posłużono się przy wymierzaniu kary, są wystarczające, aby zapewnić odpowiednią elastyczność zachowania się w stosunku do wagi naruszenia.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag
do projektu ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie (UD179) – opiniowanie
(nowy tytuł: projekt ustawy o ochronie małoletnich przed dostępem do treści pornograficznych w internecie)